

ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ತಾನೊಂದೆ ವಲಂ

ರಾಘವಾಂಕ ವಿರಚಿತ

ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ

ಗದ್ಯಾನುವಾದ

ಆರ್.ಎಸ್. ರಾಮರಾವ್

ರಾಘವಾಂಕ ವಿರಚಿತ
ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ

ಗದ್ಯಾನುವಾದ
ಆರ್.ಎಸ್. ರಾಮರಾವ್

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ

ಬೆಂಗಳೂರು- ೫೬೦೦೧೮

Raghavanka Virachita SIDDHARAMA CHARITRA- an epic by Raghavanka in Kannada, Original with, prose rendering by Sri R.S. Rama Rao, Published by : **Kannada Sahitya Parishattu**, Pampa Mahakavi Road, Chamarajapet, Bangalore - 560018

Pages : 268 + iv Price : Rs. 130=00

ಈವರೆಗಿನ ಮುದ್ರಣಗಳು : ೧೯೭೭, ೧೯೯೯, ೨೦೧೦.
 ನಾಲ್ಕನೇ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೧೩
 ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦
 ಬೆಲೆ : ಒಂದು ನೂರ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು.
 © ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಕಟಣಾ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಶ್ರೀ ಮಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ
 ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು - ಡಾ. ಕೋ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ
 ೭೯ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಶ್ಯಾಗಲೆ	ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಾರಾಯಣ
ಶ್ರೀ ನೀಲಾವರ ಸುರೇಂದ್ರ ಅಡಿಗ	ಡಾ. ವಸುಂಧರಾ ಭೂಪತಿ
ಡಾ. ಸೋ.ಮು. ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್	ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಎಸ್. ಗಡಾದ
ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಜಿ. ಕೋಟೆ	ಡಾ. ಡಿ.ಕೆ. ಚಿತ್ತಯ್ಯ ಪೂಜಾರ್
ಡಾ. ಮಳಲಿ ವಸಂತಕುಮಾರ್	ಡಾ. ಸುಜಾತಾ ಜಂಗಮಶೆಟ್ಟಿ
ಶ್ರೀ ಮಾನಸ	ಶ್ರೀ ಸಂಗಮೇಶ ಬಾದವಾಡಗಿ
ಡಾ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ	ಶ್ರೀ ಸಿ.ಕೆ. ರಾಮೇಗೌಡ
ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ನಾರಾಯಣಮ್ಮ	ಶ್ರೀ ಪಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪ
ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ	
ಡಾ. ಕೆ.ಆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಐ.ಎ.ಎಸ್.	ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎನ್. ಶಾಮರಾವ್
ಆಯುಕ್ತರು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ	ಸಂಚಾಲಕ

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಪ್ಲವರ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್

ಮುದ್ರಣ : ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅಚ್ಚುಕೂಟ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
 ಪಂಪಮಹಾವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೧೮

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಆಶಯ ನಮ್ಮದು.

ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಏಕೈಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಭಾಜನವಾಗಿರುವ, ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿದೆ. ಕಳೆದ ೯೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಪರಿಷತ್ತು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರದ ನಾಲ್ಕುಸೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸರಿಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಕಾಲಾವಧಿಯ ನಿರಂತರತೆ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳ ಮೌಲಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಟಣಾ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಂತೂ ಅನನ್ಯವೇ ಸರಿ.

ರಾಘವಾಂಕನ 'ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ' ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾವ್ಯ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಬರೆದ ಕಾವ್ಯ. ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಮಹಾಪುರುಷನೆಂಬಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕ ಸಫಲನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಚುಕೂಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಪ್ರಕಟಣ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

೨೪-೧೦-೨೦೧೩

ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪರಿವಿಡಿ

೧.	ಉಪೋದ್ಘಾತ	....	೧
೨.	ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೧೯
೩.	ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೪೪
೪.	ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೭೫
೫.	ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೯೬
೬.	ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೧೨೯
೭.	ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೧೩೭
೮.	ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೧೬೨
೯.	ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೧೮೭
೧೦.	ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ	....	೨೨೮
೧೧.	ಅನುಬಂಧ-೧	....	೨೫೫
	” ೨	....	೨೫೭
೧೨.	ಅರ್ಥಕೋಶ	....	೨೫೮

ಉಪೋದ್ಘಾತ

ರಾಘವಾಂಕ ಕನ್ನಡದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ. ಅವನ ಜನಪ್ರಿಯವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ ಆದ ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ'. ಅವನು ಅದೊಂದು ಕಾವ್ಯವನ್ನಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರ, ಸೋಮನಾಥಚರಿತೆ, ಶರಭಚಾರಿತ್ರ, ವೀರೇಶ್ವರಚರಿತೆ ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಮಹತ್ವ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶರಭಚಾರಿತ್ರ ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಮಹತ್ವ ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳು ಇನ್ನೂ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ದೇವಾಂಗ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಪುರಾಣ ಎಂಬ ಒಂದು ಗ್ರಂಥ ದೊರಕಿದ್ದು ಅದೂ ರಾಘವಾಂಕ ರಚಿತವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.^೧ ಹಾಗೆಯೇ ರಾಘವಾಂಕ ಒಂದು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಶರಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಅಂಶವೊಂದು 'ಕವಿಚರಿತೆ' ಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ರಾಘವಾಂಕ ಜನಪ್ರಿಯಕವಿ. ಅವನನ್ನು ಅವನ ನಂತರದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಪೂಜ್ಯಭಾವದಿಂದ ಹೊಗಳಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಿದ್ಧ ನಂಜೇಶನಂತೂ (೧೬೫೦) ರಾಘವಾಂಕನನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಘವಾಂಕ ಚಾರಿತ್ರವೆಂಬ ಒಂದು ಪುರಾಣವನ್ನೇ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ರಾಘವಾಂಕನ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತನ ಚನ್ನಬಸವಪುರಾಣ, ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸೂತ್ರ ರತ್ನಾಕರ, ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನೂ ಪವಾಡಗಳನ್ನೂ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಹಾಡಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅವನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

ಪಂಪಾಪುರದ ಮಹಾದೇವಭಟ್ಟ ರುದ್ರಾಣಿ ಎಂಬ ಶೈವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರ ರಾಘವ. ಅವನು ಸೋದರಮಾವನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಕಲಿತನು. ಸೋದರಮಾವ ಎಂದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ, ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರ. ರಾಘವಾಂಕನಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆದು ಅವನು ರಾಘವಾಂಕಪಂಡಿತನಾದ. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಟ್ಟು ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅವನು ಕವಿಯಾದನು. ಕವಿಶರಭಭೇರುಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಆ ಊರಿನ ರಾಜನಾದ ದೇವರಾಜನಿಂದ ರಾಜಸನ್ಮಾನವನ್ನೂ ಗಳಿಸಿದ್ದನು.

ಕವಿಯ ಮೊದಲ ಕೃತಿ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಚಾರಿತ್ರ'ವೆಂದೂ ಅದಕ್ಕೆ ದೇವರಾಜನಿಂದ ಸನ್ಮಾನ ದೊರಕಿತೆಂದೂ, ಆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಗುರುಹರಿಹರನಿಗೆ ಶಿಷ್ಯರಾಘವಾಂಕ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅವನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅನಂತರ ಅವನು ಶಿವನ ಶಿವಭಕ್ತರ

೧. ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರ : ಪೀಠಿಕೆ xiii ಸಂ.ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಟಿ.ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ.

ಕಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತೆಂದೂ ಕಥೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅವನು ರಚಿಸಿದ ಇತರ ಕಾವ್ಯಗಳೆಂದರೆ 'ಸೋಮನಾಥಚಾರಿತ್ರ', 'ಶರಭಚಾರಿತ್ರ', 'ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರ', 'ಹರಿಹರಮಹತ್ವ' ಮತ್ತು 'ವೀರೇಶಚರಿತೆ'. ಕೊನೆಯದನ್ನು 'ಮೀಸಲುಗವಿತೆ'^೧ ಎಂದು ಅವನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಘವಾಂಕ ಹೊಯ್ಸಳ ಬಲ್ಲಾಳ ನರಸಿಂಹನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪದ್ಮರಸನ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ, ಅವನ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಓರಂಗಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಏಕದಂಡಿ, ದ್ವಿದಂಡಿ ಮತ್ತು ತ್ರಿದಂಡಿ ಎಂಬ ಕುಕವಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕವಿತಾಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸೋಲಿಸಿ ರಾಜನಿಂದ ಭಲದಂಕ ರಾಘವಾಂಕ, ಅದಟಕವಿ ಚೌದಂತ ಮೊದಲಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದನೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಕುಕವಿಗಳಿಂದ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂದೂ, ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಅವನು ಗುರುವಿನಂತೆಯೇ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಉಳಿದ ಬದುಕನ್ನು ಶಿವತತ್ವ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದನೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಪದ್ಮರಸನ ಸಾಮೀಪ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಹೊಂದಿದನು.

'ಹರಿಹರ' 'ರಾಘವಾಂಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು 'ವೇದ ಪ್ರಮಾಣ ಪುರುಷ'ನಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಾಘವಾಂಕ ರಚಿಸಿರುವುದನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಅವನ ತಂದೆ ವೇದಾಗಮಸಂಪನ್ನನಾದ ಶೈವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವನು ಬಸವಾದಿಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ವೀರಶೈವ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನ 'ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರ'ದ ಕಥಾನಾಯಕ ಶೈವನೇ? ವೀರಶೈವನೇ? ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಬಹುವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ, ಕವಿ 'ವೀರಶೈವ' ಎಂಬ ಮತ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದ 'ಶೈವ'ನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಶಿವಯೋಗಿ 'ಸಿದ್ಧರಾಮ'ನನ್ನು ಚನ್ನಬಸವನ ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ, ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ, ಅಲ್ಲಮನಿಂದ ತತ್ವೋಪದೇಶ ಮಾಡಿಸುವ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲ ರಾಘವಾಂಕನ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೆ ಅಲ್ಲಮ ಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನ 'ಕರ್ಮಯೋಗ'ವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರ, ಹಾಡುವ ಗುರುವಚನ^೨ ಅಲ್ಲಮ ಮೆಚ್ಚುವಂತಾಯಿತು. 'ಸಾಕಾರನಿಷ್ಠ ಭೂತಂಗಳೊಳನುಕಂಪೆ ತಾನೆ ಪರಬೊಮ್ಮ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮಾತಿಗೆ 'ಆಗಲಹುದದಕೇನೊಡಂಬಟ್ಟೆನ್' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುವ ಅಲ್ಲಮನ ಮಾತು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು

೧. ಈ ಮೀಸಲುಗವಿತೆಯ ಚಿತ್ರೆಸುವುದೇರಡಣಿಯದ ನಿಚ್ಚಟರು-ವೀರೇಶ ಚರಿತೆ, ೧-೯

೨. ಸಂಧಿ ೯ ಪದ್ಯ ೪೨-ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರ

ಮತ್ತಾವ ವಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಹೀಗೆ 'ಸಿದ್ಧರಾಮ'ನ ಮತವನ್ನು ಒಂದು ಸಂಶಯಕ್ಕಾಗಲಿ, ಚರ್ಚೆಗಾಗಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡದೆ, ತಾನು ಅರಿತದ್ದನ್ನು ಖಚಿತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ 'ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರ'ದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಕವಿ ರಾಘವಾಂಕ ಶೈವನಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅವನು ಶಿವಭಕ್ತ, ಅವನ ಮತ 'ಶಿವನ ಮತ' ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು.

ರಾಘವಾಂಕನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೬೫^೧ ಎಂದು ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರ ಮತ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಚಾರಿತ್ರ'ದ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಾಘವಾಂಕನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೦೦ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ^೨ ಶ್ರೀಗಳಾದ ಕೆ.ಜಿ. ಕುಂದಣಗಾರ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಸ್. ಮಾಳವಾಡ ಅವರು ಹರೀಶ್ವರನ ಕಾಲ ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ^೩ ಅವನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ರಾಘವಾಂಕನ ಕಾಲವೂ ಅದೇ ಸುಮಾರು ಎಂದು ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಹರಿಹರನ ಕಾಲವನ್ನು ೧೧೪೫-೧೨೨೦ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.^೪ ಎಂದರೆ ರಾಘವಾಂಕರ ಕಾಲ^೫ ಅವರ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ ೧೧೬೦ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲರ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಲ್. ಎನ್. ಅವರು ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ರಾಘವಾಂಕ ಹರಿಹರನಿಗಿಂತ ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಿರಿಯವನಾಗಿದ್ದು ೧೨೫೬ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ವೀರಸೋಮೇಶ್ವರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸು ೧೨೪೦ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನು 'ವೀರೇಶಚರಿತೆ'ಗಾಗಿ ಹೊರತಾಗಿ ಇತರ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ೧೨೦೦ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ದೇವೀರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಇತ್ತೀಚಿನ ಲೇಖನ^೬ ವೊಂದರಲ್ಲಿ 'ಪದ್ಮರಾಜ ಪುರಾಣ', 'ಬಸವ ಪುರಾಣ'ಗಳ ಅಂತರ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಾಘವಾಂಕ ೧೧೮೫ ರಿಂದ ೧೨೩೫ರವರೆಗೆ ಬದುಕಿದ್ದನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಘವಾಂಕ ಹರಿಹರನ ಶಿಷ್ಯ; ವರಸುತ. ಅವರು ಸಮಕಾಲೀನರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಅಲ್ಲಮ, ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧರಾಮರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಹರ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು

೧. ಕ.ಕ.ಚ.ಸಂ-೧ ಪು ೨೬೮. ೨ ಹ. ಕಾ. xiv. ೩. ಹ. ದೇ. ಪುಟ ೩೩
೪. ಪ್ರಭಾತ ದಸರಾ ಸಂಚಿಕ-೧೯೩೯-೬೧. ೫. ಸಿ.ಬಾ. ಪೀಠಿಕೆ-xxi. ೬. ರಾಘವಾಂಕ-ಕವಿಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ-ಐ.ಬಿ.ಎಚ್. ಪ್ರಕಾಶನ.

ರಗಳೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೇನೋ ಅದರ ಆಧಾರದಿಂದ ರಾಘವಾಂಕ 'ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್'ವನ್ನು ರಚಿಸಿರಬಹುದೇನೋ ಎಂದು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಶಂಕಿಸುತ್ತಾರೆ.^೧ ಈ ಮೂವರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರು; ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ ಮಹಾತ್ಮರಾದವರು. ಅವರ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ತುರ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಭಾವ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಪ್ರಭಾವ, ಉಪದೇಶ ಪ್ರಭಾವ ಜನಮನವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾಗ ಅಂಥವರ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಅಮರವಾಗಿ ನೆಲಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಕವಿಗಳು ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ, ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ದೇವಾಂಶಸಂಭೂತರಾದರು, ಪುರಾಣದ ನಾಯಕರಾದರು. ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾದರು. ಮಾನವ ಅತಿ ಮಾನುಷತ್ವಕ್ಕೆ ಏರಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹರಿಹರ ರಾಘವಾಂಕರು ಮೇಲ್ದಾಟಿಸಿದ ಮೂವರು ಸಿದ್ಧರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಮಹತ್ವವನ್ನು, ಅವರ ಕಾರಣಿಕತನವನ್ನು, ಅವರ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಅನಾದರಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಮಾದಿಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಹರಿಹರ ರಾಘವಾಂಕರ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತರವಿರಬೇಕು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಅಂತರ ಅನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಕವಿಚರಿತಕಾರರು ಅಲ್ಲಮ, ಬಸವ, ಸಿದ್ಧರಾಮರ ಕಾಲವನ್ನು ಸು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೬೦ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಹರ ರಾಘವಾಂಕರ ಕಾಲ ೧೧೬೫ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಾರದು ಎಂಬುದು ಸ್ವಯಂವೇದ್ಯ. ರಾಘವಾಂಕ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೇಳಿರಲೇಬೇಕು. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿರಲೂ ಸಾಕು. ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾದ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದೇವಾಲಯವನ್ನೂ ಆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರು ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿರಲೂಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಭಕ್ತರು ದತ್ತಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಹೆಸರಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ೨೩ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸಂಶೋಧಕರು.^೨ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನ ೧೧೯೩ (೧೧೯೦)ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಇದು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿ. ೧೨೦೯ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಇಂಗಳಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನೂ ಲಿಂಗದೇವರನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಲಿಂಗದೇವರು' ಎಂದರೆ, ಗತಿಸಿ ಹೋದ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ.^೩ ಎಂದರೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ೧೨೦೯ರ ವೇಳೆಗೆ ಗತಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಘವಾಂಕ

೧. ಸಿ. ಚಾ. ಪೀಠಿಕೆ xxxix.

೨. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿ-ಎಂ. ಬಿ. ಕೊಟ್ಟಶೆಟ್ಟಿ, ಪು. ೫೩.

೩. ಅದೇ ಪುಟ ೫೧

ತನ್ನ ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರವನ್ನು ೧೨೦೯ರ ನಂತರ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಿರಬೇಕು. ಬಿಜ್ಜಳನ ತಮ್ಮ ಕರ್ಣದೇವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾದಾಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬದುಕಿದ್ದನೆಂದು ರಾಘವಾಂಕನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ಣದೇವನ ಪಟ್ಟದ ಕಾಲ ೧೧೬೭. ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೬೭ರ ಮೇಲೆ ೧೨೦೯ರ ಒಳಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಶೆಟ್ಟಿ ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ.^೧ ಅಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ ಸುಮಾರು ಗೊಪೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥ ನಾಗಿರಬೇಕು. ಎಂದರೆ ೧೧೮೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಗತಿಸಿ ೪೦-೫೦ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕಳೆದು ರಾಘವಾಂಕ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಾಘವಾಂಕನ ಕಾಲ ೧೨೦೦ ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ರಾಘವಾಂಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಯುಗವೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಗುರುವಿನ ಸಮರ್ಥಶಿಷ್ಯ. ರಗಳೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಹರಿಹರ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾದನೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ. ರಾಘವಾಂಕ ಷಟ್ಪದಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದನು. ಅವನು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದೂ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ದಂಡ ಷಟ್ಪದಿಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದೂ ಅವನ ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಘವಾಂಕ ಶರಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲೂ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ. ಅದು 'ಅನುಭವ ಶಿಖಾಮಣಿ'ಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾರಸಿಂಹ ಆಡಿರುವ ಮಾತು. ಹಾಗೆಯೇ 'ದೇವಾಂಗ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಪುರಾಣ'ವನ್ನು ರಾಘವಾಂಕ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ದೊರಕುವ ಆಧಾರ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಒಂದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ.^೨ ಇವುಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸತ್ಯ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಘವಾಂಕ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದನು ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅವನು ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಕವಿ. ಭಂದಸ್ಸಿನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದನೋ ಹಾಗೆ ಕಾವ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೂ ಅದರ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನ ಐದಾರು ಕಾವ್ಯಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವುಗಳ ರಚನೆ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಊಹಾಪೋಹಗಳು, ಐತಿಹ್ಯಗಳು, ಘಟನೆಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ ಅವನ ಕಾವ್ಯಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾವ್ಯಗಳ ಶೈಲಿಯ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಇವುಗಳ ರಚನಾಕಾಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರಾಘವಾಂಕನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಲೋಚಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಘವಾಂಕ ಹರಿಹರನ ಶಿಷ್ಯ. ಹರಿಹರ ಶಿವನನ್ನಲ್ಲದೆ ಇತರರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದವನಲ್ಲ. ಅವನು ಲೌಕಿಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ 'ಜೀಯ, ಹಸಾದ' ಎನ್ನುವ ಸೇವಕತನದ

೧. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿ, ಪುಟ ೬೮. ೨. ಸಿ. ಜಾ. ಪೀಠಿಕೆ xiii.

ಕೆಲಸವನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಪಂಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದ ಅಚ್ಚ ಶಿವಭಕ್ತ. ರಾಘವಾಂಕ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಚಾರಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ನರಸ್ಮೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಶಿಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡನೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿಗೆ ಒಳಗಾದವನು. ತಿರುನೀಲಕಂಠ ನಾಯನಾರ್, ಇಳೆಯಾಂಡಗುಡಿಮಾರರಂಥ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಶಿವಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮೈಮರೆತು ಹಾಡಿದವನು. ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದ ಪಾರ್ವತಿಯಿಂದ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಕಪಟವಟುವಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಅವನಲ್ಲಿ ನಿಜರೂಪ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಂತೆ ಮಾಡಿದವನು. ಅಂಥವನ ಶಿಷ್ಯ ರಾಘವಾಂಕ. ಶಿವನ ಆಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವನಿಗೆ ಸೈರಿಸದು. ಅಹಂಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವನಿಗಾಗದು. ವೀರಭದ್ರನ ಅವತಾರದಿಂದ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಅಸಡ್ಡೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ದಕ್ಷನ ಧ್ವಂಸ ಅವನಿಗೆ ಸಹಜ. ಜೈನವಾದಿಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು ಸೋಮನಾಥನನ್ನು ತರಿಸಿದ ಕೆಚ್ಚು ಅವನದು. ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಶಿವಭಕ್ತ. ಅವನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದವನು ನರಸಿಂಹ. ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದವನು ಶರಭರೂಪದ ವೀರಭದ್ರ. ತನ್ನ ಗುರು ತನ್ನನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೂ ಅವನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹಾಡಿದವನು ಅವನು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಶಿವನೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯ ವರ್ಣನೆಯಿಂದ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದವನು ಅವನು. ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಬೀಗಿ ಬಿರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಏಕದಂಡಿ, ದ್ವಿದಂಡಿ, ತ್ರಿದಂಡಿಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದವನು ರಾಘವಾಂಕ. ಅವನ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ, ಅದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಜನಕ್ಕೆ ಅವನ ಪ್ರತೀಕಾರ 'ಇದನಲ್ಲೆಂಬ ಪರವಾದಿಯಾದವನ ಶಿರದೊಳಿಳುಹುವೆನೆನ್ನ ವಾಮಪದ ಪಾದುಕೆಯನು.' ಈ ಉತ್ಕಟ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಘವಾಂಕ ಗುರುವಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಕವಿಯಾಗಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಯೂ ಆಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಘವಾಂಕ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ, ಖ್ಯಾತಿಗಾಗಿ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ತಾನಾಗಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಲಭಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅವನ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯ ಉದ್ದೇಶ 'ಕ್ಷಿತಿಯೊಳೆಲ್ಲಾ ಜನಂ ಕೇಳ್ವು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನುನ್ನತ ಮಹಿಮೆಯೆಂಬ ಸುಧೆಯಂ ಸವಿದು ಬದುಕಲೆಂದು' ನಿರಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬರೆಯುವುದು. ಜನ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬುದು ಕಾವ್ಯ ಮುಖದಿಂದ ಅನಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಅವನ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನೂ ನಾವು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಎನಿತು ಸಿರಿ ಸಾರ್ವಡಂ ಮಾಣ್ಣಡಂ ನಿತ್ಯತ್ವ
ವನುವಪ್ಪಡಂ ಸಾವಡಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಪಂಪೆಯರ

ಸನ ಪೊಗಳ್ಳ ನಾಲಗೆಯೊಳನ್ನದೈವವ ಭವಿಗಳಂ ಕೀರ್ತಿಸಿದನಾದೊಡೆ
ಮನಸಿಜಾರಿಯ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ತಾನೆನಿಪ ಬಿರುದಿನ
ಕವಿಯೆನಿಪ್ಪ ಹಂಪೆಯ ರಾಘವಾಂಕನೊ
ಯ್ಯನೆ ಪೇಳ್ವನೆಂಬಾಗಲೀ ಕೃತಿಯನಾವ ಸಜ್ಜನರು ಕೊಂಡಾಡದಿಹರು

ಹ. ಕಾ. ೧-೩೬

ಶಿವನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವುದು, ಅವನ ಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಶುಭ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನ ಇನ್ನೊಂದು ಗುರಿ. ತನಗೆ ದೇವದತ್ತವಾದ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆ ಅವನದು. ಹಾಗೆಂದು ಅವನು ಲೌಕಿಕವನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ, ಕುಕವಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ ಅವನಲ್ಲುಂಟು. ತನ್ನ ಕವಿತಾಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ದುಷ್ಕವಿಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ರಾಜನಿಂದ ಸನ್ಮಾನಿತನಾದವನು. ಆದರೆ ಆ ಸನ್ಮಾನದಿಂದ ಅಹಂಕೃತನಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕವಿ ರಾಘವ ಪಂಡಿತನು ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಜಯಶೀಲನಾದರೂ ಅವನು ಹಳೆಯದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿತ್ತು. 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ'ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಆ 'ವೇದ ಪ್ರಮಾಣ ಪುರುಷ'ನ ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದನು. 'ಚಂಡಕೌಶಿಕ' ನಾಟಕವನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಹೊಲತಿಯರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ಜನನ ಕಾರಣವನ್ನು ತನ್ನ ಉಪಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಮೇಧಾವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಗಾಢಭಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಹರಿಹರನ 'ಭಕ್ತರ' ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ರನ್ನಾದಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಸಾಕಷ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಅವನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. ಅವನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಗುರುಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನು ಅವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. 'ಶಿವಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲೆಗಾರ ಸಲೆಧೀರ ತಲೆದೋರದಘ.' ಅವನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತೋರಿಸುವ ಭಲ, ಅವನ ಆತ್ಮಭರವಸೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಅವನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ರಾಘವಾಂಕ ತಾನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನೂತನ ಮತ್ತು ಪುರಾತನಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪೋಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲಂಕಾರಗಳು, ಶ್ಲೇಷಗಳು, ಮಾತಿನ ಚಮತ್ಕಾರ, ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಕೌಶಲ, ಹೃದಯವನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ವರ್ಣನೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆ, ಮೊದಲಾದ ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಆತನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. 'ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿ' ಅವನ ಜಾಣ್ಮೆ. ಹರಿಹರನ ಪುಷ್ಪರಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪುಷ್ಪವರ್ಣನೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ:

ಆಳಿಯೆರಗದನಿಲನಲುಗದ ರವಿಕರಂ ಪುಗದ
ಬೆಳೆಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸಿ ಮಘಮಘಿಸುತಲದ
ಅಳಿಗಳೆರಗದ ಗಂಧವಹನಲುಗದಲಗಗಳಂ-ಪು. ರ.

ಕುಡಿ ಮುರುಟಿ ಬೆಳೆದ ಮೊಗ್ಗಗಳೆಸ
 ಳೊಡೆಯದಂತರೆ ಬಿರಿದ ಮುಗುಳ್ಳಂ ಮಿಗೆ ಚೆಲ್ಲು
 ಗೆದದಂತೆ ಚಿಪ್ಪರಳದೊಳ್ಳಲರ್ಗಳಂ ತುಂಬಿ ಮೊಗವಿಟ್ಟು ಪರಿಮಳವನು
 ಕುಡಿಯದ ಪರಾಗರಸ ತುಳುಕದಂತಳಗಾಳಿ
 ಜಡಿಯದ ಬಿಸಿಲ್ ಪೊಯ್ಯದೊಪ್ಪವಡುಗದ ಹೂವ....

ಸಿ. ಚಾ. ೪-೩೬.

ಮಹಾಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ' (೧೪ ಸ್ಥಲಗಳು) ವನ್ನೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುರಿದ ಹರಿಹರನ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ 'ಭಕ್ತಿ' ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗ ಈಚಿನ ಅನೇಕ ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಕವಿ ರಾಘವಾಂಕ ಶೈವ ಅಥವಾ ವೀರಶೈವ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರಿಗೆ ಅವತಾರ ಪುರುಷನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಜನತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಗಿ ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಹಸ್ತನಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೊಂದು ಆರದ ಬೆಳಕು. ಅವನು ಕನ್ನಡದ ಕವಿ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರೇಮ. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೇ ಕೈಲಾಸ, ತುಂಗಭದ್ರೆಯೇ ಗಂಗೆ, ಮತಂಗಪರ್ವತವೇ ಹಿಮಾಲಯ. ಈ ಕಲ್ಪನೆ ಕವಿಯ ನಾಡ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಘವಾಂಕನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕೃತಿ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾನಾಯಕನಂತೆ, ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಪುರಾಣಪುರುಷನಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ ಕಥಾನಾಯಕ. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ದಕ್ಷನ ಧ್ವಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ಲೀಲಾಪುರುಷನಾದ ಶಿವನಲ್ಲ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಟವನ್ನು, ಭಲವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಹಟವಾದಿಯಲ್ಲ. ಅವನೊಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಶ್ವರನ ಪ್ರತಿರೂಪ, ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನ ಸತ್ವಗುಣಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಮೂರ್ತಿ. ಕಲಿಯುಗದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲು ಜನ್ಮತಾಳಿದ ಈಶ್ವರಾಂಶ, ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪುರುಷ. ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಏನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ನೋಡಬೇಕು. ಕವಿ ಕಾವ್ಯದ ಮೊದಲು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುವಾಗ ಶಿವನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸದೆ 'ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮ'ನನ್ನೇ ಹೊಗಳಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಶಿವನ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಸೋಮಧರ, ಜಿತಕಾಮ, ಸುಖಧಾಮ, ಜಟಾಪಟಲವೇಷನ್, ಆಶಾಮಯ ಮೊದಲಾದ ವಿಶೇಷಣಗಳೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕವೇ. ಮೊದಲ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನಾಪದ್ಯವೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಶಿವಸಿದ್ಧ ಜಾವಳನು, ದೇವಕುಲಕರ್ತ ಮರ್ತ್ಯದೊಳುದಿಸಿದನು ಭೂವಳಯ ದೊಳಗುಳ್ಳ ಸರ್ವಜೀವಾಳಿಗಳ ಪಾವನಂ ಮಾಡಲೆಂದು. 'ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮನಾಥಂ ಮನುಜನಲ್ಲ ಕಾರಣರುದ್ರ'. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಪುರವೆಂಬ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಮೆರೆವ ಈಶ್ವರ ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮ ಅದ್ವಿಶಿರ ಊರ್ಧ್ವಶಿರರಿಗೆ ಅಭಯ ಕೊಡುವಾಗ 'ಆತನೆಂದಂತೆಯಾಸ ಉನಳಿವೆನಖಿಳಮಂ ಹೊರೆವೆ ನಿಮ್ಮ ತೆಗೆದು' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅವನು 'ನಮಗೆಂದು ಜನಿಸುವೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ 'ದೇಹವಿಕಾರ ವಿಷಯಂಗಳಿಗತ ಬಳಿಕ', ಮತ್ತು ಅಜಾತನೆನಿಸುವ ಬಿರುದು ತೀರದಂತೊಗೆದು ನಿಮ್ಮ ಕಾವೆನ್' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. 'ಪಂಚಮುಖನೇಕ ಮುಖದಿಂದೊಗೆದನ್' ಎಂದು ಕವಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಸುಗ್ಗವ್ವೆಯ ಹರಿಗೆ ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ,

ಅತ್ತಲಭವಂ ನೆನೆದು ತನ್ನ ತನುವಂ ಸುತ್ತಿ
ಮುತ್ತಿ ಸೇವಿಸುತಿರ್ಪ ಸಮತೆಯಂ ಸತ್ತಮಂ
ನಿತ್ಯತ್ತಮಂ ತೃಪ್ತಿಯಂ ದಯೆಯನತುಳ ಭಕ್ತಿಚ್ಛಾನ್ ವೈರಾಗ್ಯಮಂ
ಎತ್ತಿ ಸದ್ಗುಣಶತವನಾಯುಕೊಂಡೊಂದು ಕಿಟು
ಪುತ್ತಳಿಯ ಮಾಡಿ ನಿಜಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಂಕುಳವ
ನಿತ್ತು ತಂದಿರಿಸಿದಂ ಸುಗ್ಗವ್ವೆಯುದರದೊಳು...

೧-೪೬

ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವನ ಉತ್ತಮ ಗುಣಾಂಶಗಳಿಂದಲೂ ಅವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಗೊಂಬೆ, ತಾನೇ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನಾ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ,

ಭೂಮಿಯ ಚರಾಚರವನುದ್ಧರಿಸಿ ಪಲಕೆಲವು
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಂ ತೋರ್ಪೆನೆಂದುಮೇಶಂ ಸಿದ್ಧ
ರಾಮಯ್ಯನಾಗಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳಗುದಯವಾದಂ ಶಶಿಕಳಾಜೂಟನು ||

ಎಂದು ತಾನೇ ಸಿದ್ಧರಾಮನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕವಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಂಗಳ ಹೇಳುವಾಗ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ 'ಶ್ರೀ ಗುರು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೊಲಿದು ಭಕ್ತರ ಸಲಹಲಿ' ಎಂದು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮ ಈಶ್ವರನ ನೇರವಾದ ಅವತಾರವೇ ಅಂಶಾವತಾರವೇ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲಮನು ಪ್ರಭುರಾಯನಾಗಿ ಈಶ್ವರಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲೆ ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಚರಾಚರವನ್ನುದ್ಧರಿಸುವ ಕಾರ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿವನ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಭೇಟಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮರೆತು ತಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ವಾದಮಾಡುವುದು, ಬಯಲುದೇಹಧಾರಿಯಾದ ಅಲ್ಲಮನನ್ನೂ ಹಣೆಗಣ್ಣಿನ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಡುವ ನಾಟಕವಾಡುವುದು ಸರಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಎಂಬ ವಾಸ್ತವಿಕಾಂಶ

ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಅಲ್ಲಮನಿಂದ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಚನ್ನಬಸವನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಕೊಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡುವ ಚರ್ಚೆ ಸರಿಯೆ? ಈ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಹೋಗದೆ ರಾಘವಾಂಕ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ.

ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಯೋನಿಜ. ಅವನನ್ನು ಯೋನಿಜ ಅಂದವರಿಗೆ ನರಕತಪ್ಪದು. ಕಮಳದ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಹಂಸಶಿಶು, ಮೇಘದೊಳಗಿಂದ ತರುಣಶಶಿಯೊಗೆವಂತೆ ಸತಿಯ ನಿರ್ಮಳ ಗರ್ಭದಿಂದುದಯವಾದನು. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ 'ಮಾಸಿಲ್ಲ, ಮಲವಿಲ್ಲ, ದುರ್ಗಂಧವಿಲ್ಲ, ಒಡಲಪೂಸಿದಧಮ ದ್ರವಂ ತಾನಿಲ್ಲ' ಆಗ ಗಿರಿಜೆ ಸಿರಿಸರಸ್ವತಿವೆರಸಿ ಬಂದಳು. ಮೋಹಕೆ ಮೊಲೆಯನೂಡಿದಳು ತೊಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿದಳು. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನೆಂದು ಆತಂಗೆ ನಾಮಕರಣಮಾಡಿದಳು. ಅವಳು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಸುಗ್ಗವ್ವ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡಳು. ಈ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲ ಸುಗ್ಗವ್ವೆಗೆ ಕನಸಿನಂತೆ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಅಂಬಿಕಾಪತಿ ಲೋಕಮಂ ಸಾಕಲೊಗೆದಿದ್ದನು. ಜಾತಸೂತಕಾತೀತನಾದ ಅವನಿಗೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಆ ಮಗು ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನೆಂದು ಕೂಗಿದರೆ ಒಗೊಡದೆ ರಾಮಯ್ಯ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಎಂದು ಕೂಗಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಅವನು ಹದಿನೈದು ವರುಷದ ಪ್ರಾಯದಂತೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದನು. ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕರುಗಳನ್ನು ಕಾಯುವ ಕೆಲಸ. ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ಇತರರೊಡನೆ ದನಕರು ಕಾಯಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ದನ ಕಾಯುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾಮಂಟಪ. ಅದರ ತಳದಲ್ಲಿ ತಂಪುಮರಳಿನ ತಿಳಿಗೊಳ. ಅದರ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಲಿಂಗ. ಅದು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಪೂಜೆಯ ದೈವ. ದೇವಲಿಂಗ, ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸದು. ಅವನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಇತರ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇವನ ನಡವಳಿಕೆ, ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಹೂವನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವುದೇನು; ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವುದೇನು. ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದೇನು, ತಾನು ತಂದ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ನೈವೇದ್ಯಮಾಡಿ, ಜೊತೆಗಾರರಿಗೆ ಹಂಚುವುದೇನು? ಎಲ್ಲವೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೇ. ಈ ಪೂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ದನಗಳನ್ನು ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲವೇ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಮೇಲೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವನು. ಮನೆಯವರಿಗೆ ಈತನ ಗುಪ್ತಭಕ್ತಿ ಬಾಲ್ಯದ ಮರೆಯ ಪರಬೊಮ್ಮತನ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಶಿವ ಜಂಗಮರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಕಣ್ಣರಿಯ ದಿದ್ದರೂ ಕರುಳರಿಯದೆ ಎಂಬಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬಂದ ಜಂಗಮನೇ ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು, ಅವನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಗೋಗರೆದನು. ಬಾಲಕನ ಆಶೆಯನ್ನು ಗಿರಿಜಾರಮಣ ಪೂರೈಸಿದನು. ಅವನಿಂದ ಹಂಜಕ್ಕಿಯ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು

ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ತನಗೆ ಮೊಸರನ್ನ ಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತರಲು ಹೇಳಿ ಅವನು ಆ ಕಡೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಈ ಕಡೆ ಪರಶಿವ ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದನು. ಮನೆಗೆ ಮೊಸರನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಮಗನನ್ನು ಕಂಡು ತಾಯಿಗೆ ಸೋಜಿಗವುಂಟಾಯಿತು. ಯಾವೊತ್ತೂ ಏನನ್ನೂ ಕೇಳದವನು ಈ ದಿನ ತಾನಾಗಿ ಮೊಸರನ್ನವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲ ಎಂದು. ಅವಳ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಆಸೆ ಮುಂದಿನ ಅವನ ಬದುಕಿನ ತಿರುವಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. 'ಕಡೆದ ತಾರೆಗಳ ತಿರುಳ ಚಂದದೋಗರದೋಳಿಗೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಹೊಸ ಹಳುಕಿನಿಂದದೆಮ್ಮೆಯ ಮೊಸರು ನೆಲ್ಲಿ ಮಾವ್ ಮೆಣಸುಗರೆಯಿಂದಿವಲ್ಲ'ವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಮೊಸರನ್ನವನ್ನು ಕಲಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದಳು. ಶಿವನ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಓಡಿಬಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಅತ್ಯಪ್ತಿಯೇ ಆಯಿತು. ಜಂಗಮ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರಿ, ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ ಅವನು ನೋಡಿದ ಈಶ್ವರನಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಸುತ್ತಾಡಿ, ಹರಿದಾಡಿ, ಓಡಾಡಿ, ಹುಡುಕಾಡಿ, ಕೂಗಾಡಿ, ಕಿರಿಚಾಡಿ, ತಾನು ತನ್ನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಪಂಚಮುಖನನ್ನು ಕಾಣದೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು 'ಕೊಲಕುಳ' ಬಗೆದನು. ಒಂದು ಕಮ್ಮರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧನಾದಾಗ ಈಶ್ವರ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಗಿರಿಜೆಯೊಡನೆ ದರ್ಶನವಿತ್ತನು. ಅವನನ್ನು ಮಗುವಿನಂತೆ ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡಿದಳು, ಪಾರ್ವತಿ. 'ಮೊಗವೆತ್ತಿ ತರ್ಕೈಸಿ ಸೋಗಿಲೊಳಡ್ಡವಿಳುಹಿ ಮೋಹದಿ ತೊರೆದ ತನ್ನ ತೊಳಗುವ ಕುಚಂಗಳ ಸುಧಾರಸವನೆಡೆವಿಡದೂಡಿ, ಮೈದಡವಿ, ಮುಂಡಾಡಿ ಹರಸಿದಳು. ಪರಮೇಶ್ವರ ಅವನಿಗೆ ವಜ್ರಕುಂಡಲವನ್ನು ಇಟ್ಟನು. ಅವನ ಶರೀರವನ್ನು ಅಧರ್ಮಿಗಳು ನೋಡಬಾರದೆಂದು ನಾಗಾಜನಕ್ಕೊಗೆದ ಕಂಠೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅನಂತರ ಕಾಲಭೈರವನೊಡನೆ ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಹಾದ್ಭುತಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಮೇರುಪರ್ವತದೊಡನೆ ಪರುಷಶಿಲೆಯ ಹರಳು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವನೊಡನೆ ಹೊರಟನು. ಅಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಸಾರುವ ನಡೆವ ಗಿಡ, ಹಾಡುವ ಪಕ್ಷಿವೃಕ್ಷಗಳು ಉತ್ತರಿಸುವ ಗುಹೆಗಳು ಮೊದಲಾದ ಚಿತ್ರ, ವಿಚಿತ್ರ, ಅಸಹಜ, ಅದ್ಭುತ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶಿವ ಅವನನ್ನು 'ಏನೇನನೂನ ಜೋದುವಳಿಗಳಂ ಕಂಡೆ ನೀನೆಂದಡೆ ಆನೇನುವಂ ಕಾಣೆನ್' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಶಿವನ ಮಹಿಮೆ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದೇ. ಅಮೃತವನ್ನು ಉಂಡವಗೆ ಜೇನಿನ ಸಿಹಿ ಎಷ್ಟರದು? ಹರಿಯಜರ ಬಗೆ ನಿಲುಕದ ಆನಂದಮಯನನ್ನು ಕಂಡ ಹೊಸತಿಂಗೆ ಹೊಸತೇನಾವುದು?' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬಾಲಕನ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಶಿವನೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಶೋಧಿಸಿದ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಪುಟವಿಟ್ಟಂತೆ ಜಿತಾನಂಗ ತಾನೆ ಗುರುವಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಉತ್ತಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಗೂಢಲಿಂಗಮಂ ತೋಜಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಹೃದಯಮಂ ತಿಳಿಪಿ, ನಿಜಭಕ್ತಿಯಂ ಗುರುಪೂಜೆಯಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡು ಮೊದಲನಾಮವನೆ ದೀಕ್ಷಾನಾಮವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಭೂತದಯಾವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆಕೊಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗ ಕನ್ನಡಿ ತೋರಿದಂತೆ ಒಂದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಬೋಧಿಸಿದನು.

ಪರಶಿವನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ, ಅವನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೊಂದನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ತನ್ನನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದನು. ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕಾಲ, ಕ್ರಮ, ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

ಅವನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೇನೊ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೇ ಆನಂದವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಶಿವನ ಬರವನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತಾ ಅದೇ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೋಡಗಳು ಮುಸುಕಿದುವು. ಮಿಂಚುಗಳು ಥಳಥಳಿಸಿದುವು. ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಚಿಟುಕು ಮಳೆ ಬೀಳಲು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅದೇ ಅಂಬಿಕಾಪತಿ ಬರುವ ಸೂಚನೆ. ಸಿದ್ಧಕುಲತಿಲಕನಿಗೆ ಅಮರಲಿಂಗ ದೊರಕಿತು. ಅದನ್ನು ತಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಮನೆದೈವ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳ. ಅವನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದೇ ಎಂದು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ವಚನವೊಂದನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಹೊರಟು, ಹೊರಗೆ ತಾನೇ ಒಂದು ಮಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ ದೀಕ್ಷೆ ನೀಡಿ ತಾನು ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮನಾದನು. ಶಿವನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಜತಾದ್ರಿಯ ಶೂಲಿಗೆ ಚಿಂತೆಯುಂಟಾಯಿತು, ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕುರಿತು. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಪುರದರಸಿ ಚಾಮವೈಯ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿರುವ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ರೋಶಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದನು.

ಆಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದನು. ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆವಾಗ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ ಹಣ ದೊರಕಿತು. ಅದರಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತನಾಗಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಹದಿನೇಳು ಯೋಗಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದನು. ಅವನ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ ಜನದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಇರುವಾಗ ಆ ಊರಿನ ಒಂದು ಬಂಜೆ ಹಸುವಿಗೆ ಗರ್ಭವುಂಟಾಗಿ, ಆಗಲೇ ಅದು ಕರುವನ್ನು ಈಯಿತು, ಆ ಕರು ಸಕಲ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ವೃಷಭೇಂದ್ರನ ಅವತಾರವೋ ಎಂಬಂತಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವದ ಮೆರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಕರೆದು ತಂದು ತಾನು ಕಟ್ಟಿದ ದೇವಾಲಯದೊಳಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟನು. ಅದು ಈಗಾಗಲೇ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದ್ದ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಮೊದಲ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಹದಿನಾರು ಲಿಂಗಗಳ ಮೇಲೂ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ತನ್ನ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೆರೆದನು.

ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಒಂದು ಆಸೆ ಪೂರೈಸಿತು. ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯೇ ಅವನ ಜೀವನದ ಧೈಯವಾಯಿತು. ಆ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಮೈ ಮರೆಯುವನು. ಆಗ ಅವನು ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲುದ್ಯೋಗಿಸಿದನು. ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಬಂತು. ಅಖಿಲ ಮುಖದ ಜೀವಾಳಿಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಒಂದು ಭತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಒಂದು ಯೋಜನದೊಳಗಿರುವ ಇರುವೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆನೆಯವರೆಗಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅನುದಿನ ಆಹಾರವೊದಗಿಸುವ ದಾನಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡನು. ಉತ್ತಮರು, ಅಧಮರು, ಅಪಾತ್ರರು, ಸತ್ಪಾತ್ರರು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಭೂದಾನ, ಗೋದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಕನ್ಯಾದಾನ, ಅನ್ನದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ನವಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಹೋಮಗಳನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಾ ಅವರನ್ನೂ ತಣಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅರ್ಚನೆ, ಹೋಮ ದಾನಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಅವನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವಾಲಯದ ಸ್ಥಳ ಸವಿತೃಯಂತ್ರಾ ಸ್ಥಳವಾಯಿತು; ತೀರ್ಥಸ್ಥಳವಾಯಿತು. ವೀರಭದ್ರ, ಚಂಡಿ ಮೂಕಭೈರವ ಮೊದಲಾದ ಗಣೇಶ್ವರರು ಈಶ್ವರನಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಬಂದು ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಗರದ ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಿಂತರು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪಾದದ ಬಳಿ ಇದ್ದ ದನಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತಳು. ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನ ಕೀರ್ತಿ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಪಸರಿಸಿತು. ಅನೇಕ ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸೇವೆಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ದರ್ಶನಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು.

ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಯೋಜನೆ ಹೊಳೆಯಿತು. 'ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತು ಹೋಗಿಪ್ಪ ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಕಾವಳಿಗಳರತು ನೀರ್ಗುಡಿಯ ಭವವಳಿವಂತು ಕಟ್ಟುವೆಂ ಕೆರೆಯನಮರಾಪಗೆಯ ಮೈ ಮರೆಯೆ' ಎಂದು ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಗಂಗೆ, ಗೌತಮಿ, ತುಂಗಭದ್ರೆ ಮೊದಲಾದ ನದಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದುವು. ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ನೀರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ ಎಂದು, ಆ ಕೆರೆಯೂ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದವರ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಪುಣ್ಯಜಲವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕಳಶವಿಟ್ಟಿತು.

ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕೀರ್ತಿ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಲು ಅದರ ಶಂಪನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಪಾಪಕರ್ಮಿಗಳು, ಜೀವಿಗಳು, ಶಾಪಗ್ರಸ್ತರು ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನ ದರ್ಶನವನ್ನು, ಪಡೆದು ಅವನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಅವನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಇತರ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ತಮಗೆ ಒದಗಿದ ಶಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದರು. ಜಿಂಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಮೇಘಚೂಡ, ಯತ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ

ವನಚರಿಯನ್ನು ಕೂಡಿ ಶಾಫಗ್ರಸ್ತನಾದ ಅತಿಹಂಸ, ಜಿಂಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಲೋಹಿತಕೇತುವಿನ ಮಗ ಮಯೂರಕ, ದುರ್ವಾಸನೆಯ ಶರೀರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸುಗಂಧಾವತಿಯ ರಾಜನಾದ ಸೌಗಂಧಶೇಖರನ ಮಗ ಕುಮುದಶೇಖರ, ಕೃಷ್ಣಶ್ವಾನನಾದ ಭೋಗನಾಸ ಮೊದಲಾದವರ ಶಾಪವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೆರೆದನು.

ಓಮ್ಮೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಾಮಪರೀಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ನೀಲಪಟಲನು ಸಿದ್ಧನನ್ನು ಮದನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗುಮಾಡಿ ತಾನೇ ಸೋತನು. ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೂಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ವಿಕಾರರಹಿತನಾಗಿ ಅಚಲಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗಿಂತ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಅವರಿಂದಲೇ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡನು. ಶರಣಾಗತನಾದ ಬೆನಕನಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯಿತ್ತನು. ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ವಿಷಪ್ರಸಾದವನ್ನೂ ಉಣಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಆಗದಂತೆ ತನ್ನ ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶುದ್ಧ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಬಂದ ರೆಕ್ಕು ರೆಕ್ಕ ಸಿಗದೆ ಅಧೋದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ತನ್ನ ಅದ್ಭುತ ಮತ್ತು ಭಯಂಕರ ನಿರ್ಮಾಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭೈರವನ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದ ಶಿವ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಭಯಂಕರ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅದಕ್ಕೂ ಧೈರ್ಯದರಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಶಿವನ ಸೌಮ್ಯಾಕಾರದ ಆದಿಲಿಂಗವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವಂತೆ ಶಿವನಿಂದ ಅಜ್ಞಪ್ತನಾಗಿ ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಮೃತಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಲು ಭಕ್ತಭೀರುವಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ಘನಿಲೋಕದಿಂದ ಅಮೃತವನ್ನು ತಂದು ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದನು. ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇತಾರ ಗುರು ಮತ್ತು ಹಾವಿನ ಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯರು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ, ಕಾಸಿದ ಪಂಚಲೋಹದ ಗುಂಡನ್ನು ಕೈಲಿಹಿಡಿದು, ದಿವ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಹೋಮಗಳನ್ನೂ ಆಚರಿಸಿ 'ಶೈವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು. ಉಘೇಕಾಳನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಸಾಲಗಾರನಾಗಿ ಸತ್ತು ನರಕಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನನ್ನೂ ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ನಾರಕಿಗಳನ್ನೂ ಶಿವನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ನರಕದಿಂದ ಎತ್ತಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆ ತುಪ್ಪದಭಿಷೇಕ, ಸಾವಿರ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಸತ್ತ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಸತ್ತ ಬೊಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಳವ್ವೆಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಏಲೇಶನನ್ನೂ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಬದುಕಿಸಿ ಅವನು ಮಜ್ಜೆಗೆ ಕುಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವನ ತಾಯಿಯ ಆಸೆ ನೆರವೇರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

ಸಿದ್ಧರಾಮ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಅವನಿಂದ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಅಮಾನುಷವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಭಕ್ತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನು. ಅವನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅಂಬಿಕೆಗೆ ಸಂತೋಷ, ಅಂಬಿಕಾಪತಿಗೆ ಆನಂದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದೆಂದರೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಮಹದಾನಂದ ಮತ್ತು ತುಂಬ ಸುಲಭ. ಪಾತಾಳಲೋಕದಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹೋಗಿ, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಬೆಳಗಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಕಲಶಗಳನ್ನು ತರಬಲ್ಲ. ಪಾರ್ವತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ, ಅವಳು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಮಜ್ಜನವನ್ನು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಅಲ್ಲಮ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೆ ಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನೂ ಕಂಡನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನವನ್ನೂ ಅವನ ಲೌಕಿಕವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ ಕಂಡು ಅವನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಒರಟಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ತನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬಹುಶಃ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದನು. ಆಗ ಅಲ್ಲಮ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡದೆ 'ಲೋಹಸಂಗದಿ ಕಿಚ್ಚು ಬಡಿ ಹಡೆದುದು', ಎಂಬಂತೆ ದೇಹಸಂಗದೊಳು ಆತ್ಮನಾಯಸಂ ಬಡುವಂತೆ ಬೇಹುದು'. 'ಜಡರ ನಡುವಿರಲು ಅವರ ಸಂಗದಿಂ ಕಾಯಗುಣವಿಡಿದು ಬಳಲುವರು' ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಮ 'ಗಾಳಿಯಂ ಹುಡಿ ಹಿಡಿವುದೆ? ರಸನೆ ಹೆಡಸಹುದೆ? ಆಲಿ ಅಂಜನವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪುದೆ? ಪೊಡವಿಯೊಳು ಶಿವಯೋಗಿ ಸುಳಿದ್ರಡಂ ನೀರ ನಡುವಿಡಿದ ಕಂಜದ ತೆಳದಿ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನು' ಅಲ್ಲ (ವೆ)? ಮೃಡಮೂರ್ತಿಗಗ್ಗನು. ಲೋಕವೆಲ್ಲಂ ಬದುಕಲೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಏಕೆ ಹೋದ? ಕೋರಾಂಟಕ, ನೀರೊಳೇಕೆ ಮುಳುಗಿ ಸತ್ತ? ಎಂದರೆ ಅವರು ಏಕನದ್ವಿತೀಯನೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವಂ ನಂಬದಾ ಕಾರಣದಿಂದ. ಕೆಟ್ಟರು. ಆದರೆ ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವುದು 'ಸಾಕಾರನಿಷ್ಠ ಭೂತಂಗಳೊಳನುಕಂಪೆ ಇದೇ ಪರಬೊಮ್ಮ' ಎಂದು ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಮ 'ಅಹುದು ಅದಕೇನು ಒಡಂಬಟ್ಟೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ 'ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನವರ ನಡುವಿರಲು ಬೇಡ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಆಗಲೂ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. 'ಅದನು ನಾ ಬಲ್ಲೆನ್. ಈ ಯುಗದ ಜೀವರ ಪುಣ್ಯದ ಒದವಿಗೆ ಕೈಕೊಂಡ ಮೂರ್ತಿ ಇದು. (ಇದನ್ನು) ಹುಸಿಯ ಮಾಡಿದನಾದೊಡೆ ಉಳಿದ ಮಾನವರ ಪರಿ ಏಸಲೆ?' ಎಂದಾಗ ಅಲ್ಲಮ ಅವನ ಜಾಣತನದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ 'ಚದುರ, ನಿನ್ನ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಬೇಡ. ಅದಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆನು, ನೀನಿದುಂ ಇಲ್ಲೆಂಬ ಬಯಲಿನ ಭ್ರಮೆಯ ಬೆದಲಿ ಬಿಸುಡು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು ಕದಳಿವನಕ್ಕೆ. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಲ್ಲಮನ ಮಾತನ್ನು ಸಂತಸೊಬ್ಬನ ಮಾತಿನಂತೆ ಸಂತರ ಅನುಭವ ಸ್ವಾನುಭವದಂತೆ, ಅದನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. 'ಮುಂತಿನಂತೆ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗು ಹೊರಗಿನ್ನದಂತಿರುತಿರ್ದು ತೋರ್ಪೆನ್' ಎಂದುಕೊಂಡನು.

ನಿತ್ಯತಃ ಉತ್ತಮಾಂಗ ಪಡೆದಂತೆ, ಸತ್ಯಸಮತೆಯನ್ನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೇಳಲು ಬಂದಂತೆ, ಭೂತದಯೆ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದಂತೆ, ಯೋಗಿಗಳ ಚಿತ್ತದ ಬೆಳಕು ಗುರುರೂಪವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಧರಿಸಿದಂತೆ, ಪರತತ್ವರೂಪಾದವನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಲೋಕದ

ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಬಂದ ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಪರವೆಂಬುದೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಆದರೆ ಈ ವರ್ಣನೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. 'ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಬ್ಬನೇ ನಿತ್ಯ, ಅವನೇ ಜ್ಞಾನಮಯ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯನು ಅವನು ಭಾನು.' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳುವವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಡೆಗೆ ಅಲ್ಲಮ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳಿ 'ಹೊಲ್ಲಹದು ಕಲಿಕಾಲ ನರರು ಸುರರಿಂ ಬಲ್ಲಿದರು ಅದು ಕಾರಣಂ ಸಮಾಧಿಯ ಧರೆಗೆ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ. ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಿದುರ್ ಇರದಂತೆ ತೋರ್ಪೆನ್' ಎಂದು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು ಕೆರೆಯ ಮಧ್ಯದ ಗೊಪೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಕವಿ ಕಂಡರಿಸಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅವನು ಬರಿಯ ಪವಾಡಪುರುಷನೇ ಅಥವಾ ಸಾಧಕನೇ ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಪವಾಡಗಳೆಲ್ಲ ಅವನ ಸಾಧನೆಯ ಫಲಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕಗಳು. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು 'ಲೋಕದೊಳು ನರರಂ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯ ಮಾಡಲೆಂದು.' ಅವನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಆರಿಯಲಿ ಎಂದು ತನ್ನ ಉನ್ನತ ಮಹಿಮೆಯೆಂಬ ಸುಧಾವರ್ಷವನ್ನು ಸುರಿಸಿದನು. ಆ ಮಹಿಮೆ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತರ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆ, ಸಾಲಗಾರರ ಸಾಲತೀರಿಕೆ, ನಾರಕಗಳ ಉದ್ಧಾರ, ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭವನಿದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನಬೋಧನೆ, ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಪಾಠ, ಸಾಕಾರ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಂಬಿಕೆ. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶೈಲ, ಕೈಲಾಸಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಇವೇ ಅವನ ಬದುಕಿನ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ. ಅವನ ನುಡಿಗೆ ಅಲ್ಲಮನೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಕಲ್ಯಾಣ ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಅವನು ಮಾರುಹೋಗದೆ 'ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಬ್ಬನೇ ನಿತ್ಯ ಕೊಹತೆಯಿಲ್ಲದ ಲೆಸೆವ, ಅಂಥವನನ್ನು ನನಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಕೀರ್ತಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊಗಳುತ್ತೀಯೆ' ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಮನಿಂದ ಉಪದಿಷ್ಟನಾದರೂ ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಗೊಪೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತಾದರೂ ಏನು?

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಬೋ! ನಕ್ಕೆ ಸತ್ತಕ್ಕೆ ಮಹಿಯದೆ ನಂಬಿ ಬೆಸಕ್ಕೆದು ! ಇಕ್ಕಿದಾ ಬೀಯದಿಂ ದಾನವನು ಉಂಡು ಕಲುಗೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಹಿಯಲಿ ! ಅಕ್ಕುಳಿಸದೆ ಅಲಸದೆ ಅಂಜುತ್ತ ಮಾಡಿದಡವರ್ಗೆ ! ಸಿಕ್ಕುವುದು ಮುಕುತಿ ಕರತಳಾಮಳಕವೆಂದು ! ನಿಕ್ಕವಿಪ್ಪುದು ಸುಖವು-ಕಾಯಕ ಮತ್ತು ಸೇವೆ ಇದರಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿ ಇದನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದುದೇ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬದುಕು.

ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದರೂ ಪಾರ್ವತಿಯ ಹಸುಗೂಸಾಗಿ, ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪರಶಿವನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ತಾನು ಕಾರಣಕನಾಗಿ ಹೊತ್ತ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನೂ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತ ಆತ್ಮಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಲೋಕೋದ್ಧಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಅವನು ವಾದಿಯಲ್ಲ, ವಿಚಾರಕ್ಕೆ, ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟವನಲ್ಲ.

ತಾನು ನಂಬಿದ್ದನ್ನು ಅಬರಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ. ತನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದವರಿಗೆ 'ದಿವ್ಯ'ದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ನಂಬಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ರಾಘವಾಂಕ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಅವನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವನ ಪೂಜೆ, ಅವನು ನಡೆಸಿದ ಹೋಮ, ಮಜ್ಜನಯೋಗ, ಆದಿಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ್ದು, ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪದಭಿಷೇಕ, ಅಮೃತಾಭಿಷೇಕ, ಸಾವಿರ ಮದುವೆಗಳ ಸಾಧನೆ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಕರ್ಣದೇವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡದೇ ಬಿಟ್ಟುದು; ಕಾಂತೆಯ ಮಗನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದೇ ಬಿಟ್ಟುದು-ಇವುಗಳೇ ಅವನ ತಪಸ್ಸು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಈಶ್ವರನ ಕರುಣೆಯ ಶಿಶು ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ. ಅವನು ಕೈಲಾಸವನ್ನು ಬಯಸಿದಾಗ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು, ಅವನು ಶಿವನಿಂದ ಏನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಪಡೆಯ ಬಹುದು. ಶಿವನೇ 'ಇನ್ನು ನನ್ನ ಲೀಲೆ ನಡೆಯದು' ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ತನ್ನ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತವನು. ಅವನು ಕರೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ 'ಇರುವೆ ಮೊದಲು ಆನೆ' ಕೊನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೀರು ಕುಡಿದು ಬದುಕಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂದು. ಭೂತಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಭೂವಳಯದೊಳಗುಳ್ಳ ಸರ್ವಜೀವಾಳಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟ ಮಹಾಪುರುಷ, ಅವನು ಲೀಲಾವಿಗ್ರಹ, ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನಿ, ಜಗದ ಗುರು, ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ, ಎರಡನೆಯ ರುದ್ರ, ಸಮಾಜಸೇವಾತತ್ಪರ.

ರಾಘವಾಂಕನ 'ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ' ಒಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನ ಜೀವಂತಪ್ರಭಾವ ಮಸುಳಿಸದೆ ಇದ್ದಾಗ ಬರೆದ ಕಾವ್ಯ. ಚಾರಿತ್ರಿಕಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮರೆಯದೆ ತಾನು ಕಂಡು ಕೇಳಿದ ಮಹಾಪುರುಷನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಶಿವಸೂತ್ರಾಧಾರಿಯಾದವನ, ಚರಿತ್ರೆಯಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕಾವ್ಯಗುಣ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಾನು ನಂಬಿದ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದನೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲ ಗಳೆಯುವವರಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ, ಬೆದರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಾನು ವರ್ಣಿಸಿದ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅಂಥ ಅಚಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ, ಭಕ್ತಿ, ಪೂಜ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಸಾಧಾರಣ ಗೌರವ.

ರಾಘವಾಂಕನ ಆರು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರ' ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾವ್ಯ ಅಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಸ್ತಾರ, ಅಪೂರ್ವವಾದ ವರ್ಣನೆಗಳು, ವಿವರವಾದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಲಕ್ಷಣದ ವರ್ಣನೆಗಳು, ಮನೋಹರವಾದ ಸಂಭಾಷಣಾಶೈಲಿ, ನಾಟಕದ ದೃಶ್ಯ ರಚನೆ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಅನ್ವಯ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಕವಿ ಕಂಡ ತನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಚಿತ್ರ ಅವನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡಿವೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸುಗ್ರವೆ ಕಲಸಿಕೊಟ್ಟ ಮೊಸರನ್ನದ ವರ್ಣನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕವಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲ.

ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಾರ್ಯವಿವರ. ಅದು ಅದ್ಭುತವಾಗಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಲೀ ಅದೇ ಮುಖ್ಯ. ಅವನಿಗೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚಂದ್ರಮತಿಯ ಪ್ರಲಾಪ, ಸುಗ್ಗವೈ ಮಗನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಬರುವ ಪ್ರಲಾಪಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ 'ಲೋಹಿತಾಶ್ವ' ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಇಲ್ಲಿ 'ಧೂಳಿ-ಸಾಕಾಳ' ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಔಚಿತ್ಯ ದರ್ಶನ 'ಪ್ರಲಾಪ'ದ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕವಿ ಔಚಿತ್ಯವರಿತು, ತನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಮಹಾಪುರುಷನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿ ನೋಡುವಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಲು ಮೈಸೂರಿನ ತ.ವೆಂ. ಸ್ಮಾರಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿಯಿತ್ತ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಅನುವಾದವನ್ನು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅನುಮತಿಯಿತ್ತ ಪರಿಷದ್ಧಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಅವರಿಗೂ, ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಅನುವಾದಕ ಘಂಡಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಂಗನಾಥಶರ್ಮಾ ಅವರಿಗೂ ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೆರವು ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ಹೋ. ರಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣರಾಯರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

- ಆರ್. ಎಸ್. ರಾಮರಾವ್

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ || ಭೂವಲಯದೊಳಗುಳ್ಳ ಸರ್ವಜೀವಾಳಿಗಳ
ಪಾವನಂ ಮಾಡಲೆಂದನುಗೆಯ್ದ ಶಿವಸಿದ್ಧ
ಜಾವಳನೆ ದೇವಕುಲಕರ್ತ ಮರ್ತ್ಯದೊಳುದಿಸಿದನು ಸುರರುಘೇಯನುತಿರೆ

ಶ್ರೀ ಮಹಾಗುರು ಬಲೋದಗ್ರ ವಿಗ್ರಹನಚಳ
ಸೋಮಧಾಮಾವೃತ ಜಟಾಪಟಲವೇಷನಾ
ಶಾಮಯ ಭಯಾತೀತ ನೂತನಾಂಗಂ ಮಂಗಳೋದಯ ದಯಾಭರಿತನು
ಪ್ರೇಮದಿಂದೆಮಗೆ ಭಕ್ತಿಯನೀಗೈ ಶಿವಸಿದ್ಧ
ರಾಮನಭಿರಾಮನುದ್ವಾಮ ಚಿತಕಾಮನತಿ
ಭೀಮ ಸುಖಧಾಮ ಮಾಯಾಮಥನಸಂಗ್ರಾಮ ಸೋಮಧರ ಸಲಹುಗೆಮ್ಮ ೧

ಇವರೆನ್ನ ಸರ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಶಾಸನರೂಪ
ರಿವರೆನ್ನ ಮಹಿಮಾ ಸುಧಾಪಾನ ಸಂತುಷ್ಟ
ರಿವರೆನ್ನ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿ ಪುಭಾವನಧಿ ವರ್ಧನ ತುಹಿನಕರ ರೂಪರು
ಇವರೆನ್ನ ಸಮಯದಾಚ್ಛಾಪಾಲನಾವಿಷ್ಟ
ರಿವರು ಲೋಕಧ್ವ ದುರಿತ ಮಥನ ಕಥನೋದ್ಯೋಗ
ರಿವರೆಂದು ಸಂತಸದೊಳೆಕ್ಕವಿಂಡಂ ಸಲಹುಗಾ ಸಿದ್ಧಚಕ್ರೇಶನು ೨

ಸೂ|| ಭೂಖಂಡದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪಾಪವಿಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ
ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಕರನಾದ,
ದೇವಕುಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ದೇವತೆಗಳ ಜಯಘೋಷದ ಮಧ್ಯೆ
ಜನ್ಮತಾಳಿದನು. ೧. ಅವನು ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಹಿರಿಯಗುರು. ಅಧಿಕ
ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಕಾರವುಳ್ಳವನು. ಶಾಶ್ವತನಾದವನು. ತಂಪೆಸಗುವ
ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದವನು. ಜಟಾವೇಷಧಾರಿ, ಆಶೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನು.
ಭಯದೂರನು, ಶುಭ್ರದೇಹಧಾರಿ, ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವನು; ಕರುಣಾಪೂರ್ಣನು.
ಅಂಥ ಸುಂದರಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕಾಮವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಭೀಮನೂ ಸುಖದ
ತವರ್ಮನೆಯಂತಿರುವವನೂ ಮಾಯೆಯೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಗೆದ್ದವನೂ ಚಂದ್ರಧರನೂ
ಆದ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನಮಗೆ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ; ನಮ್ಮನ್ನು ಸಲಹಲಿ.
೨. ಇವರು ನನ್ನ ಸಮಸ್ತಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಸನರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವವರು, ಇವರು
ನನ್ನ ಮಹಿಮೆಯೆಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿ ಆನಂದಪಡುವವರು, ಇವರು ನನ್ನ
ಪವಿತ್ರ ಕೀರ್ತಿ ಕಾಂತಿಯ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುವ ಚಂದ್ರನ ಸ್ವರೂಪರು, ಇವರು
ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಜ್ಞಾನದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತರಾದವರು, ಇವರು

ಹಸಿಯದುಣ್ಣದ ಬೆಮರದವೆಯಿಕ್ಕದಾಗುಳಿಸ
 ದುಸಿರಿಕ್ಕದನುಗೆಡದ ವಿಣೂತ್ರಮಂ ವಿಸ
 ಜೀಸದ ಕಾಮಿಸದ ಕೋಪಿಸದ ಕರ್ಮದ್ವಯಂ ರೂಪಿಸದ ನಿರ್ಮಾಯನು
 ನೊಸಲಕಣ್ ನಿಜಮಕುಟ ಸಹಜ ಕುಂಡಲವೆಸೆವ
 ರಸೆಯ ಶಂಕರನೆನಿತ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನಂ
 ತೊಸೆದು ತನ್ನಂ ಪೊಗಳ್ಳ ಬೂತೀತನೆಂದನ್ನ ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವಾದನು

೩

ವರಸುಧಾರೋಗಣೆಗೆ ಮಾಧುರದ ಹಂಗೆಕೆ
 ತರಣಿಯೋಲಗಕೆ ಸೊಡರಂ ಪಿಡಿವ ತೊಡಕೇಕೆ
 ಪರುಷದಾಭರಣಗಲಸಕ್ಕೆ ಮಿಸುನಿಯನಟಿಸಿ ತೊಳಲುವಾಯಸವೇತಕೆ
 ನೆರೆದ ಸೊಗಸಿನ ಸುಗ್ಗಿ ರಸದ ಮಡು ಪುಣ್ಯದಾ
 ಗರವೆನಿತ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಥೆಗೆ ಕಾವ್ಯಮಂ
 ವಿರಚಿಸುವಡಪ್ಪಾದಶಸ್ಥಲನ ಪೊಗಳಲೇಕಗ್ಗದ ಸಮರ್ಥ ಕವಿಗೆ

೪

ಪ್ರಪಂಚದ ಪಾಪಸಮೂಹವನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರು, ಇವರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರು ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆನಂದದಿಂದ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ೩. ಹಸಿವಿಲ್ಲದೆ ಊಟಮಾಡದ, ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದ (ನಿದ್ರೆಮಾಡದ), ಆಕಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಉಸಿರುಬಿಡದ, ಕ್ರಮತಪ್ಪದ, ಅಮೇಧ್ಯ, ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡದ, ಕಾಮವಿಲ್ಲದ, ಕೋಪವಿಲ್ಲದ ಎರಡು^೧ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಆಚರಿಸದ ಮಾಯಾರಹಿತನಾದ, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಹುಟ್ಟು ಕಿರೀಟವುಳ್ಳ, ಜಾತಕುಂಡಲ ಧರಿಸಿದ, ಭೂಲೋಕದ ಈಶ್ವರ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ತನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೊಗಳುವ ಇವನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಂದು ಬಗೆದು ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದನು. ೪. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಮೃತದ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಮಾಧುರ್ಯದ (ಮತ್ತೊಂದು ರುಚಿಯ ಅಥವಾ ಮೇಲಿನ ವುಧುವಿನ) ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು? ಸೂರ್ಯನ ಒಡ್ಡೋಲಗಕ್ಕೆ ದೀಪಗಳ ಬೆಳಕನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಷ್ಟವೇಕೆ? ಪರುಷಮಣಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಆಯಾಸವನ್ನು ಏಕೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು? ತುಂಬಿದ ಸೊಗಸಿನ ಫಸಲು, ಅಮೃತರಸದ ಬಾವಿ, ಪುಣ್ಯದ ಭವನ ಆಗಿರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯುವಾಗ ಅಷ್ಟಾದಶ* ವರ್ಣನೆಗಳ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಆಭರಣಗಳೇಕೆ?

^೧ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಕರ್ಮ (ರಂ)

* ವಾರಿಧಿ ಪರ್ವತಂ ಪುರನರೇಶ್ವರರುದ್ವಹನಂ ಕುಮಾರರಂ
 ಭೋರುಹವೈರಿ ಮಿತ್ರರುದಯಂ ಋತುನಂದನವಂಬು ಸೀಧು ಕಾಂ
 ತಾ ರತಿ ಮಂತ್ರಿ ಚಿಂತ ಚರ ಯಾನ ವಿರೋಧಿ ಜಯಂಗಳೆಂಬಿವಂ
 ಸೂರಿಗಳಂಗಮೆಂದು ಪದಿನೆಂಟುಮನೆಯ್ ಬಣ್ಣಪರ್ (ಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾರ್ಣವ)

ಸಲ್ಲಲಿತವಹ ಪುಣ್ಯಕಾವ್ಯ ಕಥನದೊಳು ಮು
 ನಿಲ್ಲದುದ ನುಡಿದುಳ್ಳುದಂ ಪೂಳ್ಳು ಹುಲ್ಲು ಹೊಲ
 ನೆಲ್ಲವಂ ಪೊಗಳಿ ಸುಧೆಯೊಳಗೆ ನಂಜಿಡುವಂತೆ ಮೇಳವಿಸಿ ಪೇಳಿ ನಾನು
 ಬಲ್ಲಂತೆ ಮತ್ಯಾನುಸಾರದಿಂ ಶಿವಸಿದ್ಧ
 ವಲ್ಲಭನ ಮಹಿಮೆಯಂ ಸರ್ವರತಿಯಲು ನಟ್ಟ
 ಕಲ್ಲಿನಿವದಿಳೆಯೊಳಗೆ ಸುಳಿವ ಶಾಸನವೆನಿಸಿ ಪೇಳ್ವೆನೀ ಸತ್ಕೃತಿಯನು

೫

ಸಾದರಂ ಮಿಗೆ ಕಥಾನಾಯಕಂ ದುರ್ವ್ಯಸನಿ
 ಯಾದೊಡಂ ನಿಷ್ಕಾಮನೆಂದೆಂದು ದುರ್ನೀತ
 ನಾದೊಡಂ ನೀತಿವಿದನೆಂದಜ್ಞನಾದೊಡಂ ಸಲೆ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಯೆಂದು
 ಮೋದದಿಂ ಕವಿ ಕಾವ್ಯದೊಳ್ ಪೊಗಳಬೇಕೆಂಬ
 ಹಾದಿಯಿಂ ಪೊಗಳ್ವಡೀಶ್ವರನಾಣೆ ಶಿವಸಿದ್ಧ
 ರಾದಿತ್ಯ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚರಿತ್ರವನೆಯ್ನೆ ಪೊಗಳಲಾನೆನಿತವನು

೬

ಅರರೆ ತನುವೆರಸಿ ಮನವೆರಸಿ ನಂಟುವೆರಸಿ
 ಪುರವೆರಸಿ ನಾಡುಗಳೆರಸಿ ರಾಜ್ಯವೆರಸಿ
 ಹರನನೆಯ್ದ ಪುರಾತನರ ಕಥೆಗಳು ಪುರಾಣಂಗಳೊಳಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ
 ಧರೆಯತೆಯಲಿಂತು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲಿ ನಡೆಯುತಿಹ
 ಸಿರಿಯಾಗಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯರೀತಿ ಪೇಳುವೆ ಜಗದ
 ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮನಾಥಂ ಮನುಜನಲ್ಲ ಕಾರಣರುದ್ರನೆಂಬ ಬಗೆಯ

೭

ಅದೂ ಸಮರ್ಥನಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ! ೫. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮನೋಹರವಾದ ಪುಣ್ಯಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮೊದಲಿಗೆ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇರುವುದನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಪವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ದೊಡ್ಡದುಮಾಡಿ ಹೊಗಳಿದರೆ ಅವ್ಯತದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಬೆರಸಿದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಮಾನವಸ್ವಭಾವಾನುಗುಣವಾಗಿ ಮಂಗಳದ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಮಸ್ತರೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ, ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮೆರೆವ ಶಿಲಾಶಾಸನದಂತೆ ಸತ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸುವೆನು. ೬. ನಾನು ಈಶ್ವರನಾಣೆಯಾಗಿಯೂ ದುರ್ವ್ಯಸನಿಯಾದ ಕಥಾನಾಯಕನನ್ನು ನಿಷ್ಕಾಮಿಯೆಂದೂ ಅನೀತಿವಂತನನ್ನು ನೀತಿವಂತನೆಂದೂ ಅಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಶಿವಜ್ಞಾನಿಯೆಂದೂ ಹೊಗಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹೊಗಳಬೇಕೆಂಬ ಆನಂದ ನನಗಿಲ್ಲ. ಶಿವಸ್ವರೂಪರಿಗೆಲ್ಲ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಬರೆಯಲು ನಾನು ತಾನೇ ಎಷ್ಟರವನು? ೭. ಅಲ್ಲದೆ ದೇಹದಿಂದ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಪಟ್ಟಣಗಳೊಡನೆ, ದೇಶಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ

ಧರೆಗೆ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಪುರ ಕೈಲಾಸವಾ ಜಗದ
ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮನೀಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಮೆಹಿವ ಗು
ಡ್ಡರು ಗಣೇಶ್ವರರವಿಳ ಜನವಮರರವರ ಸತಿಯರು ರುದ್ರಕನ್ಯಕೆಯರು
ನೆರೆದ ಶಿವಭವನಂಗಳಷ್ಕಪ್ಪಿ ಕ್ಷೇತ್ರ
ನಿರುತವೆಂದತ್ತಿದನು ಕಯ್ಯನಿದನಲ್ಲೆಂಬ
ಪರವಾದಿಯಾರವನ ಶಿರದೊಳಿಳುಹುವೆನೆನ್ನ ವಾಮಪದಪಾದುಕೆಯನು

೮

ನಾರು ಬೇರಂಜನಂ ಘುಟಕೆ ಮೂಲಿಕೆ ಬಿಲ
ದ್ವಾರ ರಸಸಿದ್ಧಿ ಧಾತೂವಾದ ವಶ್ಯ ಕುಟ
ಲಾರಾಧನಂ-ವಲಿತ ಪಲಿತನಾಶಂ ಕಾಲವಂಚನಾಭ್ಯಾಸಯೋಗಂ
ಮಾರಣಾದಿ ವಿಕರ್ಮ ಮಂತ್ರಯಂತ್ರಂ ತಂತ್ರ
ಸಾರ ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶಮಂ ಬಯಸುವ ವಿ
ಕಾರಿ ಸಿದ್ಧರು ಸರಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮಂಗೆ ಶಿವಸಿದ್ಧಕುಲಕಮಲರವಿಗೆ

೯

ಉರಿಯೊಳಳಿದಂ ವ್ಯಾಳಿ ಕೆಹಿವೊಕ್ಕ ಕೋರಾಂಟ
ನಿರದೆ ಚಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಲೆಗೊಟ್ಟ ನಾಗಾರ್ಜುನಂ
ಪಿರಿಯಕೆಪಟೊಳಗದ್ದ ರತ್ನಘೋಷಂ ಸರಿಯ ಕೇಳೆಮ್ಮ ಸಿದ್ಧೊಂದಿಗೆ
ಉರಿಯ ಹಾಳುಹಳದ ದಿವ್ಯಮಂ ಗೆಲಿದನಾ
ಕೆಹಿಯನಾದರಿಸಿ-ಕಟ್ಟಿಸಿ ಧರಾಚಕ್ರದೊಳು

ಮೆಹಿದು ಗುಡ್ಡರ ಪಾಪಗೇಸಜ ತೊಳೆದಂ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪುಣ್ಯರಾಮನು

೧೦

ರಾಜ್ಯಸಹಿತವಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರಿದ ಮಹಾಭಕ್ತರ (ಪುರಾತನರ)
ಕಥೆಗಳು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಂತೆ, ಸಂಚರಿಸುವ
ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪನಾದ, ಲೋಕಗುರುವಾದ, ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ
ಸಿದ್ಧರಾಮನಾಥ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ; ಅವನು ಕಾರಣಪುರುಷನಾಗಿ ಜನ್ಮ ತಳೆದ ಶಿವಸ್ವರೂಪನು
ಎಂಬುದನ್ನು ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೮. ಈ ಭೂಲೋಕದ
ಕೈಲಾಸವೆಂದರೆ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಈಶ್ವರ ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮ. ಅವನ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಗಣಗಳು.
ಆ ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು. ಅವರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸುರಕನ್ಯೆಯರು, ಅಲ್ಲಿ ಕಥೆಗೊಳಿಸುವ
ಶಿವದೇವಾಲಯಗಳೆಲ್ಲ ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ೬೮ ಪ್ರವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಇದು ಸತ್ಯ ಎಂದು
ಕೈವತ್ತಿ ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರತಿವಾದಿಯಿದ್ದರೆ,
ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಎಡಗಾಲಿನ ಪಾದರಕ್ಷೆ! ಇದೇ ನನ್ನ ಸವಾಲು! ೯. ನಾರು,
ಬೇರು, ಅಂಜನ, ಗುಳಿಗೆ, ಮೂಲಿಕೆ, ಬಿಲದ ಬಾಗಿಲು, ಚಿನ್ನ ತಯಾರಿಸುವ ರಸದ
ಸಿದ್ಧಿ, ಧಾತುಗಳಿಂದ ಚಿನ್ನ ಕೊಡುವ ವಿದ್ಯೆ, ವಶೀಕರಣ ವಿದ್ಯೆ, ವಾಮಾಚಾರ,
ಕ್ಷುದ್ರದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನೆ, ವಲಿತಪಲಿತನಾಶ (ಸುಕ್ಕು, ಕೂದಲು ನರೆಗಳ ಪರಿಹಾರ),
ಕಾಲವಂಚನೆ ಮಾಡುವ ಯೋಗವಿದ್ಯೆ, ಮರಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಮಾಟ ಮಾಡುವ
ಅಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸುವ ಮಂತ್ರ, ಯಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಮೊದಲಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳು,
ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶ-ಮುಂತಾದ ಸ್ವಲಾಭದಾಯಕ ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು
ಸಾಧಿಸುವ ಸಿದ್ಧರೋಡನೆ, ಶಿವಸಿದ್ಧಕುಲವೆಂಬ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ
ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದೇ? ಕೂಡದು. ೧೦. ವ್ಯಾಳಿಯೆಂಬ ಒಬ್ಬ

ಭಸಿತವೇ ಘಟಕೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆ ಮೂಲಿಕೆ ಸಿದ್ಧ
ರಸ ಮೂಲಮಂತ್ರ ನಿಜಹಸ್ತ ಮೂಷಿಕೆ ನಿಯಾ
ಮಿಸುವಾಜ್ಞೆಯಿಂದನಂ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಾಗ್ನಿಯುಪದೇಶ ಕಣ್ಣೆಡುವುದಾಗಿ
ಹೊಸಪಾಪಗಂಧ ಕಾಳಿಕೆ ಕೆಡಲು ಭವಿಲೋಹ
ವಿಸರಮಂ ಕಳೆದಾ ಮಹಾಮಹೇಶ್ವರರೆನಿಪ
ಮಿಸುನಿಯಂ ಮಾಡಿ ರುದ್ರಂಗೆ ಮಾಟುವ ಸಿದ್ಧನಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನು

೧೧

ಕೃತಿವೆಸರು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರವೀ
ಕೃತಿಗೊಡೆಯನಾ ಜಗದ ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮನೀ
ಕೃತಿಯ ಪಾಲಕರು ಗುರುಭಕ್ತರೆನಿಪಕ್ಕವಿಂಡುಗಳಿದಂ ಪೇಳ್ವಾತನು
ಚತುರ ಕವಿರಾಯ ಹಂಪೆಯ ಹರೀಶ್ವರನ ವರ
ಸುತನುಭಯಕವಿ ಕಮಲರವಿ ರಾಘವಾಂಕ ಪಂ
ಡಿತನೆಂದಡೀ ಕಥಾಸಾರದ ಲಹರಿಯನು ಬಣ್ಣಿಸುವರಾರೀ ಧರೆಯೊಳು

೧೨

ಅಗ್ನಿಮಂತ್ರವಾದಿ, ಕಡೆಗೆ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲೇ ಸುಟ್ಟುಹೋದ, ಕೋರಾಂಟ ಎಂಬ
ಜಲಮಂತ್ರವಾದಿ, ಕಡೆಗೆ (ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ) ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸತ್ತ, ನಾಗಾರ್ಜುನನೆಂಬ
ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಿದ್ಧ ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ತಲೆಕೊಟ್ಟು
ಮರಣಹೊಂದಿದ. ರತ್ನಘೋಷನೆಂಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂದ್ರಜಾಲಿಕ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ
ಸಿದ್ಧನೆಂದುಕೊಂಡವನು ಕೆಸರೊಳಗೆ ಅಡಗಿ ಹೋದ. ಇಂಥ ಸಿದ್ಧರಂತಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧರಾಮ.
ಅವನು ಉರಿಯನ್ನೂ ವಿಷವನ್ನೂ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು ಜಯಿಸಿದನು. ಕೆರೆಯೊಂದನ್ನು
ಕಟ್ಟಿಸಿ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದನು. ಶಿಷ್ಯರ ಪಾಪದ ಕೆಸರನ್ನು ಆ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಿಂದಲೇ ತೊಳೆದನು.
ಅವನೇ ಪುಣ್ಯದ ಮನೆಯಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಅವನಿಗೆ ಸಮಾನರಾದ ಸಿದ್ಧರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ.
೧೧. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಿನ್ನವನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಮಹೇಶ್ವರನಿಗೆ ಮಾರುವ ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧ.
ಆದರೆ ಆ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವ ಚಿನ್ನ ವಂಥದು? ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಯಾವುದು?
ವಿಭೂತಿಯೇ ಗುಳಿಗೆಗಳು, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳೇ ಬೇರುಗಳು. 'ಒಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ' ಎಂಬ
ಮೂಲಮಂತ್ರವೇ ಚಿನ್ನಮಾಡುವ ರಸ; ಅವನ ಕೈಯೇ ಮೂಸೆ, ಕಾಯಿಸುವ ಸೌದೆಯೇ
ಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವ ಅಪ್ಪಣೆ, (ಶಿವ) ಜ್ಞಾನವೇ ಬೆಂಕಿ, ಧರ್ಮೋಪದೇಶವೇ ನಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ.
ನೂತನವಾದ ಪಾಪವಾಸನೆಯೆಂಬ ಕಿಲುಬು ಕೆಡುವಂತೆ, ಅಶಿವವಾದ ಲೋಹಾಂಶವನ್ನು
ಕಳೆದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಿವಭಕ್ತರೆನಿಪ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧ, ಸಿದ್ಧರಾಮ. ೧೨.
ಈ ಕಾವ್ಯದ ಹೆಸರು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಚಾರಿತ್ರ, ಈ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಒಡೆಯ ಲೋಕಗುರುವಾದ
ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವರು ಗುರುಭಕ್ತರಾದ ಶಿಷ್ಯರು, ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು
ರಚಿಸಿದವನು ಚತುರಕವಿ ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರನ ಶಿಷ್ಯ ಉಭಯಕವಿಕಮಲರವಿ (ಎರಡು
ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಯೆನಿಸಿದ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ) ಎಂಬ ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾದ
ರಾಘವಾಂಕ ಪಂಡಿತ-ಎಂದ ಮೇಲೆ ಕಥಾನಿರೂಪಣೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ

ಹೇಳಲಾರಳವು ಗುರುಕಥನವಿಳಿಯಂ ಬಳಸಿ
ವೇಳಾತಟಂಗಳಿಂ ಶೈಲದಿಂ ಕಲ್ಲೋಲ
ಮಾಲೆಯಿಂ ಶೈವಾಳಗರ್ತದಾವರ್ತದಿಂ ತಿಮಿತಿಮಿಂಗಳಿ ಕಮಠದಿಂ
ವ್ಯಾಳ ಕರಿಮಕರ ನೀರಾನೆ ಯಾದೋಜಾತಿ
ಜಾಳ ವಿದ್ಯುಮರತ್ನ ಬುದ್ಧದಾಘೇನಂಗ
ಳೋಳಿಯಿಂದೆಸೆವ ನೀರಾಕರಂ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಪರಿವೇಷದಂತೆ

೧೩

ಆ ರುಚಿರ ವನನಿಧಿಯೊಳಿಟ್ಟ ವಸುಮತಿಯೆಂಬ
ಚಾರುನಾವೆಯ ಕೂವಕಂಬಮೆಂಬಂತೆಸೆವ
ಮೇರುವಿಂಗುತ್ತರಾಶೆಯೊಳು ಕಪ್ಪಳಿವಂತೆ ಲೇಸಾಗಿ ಕೀಸಿ ಕಡಿದ
ಸಾರ ಶಶಿಬಿಂಬದೊಟ್ಟು ತೆಗೆದು ತಿರುಳಿತ್ತಿ
ಕೋರೈಸಿ ಪುಟವಿಟ್ಟ ಪುಣ್ಯದೊಬ್ಬಳಿಯೊ ಪೇ
ಳಾರಣಿವರೆಂಬಂತೆ ಮೆಹಿವ ಕೈಲಾಸನಗದೊಪ್ಪವನದೇವೊಗಳ್ಳಿನು

೧೪

ಕಣೆಯ ಕಣೆಯದ ದಾರವಟ್ಟು ವಜ್ರದ ಕದವ
ಫಣಿಯಗಳಾಕಲ್ಪದಿಂದೆಸೆವ ರುದ್ರರ ಕಾಹ
ನೆಣಿಸಬಾರದ ವೃಷಭಕೇತನಂಗಳ ಅಟ್ಟಣೆಗಳ ಕೊತ್ತಳದೊತ್ತಿನ
ಮಣಿಗಳಸ ಕೋಂಟಿಗಳ ಘಳಿಯಾರಭದ್ರೆಗಳ
ಗಣನೆಗಳನಾರ್ ಬಲ್ಲರೈ ಹೊನ್ನರನ್ನ ಕೇ
ವಗದ ತೆನೆಗಳಲಿ ಮೆಹಿಯಿತು ತ್ರಿನಯನಾವಾಸಪರ್ವತವಗುರ್ವಿಸುತಲಿ

೧೫

ಮತ್ತಾರು ತಾನೆ ವರ್ಣಿಸಿಯಾರು? ೧೩. ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು
ಯಾರಿಂದ ತಾನೆ ಸಾಧ್ಯ? ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದ, ಅಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ
ದಡಗಳಿಂದ, ಪರ್ವತಗಳಿಂದ, ಅಲೆಗಳ ಸಾಲುಗಳಿಂದ, ಪಾಚಿಯ ಹಳ್ಳಗಳಿಂದ,
ಸುಳಿಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳಿಂದ, ಆಮೆಗಳಿಂದ, ಸರ್ಪಗಳಿಂದ, ಭಯಂಕರ
ಮೊಸಳೆಗಳಿಂದ, ನೀರಾನೆಗಳಿಂದ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಲಜಂತುಗಳಿಂದ, ಹವಳಗಳಿಂದ,
ರತ್ನಗಳಿಂದ, ಉಬ್ಬುವ ನೊರೆಗಳ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಸಮುದ್ರ
ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದ (ಕಾಂತಿಮಂಡಲ) ಪರಿವೇಷದಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
೧೪. ಅಂಥ ಸುಮನೋಹರವಾದ ಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಂಡಲವೆಂಬ ನಾವೆ.
ಆ ನಾವೆಯ ಮಧ್ಯದ ಕಂಬವೇ ಮೇರುಪರ್ವತ. ಅದರ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಕಪ್ಪು
ಬಣ್ಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೆರೆದು ಹೆರೆದು ತೆಗೆದು ಚಂದ್ರಬಿಂಬದ ಕಾಂತಿರಾಶಿಯ ತಿರುಳನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ
ತುಂಬಿ ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವಂತೆ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಸುರಿದ ಬೆಟ್ಟವೊ ಅಥವಾ ಪುಣ್ಯದ ಗುಡ್ಡವೋ
ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಲು ಬಾರದಂತಿರುವ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದ ಅಂದವನ್ನು ಏನೆಂದು
ಹೊಗಳುವುದು. ೧೫. ದುಂಡಾದ ಕಲ್ಲುಕಂಬಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಬಾಗಿಲುವಾಡಗಳು,
ವಜ್ರಖಚಿತವಾದ ಬಾಗಿಲುಗಳು, ಸರ್ಪಭೂಷಣರಾದ ರುದ್ರರ ರಕ್ಷಣೆ, ಎಣಿಸಲಾಗದ
ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವ ವೃಷಭಚಿಹ್ನೆಯ ಬಾವುಟಗಳು, ಕೋಟೆಯ ಮೇಲಿನ

ಗಿರಿಯಾಸಾನುಗಳಿಂದ ಪರಿವ ರಸದೊಜ್ಜರದ
ಪರಿಕಾಲ ನೀರುಂಡು ಬೆಳೆವ ಸುರಕುಜವನದ
ಹೊರೆಯ ಮರುಜೀವನೆಯ ಮೆಳೆಯ ಮುಳಿಯೊಳು ಮೇವ ಸುರಭಿವಿಂಡಿನ ತೆಕ್ಕೆಯ
ಪರುಷದಹಿಗುಂಡು ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಮೊರಡಿಗಳ
ಪರುಷಮೃಗದಿಕ್ಕೆ ಚಮರೀಮೃಗದ ತೋರ್ಕೆಗಳ
ವಿರಚಿಸಿತು ಕಿನ್ನರ ವಿಹಂಗ ಪನ್ನಗಕೋಟಿ ಬಳವೆತ್ತ ವನಚರದೊಳು ೧೬

ಆ ನಗೇಂದ್ರನ ಮಕುಟಮಣಿನಿಕರವೆಂಬಂತೆ
ಭಾನುಶತಕೋಟಿ ಪ್ರಭಾಪಟಲದಿಂದ ಮೆಳೆವ
ನಾನಾವಿತಾನ ನೂತನ ರಚನ ಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತದ ನವನಿಲಯಂಗಳ
ವಿನನಿಂಬೆನು ನೆನದ ಮನಕೆ ಘನವೆನೆ ಕೀರ್ತಿ
ನಾ ನಾಲಗೆಗೆ ನಿಘ್ರವೆನೆ ನಡುವೆ ಗಿರಿಶನ ಸ
ಭಾ ನವ್ಯಸದನವೆಸೆದುದು ಜಗದ ಚೋದ್ಯಮಂ ಕಡೆದು ಕರುವಿಟ್ಟಿಂದದಿ ೧೭

ಎತ್ತರದ ಆಸನಗಳು, ಕೊತ್ತಳಗಳ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವ ಮಣಿಮಯವಾದ ಕಳಶಗಳು. ಕೋಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಮಂಗಳಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾದ ಗಂಟೆಗಳ ಲೆಕ್ಕವಂತೂ ಎಣಿಕೆಗೆ ಸಿಗುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲದರೊಡನೆ ರತ್ನಬಂಗಾರಗಳಿಂದ ಹೆಣೆದ ಕೋಟೆ ತೆನೆಗಳು ಕಾಂತಿ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದೇ ಮುಕ್ಯಣ್ಣನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಾಸಸ್ಥಳವಾದ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತ. ೧೬. ಪರ್ವತದ ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಹರಿಯುವ ರಸವತ್ತಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀರ್‌ಬೀಳುಗಳಿಂದ (ನೀರ್ಘರಿಗಳಿಂದ) ತೆಗೆದ ಕಾಲುವೆಗಳ ನೀರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯುವ ದೇವಲೋಕದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳ ಸಮೂಹ. ಸಂಜೀವಿನೀ ಲತೆಗಳ ಮೆಳೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಮೇಯುವ ಕಾಮಧೇನುಗಳ ಹಿಂಡು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪರುಷ ಶಿಲೆಯ ಬಂಡೆಗಳು. ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳ ಗುಡ್ಡಗಳು. ಪುರುಷಾಮೃಗಗಳ ವಾಸದ ಗುಹೆಗಳು. ಚಮರೀಮೃಗಗಳ ಸುಳಿವುಗಳು, ಕಿನ್ನರ ಮಿಥುನಗಳ ವಿಹಾರ. ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಸರ್ಪಗಳು ಇವುಗಳ ಬಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವನಸಂಚಾರಿಗಳಿಂದ ಆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶ ನಿಬಿಡವಾಗಿತ್ತು. ೧೭. ಆ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಷ್ಠದ ಕಿರೀಟಮಣಿಗಳ ಸಮೂಹದಂತೆ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಕಾಂತಿಮಂಡಲದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟಿನ ಹೊಸಸೃಷ್ಟಿಕರ್ಮದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮನೆಗಳ ವರ್ಣನೆ ಬಹುಕಷ್ಟ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಒಂದು ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷ. ಅದನ್ನು ಹೊಗಳುವಡೆ ನಾಲಗೆಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅಂಥ ಭವನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಶಿವಸದನ ಲೋಕದ

ಆ ಸಭಾಸದನ ಮಧ್ಯದೊಳಿಟ್ಟ ರತ್ನ ಸಿಂ
ಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ದರ್ಪಿಷ್ಠ ದರ್ಪಕಕರಿ ಮ್ನು
ಗೇಶನಗಜಾತೆವರಸೋಲಗಂಗೊಟ್ಟನಾಯೆಡವಂಕ ಬಲವಂಕದಿ
ಕೇಶವಾಂಬುಜಪುತ್ರರಿಂದಾಗ್ಗೆ ಯಮನಿರುತಿ
ಪಾಶಧರರನಿಲವಿತ್ತಪನೀಶನೆಂಬ ದಿಗ
ಧೀಶರಿರ್ದರು ಬಹಳ ಮನ್ನಣೆಯ ತೇಜಸ್ವಗುಣವಿರ್ದದೇವೊಗಳ್ಳೆನು ೧೮

ಮೃಡನ ನಡುಗಣ್ಣೆನಿಸಿ ಹಿಡಿದ ಕೈದುಗಳೆನಿಸಿ
ಕುಡುವ ಕೈಯೆನಿಸಿ ನೆನೆವೊಡೆ ಮನಂ ತಾನೆನಿಸಿ
ಯೆಡಬಲದ ಹರಿಯಜರ ಸುರಪತಿಯ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಶಿವನ ಹರಿವಿಷ್ಣುವನು
ಅಡಸಿ ಕುಳ್ಳಿದರ್ ಸಾಲೋಕ್ಕ ಸಾಮೀಪ್ಯಗ
ಳೊಡತನದ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯಪದವಡೆದ
ಕಡುಗಲಿ ಗಣೇಶ್ವರರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಳವ ಬಣ್ಣಿಪಡೆ ಘನಿಪತಿಗಾಗದು ೧೯

ಎಳು ಕಡಲೊಡಲೆಡೆಯಲಡಗಿದರ್ ಶೈಲಮಂ
ಹೋಳುವರು ವಡಬಿಬಿ ತಣ್ಣಿತನೆ ಕೋಪಮಂ
ತಾಳುವರು ಕಾಳೆಗದೊಳಿದಿರಾಗೆ ಕೀಳುವರು ಜವನ ಕೋಣನ ಕೋಡನು
ತಾಳಗುಟ್ಟುವರು ರೆವಿಶಶಿಗಳನಜಾಂಡ ಕುಳ
ಜಾಳಮಂ ಮಣಿ ಮಾಡಿ ಕೊರಲೊಳಿಕ್ಕುವ ಕದನ
ಕೋಳಾಹಳರು ಅಸಂಖ್ಯಾತಗಣ ನೆರೆದರಾ ಶೂಲಿಯೊಡ್ಡೊಲಗದೊಳು ೨೦

ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಮಥಿಸಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ೧೮. ಆ ಅರಮನೆಯ ಸಭೆಯ ಒಡ್ಡೊಲಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ, ಅಹಂಕಾರಿಯಾದ ಮನ್ನಥನನ್ನು ಗೆದ್ದ ಚರ್ಮಾಂಬರಧಾರಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪರ್ವತರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಕುಳಿತು ಓಲಗವನ್ನು ನಡೆಸಿದನು. ಆಗ ಅವನ ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮರೂ, ಅವರ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗ್ನಿ, ಯಮ, ನಿರುತಿ, ವರುಣ, ವಾಯು, ಕುಬೇರ, ಈಶಾನ್ಯ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಕಿನ ಒಡೆಯರೂ ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲದೆ ಗೌರವಾನ್ವಿತರಾದ ತೇಜೋವಂತರಾದ ಗಣಮಹೇಶ್ವರರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ೧೯. ಈಶ್ವರನ ಹಣೆಗಣ್ಣೇ ತಾವು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವರು, ಅವನ ಆಯುಧಗಳೇ ತಾವು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡವರು, ಶಿವನ ಅಭಯಹಸ್ತ ತಾವು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರು, ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮಾನಸರೂಪಿಗಳು ತಾವು ಎಂದೇ ತಿಳಿದವರು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಶಿವನ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ ಸಾಲೋಕ್ಕ, ಸಾಯುಜ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾರೂಪ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳ ಒಡೆತನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಗಣಾಧೀಶರ ಶಕ್ತಿಯ ಅಳವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ಅದಿಶೇಷನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ ೨೦. ಎಳು ಸಮುದ್ರದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಮಾನರಾದ ಗಣರು, ವಡಬಾಗ್ನಿ

ಅಜನನಲ್ಪಾಯುಷ್ಯನೆಂಬರಾತನ ಪಿತನ
ನಿಜರೂಪ ಬಿಡಿಸಿ ಹತ್ತವತಾರದೊಳ್ ಬರಿಸಿ
ಸೃಜಿಸಿ ಬೇಟೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯನು ಶಕ್ತನ ಸಿರಿಯನೊರಸಿ ವಾರಿಧಿಯ ಕುಡಿದು
ಭಜಿಸಿ ಶಿವನಂ ಪಾಲ್ಗೆ ಕ್ಷೀರವಾರ್ಧಿಯ ಪಡೆದು
ಭುಜಗ ತಲ್ಲಂಗನುಗ್ರಹವಿತ್ತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ವೃಷಕೋಟಿಯಂ ತಳೆದು ಶಿವನನೊಲಿಸಿದ ಮುನೀಶ್ವರರಿದರಾ ಸಭೆಯೊಳು ೨೧

ಭಾಳಾಕ್ಷದಿಂ ಪುದಿದ ಶಶಿಕಳಾಕಿರಣದಿಂ
ಶೂಲತ್ರಯಂಗಳಸಿಲತೆಗಳ ತಳರ್ಪಿನಿಂ
ವಾಳಶಿರರತ್ನದೀಧಿತಿಕಾಯದುದ್ಧಾಳ ಭಸಿತದುಜ್ಜಳಕಾಂತಿಯಿಂ
ಮೇಳೈಸಿ ದಿವಿಜಮಕುಟದ ಮಣಿಗಳಾಕಲ್
ಜಾಳದಿಂದೆಸೆವ ಸುರರಂಗನೆಯರಕ್ಕಿಗಳೊ
ಳಾಳೋಕಿಸಲು ಬೆಳೆದ ಬೆಳಗು ಬಳಸಿರಲೆಸೆದನೀಶನಗಜೇಶನಂದು ೨೨

ತಂಪಾಗುವಂತೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾವುಳ್ಳ ಕೋಪವನ್ನು ಧರಿಸಬಲ್ಲ ಗಣಗಳು, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತರೆ ಯಮನ ವಾಹನವಾದ ಕೋಣನ ಕೋಡನ್ನು ಕೀಳಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಗಣಧರರು, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಎರಡು ತಾಳಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾಳ ಹಾಕುವ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಗಣರು, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ಒಂದು ಮಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಹಾರವನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬಲ್ಲ ಗಣಧೀರರು, ಕದನವೀರರಾದ ಗಣಸ್ವರೂಪಿಗಳು ಅಗಣತಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಈಶ್ವರನ ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ೨೧. ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಯುಸ್ಸಿಗಿಂತ ದೀರ್ಘವಾದ ಆಯಸ್ಸುಳ್ಳವರು, ಅವನ ತಂದೆಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ರೂಪವನ್ನು ವಿಕೃತಗೊಳಿಸಿ ಹತ್ತವತಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿಸಿದ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯಂತಹ ಮತ್ತೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲ ಪರಬ್ರಹ್ಮರು, ಇಂದ್ರನ ವೈಭವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕಿ, ಸಾಗರವನ್ನೇ ಕುಡಿದು ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಹಾಲಿನ ಸಮುದ್ರವನ್ನೇ ವರವಾಗಿ ಪಡೆದವರು, ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ನೀಡಬಲ್ಲ ಕೋಟಿಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಶಿವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದವರು ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಶ್ರೇಷ್ಠರು ಶಿವನ ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದರು. ೨೨. ಶಿವನ ಹಣೆಗಣ್ಣಿನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಚಂದ್ರಬಿಂಬದ ಕಿರಣಗಳ ಬೆಳಕಿನಿಂದ, ತ್ರಿಶೂಲ್ದ ಅಲಗುಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಈಶನು ಮುಡಿದ ಸರ್ಪನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮಣಿಯ ಹೊಳಪಿನಿಂದ, ದೇಹಾದ್ಯಂತ ಧರಿಸಿದ ವಿಭೂತಿಯ ಮಿರುಗು ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ದೇವಾದಿ ದೇವತೆಗಳ ಕಿರೀಟಗಳ ಮಣಿಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಎಳುವ ಕಾಂತಿಯೊಡನೆ ನೆರೆದ ಸುರಸತಿಯರು ಈಶನನ್ನು ನೋಡುವ ಕಣ್ಣೊಟದಿಂದ ತೂರಿಬರುವ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಬೆಳೆದು ಚಿಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂತಿಯ ನಡುವೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಪತಿಯಾದ

ಸುರರ ಸಂದಣಿಯ ಕಿನ್ನರರ ದೊಂದುಳಿಯ ಖೇ
ಚರರ ಗುಂಪಿನ ಪನ್ನಗರ ಪಂಕ್ತಿಯಿಂ ಗರು
ಡರ ಗಡಣ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸರ ಕಳವಳವ ಜಡಿಯುತ್ಥಿಪ ಪಡಿಹಾಜರಿಂ
ನೆರೆದು ಕೇಳಿಸುವ ತುಂಬುರ ರಂಭ ಭೃಂಗಿಯಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ಪಸಾಯಮಂ ಪಾರುಖಾಣೆಯ ಕೊಡಲು
ನೆರೆದಿದರ್ ಹರನ ಸಭೆ ಸುಖದ ಸೊಗಸಿನ ಜೊಮ್ಮುವಿಡಿದು ಮೆಳೆದಿರಲಲ್ಲಿಗೆ ೨೩

ಗಾನದೊಳು ವಿದ್ಯದೊಳು ಪ್ರಾಯದೊಳು ಚೆಲುವಿನೊಳು
ಮಾನದೊಳು ಪದವಿಯೊಳು ಭೋಗದೊಳು ಶಿವಭಕ್ತಿ
ಯಾನಂದದೊಳು ಶಿವನ ಕರುಣದೊಳು ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲೆನ್ನಿಪ್ಪ ಪುಣ್ಯವನೆ ತಳೆದು
ಜ್ಞಾನಮಯರದ್ರಿಶಿರರೂರ್ಧ್ವಶಿರರೆನಿಸುವಭಿ
ಭಾನದಿಂದೆಸೆವ ಗಂಧರ್ವರಗಜೇಶನಾ
ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುತಲವರಿದಿರಾಗಿ ಬಹ ಭೃಂಗಿಯಂ ಕಂಡು ನಸುನಕ್ಕರು ೨೪

ಇಂದೆನ್ನನಟಿತೆಯದಂತೆ ನಕ್ಕುದಳಿ ದೆಸೆ
ಬಿಂಬದವಜ್ಞಾನಮಯವಪ್ಪ ನರಜನ್ಮದೊಳು
ಬಂದು ಭವಿಸತಿಪತಿಗಳಾಗಿ ನೀವೆಂದು ಮುನಿದಾತ ಶಾಪವನಿತ್ತಡೆ
ಮುಂದುಗೆಟ್ಟಿವೆವುಗೆಟ್ಟುಕುತ್ತು ಬಳುಕುತ್ತು
ತಂದೆ ಕರುಣಿಸು ವಿಶಾಪವನೆಂದು ಬಾಯ್ಬಿಡುವ
ಮಂದಮತಿಗಳಿಗೆ ದೊರಕದ ಲೇಸನೀಯಬೇಕೆಂದು ಮನದೊಳು ನೆನೆದನು ೨೫

ಪರಮೇಶ್ವರನು ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ೨೩. ಪಾರ್ವತೀಶನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ದೇವತೆಗಳ ಗುಂಪು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಿನ್ನರರ ಸಮೂಹ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಖೇಚರರ ಸಂದಣಿ ಮಗದೊಂದು ಕಡೆ ನಾಗರ ಸಾಲುಗಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗರುಡರ ಮಂಡಳಿ ಯಕ್ಷರ ರಾಕ್ಷಸರ ಗಜಬಜವೊಂದು ಕಡೆ. ಗುಂಪುಗಳ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಗದರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವವರ ಗರ್ಜನೆಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ. ಅಂಥ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬುರರು, ರಂಭಿ, ಭೃಂಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಾದಿ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರವರಿಗೆ ಅವರವರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಸಾದವನ್ನೂ ಬಹುಮಾನವನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಸಭೆ ಕಾದು ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಅಂಥ ಈಶ್ವರನ ಸಭೆ ಸುಖದ ಸೊಗಸಿನ ಮಂಪರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು. ೨೪. ಆಗ ಅದ್ರಿಶಿರ ಉರ್ಧ್ವಶಿರರೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಇಬ್ಬರು ಗಂಧರ್ವರು ಶಿವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ. ಗಾನ, ವಿದ್ಯತ್ತು, ಪ್ರಾಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಅಧಿಕಾರ, ಭೋಗ, ಶಿವಭಕ್ತಿ, ಆನಂದ ಶಿವಕಾರುಣ್ಯ-ಈ ಯಾವ ಗುಣದಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನರಾದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಪುಣ್ಯವಂತರು ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಹೌದು. ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದ ಭೃಂಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಲಕ್ಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಕ್ಕರು. ೨೫. ತಾನು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿಯದವರಂತೆ ನಟಿಸಿ

ವಿವೇಯಿಕ್ಕದುಸಿರಿಕ್ಕದುಣ್ಣದ ಜತೇಂದ್ರಿಯ
ತವ ತಳೆದ ನಿರ್ಮಾಯನೆನಿಸುವ ಶಿವಜ್ಞಾನಿ
ನಿವಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಪುಟ್ಟಲು ವಿಶಾಪವೆನಲೆ ಗುಣವಿನಿಸುಳ್ಳಾತನು
ಭವನದೊಳಗಿಲ್ಲ ಮೇಣುಳ್ಳೊಡಿತಪ್ಪಾತ
ನೆವಗೆಂತು ಮಗನಪ್ಪನೆಂದಡದನನಂಬಿಕಾ
ಧವನ ಕೇಳೆಂದು ಬಹ ಗಂಧರ್ವರಂ ಕಳುಪಿ ಹೋದನಾ ಭೃಂಗೀಶನು

೨೬

ವಿಷಮತರ ಶಾಪರಾಹುಗ್ರಸ್ತರಾಗಿ ಮುಖ
ಶಶಿಮಂಡಲಂ ಕಂದಿ ಕಳೆಗುಂದಿ ಬಂದು ವಂ
ದಿಸುವ ಗಂಧರ್ವರಾಕಾರಮಂ ಕಂಡು ಕರೆದಂತಸ್ಥಮಂ ಕೇಳಲು
ವಸುಧೆಯೊಳು ಪೊಡಮಡಲು ದೇಗುಲಂ ಬರ್ದ ನುಡಿ
ಪಸರಿಸುವ ನಾಡಗಾದೆಯ ತೆಅದಿ ನಿಮ್ಮ ಸೇ
ವಿಸಬಂದ ನಮಗಾಯ್ತು ನರಕವಂಗಜದರ್ಪದಲ್ಲಣನೆ ಕೇಳೆಂದರು

೨೭

ತನ್ನನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ನಕ್ಕದ್ದರಿಂದ ಭೃಂಗಿಗೆ ಕೋಪಬಂದಿತು. ಅಜ್ಞಾನ ತುಂಬಿದ ನರಜನ್ಮವನ್ನು ತಾಳಿ ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲದ ಗಂಡಹೆಂಡಿರಾಗಿ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಎಂದು ಭೃಂಗಿ ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಊರ್ಧ್ವಶಿರ ಅದ್ರಿಶಿರರು ಶಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಡುಗಿದರು. ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಶೂನ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರ ಜ್ಞಾನ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಹೆದರುತ್ತಾ ನಡುಗುತ್ತಾ “ತಂದೆಯೇ ಕಾಪಾಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಯಿಡು. ನಮ್ಮ ಶಾಪವಿವೋಚನೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು” ಎಂದು ಗೋಗರೆದರು. “ನಾಪು ಮಂದಬುದ್ಧಿಯವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭೃಂಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಆಲೋಚಿಸಿದನು. ೨೬. ‘ರೆಪ್ಪೆ ಮಿಟುಕಿಸದ, ಉಸಿರಾಡದ, ಊಟಮಾಡದ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದ ಮಾಯಾದೂರನಾದ, ಶಿವನನ್ನು ಬಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಜ್ಞಾನಿ ನಿಮ್ಮ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಶಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದೇ ವಿಶಾಪ’ ಎಂದು ಭೃಂಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ವಿಶಾಪದ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತು ‘ಸ್ವಾಮಿ, ಇಷ್ಟು ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ, ತಿಳಿಸಬೇಕು’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ‘ಭೃಂಗಿ’ ಮುಂದಿನದನ್ನು ಅಂಬಿಕಾಪತಿಯಾದ ಶಿವನನ್ನು ಕೇಳಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದನು. ೨೭. ಭಯಂಕರವಾದ ಶಾಪವೆಂಬ ರಾಹುವಿನಿಂದ ಅವರ ಮುಖ ಚಂದ್ರವು ಕಳೆಗುಂದಿತು. ತೇಜೋಹೀನರಾದ ಆ ಗಂಧರ್ವರಿಬ್ಬರೂ ಕಂಠುಹರನನ್ನು ಕಂಡರು. ಅವನು ಭಯಪೀಡಿತರಾದ ಗಂಧರ್ವರನ್ನು ಕಂಡು ‘ನಿಮ್ಮ ಮನದಂತರವೇನು’ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ‘ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಗುಡಿಯೇ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು’ ಎಂಬ

ಆರಿಂದ ನರಕವಾದುದು ಭೃಂಗಿಯಿಂದದೇಂ
 ಕಾರಣಂ ಕಂಡು ನಕ್ಕದೊಂದವೇನೆಂದ
 ಘೋರತರ ಭವಿಗಳಹ ನರರಾಗಿಯೆಂದ ಮೇಲೇಂ ವಿಶಾಪವ ಕೊಟ್ಟನು
 ಕ್ರೂರನಲ್ಲದ ನಿತ್ಯಪ್ರಾಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ
 ಶೂರನೇಕೋನಿಷ್ಕನಕ್ಷಯಂ ಮಂಗಳಾ
 ಕಾರ ಶಿವಯೋಗಿ ಮಗನೆನಿಸಿ ಪುಟ್ಟಲು ನಿಮಗೆ ನರಜನ್ಮ ಪೋಪುದೆಂದ ೨೮

ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಿಮನುಂಟೇ ಸುಕೃತಮುಳ್ಳೊಡೆ
 ಮ್ಮತಪ್ಪ ಪಾಪಿಗಳಿಗೊಗೆವನೇ ತಂದೆಯೆನ
 ಲಂತದಂ ಶಿವನ ಕೇಳೆಂದಿನ್ನೇಗೆಯ್ವೆಂದು ದೈನ್ಯದಿ ನುಡಿಯಲು
 ಕಂತುಮದಹರನವರಿಗಭಯವಿತ್ತಾತನೆಂ
 ದಂತೆಯಾಸಜನಳಿವನಖಿಳಮಂ ಹೊರೆವೆ ನಿ
 ಮ್ನು ತೆಗೆದು ತಪ್ಪೆನುಮ್ನಿಸಬೇಡಂಜಬೇಡೆಂದು ನಂಬುಗೆಗೊಟ್ಟನು ೨೯

ಗಾದೆಯನ್ನು ಸತ್ಯಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವಂತಾಯ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ. ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಬಂದ ನಮಗೆ ನರಕವೇ ಸಂಭವಿಸಿತು' ಎಂದು ಮದನಹರನ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡರು. ೨೮. ಈಶ್ವರ : 'ನಿಮಗೆ ಯಾರಿಂದ ನರಕ ಸಂಭವಿಸಿತು' ? ಗಂಧರ್ವರು 'ಭೃಂಗಿಯಿಂದ' ಈಶ್ವರ: 'ಕಾರಣವೇನು?' ಗಂಧರ್ವರು: 'ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕದ್ದರಿಂದ' ಈಶ್ವರ: 'ಅವನೇನೆಂದ?' ಗಂಧರ್ವರು: 'ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರ ಸ್ವರೂಪಿಗಳಾದ ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ' ಎಂದ. ಈಶ್ವರ: 'ಶಾಪದ ವಿಮೋಚನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನೇನು?' (ಕೊಟ್ಟ ವಿಶಾಪವೇನು) ಗಂಧರ್ವರು: 'ಕ್ರೂರಿಯಲ್ಲದ, ಸಂತೃಪ್ತನೂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ ಶೂರನೂ ಕ್ಷಯರಹಿತನಾದ ನಿಷ್ಕೆಯುಳ್ಳವನೂ, ಶುಭಾಂಗನೂ ಸುಂದರರೂಪಿಯೂ, ಶಿವಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾದ ಯೋಗಿಯೂ ಆದವನು ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಲು ನಿಮಗೆ ನರಜನ್ಮ ಬಿಡುಗಡೆ, ನೀವು ಹೋಗಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ೨೯. "ದೇವ! ಇಂತಹ ಮಹಿಮನಿದ್ದಾನೆಯೇ? ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮಂಥ ಪಾಪಿಗಳಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆಯೇ, ತಂದೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಶಿವನನ್ನು ಕೇಳಿಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು. ತಂದೆಯೇ ಈಗ ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗಂಧರ್ವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಶಿವನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಭೃಂಗಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಆಯಾಸವನ್ನು ನಾನು ಕಳೆಯುತ್ತೇನೆ, ಸಮಸ್ತ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಾನೇ ತಾಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಅಪರಾಧದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆದರಬೇಡಿರಿ, ದುಃಖಿಸಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅಂಬಿಕಾಪತಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿದನು; ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದನು.

ಧಾರಿಣಿಯೊಳಗೆ ಜನಿಸಿ ಹೋಗಿ ನೀವೆಂದಡಾ
ವೂರೊಳಗೆ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳಗಿಂದಡಮಗಂದು
ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಜನಿಸುವೆಯೆನೆ ದೇಹವಿಕಾರ ವಿಷಯಂಗಳಜಿತ ಬಳಿಕ
ಪಾರದ ಸಮೀಪದೊಳಜಾತನೆನಿಸುವ ಬಿರುದು
ತೀರದಂತೊಗೆದು ನಿಮ್ಮ ಕಾವನೆನಲು ಗಿರಿ
ಜಾರಮಣನಡಿಗಿಳಿಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡರತುಳ ಸಂಭವ ಕಾರಣೋದ್ಯೋಗರು

೩೦

ನಡೆತಂದು ಧರೆಯೊಳು ವಿಶಾಲತೆಯೊಳಿತಿ ಪೆಸರ್
ವಡೆದಿರ್ಪ ಪುರ ಪಟ್ಟಣ ಗ್ರಾಮ ಸಂಕುಳದ
ನಡುವೆ ಕಿಟುವಳ್ಳಿಯಾಗಿಯು ಕಣ್ಗೆ ಮೆಚಿದು ಹೆಂಪಿನೊಳಿರ್ಪುದಂತೆಂದಡೆ
ಒಡಲೊಳಿತಿ ತೋರವೆತ್ತಿರ್ಪವಯವಂಗಳೊಳು
ನಡು ಸಣ್ಣನಾಗಿಯುಂ ಕಣ್ಗೆಸೆವಂತೊಪ್ಪ
ವಿಡಿವಿಹ ಸುವರ್ಣವಲ್ಲಿಯ ಪುರಕ್ಕೆಯ್ದರಾ ಗರುವ ಗಂಧರ್ವರು

೩೧

ಧರೆಯ ಕುಡಿಯರ ಕುಲಶಿರೋಮಣಿಗಳೆನಿಪ ಗೌ
ಡರ ಬಸಿಹೊಳೊಗೆದ ಸುಮುಹೂರ್ತದೊಳು ಕಜಲು ಕ
ಲೋರಡಿ ಬೆಳೆಯಲು ತಂದೆ ಬಾಲಂಗೆ ಪೆಸರ ಮೊರಡಿಯ ಮುದ್ದನೆಂದಿಟ್ಟನು
ತರುಣಿಯಂ ತಂದೆ ಸುಗ್ಗವೆಯೆಂದಿಟ್ಟನಿ
ಬ್ಬರ ಮನೆಯೊಳಿಬ್ಬರಿತಿ ಗಳಗಳನೆ ನವ ವನಾಂ
ತರದ ಕೊಳನೊಳಗೆ ಮೆಚಿದುಂಬಯುಂ ಸಣ್ಣನೆಯುಂ ಬೆಳೆವವೊಲ್ ಬೆಳೆದರು ೩೨

೩೦. ಈಶ್ವರ: ನೀವು ಹೋಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಿ. ಗಂಧರ್ವರು: ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿ?
ಈಶ್ವರ: ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಪುರದಲ್ಲಿ. ಗಂಧರ್ವರು: ನಮಗೆ ನೀನು ಯಾವಾಗ ಜನಿಸುತ್ತೀಯೆ?
ಈಶ್ವರ: ನಿಮ್ಮ ದೇಹವಿಕಾರಗಳು ಕಳೆದು, ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ ಬತ್ತಿದ ಬಳಿಕ, ನೀವು
ಮಾನವಜನ್ಮವನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ನನಗೆ ಜನ್ಮವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಬಿರುದು
ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ಅಯೋನಿಜನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಶ್ವರನು ಗಂಧರ್ವರಿಗೆ
ಮೇಲಿನಂತೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಗಿರಿಜಾರಮಣನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು
ಅವನಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಕಾರಣಪುರುಷರಾದರು. ಅವರು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ
ತಳೆದದ್ದು ಭೃಗಿಯ ಶಾಪದಿಂದ; ಅದಕ್ಕಿಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಿವಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಭೂಲೋಕದ
ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ
ತರುವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾರಣಪುರುಷರಾದರು. ೩೧. ಗಂಧರ್ವರಿಬ್ಬರೂ
ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ನಗರ ಪಟ್ಟಣ ಊರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಗುಂಪಿನ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು
ಸಣ್ಣಹಳ್ಳಿ. ಅದು ತನ್ನದೇ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ದೇಹದ ಸುಪುಷ್ಪವಾದ ಅಂಗಾಂಗಗಳ
ನಡುವೆ ಸೊಂಟ ಹೇಗೆ ಸಣ್ಣದಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ದೇಹಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ
ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಆ ಊರು. ಅದಕ್ಕೆ 'ಸುವರ್ಣವಲ್ಲಿ' (ಸೊನ್ನಲಿಗೆ)
ಎಂದು ಹೆಸರು. ೩೨. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯರ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ, ವಂಶಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ

ಘನವಿದ್ಯದೊಳು ವಿನಯ ಕುಲದೊಳಾಚಾರ ರೂ
 ಪಿನೊಳು ಗುಣ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ಭಯಭಾಗ್ಯದೊಳು ದಾನ
 ವಿನುತ ಸತ್ಯದೊಳು ಸಾಹಸ ತಪದೊಳಗೆ ಶಾಂತಿ ಕೂಡಿ ಧರೆಗೊಪ್ಪುವಂತೆ
 ನೆನಹು ನಿಲುಕದ ಪುಣ್ಯಪುಂಜಿಯಹ ಸುಗ್ಗವ್ವೆ
 ಗನುರೂಪನಪ್ಪ ಮೊರಡಿಯ ಮುದ್ದಗೌಡನೆಂ
 ದೆನಿಪವಂ ಪತಿಯಾಗೆ ಸಮಕಳಾಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಿರ್ವರೇವೊಗಳ್ಳನು

೩೩

ವನಿತೆಯೈದಾಳು ಸೂಲಂ ಗೆಲಿದಳುಱಿ ತನ್ನ
 ತನುವಿನೈದಾಳವಗುಣಂಗಳಂ ಗೆಲಿದಂತೆ
 ಜನನ ಮರಣದ ಸೂತಕಂ ಕೆಡುವ ತೆಪದಿ ಕೆಟ್ಟವು ಹೊಲೆಗಳಾ ದಿವಸಕೆ
 ಮನದ ಶುದ್ಧತೆಗೆ ತಲೆದೋರ್ಪವೊಲು ನರೆ ಮೊಳೆತು
 ದನುನಯದೊಳೇ ತೆಪದಲಾಕೆಯಿರುತ್ತಿರಲೊಂದು
 ದಿನ ಬರುತ್ತಿರ್ದನಾವೂರತ್ತಲಪ್ರತಿಮಸಿದ್ಧಕುಲಚಕ್ರೇಶನು

೩೪

ತರುವ ದಂಪತಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಗನಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಾದ ಕಲ್ಲಿನ ಗುಡ್ಡ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡದಾಗುವುದನ್ನು ಆ ತಂದೆ ಕಂಡನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ 'ಮೊರಡಿಯ ಮುದ್ದ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದನು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವ ಅದೇ ಊರಿನ ಅದೇ ವಂಶದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಗೌಡ ಪ್ರಮುಖನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು. ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಆ ಮಗುವಿಗೆ 'ಸುಗ್ಗವ್ವೆ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಅವರವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಮಧ್ಯದ ಸರೋವರದೊಳಗೆ ಪುಟ್ಟಿದುಂಬಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆಯೂ ಸಣ್ಣಮೊಗ್ಗು ಬೆಳೆಯುವಂತೆಯೂ ಕಳಕಳಿಸಿ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವರಾದರು. ೩೩. ಅವರು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತರು. ವಿನಯವಂತರಾಗಿ ಬೆಳೆದರು. ಕುಲದ ಆಚಾರವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಸದಾಚಾರಿಗಳಾದರು. ರೂಪವಂತರಾದರು. ಭೂಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುವಂಥ ಗುಣ, ಭಕ್ತಿ, ಭಾಗ್ಯ, ಸತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ದಾನಶೀಲರಾಗಿ ದೈವಭೀರುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಬದುಕಿನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಸಾಹಸದಿಂದ ಆಚರಿಸಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದರು. ಸುಗ್ಗವ್ವೆಯಂತೂ ಪುಣ್ಯದ ರಾಶಿಯಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗುಣಶೀಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಮೊರಡಿಯ ಮುದ್ದಗೌಡನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾದಳು. ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಮಕಳೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಆದರ್ಶವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹೊಗಳುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ೩೪. ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಐದಾರು ಸಲ ಗರ್ಭತಳೆದಳು; ಯಾವುದೂ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ದೇಹದ ಐದಾರು ದೋಷಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದವೋ ಎಂಬಂತೆ ಐದುಸಲದ ಗರ್ಭಗಳೂ ಕಳೆದುಹೋದುವು. ಎಂದರೆ ಅವಳು ಐದಾರು ದೋಷಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲೆಂದೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಳೋ ಏನೋ! ಆಕೆ ಹುಟ್ಟುವವುಗಳ ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲೆಂದೇ ಅವಳ ಮುಟ್ಟುನಿಂತಿತು.

ಹರುಷದಿಂದಲಗನಾಹುತಿಗೊಂಡು ದೇವರ
 ಲ್ಲರನಾಳಿಸುತ್ತ ಧ್ಯಾನದೊಳಿರ್ದು (?) ನೆಜ್ಜೆ ಕೇಳ್ವ
 ಹರಿತಂದು ನದಿಯ ನಡುವಣ ಸುರಿಗೆದಿಡಿದು ತೆಗೆದ ಮಾಸನೂರ ನೆರೆದ
 ತರುಣಿಯರ ಹರಣಮಂ ಕಾಯ್ದೊಂದು ಭಕ್ತದಿಂ
 ಧರಣಿಪನ ಕಟಕವೆಲ್ಲವನೂಡಿದಪ್ರತಿಮ
 ಗುರು ರೇವಣಾಚಾರ್ಯನಾವೂರ ಸೀಮೆಯೊಳು ದಂಡಿಗೆಯನೊಲಿದಿಳಿದನು

೩೫

ಹಾವುಗಳಂ ಕಳೆದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ಪುಳಕಿಸುತೆ
 ಭಾವಿಸುತೆ ಕಂಪಿಸುತ್ತಡಿ ನೆಲನ ತಾಗದಂ
 ತೋವಿ ನಡೆನಡೆದು ನಿಂದಡಿಗಡಿಗೆ ನೆನೆದು ಹಾರೈಸಿ ಬೆಟಗಾಗುತಿರಲು
 ದೇವ ನೀವಿನಿತುಂ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯನೆಯ್ಯುವುದಿ
 ದಾವ ಕಾರಣವೀ ಪ್ರದೇಶಂಗಳೊಳು ಮಹಾ
 ದೇವ ಗೃಹಮಿಲ್ಲಾರಿಲ್ಲ ತೀರ್ಥಂಗಳಿಲ್ಲೆಂದು ಕೇಳ್ವರು ಶಿಷ್ಯರು

೩೬

ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಯಸ್ಸು ಆಗಿದ್ದಿತು. ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಮಲವಾಯಿತೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ತಲೆ ನರೆತು ಬೆಳ್ಳಗಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವರಿತು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಸಿದ್ಧಕುಲಕ್ಕೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಅಪ್ರತಿಮನಾದ ರೇವಣಸಿದ್ಧನು ಆ ಊರಿಗೆ ಬಂದನು. ೩೫. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಆಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಎಲ್ಲ ದೇವರನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು, ಅವರನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕತ್ತಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಗದಿಂದ ಬಂದು ನದಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆ ಮಾಸನೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ತರುಣಿಯರ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು. ರಾಜ ನೀಡಿದ ಭಕ್ತದಿಂದ ಅವನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ತೃಪ್ತಿಪಡುವಂತೆ ಊಟಮಾಡಿಸಿದನು. ಅಂಥ ಅಪ್ರತಿಮನಾದ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯನು ಆ ಊರಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಿಂದ ಇಳಿದನು. ೩೬. ದಂಡಿಗೆಯಿಂದ ಇಳಿಯುವಾಗ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಬರಿಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಸುಗ್ಗವೆಯ ಮನೆಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಆಗ ರೋಮಾಂಚನವಾಯಿತು. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಭಾವುಕನಾದ ರೇವಣಸಿದ್ಧನಿಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಡುಕವುಂಟಾಯಿತು. ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ತಗುಲಿಸದೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಆನಂದವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ, ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅವತಾರವನ್ನು ನೆನೆದು, ಅದನ್ನು ಬಯಸಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ಇರುವುದನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರು ಕಂಡು 'ಗುರುದೇವ, ನೀವು ಅತೀವವಾಗಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದವರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೇನು? ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಒಂದು ದೇವಾಲಯವಿಲ್ಲ: ಹಿರಿಯಭಕ್ತರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯಪುರುಷರಿಲ್ಲ. ತೀರ್ಥವಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀವು ಭಾಗ್ಯಪಡೆದವರಂತೆ

ಎಂದುವುಂ ಸುಖದುಃಖವೆಂದಿಲ್ಲ ಶೀತೋಷ್ಣ
ವೆಂದಿಲ್ಲ ಹಗೆ ಕೆಳೆಗಳೆಂದಿಲ್ಲ ಪುರವಡವಿ
ಯೆಂದಿಲ್ಲ ಹಸಿವು ತಣಿವೆಂದಿಲ್ಲ ಹರುಷಂ ವಿಷಾದಂಗಳೆಂಬವಿಲ್ಲ
ನಿಂದೆ ನುತಿಯೆಂದಿಲ್ಲ ನಾರಿಪುರುಷವ್ರಾತ
ವೆಂದಿಲ್ಲ ದಿವರಾತ್ರೆಯೆಂದಿಲ್ಲ ಮೃದು ಕಠಿನ
ವೆಂದಿಲ್ಲದಪ್ರತಿಮ ಶಿವಯೋಗಯುತ ನಿಮಗೆ ಪುತ್ರನಾದಪನೆಂದನು

೪೦

ಎನ್ನ ಹರೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಜರೆವಟ್ಟು ಹೊಲೆಗೆಟ್ಟು
ಕೆನ್ನ ನರೆದೊಟ್ಟು ಶಿಥಿಲತ್ವವಳವಟ್ಟು ನೆಜ್ಜಿ
ಮುನ್ನಿನಂಗವಿಕಾರಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಧಾತುಗಳು ಪಲ್ಲಟವಾದವು
ಇನ್ನು ನಾನೆತ್ತ ಮಗನಂ ಹಡೆವುದೆತ್ತಲಾ
ತಂ ನೆಜ್ಜಿದು ಕುಲವಳಿದು ಯೋಗಿಯಹುದೆತ್ತ ಲೋ
ಕಂ ನಗುವ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ ಹುಟ್ಟುವಡೆ ಹುಟ್ಟನೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳೆಂದಳು

೪೧

ಬಂದು ನಿಂತು 'ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು. ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊರಬಂದಳು. ಆಕೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಮೊಳಕೆ ಹುಟ್ಟಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ವನದಂತೆಯೂ; ಹಣ್ಣುಬಿಡುವ ಮರದಂತೆಯೂ; ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವ ಮೊಗ್ಗಿನಂತೆಯೂ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಳು; ರೇವಣನು ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು 'ಶಿವಶಿವ' ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು. ಅಲಂಕೃತಳಾದ ಆ ಸುಗ್ಗವ್ವೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧರ ಒಡೆಯನಾದ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯನು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಸುಗ್ಗವ್ವೆಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಯಿತು; 'ತಾವು ಸಿದ್ಧರು! ತಾವೇಕೆ ನನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಿರಿ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ೪೦. ರೇವಣಾಚಾರ್ಯರು ಯಾವೊತ್ತಿಗೂ ಸುಖದುಃಖವಿಲ್ಲದ, ಶೀತ ಉಷ್ಣ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದ, ಇವನು ಶತ್ರು ಇವನು ಮಿತ್ರ ಎಂಬ ಅಂತರವಿಲ್ಲದ, ಇದು ಕಾಡು ಇದು ಊರು ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ, ಹಸಿವು ತೃಪ್ತಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವ ಸಂತೋಷದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಮಸಮವಾಗಿ ಭಾವಿಸುವ, ಹೊಗಳಿಕೆ ತೆಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಕಾಣುವ, ಹೆಂಗಸು ಗಂಡಸು ಎಂದು ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸದ, ಹಗಲುರಾತ್ರಿಗಳು, ಮೃದುತ್ವ ಕಠಿನತ್ವಗಳು-ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಏಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಅಪ್ರತಿಮನಾದ ಶಿವಯೋಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಗ ನಿಮಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ" ಎಂದನು. ೪೧. ನನಗೆ ಪ್ರಾಯ ಕಳೆದಿದೆ; ಮುಪ್ಪಡರಿದೆ; ಮುಟ್ಟು ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಕೆನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದೆ; ದೇಹ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ತುಂಬಿದ ಅಂಗವಿಕಾರಗಳೆಲ್ಲ ಕಳಚಿಹೋಗಿವೆ; ಸತ್ಯ ಹೀನವಾಗಿದೆ. 'ಇಂಥ ನಾನು ಗರ್ಭಧರಿಸುತ್ತೇನೆ; ಮಗನನ್ನು ಹಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ಬೆಳೆದ ಕುಲವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಯೋಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಲೋಕ ನಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇದೆಂಥ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಹಾಗೆ ಮಗನಾಗುವ ಪುಣ್ಯವಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಾಯ ಕಳೆಯುವ ಮುನ್ನವೇ

ಪುರುಷರೆಲ್ಲಂ ಕಂಡು ಕೂಡಲೆಳಸುವ ನಿನ್ನ
ಹರೆಯದೊಳು ಹೊಲಿಗೆ ನೆರೆಯಪ್ಪ ಋತುಕಾಲದೊಳು
ಪರಮದಂಪತಿಗಳ ವಿಕಾರದನುಭವದ ಹೇಯದ ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತದೊಳು
ಬೆರಸಿ ಜನಿಯಸಲಾರ್ಪನೇ ಮರುಳೆ ಜನಿಸಿಯುಂ
ಹಿರಿಯನೇ ಎಂದದಿನ್ನೆಂದೊಗೆವನೆಂದಡೊಂ
ದೇರಡು ಮಾಸಕ್ಕಂದಡಾತನ ಚರಿತ್ರವೆಂತೆಂದು ಕೇಳ್ವಳು ಗುರುವನು

೪೨

ಜಡನೆಂದು ಕೇಳನೆಂದಳನೆಂದು ನಗನೆಂದು
ನುಡಿಯನೆಂದುಣ್ಣನೆಂದುಸಿರಿಕ್ಕನೆಂದು ಧೃತಿ
ಗೆಡದಿರುಮೃತ್ಯುಸದಿರು ನಾಮವಂ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನೆಂದಿಡು ಮಹಿಯದೆ
ಮಡದಿಯರ ಮಾಣಿಕವೆ ಹೋಹೆನೇ ಎಂದೊಡಲ
ತಡವಿ ಬಲಗೊಂಡು ಪೊಡಮಟ್ಟು ಚಾಮಲದೇವಿ
ಯೊಡನಳಿದಿರಾ ಎಂದು ಕಾಣ್ವದೆಂದಾಡಿ ಪೋದಂ ಸಿದ್ಧರಾದಿತ್ಯನು

೪೩

ಆನೆತ್ತಲಿನ್ನು ಮಗನಂ ಪಡೆವುದೆತ್ತಲ
ಜ್ಞಾನಿಗೆನಗತ್ತ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಿಯೊಗೆವುದೆ
ತೀ ನೆಲದೊಳಂಗನೆಗೆ ಪುರುಷಸಂಗಂ ಸಮನಿಸದೆ ಗರ್ಭವಪ್ಪುದೆತ್ತ
ವಿನಸಂಭಾವಿತನಾದೊಡಂ ವೃದ್ಧರನು
ಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ನುಡಿವರೆಂದು ತನ್ನೊಡನಿರ್ದ

ಮಾನಿನಿಗೆ ನುಡಿದುದಾಸೀನದಿಂ ಮಹಾದಳಾರ್ಜನ ಪುಣ್ಯಸೂಚನೆಯನು

೪೪

ಆಗುತ್ತಿರಲ್ಲವೇ! ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ೪೨. “ಗಂಡಸರು ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇರಬಯಸುವ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಮೈಲಿಗೆಗೆ ತಾಣವಾದ ಋತುಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಕಾಮವಿಕಾರದ ಅನುಭವದ ಸಮಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಸಹ್ಯವಾದ ಶುಕ್ಲ ಶೋಣಿತದ ನಡುವೆ ಬೆರೆತು ಹುಟ್ಟುವಂಥವನೇ ನಿನ್ನ ಮಗ? ಅಯ್ಯೋ! ಭ್ರಾಂತಳೆ! ಹಾಗೆ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅವನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದನೆ?” ಎಂದು ರೇವಣಾರ್ಯನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಗ್ಗವ್ವ ‘ಹಾಗಾದರೆ ಅವನು ಯಾವಾಗ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ‘ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ತಾಳುತ್ತಾನೆ’ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು. “ಅಂಥ ಮಗುವಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಥದು?” ಎಂದು ಗುರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. ೪೩. “ಅವನು ಜಡನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ; ಕಿವುಡನಂತಿರುತ್ತಾನೆ; ನಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಊಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಉಸಿರಾಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ನೀನು ಹೆದರಬೇಕಾಗದಿಲ್ಲ; ದುಃಖಪಡಬೇಕಾದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಮಂಗಳಮಯವಾದ ‘ಸಿದ್ಧರಾಮ’ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡು, ಮರೆಯಬೇಡ; ಬರುತ್ತೇನೆ ತಾಯಿ. ನೀನು ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನದಂತೆ ಇರುವವಳು; ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಳು’ ಅಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸವರಿ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಆ ಊರಿನ ನನ್ನಪ್ಪರಾಜನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಚಾಮಲಾದೇವಿಗೂ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ವಿಚಾರವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಕೆಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಸಿದ್ಧರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೂರ್ಯನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ರೇವಣಸಿದ್ಧನು ಹೊರಟುಹೋದನು. ೪೪. “ನಾನೆಲ್ಲಿ,

ಒಂದೆ ಗುಡಿ ಸಾಕು ಹುಸಿಯಿಲ್ಲ ವೃದ್ಧರೊಳದೆಂ
ತೆಂದಡಜುವತ್ತು ತುಂಬದೊಡೆ ಮಜುಮಾತು ಬೇ
ಡೆಂದು ನಾಣ್ಣಡಿಗಳುಂಟದೇಳುನೂರ್ವರುಷವಜೆಯದೇಳ್ವರು ವರುಷ
ಸಂದ ರೇವಣಸಿದ್ಧನಾದಿ ತಪ್ಪುವನೆ ಆ
ವಂದದೊಳೆರಡು ಮೂಜು ತಿಂಗಳಿಂದಿಗೆ ತರು
ಕೇಂದುಮುಖಗಂಕುರಿಸಲನುವಾದ ಗರ್ಭವನದಾವ ಕವಿ ಬಣ್ಣಿಸುವನು

೪೫

ಅತ್ತಲಭವಂ ನೆನೆದು ತನುವಂ ಸುತ್ತಿ
ಮುತ್ತಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಸಮತೆಯಂ ಸತ್ವಮಂ
ನಿತ್ಯತ್ವಮಂ ತೃಪ್ತಿಯಂ ದಯೆಯತುಳ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಮಂ
ಎತ್ತಿ ಸದ್ಗುಣಶತವನಾಯುಕೊಂಡೊಂದು ಕಿಟು
ಪುತ್ತಳಿಯ ಮಾಡಿ ನಿಜಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಂಕುಳವ
ನಿತ್ತು ತಂದಿರಿಸಿದಂ ಸುಗ್ಗವೈಯುದರದೊಳು ಸುರರು ಜಯಜೀಯೆಯೆನಲು

೪೬

ಇನ್ನು ನಾನು ಮಗುವನ್ನು ಹೆರುವುದು ಎಂದರೆ ಏನು? ನನ್ನಂಥ ಅಜ್ಞಾನಿಗೆ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಿ ಮಗುವಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೆ ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ? ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಗಂಡಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಗರ್ಭ ಬೆಳೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಎಲ್ಲವೂ ಅಸಂಭವವಾದ ಮಾತುಗಳು. ಆದರೂ ವಯೋವೃದ್ಧರೂ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಂಬಲೇ ಬೇಕು” ಎಂದು ಸುಗ್ಗವೈ ತನ್ನೊಡನೆ ಇದ್ದ ಸವಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಆದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಆ ಮಾತಿನ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಔದಾಸೀನ್ಯದಿಂದ ಅವರ ಮಾತನ್ನೂ ಗುರುವರ್ಯರು ಹೇಳಿಹೋದ ಪುಣ್ಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಳು. ೪೫. ಮಾತು ಒಂದೇ ಸಲ; ಅದು ವೃದ್ಧರ ಮಾತು; ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅರುವತ್ತು ತುಂಬಿದವರಿಗೆ ಎದುರುತ್ತರ ಕೊಡಬಾರದು-ಎಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೋ ನೂರುವರ್ಷ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಏಳುನೂರು ವರುಷದ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದ ರೇವಣಸಿದ್ಧರು ಸುಳ್ಳು ಮಾತನಾಡುವರೆ? ಆಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅವರ ಮಾತಿನಂತೆ ಎರಡು ಮೂರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮುಖಿಯಾದ ಸುಗ್ಗವೈಗೆ ಆದ ಗರ್ಭದ ಅಂಕುರವನ್ನು ಯಾವ ಕವಿ ತಾನೆ ವರ್ಣಿಸಿಯಾನು? ೪೬. ಗಂಧರ್ವರಿಗೆ ಅಭಯವಿತ್ತು ಕಳುಹಿಸಿದ ಪರಶಿವನು ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮತೆ, ಸತ್ವ, ನಿತ್ಯತ್ವ, ತೃಪ್ತಿ, ದಯೆ, ಅತೀವಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನೂರಾರು ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಕಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿ ಸುಗ್ಗವೈಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟನು. ಆ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ

ಮದನಂಗೆ ಚಂತೆ ಮಾಯೆಗೆ ದುಗುಡವಂತಕಂ
 ಗೆದೆಗುದಿಹವಾಶಾದಿ ವಿಷಯ ಪಡುವರ್ಗಕ್ಕೆ
 ಹೆದಲು ದುಷ್ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ನಡುಕವಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಲ್ಲಣಂ ತಲೆದೋರುಲು
 ಸುದತಿ ಸುಗ್ಗವೈಗೊಗೆಯಿತ್ತು ನವಗರ್ಭ ಲೋ
 ಕದ ಗರ್ಭದಂತಲ್ಲದನುಪಮಂ ಬೀಜವಿ
 ಎಲ್ಲದೆ ಮೊಳೆತ ಸಸಿಯನಾವಂ ಬಲ್ಲನಾತನೀ ಗರ್ಭದನುವಂ ಬಲ್ಲನು ೪೭

ಮಾಗೆಯಟ್ಟುಳಿಯಿಂದ ಬಹಿತ ವನವಂ ವಸಂ
 ತಾಗಮಂ ಪುಗಲೊಡಂ ಮಂಗಳದ ಮನೆದೈವ
 ವಾಗಿ ಮೆಜಿವಂತೆ ಜರೆಯಂಡಲೆಯೊಳೊಪ್ಪವಳಿದಂಗಸಮುದಾಯತೋಭೆ
 ಯೋಗಿಪತಿ ಗರ್ಭದೊಳ್ ಮೊಳೆಯ ಮುನ್ನಿನ ಗುಣಂ
 ಪೋಗಿ ಹರೆಯದ ಚೆಲುವನ್ನೆವಡಿಸಿದಂತೆ ಚೆಲು
 ವಾಗಿ ತೊಳತೊಳಗಲಾ ವನಿತೆಯೊಪ್ಪಿದಳಿದುವಂ ತಳೆದ ರಾತ್ರಿಯಂತೆ ೪೮

ತುಂಗವಿಕ್ರಮ ಸಿದ್ಧರಾಮನಂ ಪಡ್ವರ್ಗ
 ಮಂ ಗೆಲಲು ನಡೆವಡಜನಿಟ್ಟು ಗೂಡಾರಮಾ
 ಕಂಗೊಳಿಸಿತನೆ ತೆಳುವಸಿಜ್ಜ ಪೆರ್ಚಿತಂದುಮೊದಲಿಕ್ಕೆಯಿಂ ತಾಪತ್ರಯಂ
 ಒಂಗಿದವೆನಲು ವಳಿತ್ರಯವಡಂಗಿದವು ಮೇ
 ಗಂಗವಿಸಿ ಕವಿದ ಭವಜೂಟಳದ ಬಾವಿ ಘಾ
 ತಂಗೆಟ್ಟು ಪೂಳಪುದೊ ಎಂಬಂತೆ ಗಂಭೀರನಾಭಿ ನೆಜಿ ಗುಣಳಿದುದು ೪೯

ದೇವತೆಗಳು ಜಯಘೋಷಮಾಡಿದರು. ೪೭. ಸುಗ್ಗವೈ ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು. ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಚಿಂತೆಮೂಡಿತು. ಮಾಯೆಗೆ ದುಃಖವುಂಟಾಯಿತು. ಯಮನಿಗೆ ಎದೆಗುದಿಯಾಯಿತು. ಆಸೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಪಡ್ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಭಯವುಂಟಾಯಿತು. ದುಷ್ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಲೆನೋವು ಬಂದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಬೀಜವಿಲ್ಲದೇ ಒಡೆದ ಮೊಳಕೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಯಾವನು ಬಲ್ಲನೋ ಅವನೇ ಸುಗ್ಗವೈಯ ಬಸಿರಿನ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಬಲ್ಲನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ೪೮. ಮಾಘಮಾಸದ ಧಾಳಿಯಿಂದ ಒಣಗಿದ ವನಸಮೂಹ ವಸಂತರಾಜನ ಪ್ರವೇಶವಾದೊಡನೆ ಮಂಗಳದ ಮನೆದೈವವಾಗಿ ಬೆಳಗುವಂತೆ, ಸುಗ್ಗವೈಯ ಮುದಿತನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮರೆಯಾಗಿ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಸಮೂಹದ ಕಾಂತಿ, ಪ್ರಾಯದ ಸೌಂದರ್ಯ ಐದರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಶಿವನ ಸತ್ವ ಅವಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ, ಸುಗ್ಗವೈ ಚಂದ್ರನನ್ನು ತಳೆದ ರಾತ್ರಿ ಹೇಗೆ ಸುಮನೋಹರ ವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮನೋಹರಳಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದಳು. ೪೯. ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನು (ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರ) ಜಯಿಸಲು ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟಾಗ ಬ್ರಹ್ಮನೆರವು

ಬಟ್ಟ ಮೊಲೆಯೊಪ್ಪಕ್ಕೆ ದಿಟ್ಟಿಯಕ್ಕನ್ನುತಜ
 ನಿಟ್ಟ ಕಾಪಿನ ಕರಿಯ ಬೊಟ್ಟುಗಳೊ ಗರ್ಭದೊಳು
 ಪುಟ್ಟುವ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಂಜಿ ಪೊಣಮಟ್ಟೋಡಲೆಂದುರೋಜದ ಧಾರೆಯ
 ಬಟ್ಟಗಾತಿರ್ದ ಮಾಯಾತಮವೊ ತಮೊಳಳ
 ವಟ್ಟು ತನಗೆಂದಿಟ್ಟ ಪಾಲನೀ ಶಿಶು ಮುಂದೆ
 ಮುಟ್ಟನೆಂದುಮೃಳಿಸಿ ಮುಖ ಕಂದಿದಂತೆ ಕುಚಚೂಚುಕಂ ಕಪ್ಪಾದುವು

೫೦

ಪಂಚಮುಖನೇಕಮುಖದಿಂದೊಗೆದನೀತ ಜಿತ
 ಪಂಚಶರ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾಧೀನನಲ್ಲಲಾ
 ಪಂಚವಾಯುಗಳ ಹಂಗುಗಳಿಲ್ಲ ಪಂಚಭೂತದಿನಾದ ಕಾಯವಲ್ಲ
 ಪಂಚಮುದ್ರಾಸ್ಥಿತಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀಪ್ರಿಯಂ
 ಪಂಚವರ್ಣಂ ಬಗೆವೊಡೀ ಬಸಿಜ ಶಿಶುವೆಂದು
 ಪಂಚಸದೆ ಪೇಳ್ವಂತೆಯಯ್ಯ ತಿಂಗಳಲಿ ನವಮಾಸಚಿಹ್ನಂ ಬಲಿದುದು

೫೧

ನೀಡಲು ಹಾಕಿದ ಗುಡಾರವೋ ಎಂಬಂತೆ ಸುಗ್ಗವೈಯ ಗರ್ಭ ಕಾಂತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇಂದಿನಿಂದ ತಾಪತ್ರಯಗಳು (ಆದಿದೈವಿಕ, ಆದಿಭೌತಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ) ಇಂಗಿಹೋದ ಹಾಗೆ ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಮೂರು ವಳಿಗಳು (ಮಡಿಕೆಗಳು) ಮರೆಯಾದುವು. ದೇಹವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಜನ್ಮಸಂಸಾರದ ರಾಟೆಯುಳ್ಳ ಭಾವಿ ತನ್ನ ಆಳವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೂತು ಹೋಯಿತೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವಳ ಆಳವಾದ ಹೊಕ್ಕುಳು ತನ್ನ ಆಳವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ೫೦. ಅವಳ ದುಂಡು ಮೊಲೆಗಳ ಅಂದಕ್ಕೆ ಅವಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ದೃಷ್ಟಿ ಬಟ್ಟಿಟ್ಟಂತೆ, ಅವಳ ಬಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗೆ ಅಂಜಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ತನದ್ವಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಾಯೆಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಪ್ಪು ಎಂಬಂತೆ ಸ್ತನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟ ಹಾಲನ್ನು ಈ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಗೀಡಾಗಿ ಮುಖ ಮಬ್ಬಾದಂತೆ ಸುಗ್ಗವೈಯ ಸ್ತನಗಳ ಚೂಚುಕಗಳು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದುವು. ೫೧. ಐದು ಮುಖಗಳುಳ್ಳ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಈಕೆಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಒಂದೇ ಮುಖದ ರೂಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಐದು ಬಾಣಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಒಡತನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಐದು ಪ್ರಾಣಗಳ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಅವನ ದೇಹವಾದರೋ ಇತರ ಮಾನವರ ದೇಹದಂತೆ ಪಂಚ-ಭೂತಗಳಿಂದ (ವಾಯು, ನೀರು, ಮಣ್ಣು, ಅಗ್ನಿ, ಆಕಾಶ) ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕಾದದ್ದಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ರಹಿತನಾದವನು ಅವನು. ಆದರೆ ಶಿವಾಚಾರನಿಷ್ಠವಾದ ಪಂಚ-ಮುದ್ರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನು. ಓಂ 'ನಮಶ್ಶಿವಾಯ' ಎಂಬ ಐದು ಅಕ್ಷರಗಳ ನಾಮವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವನು.

ಬಸಿಜೋಡನೆ ಬಾಸೆ ಬಲಕೊಲೆಯೆ ತೆಳುಗುರುಳ ಕೂ
ಡುಸಿರು ಭಾರ್ಯೆಸೆ ನಡೆಯೊಡನೆ ನುಡಿ ಬಾಡಲಿ
ದೇಸೆಯಳ್ಳೆಯೊಡನೆ ಕಣ್ ಕುಳಿಯೆ ಮೊಲೆಗುಡಿಯೊಡನೆ ಕಕ್ಷಪುಟವಸಿತಮಾಗೆ
ಮಿಸುಪ ಮುಖದೊಡನೆ ತನುಕಾಂತಿ ನಳನಳಿಸೆ ಸಂ
ತಸದೊಡನೆ ಪುಣ್ಯಕಳೆ ನಿಮಿರೆ ವಕ್ಷಾಂಕಿತ
ಪ್ರಸವಸಮಯದ ಕೂಡೆ ಸುಮುಹೂರ್ತವನುವಾದವೈದು ತಿಂಗಳೊಳಬಲೆಗೆ ೫೨

ಹರನ ಬಲಗಣ್ ಕೆತ್ತೆಯಂಬಕೆಯ ಕುಚೆಯುಗಂ
ತೊರೆದವಮರರು ಗುಡ್ಡರಾಗಲನುಗೆಯ್ದರು
ವರಗೆ ನಲಿವಾಯ್ತು ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಪುಳಕಿಸಿತು ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯದ
ಭರಕೆ ಬಲವಾಯ್ತು ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಮುದ್ದಯ್ಯಗಳ
ನರೆದ ಕುಲಕೋಟ ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ನಡೆಗೊಂಡು
ದರಿವಿಜಯ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನುದಯವಾಗಲು ಮನಂದಂದಾಗಳು ೫೩

ಪಂಚವರ್ಣ^೧ ಬಿಳಿ, ಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ, ಹಸಿರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನು-ಎಂಬ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸುಗ್ಗವ್ವೆಯ ಬಸಿರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ಶಿಶು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಐದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗವ್ವೆಯು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳ ಪೂರ್ಣಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿದಳು. ೫೨. ಬಸಿರು ಬೆಳೆದಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲ ಸಾಲು ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಓರೆಯಾಯಿತು. ಅವಳ ತೆಳುವಾದ ಕುರುಳಿನೊಡನೆ ಅವಳ ಉಸಿರೂ ಭಾರವಾಯಿತು. ಅವಳ ಮಾತಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಡಿಗೆ ಮಂದವಾಯಿತು; ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆಯೊಡನೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದವು. ಅವಳ ಮೊಲೆತುದಿಗಳೊಡನೆ ಕೌಂಕುಳೂ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದುವು. ಮುಖದ ಕಾಂತಿ ದೇಹದ ಕಾಂತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನಳನಳಿಸಿತು. ಪುತ್ರಜನನದ ಆನಂದದೊಡನೆ ಪುಣ್ಯದ ಬೆಳಕು ಮೂಡಿತು. ಹೃದಯ ಬಯಸಿದ್ದ^೨ ಪ್ರಸೂತಿಸಮಯದ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮುಹೂರ್ತವೂ ಐದು ತಿಂಗಳಿಗೇ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ೫೩. ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಬಲ್ಲ ಮಂಗಳಮಯ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಜನ್ಮತಾಳಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದಾಗ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಶುಭಸೂಚನೆಯಾಯಿತು. ಅವನ ಬಲಗಣ್ಣು ಅದುರಿತು. ಪಾರ್ವತಿಯ ಸ್ತನಗಳು ಹಾಲನ್ನು ಸೂಸಿದುವು. ದೇವತೆಗಳೂ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶಿಷ್ಯರಾಗಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಭೂತಾಯಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಳು. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಪುರ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡಿತು. ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನಗಳು ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲು ಹಾತೊರೆದುವು. ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಮುದ್ದಗೌಡರುಗಳ ವಂಶದ ಕೋಟಿ ಜನ ಪುಣ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟರು. ೫೪. 'ಇಂದು ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ

^೧ ಮಂತ್ರ-ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಸ್ವರೂಪನು ಅಥವಾ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯದ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದ ಐದನೆಯವನು (೮೦)

^೨ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ವಕ್ಷೋಂಕಿತ ಅಥವಾ ವತ್ಸಾಂಕಿತ ಎಂದು ಪಾಠಾಂತರವಿರಬಹುದು. (೮೦)

ಇಂದೊಗೆವ ತೇಜಸ್ವ ಸಿದ್ಧಚಕ್ರೇಶ್ವರನ
ಮುಂದೆನ್ನ ತೇಜವೇನೆಂದು ಪ್ರೋಪಂತೆ ರವಿ
ಬಂದನಸ್ಥಾಪಲಕ್ಕುದಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿದ ಕರಿಯ ತರೆಯೊ ಎನಿಸಿ
ಹಿಂದೆ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದು ತೆತ್ತಿಸಿದ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟಿ
ದಂದೆನಿಸಿ ತಾರೆ ತಳಿತವು ಹಿಡಿದ ಹೆಜ್ಜೊಡರ
ನಿಂದುಬಿಂಬಂ ಪ್ರೋಲ್ತದಾಹ ಸುಗ್ಗವೆಯ ಪುಣ್ಯವನೇನ ಬಣ್ಣಿಸುವೆನು

೫೪

ನೇಲೆಯಂ ಹಿಡಿದ ಕಪ್ಪಡಮುಡುವ ನಿಂದಿರಲು
ಸಾಲದಳವಳಿವ ಬಾಯ್ಬಿಡುವ ಸಂಕಟವಿಲ್ಲ
ಸೂಲಿಸುವ ಬಗ್ಗಿಸುವ ನೋಯಿಸುವ ನುಲಿವ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಮಂ ನಿಗುಚುವ
ಬಾಲೆಯರ ಹಂಗಿಲ್ಲ ಮೇಲೆ ನಾಣ್ಣೆಡುವ ನಿ
ಘಾಲಂಬಮಿಲ್ಲ ಮಧ್ಯಮರಾತ್ರಿ ಮೆಯ್ಯೆಗೈದ
ಕಾಲ ಶಯನಸ್ಥಳದೊಳಿಂದಿನಂದದಿ ನಿರ್ದೆಗಟವಟಸುತಿರ್ಪಾಗಳು

೫೫

ಕೆಲಬಲದೊಳಿದ್ದಿರ್ದು ದುಂದುಭಿಗಳೆಸೆಯ ಪೂ
ಮಳೆ ಸುರಿಯೆ ಜಯಜಯವುಘೇಯನುತ ತಮತಮಗೆ
ಫಳವಿಡಿದು ಮಂಗಳಾರತಿವಿಡಿದು ಸೇಸೆವಿಡಿದಮರಕಾಮಿನಿಯರೈದೆ
ಬಳಸಿ ಕಮಳದ ಮಧ್ಯದಿಂ ಹಂಸಶಿಶು ಮೇಘ
ದೊಳಗಿಂದ ತರುಣಶಶಿಯೊಗೆವಂತೆ ಸತಿಯ ನಿ
ಮಳಗಳರ್ಭದಿಂದುದಯವಾದನಾ ಮಹಮುಕುತಿ ಸತಿಯ ನಚ್ಚಿನ ನಲ್ಲನು

೫೬

ಸಿದ್ಧರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ, ಅವನ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ತೇಜಸ್ಸು ಕಳಪೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ತಾನು ಇಲ್ಲಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಸೂರ್ಯ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದನು. ಬೆಳಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕಪ್ಪಾದ ತೆರೆ ಎಂಬಂತೆ ಕತ್ತಲೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರ ಮೇಲುಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಲಂಕಾರವೆಂಬಂತೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹೂಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣಿಸಿದುವು. ರಾತ್ರಿಯ ಕತ್ತಲೆಗೆ ಹಿಡಿದ ದೊಡ್ಡ ಪಂಜಿನಂತೆ ಚಂದ್ರಬಿಂಬ ಕಾಣಿಸಿತು. ಸುಗ್ಗವೆಯ ಪುಣ್ಯವೇ ಪುಣ್ಯ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ತಾನೇ ಬಣ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು? ೫೫. ತೂಗಾಡುವ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ, ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ, ನಿಲ್ಲಲು ಶಕ್ತಿಸಾಲದ ಹೆರಿಗೆಯ ನೋವಿನಿಂದ ತಳಮಳಿಸುವ, ಬಾಯ್ಬಿಡುವ ಸಂಕಟವನ್ನು ಸುಗ್ಗವೆ ಅನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೆರಿಗೆಯ ನೋವು, ಸಂಕಟ, ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸವ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಾಗಲೀ, ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರ ಕಾಟದ ಹಂಗಾಗಲಿ, ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿ ಅವಳಿಗುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಎಂದಿನಂತೆ ನಿರ್ದೆಗೆ ಪರದಾಡುವ ಸಮಯ. ೫೬. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗಿದುವು. ಹೂವಿನ ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ಜಯಘೋಷ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಫಲತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೆಲವರು ಆರತಿ ತಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ

ಮಾಸಿಲ್ಲ ಮಲವಿಲ್ಲ ದುರ್ಗಂಧವಿಲ್ಲೊಡಲ
ಪೂಸಿದಧಮದ್ರವಂ ತಾನಿಲ್ಲ ತೊಳಗುವೆಳ
ನೇಸಜೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಣ್ಣೆ ಮಂಗಳವಾದ ಕೈವಲ್ಯದಳವುಳಿಗನ
ಆ ಸತಿಯರೊಲಿದು ಬಲಗೊಂಡೆಜಿಗಿ ಪೊಗಳುತಿ
ಪಾರ್ ಸಮಯದೊಳು ಶಿವನ ತೋಳ ತೊಡವಾನತರ
ಮೀಸಲ ಮನೋರಥವು ಸಿರಿಸರಸ್ವತಿವೆರಸಿ ಗಿರಿಜೆ ಬಜಯಂಗೈದಳು

೫೭

ಸಕಲ ಲೋಕಗಳಂ ಹೆತ್ತ ಮುತ್ತೈದೆ ಬಾ
ಲಕತನದ ನಟನೆಯಂ ನೋಡಿ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಬಾ
ಧಕನೆ ಬಾ ಲೀಲಾವತಾರ ಬಾ ಜಂಗಮಜ್ಯೋತಿ ಬಾಯೆಂದು ಗುಣವ
ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿ ತೊಪಿಡಿದು ಕೊಂಡಾಡಿ ಮೋ
ಹಕೆ ಮೊಲೆಯನೂಡಿ ಬಾಯಿನವನೊಡನಿರ್ದ ರು
ದ್ರಕುಮಾರಿಯರ್ಗಿಕ್ಕೆ ತೊಟ್ಟಲೊಳು ಪಟ್ಟರಿಸಿ ಜೋಗುಳಂ ಪಾಡಿಸಿದಳು

೫೮

ಹಿಡಿದು ಕಾದಿರುವಾಗ ಕಮಲಪುಷ್ಪಗಳ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಹಂಸದ ಮರಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತೆ, ಮೋಡಗಳ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಚಂದ್ರ ಮೂಡಿಬರುವಂತೆ ಸುಗ್ಗವೈಯ ಪವಿತ್ರವಾದ ಗರ್ಭದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಗಂಡನಾದ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನು ಒಡಮೂಡಿದನು. ೫೭. ಮಗುವಿನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯಿರಲಿಲ್ಲ; ಮಲವಿಲ್ಲ, ದುರ್ಗಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಹಜವಾಗಿ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದ ಕೆಟ್ಟನೀರು ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡುವ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಹೊಗಳಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಪರಶಿವನ ಭುಜಗಳ ಆಭರಣಗಳಾದ, ಶರಣಾಗತರಾದವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತಳಾದ ಪಾರ್ವತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸರಸ್ವತಿಯರೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ೫೮. ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಹೆತ್ತ ಮಾತೃದೇವಿಯಾದ ಮುತ್ತೈದೆ ಪಾರ್ವತಿ, ಆತನು ಹುಡುಗನಾಗಿರುವಾಗ ನಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನನ್ನು ಈ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಂದು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಳು. “ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಸಮರ್ಥನೇ ಬಾ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಅವತರಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮನೇ ಬಾ, ಸಂಚರಿಸುವ ಬೆಳಕೇ ಬಾ,” ಎಂದು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದು, ಹೊಗಳಿ ಮಗುವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ, ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ರುದ್ರಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ಬಾಗಿಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಜೋಗುಳವನ್ನು

ಹಸಿದು ಬಯಲಿಂಗಾಹುತಿಯನೀವ ಬಾಳ ಜೋ
 ಸಸಿಯ ಕೊರಗಿಸಿ ರಸವ ಹಿಳಿದುಕೊಂಡಿಳಿಗೊಗುವ
 ಹಸುಳೆ ಜೋ ಒಡಹುಟ್ಟಿದರನಗಲ್ಲ ನಿರ್ಮೋಹಿ ಜೋ ಪರಾಂಗನೆಗೆ ಕೂರ್ತು
 ಒಸೆದು ತಾಯಂ ತೊಪ್ಪಿವ ಬೆಸನಿ ಜೋ ಸುಖಗೆಟ್ಟು
 ಕುಸುಮಕ್ಕೆ ಕೋಪಿಸುವ ಸ್ಥಾನವಂ ಹೊರೆವ ನಿ
 ಪ್ಪಸರ ಜೋ ಎಂದು ಕಟಕಿಯನಾಡಿ ಸೂಚಿಸಿದಳಾ ಬಯಲ ಬಾಲಕಂಗೆ ೫೯

ಪ್ರೇಮದಿಂ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನೆಂದಾತಂಗೆ
 ನಾಮವಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿನ್ನ ಗಂಡನ ಸರ್ವ
 ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಳವಡಲಿ ನಿನಗೊಂದು ಹರಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಪಟ್ಟರಿಸಿ ತಿರುಗಿ
 ಹೈಮವತಿ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆ ತೆರಳಿದಳಿತ್ತ
 ಲಾ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂಭ್ರಮದನಂತರ ಪುಣ್ಯ
 ಧಾಮೆ ಸುಗ್ಗವ್ವ ಕಡುಸುಖದ ಸೊಗಸಿನ ಜೊಮ್ಮು ತಿಳಿದು ಮೈಮುರಿದೆದ್ದಳು ೬೦

ಹಾಡಿಸಿದಳು. ೫೯. ತಾನು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಆಹುತಿ ನೀಡುವ ಬಾಲಕನೇ ಜೋ! ಜೋ! ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸಿ, ಅವನ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾರವನ್ನು ಹೀರಿ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಮಗುವೆ ಜೋ! ಜೋ! ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರನ್ನು ಅಗಲುವ ಮೋಹದೂರನೇ ಜೋ! ಜೋ! ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು (ಮುಕ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು) ಪ್ರೀತಿಸಿ, ಹೆತ್ತ ತಾಯನ್ನೇ ತ್ಯಜಿಸುವ ವ್ಯಸನಿ ಜೋ! ಜೋ! ಸುಖತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಮನಃಪ್ರಾಪ್ತನ ಹೂಬಾಣಕ್ಕೆ ಕೋಪಿಸುವ, ಮರದ ತುಂಡನ್ನು-ಪರಶಿವನನ್ನು ಪೊರೆಯುವ ನಿಷ್ಕಾರನೇ ಜೋ! ಜೋ! ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಪಾರ್ವತಿ ಆ ಮುಕ್ತ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಬದುಕಿನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಳು. ೬೦. ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ ಶಿವನ ಸರ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಇವನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಲಿ ಎಂದು ಹರಸಿದಳು; ಹಾರೈಸಿದಳು. ಮಗುವನ್ನು ಮತ್ತೆ ತೊಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದಳು. ಅನಂತರ ಪರ್ವತರಾಜಪುತ್ರಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಳು. ಸುಗ್ಗವ್ವೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಂತರ ಉತ್ಸವದ ಸಂಭ್ರಮ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಪುಣ್ಯದ ನೆಲಮನೆಯಾದ ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಸುಖದ ಜೊಮ್ಮಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಮೈಮುರಿದು ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದು ಎದ್ದವಳಂತೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಳು.

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ|| ಭೂಮಿಯ ಚರಾಚರವನುದ್ಧರಿಸಿ ಪಲಕೆಲವು
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಂ ತೋರ್ಪೆನೆಂದುಮೇಶಂ ಸಿದ್ಧ
ರಾಮಯ್ಯನಾಗಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳಗುದಯವಾದಂ ಶಶಿಕಳಾಜೂಟನು

ಅನಿನ್ನೆಗಂ ಕಂಡ ಸಂಭ್ರಮಂ ಕಡೆಗೆ ಕನ
ಸೋ ನಿರುತವೋ ನಿದ್ವೆಗೈದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇ
ದೇನೆಂದು ನೋಡಿ ಬಿಜಗಾಗುತ್ತ ಸೊಡರ್ಗಳಿವೆ ಪೂಗಲಿವೆಯೆಂದು ತನಗೆ
ತಾನೆ ಬಸಿಜಂ ತಡವಿ ಹೆದಜೆ ಮಗ್ಗುಲ ಮಜಿಯೊ
ಳಾನಂದದಿಂದಿದರ್ ಕಂದನಂ ಕಂಡತಿ
ಧ್ವಾನದಿಂದೆಬ್ಬಿಸಿದಳಬ್ಬರಿಸಿ ಗಂಡನಂ ಮನೆಯೊಳೊಳಿದರ್ವರನು

೧

ನೆರೆಮನೆಯ ಮುಮ್ಮನೆಯ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳಂ ಬೇಗ
ಕರೆ ತೋಟಬೇಕು ಬೆಸಲಾದೆನೆನೆ ಹರಿಹರಿದು
ಕರೆದರಾವಾಗಲಂತೀಗಲೇನದು ಗಂಡು ಇರ್ಪುದೇ ಇದೆಯೆಂದೊಡೆ
ಅರಿದೈದು ತಿಂಗಳೊಳಗಿಂದೆನುತ ತಮತಮಗೆ
ನೆರೆದು ಬೆಚ್ಚಂಬಲವ ಕುಡುಗೋಲ ಕಪ್ಪಡವ
ನರಳೆಯಂ ತೈಲವಂ ತಾ ಬೇಗಲೆನುತಲಾತನ ಹೊದಿಕೆಯಂ ತೆಗೆದರು

೨

ಸೂ|| ಚಂದ್ರನನ್ನು ಜಟೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಪಾರ್ವತೀರಮಣನಾದ ಶಿವನು ಭೂಲೋಕದ
ಚರಾಚರವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸಲೂ ಹಲವಾರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು
ತೋರಿಸಲೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು. ೧. ನಾನು
ಇದುವರೆಗೆ ಕಂಡ ಸಂಭ್ರಮಗಳಿವೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೋ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡವೋ ಎಂದು ಸುಗ್ಗವ್ವೆ
ಬೆರಗಾದಳು. ತಾನು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆಯೋ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆಯೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ
ಅವಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೋಡಿದಳು, ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ
ಸೊಡರುಗಳು ಉರಿಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿದ ಹೂವುಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ.
ಇದೇನೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಳು ಸುಗ್ಗವ್ವೆ.
ಅವಳಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದ ಎಳಗೂಸನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವಳಿಗೆ
ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ
ಗಂಡನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದಳು. ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇತರರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು. ೨. ಮಗು
ಜನಿಸಿದ್ದು ತಾಯಿಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ನೆರೆಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ
ಮುತ್ತೈದೆಯರನ್ನು ಕರೆದು “ಬನ್ನಿ ನನಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಆಗಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ
ಆತ್ಮಲಾಗಿ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಸಡಗರದಿಂದ ಓಡಾಡಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದರು. ‘ಯಾವಾಗ
ಹೆರಿಗೆ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ‘ಈಗ’ ಎಂದು ಅವಳ ಉತ್ತರ. ‘ಎಂಥ ಮಗು? ಎಂಬ
ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ‘ಗಂಡು’ ಎಂಬುದು ಉತ್ತರ. ಈ ಮುದುಕಿಗೆ ಮಗುವಾಗಿರುವುದು ಸತ್ಯವೇ

ಮುಸುಕು ಸರಿಯಲು ಮೋಡವೋಡಿದಿನಬಂಬದಂ
ತೆಸೆವ ಮೆಯ್ಯೆಳೆಗೆದ್ದು ಬೀದಿವರಿದೊಳಗೆ ಧವ
ಳಿಸೆ ಸೊಡರ್ಗಳೆಯ್ತಿ ಮಸುಳಿಸಿ ಮಬ್ಬಳಿಯ ದಂತವೆಸದ ಪುತ್ರಳೆಯೊ ಅಲ್ಲ
ಶಶಿಕಾಂತದ ಪುತಿಮೆ ಬೇಡ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೊಂಬೆ
ಹುಸಿ ಶಂಖಸಾಲಭಂಜಿಕೆಯಲ್ಲ ಮೌಕ್ತಿಕದ
ಶಿಶುವೆಂದು ಮುಟ್ಟಿ ಮೃದುವಂ ಕಂಡು ಮನುಜನಹನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಗೆದರು ೩

ನೊಸಲ ಬಿಸಿಗಣ್ಣಿನೇಜಿಂದು ಶಿವಲಿಂಗಮಂ
ಮುಸುಕಿ ಬೆಳೆದುತ್ತಮಾಂಗವನು ಬಾವೆಂದು ದಿ
ಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡದವೆಯಿಕ್ಕದಿಹ ಕಣ್ಣ ದಕ್ಕಾಲಿಯೆಂದು ನಿರ್ಮಲದೇಹಮಂ
ರಸವಜತು ಬೆಳೆದಂಗವೆಂದು ದುಃಖಗಳಡಗಿ
ದುಸಿರನಾಳೈದು ನಿರ್ಜೀವನೆಂದೆಂದು ಶಂ
ಕಿಸಿ ನೋಡಲಮ್ಮದೊಯ್ಯನೆ ದೂರದಿಂದ ದೀವಿಗೆವಿಡಿದು ದಿಟ್ಟಿಸಿದರು ೪

ಎಂದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಸಂಶಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕೇಳಿದರು 'ಮಗು ಇದೆಯೇ?' 'ಇದೆ' ಎಂದಳು ಸುಗ್ಗವ್ವ. 'ಇನ್ನೂ ಐದು ತಿಂಗಳಾಯಿತು.' 'ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ' ಎಂದು ಬಂದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಮುಸು ಮುಸು ಗುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತ 'ಮಗುವಿನ ಮೈತೊಳೆಯಲು ಬಿಸಿಯಾದ ಕೆಲಗಚ್ಚನ್ನು, ಕರುಳು ಬಳ್ಳಿ ಕತ್ತರಿಸಲು ಕುಡುಗೋಲನ್ನು, ಮಗುವಿಗೆ ಹೊದಿಸಲು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒರಸಲು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು' ಹತ್ತಿಯನ್ನು, ಬೇಗ ತನ್ನಿ, ಕೂಡಲೇ ತನ್ನಿ' ಎನ್ನುತ್ತ ಒಳಗೆ ಒಂದು ಮಗು ಹೊದಿದ್ದ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರು. ೩. ಮುಸುಕು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಮೋಡಕಳೆದ ಚಂದ್ರಬಿಂಬದ ಕಾಂತಿ ಆ ಶಿಶುವಿನ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿ ಮನೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಬೀದಿಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಪಸರಿಸಿತು. ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳಗಾದುವು ಆ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ. ಒಳಗೆ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ಎಣ್ಣೆಯ ದೀಪದ ಕಾಂತಿ ಮಸಕಾಯಿತು ಆ ಬೆಳಕಿನ ಮುಂದೆ. ಹೆರಿಗೆಮನೆಯ ಕತ್ತಲೆ ಒಡಿಹೋಯಿತು. ಆ ಮಗು ದಂತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ತೋರಿತು. 'ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ; ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗೊಂಬೆ ಅದು' ಎಂದರು ಕೆಲವರು. 'ಸುಳ್ಳು ಶಂಖದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ (ಬೊಂಬೆ)' ಎಂದರು ಹಲವರು. 'ಅದೂ ತಪ್ಪು, ಮುತ್ತಿನ ಶಿಶು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಗುವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಾ ದೇಹದ ಮೃದುತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ 'ಓಹೋ, ಇದು ಮಾನವಶಿಶುವೇ' ಎಂದು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡರು. ೪. ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಉರಿಗಣ್ಣತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಜನ ಈ ಮಗುವಿಗೆ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗಿದೆ ಎಂದರು. ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವಿತ್ತು. ತಲೆ ಉಬ್ಬಿ ಕೂದಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಜಾಗವನ್ನು 'ಓಹೋ ಏನೋ ಬಾವಾಗಿದೆ' ಎಂದರು. ಆ ಮಗು ಯಾರನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ

ಉಸಿರಿಲ್ಲ ಕರಣಂಗಳಲುಗುತಿವೆ ಎವೆ ಮಹಿದು
ಮಿಸುಕವಾರೈದು ಕಣು ನೋಡುತಿವೆ ಎಳೆದು ಬಾಯ್
ನಸುನಗುತ್ತಿದೆ ತೇಂಕುದಾಣಂಗಳಲುಗುವಂಗಳತಿ ಬಿಸಿವೆತ್ತಿವೆ
ಒಸೆದಿರಿಸಬಾರದಿರಿಸದೆ ತೆಗೆಯಬಾರದೀ
ಹಸುಳೆಯಂದಂ ಹೊಸತು ವಸುಧೆಯೊಳಗೆಂದು ಶಂ
ಕಿಸುತವಂತಾ ಸತಿಯರಾತನಂ ಹೆತ್ತನೆಂಬಬೈಯೊಡನಿತೆಂದರು

೫

ಸುದತಿ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೇನಕ್ಕೆ ನಿಘ್ರ ಹು
ಟ್ಟದಲೆ ಇಂದೆಂತು ಬೆಸಲಾದೆ ಹೇಳೆಂದೆಂದು
ಮುದುಗಣ್ಣಿನಲಮರಿಯರ್ವೆರಸಿ ಹೂಮಳೆಯ ದುಂದುಭಿಯ ಧ್ವನಿಗಳೊಳಗೆ
ಮದನಹರನರಸಿ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಹರಸಿ ಮೋ
ಹದೊಳೀತನಂ ತಮ್ಮ ದೇವನೆಂದೋವಿ ಪ್ರೇ
ಮದಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಾಡಿ ಹಾಡಿ ಹರಸಿದಳೆಂದಳು

೬

ನೆರೆದ ಹೆಂಗಳೆಯರು “ಇದು ನಿಂತ ಕಣ್ಣುದಕ್ಕಾಲಿ” ಎಂದರು. ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡು ಶುಭ್ರವಾಗಿದ್ದ ದೇಹವನ್ನು ನೋಡಿ, ‘ಒಣಗಿ ರಸಹೀನವಾದ ಶರೀರ’ ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಮಗುವಿನ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಉಂಟಾದ ದುಃಖವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉಸಿರಾಟವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರು. ಉಸಿರಾಡುವುದೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ‘ಸರಿ ಇದು ಸತ್ತಮಗು’ ಎಂಬ ಸಂಶಯವೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಹೆದರಿದರು. ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಲಾರದಾದರು. ದೀಪವನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಹಿಡಿದು ದೂರದಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ೫. ‘ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಅಲುಗಾಡುತ್ತಿವೆ. ರೆಪ್ಪೆಗಳು ತಪ್ಪಿಯೂ ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಿವೆ. ಬಾಯಿ ಇನ್ನೂ ಎಳೆಯದು. ಆದರೂ ನಗುತ್ತಿದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ. ಉಸಿರು ತೇಕುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಅಲುಗುತ್ತಿವೆ. ದೇಹದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಮಗುವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವಂತಿಲ್ಲ. ಬಿಡದೆ ತೆಗೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಹಸುಳೆಯ ರೀತಿಯೇ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಾ ನೆರೆದ ಹೆಂಗಸರು ‘ಅಂಥ ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಿರುವೆನು’ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದರು. ೬. ತಾಯಿ, ಬಸಿರಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಏನಾಗಿತ್ತು? ಪ್ರಸವ ವೇದನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೆರಿಗೆ ಹೇಗಾಯಿತು? ಎಂದು ಹಿರಿಯ ಮುದಿಯ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಹೇಳಿದಳು: ‘ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಮದನಹರನಾದ ಶಿವನ ಹೆಂಡತಿ ಪಾರ್ವತಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದಳು. ಆಗ ಹೂಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ದೇವಲೋಕದ ವಾದ್ಯಗಳು ಭೋರ್ಗರೆದು ಶಬ್ದಮಾಡಿದವು. ಮಗುವನ್ನು ಪಾರ್ವತಿ ಇತರರೊಡನೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದಳು. ‘ಇವನು ನಮ್ಮ ಒಡೆಯ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಪ್ರೇಮಿಸಿ ಮುದ್ದುಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ನಾಮಕರಣಮಾಡಿ ಜೋಗುಳ ಮಾಡಿ ಹರಸಿ ಅವರು ಆ ಕಡೆ ತೆರಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಕಡೆ ಕಣ್ಣೆರೆದು ನಿಮ್ಮನ್ನು

ಇಂತೀಗಲವರತ್ತ ಹೋದರಾನಿತ್ತ ಕ
 ಇಂ ತೆಹಿದು ಕರಸಿದಂ ನಿಮ್ಮನೆಂದೆನಲಂಗ
 ಜಾಂತಕನ ಸತಿಯೇಕೆ ನೀನೇಕೆ ಬಸಿಳಿವ ಸಂಕಟದ ಬಲು ಬೇನೆಯ
 ಭ್ರಾಂತಿನಿಂ ಮೈ ಮಹಿದು ಕಂಡ ಕನಸೈಸೆ ಮರು
 ಳಂತೆ ನುಡಿಯದಿರೆಂದಡದನೊಡಂಬಟ್ಟಳಾ
 ಕಾಂತೆಯೆಂಬಾಗಳಧಮರ ಬೋಧೆಯಿಂದಾರ ಲೇಸು ಬೀಸರವಾಗದು

೭

ಅಂಬಿಕಾಪತಿ ಲೋಕಮಂ ಸಾಕಲೊಗದನೆಂ
 ದೆಂಬುದಂ ತನ್ನ ದಶಶತಕರದಿ ಗಗನವೆಂ
 ದೆಂಬ ಜೀಗಟಿಯಿಂದ ಧರೆಗೆ ಡಂಗುರವೊಯ್ಯಲೆಂದಂದು ನಿಂದಿರ್ದನೋ
 ಎಂಬಂತೆ ರವಿಯುದಯಗಿರಿಗೆ ಬಂದಂ ಜನಕ
 ದಂಬವಾ ಪೂಮಳಿಗೆ ಜನನಕ್ಕೆ ಶಿಶುಗೆ ಚೋ
 ದ್ಯಂಬಟ್ಟರಲ್ಲಲ್ಲಿ ತನತನಗೆ ಹರಿಹರಿದು ನೆರೆನೆರೆದು ನುಡಿನುಡಿದರು

೮

ಓತು ತಾತಂ ಜಾತಸೂತಕಾತೀತಂಗೆ
 ಜಾತಕರ್ಮವನೊದವಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನೆಂ
 ದಾತಂಗೆ ಗಿರಿಜಾತೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರಂ ಬಿಟ್ಟು ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನೆಂದು
 ನೀತಿಗೆಡೆ ಕುಲದೈವವೆಸರಿದ ಕರೆದು ದು
 ನಿರ್ಗತರೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಂದವಲ್ಲೆಂದು ಮಿಗೆ
 ಧಾತುಗೆಟ್ಟುಮೃತ್ಯುಸುತಿರ್ದರಂದಂದಿಗೆ ನೋಡಿ ಮನಮೊಳು ಮಜುಗುತ

೯

ಕರೆಸಿದೆ. ಎಂದಳು. 'ಶಿವನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ! ನೀನಲ್ಲಿ! ಇದೆಲ್ಲ ಹೆರಿಗೆಯ ಸಂಕಟದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೋವಿನ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ನೀನು ಮೈಮರೆತಿದ್ದಾಗ ಕಂಡ ಕನಸಿರಬೇಕು. ಹುಚ್ಚಳ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಡ' ಎಂದರು. 'ಇರಬಹುದು' ಎಂದಳು ಸುಗ್ಗವ್ವ. ನೀಚಜನದ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಯಾರ ಶುಭವು ತಾನೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದು? ೮. 'ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯು ಲೋಕವನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು' ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸಾವಿರ ಕೈಗಳಿಂದ ಆಕಾಶವೆಂಬ ಜಾಗಟೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಸಲು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬಂತೆ ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಜನರ ಗುಂಪು ಅಂದು ಸುರಿದ ಹೂವಿನ ಮಳಿಗೆ, ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಮಗುವಿನ ಜನನಕ್ಕೆ, ಕಡೆಗೆ ಆ ಮಗುವಿನ ಇರುವಿಕೆಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ಜನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು, ಗುಂಪು ಕೂಡಿದರು, ಓಡಾಡಿದರು, ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. ೯. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ತಂದೆ ಮಗುವಿಗೆ, ಹುಟ್ಟಿನ ಮೈಲಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಆ ದೈವ ಶಿಶುವಿಗೆ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕರೆಸಿ ವಿರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದನು. ಪಾರ್ವತಿ ಅವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಎಂದು ನಾಮಕರಣಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ಸುಗ್ಗವ್ವ ಹೇಳಿದರೂ ಅವಳ ಮಾತು ಭ್ರಮೆಯದೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡದೆ, ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ಧೂಳಿಮಾಕಾಳ' ಎಂದೇ ಹೆಸರಿಸಿದನು.

ಘನನಿತ್ಯತ್ವಪ್ತನಂ ಮೋಲೆಯುಣ್ಣನೆಂದನಿಮಿ
 ಪನ ನಿರ್ದೈಯನೆಂದಕ್ಷೇಶನಳನೆಂದು
 ಘನಮೌನಿ ನುಡಿಯನೆಂದಮಳಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯುಸಿರನೆಂದಶರೀರಿಗೆ
 ತನುಧರ್ಮವಿಲ್ಲೆಂದು ಸಕಲ ಭೂತದೊಳನ
 ನ್ಯನನು ನಗನೆಂದು ಚಿಣ್ಣಂ ನಡೆಯಲಪಿಯನೆಂ
 ದನುಪಮಾರ್ಯಂ ಬಾಲಲೀಲೆಯಂ ನಟಸನೆಂದಳುವರಾ ಮಾತೆಪಿತರು ೧೦

ಎಳಸಿ ತನಯಂ ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು ಸಂಪದಂ
 ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದೊಡೆ ಧರೆ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತೊಚ್ಚ
 ಸುಳಿಯ ತೊಡಗಲು ಸುಳಿಯ ತೊಡಗಿತ್ತು ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಕೀರ್ತಿ ದಿಕ್ಕಟದಲಿ
 ಗಳಿಗೆ ಜಾವಂ ದಿನಂ ಪಕ್ಷ ಮಾಸಾಬ್ಧತತಿ
 ಗಳ ಹಂಗು ಹೊದ್ದದೊಂದೆರಡು ಸಂವತ್ಸರಂ
 ಗಳಲೆ ಹತ್ತೆದು ವರುಷದ ಹರೆಯವಂ ತಳೆದನನುಪಮಸ್ವಾತಂತ್ರನು ೧೧

ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಕುಲ ದೈವದ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಅವನನ್ನು ಕರೆಯತೊಡಗಿದರು. ನೀತಿ ಕೆಟ್ಟ ಜನ, ದುಶ್ಚಟದವರು ಈ ಮಗುವಿನ ರೀತಿ ಸಾಧಾರಣ ಮಗುವಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಎಂದೂ ಏನೋ ವಿಚಿತ್ರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬಂತೆಯೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ ದುಃಖ ಪಡುತ್ತಾ ಕಾಲತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಾಗ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡುವುದು, ಮಗುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಗುವುದು, 'ಹೀಗಾಯಿತಲ್ಲ' ಎಂದು ಸಂಕಟ ಪಡುವುದು. ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಜನ. ೧೦. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವತಾರಪುರುಷ, ಅವನು ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತನು. ಅವನು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸದಾ ಎಚ್ಚಿತ್ತಿರುವನು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚದವನು. ಅವನು ನಿರ್ದ್ರಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕ್ಲೇಶರಹಿತನು. ಆದರೆ ಮಗು ಅಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮೌನಿ, ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ ವಾಗುಳ್ಳವನು, ಉಸಿರಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಶರೀರಿ, ದೇಹಧರ್ಮಗಳೇ ಅವನಿಗಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವನು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ, ಅವನು ನಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯಿಲ್ಲ ಆರ್ಯ, ಬಾಲಲೀಲೆಗಳಿಲ್ಲ-ಎಂದು ಮಾತಾಪಿತರು ಮಗುವಿನ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಆ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಈಶ್ವರಾಂಶದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಬಾಲ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ದುಃಖಪಡುವರು. ೧೧. ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ ಮಗ ಹುಟ್ಟಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿದರು, ಮಗು ಹುಟ್ಟಿತು. ಇವರ ಮಗು (ಸಂಪತ್ತು) ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಮಗುವಿನ ಮುದ್ದು ಮಾತು ಹೊಮ್ಮತೊಡಗಲು ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಕೀರ್ತಿ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಹೊಮ್ಮತೊಡಗಿತು. ಮಗುವಿಗೆ ಗಳಿಗೆ, ಜಾವ, ದಿನ, ಪಕ್ಷ (೧೫ ದಿನ) ಮಾಸ (ತಿಂಗಳು) ವರ್ಷ ಸಮೂಹಗಳ ಹಂಗೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಾದಂತೆ ಪ್ರಾಯ ತುಂಬಿಬಂದಿತು. (ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಆನಂದ ಸಂಭ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ

ಧೂಳಯ್ಯನೆಂದು ಕಿವಿಯಲಿ ಕೂಗಿ ಕರೆದಡಂ
 ಕೇಳದಂತಿಪ್ಪನೆಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಎಂ
 ದಾಳೋಕಿಸದ ಮುನ್ನ ತಿರುಗಿ ನೋಳ್ತಂ ನಡಸಿತಂದು ಶಿವನಿಳಯದೊಳಗೆ
 ಲೀಲೆಯಂ ಕುಣಿಸೆ ಕುಣಿವಂ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತ
 ನಾಲಿಸಲು ನುಡಿವನೋವಿದರೆಂದು ಹಾರೈಸ
 ನೇಳಿಸಲು ಮುನಿಯನೊಳಗಟೆವರ್ಗೇ ನಾಚುತ್ತ ಜಗಕೆ ಮರುಳಂತಿರ್ದನು ೧೨

ಗೃಹದೊಳಗೆ ಮರುಳಂತೆ ಜಡನಾಗಿ ಮೂಗುವ
 ಟ್ಪಹುದಟೆಂದಂ ಕಜುಗಳಂ ಕಾಯಹೊಡೆದೊಡಾ
 ಗಹನದೊಳು ಬಿಜುಬಿಸಿಲ ಗಾಳಿಯಿಂ ಹಸಿದು ಮಹಿದುಣ್ಣನೇ ನೀರ್ಗುಡಿಯನೇ
 ಇಹಗೊಮ್ಮೆ ನೋಳ್ತೆನೆಂದಾ ಮುದ್ದಗೌಡನೆ
 ದ್ವಹಿಮಕರನುದಯದೊಳು ಕಜುಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಚೆಲು
 ವಹ ಕಲಸುಗೂಳ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಬೆಂಬಳಿಯಲೈತಂದನು ೧೩

ಒಡನೆ ಕಜುಗಾವ ಮಕ್ಕಳುಗಳಂ ಕರೆದು ಕೈ
 ವಿಡಿದೆಮ್ಮ ತಮ್ಮನಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡೊಯ್ದು
 ಕೊಡಿ ತಂದೆಗಳಿರ ಎಂದಪ್ಪಯಿಸಿದಂ ಧರೆಯ ರಕ್ಷೆಗೆಂದೊಗೆದವನನು
 ಬಿಡದಿವರ ಸಂಗಡದೊಳೀ ಕಜುಗಳೋಡದಂ
 ತೊಡನೆ ಬಳಿವಳಿಯಲಿದ್ದೆಲ್ಲರೋಪಾದಿಯಿಂ
 ನಡೆವುದೆಲೆ ಮಗನೆ ಎಂದಪ್ಪಿ ತಲೆದಡವುತ್ತ ಹೋದನಾ ಮುದ್ದಯ್ಯನು ೧೪

ಮಗು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದುದೇ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ). ಕಾಲದ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಲ್ಲದ
 ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬೆಳೆದು ವಯಸ್ಸನಾದನು. ೧೨. 'ಧೂಳಯ್ಯ'
 ಎಂದು ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕೂಗಿದರೂ ಕೆಪ್ಪನಂತೆ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದನು. 'ಸಿದ್ಧರಾಮಾ'
 ಎಂದು ಕೂಗಿದರೆ ಸಾಕು ತಕ್ಷಣವೇ ತಿರುಗಿ ನೋಡುವನು. ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು
 ಬಂದು ಶಿವಾಲಯದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುವನು. ಗಟ್ಟಿಯಾದ
 ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಮಾತನಾಡುವನು. ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿದವರು ಇವರು ಎಂದೇನೂ ಹಾರೈಸು
 ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೇನೂ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.
 ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ನಾಚುವನು. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮರುಳನಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು
 ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೧೩. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿಷ್ಠನಂತೆ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ ಮೂಕನಂತೆ ಇರು
 ವುದನ್ನು ಕಂಡು ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಕರುಮಂದೆಯನ್ನು ಕಾಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
 ಹಾಕಿದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲೋ
 ಗಾಳಿಯೋ ಹಸಿವೋ ನೀರಡಿಕೆಯೋ ಉಟಮಾಡುವನೋ ನೀರುಕುಡಿಯುವನೋ
 ಒಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ತಂದೆ
 ಮುದ್ದಗೌಡ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಕರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಸ ಅನ್ನವನ್ನು
 ಕಲಸಿ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿ ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ "ಅವನನ್ನು ತಾನೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು.

ನೆಲೆವೊಕ್ಕನಂತಾತನತ್ತಲಿತ್ತಂ ಸಿದ್ಧ
 ಪಿಲಕನುಜಿ ತನಗೆ ಪಿತನೆಂಬ ಮುದ್ದಯ್ಯಂಗಿ
 ಕುಲದೈವವೆಂದೆನಿಪ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳಗೆ ಕಜುಗಾವ ಬೆಸನಿತ್ತು
 ತೊಲಗದೊಡನಾಡಿಗಳುವೆರಸಿ ನಡೆಯಲು ಮುಂದೆ
 ಪಲವು ಮಾಮರದಡಿಯ ಮಲ್ಲಿಕಾಮಂಟಪದ
 ತಳದ ತಣ್ಣೆಳಲ ತಿಳಿಗೊಳನ ಪುಳಿನಸ್ಥಳದಿ ದಿವ್ಯಲಿಂಗಂ ಮೆಚೆದುದು ೧೫

ಅಲ್ಲಿವರ್ಪರ್ ಕಂಡು ಮಕ್ಕಳಾವಜೆಯೆ ಮು
 ನ್ನಿಲ್ಲಿ ಮಾಮರನಿಲ್ಲ ಕೊಳನಿಲ್ಲ ಶಿವಲಿಂಗ
 ವಿಲ್ಲೆಂದು ಬೆಜುಗಾಗುತಿರೆ ಸಿದ್ಧಭಾನು ಪರಿಪರಿಯ ಹೂಪತ್ರಗೊಯ್ದು
 ಸಲ್ಲಲಿತ ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ ತ
 ನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಚ್ಚೋಗರವನಾಹರಂಗೊಟ್ಟು
 ಸೊಲ್ಲಿಸಲು ಬಾರದಾನಂದದಿಂದಾಡಿ ಪಾಡಿದನು ನಡುವಗಲತನಕ ೧೬

೧೪. ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕರುಕಾಯುವ ಇತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, 'ನೋಡಿರಿ, ಈ ಹುಡುಗ ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಇರಬೇಕು. ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು' ಎಂದು ಲೋಕರಕ್ಷಕನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಆ ತಂದೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು 'ನೋಡು ಮಗು, ನೀನು ಇವರ ಜೊತೆ ಬಿಡಬೇಡ. ಕರುಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊ. ಅವುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇರು. ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ನೀನೂ ನಡೆದುಕೊ! ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಗನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ತಲೆಸವರಿ ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ೧೫. ಆಶ್ರಯ ದೊರಕಿದವನಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಓಡಾಡಿದನು. ತನಗೆ ಇವನು ತಂದೆ ಎಂದು ಮುದ್ದಯ್ಯನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕುಲದೈವ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳ ಎಂದು ಆ ದೈವಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡನು. ತನಗೆ ಕರುಕಾಯುವ ಅಜ್ಜಿಮಾಡಿದ ಅಪ್ಪನಿಗೂ ತನ್ನ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಬರುವ ಒಡನಾಡಿಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಕರುಕಾಯುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾವಿನ ಮರದ ತೋಪು ಇದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲೊಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪೊದರು. ಅದರ ತಳದಲ್ಲಿ ತಂಪಾದ ನೆರಳು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೊಳ. ಅದು ಶುಭ್ರವಾದ ತಿಳಿನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ಮರಳು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗ ವಿರುವುದು ಧೂಳಿಯುನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ೧೬. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಇತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದು ಯಾವುದೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಚೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿದ್ದವು, ಕೊಳವಿತ್ತು, ಶಿವಲಿಂಗವಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಅದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಇದರ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸೂರ್ಯತೇಜಸ್ವಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಕರುಗಳನ್ನು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ನಾನಾವಿಧದ ಹೂಗಳನ್ನೂ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ

ಜನನಿಯುಪಚಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದೊಕ್ಕೈತುಂಬ
 ದನಿತೋಗರವನೊಡನೆ ಕಟುಗಾವ ಮಕ್ಕಳುಗ
 ಳನಿಬರ್ಗ ದಣಿಯುಣಲಿಕ್ಕಿ ತಣಿದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಫಲಭರಿತವಾದ
 ವಿನುತ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದಮಂ ತಾ ಧರಿಸಿ
 ನೆನಹು ನಿಲುಕದ ಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿಯಂ ಸವಿದನೀ
 ಶನ ಕುಮಾರಂ ಪುಣ್ಯಪೂರನಘದೂರನತಿಧೀರನಮಳಾಕಾರನು

೧೭

ಬಳಿಕವಾ ಲಿಂಗಮಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ಕಟು
 ಗಳ ಹಿಂಡುಗೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರಲಿತ್ತ ಮುದ್ದಯ್ಯ
 ನೊಳಗೊಳಗೆ ಹಲವನೆಣಿಸುತ್ತೆನ್ನ ಮರುಳ ಮಗನೇನಾದನೋ ಎನುತ್ತ
 ಬಳವಳಿದು ದೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಾಗಿ ಬರುತ ಮ
 ಕಳ ನಡುವೆ ಬಪ್ಪ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನನತಿ ದೂರ
 ದೊಳು ಕಂಡು ಶಶಿಯ ಬರವಂ ಕಂಡ ದೇಸಿಗ ಚಕೋರನಂತಾದನಂದು

೧೮

ಕೊಯ್ದುತರುವನು. ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವನು. ತಾನು
 ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ನಿವೇದಿಸುವನು. ಅವನಿಗೆ ಆಗ ಆದ
 ಆನಂದವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನಿಗೆ ಬಾಯಿಯೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಆನಂದದಲ್ಲಿಯೇ
 ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ತನಕ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡುವನು, ಆಟವಾಡುವನು. ೧೭. ಮಗನ
 ಮೇಲಿನ ತುಂಬು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಆ ತಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಧ ಬೊಗಸೆ ತುಂಬ
 ಅನ್ನವನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರುಕಾಯಲು ಬಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೇವರ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ
 ಅವರು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಹಂಚಿ, ತಾನೂ ಅದರಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗಿ, ಚಿಗುರಾಗಿ, ಕಾಯಾಗಿ
 ಹಣ್ಣಾದ ಹೊಸ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಾನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವನು.
 ಅವನ ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಿಲುಗಡೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಭಕ್ತಿಯ ಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿ ಅವನೊಬ್ಬನಿಗೆ
 ಮೀಸಲು. ಅದನ್ನು ಉಂಡು ತಣಿದನು, ಈ ಈಶನ ಕುಮಾರನೂ, ಪುಣ್ಯಪೂರ್ಣನೂ
 ಪಾಪವಿದೂರನೂ, ಅತಿ ಧೀರನೂ ಅಮಳರೂಪನೂ ಆದ ಸಿದ್ಧರಾಮ. ೧೮. ಸಂಜೆ
 ಕರುಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಲಿಂಗವನ್ನು
 ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಹೊರಡುವನು. ಸಂಜೆ ಮಗ ಬರುವುದು ತಡವಾದರೆ ಮುದ್ದಯ್ಯ
 ಒಳಗೊಳಗೇ ಕೊರಗುವನು. ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವನು ಈ ಹುಚ್ಚು
 ಹುಡುಗನಿಗೆ ಏನಾಯಿತೋ, ಇನ್ನೂ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು
 ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಆಯಾಸಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು
 ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವನು. ಆದರೆ ಅವನೆದುರಿಗೆ ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಠಿಮಂದೆಯ
 ನಡುವೆ ಬರುವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನನ್ನು ಕಂಡು ಚಂದ್ರನ ಬರವನ್ನು ಕಂಡ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಚಕೋರನಂತೆ

ಬಂದು ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ತಲೆದಡವಿ ಮುಂಡಾಡಿ ಬಿಸಿ
 ಲಿಂದ ಬೆಂಡಾಗಿ ಹಸಿದಳವಳಿದು ನಡೆದು ಕಾಲ್
 ನೊಂದವೇ ಕಂದಯೆಂದೆತ್ತಿ ನಡೆದೈತಂದನೀಶನಂ ಹೊತ್ತು ನಡೆವ
 ನಂದೀಶನೋ ಎನಿಪ್ಪಂತೆ ಮನೆವೊಕ್ಕು ಮುದ
 ದಿಂದೋವಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬಾಗಲೀ
 ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಪುಣ್ಯದೊಂದು ಸಂಪದವನೇನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸುವೆನು

೧೯

ಮಹಿಯದೀ ತೆಜದೊಳಂದಂದಿಗೆ ಕಜುಗಾವ
 ತೆಜದಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಸುಖವಡೆಯುತಂ ಹಾಲ
 ಮಹಿಯ ಪ್ಲತದಂತೆ ಮಾತಿನ ಮಹಿಯ ಸತ್ಯದಂತೊಡಲ ಮಹಿಯಾತ್ಮನಂತೆ
 ಉಜುವ ಸಮತೆಯ ಮಹಿಯ ಪುಣ್ಯದಂದದಿ ಮರನ
 ಮಹಿಯಗ್ನಿಯಂತೆ ಪುಷ್ಪದ ಮಹಿಯ ಫಲದಂತೆ
 ಮಹಿವ ಬಾಲ್ಯದ ಪರಬೊಮ್ಮವಾಗಿ ಮಹಿಯುತಿರ್ದನಪ್ರತಿಮನು

೨೦

ಅಡಿಯಿಟ್ಟ ಧರೆ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರವಜೆಯದೆ ಹೊಕ್ಕ
 ಮದು ದಿವ್ಯತೀರ್ಥ ತುಡುಕಿದ ಜಲಂ ಸಿದ್ಧಾಂಬು
 ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳು ಮೂಲಮಂತ್ರವಾಡುತ್ತ ಮಂಡೆಯಲಿ ಕೈಯಿಟ್ಟಾತನು
 ಕಡೆಗೆ ಬೇವನುತ್ಪನ್ನಜ್ಞಾನದಿಂ ಸೋಂಕು
 ವಡೆದಾತ ಸುರನಿತ್ತುದೇ ನಿಧಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿತೆ
 ಪೊಡವಿಪಾವನವಮನು ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಪುಣ್ಯನಾಮನಭಿನವ ಸೋಮನು

೨೧

ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಿಹೋಗುವನು. ೧೯. ಬಂದ ಮಗನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು, ತಲೆಸವರಿ ಮುದ್ದಾಡಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿದೆಯಾ, ಬೆಂಡಾದೆಯಾ, ಹಸಿವಾಯಿತೇ, ಹಸಿವು ಎಂದು ಅತ್ತೆಯಾ, ಸಂಕಟಪಟ್ಟೆಯಾ ಕರುವಿನ ಹಿಂದೆ ಓಡೋಡಿ ಕಾಲುಗಳು ನೊಂದವೇ, ಅಯ್ಯೋ ಮಗು ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು' ಎಂದು ಮಗನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬರುವನು. ನಂದೀಶ ಈಶನನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಮುದ್ದಯ್ಯ ಧೂಳಯ್ಯನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರುವನು. ಹೀಗೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಮಗನನ್ನು ಅತೀವ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಭಾಗ್ಯವೊಂದು ತಲೆದೋರಿತು. ಅದರ ವರ್ಣನೆಯೇ ಸೊಗಸು. ೨೦. ಧೂಳಯ್ಯ ತನ್ನ ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕರುಗಳನ್ನು ಕಾಯುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಾವಿನಮರದ ಬುಡದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ತುಪ್ಪದ ಹಾಗೆ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಸತ್ಯದಂತೆ, ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆತ್ಮದಂತೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಸಮಾನಭಾವದೊಳಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಪುಣ್ಯದಂತೆ, ಸೌದೆಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಬೆಂಕಿಯಂತೆ, ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಅಪ್ರತಿಮನಾದ ಪರಬೊಮ್ಮನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದನು. ೨೧. ಆ ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಕಾಲಿಟ್ಟ ನೆಲ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರ, ತನಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕೆರೆ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ, ಅವನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ನೀರು ಪವಿತ್ರವಾದ

ಉದಯಾದಿಯಂ ಮೆಳೆಯಲೆಂದು ಹುಟ್ಟಿದ ಸೂರ್ಯ
ನುದಯಪರ್ವತದ ಮಗನೇ ಧರೆಯನುದ್ದರಿಸ
ಉದಯಿಸಿದ ದಿವ್ಯಲಿಂಗಂ ಧರೆಯ ಪುತ್ರನೇ ಘೋರತಪದಿಂದೊಲಿಸಿದ
ಸುದತಿ ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಮುದ್ದಯ್ಯನಂ ಮೆಳೆದು ಲೋ
ಕದ ಪಾಪಮಂ ಕಳೆಯಲುದಯಿಸಿದ ರುದ್ರನ
ನ್ನದೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಯೋನಿಜನಿಂದವಂಗಾಗದಿಹುದ ನಾಯಕ ನರಕವು

೨೨

ಒಂದುದಿನವೆಂದಿನಂದದಿ ಕಜುಗಳು ಹೊಡೆದು
ತಂದು ನಳನಳಿಸಿ ಕೋಮಲತೆಯಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿ ನಲಿ
ವಿಂದೆ ಮಡಲಿಡಿದಡಸಿ ಬೆಳೆದು ಭಾರ್ಯೆಸಿ ತನ್ನಂ ಹೊತ್ತ ಭೂವನಿತೆಗೆ
ವಂದಿಸುವ ತೆಜದಿಂದ ಬಾಗಿ ಬಳುಕುವ ತೆನೆಗೆ
ಳಿಂದೆಸೆವ ತಮ್ಮ ನವಣೆಯ ಕೆಯ್ಯ ಬಳಿಯೊಳಾ
ನಂದದಿಂದಿರ್ಪ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಂ ಮೆಳೆಯಲನುಗೆಯ್ದನಗಜಾರಮಣನು

೨೩

ಭುವನದೊಳು ಹರವರಿಯ ಕುಜುಹುಳ್ಳ ತನ್ನ ವೇ
ಷವನು ಜಂಗಮರೂಪಿನೊಳು ಮಡಗಿ ನಡೆತಂದು
ಶಿವಮಸ್ತು ನಿತ್ಯನಾಗೆಂದು ಭಸಿತವನಿತ್ತು ಕೆಲಸಾರ್ದು ನಿಂದಿದೊಡೆ
ರವಿ ಮುಗಿಲ ಮೆಳೆಗೊಂಡೊಡಂ ಬೆಳಗು ಲೋಕಮಂ
ಧವಳಿಸುವ ತೆಜದಿ ನಿಜಮಂ ಮಾಡಿ ಕೃತಕದೊಳ
ಗವಿದೊಡಂ ಹಳಹಳನೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ದೇವಕಳೆ ಮನಕೆ ಮಂಗಳವಿತ್ತುದು

೨೪

ನೀರು, ಅವನಾಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಮಂತ್ರಗಳು, ಆಟವಾಡುತ್ತ ಯಾರ ತಲೆಯ
ಮೇಲಾದರೂ ಕೈಯಿಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಜೀವನ್‌ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧ. ತಿಳಿಯದೆ ಯಾರಾದರೂ
ಅವನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸುರಪದವಿ ಸಿದ್ಧ, ಅವನು ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದೇ
ಸಂಪನ್ನಿಧಿ. ಪುಣ್ಯನಾಮನೂ, ಅಭಿನವಸೋಮನೂ ಆದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ
ನೆಲವೇ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ. ೨೨. ಪೂರ್ವಾಚಲವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಸೂರ್ಯನು
ಉದಯಪರ್ವತದ ಮಗ ಆಗಲಾರ, ಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿ
ಪರಮೇಶ್ವರ ಭೂಮಿಯ ಮಗ ಆಗಲಾರ. ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಮುದ್ದಯ್ಯ ದಂಪತಿಗಳು ಘೋರತಪಸ್ಸು
ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹುಟ್ಟಿದ
ರುದ್ರಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವರ ಮಗನಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು 'ಯೋನಿಜ' ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ನರಕ
ತಪ್ಪದು; ಅದು ಖಂಡಿತ. ೨೩. ಒಂದು ದಿನ ಎಂದಿನಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕರುಗಳನ್ನು
ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ತಮ್ಮ ನವಣೆ ಹೊಲದ ಬಳಿಗೆ ಕರುಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದನು.
ಹೊಲದ ತುಂಬ ನವಣೆ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಗಿಡವೂ ನಳನಳಿಸಿ ತನ್ನ
ಕೋಮಲತೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಕೊಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದು
ತೆನೆಗಳು ಹಸನಾಗಿ ಅವುಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಬಗ್ಗಿದ್ದವು. ತಮ್ಮನ್ನು ಪಡೆದ ಭೂತಾಯಿಗೆ
ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಂತೆ. ಅಂಥ ಸ್ಥಳದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಲು
ಬಿಟ್ಟು ಸುಖವಾಗಿ ಮೈಮರೆತಿದ್ದನು. ಅವನನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮೆರೆಯಲು ಅಗಜಾರಮಣನು
ಸಿದ್ಧಪಾದನು. ೨೪. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತವಾದ ತನ್ನ ಗುರುತಿನ ವೇಷವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ

ನ್ಯಾಯದಿಂ ಕಣ್ಣಿಳಿಯದಿದೊಡಂ ಕರುಳಿಳಿಯ
 ವೇಯಾಗಳಂತಲ್ಲಿ ಕಾಣುಹ ತಡಂ ನೆನೆದು
 ಘೇಯೆಂದು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ಕುಣಿದು ಕುಕಿಲಿಟಿದಾಡಿ ಹಾಡಿ ಪದರಜದಿ ಹೊರಳಿ
 ಕಾಯದಿಂ ಕರುಣದಿಂ ಚರಣಂಗಳಂ ಮುಸುಕಿ
 ಹಾಯೆಂದು ಹಾರೈಸಿ ಯತಿತುಷ್ಟಿಯಿಂ ದೇವ
 ರಾಯನೀಕ್ಷಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಮುಚ್ಚಲಿಳಿಯದೆ ನಿಜವ ತೋಪಲುದ್ಯೋಗಿಸಿದನು ೨೫

ಜಡೆಯ ಮುಕುಟದ ಶಶಿಯ ಸುರನದಿಯ ಕುಂಡಲದ
 ನಡುಗಣ್ಣ ಪಂಚಾಸ್ಯದೀರೈದು ಭುಜದ ಕೊರ
 ಲೆಡೆಯ ಗರಳದ ತಳದ ಭಸಿತದಹಿಭೂಷಣದ ಹೊದೆದ ಹೊಸ ಗಜಚರ್ಮದ
 ಹಿಡಿದ ಡಮರುಗ ಶೂಲ ಫಲಕ ಧನು ಸರ್ಪನುಂ
 ಖಡುಗ ಶಿಖಿ ಪರಶು ಮೃಗ ಪುಲಿದೊವಲು ಸುತ್ತಿ ಬಗಿ
 ದುಡಿಯ ಹರಿನಯನವೆರಸಿದ ಮೆಲ್ಲಡಿಯ ನಿಜಮೂರ್ತಿಯಂ ತೋಟಿಸಿದನು ೨೬

ಜಂಗಮನ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಈಶ್ವರನು ಹೊಲದ ಬಳಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದು ಬಂದನು. 'ಶಿವಮಸ್ತು, ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗು' ಎಂದು ಹರಸಿ ಹುಡುಗನಿಗೆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅವನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಸೂರ್ಯ ಮೋಡದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರೂ ಅವನ ಬೆಳಕು ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಮರೆಯಾದ ಸೂರ್ಯನ ಕಾಂತಿ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳಗುವ ಹಾಗೆ ಈಶ್ವರನು ತನ್ನ ನಿಜತ್ವವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿ ವೇಷಾಂತರದಿಂದ ಬಂದರೂ, ಕೃತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿಜವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಅವನ ತೇಜೋರಾಶಿ ತಳತಳನೆ ಹೊಳೆದು ಅವನ ದೇವತ್ವದ ಕಳೆ ಬಾಲಕನ ಮನಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದುದಲ್ಲದೆ ಅವನ ನಿಜವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ೨೫. ಈ ಸಂಬಂಧ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು. ಹೊರಗಣ್ಣಿಗೆ ಅವನ ವೇಷ ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಸಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅಂಶನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೂಲಸ್ವರೂಪ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಕರುಳಿಗೆ ಆ ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೆ? ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪರಶಿವನನ್ನು ಜಂಗಮನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ 'ಉಘೇ' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ, ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಮಂಜುಳಧ್ವನಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ತೋತ್ರ ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಡಿದನು. ಅವನ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡಿ ಅವನ ಕಾಲಿನ ಧೂಳಿಲ್ಲ ತನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಉರುಳಾಡಿದನು. ಅವನ ದೇಹ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಪಾದಗಳು ಪರಶಿವನ ಪಾದಧೂಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿಹೋದುವು. ಧೂಳಿಯುನಿಗೆ ಆದ ಆನಂದ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿತ್ತು. ಜಂಗಮ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ ದೇವಾಧಿದೇವ ಶಿವ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನ ನಿಜವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಲಾರದೆ ನಿಜರೂಪವನ್ನೇ ತೋರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ೨೬. ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಜಟೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ, ಮುಕುಟದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆ, (ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ಕುಂಡಲ, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು, ಐದು ಮುಖಗಳು, ಹತ್ತು ಭುಜಗಳು,

ಘನಮೇಘಮಂ ಕಂಡ ನವಿಲಂತೆ ದೇವರಾ
ಯನ ನಿಜಕೆ ಬಿಜಿಗಾಗುತುಸಿರಲಮದ್ದ ಸುಖವ
ನನುಭವಿಸಿ ತಳಿರೆತ್ತ ಬಿಸಿಲೆತ್ತ ಹಂಸಶಿಶುವೆತ್ತ ಕಲುಮೊರಡಿಯೆತ್ತ
ನೆನಹು ನಿಲುಕದ ಸಹಜಸುಕುಮಾರ ನೀನೆತ್ತ
ಲನಿಮಿತ್ತಮೀಯೆಡೆಗೆ ಬರವೆತ್ತ ನೀನಾರು
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾವುದಾವ ನಾಡವನೆಂದು ಕೇಳೆನಗಜೇಶ್ವರನನು

೨೭

ಪತಿತಪಾವನ ಪರ್ವತಾಶ್ರಮದಿವೈನು
ನ್ನತ ಮಲ್ಲಿನಾಥನೆಂದೆನ್ನ ನಾಮಂ ನಿನ್ನ
ನತಿ ನೇಹದಿಂ ನೋಡಿ ಹಂಜಕ್ಕಿಯಂ ಬೇಡಿ ಮೆಲಬಂದನೆಂದು ನುಡಿಯ
ಅತುಳಬಳ ಹರುಷವನು ತಳೆದು ಕೆಯ್ಯೊಳು ತನ್ನ
ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವಪ್ಪ ತನೆಯನಟಿಸಿದನು ಸುರ
ಪತಿ ಸುರಭಿಗಿಕ್ಕಲೆಂದಮೃತಫಲಮಂ ಕಲ್ಪತರು ವನದೊಳಟಿಸುವಂತೆ

೨೮

ನಸಿದು ಬೆಳೆಯದೆ ಕೊಬ್ಬದೊಡ್ಡಿತಹ ತನೆಗಳೊಳು
ನಸುಗಂಪಿನಿಂ ಬೀಗಿ ಬಾಗಿ ತೂಗುವ ಚೆಲುವ
ಹೊಸಹಾಲ ಹನಿಗಳಡ್ಡಸಿದ ತೆಹದ ತನೆಗಳಂ ತಿಳಿತಿಳಿದು ತಂದು ತಂದು
ಒಸೆದೊಸೆದು ಹೊಸೆಹೊಸೆದು ರಸವುಳ್ಳ ಹಸುರುಳ್ಳ
ಬಿಸಿಯುಳ್ಳ ಹಸಿಯ ಕೆಂಪುಳ್ಳವಲನಿತ್ತು ಬೋ
ಧಿಸಿದನುರೆ ಕಲ್ಪಭೂಜವನು ಚಂತಾಮಣಿಯ ಚಿಣ್ಣನುಪಚರಿಪಂತೆ

೨೯

ಕಂಠದಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಕಪ್ಪು, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಗಳ ಆಭರಣ, ಹೊದೆದಿರುವುದು ಆನೆಯ ಹೊಸ ಚರ್ಮ, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಡಮರುಗ, ಶೂಲ, ಗುರಾಣಿ, ಕೊಡಲಿ, ಮೃಗದ ತಲೆ, ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಹುಲಿಯಚರ್ಮ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಮೃದು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುವ ತನ್ನ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಗಜಾರಮಣ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ೨೭. ದೊಡ್ಡತ್ತಾದ ಮೇಘವನ್ನು ಕಂಡ ನವಿಲಂತೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬೆರಗಾದನು. ಅವನ ಉಸಿರೇ ಕಟ್ಟಿಹೋಯಿತು. ಅವನು ಮೌನವಾಗಿ ಈಶದರ್ಶನದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು. ಕಡೆಗೆ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದನು: “ಈ ಚಿಗುರಲ್ಲಿ-ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ? ಹಂಸದ ಮಹಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಗುಡ್ಡವಲ್ಲಿ? ನೆನಪಿಗೆ ಸಿಗದ ಸಹಜ ಸುಕುಮಾರನಾದ ನೀನೆಲ್ಲಿ-ಅನಿಮಿತ್ತ (ಅಕಾರಣ)ನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ನಿನ್ನ ಬರವೆಲ್ಲಿ? ನೀನಾರು? ನಿನ್ನ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ? ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು? ನಿನ್ನ ಊರು ಯಾವುದು?” ಎಂದು ಜಂಗಮನನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ೨೮. “ನಾನು ಪವಿತ್ರವಾದ ಪರ್ವತಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಲ್ಲಿನಾಥ, ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ನನಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಂದು ಸವಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ” ಎಂದನು ಜಂಗಮ. ೨೯. ಆಗ ಧೂಳಿಯನ್ನು ರಸತುಂಬಿ ದಪ್ಪನಾದ ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ

ದೇವಪತಿ ದೇವಾಧಿದೇವ ದೇವರ ಗಂಡ
 ದೇವ ನೆಹಿ ತನಿದು ತಲೆಯೆತ್ತುವನ್ನಂ ಸವಿದು
 ಕಾವುದನ್ನಂ ತಂದೆಯೆಂದು ಬಂದಡಿಗಡಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ನೀಡಿ ನೀಡಿ
 ಭಾವಿಸುವ ಸುತನ ಕಡುಮೋಹಮಂ ಮದನವನ
 ದಾವನೀಕ್ಷಿಸಲಾಜದಾತನಂ ನಾನಿಪ್ಪ
 ತಾವಿಗೆ ಬರಿಸುವದಕಾವುದೋ ಬುದ್ಧಿಯೆಂದಜಿಸಿ ಕಂಡಿಂತೆಂದನು

೩೦

ಎಳ ಅವಲಿನಿಂ ತನಿದೆನಳೆಯಂಬಕಳಕೆ ಮನ
 ವೆಳಸಿತ್ತು ನನಗೆಂದು ತಂದುದುಂಟೇ ಇಲ್ಲ
 ನಿಳಯದಿಂ ತಂದಪಾ ತಪ್ಪೆನೆನೆ ತಾ ಪೋಪೆನೇ ಪೋಗು ಬೇಗವೆನಲು
 ಹುಲಿಯುಂಟು ಕರಡಿಯುಂಟಮಾವು ಉಂಟಲ್ಲಿ
 ಖಳ ಮೂರ್ಖ ಚೋರರುಂಟಂತಿರಿಸಿ ಪೋಪೆನೆಂ
 ದಳವಳಿಯುತಿರಲೆನ್ನ ದೆಸೆಗಂಜಬೇಡ ಹೋಗಂದನಡಗುವ ಭರದೊಳು

೩೧

ಬಣ್ಣ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿ ತೂಗಾಡುತ್ತಿರುವ, ಚೆಲುವಾಂತ, ಹೊಸಹಾಲಿನ ಹನಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟ ತೆನೆಗಳನ್ನು ತಂದು, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸೆದು ರಸಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಸುರಾಗಿ, ಬಿಸಿಯಾಗಿ, ಹಸಿಯ ಕೆಂಪಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅವನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದನು, ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಶಿಶು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಉಪಚರಿಸುವಂತೆ. ೩೦. “ದೇವರೊಡೆಯನೆ, ದೇವಾಧಿದೇವನೆ ದೇವರ ಗಂಡನೆ ಓ ದೇವ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ತೃಪ್ತಿ ಆಗುವವರೆಗೆ, ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಮೇಲೇಳುವವರೆಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಸವಿದು ತಿನ್ನು. ನನ್ನನ್ನು, ಓ ತಂದೆಯೇ ಕಾಪಾಡು” ಎಂದು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಡಿಸುತ್ತ ಶಿವನಿಗೆ ಆರೋಗಣೆ ಮಾಡಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿರುವ ಈ ಮಗುವಿನ ಆತುರವನ್ನು ಮನ್ಮಥ ವನದ ಬಾಡಬನು (ಅಗ್ನಿ) ತಾಳಲಾರದೆ ಇವನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ತಾನು ನೆಲಸಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ (ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ) ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಉಪಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ದಾರಿಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. ೩೧. ಮಗು, ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ಈ ಮೃದು ಅವಲಕ್ಕಿಯಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಪಟ್ಟೆನು. ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ನನಗೆ ಆಸೆಯಾಗಿದೆ, ನೀನು ತಂದಿದ್ದೀಯಾ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ‘ಇಲ್ಲ’ ವೆಂದು ಹೇಳಿದನು ಬಾಲಕನು. ‘ತರುತ್ತೀಯಾ?’ ‘ತರುತ್ತೇನೆ’ ‘ಹಾಗಾದರೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಾ’ ಎಂದನು. ‘ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದದ್ದಕ್ಕೆ ‘ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಬಾ’ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು. ಆಗ ಮಗುವು ಜಂಗಮನಿಗೆ ‘ಇಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಇದೆ, ಕರಡಿ ಇದೆ, ಕಾಡುಹಸು ಇದೆ. ದುಷ್ಟರಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ಖರಿದ್ದಾರೆ. ಕಳ್ಳರಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹೇಳಿ ನಿನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಹೇಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಜಂಗಮ ತಾನು ಬೇಗನೆ ಅಂತರ್ಧಾನವಾಗುವ ಆತುರದಲ್ಲಿದ್ದವನು ‘ನನ್ನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆವರಬೇಡ,

ಇರಲಾಜದಗಲಲಾಜದೆ ಸಂಕಟಂಗೊಂಡು
ಹಿರಿಯ ಮೆಳೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊದಕೆಯಂ ಹಾಸಿ ಕು
ಳ್ಳಿರಿಸಿ ವಂದಿಸಿ ಪೋಗಿ ಪೋಗಲಾಜದೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದೋವಿ ಬಲ್ಲಿನಿಂದ
ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಬಾಡುತ್ತ ಕಣ್ಣಿಡಿಯಾಗೆ
ಮರಳಿ ನೋಡುತ್ತ ಮೆಳೆ ಮುಳಿಯಾಗೆ ಮುಳುಗುತ್ತ
ಹರಿದು ಮನೆಪೊಕ್ಕು ಜನನಿಯನಪ್ಪಿ ಬೇಡಿದಂ ಭುಲ್ಲವಿಸಿ ಲಲ್ಲೆಗೊಡು ೩೨

ಹಿಂದೆ ಕರೆದಡೆ ಬಾರ ನುಡಿಸೆ ನುಡಿಯಂ ಕೊಟ್ಟು
ಡೊಂದುವಂ ಕೊಳ್ಳನಿಕ್ಕಿದಡುಣ್ಣಿನಿಂದ ತ
ನ್ನಿಂದ ತಾ ಬೇಡಿದಂ ಮಗನೆಂದು ಸಡಗರಿಸಿ ಕಡೆದ ತಾರೆಗಳ ತಿರುಳೆ
ಚಂದದೋಗರದೊಳಗೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಹೊಸ ಹಳುಕಿ
ನಂದದೆಮ್ಮೆಯ ಮೊಸರು ನೆಲ್ಲಿ ಮಾವ್ ಮೆಣಸು ಗರೆ
ಯೆಂದಿವೆಲ್ಲವನಿರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಳು ಕಂದ ಕೋ ಎಂದು ಸಂತಸದೊಳು ೩೩

ನೀನ ಹೊರಡು' ಎಂದು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ೩೨. ಮಗು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲೂ ಆರನು, ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲೂ ಆರನು. ಅಗಲಿಕೆಯ ತುಂಬು ನೋವಿನಿಂದ ತಾನು ಹೊದೆದಿದ್ದ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಪೊದೆಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ತೆಗೆದನು. ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟೊಡನೆ, ಹೋಗಲು ಸಂಕಟವಾಯಿತು; ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು. ಮತ್ತೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನುಡಿದು ಬಲವಂತದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಜಂಗಮನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡುತ್ತಾ, ಅವನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಆ ಪೊದೆ ಮರೆಯಾಯಿತು. ದುಃಖ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ ಬಂತು ಹುಡುಗನಿಗೆ. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಓಡುತ್ತಾ ಓಡುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದು ಮಾಡಿ, ಮುದ್ದು ಮಾತಿನಿಂದ ಅಮ್ಮನನ್ನು 'ಮಜ್ಜೆಗೆ ಅಂಬಲಿ' ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ೩೩. ಹಿಂದೆ ಕರೆದರೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಕೊಟ್ಟರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಡಿಸಿದರೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅವನ ರೀತಿ ಹೊಸದು. ತಾನಾಗಿಯೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಚರ್ಯೆ ತಾಯಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಆ ತಾಯಿಗೆ ಸಡಗರವೋ ಸಡಗರ. ಕೂಡಲೇ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಕಡೆದರೆ ಬರುವಂಥ ತಿರುಳಿನ ಅಂದದ ಅನ್ನದೊಳಗೆ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನಂಥ ಹೊಸಗರಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎಮ್ಮೆಯ ಮೊಸರನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಲಸಿ, ನೆಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆಲ್ಲಿ, ಮಾವು, ಮೆಣಸು, ಮಸಾಲೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಳು 'ಮಗನೆ, ತೆಗೆದುಕೊ' ಎಂದು. ಆಗ ತಾಯಿಗೆ ಆದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ?

ನಿಂದಿರದೆ ಬಪ್ಪಗಳೆಡದ ಭಾಗಂ ಕೆತ್ತೆ
 ಬೆಂದೆನ್ನೆಯ ತಂದೆ ಹುಲಿ ಕರಡಿಗಳು ಕಚ್ಚಿ
 ನೊಂದನೋ ಹಸಿದು ಬೆಂಡಾದನೋ ಹೋದನೋ ಏನಾದನೋ ಎನ್ನುತ್ತ
 ಒಂದೊಂದನೆಸುತ್ತು ಬಂದು ನೋಳ್ವಾಗಳಿ
 ಲ್ಲಿಂದ ಮುನ್ನವೆ ಶಿವಂ ಹೋಗೆ ಕುಳ್ಳಿದರ್ ಮೆಳೆ
 ಇಂದು ತೊಲಗಿದ ರಾತ್ರೆಯಂತೊಪ್ಪವಳಿದಿರಲು ಕಂಡನಾ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು ೩೪

ಬಹ ತವಕದಿಂ ಹೊಲಬುಗೆಡೆನಲೇ ನಮ್ಮ ಕೆ
 ಯ್ಯಹುದೊ ಅಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುತ್ತಂ ಸುತ್ತಲುಂ ನೋಡಿ
 ಸಹಸಿಗನ ಹಾವುಗೆಯ ಹಜ್ಜೆಯಿವೆ ನಿಂದಿದರ್ನಿಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿದರ್ನಿಲ್ಲಿ
 ಬಹಳವೆಳಗಿನ ಕಮಂಡಲುವನಿಳುಹಿದನಿಲ್ಲಿ
 ಕುಹಕದಿಂ ಹಂಜಕ್ಕಿಯಂ ಸವಿದನಿಲ್ಲಿ ಬಳಿ
 ಕೈಹಗಡಗಿ ಹೋದನೋ ತಾನೆ ಬಲ್ಲಂ ಕುಳುಹು ತಪ್ಪದೆನುತಾರೈದನು ೩೫

ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯ ಹೊದನೆನೊಳು ಮುನ್ನಾಡಿದಡೆಗಳೊಳು
 ತಳಿತ ಮರನಡಿಗಳೊಳೆಗಳಲತೆಯ ತಂಪಿನೊಳು
 ತಿಳಿಗೊಳನ ತೀರದೊಳು ದೇವಭವನದೊಳು ಕೆಳೆಯೊಳು ಪುಷ್ಪವಾಟಗಳೊಳು
 ಗುಳಿಗಳೊಳು ಗುಡ್ಡಗಳ ಮಹಿಯೊಳೆಡೆಯಾಡುವವ
 ರೊಳು ಮೇವ ತುಳುವಿಂಡಿನೊಳು ದಾರಿಯೊಳು ಸುತ್ತಿ
 ಸುಳಿದಹಸಿದಂ ಸಿದ್ಧರಾಮನಾ ಪರ್ವತಾಗ್ರಣಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನು ೩೬

೩೪. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಡಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಧೂಳಯ್ಯ. ಬುತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಮನೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ
 ಓಡಿದ. ಆಗ ಅವನ ಎಡಭಾಗ ಅದುರಿತು. ಅವನಿಗೆ ನೋವಾಯಿತು. ಅಂಜಿಕೆಯಾಯಿತು.
 ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಏನಾಯಿತೋ ಎಂದು ಕಳವಳಗೊಂಡನು. ಅವನು ಹುಲಿಕರಡಿಗಳ ಕೈಗೆ
 ಸಿಕ್ಕು ಅವುಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ನೋವುಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ ಇಲ್ಲವೆ ಹಸಿವು
 ಹತ್ತಿ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದನೋ ಏನಾದನೋ
 ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ - ಎಂದು ಏನೇನನ್ನೋ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಬೇಗ ಬೇಗದಿಂದ ಬಂದನು.
 ಮೆಳೆ ನೋಡಿದನು. ಪೊದೆಯ ಒಳಗಡೆ ನೋಡಿದನು. ಇವನು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ
 ಜಂಗಮವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಶಿವ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪೊದೆ
 ಚಂದ್ರನಿಲ್ಲದ ರಾತ್ರಿಯಂತೆ ಕಾಂತಿಹೀನವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬಾಲಕನು ನೋಡಿದನು. ಅವನ
 ಉತ್ಸಾಹವೆಲ್ಲ ಅಡಗಿ ಹೋಯಿತು. ೩೫. ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ ದಾರಿ
 ತಪ್ಪಿದನೋ ಏನೋ! ಇದು ನಮ್ಮ ಗದ್ದೆ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ! ಎಂದು ಸಂದೇಹಿಸುತ್ತ
 ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದನು. ಆ ಸಾಹಸಿಗನ ಮೆಟ್ಟಿನ ಗುರುತುಗಳಿವೆ. ಅವನು ಇಲ್ಲಿ
 ನಿಂತಿದ್ದ, ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನು ತಳತಳ ಹೊಳೆಯುವ ಕಮಂಡಲುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.
 ನನಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ (ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿ) ಹಂಜಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿಂದ ಜಾಗ ಇದು. ಅನಂತರ
 ಅವನು ಹೇಗೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡ? ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಗುರುತಗಳೇನೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ!
 ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲಿ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ೩೬. ಬೆಳೆದ ಹೊಲಗಳ ಪೊದರುಗಳಲ್ಲಿ
 ಹುಡುಕಾಡಿದನು. ತಾನು ಮುಂಚೆ ಆಡಿದ ಜಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದನು. ಚಿಗುರಿದ

ಬನ್ನವೆತ್ತಿದರಂತೆ ಮುಗಿ ಕಾಣದ ಕೋಪ
 ದಿಂ ನಿನ್ನನಗಲಿದನೆನುತೋಗರವ ಕೆದಕಿ
 ಕೆನ್ನೆಯಲಿ ಕೈಯಿಟ್ಟು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಬಿರಿಬಿರಿದು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟೊಪ್ಪಿತು
 ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬಾ ಬಾ ಕಾಡ
 ದೆನ್ನ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎನ್ನಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬಾ
 ಹೊನ್ನಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬಾ ಎಂದೊಪ್ಪಿ ಕರೆದು ಕರೆದತ್ತನಾ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು

೩೭

ಹರಿಹರಿದು ಕರೆದು ಕರೆದತ್ತತ್ತು ಧಾತುಗೆ
 ಟ್ಪರಿವರಿವ ಬಿಸಿಲೊಳಗೆ ಕಾಡ ಬಟ್ಟೆಯ ಹುಡಿಯ
 ಹರಳೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎನುತಿಪ್ಪಾಗಳಿತ್ತ ಪಿಡಿದ
 ಪರಿಪರಿಯ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಸಂದಣಿಸುವಂದಣದ
 ತರತರದ ತುರಗದತ್ತುಗಳ ಮೊತ್ತದ ಮುಂದೆ
 ನೆರೆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ್ದದ ಗಾಢದಿಂ ಶ್ರೀಪರ್ವತ ಪರುಷ ಬರುತಿರ್ದುದು

೩೮

ಮರಗಳ ಬುಡಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ ಅರಸಿದನು. ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಕುಂಜಗಳ ತಂಪುತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಹುಡುಕಿದನು. ತಿಳಿಯ ಕೊಳನ ದಡಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವರ ಅಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ, ಗುಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ, ಅವುಗಳ ಹಂದೆ, ಓಡಾಡುವ ಜನರ ಹಿಂದೆ, ಮೇಯುತ್ತಿರುವ ದನಗಳ ಮಂದೆಯಲ್ಲಿ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸುತ್ತಾಡಿ, ಓಡಾಡಿ, ಹರಿದಾಡಿ ಸುಳಿದಾಡಿ ಆ ಪರ್ವತಾಗ್ರಣ (ಶ್ರೀಶೈಲವಾಸಿಯಾದ) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಹುಡುಕಿಯೇ ಹುಡುಕಿದನು. ೩೭. ಕಷ್ಟ ಒದಗಿ ಬಂದವರಂತೆ ಮರುಗಿದನು ಹುಡುಗ, ಪಾಪ. ತಾನು ಅದುವರೆಗೆ ಕಾಣದ ಕೋಪದಿಂದ, ನಿನ್ನನ್ನು ಅಗಲಿದನೆಲ್ಲ ಎಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊಸರನ್ನವನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲಿ ತೂರಾಡಿದನು. ಕೈಯೊಳಗೆ ಕೆನ್ನೆಯಿಟ್ಟು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಒರಲಿದನು, ಅತ್ತನು. “ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬಾ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ? ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಬೇಡ. ನನ್ನ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆಯಪ್ಪ, ನನ್ನ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ನನ್ನ ಬಂಗಾರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯಾ ಬಾರಯ್ಯಾ ಬಾ” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಕೂಗುತ್ತಾ ಅವನನ್ನು ಕರೆದನು, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕರೆದನು. ಅತ್ತನು. ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅತ್ತನು. ೩೮. ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಾಡಿದನು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ಕರೆಯುವನು. ಪುನಃ ಪುನಃ ಅಳುವನು. ನೆನೆ ನೆನೆದು ಅಳುವನು. ದೇಹದಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣ ಶಿಥಿಲವಾಗುತ್ತಿರುವದನ್ನೂ ಅರಿಯದೆ ಓಡಾಡಿದನು ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪ ಬೇರೆ, ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಕಾದ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ಕಾಲುಗಳು. ನೋವಿನಿಂದ ಆ ಕಾದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳೊಳಗೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಶ್ರೀ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಟ ಒಂದು ಗುಂಪು ಆ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಛತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನಾ ರೂಪದ ಕುದುರೆಗಳು, ಎತ್ತುಗಳು ಅವುಗಳ

ಹಿರಿಯರು ವಿಮಾಯರು ವಿಮತ್ಸರರು ಸಾಧುಗಳು
 ಕರುಣಿಗಳು ಶಾಂತರು ದಯಾನಿಧಿಗಳಾನಂದ
 ಭರಿತರುತ್ತಮ ದಾನಿಗಳು ಮಾನಿಗಳು ಮೌನಿಗಳು ಭೋಗಿಗಳು ಶುಚಿಗಳು
 ನಿರಪೇಕ್ಷರಮಳರೇಕೋನಿಷ್ಕರುತ್ತಮರು
 ಗರುವರು ನಿರಾಲಂಬರಚಲಿತರು ನಿಸ್ಪೃಹರು
 ನಿರುತ ನಿರ್ಬಾಧಕರು ಸತ್ಯರಾ ಪರುಷೆಯೋಳಸಂಖ್ಯಾತ ಬರುತಿರ್ದರು

೩೯

ಕಡಗಿ ಕಾಮನ ಹೆಸರನಡಗಿಸಲು ಧಾಳಿಡುವ
 ಪಡೆಯೊ ಕಾಲನ ಕಟಕಮಂ ಸೂಷಿಗೊಳಲೆತ್ತಿ
 ನಡೆದ ಸೇನೆಯೊ ಕವಿದ ವಿದ್ಯಾಮದೋತ್ಪಾಟನಕ್ಕೆ ಹರಿಯಿಡುವ ಬಲವೊ
 ತೊಡರ್ವನಿನ್ನಾವನರಿಪಡ್ಡರ್ಗತತಿಗೆ ಬೆಂ
 ಬಡಿಗೆ ಸಪ್ತವ್ಯಸನದೆಗೊಡ್ಡಿದಲಗೆಂದು
 ಜಡಿದ ಕಹಳಾರವಂಗಳ ರಭಸದಿಂ ಪರ್ವತದ ಪರುಷೆ ಬರುತಿರ್ದುದು

೪೦

ಮಂದೆಗಳು. ಆ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಗುಂಪಿನ ಮುಂದೆ ನಂದಿಧ್ವಜವನ್ನು ಹಿಡಿದ
 ಮುಂದಾಳುಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ೩೯. ಆ ಯಾತ್ರೆಯ ಜನಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಿದ್ದರು.
 ಮಾಯಾರಹಿತರಿದ್ದರು. ಅಸೂಯಾದೂರರು, ಸಾಧುಗಳು, ಅಂತಃಕರಣಿಗಳು,
 ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದವರು, ಕರುಣಾ ಸಮುದ್ರರು, ಆನಂದತುಂದಿಲರಾದವರು, ಉತ್ತಮ
 ದಾನಿಗಳು, ಗೌರವಾನ್ವಿತರು, ಮಾನನಿಷ್ಠರು, ಮೌನವ್ರತಧಾರಿಗಳು, ಸುಖಲೋಲುಪರು,
 ಶುಚಿಮನದವರು, ದುರಾಸೆಯಿಲ್ಲದವರು, ಪವಿತ್ರ ಹೃದಯರು, ಏಕೋನಿಷ್ಠರು, ಶ್ರೇಷ್ಠರು,
 ಬಲಿಷ್ಠರು, ನಿರಾಲಂಬರು, ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದವರು, ನಿಸ್ಪೃಹರು, ಯಾವಾಗಲೂ
 ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದವರು, ಸತ್ಯವಂತರು, ಮುಂತಾದವರು ಅಗಣಿತ ಸಂಖ್ಯೆ
 ಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ೪೦. ಶ್ರೀ ಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳ ಆ ಗುಂಪು ಕಾಮನ
 ಹೆಸರನ್ನೇ ಅಳಿಸಿಹಾಕಲು ಸೈನ್ಯ ಸಮೇತವಾಗಿ ಹೊರಟಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.
 ಮೃತ್ಯುವಿನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಧಾಳಿ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯದಂತೆ ಅದು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.
 ಮೇಲೇರಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಮದವನ್ನು ಬೇರುಸಹಿತ ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು ನುಗ್ಗಿ
 ಬರುತ್ತಿರುವ ಸೈನ್ಯಸಮೂಹವೋ ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಆ ಜನಸಂದಣಿ. ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳ
 ರಾಶಿಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಡಿಯುವ ಬಡಿಗಳಂತೆ, ಮತ್ತು ಆ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಹುರುಪು ಕೊಡುವಂತೆ
 ಅವರು ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ತೆರ ತೆರನಾದ ವಾದ್ಯಗಳು, ಕೊಂಬು ಜಾಗಟೆಗಳ
 ಶಬ್ದ ಕೋಲಾಹಲ. ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳು* ಹೃದಯಗಳಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿದ ಕತ್ತಿಯ ಅಲಗಿನಂತೆ
 ಇದ್ದ ಕಹಳೆಗಳ ಧ್ವನಿ. ಇಂಥ ಪರಿವಾರ ಪರ್ವತಾರೋಹಣ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿತ್ತು.

* ಬೇಟೆ, ಜೂಜು, ಸುರಾಪನ, ದುರ್ವಾಕ್ಯ, ಕಲಿನಶಿಕ್ಷೆ, ಉಗ್ರದಂಡ, ವ್ಯಭಿಚಾರ (ಜೂಜು, ಮಾಂಸಭಕ್ಷಣ, ಸುರಾಪನ, ವೇಶ್ಯಾಗಮನ, ಪರನಾರೀಗಮನ, ಮೃಗಯಾ, ಚೌರ್ಯ)

ಕಂಗೆ ಮಂಗಳವಪ್ಪ ಪರಿಪರಿಯ ಶಿವಲಾಂಛ
ನಂಗಳಿಂದಬ್ಬಟಿಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿವಿಧ ನೇ
ಮಂಗಳಂ ಬಹಳ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಬಲಿದ ತನುಗಳಾದ
ಜಂಗಮರಿನೆಯುತ್ಪ ಬಹ ಪರುಷೆಯೊಳಗೆ ಮಾ
ತಂಗ ಮೊದಲಿಹು ಹೆ ಕಡೆಯನೆ ನೋಯಿಸದ ದಯಾ
ಸಂಗಿಗಳು ಬರುತ ಕಂಡರು ಬಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಬಿದ್ದು ಬಾಯ್ಬಿಡುವ ಬಾಲಕನನು ೪೧

ಹಿಡಿದತ್ತಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ನೆಳಲೊಳಗೆ ಬೀಸಿ ಮೈ
ದೊಡೆದು ಬಾಯಳಿದಾರನಹಿಸಿದಪೆಯಿಂದಡೆ
ನ್ನೊಡೆಯನನದಲ್ಲಿಹನು ಪರ್ವತದಲೇಂ ಪೆಸರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬುದು
ಕಡೆಗವರ ಕಾಣಬೇಕೇ ಬೇಕು ಬೇಹಡೆ
ಮೊಡನೆ ಬಾ ತೋರ್ಪವನೆ ಹೈ ಬಂದಪೆಂ ತೋಡಿ
ಕೊಡಿದಯ್ಯ ಎಂದು ಪೊಡಮಟ್ಟು ನಂಬುಗೆಗೊಂಡು ಹೋದನಾ ಪರುಷೆಯೊಡನೆ ೪೨

ಅತ್ತಲಾತಂ ಪರುಷೆಯೊಡನೊಡನೆ ನಡೆಯೆ ಹಿಂ
ದಿತ್ತಲೂರೊಳಗೊಂದಿನಂತೆ ಕಣುಗಳು ಬಪ್ಪ
ಹೊತ್ತಾಗಿ ಸುಗ್ಗವ್ವ ಮಗನ ಬರವಂ ಪಾರ್ಥು ಹೊಡೆಗೆ ಬಾಗಿಲ ಹುದಿಯನು
ಹತ್ತಿನಿಂದಿರ್ದು ಬಪ್ಪವರನಡಿಗಡಿಗೆ ಕೇ
ಳುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ನೆನೆಯುತ್ತ ಸುಯ್ಯುತ್ತ ಮಹು
ಗುತ್ತಮಿರಲಾ ಸತಿಯ ಹರುಷವಸ್ತುಮಿಸುವಂತಿನಸ್ತಗಿರಿಗಿಳಿದನು ೪೩

೪೧. ಕಣ್ಣುಗಳ ನೋಟಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಕರವಾದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಶಿವಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ದೈವಸ್ತೋತ್ರದ ಅರ್ಪಣದ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಾಪಾರ ನಿಷ್ಕೆಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಬಲಿಸಿದ ದೇಹವುಳ್ಳ ಜಂಗಮರಿಂದ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪರುಷೆಯೊಳಗೆ ಆನೆಯಿಂದ ಮೊದಲು ಇರುವೆಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ನೋಯಿಸದ ಆ ದಯಾಶೂರರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಶಿವನಿಗಾಗಿ ಬಾಯ್ ಬಾಯ್ ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಿದರು. ೪೨. ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ಕೆಲವರು, ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತಿ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೂಡಿಸಿದರು. ಮೈಗೆ ಮೆತ್ತಿದ್ದ ಧೂಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒರಸಿದರು. 'ಹೀಗೆ ಕೂಗುತ್ತ ಯಾರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು 'ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು. 'ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ?' ಎಂದದ್ದಕ್ಕೆ 'ಪರ್ವತದಲ್ಲಂತೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. 'ಅವನ ಹೆಸರೇನು' ಎಂದು ಬೆಸಗೊಳ್ಳಲು 'ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ' ಎನ್ನುವುದು ಅವನ ಹೆಸರು ಎಂದನು. 'ಅವನನ್ನು ನೋಡಲೇ ಬೇಕೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ 'ಹೌದು ನೋಡಬೇಕು' ಎಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದನು. 'ಹಾಗೆ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಾ, ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ' ಎಂದರು. 'ಬರುತ್ತೇನೆ ದಯಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಿ' ಎಂದು ಅವರ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಅವರಿಂದ ನಂಬಿಕೆ ಪಡೆದು ಅವರೊಡನೆ ಪರುಷೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟನು. ೪೩. ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನು ಹಾಗೆ

ಕಡುಚಿಂತೆ ಮೊಳೆವಂತೆ ರಜನಿ ಮೊಳೆವಾಗ ಪತಿ
ಹಿಡಿಹಡೆಯೆ ಬಪ್ಪ ಪಡೆಯಂತೆ ಕಣುಗಳು ಹಾದಿ
ಯೆಡೆವರಿದು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಬಪ್ಪದಂ ಕಂಡು ಬಳಿಕ ಸೈರಿಸಲಾಡಿದೆ
ಮಡದಿಯವರವರ ಮನೆಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಗ
ನೊಡನಾಡಿಗಳಿಗೆನ್ನ ಮಗನೇಕೆ ಬಾರನೆಂ
ದೊಡೆ ಬೇಜಿಹೋದನಿಂದೆಮ್ಮೊಡನೆ ಬಾರನಾವಳಿಯೆಂದವರೆಂದರು

೪೪

ಕೆಟ್ಟಿನನ್ನೇವೆನ್ನಣುಗನಡವಿಯೊಳು ಹೊಲ
ಗೆಟ್ಟನೊ ಸರ್ಪನಗಿಯಿತ್ತೊ ಪೆರ್ಬುಲಿಗೆ ಮೈ
ಗೊಟ್ಟನೋ ಮರನೇಕೆ ಬಿದ್ದನೋ ನೀರೊಳದ್ದನೊ ನಂಜುಮುಳ್ಳಡಿಯನು
ನಟ್ಟು ನಡೆಗೆಟ್ಟನೋ ಗರಗಿರಂ ಹೊಡೆದವೋ
ಬಟ್ಟೆಯೊಳು ಕಳ್ಳರಿಂ ಹಿಡಿವಡೆದನೋ ಹುಯ್ಯ
ಲಿಟ್ಟಾರ್ಗಿದಂ ಪೇಳ್ವನೆಮ್ಮವರ್ ತಳುವಿದರೆನುತ್ತೂರ ಹೊಳವಂಟಳು

೪೫

ಆ ಕಡೆ ಪರುಷೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಲು, ಈ ಕಡೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕರುಗಳು ಬರುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಾಯಿ ಸುಗ್ಗವ್ವ ಮಗನಿಗಾಗಿ ಕಾದು ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗಡೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಬಂದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಬಾಲಕನೇಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಅವನನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನು ಬರದಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗಲಿಕೆಯ ನೋವಿನಿಂದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಅವಳ ಹರುಷ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸೂರ್ಯನೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಪರ್ವತದ ಹಿಂದೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋದನು. ೪೪. ರಾತ್ರಿ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಅವಳ ಚಿಂತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತು. ದನಗಾಹಿಯೊಡನೆ ಬರುವ ದನದ ಮಂದೆಯಂತೆ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ಕರುಗಳು ತಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವಳು ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ತಾಳ್ಮೆ ತಪ್ಪಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಜೊತೆಯ ಇತರ ಹುಡುಗರ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರ ಮನೆ ಮನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಓಡಿದಳು. ಅವನ ಜೊತೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. 'ನಮ್ಮ ಮಗು ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ?' ಎಂದು. 'ಅವನು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಹೋದ ನಮಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯದು' ಎಂದರವರು. ೪೫. 'ಅಯ್ಯೋ, ಕೆಟ್ಟೆ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ. ನನ್ನ ಮಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನೋ, ಅಥವಾ ಅವನನ್ನು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿತೋ, ಹುಲಿಗೆ ಆಹಾರವಾದನೋ, ಮರವನ್ನೇನಾದರೂ ಹತ್ತಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆಯೋ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋದನೋ, ವಿಷದ ಮುಳ್ಳು ಕಾಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ನಡೆಯಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನೋ, ಭೂತಗೀತ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತೋ, ಇಲ್ಲವೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತ ಕಳ್ಳರ ಕೈಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡನೋ ಏನಾದನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಕಿರುಚಿ, ಅರಚಿ, ಅತ್ತು ಕರೆದು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಲಿ ಗಂಡನೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ತಡಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಮಗನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ

ಮುಂದೇನು ಸುಳಿದೊಡಂ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಎಂದು
ಹಿಂದೆ ಹುಲುಗಿಟಿಕೆನಲು ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಎಂದು
ಅಂದು ಮಾದಾರಿಯೊಳು ಬಜ್ಜರಂ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಎಂದು ಕರೆದು ಕರೆದು
ನಿಂದಿರದೆ ಹರಿದು ತಡವರಿಸಿ ಕಾಣದೆ ಮನಂ
ನೊಂದು ಹಲುಬುತ್ತವಿರಲಳುವ ಸತಿ ಯಾವಳೋ
ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತ ಕೆಯುತ್ತ ಕೆಲಸಂ ತೀರ್ದು ಬಂದರಾ ತಮ್ಮವರ್ಗಲು

೪೬

ಮತ್ತಾವಳಿಮರುಳನಂ ಹೆತ್ತ ಕಡು ಪಾತ
ಗಿತ್ತಿಯಾನೆಂದಡೇನಾದನಿನ್ನಂ ಬಾರ
ನತ್ತ ಕಲು ಬಂದವೆನಲಾಕೆವೆರಸವರೆಲ್ಲ ಹರಿದು ಬಂದಳಿಸುತಿರಲು
ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾಹೊನಲನೀಸಾಡುವಂತೆ ತಡ
ವುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಹರಿಯುತ್ತ ಹಳವಿಸುತ ಬಾಯ್
ಬತ್ತಲೊಳು ತಮತಮಗೆ ಕರೆದರು ಕರೆದರೇನೆಂಬೆನಚ್ಚರಿಯನು

೪೭

ಒಬ್ಬನೆಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಮ
ತೊಬ್ಬನೆಲೆ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನೇ ಎಂದು ಮ
ತೊಬ್ಬನೆಲೆ ತಮ್ಮ ಮರುಳುಮಗನೇ ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬನೆಲೆ ತಮ್ಮ ಎನುತ
ಮಬ್ಬನೊಳು ಮೆಳೆಗಳೊಳು ಕುಳಿಗಳೊಳು ಕಲುಗಳೊಳು
ಗಬ್ಬಿಯೊಳು ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯ ಸಂದಿಯೊಳು ಗೊಂದಿಯೊಳು
ಗಬ್ಬಿಸಿ ತಮತಮಗೆ ಚೀಟಿ ಕರೆದರು ಕರೆದರೇನೆಂಬೆನದ್ಭುತವನು

೪೮

ಹೊರಟಳು. ೪೬. ತಾನು ನಡೆಯುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೇನು ಸುಳಿದರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವಳು. ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಹುಲುಗರಿಕೆ ಶಬ್ದವಾದರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಎಂದು ಕೂಗುವಳು. ಆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಕೂಗುವಳು. ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಾಡಿ ಪರಿದಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕಾಣದೆ ತುಂಬ ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟಳು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗೆ ಅಳುವ ಹೆಂಗಸು ಯಾರು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ತಮ್ಮವರೇ ಆದ ಕೆಲವು ಜನ ತಮ್ಮ ಹೊಲದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರು. ೪೭. 'ನಾನೇನಪ್ಪ, ನಾನು ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗನನ್ನು ಹೆತ್ತ ಪಾಪಿ ಅಧಮಳು ಎಂದಳು. 'ಎನ್ನಾದ ನಿನ್ನ ಮಗ?' 'ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಂದವು' ಎಂದಳು. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅವಳೊಡನೆ ಹೊರಟುಬಂದು ಅವನಿರಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಾಡಿದರು. ಕತ್ತಲೆಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಈಜಾಡುವಂತೆ ಅವರು ತಡವರಿಸುತ್ತ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದಿದ್ದರೂ ಕಾಣುತ್ತ, ಪರಿದಾಡುತ್ತ, ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಬಾಯಿ ಒಣಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕರೆದೇ ಕರೆದರು. ಅವರು ಕೂಗಿ ಕರೆಯುವುದೇ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ೪೮. ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಎಂದರೆ, ಅವನ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳಾ ಎಂಬನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ, 'ಎಲೆ, ತಮ್ಮ' ಎಂದರೆ ಮಗದೊಬ್ಬ 'ಎಲೆ ತಮ್ಮ ಹುಚ್ಚುಹುಡುಗ' ಎಂದು

ಗಿರಿಶನರ್ಥಾಂಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದೆನ್ನಂ ನಿಜಂ
ಕರಿಸಿ ಕಜುಗಾಯಲಟ್ಟದರೆಂದು ಮುನಿದೆಯೋ
ಗುರುಸಿದ್ಧರೇವಣಾರ್ಯಂ ಬಂದು ನಮಿಸಿ ಸೂಚಿಸಿದ ತೆಪದಿಂ ಕಾಣದೆ
ಮರುಳೆಂದು ಬಗೆದರೆಂದಡಗಿದೆಯೋ ಈ ನಾಡ
ನರಕಿಗಳ ಸಂಗವನಗೇಕೆಂದು ಹೋದೆಯೋ
ಕರೆದಡೇಕೋಯೆನ್ನೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಎಂದು ನುಡಿದಾಕೆ ಶೋಕಿಸಿದಳು

೪೯

ಎಂತು ಮಜೆವೆನೊ ಬೆಣ್ಣೆಯಿಕ್ಕಿ ಮೊಲೆಯೂಡಿ ಮೈ
ಯಂ ತೊಳೆದುವುಣಲಿಕ್ಕಿ ಸಾಕಿ ಲೋಕದ ಬಾಲ
ರಂತಿರ್ದು ಕಳೆಯೆ ಸೈರಿಸುವೆನೆನಲಲ್ಲದೀ ಬಯಲು ಬರಿದಾಕಾರವಾ
ದಂತಿಹ ಮಹಾಂತ ನೀನೆಂತಡಂಗಿದೆ ಜನನ
ದಂತಸ್ಥವಳೆಯದವರೀ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಈತ
ನೆಂತು ಮಗನಾದನೆಂದೆಲ್ಲರುಂ ನಗಲು ನೋಂತೆನೆ ಸಿದ್ಧಯೆಂದತ್ತಳು

೫೦

ಆ ನಿಘ್ರವಂ ನೋಡಲಾಜದೀಶ್ವರನೊಬ್ಬ
ಮಾನವನ ರೂಪಿನಿಂ ಬಂದಿದಾರ್ಗಳುವೆಯೆಲೆ
ಮಾನಿನಿಯ ಎನಲೆನ್ನ ತನಯಂಗದೇಕೆ ಹೊಲಗೆಟ್ಟನೆಂದೆಂದೀಗಳು
ಕೂನವೇಂ ಕೂಸುಪರೆಯದ ಜಾಡ್ಯನತಿ ಕೆಂಚ
ನೇನಕ್ಕೆ ಶಿವ ಮರುಳನಲ್ಲಲೇ ಅಹನಾದ
ಡಾನಿಂದು ಕಂಡೆನಾ ಹೋಗುತ್ತೆದನೆ ಪರತ್ತದ ಪರುಷೆಯೊಳಗೆಂದನು

೫೧

ಕೂಗುವನು, ಕತ್ತಲೆಯ ಗವಿಯಲ್ಲಿ, ಪೊದೆಗಳ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಗಳ
ಒಳಗೆ, ಹಿಂದುಗಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ನೀರ್ವಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಪೈರಿನ ಗದ್ದೆಯ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿ ಏರುವಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರಿ ಕೂಗಿ ಕರೆದರು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ಕರೆದರು. ಆ ಕರೆದಾಟವೇ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. ೪೯. “ಈಶ್ವರನ ರಾಣಿ ಪಾರ್ವತಿ ನನ್ನನ್ನು
ಹೊಗಳಿದಳು. ಅಂಥವನನ್ನು ನಾನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಕರುಣಾಯಲು ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ ಎಂದು ನನ್ನ
ಮೇಲಿನ ಕೋಪದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದೆಯಾ? ಗುರುಸಿದ್ಧ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯರು
ಬಂದರು, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ನನ್ನನ್ನು
ಹುಚ್ಚನೆಂದು ಇವರು ಭ್ರಮಿಸಿದರು, ಇವರ ಸಹವಾಸ ಏಕೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ
ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆಯಾ? ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಾಪಿಗಳೇ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸಹವಾಸ
ತನಗೇಕೆ, ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದೆಯಾ? ನಾವು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ
ಕರೆದರೂ ಏಕೆ ಒಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ!” ಎಂದು ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು
ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ೫೦. ‘ನಿನಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಯಿಟ್ಟು, ಸ್ತನ್ಯಪಾನಮಾಡಿಸಿ, ಮೈತೊಳೆಸಿ,
ಊಟಕ್ಕಿಟ್ಟು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದೆ. ನೀನು ಈ ಲೋಕದ ಇತರ ಬಾಲಕರಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ
ನನಗೂ ನೆಮ್ಮದಿ, ನಾನೂ ಸೈರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ರೂಪುತಾಳಿದ
ಮಹಾತ್ಮನೀನು. ನೀನು ಹೇಗೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದೆ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ? ‘ಹುಟ್ಟಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯದ
ಈ ಮುದುಕರಿಗೆ ಈತ ಹೇಗೆ ಮಗನಾದ’ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವ
ವ್ರತವನ್ನು ನಾನು ಕೈಕೊಂಡೆನೇ ಸಿದ್ಧ” ಎಂದು ಸುಗ್ಗವ್ವೆ ಅತ್ತಳು. ೫೧. ಆ ತಾಯಿಯ

ಬಟಿಯ ಮಾತಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ ದಿಟವೇ ದಿಟಂ
ಕುಟುಕುಂಟೆ ಉಂಟಾವುದುಬ್ಬದ ಶಿರಂ ಕೆಂಚೆ
ನಟಿಮರುಳ ಮೌನಿ ಸ್ವತಂತ್ರನೆನಲೆಮಾತನಹನಾದದಿನ್ನಲಸದೆ
ಒಜಲಬೇಡೆಂದು ಸಂತೈಸುತಿಪ್ಪಾಗ ನೇ
ಸಟು ಮೂಡೆ ಕಂಡು ನೀನುಮೃತಿಸಬೇಡ ನಾ
ನಟಿಸಿ ತಹೆನೆಂದವರ ಹೆಮ್ಮಗಂ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಾಗಳಂತೇ ಹೋದನು

೫೨

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೋಡುತವರವರ ಕೇಳುತ್ತ ನೆರ
ವಿಲ್ಲದಿರೆ ನಿಲುತ ಕೂಡಿದೊಡಾಗ ನಡೆಯುತ್ತ
ಮೆಲ್ಲನೀತಂ ಬರಲು ಮುಂದೆ ಮುಂಚದ ಪರುಷೆಯೊಡನೊಡನೆ ದಾರಿಯೊಳಗೆ
ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತ ಬಿ
ಟ್ಟಲ್ಲಿ ಬಡದೆಯ್ಯ ಕಾಂಬಾತುರದ ತವಕದಿಂ
ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಪರ್ವತವನೇಜಿದಂ ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ದುರಿತಗಜಭೀಮನು

೫೩

ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಈಶ್ವರ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನ ರೂಪಿನಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು
'ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಅಳುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ- ತಾಯಿ' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. 'ನನ್ನ ಮಗನಿಗಾಗಿ'
ಎಂದಳು. 'ಕಾರಣವೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 'ದಾರಿತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ'
ಎಂದಳು. 'ಯಾವಾಗ?' 'ಈಗ!' 'ಹುಡುಗನ ಗುರುತುಗಳೇನು?' 'ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಯಬರದ
ಹುಡುಗ, ಸೋಮಾರಿ, ಒಂದು ರೀತಿಯ ಜಡಸ್ವಭಾವ. ತುಂಬ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದಾನೆ' 'ಎಂದರೆ
ಅವನಿಗೆ ಶಿವನ ಹುಚ್ಚಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಆ ಹೊಸಬ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 'ಹೌದು' ಎಂದಳು. 'ಹಾಗಾದರೆ
ಅವನನ್ನು ನಾನು ಇಂದು ನೋಡಿದೆ, ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವ ಪರುಷೆಯೊಳಗೆ
ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ' ಎಂದನು. ೫೨. 'ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ತಾನೆ?' 'ಅಲ್ಲ', 'ದಿಟವೇ?'
'ದಿಟ' 'ಅವನಿಗೆ ಗುರುತುಗಳಿವೆಯೆ?' 'ಇವೆ' 'ಯಾವುದು?' 'ಬೋರೆಬಂದ ತಲೆ,
ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅರ್ಧ ಹುಚ್ಚು, ಮೌನಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ' ಎನ್ನಲು, ಹಾಗಾದರೆ ಅವನೇ
ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ! ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಅವನಿಗಾಗಿ ಆಯಾಸಪಡದೆ ಅಳಬೇಡ,
ಸಮಾಧಾನದಿಂದಿರು' ಎಂದು ಸಂತೈಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯ ಉದಯಿಸಿದ.
'ನೀನು ಹೆದರಬೇಡಮ್ಮ, ನಾನು ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಎಂದು ತಲುಪಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು
ಅವರ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಅವಳಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋದನು.
೫೩. ಇತ್ತಲಾಗಿ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳ ಪರುಷೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲೇನಾದರೂ
ತನ್ನ ದೇವರು ಇದ್ದಾನೆಯೋ ಎಂದು ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ, ಅವರಿವರನ್ನು
ಕೇಳುತ್ತ, ಯಾರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಗುಂಪು ಸೇರಿದರೆ
ಅವರೊಡನೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ, ಅವನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪರುಷೆಯ ಜನ ಮುಂದು
ಮುಂದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರಲು ಧೂಳಿಯನ್ನು ಮಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಮಲ್ಲಯ್ಯಾ ಎಂದು ಕೂಗಿ
ಕರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. ಅವನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ಕಾಣುವ

ಅಟ್ಟದವಿಯನ್ನದೂರೆನ್ನದೆಡೆಯೊಳು ಬಪ್ಪ
 ಬಟ್ಟಿಯನ್ನದೆ ಹಗಲಿರುಳದೆನ್ನದೇ ನಿನ್ನ
 ಹುಟ್ಟಿದೂರ್ ಮೊದಲಿಲ್ಲಿತನಕೊಪಲಿ ಕರೆದು ಕರೆದಲವತ್ತು ಹಂಬಲಿಸುತ
 ಬೆಟ್ಟದೊಳು ಘಟ್ಟದೊಳು ಸರುವಿನೊಳು ದರುವಿನೊಳು
 ಕೆಟ್ಟ ಸಂದಿಯೊಳು ಗೊಂದಿಯೊಳೊಪಿ ಬಳಲಿ ಮನ
 ನಟ್ಟು ಕಣ್ ದಣಿವನ್ನ ನೋಡು ಬಾ ತಂದೆಯೆಂದೊಯ್ದರಾ ಶಿವನಿಳಯಕೆ ೫೪

ಎಲ್ಲಿದ್ದಪಂ ತೋಪಿರಯ್ಯ ದಮ್ಮಯ್ಯ ತಳು
 ಎಲ್ಲೆಲೇ ಇಲ್ಲೆಗೆ ಕಂಡೆನಾದಡೆ ಚರಣ
 ದಲ್ಲಿ ದೊಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಗಿದು ತಕ್ಕೈಸಿ ಬಸಿಪಂ ಬಿಗಿದು ಹೊಕ್ಕು ಬೆರಸಿ
 ತಲ್ಲಿಯವಪ್ಪನೆಂದಲವರುವ ಕರಣಂಗ
 ಳೆಲ್ಲವಂ ಕಣ್ಣ ಬಾಗಿಲೊಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆಯ್ಯ
 ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯನೆ ಮಂದಿಯಂ ಬಿಗಿದು ಲಿಂಗಮಂ ತೋಪಿಸಿದರು ೫೫

ಹಿಂದೆ ಕಂಡಾ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಬಗೆದತ್ಯಾರ್ತ
 ದಿಂದ ನಡೆ ನೋಡಿ ಲಿಂಗಾಕಾರಮಂ ಕಂಡು
 ನೊಂದಡವಿಯೊಳಗೆ ಹೊಲಗೆಟ್ಟವೈತ್ತನೈಕಂ ಕಂಡ ಶಿಶುವ ಪೋಲ್ತು
 ತಂದೆ ಬಾ ತೋಪಿದಪೆಂದೆಡೆಯದೆ ನಂಬಿ
 ಬಂದು ಕೆಟ್ಟೆಂ ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದು ಮಂದಿಗೆ ಮುಳುಗು
 ತಂದು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯನೆನುತಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಚಿಂತಿಸಿದನು ೫೬

ಆತುರದಿಂದ, ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಚುರುಕಾಗಿ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಭೀಮನಂತಿರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಗುಂಪಿನವರೊಡನೆ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿದನು. ೫೪. “ಕಾಡು ಎನ್ನಲಿಲ್ಲ, ಊರು ಎನ್ನಲಿಲ್ಲ. ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರುವ ದಾರಿ ಎನ್ನಲಿಲ್ಲ, ಇದು ರಾತ್ರಿ, ಇದು ಹಗಲು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ, ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದೂರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಅಲವತ್ತುಕೊಂಡು ಬಯಸಿ, ಬಯಸಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಪೊದೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದಿಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಆಯಾಸ ಪಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ. ಈಗ ಅವನನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ನೋಡುವೆಯಂತೆ ಬಾರಯ್ಯ, ಬಾಪ್ಪ” ಎಂದು ಶಿವದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು, ಆ ಪರುಷೆಯ ಜನ. ೫೫. ದಯಮಾಡಿ ಅವನೆಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ತೋರಿಸಿರಪ್ಪ, ನಿಮ್ಮ ದಮ್ಮಯ್ಯ, ತಡಮಾಡಬೇಡಿ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಟ್ಟನೆ ಬಿದ್ದು, ಬಿಗಿಯಾಗಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಗಿದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ತನ್ಮಯನಾಗುತ್ತೇನೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಾ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣನ್ನು ನಡುಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಂದು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂದು ಕಿರುಚುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಜನದ ಗುಂಪನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆದು, ಶಿವಾಲಯದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಪರುಷೆಯ ಜನ, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮಂದಿ ಬಾಲಕನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. ೫೬. ಆ ಹುಡುಗನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದು ತಾನು ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಮೂರ್ತಿಯೇ

ಬಟೆದೇಕೆ ಬಾಯ್ಬಿಡುವೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡೀ ಲೋಕ
ವಟೆಯುತಿರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೀತನೆಂದೊಡಾ
ನಟೆಯನೇ ಸಾರೀತನಲ್ಲೆನಲು ನೀನಟೆವ ಕುಜುಹಾವುದೆನೆ ಮುಡಿಯೊಳು
ಹೆಟೆಯುಂಟು ತೊಟೆಯುಂಟು ಜಡೆಯುಂಟು ಕೊರಳೆಡೆಯ
ಕಟೆಯುಂಟು ಪಂಚಮುಖವುಂಟು ದಶಭುಜವುಂಟು
ಕಟೆಯ ಫಣಿದೊಡವುಂಟು ನೊಸಲ ಕಣ್ಣುಂಟಾತನಂ ತೋರಿಕೊಡಿಯೆಂದನು ೫೭

ಆತನಂ ತೋಟಲಾವಟೆಯೆವಳಬೇಡೆಂದ
ಡೇತಟದೊಳಂ ಮಾಣದಿದೊಡಾಸತ್ತು ಬಿ
ಟ್ಟಿತಂದರಿತ್ತಲಿವನೆಂತುಮಜಸುತ್ತಾಗಳಲುರಿಯ ವಿರಹದಿಂದ
ಭೀತಿ ಬೀತಾಟೀಳವಸ್ಥೆ ತಲೆದೋಷಿ ಕಾ
ಬಾತುರದೊಳೆದ್ದು ಹೊಜವಂಟು ಬಳಿಕಾನಾವ
ಗೋತನಾರ್ಗಲ್ಲಿದೆನೇನಾದನೆಂದಟೆಯದಜಸಿದನದೇವೊಗಟ್ಟಿನು ೫೮

ಆದೊಂದು. ಅದೇ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ತುಂಬ ತವಕದಿಂದ ಒಳಗಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಲಿಂಗಾಕಾರವಾದ ಪ್ರತಿಮೆಯಿದೆ. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಮೃನ್ನಿಗಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಗುವಿಗೆ ಬೇರೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಆಯಿತು ಅವನ ಸ್ಥಿತಿ. “ಮಗು, ಬಾಪ್ಪಾ ನಿನ್ನ ದೈವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದವರ ಮಾತನ್ನು ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿಯಾಗಿ ನಂಬಿದೆ. ನಂಬಿ ಬಂದು ಕೆಟ್ಟೆ. ಅಯ್ಯೋ ಕೆಟ್ಟೆ” ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ ಆ ಜನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ‘ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಮಲ್ಲಯ್ಯ’ ಎನ್ನುತ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಚಿಂತಿಸಿದನು. ೫೭. ಇವನ ಅಳುವನ್ನು ಕಂಡು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಜನ ಮಗುವನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಏಕೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಅಳುತ್ತೀಯೆ? ಅಳು ನಿಲ್ಲಿಸು, ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಇವನೇ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಇವನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ‘ನನಗೆ ಅವನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಅವನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವನು ನಾನು ನೋಡಿದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಅಲ್ಲ, ದಯಮಾಡಿ ನನಗೆ ದಾರಿ ಬಿಡಿ, ನಾನು ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದೆನ್ನಲು ಅವರು ‘ಹಾಗಾದರೆ ಅವನ ಗುರುತೇನು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೇಳಿದ “ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿದ್ದಾನೆ. ನದಿಯಿದೆ, ಜಟೆ ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಚ್ಚೆಯಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಐದು ಮುಖಗಳಿವೆ, ಹತ್ತು ತೋಳುಗಳಿವೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಾವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಥವನನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿ” ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದನು’ ೫೮. ‘ಅವನನ್ನು ಕಾಣಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಮಗಿಲ್ಲಪ್ಪ. ನೀನು ಅಳಕೂಡದು ಎಂದು ಆ ಜನ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಇದ್ದ ಆ ಬಾಲಕನ ಸಹವಾಸ ತಮಗೆ ಸಾಕೆಂದು ಬೇಸರಗೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಈ ಶಿಶು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಮಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ದುಃಖದ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ, ಆಗಲಿಕೆಯ

ಗಿಡುಗಳೊಳು ಹೊಕ್ಕು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಕ
 ಮಡುಗಳೊಳು ಹೊಕ್ಕು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಪೇ
 ರದವಿಯೊಳು ಹೊಕ್ಕು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಾರ್ದನಿಗೊಡುವ ಗುಹೆಗುಹೆಗಳ
 ನಡುವೆ ಹೊಕ್ಕಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಹೊದ
 ಅಡೆಯ ಹೊಕ್ಕಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬಾ
 ತಡೆಯದೋಯನ್ನು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯಯೆಂದೊಡತಿ ಕರೆದಂ ಕರೆದನು ೫೯

ಆವೆಡೆಯೊಳಿರ್ಪೆಯೋ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ನೀನಿರ್ಪ
 ತಾವಿದಂದೆಡೆಯೊಳಿರ್ಪೆಯೊ ಎಲೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯ
 ಗಾವಿಲನು ಮರುಳನಿವನತ್ತಡೇನೆಂದೇಳಿಲವ ಮಾಡದಿರು ಬಲ್ಲದೆ
 ಅವುಡುಂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಭಿಮಾನಿ ಸಜ್ಜನರು
 ಅವವಸ್ಥೆಯನ್ನೆದಲದು ನಿನ್ನ ತಾಗುವುದು
 ಸಾವನ್ನ ಶ್ರವ ಬೇಡ ನಿಜರೂಪ ತೋಪಿಂದ ಎಡತಿ ಕರೆದಂ ಕರೆದನು ೬೦

ಬೇಗುದಿಯಿಂದ, ಭಯ ಬತ್ತಿಹೋಗಿ, ಆರೇಳು ಅವಸ್ಥೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಮೂಡಲು ಮಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ಕಾಣಲೇ ಬೇಕೆಂಬ ಹಟದಿಂದ ಎದ್ದು ಆತುರ ಆತುರವಾಗಿ ಹೊರಟು ನಾನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಆಸೆಪಟ್ಟೆ, ಅವನೆಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ? ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಯೇ ಹುಡುಕಿದ. ೫೯. ಗಿಡಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂದು ಕೂಗಿದ, ಆಳವಾದ ಮಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂದು ಅರಚಿದ. ಭಯಂಕರವಾದ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳೊಳಗೆ ಹಾದು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂದು ಕಿರುಚಿದ. ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವ ಗುಹೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸೇರಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಅಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂದು ಆರ್ತನಾಗಿ ಕರೆದ. ಪೊದೆಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಅಯ್ಯ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬಾರಯ್ಯ ತಡ ಮಾಡಬೇಡ ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತರಿಸಿ ಕರೆದ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕರೆದ. ೬೦. 'ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಯಾವ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದೀಯಪ್ಪಾ! "ನಾನು ಇರುವ ಸ್ಥಳ ಇದು" ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಹೀಗೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯೆ? ನಾನೊಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಂಬ, ಹುಚ್ಚ. ಇವನು ಅತ್ತರೆ ನನಗೇನು ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಡಪ್ಪ. ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಯಾವುದೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದ ಅಭಿಮಾನಿ ಸತ್ಪುರುಷರು ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಪಡೆದರೂ ಅದು ನಿನ್ನನ್ನು ತಲಪುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ. ಸಾಯುವಂಥ ಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಡಬೇಡ. ನಿನ್ನ ನಿಜವಾದ ಮೂಲರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಪ್ಪ ಎಂದು

೧. ದೃಢವು: ಸಂಗಸಂಕಲ್ಪಾ; ಜಾರಗ: ! ಕೃತತ್ಯಾರತಿ ..... ಇತ್ಯ ನಂಗದಶಾ ದಸ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರನೆಯದು ಅರತಿ

ಸುತ್ತಿದಳಿಗಿಳಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಸೊಗಸುತಿಹ ನಾದ
ದತ್ತಲಿರ್ದಪನೆಂದು ಹೋಗಿ ಕಾಣದೆ ಬಾಯಿ
ಬತ್ತಲೊಳಲಿದು ಕರೆದು ಕೇಳದಿರೆ ಹಂಬಲಿಸಿ ಹರಿಯುತ್ತ ಗಿರಿತಟದಲಿ
ಬೆತ್ತ ಬಿದಿರಿಡಿದಡಸಿ ಬೆಳೆದ ಮೆಳೆಗಳ ನಡುವೆ
ಹುತ್ತದರ್ಪೆಯದ ಸಮಾಧಿನಿಷ್ಠರ ಚಿತ್ತ
ಹತ್ತಿದಡೆ ಸಿಲುಕಿ ನಂದೆಯೊ ಏಕೆ ಓಯೆನ್ನೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂದತ್ತನು

೬೦

ಗಂಗೆಯನು ತಳೆದನಾವೆಡೆಯೊಳಿರ್ದಪನೊ ಮಹಿ
ದಿಂಗಳನು ಮುಡಿದನೆಲ್ಲರ್ದಪನೊ ಹೊಳೆವ ಫಣಿ
ಪಂಗಳನು ತೊಟ್ಟವನು ಎತ್ತ ಹೋದಂ ಎತ್ತನೇರ್ದನೇನಾದವಂ
ಅಂಗನೆಯನೆಡದ ದೇಹದೊಳು ಮಡಗಿಟ್ಟವನ
ಕಂಗಳಿಂಗಳದಿಂದ ಪುರವ ನೆಹಿ ಸುಟ್ಟವನ
ನಂಗಭಸಿತನ ಕಂಡಿರೇನಯ್ಯ ಅಯ್ಯ ಎಂದವರವರ್ಗೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟನು

೬೧

ಗಂಟಲು ಕಿತ್ತುಹೋಗುವಂತೆ ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಕರೆದನು. ೬೦. ಆ ಪರ್ವತದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ದುಂಬಿ, ಗಿಳಿ, ಕೋಗಿಲೆಗಳು ತುಂಬಿ ಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ನಾದದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದನು. ಅವನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕೂಗಿದ. ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಬಾಯಿ ಒಣಗಿಹೋಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಕೂಗಿದ. ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆದ. ಒಂದು ಗಿರಿಶಿಖರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಬೆತ್ತದ ಬಿದಿರಿನ ಮೆಳೆಗಳು ಸೊಂಪಾಗಿ ನಿಬಿಡವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದುವು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ತಪಸ್ವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹುತ್ತ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ನಿಷ್ಕರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೆರೆಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಬಗೆಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿಯಾ! ಮತ್ತೆ ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಒಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ 'ಮಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಮಲ್ಲಯ್ಯಾ' - ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಅತ್ತನು. ೬೧. "ಗಂಗೆಯನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಗಂಗಾಧರ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಬಾಲಚಂದ್ರನನ್ನು ಮುಡಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಚಂದ್ರಮೌಳಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಯೋ? ಸೊಬಗಿನ ಹಾವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ ಫಣಿಭೂಷಣನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದನೋ? ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ನಂದಿವಾಹನ ಏನಾಗಿಹೋದ? ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಎಡಭಾಗದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದಿರಾ? ಹಣೆಗಣ್ಣಿನ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ತ್ರಿಪುರವನ್ನು ಸುಟ್ಟ ತ್ರಿಪುರಾರಿಯನ್ನು ನೀವು ಕಂಡಿರಾ? ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಅವನ ಬೂದಿಯನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡ ಮದನಹರನನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದಿರಾ?" ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದವರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಾ

ಹೀನ ಮಾನವರನೀ ಬೇಡರಂ ಚಂಚರಂ
 ಕಾನನದ ವೃಕ್ಷಲತೆ ಗುಲ್ಮಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಯಂ
 ವಾನರಂ ಕಿನ್ನರ ವಿಹಂಗ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ಜೀವಜಾಳಂಗಳಂ
 ಏನೆಂದು ಅಯ್ಯಯೆಯೆಂದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟೆಂದ
 ಡೇನಪ್ಪದೆಂದು ಕಪಟದಿ ಶಿವಂ ಕೋಪಿಸಲು
 ನಾನಾಜನಿಯೆಯೆನಲಾಜಿ ಜಗಭರಿತ ತೇಜೋರೂಪ ಶಿವಯೆಂದನು ೬೩

ಕರೆದಡೇಕೋಯೆನ್ನೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬೆಂಬತ್ತಿ
 ಹರಿದಡೇಕೋಯೆನ್ನೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಕಡುಬಿಸಿಲ
 ಉರಿಗೆ ನೆಲಕಾಯ್ದ ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಹೊರಳಿದು ಮಿಡುಕೆ ಕರುಣವಿನಿತಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ
 ಮರುಳಂಗನಾಥಂಗನನ್ನಗತಿಕಂಗಿನ್ನು
 ಕರುಣಿಸೋ ಎಂಬ ಪ್ರಲಾಪಕ್ಕೆ ಸೈರಿಸದೆ
 ತರುಗುಲ್ಮ ಲತೆಗಳೆದ್ದಳುತಿರ್ದವಂಬರದ ಕಂಬನಿಯ ಕೂಡೆಕೂಡೆ ೬೪

ಕರೆಕರೆದು ಗಹ್ವರದ ಮಾರ್ದನಿಗಳಂ ಕೇಳ್ತು
 ಗಿರಿಶನೋಯೆಂದನೆಂದೆಯ್ತು ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಹೃ
 ತ್ಪರಸಿಜದೊಳಿರ್ದ ರೂಪಂ ಕಂಡು ಕಣ್ಣೆಜಿದು ನೋಡಿ ಕಾಣದೆ ಮುಗುತ
 ಭರವಸದಿ ನಡೆಯುಡುಗಿ ಬಿಜುಬಿಸಿಲೊಳಲ್ಲಲ್ಲಿ
 ಹರಿಹರಿದು ಬಗಿಬಗಿದು ನೊಂದು ಪರಿಪರಿಯ ಕ
 ಮೃಗಿಗಳೊಳು ನೋಡುತ್ತ ಬಾಡುತ್ತ ನೆಜಿ ರುದ್ರಗಮೃಗಿಗೆ ನಡೆತಂದನು ೬೫

ಕೇಳಿದನು. ೬೩. ಹೀನ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಬೇಡರನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯ ಬೇಡರನ್ನು ಅರಣ್ಯದ ಮರಗಳು, ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಮೆಳೆಗಳು, ಮೃಗಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕಪಿಗಳು, ಕಿನ್ನರ, ಆಕಾಶಸಂಚಾರಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿ ಜೀವಸಮೂಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಏನೆಂದು, ಅಯ್ಯ ಅಯ್ಯ ಎಂದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಕರೆದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುವುದು, ಹಾಗೆಂದು ಅವನು ಕೋಪಿಸಿದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ, ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಓ ಜಗದ್ಭರಿತ, ತೇಜೋರೂಪ, ಶಿವನೇ” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು. ೬೪. “ನಾನು ಕರೆದರೆ ನೀನು ಏಕೆ ಓಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮಲ್ಲಯ್ಯ! ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಓಡಿ ಬಂದರೆ ಏಕೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮಲ್ಲಯ್ಯ! ಉರಿಬಿಸಿಲಿನ ಕಾವಿಗೆ ನೆಲ ಕಾದಿದೆ. ಅದರ ಕಾದ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯಾ ದಯೆಮಾಡಿ ಈ ಭ್ರಮಿಷ್ಯನಿಗೆ, ನಿರ್ಗತಿಕನಿಗೆ, ತಬ್ಬಲಿಗೆ, ಬೇರೆ ಆಸರೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಕೃಪೆ ತೋರಿಸಿ ಕಾಪಾಡಯ್ಯ” ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಕನ ಪ್ರಲಾಪವನ್ನು ಇನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮರ, ಪೊದೆ, ಮೆಳೆ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಬಾನಿನಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣೀರಿನೊಡನೊಡನೆ ಅಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ೬೫. ಕರೆದ, ಕರೆದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕರೆದ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನ ಕೂಗು ಗುಹೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೊಳ್ಳಲು ಅದನ್ನು ಆಲಿಸಿ

ಘನಸತ್ಯಮಯನಪ್ಪ ನೀಂ ಪರ್ವತದಲಿಪ್ಪೆ
ನೆನೆ ನಿನ್ನ ಕಾಣಲೆಂದಾನಿಲ್ಲಿಗೈತಂದೊ
ಡನಿಮಿತ್ತಮುನಿದನಂತಡಗುವರೆ ಹಿಂದೆ ಕೆಯ್ಯೊಳಗೆ ತೋಡಿದ ನಿಜವನು
ಎನಗೀಗ ತೋಜುವುದು ಲೇಸ ಸಾಡಿದನು ದು
ರ್ಜನವಳಿಯಲಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕರೆವೆನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ
ತನುವನೀ ಕಮ್ಮರಿಗೆ ಕುಡುವೆನೆಂದಾಡುತಿರೆ ಪರವಶಂ ಕೈಮಿಕ್ಕುದು ೭೬

ಹೆಣ್ಣಿಸೂಡಿದನ ಹಿಂದೆ ಕಂಡ ಮೂರ್ತಿಯ ಭಾವ
ವೆಜಿಗಿದಂತಾಗಿ ಚಿತ್ತದೊಳಗಚ್ಚೊತ್ತಿದಂ
ತಡೆದ ಸೊಗಸಿನ ಸೊಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕು ಹೊಜಿಗಂ ಮಹಿದು ಸೈವೆಜಿಗುವಟ್ಟು ಹಿರಿಯ
ಸತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದೂರ್ಜಬಾಹುವಾಗಿಯೆ ಬಾಯ
ತೆಹಿದು ವಾಯುವೆ ಭಕ್ತವಾದಂದು ತಲೆಯಿಟ್ಟು
ಬಿಜುವಿಸಿಲನಾಂತಿರಲು ಕಂಡು ಸೈರಿಸದೆ ಬಳಿಕೆಚ್ಚೆಸುತಂತೆಂದನು ೭೭

ಬೆಟ್ಟದೊಡೆಯ 'ಓ' ಎಂದ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿದನು. ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿದ್ದ ರೂಪವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದನು. ಎದುರಿಗೆ ಅವನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ದುಃಖವಾಯಿತು. ವೇಗ ವೇಗವಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಜ್ಜೆ ಸೋತಿತು. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಓಡಾಡಿದ, ಹುಡುಕಾಡಿದ. ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆಯೇನೋ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ತುಂಬ ಆಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಕಡೆಗೊಂದು 'ರುದ್ರಗಮ್ಮರಿ' ಕಾಣಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಹುಡುಕಿದ. ಕೂಗಿದ. ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ೭೬. ನೀನು ಬಹು ಸತ್ಯವಂತ. ಪರ್ವತದಲ್ಲಿರುತ್ತೀಯೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೆ! ನೀನು ಬೇಕೆಂದು ಆವಿತಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೆ. ನನಗೆ ಹಿಂದೆ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೀನಾಗಿಯೇ ತೋರಿಸಿದ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಈಗ ತೋರಿಸಿದೆಯೋ ಸರಿ, ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯವು ಮುಗಿಯಲಿ ನಾನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೂಗುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಈ ಪ್ರಪಾತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರದಷ್ಟಿತು. ೭೭. ತಾನು ಹಿಂದೆ ಕಂಡ ಚಂದ್ರಚೂಡನ ಮೂರ್ತಿ ಮನಸ್ಸಿನ ತುಂಬ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅದು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಆದ ಆನಂದದ ಸೊಕ್ಕು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆ ಹುಡುಗ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮರೆತನು. ದೇಹವೆಲ್ಲ ಬೆರಗಿನಿಂದ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಾಗ ದೊಡ್ಡದಾದ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಗುತ್ತ ಕೈಗಳೆರಡನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅಗಲವಾಗಿ ಬಾಯಿತೆರೆದು, ಬಾಯ ತುಂಬ ಗಾಳಿಯೇ ಆಹಾರವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ತಲೆಯನ್ನು ಬಿರುಬಿಸಿಲು ಸುಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆ ಬಾಲಕನ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತಡೆಯಲಾರದೆ

ಕಡುಮೋಹವತಿಯಲಾನಡಗಿದಡೆ ಭಾಷೆಯಂ
 ಏದಿದನೇಗುವನಿವಂ ಕರೆದ ಬಾಯಿಂದೆ ಪೊಳ
 ಮಡುವನೋ ಕರೆದಡೋಯೆಂಬಿನೋ ಕರೆದ ದಸೆಯಿಂದೆದ್ದು ಹರಿತಪ್ಪನೋ
 ಪೊಡವಿಯಂ ಬಗಿದೇಳ್ವನೋ ಮೀತೆ ಗಗನದಿಂ
 ದೊಡಬೇಳ್ವನೋ ಬೇಳ್ವ ಕಮ್ಮರಿಯ ದರಿ ಗುಣ್ಣು
 ಗೆಡೆ ಪೊಳ್ಳು ಬೆಳೆವನೋ ಎಂದು ಶಿವನನುಗೆಯ್ಯುತ್ತಿದರ್ನತಿ ತವಕದಿಂದ ೭೮

ಕೊರಳಿತ್ತಿ ಕೈಮುಗಿದು ನೆಗಪಿ ಕಣ್ಣಂ ಮುಚ್ಚಿ
 ಕರುಣಾಬ್ಧಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥಾ ಎಂದಡೋ ಕಂದ
 ಕರೆದು ಬಳಲಿದೆಯನುತ್ತೆತ್ತಿ ತಕ್ಕೈಸಿ ತಲೆದಡವಿ ಮುಂಡಾಡಿ ನೋಡಿ
 ತರುಣೇಂದು ಸುರನದಿ ಜಟಾಮಕುಟವಸಮಾಕ್ಷ
 ಪುರಗಕುಂಡಲವೈದುವದನವೀರೈದು ತೋಳ್
 ಗರಳಗಳವಿಭಜರ್ಮವೆಡದ ಗಿರಿಸುತವೆರಸಿ ತೋಷಿದಂ ನಿಜರೂಪನು ೭೯

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಹೀಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದನು: ೭೮. “ಬಾಲಕನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮೋಹ (ನನ್ನ ಮೇಲೆ) ಬೆಳೆಯಲಿ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣವೆಂದು ನಾನು ಮರೆಯಾದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವನು ಪ್ರಾಣಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನೇ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಕರೆದ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಅಥವಾ ಅವನು ಕೂಗಿದಾಗ ‘ಓ’ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಲೇ? ಅವನು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾನೋ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡು ಅವನೆದುರಿಗೆ ಬರಲೇ? ಇಲ್ಲವೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಬರಲೋ? ಅಥವಾ ಆಕಾಶದಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಬಿದ್ದು ಅವನೆದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲೇ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬೀಳುವ ಪ್ರಪಾತದ (ಹಳ್ಳದ) ಆಳ ಅಳಿಸಿ, ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಅದರಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಂತೆ ಬರಲೋ” ಎಂದು ಶಿವ ಆತುರಾತುರದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ೭೯. ಹುಡುಗ ಕತ್ತನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತಿದ, ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಮುಗಿದ. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ‘ಕರುಣಾಕರಾ ಮಲ್ಲಿನಾಥಾ’ ಎಂದು ಕಡೆಯದಾಗಿ ಕೂಗಿದ. ಶಿವನು ಆ ಕೂಗಿಗೆ ಓ! ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿ “ಮಗು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಆಯಾಸಗೊಂಡೆ, ಬಾ” ಎನ್ನುತ್ತ ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಚಂದ್ರ, ಜಟಾಧಾರಿ, ಹಣೆಗಣ್ಣು, ಫಣಿಕುಂಡಲ, ಐದು ತಲೆ, ಹತ್ತು ಭುಜ, ವಿಷಕಂಠ, ಆನೆಯ ಚರ್ಮ, ಎಡಗಡೆ ಗಿರಿಜೆ, ಇಂಥ ತನ್ನ

ವರಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿ ಹಾರೈಸಿ ಸೈ
ತಿರಿಸಲತಿಯದೆ ಕುಣಿದು ಕುಕಿಲಿಡಿದು ಕುಂಬಕ್ಕಿ
ಚರಣದಲಿ ಬಿದ್ದ ಬಾಲಕನ ತೊದಳಂತುವಂ ಕೈಯ ಕಂಪನದ ಕಡುಹಂ
ಸುರಿವ ಸುಖಜಲದ ಹೊನಲಂ ಸ್ನೇಹದೊಳಿತೆಯಂ
ಪರವಸದ ಮಂವೆಯಂ ಗದುಗದದ ಭಾರಮಂ
ನೆರೆದ ಪುಳಕದ ಘಟ್ಟಿಯಂ ಕಂಡು ಬೆಲಗಾದರಾ ಪುಣ್ಯದಂಪತಿಗಳು ೭೦

ಎಳಸಿ ಮೊಗವೆತ್ತಿ ತಕ್ಕೈಸಿ ಸೋಗಿಲೊಳಡ್ಡ
ವಿಳುಹಿ ಮೋಹದಿ ತೊರೆದ ತನ್ನ ತೊಳಗುವ ಕುಚಂ
ಗಲ ಸುಧಾರಸವನೆಡವಿಡದೊಡಿ ಮೈದಡವಿ ಮುಂಡಾಡಿ ಪರಸೆ ಗಿರಿಜೆ
ಬಳಿಕಲೀಶಂ ವಜ್ರಕುಂಡಲವನಕ್ಕಿ ನಿ
ಮಳತನುವನಧಮರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದೆಂದು ತಾಂ
ತಳೆದ ನಾಗಾಜನಕ್ಕೊಗೆದ ಕಂಠೆಯನಿತ್ತನಪ್ರತಿಮ ಬಾಲಕಂಗೆ ೭೧

ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಗೆ ತವರ್ಮನೆಯನಿಪ
ಲಾಕುಳವನಿತ್ತೆತ್ತಿ ತೊಡೆಗೆ ತೆಗೆದಗಜೆ ನೋ
ಡಿ ಕುಮಾರಕನ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಕೇಯಪ್ಪ ವೇಷವಾಯ್ತು
ಈ ಕೈಯಲಿವನ ಕಲಿತನವನಾರೈವೆನಂ
ದಾ ಕಾಲಭೈರವನನಾಗಳೇ ಕರಸಿದನು
ನಾಕಿಗಳ ನಾಯಕರ ಮೌಳಿಗಳ ಮಣಿವೆಳಗು ಹೊಳೆವ ಪದಪಂಕೇಜನು ೭೨

ರೂಪವನ್ನು (ಧೂಳಯ್ಯ ಹಿಂದೆ ಕಂಡ ರೂಪವನ್ನು) ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ೭೦ ಪರಮಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಹುಡುಗನ ಆನಂದವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಬಯಸಿದ ಬಯಕೆ ಪೂರೈಸಿತು. ಅವನಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕುಣಿಯಲು ತೊಡಗಿದ. ಹೂಗುಟ್ಟಿದ, ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದ, ಪದ ಹಾಡಿದ, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ, ಕಾಲಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ, ಅವನು ಮಾತನಾಡಲು ಹೋದರೆ ಆದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಡಿದ ಮಾತೆಲ್ಲ ತೊದಲು ನುಡಿಗಳೇ. ಅವನ ಕೈ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಿಂದ ಆನಂದಜಲ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆವರು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪರವಶನಾಗಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ, ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಗದ್ಗದ ರೋಮಾಂಚನಿಂದ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡ ಆ ಬಾಲಭಕ್ತನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಆ ಪಾರ್ವತೀಪರಮೇಶ್ವರರು ಬೆರಗಾದರು. ೭೧. ಪಾರ್ವತಿ ಮಗುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು, ಎತ್ತಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಳು. ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಮಗುವನ್ನು ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿದಳು. ವಾತ್ಸಲ್ಯಭರದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಮೊಲೆಹಾಲಿನ ಅಮೃತವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕುಡಿಸಿದಳು. ಅವನ ಮೈ ಸವರಿದಳು, ಮುದ್ದಾಡಿದಳು, ಹರಸಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ಈಶ್ವರ ಮಗುವಿಗೆ ವಜ್ರಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿದ. ಅವನ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪರಿಶುದ್ಧ ದೇಹವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ನೋಡಬಾರದೆಂದು ತಾನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಗಜಚರ್ಮದ ಬಟ್ಟೆಯ ಚೂರನ್ನು ಆ ಅಪ್ರತಿಮ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ೭೨. ಸಮಸ್ತ

ಸುತ್ತಿ ತಂದೀತಂಗೆ ನಮ್ಮ ಪರ್ವತದ ನಾ
 ಲ್ಲತ್ತೆಂಟು ಗಾವುದದೊಳುಳ್ಳ ಲೇಸುಗಳೇಸ
 ನಿತ್ತೆಲ್ಲವಂ ತೋಟಿ ತಾಯೆಂದು ಬೆಸನನಿತ್ತಿ ಕರುಣದಿಂ ಹೇಳಲು
 ಉತ್ತಮದ ಮೇರುವಿನ ಕೂಡೆ ಪರುಷದ ಮಡಿ ನ
 ಗುತ್ತಾಡಹೋಹಂತೆ ಭೈರವನ ಸಂಗಡದೊ
 ಳಾತ್ತಬಳ ಚಿತ್ತಭವ ಮತ್ತಗಡಕಂಠೀರವಂ ಸಿದ್ಧಪತಿ ಹೋದನು

೭೩

ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ತವರ್ಮನೆ ಎನಿಸುವ ದಂಡವನ್ನು ಬಾಲಕನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಅದನ್ನೂ ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಬಾಲಕನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಅಂಥ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, 'ಪಾರ್ವತಿ, ನೋಡು. ಈ ಕುಮಾರನ ಭಕ್ತಿಗೆ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ, ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ರೂಪವನ್ನು ಈತನು ಧರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ನೋಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸ್ವರ್ಗದ ಜನರ ಒಡೆಯರುಗಳ ಕಿರೀಟದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಪಾದಕಮಲಗಳುಳ್ಳ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಭೈರವನನ್ನು ಕರೆಸಿದನು. ೭೩. ಕಾಲಭೈರವ ಬಂದ. ಅವನಿಗೆ ಶಿವ ಹೀಗೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಮಗುವನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ. ಈ ಪರ್ವತದ ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟು ಗಾವುದದ ವಿಸ್ತಾರದ ಪರಿಧಿಗಳೊಳಗೆ ಏನೇನು ನೋಡುವಂಥ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳು, ಸ್ಥಳಗಳು ಇವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ' ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದನು. ಮಗುವಿಗೆ ಕರುಣದಿಂದ, 'ಇವನೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಾ' ಎಂದೂ ಹೇಳಿದನು. ಎತ್ತರದ ಮೇರುಪರ್ವತದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪರುಷಶಿಲೆಯ ಮರಿ ನಗುತ್ತ ಆಡಲು ಹೋದಂತೆ ಭೈರವನ ಸಂಗಡ ಹೋದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಜೋಡಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮನಃಪ್ರಸನ್ನರಾದ ಆತನಿಗೆ ಸಿಂಹದಂತಿದ್ದ ಸಿದ್ಧರೂಡೆಯ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಭೈರವನೊಡನೆ ಹೊರಟನು.

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ|| ದೇವ ಮರು ಭಾಪು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಗರವೆಂದು
ಭೂವಲಯವೈದೆ ಕೀರ್ತಿಸೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ
ನೋವಿ ಸಿರಿಗಿರಿವೆರಸಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು ಸಿದ್ಧಕುಲತಿಲಕನು

ಉದಯತಾಳಿನ ಮೋಹಿನೀಗಜದ ಶೈಲೋದ
ಕದ ವಜ್ರಲೇಪದ ಕುಮಾರಧಾರೆಗಳನೇ
ಜಿದ ನೆಲಹಿನಾಯುಧದ ಕುಳಿಯ ಘನ ನೆಳಲುಗತ್ತರಿಯ ಪಾಪಿಯ ಕೂಸಿನ
ಕುದಿವ ಕೂಪದ ಕಮ್ಮರಿಯ ಬಿಲಾಶ್ರಯದ ಮುಂ
ಡದ ಭೈರವನ ರಾಜಪಗ್ಗಿಕುಂಡದ ಭಯಂ
ಪುದಿದ ಹೊಂಬಳಿದ ತಾಣಂಗಳಂ ತೋಡಿದಂ ಭೈರವಂ ಸಿದ್ಧಪತಿಗೆ ೧

ನಡೆವ ಗಿಡಗಳನು ಹಾಡುವ ಪಕ್ಷಿ ವೃಕ್ಷಮಂ
ನುಡಿವ ಮೆಳೆಗಳ ಕಥೆಯ ಕಮ್ಮರಿಯನುತ್ತರಂ
ಗೊಡುವ ಗುಹೆಗಳನು ಹಾಲುುವ ಮೊರಡಿಗಳನೆದ್ದು ಹರಿದಿಡುವ ಹಾಸಳಿಗಳ
ಬಡದೆ ವಾಚಿಸುವ ಮರೆಯರ್ಥಸುವಾನೆಗಳ
ನೊಡನೆ ಸಭೆಯಾಗಿ ಕೇಳಿರಲೆಗಳನೆರಡನೆಯ
ಮೃದ ಸಿದ್ಧರಾಮಂಗೆ ತೋಜುತ್ತ ನಡೆತಂದನಾ ದಿಗಂಬರವೀರನು ೨

ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಬಲೆ, ಭೇಷ್, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಾಗರ, ಸಾಧನೆಗಾರ
ಎಂದು ಹೊಗಳಲು ಆತನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಭಜಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿಸಿ ಸಿರಿಗಿರಿಯ
ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮೆರೆದನು. ೧. ಭೈರವನು
ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಶ್ರೀಪರ್ವತದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಲು
ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಉದಯತಾಳ, ಮೋಹಿನೀಗಜ, ಶೈಲೋದಕ, ವಜ್ರಲೇಪ,
ಕುಮಾರಧಾರೆ ಮೊದಲಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಸ್ತುವಿಶೇಷಗಳನ್ನೂ ಕುದಿಯುವ ನೀರಿನ
ಬಾವಿಯನ್ನೂ, ಧಗಧಗನೆ ಉರಿಯುವ ಅಗ್ನಿಕುಂಡಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದನು ೨. ಅಷ್ಟೆ
ಅಲ್ಲ ನಡೆಯುವ ಗಿಡಗಳು, ಹಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮರಗಳು, ಮಾತನಾಡುವ ಮೆಳೆಗಳು,
ಕಥೆಹೇಳುವ ಪ್ರಪಾತಗಳು, ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವ ಗುಹೆಗಳು, ಹಾರಾಡುವ
ಬಂಡೆಗಳು, ಎದ್ದು ಹರಿದಾಡುವ ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲುಗಳು, ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಓದುವ, ಅವುಗಳ
ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಆನೆಗಳು, ಆ ವಾಚಾರ್ಥವನ್ನು ಕೇಳುವ ಜಿಂಕೆಗಳ ಸಭೆಗಳು
ಮೊದಲಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರನ ಶೂರಸೇವಕನಾದ ಭೈರವನು

* ಅನುಬಂಧ ನೋಡಿ.

ಕರಿಯ ಹುಲಿಯಂ ಕೃಷ್ಣಹಂಸಗಳಂ ಬಿಳಿಯ
ಕರಡಿಯಂ ಶ್ವೇತಮಾತಂಗಂಗಳಂ ಕೆಂಪಿ
ನೆರಳೆಯಂ ರಕ್ತಸೂಕರತತಿಯನುರಿಯ ಬಣ್ಣವನುಗುಳ್ಳ ಕೋಣಂಗಳಂ
ಗಿರಿಯ ಸರಿಯುಜುಹೆಯನನಂತ ಹೆಡೆಗಳ ಹಾವ
ನೆರಡುಮೊಗದಾವನೈಮೊಗದೊಟ್ಟಿಯಂ ಜಗದ
ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮಂಗೆ ತೋಜುತ್ತ ನಡೆತಂದನಾ ದಿಗಂಬರವೀರನು

೩

ಮೆಣ್ಣಿವ ಸುರಕುಜದ ವನಮಂ ಕಲ್ಪಲತೆಯ ಕು
ತ್ತುಜಿನಮೃತರಸದ ಮಡುವಂ ಸಿದ್ಧರಸದ ಪೆ
ರ್ಗಿಣಿಯನಾಡುವ ಪುರುಷಮೃಗದ ಹಿಂಡಂ ಸುರಭಿಗಳ ನೆರವಿಯಂ ಪರುಷದ
ಸಳಿಯ ಮರುಜೇವನೆಯ ಮಡಲ ದಿವಿಜರ ಬಾಯ್
ಲೊಣ್ಣಿವ ಸುಧೆ ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಮೊರಡಿಯಂ ಹುತ್ತು
ಹೊಣಿಗೆ ಹೊದಿಸಿದ ಪರಮಕಾಷ್ಠಯುತರಂ ತೋಪಿದಂ ವೃತ್ತಿಕಾರೂಢನು

೪

ಹುಗದ ಮುನ್ನಂ ಕೊಣ್ಣಿದು ಕಡಿಗಳಂ ಕಾಲನೋ
ಲಗಕಿಡುವ ಕದಳಿಯಂ ಹೊಕ್ಕು ಹೊಕ್ಕರನು ಮಾ
ರಿಗೆ ಭೋಜನಂಗೊಡುವ ಬಿಲ್ಲವನದೊಳಗಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆ
ನೆಗೆದ ಬಾಗಿಲನು ಮೂಕುತಿಯ ಮುಚ್ಚುಳಂ ಸ್ವರ್ಗ
ದಗುಸೆಯಂ ರುದ್ರಲೋಕದ ಕೇರಿಗಳನು ಪ
ನ್ನಗಲೋಕದರಮನೆಗಳಂ ಕಾಂಬ ನೆಲೆಗಳಂ ಕಾಣುತ್ತ ನಡೆತಂದನು

೫

ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದನು. ೩. ಅವನು ನೋಡಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದರೆ ಕರಿ ಹುಲಿ, ಕಪ್ಪು ಹಂಸ, ಬಿಳಿಯ ಕರಡಿ, ಬಿಳಿ ಆನೆ, ಕೆಂಪು ಜಿಂಕೆ, ಕೆಂಪು ಹಂದಿ, ಕೆಂಪು (ಬೆಂಕಿಯ) ಬಣ್ಣವನ್ನು ಉಸಿರಾಗಿ ಬಿಡುವ ಕೋಣಗಳು, ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾದ ಇರುವೆಗಳ ರಾಶಿ, ಅನೇಕ ಹೆಡೆಗಳುಳ್ಳ ಹಾವುಗಳು, ಎರಡುತಲೆ ಹಸು, ಐದುಮುಖದ ಒಂಟೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಆ ಭೈರವ ಜಗದೊಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದನು. ೪. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ತೋಟವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಲತೆಗಳ ಹೊದರುಗಳನ್ನೂ ಅಮೃತದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮಡುವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧರಸದ ದೊಡ್ಡಕೆರೆಯನ್ನೂ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುವ ಪುರುಷಾಮೃಗಗಳ ಹಿಂಡನ್ನೂ ಕಾಮಧೇನುಗಳ ಮಂದೆಯನ್ನೂ ಸ್ಪರ್ಶಶೀಲೆಯ ಬಂಡೆಯನ್ನೂ ಸಂಜೀವಿನಿಯ ಹರಹನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠದ ಅಮೃತಧಾರೆ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಬಂಡೆ, ಹುತ್ತವನ್ನೇ ದೇಹವನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಪರಮ ವೃತ್ತಿಕವಾಹನ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ತವಸಿಗಳನ್ನು ಆ ಚೇಳನ್ನೇ ವಾಹನವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಭೈರವನು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ೫. ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಕಡಿ (ಕಡತ)ಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ಯಮನ ಸಭೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಬಾಳೆಯ ಗಿಡಗಳ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹಾಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವರನ್ನು ಮಾರಿಗೆ ಔತಣಮಾಡಿಸುವ ಬಿಲ್ಲವೃಕ್ಷದ ವನಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ, ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹಾರಿಹೋಗುವ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಚ್ಚಳಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಗದ

ಹರಿ ಭಜಿಸಿ ಸುರಪನಾರಾಧಿಸಿ ವಿರಿಂಚಿಯುಪ
ಚರಿಸಿ ಮುನಿಗಳು ಸ್ಮರಿಸಿ ಮನುಗಳರ್ಚಿಸಿ ಮಹಾ
ಸುರರು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ರವಿಗಳೋಲೈಸಿ ಶಶಿನಮಿಸಿ ಹುತವಹಂ ಸಲೆ ಬೋಧಿಸಿ
ಗಿರಿಜೆ ಭಾವಿಸಿ ಸಿರಿಸರಸ್ವತಿಯರಾದರಿಸಿ
ಸುರರೈದೆ ಪೂಜಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ಯಜ್ಞಂ ಯಜಿಸಿ
ನೆರೆದ ವೇದಂ ನುತಿಸಿ ಮುಕುತಿ ಜಾನಿಸಿ ವರಂಬಡೆದ ತಾಣಂ ಮೆಹಿದುವು ೭

ಕರದ ಕಂಗಳ ಬೆನ್ನ ಬಾಯ ನೆತ್ತಿಯ ಬಸಿಹ
ಕೊರಲ ಯೋನಿಯ ಕಾಲ ಮೊಲೆಯ ಹೆದ್ದೊಡೆಯ ಪೇ
ರುರದ ಭೇತಾಳರಂ ರೌದ್ರಾಕ್ಷಸಿಯರಂ ನೆರೆದ ನಾನಾ ಸತಿಯರಂ
ಉರಿಯ ಹಳ್ಳವನು ಕೆಂಡದ ತೊಳೆಯನೆಸೆವ ಕ
ತ್ತರಿವಾಣಿಗಡಲ ವಿಷಕೂಪಂಗಳಂ ನಂಜೆ
ನೆರಳ ಮಾರಿಯ ಮನೆಯನಾ ಮೃತ್ಯುವಿನ ನೆಲೆಯನಾರಯ್ಯುತಂ ಬಂದನು ೭

ತತ್ತ ಕತ್ತರಿವಾಣಿಯಂ ಪುಗುತ ವಿಷವನೀಂ
ಟುತ್ತುದಯತಾಳನೇಱುತ್ತ ಪಾಪಿಯ ಕೂಸ
ನೆತ್ತುತ್ತ ಮೋಹಿನೀಗಜವನಡರುತ್ತಾ ಕುಮಾರಧಾರೆಯನಾನುತ
ಸುತ್ತು ಬಿಲದ್ವಾರಮಂ ಪುಗುತ ಘನ ನೆಳಲು
ಗತ್ತರಿಯನೆಡಪುತ್ತ ವಜ್ರಲೇಪವನು ತುಡು
ಕುತ್ತ ನಡೆದಂ ಭಾಪು ಸಿದ್ಧಕುಲಪತಿಯೆಂದು ಭೈರವಂ ಕೈಮುಗಿದನು ೮

ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ರುದ್ರಲೋಕದ ಬೀದಿಗಳನ್ನು, ನಾಗಲೋಕದ ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವ
ತಾಣಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಬಂದನು. ೬. ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ
ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದ ಸ್ಥಳಗಳಿದ್ದವು. ವಿಷ್ಣು ಶಿವನನ್ನು ಭಜಿಸಿದ ಸ್ಥಳ, ಇಂದ್ರ ಈಶ್ವರನನ್ನು
ಆರಾಧಿಸಿದ ನೆಲೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಶಿವನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದ ಜಾಗ, ಮುನಿಗಳು ಕುಳಿತು
ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ ಎಡೆ, ಮನುಗಳು ಪಾರ್ವತೀಶನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿದ ತಾವು, ಮಹಾಸುರರು
ಈಶನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ ಸ್ಥಳ, ಸೂರ್ಯರು ಅವನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ ಜಾಗ, ಚಂದ್ರ
ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದ ನೆಲ, ಅಗ್ನಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿದ ವೇದಿಕೆ, ಗಿರಿಜೆ ಶಿವನನ್ನು ಭಾವಿಸಿದ
ಸ್ಥಳ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಸರಸ್ವತಿಯರು ಶಿವನನ್ನು ಆದರಿಸಿದ ನೆಲ, ದೇವತೆಗಳು ಪೂಜಿಸಿದ, ಯಜ್ಞಗಳು
ನಡೆದ ವೇದಗಳಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ ವರ
ಪಡೆದ ಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟದ ತುಂಬ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮ ನೋಡಿದ.
೭. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ, ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯೋನಿ,
ಕಾಲಲ್ಲಿ ಮೊಲೆ, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ತೊಡೆಗಳು, ಹಿರಿದಾದ ವಕ್ಷಸ್ಥಳಗಳ (ಎದೆಗಳ)
ಭೇತಾಳರನ್ನೂ ಭಯಂಕರಾಕಾರದ ರಾಕ್ಷಸಿಯರನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪದ
ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ನೋಡಿದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಭೈರವನ ಸಹಾಯದಿಂದ. ಉರಿತುಂಬಿದ ಹಳ್ಳ,
ಕೆಂಡದ ಹೊಳೆ, ಕತ್ತರಿಸುವ ನೀರುಳ್ಳ ಸಮುದ್ರ, ವಿಷದ ಬಾವಿಗಳು, ವಿಷದ ಬೇರುಗಳು
(ಜಿಂಕೆ), ಮಾರಿಗಳ ಮನೆ, ಸಾವಿನ ಸ್ಥಳ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡದೆ ನೋಡಿದನು, ನೋಡಿ
ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾದನು. ೮. ಆದರೆ ಸಿದ್ಧವಾಮ ಅಪಾಯಕರವೂ ಭಯಂಕರವೂ ಆದ ಯಾವ

ಕಿಡಿಯ ಕಡಲಂ ಹೊಗೆಯ ಹಗವಮಂ ದಳ್ಳುರಿಯ
ಮಡುಗಳಂ ಕೆಂಡದೊಳೆಯಂ ಪಾಯ್ ಮುಂದೆ ಝಂ
ಗಿಡುವ ನಂಜನ ಮಂಜನುತ್ಪರಿಸಿ ನಡೆದನಿನ್ನಾವುದಾವುದನುಸಿರುವೆಂ
ನುಡಿಸಿದೊಡೆ ನುಂಗುವವರಂ ನುಡಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ
ಸುಡುವರಂ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಡೆ ಕಣ್ಣೆಡಿಪರಂ
ನಡೆ ನೋಡಿ ಸಿದ್ಧ ನಾಗಾರ್ಜುನಂ ತಲೆಗೊಟ್ಟ ತಾಣಮಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿದನು ೯

ಈ ಕಡೆಯೊಳೀ ಯೆಡೆಯೊಳೀ ಕುಜುಹನಾ ಕುಜುಹ
ನಾಕಡೆಯನೀಕ್ಕಿಸಿದನೆನಲೇನು ಪರ್ವತದ
ನಾಕು ಬಾಗಿಲ ನಡುವೆ ಮೆಳೆವ ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟು ಗಾವುದಂತರದೊಳುಳ್ಳ
ಆ ಕೌತುಕಂಗಳಂ ನೋಡುತ್ತ ಸರ್ವಮಹಿ
ಮಾಕರಂ ಸಿದ್ಧಪತಿ ನಡೆತಂದು ನಮಿಸಿದಡು
ಮಾಕಾಂತನೆತ್ತಿ ತೊಪಿಡಿದು ತಲೆದಡವುತ್ತ ತೊಡಯನೇಟಿಸಿಕೊಂಡನು ೧೦

ಜಾಗಕ್ಕೂ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತರಿವಾಣೆ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು, ವಿಷದ ಬಾವಿಗಳಿದು
ಅದನ್ನೇ ಕುಡಿದನು. ಉದಯತಾಳವೃಕ್ಷವನ್ನು ಏರಿಯೇ ಏರಿದನು, ಪಾಪಿಯ ಕೂಸನ್ನು
ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಡಿಸಿದನು. ಮೋಹಿನೀಗಜವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹತೋಟಿಗೆ ತಂದನು, ಕುಮಾರ
ಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುಹಾಕಿದನು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಕಾಣುವ ಪಾಪ ಬಿಲ, ವೃಷಭ ಬಿಲ,
ಖೇಚರೀಬಿಲ, ಮುಂತಾದ ಕೋಟಿಬಿಲಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು, ನೆರಳು
ಬಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಜಾಗವನ್ನು ಎಡಹಿದನು, ಮೀಂಟಿದನು,
ವಜ್ರಲೇಪದ ಅಂಟನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಅವನಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ಲೀಲಾಜಾಲ.
ಈ ಮಗುವಿನ ಅದ್ಭುತ ಆಟವನ್ನು ನೋಡಿ ದಿಗಂಬರ ವೀರನಾದ ಭೈರವನು ಏನೂ
ತೋಚದೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು. ೯. ಬೆಂಕಿಯ ಸಮುದ್ರ, ಹೊಗೆಯ
ಕಣಜ, ದಳ್ಳುರಿಯ ಮಡು, ಕೆಂಡದ ಪ್ರವಾಹ, ಇವುಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ
ಸುರಿದು ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ನಂಜನ ಮಂಜನ್ನು ಹಾಯ್ದು ಮುಂದೆ ನಿಂತು 'ಇನ್ನೇನಿದೆ ಹೇಳು'
ಎಂದು ಭೈರವನನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೆ ಅಡಿಸಿದವನನ್ನೇ ನುಂಗುವವರನ್ನು,
ನುಡಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುಟ್ಟಿದವರನ್ನೇ ಸುಡುವವರನ್ನು, ಮುಟ್ಟಿ ಇದೇನು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ
ನೋಡಿದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೇ ಇಂಗಿಸುವವರನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಿದ್ಧ ತಲೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ
ಸ್ಥಳವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ೧೦. ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಆ ಸ್ಥಳ ಈ ಸ್ಥಳ ಆ ಚಿಹ್ನೆ ಈ
ಗುರುತು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏನು
ಪ್ರಯೋಜನ! ಶ್ರೀಪರ್ವತದ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲಿನ ನಡುವೆ ಮೆರೆಯುವ ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟು
ಗಾವುದದ ಪರಿಧಿಯೊಳಗುಳ್ಳ (ಎಲ್ಲ) ಸಮಸ್ತ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮಹಿಮೆ
ಶಾಲಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಪತಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಪರಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ
ದಂಡನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಲು ಉಮಾಪತಿ ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು,

ವಿನೇನನೂನ ಚೋದ್ಯಾವಳಿಗಳಂ ಕಂಡೆ
ನೀನೆಂದಡಾನೇನುವಂ ಕಾಣೆನೆಂದೆನಲ
ದೇನೆಂದು ಕಾಣೆಯನೆ ದೇವ ದಿವ್ಯಾಮೃತವನೊಸೆದುಂಡು ತಣೆದವಂಗೆ
ಜೇನುಉವುದೇ ತಂದೆ ಹರಿಯಜರ ಬಗೆ ನಿಲುಕ
ದಾನಂದಮಯ ನಿನ್ನ ಕಂಡ ಹೊಸತಿಂಗೆ ಹೊಸ
ತೇನಾವುದಿನ್ನೆಂಬ ಮಾತಾಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಗಿರಿಜಾಧೀಶನಂತೆಂದನು

೧೧

ಜಸ ಮಿಗಿಲು ದೇವತಿಯೊಡನುಪ್ಪಾದಿಗಳಿ
ಗಸಮಗುರು ನೀನಾದೊಡಂ ಜನಂ ಮೆಚ್ಚಲೆಂ
ದೊಸೆದನುಗ್ರಹವ ನಾನೇ ಮಾಡಿ ನಿನಗೆ ಗುರುವಪ್ಪನೇ ಮಗನೆಯೆನಲು
ಉಸಿರು ಪರಿಮಳವಾಗೆ ಬೆಲೆಗೊಂಬ ಹೂವೇಕೆ
ರಸವೆ ಸಾಧನವಾಗೆ ಧನವೇಕೆ ಬಗೆವಡೆ
ನ್ನಸುವಪ್ಪ ನೀನೆ ಗುರುವಪ್ಪದಿನ್ನೆನ್ನಿಂದ ಧನ್ಯರಾರೀ ಧರೆಯೊಳು

೧೨

ಕಂಗೆಸೆವ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲ ಶಿವಾಲಯದ ಕಳ
ಸಂಗಳೇ ಕಳಸವಗಜಾತ ನಂದೀಶ್ವರಂ
ಭೃಂಗಿಯುಂ ವೀರೇಶರಸೆವ ಕಳಶಾಚಾರ್ಯರಾ ಮಲ್ಲಿನಾಥನೆಡೆಯ
ಲಿಂಗಾಲಯದ ಕಳಸ ಗುರುಕಳಸವಾಜಿತಾ
ನಂಗಳೇ ಗುರುವಾಗಿ ಭರದೊಳಪ್ರತಿಮುಸಿ
ದ್ಧಂಗಳನುಗ್ರಹವಿತ್ತನೊಸೆದು ಶೋಧಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವನು ಪುಟವಿಟ್ಟಂತಿರೆ

೧೩

ಮುದ್ದಾಡಿ ತಲೆಸವರಿ ಆಘ್ರಾಣಿಸಿ, ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ೧೧. 'ಎನು ಮಗು, ಅಪೂರ್ವವೂ ಲೋಪದೂರವೂ ಆದ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳೇನನ್ನು ಕಂಡೆ ನೀನು' ಎಂದು ಶಿವ ಕೇಳಿದನು. 'ನಾನೇನೂ ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು ಬಾಲಕ. 'ಅದೇಕೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಪುನಃ ಕೇಳಿದರೆ ಹುಡುಗ ಹೇಳಿದ 'ದೇವ, ದಿವ್ಯವಾದ ಅಮೃತವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಊಟಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡವನಿಗೆ ಜೇನು ರುಚಿಸುತ್ತದೆಯೇ, ತಂದೆ. ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ ಇವರ ಬಗೆಗೆ ನಿಲುಕದ ಅನಂತಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡದ್ದೇ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ ಬಾಲಕನ ಮಾತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಗಿರಿಜಾರಮಣನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ: ೧೨. "ಕೀರ್ತಿ ಅತಿಶಯವಾಗುವಂತೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತೀರ್ಥಗಾತಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ನೀನು ಅನುಪಮನಾದ ಗುರು. ಹಾಗಾದರೂ ಲೋಕದ ಜನಕ್ಕೆ ಅರಿವಾಗುವಂತೆ ನಾನೇ ನಿನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನೇ ನಿನಗೆ ಉಪದೇಶಕನಾದ ಗುರುವಾಗುತ್ತೇನೆ. ಆಗಬಹುದೇ?" ಎಂದು ಪರಮೇಶ್ವರ ಕೇಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೇಳಿದ : ಆಡುವ ಉಸಿರೇ ಪರಿಮಳವಾಗಲು ಹಣಕೊಟ್ಟು ಹೂವೇಕೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ರಸವೇ ಉಪಯೋಗದ ಸಾಧನವಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಹಣದ ಯೋಚನೆ ಏಕೆ? ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪನಾದ ನೀನೇ ಗುರುವಾಗುವುದಾದರೆ ನನಗಿಂತ ಧನ್ಯರು ಅದೃಷ್ಟವಂತರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರಿದ್ದಾರೆ. ೧೩. ಗುರೂಪದೇಶಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಹೊಳೆಹೊಳೆದ ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲುಗಳ

ಉದಯವಷ್ಟಂದು ಕೂಡುತ್ತಮಾಂಗದಲಿ ಮೂ
 ಡಿದ ಗೂಢಲಿಂಗಮಂ ತೋಟೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ
 ಹೃದಯಮಂ ತಿಳಿಪಿ ನಿಜಭಕ್ತಿಯಂ ಗುರುಪೂಜೆಯಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡು ಬಳಿಕ
 ಮೊದಲ ನಾಮವನೆ ದೀಕ್ಷಾನಾಮವಿತ್ತು ಭೂ
 ತದಯಾವಿಚಾರಮಂ ನೇಮಮಂ ಕೊಟ್ಟು ನೋ
 ಡಿದಡೆ ಕನ್ನಡಿಗೆ ಕನ್ನಡಿದೋಟೆದಂತೆರಡನಳಿದೊಂದುವಿಡಿದಿದನು

೧೪

ಎಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಮನದಳಿಕೆಯುಂ
 ಫಲಿಸಿತೇ ಫಲಿಸಿದತ್ತಾದಿನ್ನೇಳ್ ನಿನ್ನ
 ನೆಲೆಗೆ ಪೋಗೆಂದಡಾ ನುಡಿ ಕಾದ ಕಬ್ಬುನದ ಕೂರಂಬನುಳಿ ಕಿವಿಯಲಿ
 ಸಲಿಸಿದಂತಾಗಿ ನೆನೆದಿದ್ದಿದೇಕೆನ್ನ
 ತೊಲಗಿಸಲ್ ಮನದಂದೆ ತಂದೆಯೆಂದೆನೆ ಹಿಂದೆ
 ಮಲಮಲಂ ಮುಗುವರು ಮಾತೆಪಿತರೇಗೊಡಂ ಹೋಗಬೇಕೆಂದನು

೧೫

ಮೇಲಿನ ಕಳಶಗಳೇ ಕಳಶಗಳಾದುವು. ಅಗಜಾತ, ನಂದೀಶ್ವರ, ಭೃಂಗಿ, ವೀರೇಶ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನವೇ ಕಳಶಾಚಾರ್ಯರಾದರು. ಮಲ್ಲಿನಾಥ ದೇವಾಲಯದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಲಿಂಗಸ್ಥಳದ ಕಳಶವೇ ಗುರುಕಳಶವಾಯಿತು. ಮನಃಪ್ರಸನ್ನನು ಗೆದ್ದ ಶಿವನೇ ಗುರುವಾದನು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಅಪ್ರತಿಮನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಲಿಂಗೋಪದೇಶದ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದನು, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪುಟವಿಟ್ಟಹಾಗೆ. ೧೪. ಬೆಳಗಾಗುವಾಗ, ಬಾಲಕನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಮೂಡಿದ್ದ ರಹಸ್ಯಲಿಂಗವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರದ ಜೀವಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅವನ ಶುದ್ಧಭಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಗುರುಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಪಡೆದು ಅವನ ಮೊದಲ ಹೆಸರನ್ನೇ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷಾನಾಮವಾಗಿ ನಾಮಕರಣಮಾಡಿ, ಭೂತದಯಾ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಗುರು ನೋಡಿದನು. ಅದು ಕನ್ನಡಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಎರಡರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರು ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರೇ. ಇದನ್ನೇ ಶಿವನು ಹುಡುಗನಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ೧೫. 'ಎಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ, ನಿನ್ನ ಆಸೆ, ಬಯಕೆ ಫಲಿಸಿತೇ' ಎಂದು ಅನಂತರ ಶಿವ ಕೇಳಿದನು. 'ಹಣ್ಣಾಯಿತು' ಎಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮ. 'ಹಾಗಾದರೆ ಏಳು, ನಿನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೋಗು' ಎಂದನು. ಆ ಮಾತು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಿವಿಗೆ ಕಾಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಹರಿತವಾದ ಬಾಣ ಚುಚ್ಚಿದಂತಾಯಿತು. ತಟ್ಟನೆ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ. 'ಇದೇನು

ಕಡುವಿಚಾರಿಪಡೆನಗೆ ಮಾತೆಪಿತರುಂಟೆ ನಿ
ಮಡಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮಾತುಗಳೇನೆಂದೆನ್ನ ಕೊಂ
ದಡೆ ಕೊಲುವೆಯಲ್ಲದಾನಡಿಯಿಡುವನಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಡಿವಾರಗಳನಗಲ್ಲ
ಮೃಡಯೆನಲು ಧರೆಯ ಬೇಸನಳಿದು ದೋಷಮಂ
ಹುಡುಗುಟ್ಟಲೆಂದು ಪುಟ್ಟಿದ ನಿನ್ನ ನಾನಿಲ್ಲಿ
ಮಡಗುವೆನೆ ಮಗನೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಮೃತ್ಯುವನು ಮಡಗಿತೆ ಮೂಡುಗಡೆಯೆಂದನು ೧೬

ಎಂತಾದೊಡಂ ಹೊಗಳ್ಳು ಹೋಗವೇಳ್ಳೆಂದಡಾ
ನೆಂತುವುಂ ಹೋಗನೆಂದೆನಲುಪಾಯದಲು ನಿ
ನ್ನಂ ತಗುಲೆಂದಾಡಿದನೆ ಧರೆಯ ಹಿತವನಾಚರಿಸಲಾಡಿದನಲ್ಲದೆ
ಮುಂತೆ ಧರೆಯುಂಡಡೇನೊಡಬಿದ್ದಡೇನೀಗ
ಕಂತುಹರ ನಿನ್ನನೆಂತಗಲಿ ಹೋಹೆಂ ತಂದೆ
ಖಂತೆ ಜೀವವನಿರಿಸಿ ತನು ಮುಂದೆ ಹೋದುದುಂಟೇ ದೇವ ಹೇಳೆಂದನು ೧೭

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದೆ, ತಂದೆ' ಎಂದು ಅಂಗ
ಲಾಚಿದ. 'ಅಯ್ಯಾ ಮಗು, ನಿನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಊರಿನಲ್ಲಿ ನೀನಿಲ್ಲದೆ ದುಃಖಪಡು
ತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಯೇ ತೀರಬೇಕು' ಎಂದನು.
೧೬. "ಗುರುವೆ, ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬೇರೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು
ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮ ಪಾದವೇ ಆಗಿರುವಾಗ ಈ ಭವಬಂಧನವೇಕೆ? ನಿನ್ನ
ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುವವನಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದರೂ ಸರಿ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ
ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು
ಹೊರಗೆ ಇಡುವವನಲ್ಲ." ಎಂದು ಹಟಮಾಡಲು ಈಶ್ವರ 'ಅಯ್ಯಾ ನೀನು
ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಏಕೆ, ತಿಳಿಯದೇ ನಿನಗೆ? ಲೋಕದ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪುಡಿಮಾಡಲೆಂದೇ ನೀನು ಅವತರಿಸಿರುವುದು.
ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇ. ಹುಟ್ಟುವ ಸೂರ್ಯನ
ದಿಕ್ಕು ಕತ್ತಲೆಯೆಂಬ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ? ನೀನೇ ಹೇಳು.
ಕಾರಣಪುರುಷನಾದ ನೀನು ಹೊರಡಲೇಬೇಕು'. ೧೭. ಈಶ್ವರ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ನಾನಾರೀತಿ
ಹೊಗಳಿದನು. ಹೊಗಳಿ ಅವನನ್ನು ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸಲು ಬಹುವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು.
ಏನಾದರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಉಪಾಯವಾಗಿ 'ನಿನ್ನನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ
ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕದ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ
ಉತ್ತರವೆಂದರೆ 'ಮುಂದೆ ಭೂಲೋಕ ಜ್ಞಾನದ ಊಟಮಾಡಲಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ
ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಾಯಲಿ! ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಲಾರೆ, ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಜೀವವನ್ನು
ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ದೇಹ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನೀನೇ ಹೇಳು' ಎಂದು ಸವಾಲು

ಕಂದ ಕೇಳ್ ಕಡೆಗೆನ್ನನಗಲಾಟದೆ ನೇಹ
 ದಿಂದ್ರಸಲೇ ನುಡಿದೆಯಾ ನುಡಿಗೆ ತಕ್ಕಂತು
 ಹಿಂದುಗೊಂಡೇ ಬಂದು ನೀಂ ಹಿಡಿದುದಂ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟುದಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು
 ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನಡೆದಡೆ ನಡೆದು ಕರೆದರೋ
 ಯೆಂದು ಬೇಡಿತನಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟುದಂ ಕೊಂಡು ನೀ
 ನೆಂದಂತೆ ಮಾಳ್ವನುಮೃತಿಸಬೇಡಂಜಬೇಡೆಂದು ನಂಬುಗೆಯಿತ್ತುನು ೧೮

ಎಂತುವುಂ ಬಹುದುಳ್ಳಡತುಳ ಪುಣ್ಯಖ್ಯಾತಿ
 ಯಂ ತಳೆದ ನಿನ್ನ ಪರ್ವತಕುಳ್ಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
 ಮಂ ತೆಗೆದು ತಂದೆನ್ನ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೆಂಬ ಕಿಜುವಳ್ಳಿಗಿತ್ತದಟ ನಡುವೆ
 ಸಂತತಂ ನೆಲಸಿ ನೀನಿಪ್ಪಂತು ಬಾಯೆಂದ
 ಡಂತಕಾಂತಕನದನೊಡಂಬಟ್ಟು ನೀನಿಂದು
 ಮುಂತೆ ಹೋಗಾಂ ಪಿಂತೆ ಬಹೆನೆನಲು ಕೈಮುಗಿದು ಬಪ್ಪ ಕುಜುಹೇನೆಂದನು ೧೯

ಮಂದೈಸಿ ಮಸಗಿ ಮುಸುಕಿದ ಮೋಡದಿಂದ ಮಿಂ
 ಚಂದ ಮೊಳಗಿಂದ ಸಿಡಿಲಿಂದ ನೆಹಿ ಬಿಜುಗಾಳಿ
 ಯಿಂದೆದ್ದ ಕತ್ತಲೆಯೊಳೊಗೆದು ಮಂದಾರದಡಿಯೊಳು ಲಿಂಗವಾಗಿದರ್ಪೆಂ
 ಮುಂದೊಂದು ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೈದೆನ್ನನಾ
 ನಂದದಿಂದಾ ಲಿಂಗದುತ್ಸವಾಂಗದಲಿ ನಿಲಿ
 ಸಂದಡೆಲೆ ಗಿರಿತ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಂ ಪೀಠವೇಕೆ ಕರುಣೆಪುದೆಂದನು ೨೦

ಹಾಕಿದನು. ೧೮. 'ಮಗು ಕೇಳು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದೆ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾದ
 ಸ್ನೇಹಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಾತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.
 ಆ ಮಾತಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ, ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು
 ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತೇನೆ, ನೀನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನೂ ದೂರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ನಿಂತ ಕಡೆ
 ನಾನು ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಕರೆದರೆ ಕೂಡಲೇ ಓ
 ಯೆಂದು ನಿನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಏನು ಕೊಟ್ಟರೂ
 ಅದನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
 ಯೋಚಿಸಬೇಡ, ಉಮ್ಲಿಸಬೇಡ, ಹೆದರಬೇಡ ಎಂದು ಆ ಮಗುವಿಗೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ
 ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈಶ್ವರ ಕೊಟ್ಟನು. ೧೯. 'ನೀನಿರುವ ಶ್ರೀಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
 ವುಂಟು. ಅದಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯದ ಕೀರ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ನೀನು ಹಾಗೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಆ
 ಪುಣ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನನ್ನ ಕಿರುಹಳ್ಳಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ
 ತುಂಬಬೇಕು. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ನೆಲಸಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಬಾ' ಎಂದನು.
 ಅಂತಕನಿಗೆ ಅಂತಕನಾದ ಅಗಜಾರಮಣನು ಅವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.
 'ನೀನು ಮುಂದೆ ಹೋಗು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮ
 ಶಿವನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತ 'ನೀನು ಬರುವುದರ ಗುರುತೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.
 ೨೦. ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಮುಸುಕಿದ ಮೋಡದೊಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಗುಡುಗು

ಈ ಮಹಾಲಿಂಗಮಂ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ಸಿದ್ಧ
ರಾಮಯ್ಯ ತನಕೆ ತಾನಾಧಾರವೇ ಸಲ್ಲ
ದೀ ಮಹಿಯ ಮರ್ತ್ಯರಂತಲ್ಲೆಂದು ಮುಂದೆ ಜನವಟಿಯಬೇಕದು ಕಾರಣಂ
ಕ್ಷೇಮತರವಾಗಿ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಮಂ
ಪ್ರೇಮದಿಂದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು ಮಗನೆಯೆಂದಡೆಲೆ
ಸೋಮಾವತಂಸನೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಚಾರ್ಯರಾದಪರು ಹೇಳೆಂದನು

೨೦

ಸರಸಿಜಸುತಂ ಸ್ವಪುತ್ರೀವರಂ ವಾಯು ವಿಷ
ಧರನಿಕರಪೀತಾವಶೇಷನಿನನತ್ಯುಷ್ಣ
ಕರನಿಂದು ದೋಷಾಕರಂ ವಿಷ್ಣು ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷನಗ್ನಿ ತಾಂ ಸರ್ವಭಕ್ಷಂ
ವರಮುನಿಗಳೆಲ್ಲ ಕುಸ್ಥಾನಜಾತರು ಮಹಾ
ಸುರಪನತಿ ಜಾರನಿಂತವರಾಗದಿಂದಮ್ಮ
ಸರಿ ಸರ್ವಧರ್ಮರೂಪಂ ವ್ಯಪಭನಾಚಾರ್ಯನಾದಪಂ ಹೋಗಂದನು

೨೧

ಆದಿ ವ್ಯಪಭೇಂದ್ರನೇಂ ಕುಣುಹುವಿದಿದಾಚಾರ್ಯ
ನಾದಪಂ ದೇವಯೆನೆ ನಿನ್ನೂರ ತುಣುವಿನೊಳು
ಭೂದೇವಿಯಿಂದಚ್ಚ ಬಜರುಗವಿಲೆಯ ತೆಜದೊಳ್ಳಿದಳಾ ಗರ್ಭದೊಳಗೆ
ಆ ದಿನದಲೇ ಮೂಡಿಯಾ ದಿನದಲೇ ಜನಿಸಿ
ಯಾ ದಿನದೊಳೇ ಯೌವನಂದಳೆದು ಬೆಳೆದು ಪ್ರ
ಮೋದದಲಿ ಬಂದಪ್ಪನಟಿತುಕೊಳ್ಳೆಂದನಗಜಾಹರ್ಷವನಚ್ಚಿತ್ತನು

೨೨

ಸಿಡಿಲುಗಳಿಂದ, ಬಿರುಸಾದ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ
ಮಂದಾರವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗಡೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಸುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರುವಂತೆ
ನೀನೂ ಅಲ್ಲೊಂದು ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ಆ ಲಿಂಗದ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಆ ಉದ್ಭವ
ಲಿಂಗವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು' ಎಂದನು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕೇಳಿದ 'ದೇವ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಪೀಠವೇಕೆ
ದಯಮಾಡಿ ಅರ್ಥ ವಿವರಿಸು.' ೨೦. 'ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವನ್ನು ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ
ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನು ತನಗೆ ತಾನು ಆಧಾರವಾಗುವನೆ? ನೀನು ಈ ಲೋಕದ ಜನದಂತೆ
ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಲೋಕ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಕ್ಷೇಮದ ದೃಷ್ಟಿ
ಯಿಂದ ಲಿಂಗದಮೇಲೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು' ಎಂದನು ಶಿವ. 'ಎಲೈ ಚಂದ್ರಚೂಡನೇ
ಆ ಲಿಂಗದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಪುರೋಹಿತರಾರು? ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಲಿ ಹೇಳು' ಎಂದು
ಕೇಳಿದನು. ೨೧. ಕಮಲನಾಭನ ಮಗ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾದವನು, ವಾಯು
ವಿಷಸರ್ಪಗಳ ಸಮೂಹ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಎಂಜಲಿಗ, ಸೂರ್ಯ
ಉಷ್ಣಕರ, ಚಂದ್ರ ದೋಷಾಕರ, ವಿಷ್ಣು ಹೂಗಣ್ಣ, ಅಗ್ನಿ ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ, ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟ
ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು, ದೇವೇಂದ್ರನಾದರೋ ಜಾರ, ಇವರಾರೂ ಆಚಾರ್ಯರಾಗರು.
ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರಿಸಮನಾದ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾದ ವ್ಯಪಭದೇವನೇ ಆಚಾರ್ಯ
ನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಹೋಗು' ಎಂದು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ೨೨. 'ಎಂದರೆ ಆ ಆದಿವ್ಯಪಭೇಂದ್ರನು
ಯಾವ ಗುರುತಿನಿಂದ ಆಚಾರ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ 'ನಿಮ್ಮ

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆನಗೆ ಕಜ್ಜವೇಂ ಕರುಣಿಸಪ್ಪ
 ದಲ್ಲಾನೆಯೆಂದಡೀ ಪರ್ವತದೊಳುಳ್ಳ ಲೇ
 ಸೆಲ್ಲವಂ ನಿನ್ನ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳಲಂಕರಿಸು ಪುರವ ವಿರಚಿಸು ಧರೆಯೊಳು
 ಪಲ್ಲವಿಸಿದಪ್ಪಪ್ಪಿಕ್ಷೇತ್ರ ಮೊದಲಾದ
 ಸಲ್ಲಲಿತ ಲಿಂಗವೆನಿತುಂಟವಂ ನಿಲಿಸು ಬಳಿ
 ಕಿಲ್ಲದುದನೆಮ್ಮ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆಡೆಯಾಡಿ ಬೇಡಿಕೋ ಹೋಗಂದನು ೨೪

ಆವ ದಿನದಿಂದ ಪುರವಂ ರಚಿಸುವೆಂ ತಂದೆ
 ಭೂವಲಯದೊಳಗುಳ್ಳ ಸರ್ವಲಿಂಗಗಳಾ
 ವಾವವಳಿ ನಾಮಮಂ ಬಲ್ಲೆನೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವಡಂದಂದಿನವಸರವನು
 ದೇವ ಬಿನ್ನಯುವಡೆ ಭೂಚರಂ ಕೈಲಾಸ
 ಕಾವಂದದಿಂ ಬಪ್ಪನೆಲೆ ರತೀಶ್ವರವಿಪಿನ
 ದಾವ ನತಜೇವಯಿಂದಾ ಸಿದ್ಧಪತಿ ನುಡಿಯೆ ನಸುನಗುತ್ತಿಂತೆಂದನು ೨೫

ಊರಿನ ದನಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಾಯಿ ಇಂದು ಬರಡು ಹಸುವಿನಂತೆ ಇದ್ದಾಳೆ. ಆ ಹಸುವಿನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ದಿನವೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ದಿನವೇ ಹುಟ್ಟಿ, ಆ ದಿನವೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದು ಬೆಳೆದು ಬಹು ಆನಂದದಿಂದ ಬಂದು ತನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಗುರುತನ್ನು ನೀನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಿಡಿಯಬಹುದು' ಎಂದು ಪಾರ್ವತಿಯ ಸಂತೋಷವೆಂಬ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಚೈತ್ರಮಾಸದಂತಿರುವ ಶಿವನು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಶಿವಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯನ ಗುರುತನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ೨೪. 'ಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದೆ ಎಂದುಕೋ. ಅದಾದನಂತರ ನನ್ನ ಕೆಲಸವೇನು?' ಎಂದು ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶಿವನನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು, ತನ್ನ ಜೀವನದ ಕಾಯಕವನ್ನು ಆರಿತುಕೊಳ್ಳಲು. ಅದಕ್ಕೆ ಗುರು ಹೇಳಿದ ಈ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮಾಂಶಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಸೊನ್ನಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಮಾಡು. ಹೊಸನಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟು. ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುವ ಅರವತ್ತೆಂಟು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಲಿಂಗಗಳೆಷ್ಟುಂಟೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸು. ಹಾಗೂ ಸಾಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಬೇಡಿಕೋ, ಹೋಗು ಎಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹೇಳಿದ. ೨೫. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. 'ಯಾವ ದಿನ ಹೊಸನಗರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಈ ಭೂವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಲಿಂಗಗಳು ಯಾವುವು? ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿವೆಯೇ? ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಾದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಾವುವು? ದೇವ, ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುವ ನಾನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬರಲಿ, ದಾರಿಯಾವುದು?' ಎಂದು ಆ ಸಿದ್ಧಪತಿ ರತೀಶ್ವರನಿಗೆ ದವಾಗ್ನಿಯಂತಿರುವ, ಸ್ತುತಿಸುವವರ ಪುಣ್ಯದಂತಿರುವ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಗುತ್ತ

ಜಡ ಮನುಜನೇ ಮಗನೇ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಗಳ ಬಗೆ
ಗಡ ನೋಳ್ತಡಿಂದಂಗೆ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸೂರ್ಯಗೆ
ಬಡೆ ಹೊಗಳ್ತಡುರಗರಾಜಂಗರಿದು ತರು ಬಲ್ಲದೇ ತನ್ನ ಫಲರುಚಿಯನು
ಹಿಡಿದು ಕಲು ಪರುಷವೀಂಟಿದ ಜಲಂ ರಸವಾಡಿ
ದೆಡೆ ಮಹಾನಿಧಿ ಪೆಸಗೊಂಡುದೇ ದೈವ ನೀ
ನುಡಿದುದೇ ಮಂತ್ರವನುಗೈದುದೇ ಗಮನ ಹೆದಜದೆ ಮಾಡು ಹೋಗಿಂದನು ೨೬

ನಿಲ್ಲದೆಯಪ್ಪುದುಂಟೇ ದೇವ ಉಂಟು ಪುಸಿ
ಯಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ನಂಬುವೆನಯ್ಯ ನಂಬು ಮುಂ
ತೆಲ್ಲವಂ ಸಮಕಟ್ಟು ಹೋಹೆನೇ ಹೋಗಿನಲು ತಳುವದಿರು ತಂದೆಯೆಂದು
ಲಲ್ಲೆಗರೆದಡಿಗಡಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕೈಮುಗಿದು ಬಸಿ
ಜಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಕರುಣಂದೋಷಿ ಮೀಷಿ ಪದ
ಪಲ್ಲವಕ್ಕಿಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನಂತಾಗಳೀಶ್ವರನ ಕರುಣದ ಕಂದನು ೨೭

ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನು. ೨೬. 'ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚ. ನೀನು ಮರುಳೇ, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಜಡವೇ? ನಿನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು, ಗುರುತಿಸಲು ಇಂದ್ರನಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಗುಣಿಸಿ ಲೆಕ್ಕ ಹೇಳಲು ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಲು ಆದಿಶೇಷನಿಗೂ ಕಷ್ಟ. ಮರಕ್ಕೆ ಅದರ ಹಣ್ಣಿನ ಸವಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ನೀನು ಮುಟ್ಟಿದ ಕಲ್ಲು ಸ್ಪರ್ಶಶಿಲೆ, ನೀನು ಕುಡಿದ ನೀರು ಅಮೃತರಸ. ನೀನು ಓಡಾಡಿದ ಸ್ಥಳ ಸಂಪತ್ತಿನ ಗಣಿ, ನೀನು ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀಯೋ ಅವನೇ ದೈವ. ನೀನು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳೇ ಪವಿತ್ರಮಂತ್ರಗಳು, ನೀನು ಏನು ಆಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ ಅದೇ ಗುರಿ. ನೀನು ಹೆದರಬೇಡ ಹೋಗು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ರಚಿಸು, ಲಿಂಗವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು, ನಿನ್ನ ಕಾಯಕವನ್ನು ಆರಂಭಮಾಡು ಹೋಗು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ೨೭. 'ಖಂಡಿತ ಬರುವಿರಾ ತಂದೆ,' ಎಂದು ಧೂಳಿಮಾಕಾಳ ಕೇಳಲು 'ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದನು ಮಲ್ಲಯ್ಯ. 'ನೀವು ಸುಳ್ಳಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?' 'ಇಲ್ಲ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ'. 'ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಲೇ ದೇವ?' 'ನಂಬು.' 'ಮುಂದಿನದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೋಗಬಹುದೇ?' 'ಹೋಗು'. 'ತಡಮಾಡಬೇಡ ತಂದೆ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಟು ಬಾ' ಎಂದು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಲಲ್ಲೆಗರೆದು, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ 'ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಕೃಪಾಶ್ರಯವನ್ನು ಬೇಡಿ ಅಂತಃಕರಣ ಕಲಕುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆ ಕರುಣದ ಕಂದ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು

ತನ್ನನಲವತ್ತಪ್ಪಿ ಕಂಡು ಕೊಂಡುಯ್ತು ತವ
 ಕನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಬಪ್ಪ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಂ ಕಂಡು
 ಮನ್ನಿಸಿ ಮಹಾಕರುಣವಿತ್ತು ಭೈರವ ಶಬರನಾಗಿಯೊಡನೊಡನೆ ಬರಲು
 ಉನ್ನತಾಂಬುಜವನಕೆ ದಿನಕರಂ ಬಪ್ಪಂತೆ
 ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೊಲಿದು ಬಪ್ಪಾಗಳಿದಿಗೊಂಡರಾ
 ಕನ್ನೆಯರು ಬಪ್ಪ ಚೈತ್ರವನಿದಿಗೊಂಬ ವನದೇವಿಯರ ನೆರವಿಯಂತೆ

೨೮

ಅಂದು ತಮತಮಗೆ ಕಣ್ಬಂದಂತೆ ಬಂದು ತಾ
 ಯ್ದಂದೆಗಳು ಬಗಿದಪ್ಪಿ ಕೊಂಡೊಯ್ತು ಬಳಿಕ ಮನೆ
 ಯಿಂದಗಲಲೀಯದೋಪ್ಪತ್ತಿದ್ವರುಳಿ ಶರತ್ಕಾಲದ ಮುಗಿಲ ಮಹಿಯಲಿ
 ಇಂದುವಂ ಗಗನಸತಿ ಸಲಹುವಂತಿರುತಮಿರೆ
 ಹಿಂದೆ ಶಿವನಿತ್ತ ಕುಣುಹಿನ ದಿನದ ಬರವನಾ
 ನಂದದಿಂ ಬಯಸುತಾ ಸಿದ್ಧನಿದ್ವಂ ಕೋಕನುದಯಮಂ ಬಯಸುವಂತೆ

೨೯

ಹೊರಟನು. ೨೮. ಇತ್ತಲಾಗಿ ಮಗು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದನೋ ಎಂದು ಮರುಗುತ್ತಾ ಅಲವತ್ತುಕೊಂಡು 'ಅವನನ್ನು (ಕಾಳಯ್ಯನನ್ನು) ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ತವಕದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಅಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕಂಡನು. ಬಾಲಕನಿಗೆ ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳಿ ಬಂತು. ಅವನೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಲನುವಾದ. ಶ್ರೀ ಪರ್ವತವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಭೈರವ ಶಬರನ ರೂಪದಿಂದ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಅವನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಹೊರಟ. ಕಮಲಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯ ಬರುವಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಅವನನ್ನು ಊರಿನ ಕನ್ಯಾಮಣಿಯರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು, ಚೈತ್ರಮಾಸವನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುವ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯರ ಗುಂಪು ಸ್ವಾಗತಿಸುವಂತೆ. ೨೯. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ತಮಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಂದಂತೆ ಬಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಾಡಿದರು. ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅವನು ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶಕೊಡದೆ ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣಿನ ಬೊಂಬೆಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಶರತ್ಕಾಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಅದು ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ: ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮೋಡದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಗಗನಾಂಗನೆ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮಾತ್ರ, ಶಿವನು ಹೇಳಿದ ತಾನು ಬರುವ ಕುರುಹುಗಳನ್ನೂ ಅದು ಕಾಣಿಸುವ ದಿನವನ್ನೂ ಬಯಸುತ್ತಾ, ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಾ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ ಸೂರ್ಯೋದಯವನ್ನು ಬಯಸುವಂತೆ, ಕಾಯುವಂತೆ ಆನಂದದಿಂದ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಎಳಸಿತ್ತು ಬಪ್ಪಂತೆ ಬಪ್ಪ ದಿನದೊಳು ಮಹಾ
ಬಳನಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನೊಡನೆ ಬರೆ ನಡೆತಂದು
ನಳನಳಿಸಿ ಚಳಿತು ಬೆಳೆದಳೆಯ ಮಂದಾರದಡಿಯಂ ಸಾರ್ಧ ಮಂದಾರದ
ನೆಳಲ ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಚಿಣ್ಣನಂತಿಪ್ಪಾಗ
ಮುಳಿದು ಘಳುಘಳಿಸಿ ಭೂರಜದೊಡನೆ ಗಿಡುಮರಂ
ಗಳನಾಗಸಕ್ಕತ್ತಿ ಬೀಸಿತ್ತು ಗಾಳಿ ಸರ್ವಂ ಧರಾಮಯವಾಗಲು

೩೦

ಗಗನವೆಡೆಗಿಡೆ ಮುಗಿಲು ನೆಗೆದವೆಡೆವಿಡೆ ಭುಗಿ
ಭುಗಿಲು ಮಿಂಚಾಡಿದವು ಧರಣಿಯಂ ಹೊತ್ತ ಫಣಿ
ಸುಗಿದು ನಡನಡುಗೆ ಸಿಡಿಲಡಸಿ ಘಡುಘಡಿಸಿ ಮತ್ತವನಿಯಂ ಮಂದೈಸಿತು
ಹಗಲ ಹಣೆಯಕ್ಕರಂದೊಡೆದು ಇಡಿಗುಟ್ಟಿ ಕಾ
ಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ಕಾರಿರುಳ ತಿರುಳ ರಸಮಂ ಕಲಸಿ
ಮೊಗದು ಬಳಿದಂತೆ ಬಳವೆತ್ತ ಕತ್ತಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಂಗೆ ಬೆಳಗಾದುದು

೩೧

ಮದನಮದಮದರ್ಥನನ ಬರವಿಂಗೆ ಕೂಡೆ ನೆಗ
ಸಿದ ತಳೆಗಳೆನಿಸಿದವಾ ಮೇಘವುಳಿ ಹೊತ್ತಿ
ಸಿದ ಹಲವು ಕೈದೀವಿಗಳೆನಿಸಿದವು ಕೂಡೆ ಹೊಳೆವ ಮಿಂಚುಗಳು ಮುಂದೆ
ಒದವಿ ಭೂರಜವನುಡುಗುವವನಂ ಗಾಳಿ ಪೋ
ಲ್ಪುದು ನೆಲನನುಗ್ಗಡಿಪ ದನಿಯನಾ ಸಿಡಿಲು ನೆನ
ಸಿದುದು ಚಳಿಯಂಗೊಡುವವೋಲೆಸೆದುದಾ ಚಟುಕುವನಿ ಸಿದ್ಧಪತಿ ನಲಿಯಲು

೩೨

೩೦. ಬಯಸಿದ್ದು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಬರುವ ದಿನದಂದು, ಮಹಾಬಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದನು. ಆಗತಾನೆ ಚಿಗುರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ನಳನಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯ ಮಂದಾರವೃಕ್ಷದ ಬುಡವನ್ನು ಸೇರಿ ನಿಂತನು. ಮಂದಾರ ವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಿನ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ. ಆಗ ಗಾಳಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಘರ್ಜಿಸುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಧೂಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸುವಂತೆ ಭೂವಲಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ರಭಸದಿಂದ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬೀಸಿತ್ತು. ೩೧. ಆಕಾಶದ ಸ್ಥಾನ ಪಲ್ಲಟವಾಯಿತು. ಮೋಡಗಳು ಅವಕಾಶಕೊಡದೆ ಹಾರಾಡಿದವು. ಮಿಂಚುಗಳು ಭುಗಿಲ್ ಭುಗಿಲ್ ಎಂದು ಅಟವಾಡಿದವು. ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಹೊತ್ತ ಆದಿಶೇಷ ಕುಸಿದು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿದ. ಸಿಡಿಲು ಆರ್ಭಟಿಸಿತ್ತು. ಆ ಶಬ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಹಗಲಿನ ಹಣೆಬರಹ ಅಳಿಸಿಹೋಯಿತು. ಕತ್ತಲೆ ತಲೆದೋರಿತು. ಹಗಲನ್ನು ಪುಡಿಮಾಡಿ ಕಾಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ಕಾರಿರುಳ ತಿರುಳಿನ ರಸವನ್ನು ಕಲಸಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಬಳಿದಂತೆ ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಹಗಲಾಯಿತು. ೩೨. ಮನ್ಮಥನ ದರ್ಪವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದವನ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ಕೊಡೆಗಳೋ ಎಂಬಂತೆ ಮೇಘಗಳು ಕಾಣಿಸಿದವು.

ಘಳಿಲನಂತಾಗಳಿದ್ದುದು ಗಗನದೊಳಗೊಂದು
 ಬೆಳಗು ಮೊಳೆಯುತ್ತದಪ ಬಳಿವಿಡಿದು ಕಣ್ಗೆ ಮಂ
 ಗಳವಪ್ಪ ಶೈತ್ಯಪ್ರಭಾಪಟಲದಿಂದ ನಾನಾ ದಿವ್ಯನಾದದಿಂದ
 ಬಳಸಿ ಪರುಷದ ಕರಂಡಗೆಯೊಳಗೆಮಾದಿ ಗುಣ
 ಮಿಳಿತ ಸೆಜ್ಜೆಯೊಳಮಲಿಂಗವಿಳಿದಾ ಸಿದ್ಧ
 ಕುಲತಿಲಕನಿರ್ದ ಮಂದಾರಗುಲ್ಮದ ತಳದ ಭೂಮಿಯೊಳು ಮೈದೋಷಲು ೩೩

ತಳಿತ ಪುಳಕದ ಗುಡಿಗಳಿಂ ಮುಗಿದ ಕರಕಮಲ
 ಕಳಶದಿಂದಾನಂದ ಜಲಬಿಂದು ಕುಸುಮದಿಂ
 ಮೊಳೆವ ಗದುಗದದ ಹಱಿಯಿಂ ಮನೋರಾಗತಳಿರಿಂ ನಯನದೀವಿಗೆಗಳಿಂ
 ಬಳವೆತ್ತ ಸಂತಸದ ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಳಗೆ ನಿ
 ಮಳ ದಿವ್ಯಲಿಂಗವನಿದಿಗೊಂಡು ಕೊಂಡು ನಿಜ
 ನಿಲಯಕ್ಕೆತಂದು ಘನಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದೊಳಿರ್ದ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು ೩೪

ಮೋಡಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವ ಮಿಂಚುಗಳು ಆತನ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟ ಕೈದೀಪಗಳಂತೆ
 ಕಂಗೊಳಿಸಿದುವು. ಅವನ ಬರುವಿಕೆಗೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ವಾಯು
 ನೆಲವನ್ನು ಗುಡಿಸುವಂತೆ ಧೂಳುಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೂಕುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
 ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಬರವನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸುವಂತೆ (ಪರಾಕು ಹೇಳುವಂತೆ) ಎತ್ತರಿಸಿದ
 ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿತ್ತು, ಸಿಡಿಲಿನ ಆರ್ಭಟ. ಗುಡಿಸಿದ ನೆಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸುವಂತೆ ಮಳೆಯ
 ಸಣ್ಣ (ಚಿಟಕು) ಹನಿಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಸಿದ್ಧಪತಿಯು ಆನಂದಿಸಿದನು.
 ೩೩. ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಳಕು ಮೂಡಿತು. ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ,
 ಕಂಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ತಂಪುಕಾಂತಿಯ ವಲಯದಿಂದ ವಿವಿಧ
 ದೇವನಾದಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಿ ಸ್ಪರ್ಶಶೀಲೆಯ ಕರಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ಅಣೆಮಾದಿ ಅಷ್ಟಗುಣಗಳಿಂದ
 ಸಿದ್ಧವಾದ ಸೆಜ್ಜೆಯೊಳಗೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಲಿಂಗವೊಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಅದು ಅಲ್ಲಿಂದ
 ಇಳಿದು ಸಿದ್ಧರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನಿದ್ದ ಮಂದಾರದ ಪೊದೆಯ ಬುಡದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ
 ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ೩೪. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮೈ ರೋಮಾಂಚನದಿಂದ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿತು. ಅವನ
 ಕೈಗಳು ಮುಗಿದು ಕಲಶಗಳಾದುವು. ಆನಂದಬಾಷ್ಪಗಳು ಹೂವುಗಳಾದುವು.
 ಹರ್ಷಾತಿರೇಕದಿಂದ ಹೊರಟ ಗದ್ಗದಶಬ್ದಗಳು ತಮ್ಮಟೆಯ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.
 ದೇವದೇವನ ಮೇಲಿದ್ದ ಪ್ರೇಮವೇ ಚಿಗುರಾಯಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳೇ ಬೆಳಗುವ ದೀಪಗಳಾದವು.
 ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನನಾದ ಸಂತೋಷದಾಗರನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆಗಲೇ ಮೂಡಿದ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ
 ಆ ಅಮಲಲಿಂಗವನ್ನು ಸುಸ್ಥಾಗತಿಸಿ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ
 ಮುಂದೆ ದಿನಗಳನ್ನು ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂದ ಕಳೆಯ

ಆ ಲಿಂಗಮಂ ಮನೆಯೊಳಾರಾಧಿಸುತ್ತಾ ನಿ
ರಾಲಂಬನಿರಲೊಂದು ದಿವಸ ಮನೆದೈವವಹ
ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನಂ ನೋನಲೆಂದಾ ತಂದೆ ತಾಯ್ತುಳುದೊಡಗಿಸಿದಡೆ
ಕೇಳಿ ಕಿಡಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಬೇಡಿತಂ ಕೊಡಬಲ್ಲ
ಶೂಲಿ ಬಂದಿರೆ ಬಗೆಯದಕಟಕಟ ಬೂದಿಯೊಳು
ಬೇಳುವಂತಧಮ ದೈವವ ಮಾಡಿದಪರೆಂದು ಹೊಜವಂಟ ನಿಜಗೃಹವನು ೩೫

ಅತಿ ಜಡರೆನಿಪ್ಪ ಮಾನವರನ್ನೇನೆಂಬೆ
ನತನುಹರನಿರಲನ್ನದೈವಗಳನೋನುವಿರೆ
ಪತಿತರಿರ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳು ನಿಲುವನಲ್ಲೆಂದು ಲಿಂಗಮಂ ಧರಿಸಿ ಪಿಡಿದು
ಗತಿಗೆಟ್ಟು ಬೇಟೆನ್ನು ದೈವರೆಂದೆನ್ನದಿರಿ
ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಬೇಟೆನ್ನು ದೈವವೆಂದೆನ್ನದಿರಿ
ಅತನುಹರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೀವನೆಂದು ಹಾಡಿದನೊಂದು ಗುರುವಚನವ ೩೬

ಮುಂದಿಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಗೃಹವಾದಪ್ಪು
ದೆಂದು ಪೇಳ್ವಂದದಿಂ ಹೊಜಗೆ ಮಠಮಂ ಕಟ್ಟಿ
ಹಿಂದುಗೊಂಡೆಯ್ತು ಬಂದಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ಕರುಣದಿಂ ದೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು
ಸಂದ ಹೂಗಿಡುಗಳಂ ಬಿತ್ತಿ ಸಲಹುತ್ತ ಮೇ
ಲೊಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಂ ಸಿದ್ಧಕುಲತಿಲಕನಾ
ನಂದದಿಂದಿರಲಿತ್ತ ಚಿಂತೆ ಮೊಳೆಯಿತ್ತು ಶೂಲಿಗೆ ರಜತಪರ್ವತದಲಿ ೩೭

ತೊಡಗಿದನು. ೩೫. ತಾನು ತಂದ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮೈಮರೆತನು. ಅದನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಆರಾಧಿಸುವನು. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರಾಲಂಬನಂತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯ್ತುಳು ಮನೆದೈವವಾದ ಧೂಳಿಮಾಕಾಳನನ್ನು ವ್ರತದಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಚಾರ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಿಡಿಕ್ಕಿಯಾಡಿದನು. “ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವ ಶೂಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಪರಿಗಣಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮಮಾಡದೆ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಮಾಡುವಂತೆ ಅಧಮದೈವದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರಿ. ನಾನು ಇನ್ನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ತನ್ನ ಗೃಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊರ ಹೊರಟನು. ೩೬. ಜಡಸ್ವರೂಪಿಗಳಾದ ಈ ಮಾನವರನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಏನಿದೆ? ಮನ್ಮಥಶತ್ರುವಾದ ಶಿವನಿರುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಕುದ್ರದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಪತಿತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ ತಡ ತನಗೆ ಒದಗಿಬಂದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು “ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ದೈವ ಇದೆ ಎನ್ನಬೇಡಿರಿ, ಧೈರ್ಯ ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಬೇರೆ ದೈವ ಇದೆ ಎನ್ನಬೇಡಿರಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಮನ್ಮಥಹರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೀವನೆಂದು” ಒಂದು ಗುರುವಚನವನ್ನೂ ಹಾಡಿದನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳುವಂತೆ. ೩೭. ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಸಿದ್ಧ ರಾಜೇಶ ಒಂದು ಮಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ.

ರಾಗದಿಂ ನಿನ್ನ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಂ ಧರೆಯುತಿಯೆ
ಯೋಗ ರಮಣೀಯ ಸುಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಮಾಡುವೆಂ
ಹೋಗೆಂದು ಕಂದನಂ ಕಳುಹಿ ಪಲಕೆಲವು ದಿನವಾಯ್ತೆಂದು ನೆನೆದು ಹರನು
ಬೇಗದಿಂ ನಡೆದು ಬಂದಾವೂರೊಳುಟುವ ವಿಭು
ವಾಗಿಪ್ಪ ನನ್ನಪ್ಪನರಸಿ ಚಾಮಲದೇವಿ
ಗಾಗಳಂತೇ ಕನಸಿನೊಳು ಮನದ ಮೊನೆಯ ಮೇಲಿದರ್ ಬಳಿಕಿಂತೆಂದನು ೩೮

ಚಾಮವ್ವ ಮಗಳೆ ನಿನ್ನೂರೊಳೊಂದು ಕ್ರೋಶ
ಭೂಮಿಯಂ ಸಿದ್ಧರಾಮಂಗೆ ಕೊಡು ಕೊಟ್ಟಡಭಿ
ರಾಮದಿಂದೆಮಗೆ ಪುರಮಂ ರಚಿಸಿದಪನೇಳು ಬೇಗ ಮಾಡೆಂದು ಬೆಸಸಿ
ಸೋಮಧರನಡಗೆ ಮೈಮುರಿದೆದ್ದು ಕರೆದೊರ್ವ
ಕಾಮಿನಿಗೆ ಹಿಂದೆಮ್ಮ ಗುರು ರೇವಣಾರ್ಜುನಂ
ದಾ ಮಾತಿನಂತಿಂದು ಕನಸಿನೊಳು ಶಿವ ಪೇಳನೆಂದು ನುಡಿದಳು ಮುದದಲಿ ೩೯

ಅದು ಮುಂದೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಆಲಯವೇ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಅವನು ಭಾವಿಸಿದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಅಂತು ಒಂದೆಡೆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ನೆಲೆನಿಂತ. ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದ ಅವನ ಅಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ ಕಾರುಣ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ. ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಅನೇಕ ಹೂ ಬಳ್ಳಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತ ಮತ್ತೊಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ. ದೈವಾರ್ಚನೆಯ ಹರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇತ್ತ ಸಿದ್ಧ ಕುಲತಿಲಕನು ಮುಳುಗಿರಲು, ಶ್ರೀಶೈಲ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ (ರಜತ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ-ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ) ಇದ್ದ ಶೂಲಿಗೆ ಚಿಂತೆ ಮೂಡಿತು. ೩೮. 'ನಿನ್ನ ಸೊನ್ನಲಾಪುರವನ್ನು ಭೂಲೋಕವೆಲ್ಲ ಅರಿಯುವಂತೆ ರಮಣೀಯ ಯೋಗಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಆ ಭಕ್ತರೂಪನಿಗೆ. ಆ ಹುಡುಗ ಹೋಗಿ ಹಲವು ಕಾಲ ಸಂದಿತು. ನಾನು ಇನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಹೊರಟು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೆ ಬಂದನು. ಆ ಊರನ್ನು ಒಬ್ಬ ರಾಜ ನನ್ನಪ್ಪ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಪ್ರಭುವಿನ ಹೆಂಡತಿ ಚಾಮಲದೇವಿ. ಅಂದು ಅವಳ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ. ಅವಳ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟ. ೩೯. "ಮಗಳೆ ಚಾಮವ್ವೆ, ನಿನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರೋಶ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ಏಳು, ಎದ್ದೇಳು, ಬೇಗ ದಾನ ಮಾಡು ಎಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ. ಕೂಡಲೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದನು. ಚಾಮವ್ವೆಗೆ ಕೂಡಲೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮೈಮುರಿದು ಎದ್ದಳು. ತನ್ನ ಸಖಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕರೆದು 'ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಗುರು ರೇವಣಸಿದ್ಧಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆನಲ್ಲವೇ. ಅದೇ ಮಾತನ್ನೇ ಇಂದು ಶಿವ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದನು'

ಹರಹರ ಮಹಾದೇವ ಕನಸಲ್ಲ ನಡೆಯೆಂದು
ಹರುಷಜಲದಿಂದ ಮಿಂದು ಮೊಳೆವ ಪುಳಕಂಗಳಾ
ಭರಣಮಂ ತೊಟ್ಟು ಸಂತಸದಣೆಂಬವನುಟ್ಟು ಮುಗಿದ ಕೈ ಹೂವ ಸೂಡಿ
ನೆರೆದ ಪರಿವಾರ ಸಹಿತೈತಂದು ಲೋಕೈಕ
ಗುರುವಿಗೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ನಿಂದಿರ್ದು ನಿಮ್ಮ ಶಿವ
ಪುರಕೆ ತಕ್ಕನಿತು ಭೂಮಿಯನಿತ್ತನವಧರಿಪುದೆಂದು ಧಾರೆಯನೆಳೆದಳು ೪೦

ಮುಂದೇನು ಬೇಕಾದೊಡಂ ಬೆಸಸು ಬೆಸಕೆಯ್ವೆ
ನೆಂದು ಪೊಡಮಟ್ಟಾಕೆ ಪೋಗೆ ಕಂಡಟಿಯದೀ
ಯಂದುಮುಖ ಕೊಟ್ಟಡಂತೀಯಯ್ಯ ಕೊಂಡನಿದ ಪುರವ ರಚಿಸುವೆನೆಂದಡೆ
ಹಂದದ ಧನಂ ಬೇಕು ಧನವಿಲ್ಲ ಲೋಕ ನಗು
ವಂದವಾಯ್ತೆಂದು ನುಡಿಯದೆ ಭ್ರಮಿಸಿ ಕಳೆಗುಂದಿ
ಮುಂದೆ ನಿಂದಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನನುವಟಿದನಾ ಸಿದ್ಧಪತಿ ಮನದೊಳಂದು ೪೧

ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ ನುಡಿದಳು. ೪೦. 'ಇದು ಕನಸಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ನನಸು. ಏಳು ಹೋಗೋಣ' ಎಂದು ರಾಣಿಯು ಸಖಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಳು. ಅವಳು ಆನಂದದ ಜಲದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಳು. ರೋಮಾಂಚನವೆಂಬ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಳು. ಸಂತೋಷವೆಂಬ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದಳು. ಮುಗಿದ ಕೈಗಳ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಮುಡಿದಳು. ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಲೋಕೈಕ ಗುರುವಾದ ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಕಡೆಗೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದಳು 'ನೀವು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಶಿವಪುರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ೪೧. ಪುರವ ರಚಿಸಲು ಮುಂದೆ ನಿನಗೇನೇನು ಬೇಕೊ ಅದನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡು. ನಾನು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋದಳು. "ನನಗೇ ಆಕೆಯ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರಿಯಳು. ಈ ಮಹಾರಾಣಿ ಶಿವಪಟ್ಟಣ ರಚನೆಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಶಿವ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇವನಿಗಾಗಿ ನಗರ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕ ಹಣ ಬೇಕು. ಈಗ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಲೋಕ ನಗುವಂತಾಯಿತು ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ" ಎಂದು ಮೌನವಾಗಿ ಭ್ರಮಿಸಿದನು. ಅವನ ಮುಖದ ತೇಜಸ್ಸು ಮಂಕಾಯಿತು. ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತ ಶಿಷ್ಯನೂ ಅಣ್ಣನೂ ಆದ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ ಆಲೋಚನೆಯೇನು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ೪೨. 'ಶಿವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಥಳ ಶುದ್ಧಿ ನೋಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಗೆದು ನೋಡು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆ ಬಂತೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲುಂಟಾದ ಅಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ ಅವನು ತೋರಿಸಿದ ಜಾಗವನ್ನು

ಎಸೆವ ಶಿವನಿಳಯಮಂ ಮಾಡುವಡೆ ನೆಲನ ಶೋ
 ಧಿಸಬೇಹುದೀಯೆಡೆಯನಗೆಯೆನಲು ಮನದೊಳಗೆ
 ನುಸಿಗೊಳುತುದಾಸೀನದಿಂ ಗುದ್ದಲಿಯನೆತ್ತಿ ಮೀಂಟುತ್ತೆ ಪೊಡೆಯೆ ಮುಂದೆ
 ಹೊಸಹೊನ್ನ ಹಿರಿಯ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಂ ಕಂಡು ಶಂ
 ಕಿಸುತ ನಿನ್ನಳವಟೆಯಲೆನ್ನಳವೆಯೆಂದು ಕೀ
 ತಿಸುತೆಜಗಿದಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ನಸುನಗುತಲಪ್ರತಿಮನಿಂತೆಂದನು

೪೨

ಶ್ರೀನಾರಿಯಂ ಧರೆಗೆ ಕೊಡುವ ಮಹಿಮಂ ತನಗೆ
 ತಾನಧಮನೇ ಎಂದು ಶಿಲ್ಪಜ್ಞರಂ ಕರಸಿ
 ನಾನಾ ನವೀನವೆನೆ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಲಿ ಮಾಡಿಸಿದನೀಶನಿಲಯಂಗಳ
 ಏನೆಂಬೆನೀ ಹಸ್ತವೀಯಳತೆಯೀಯಧಿ
 ಪ್ಲಾನವೀ ರೇಖೆಯೀ ಖಂಡೆಯಂ ಕಡಿಗೆಯೇ
 ತಾನವೀಯಾಯವೀ ಗೃಹವೆಂದು ಹೆಸರಿಡುವರಿಲ್ಲೆಂದು ಹಿಂದು ಮುಂದೆ

೪೩

ಸಲೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂಗೊಂದು ನಾಲ್ಕೆಸೆಯ ಚಾ
 ಗಿಲಲಿಪ್ಪ ದೇವರ್ಗ ನಾಲ್ಕುಪ್ಪಮೂರ್ತಿಗ
 ಳ್ಲಸದೆಂಟಾದಿಯೊಳು ಕಂಡ ನವಣೆಯ ಕೆಯ್ಯ ತಮ್ಮಡಿಯ ಹೆಸರಲೊಂದು
 ನಲಿದು ಹರ ಕುಳ್ಳಿದ ಗೊಂಟಗೊಂದುರೆ ಸತ್ಯ
 ದಲಿಮೆಱಿಯಲೊಂದನುಗೃಹವಿತ್ತ ಗುರುಮೂರ್ತಿ
 ಯಲಿ ಬಳಿಕೊಂದಿಂತು ಹದಿನೇಳು ಯೋಗಲಿಂಗಂಗಳಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು

೪೪

ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ಅಗೆದು ಮಣ್ಣನ್ನು ಮೀಟಿದನು. ಪುನಃ ಪುನಃ ಅಗೆದು ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಸಿದನು. ಆಗ ಅವನಿಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊನ್ನನ್ನು ತುಂಬಿದ ದೊಡ್ಡ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯೊಂದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅಲಕ್ಷ್ಯದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಂಕೆ ಸಹಜವಾಯಿತು. 'ನಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತ ಅವನ ಕಾಲಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು. ಆಗ ಅಪ್ರತಿಮ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತನಾದ ಸಿದ್ಧೇಶ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ೪೩. "ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಮಹಿಮಾವಂತ ಶಿವ. ಆತನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಾನು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಅಧಮನೇ' ಎಂದನು. ಕೂಡಲೆ ಶಿಲ್ಪತಜ್ಞರನ್ನು ಕರೆಸಿದನು. ಅವರಿಂದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಹೊಸ ಶಿವನಿಲಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರಚಿಸಲು ಹೇಳಿದನು. ಕಡೆಗೆ ಅವನೇ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವನಂತೆ ಈ ಹಸ್ತ, ಈ ಅಳತೆ, ಈ ಅಧಿಷ್ಠಾನ, ಈ ರೇಖೆ, ಈ ಆಯುಧ, ಈ ಬಗೆಯ ಅಗೆತ, ಈ ಸ್ಥಾನ, ಈ ಆಯ (ವಿಸ್ತಾರ), ಈ ಗೃಹ ಎಂದು ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ 'ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ' ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ೪೪. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಒಂದು ದೇವಾಲಯ. ಆ ದೇವಾಲಯದ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ದೇವರುಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಲಯಗಳು.

ಎಲ್ಲವಳವಟ್ಟುದೀ ಸಮಯದೊಳು ಗಿರಿಸುತೆಯ
ವಲ್ಲಭನ ವಾಹನಂ ಬಂದಡುತ್ತವಕೆ ಪಡಿ
ಯಿಲ್ಲೆನುತ್ತಾವೂರ ತುಳುವಿನೊಳು ಸಿದ್ಧಪತಿ ನೋಡುತಿರೆ ಮುಂದೆಲ್ಲರು
ಬಲ್ಲ ಬಡ ಬಜರುಗವಿಲೆಗೆಯಾಗಲೇ ಗರ್ಭ
ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಬೆಳೆವತ್ತು ಬೆಸಲಾಯ್ತು ಸುರಭಿಗಳ
ನಲ್ಲನಂ ದುರಿತಗಜಮಲ್ಲನಂ ಹೊಗಳಲಳವಲ್ಲೆನಿಸಿಕೊಂಬವನು

೪೫

ಘನಮುಕ್ತಿ ಕಾಯ ದೇವಾಳಿ ರೋಮಾಳಿ ತೀ
ರ್ಥನಿಕಾಯ ಸುಳಿ ಪುಣ್ಯವವಯವ ಯುಗಂಚರಣ
ಫಿನುತ ರುದ್ರಂ ಜೀವ ಸರ್ವಮಂತ್ರಂ ನಾದವಜ ಹರಿಗಳುಭಯ ಪಕ್ಷ
ಅನುಪಮ ಪೂಜಮಂದುಗೆಯ ದಯೆಯೆ ತೊಡರು ಶ್ರುತಿ
ಧ್ವನಿಗಳೂರಗಲ್ ಸತ್ಯದ ಸಂಜೆ ಶಾಂತಿ ಮಂ
ಧನ ಭಕ್ತಿದಂಡ ಚಿತ್ತಿ ನೊಸಲುಗನ್ನಡಿಯೊಳಿಸೆದನಾ ವ್ಯಷಭೇಂದ್ರನು

೪೬

ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ದೇವಗೃಹಗಳು, ತಾನು ಮೊದಲು ನವಣೆಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಶಿವಪಾದದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಲಯ, ಅಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮೂಲೆಗೆ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನ. ಆ ಊರಿನ ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು. ತನಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಗುರುಮೂರ್ತಿಗೆ ಒಂದು ನಿಲಯ. ಹೀಗೆ ಹದಿನೇಳು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹದಿನೇಳು ಯೋಗಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ೪೫. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಸಮಯ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಗಿರಿಜಾರಮಣನ ವಾಹನ ಬರಬೇಕು. ಬಂದರೆ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾದುದು ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಯೋಚನೆ ಬಂದಾಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆ ಊರಿನ ದನದ ಮಂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿವ ಹೇಳಿದ ಬಂಜೆದನ ಇರುವುದೇ ಎಂದು ಹುಡುಕಿದನು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಬಡ ಬಂಜೆಹಸು ಆ ಮಂದೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಅದು ಗರ್ಭತಾಳಿತು. ಬಸಿರು ಬೆಳೆಯಿತು. ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. ಕರುವನ್ನೂ ಹಾಕಿತು. ಅದು ಕಾಮಧೇನುಗಳ ಗಂಡ, ಪಾಪದ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಮಲ್ಲ! ಅದನ್ನು ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆ ಗಂಡು ಕರು ಬೆಳೆಯಿತು. ೪೬. ಆ ವ್ಯಷಭನ ಕಾಯ, ಮುಕ್ತಿಕೂದಲುಗಳೆಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು, ಅದರ ಸುಳಿ ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥ, ಪುಣ್ಯಗಳೇ ಅಂಗಾಂಗಗಳು, ಅದರ ಕಾಲುಗಳು ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳು, ರುದ್ರನೇ ಅದರ ಪ್ರಾಣ, ಅದರ ಧ್ವನಿ ಸರ್ವಮಂತ್ರಗಳು, ಆ ವ್ಯಷಭನ ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳು ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣು, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪ್ರಣವವೇ (ಒಂಕಾರವೇ) ಕಾಲಿನ ರುಳಿ. ದಯೆಯೇ ಅದರ ಆಭರಣ, ವೇದಘೋಷಗಳೇ ಕಾಲಿನ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಶಬ್ದಗಳು, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಗಂಟೆಯೇ ಸತ್ಯ. ಶಾಂತಿಯೇ ಅಲಂಕಾರ, ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಹಾರವೇ ಭಕ್ತಿ, ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಚಿತ್ತಾರದ ಹಣೆಯ ಕನ್ನಡಿಯಿಂದ ಆ ವ್ಯಷಭೇಂದ್ರ ಸೊಗಸಾಗಿ

ಆ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನನಾ ಸಿದ್ಧರಾಮನ
 ತ್ಯಾನಂದದಿಂ ಗುಡಿಯ ಕಲಸ ಕನ್ನಡಿಯ ವಾ
 ದ್ಯಾನೀಕ ರವದಿಂದಿಗೊಂಡು ಬಂದೀಶನ ಗೃಹಾಂತರಾಳದೊಳು ಪೊಗಿಸಿ
 ಸ್ವಾನುಭಾವದಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪರಿಕರಂಗಳನ
 ನೂನದಿಂ ನೆರಪಿ ಪುಣ್ಯಾಕಾರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
 ನಾನಾ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಯನೊದವಿ ಪಿಡಿದು ಜಯಜಯತೆಂದು ನಿಂದಿದರ್ಘನು ೪೭

ವಸುಧೆ ಪುಳಕಿಸೆ ಹಲವು ವಾದ್ಯಕುಲವುಲಿಯೆ ದೆಸೆ
 ದೆಸೆಗಳಲಿ ಶಿವಹೋಮವುಣ್ಣೆ ಶರಣಾಳಿ ಸಂ
 ತಸದಿಂದಲುಘೆಯೆಂದು ಕುಣಿಯೆ ಪೂಮಳೆವಿಡಿದು ದೇವರಂಬರದೊಳಾದೆ
 ಒಸೆದು ಪಿಡಿದಧರವೇ ಹಸ್ತವುಸಿರೇ ಮಂತ್ರ
 ವಿಸರ ಲಾಲಾಜಲದಿನಭಿಷೇಕ ಫೇನವೇ
 ಕುಸುಮವನೆ ನಿಲಿಸಿದಂ ಮುನ್ನಿನ ಸುಯೋಗಲಿಂಗದ ಶಿಖೆಯೊಳಾ ವೃಷಭನ ೪೮

ಬಂದವರ್ಗಾನನನ್ಯಾಧಾರನೆಂದು ಪೇ
 ಳ್ದಂದದಿಂ ಮೊದಲಲಿಂಗವೆ ಪೀಠವಾಗಿ ಮುದ
 ದಿಂದೊಸೆದು ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಾಲಿಂಗದೊಳು ವೃಷಭನಡಗೆ ಕಂಡಾ ಸಿದ್ಧನು
 ಹಿಂದೆ ಸವೆದಿದರ್ಘ ಹದಿನಾಳು ಲಿಂಗಸ್ಥಲವ
 ನಿಂದೀಗಲೇಕಕಾಲದೊಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವೆ
 ನೆಂದು ಸಂಭ್ರಮದೊಳಗೆ ಸಂಭ್ರಮ ಬೆಳೆಯೆ ಪರಿಚಾರಕರಿಗಿಂತೆಂದನು ೪೯

ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ೪೭. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಕರೆತಂದು, ಗುಡಿಯ ಕಲಶ ಕನ್ನಡಿಗಳು ವಾದ್ಯಗಳು ಘೋಷಣೆಗಳು ಇವುಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಈಶ್ವರದೇವಾಲಯದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಅನುಭವ ಪೂರ್ಣಕ್ರಮದಿಂದ ದೇವಾಲಯದ ಲಿಂಗಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಪರಿಕರಗಳೊಡನೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ, ಯಾವುದೂ ಲೋಪಬರದಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆರವೇರಿಸಿ ಪುಣ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷಪೂಜೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿದನು. ೪೮. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಪೂಜೆಯ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯೇ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡಿತು. ನಾನಾ ವಾದ್ಯಗಳು ಬಾರಿಸಿದವು. ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಶಿವಹೋಮಗಳು ನಡೆದುವು. ಸೇರಿದ ಶರಣಜನಸಮೂಹ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡಿತು. ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ದೇವಸಮೂಹ ಹೂಮಳೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿತು. ಬಸವರಾಜ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ್ದ ತುಟಿಗಳೇ ಲಿಂಗವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಹಸ್ತಗಳಾದವು. ಅವನ ಉಸಿರೇ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮಂತ್ರಗಳಾದವು. ಅದರ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಟ ಲಾಲಾರಸವೇ ಅಭಿಷೇಕದ ಜಲವಾಯಿತು. ಅವುಗಳಿಂದ ಮೂಡಿದ ನೊರೆಯೇ ಹೂವುಗಳಾದವು. ಸುಯೋಗದಿಂದ ದೊರಕಿದ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಆ ವೃಷಭವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದನು. ೪೯. ಪೀಠವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಜನರಿಗೆ 'ಪರಮೇಶ್ವರ ತನಗೆ ತಾನೆ ಆಧಾರ, ತನಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಆಧಾರನಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು

ನಿಲ್ಲದೆಲ್ಲಾಯೆಡೆಯೊಳೆಲ್ಲರನು ತಳು
 ವಿಲ್ಲದಣೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿಯೆಂದು ಬೆಸನನಿ
 ತ್ತಲ್ಲಲ್ಲಿಗಟ್ಟು ಚಿಚ್ಚರದೊಳಾಚಾರ್ಯರ ಶಿರೋರತ್ನ ಸಿದ್ಧನೈದಿ
 ಅಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಳು ಲಿಂಗವನೇಕಲಗ್ಗದೊಳ
 ಗೆಲ್ಲಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದನೊರ್ವನೇ ಮುನಿವರರ
 ವಲ್ಲಭಂ ನೋಡಲೆಲ್ಲಿಯು ತಾನೆಯಾಗಿದನೇನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸುವನು

೫೦

ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಪುರೋಹಿತನಾದ ವೃಷಭನು ಅಡಗಿ ಹೋದನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಸಿದ್ಧರಾಮ ತಾನು ಹಿಂದೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ಉಳಿದ ಹದಿನಾರು ಲಿಂಗಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಪರಿಚಾರಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ೫೦. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಡಮಾಡದೆ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಅವರುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅನಂತರ ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ದೇವಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹದಿನಾರು ಲಿಂಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು ಎಂದರೆ ಅದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಋಷಿಮುನಿಗಳೊಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೀಗೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು.

* ಬ್ರಹ್ಮೇಶ, ನೇಲೇಶ, ಸಿದ್ಧೇಶ, ತ್ರಿಪುರಾಂತಕೇಶ, ಅನುಜೇಶ, ಕೊಪ್ಪೇಶ, ನಕ್ಷೇಶ, ನವಣೆಯ ತಮ್ಮಡೇಶ, ಮಹಿಮೇಶ, ಅಬಳೇಶ, ಮಾಹೇಶ, ಏಹೇಶ, ಸೂಹೇಶ, ತೇಜೇಶ ಸತ್ಪ್ರಾಣೇಶ, ಹೀರೇಶ್ವರ (ಇವು ಹದಿನಾರು ಲಿಂಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳು)

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ|| ಶಾಪಹತರಾದ ಗಂಧರ್ವರ್ಗ ನಿಜವಿತ್ತು
ಕೋಪದಿಂದ ಬಂದ ಮದನನ ಬಿಲ್ಲ ಬಿಸುಡಿಸಿದ
ಭಾಪುರೇ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಮರ್ತ್ಯದ ಮಹಾದೇವನಂ ನಂಬರೇ

ಮರಳಿ ವರಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಡೆಗೆ ನಡೆತಂದು
ತೊರೆವ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಂಪಿಸುವ ಕೈಯಿಂದವಂ
ಕುರಿಪ ಮೈಯಿಂದ ತೊದಳಿಸುವ ಬಾಯಿಂದ ಡೆಂಡಣಿಪ ಕಾಲಿಂದ ಮೆಚಿವ
ಕರುಣದಿಂದ ನೋಡಿ ಮುಟ್ಟಿ ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ ತುತಿ
ಗರೆದು ಕುಣಿದಾಡಿ ಜಾನಿಸಿ ಬಳಿಕ ಲೋಕೈಕ
ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮನಾಥಂ ದಾನಧರ್ಮಮಂ ಮಾಡಲುದ್ಯೋಗಿಸಿದನು ೧

ಇಂದೊಮ್ಮೆ ನೆರೆದೀ ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರಕ್ಕಿತ್ತೆ
ನೆಂದಡೇನಹುದವಿಳ ಮುಖದ ಜೀವಾಳಿಗಳಿ
ಗಂದುವುಂ ತಪ್ಪದಂತೀವೆನೆಂದನುಗೈದು ಸತ್ಯಮಂ ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿ
ಸಂದ ಪುರದೇಶೈಯೊಳೊಂದು ಯೋಜನದೊಳಿಹ
ಹೆಂದದಣು ಮೊದಲಿಹುಹೆ ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಮೃಗವಾನೆ
ಯೆಂದವಕ್ಕಲಸದುಚಿತಾಹಾರಮಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟನುದಿನಂ ನಡೆಯಲು ೨

ಸೂ|| ಶಾಪಗ್ರಸ್ತರಾದ ಗಂಧರ್ವರ ಶಾಪವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪರಿಹಾರಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ
ಅವರ ಮೂಲಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಮದನನ
ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡಿದನು. ಭೂಲೋಕದ ಶಿವಸ್ವರೂಪಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಅವನೇ ಈಶ್ವರ,
ಅವನನ್ನು ನಂಬುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ೧. ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಿಂತು ಯೋಗ
ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಮೂಲದೇವಾಲಯವಾದ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ತನ್ನ ಒಲವಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ
ನೋಡಿ ಅವನಿಗೆ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಹರಿಯಿತು. ಮುಗಿದ ಕೈಗಳು ಕಂಪಿಸಿದವು. ಮೈ
ರೋಮಾಂಚನಿಂದ ಸ್ಫುರಣಗೊಂಡಿತು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳು ಹರ್ಷಭರದಿಂದ
ತೊದಲಿದುವು. ನಿಂತ ಕಾಲುಗಳು ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದುವು. ಪರಾತ್ಪರನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕರುಣೆ
ಉದ್ವಿಪನಗೊಂಡಿತು. ಲಿಂಗವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದನು, ಮುಟ್ಟಿದನು,
ತಬ್ಬಿಕೊಂಡನು, ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದನು, ಮೈಮರೆತು ಕುಣಿದಾಡಿದನು, ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಈ ಆನಂದ ಅವನ ಸ್ವತ್ತಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಪರನಾಗಿ
ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆರಂಭಿಸಿದನು. ೨. ನಾನು ಒಂದು ಸಲ
ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರರಿಗೆ ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನು? ಅದನ್ನು
ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮನೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಶಿವನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಖಗಳ

ಹೀನರಿವರುತ್ತಮರಪಾತ್ರ ಸತ್ತಾತ್ರವೆಂ
ಬೀ ನೋಟಮಿಲ್ಲ ಸರ್ವರಿಗೆ ಭೂದಾನ ಗೋ
ದಾನ ಕನ್ಯಾದಾನ ವಸ್ತ್ರದಾನಂ ಮಹಿಷಿದಾನವಖಿಳಾನ್ನದಾನ
ನಾನಾ ಮಹಾದಾನವಂ ಮಾಡಿ ನೆಹಿ ತಣಿಪಿ
ಜ್ಞಾನನಿಧಿ ಸರ್ವದೇವರು ನವಗ್ರಹ ತಣಿಯೆ
ನೂನವಿಲ್ಲದೆ ಜಗಜ್ಜನದ ಕೃಪೆಗಾ ನಿತ್ಯಹೋಮಕುದ್ಯೋಗಿಸಿದನು

೩

ಹೋಮಾಗ್ನಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಹಣೆಯ ಜಸಾಗ್ನಿ
ಹೋಮೇಶ ಮಲ್ಲಿನಾಥಂ ಹೋಮ ನಿಷ್ಕಾಮ
ಹೋಮವಿದಕಗ್ನಿಯೇ ಸಂಸ್ಕಾರಮುಲ್ಲೇಖ ಸಾಧನಂ ದ್ರವ್ಯಸಿದ್ಧಿ
ರಾಮವೆನಿಸಲು ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರದಿ ನವಗ್ರಹಂ
ಭೂಮಿಯೊಳಗುಳ್ಳ ದೇವರು ಭೂತವಾಹುತಿಯ
ನೇಮದಿಂ ನಿತ್ಯಹೋಮದೊಳಿಲ್ಲಿ ಕೊಳುತಿರ್ಪುದೆಂದಾಸನವನಿತ್ತನು

೪

ಜೀವಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಅವ್ಯಾಹತವಾದ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಭಕ್ತಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಎಂದರೆ ತಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಪಟ್ಟಣದ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಯೋಜನದ ಸುತ್ತಳತೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಅಣುಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಇರುವೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಮೃಗ ಆನೆಯೆಂದು ಭೇದವೆಣಿಸದೆ, ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡದೆ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನೀಡುವ ಸತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ೩. ಇವರು ಕೆಳಮಟ್ಟದವರು ಇವರು ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯವರು, ಇವರು ಅಪಾತ್ರರು, ಇವರು ಸತ್ತಾತ್ರರು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಭೇದವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಏಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡನು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭೂಮಿಗಳನ್ನೂ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನೆಯರನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನೂ ಅನ್ನವನ್ನೂ ದಾನವನ್ನೂ ಇತರ ಮಹಾದಾನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಆ ದಾನಗಳಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಗಳಾದ ಸಮಸ್ತ ಗಣಾಧಿಪರು, ನವಗ್ರಹಗಳು ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಯಾವ ಲೋಪವೂ ಬಾರದಂತೆ ಲೋಕದ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಕೃಪೆ ಸಂಪಾದಿಸಲು ನಿತ್ಯ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ೪. ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಹಣೆಯ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಬೆಂಕಿಯೇ ಹೋಮಾಗ್ನಿ. ಹೋಮದ ಒಡೆಯ (ಹೋಮೇಶ) ಮಲ್ಲಿನಾಥ. ಹೋಮವೆಂದರೆ ನಿಷ್ಕಾಮ ಹೋಮ, ಇದಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಯೇ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಅದನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವುದೇ ಸಾಧನ, ದ್ರವ್ಯಸಿದ್ಧಿಯೇ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಎನ್ನಿಸಲು, ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರದಿಂದ ನವಗ್ರಹಗಳು, ಭೂಮಿಯೊಳಗುಳ್ಳ ದೇವರುಗಳು ಭೂತಗಳು ಆಹುತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ

ಮೃಡಮಲ್ಲಿನಾಥಂಗೆ ನಿತ್ಯನೇಮಂಗಳಂ
 ನಡೆಯಿಸುತ ಹೋಮಮಂ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರದಿ ರುದ್ರ
 ರೊಡಗೂಡಿ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಸರ್ವಗಣದೊಳು ಧರಾತಳದ ಮೇಲೆ
 ಪಡಿಯಿಲ್ಲೆನಲು ಪುರವ ರಚಿಸಿ ಬಳಿಕೊಂದು ದಿನ
 ನಡುವಿರುಳು ಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಬಲವರುತ್ತಂ ಮೂಡ
 ಗಡೆಯಿಂದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಾದಿ ಸಿದ್ಧನೈತರುತ್ತಿರೆ ಭಯಂಕರ ಮೊಳೆತುದು ೫

ಕಾರೊಡಲು ದಾಡೆ ಮಣಿಮಕುಟ ಪಣಿಕುಂಡಲಂ
 ತೋರಗಣು ಕೆಮ್ಮಿಸೆ ರುಂಡಾಭರಣ ಸರ್ಪ
 ಹಾರ ಶೂಲಂ ಡಮರುವಸಿ ಫಲಕ ಕಿಗ್ಗಟ್ಟನೆಸೆವ ಬಾವುಲಿ ತೊಡರಿನ
 ವೀರಭದ್ರಂ ಚಂಡಿ ಕೋಳಾಹಳಂ ಮೂಕ
 ಭೈರವಂ ನಂದಿ ಮಾಕಾಳ ಮದಗಜವದನ
 ವೀರಕರೆನಿಪ್ಪಾ ಗಣೇಶ್ವರರು ಸಂಭ್ರಮಂ ಮಿಗಲು ಗುರುವಂ ಕಂಡರು ೬

ಕೆದಜುದಲೆ ಕೆಮ್ಮಿಸೆ ರುಂಡ ಮುಂಡಾಭರಣ
 ವೈದವಿದ್ಧ ವೃತ್ತಿಕದ ಮಾಲೆ ಪೇರುರದಲ್ಲಿ
 ವಿದಿತವನೆ ಡಮರು ಶೂಲಂ ಬಿಡ್ಗವರಿದ ತಲೆ ದಿಗ್ಗಸನ ಪಾದುಕೆಯಲಿ
 ಅದಿರದೈತಂದುಂಚನುನತ್ತಕ್ಕೋಡ ಚಂ
 ಡದುದಾರ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಮೂಕರುರು ಭೈರವರು
 ಸದಮಳಜ್ಞಾನಿ ಗುರುವಿಂಗಳಿಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂದಿದರ್ವೇವೊಗಳ್ಳೆನು ೭

ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಆಸನವನ್ನಿತ್ತನು. ೫. ಹೀಗೆ ಈಶ್ವರರೂಪಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥನಿಗೆ ನಿತ್ಯ ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ರುದ್ರರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಅದು ಸರ್ವಗುಣಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ಇಂಥ ನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿನಗರವೊಂದಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದನು. ಅಂಥ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ೬. ಕಪ್ಪಾದ ದೇಹ, ಉದ್ದವಾದ ದಾಡಿ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮಣಿ ಖಚಿತವಾದ ಕಿರೀಟ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ಕುಂಡಲಗಳು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕೆಂಪಾದ ಹರವು ಮೀಸೆ, ರುಂಡಗಳ ಒಡವೆ, ಹಾವಿನ ಹಾರ, ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಡಮರುಗ, ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಗುರಾಣಿ (ಫಲಕ), ಸಣ್ಣ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಕರ್ಣಾಭರಣ-ಇವುಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ವೀರಭದ್ರ, ಚಂಡಿ, ಕೋಳಾಹಳ, ಮೂಕ ಭೈರವ, ನಂದಿ, ಮಹಾಕಾಳ, ಮದಗಜವದನ (ಗಣೇಶ), ವೀರಕ ಮೊದಲಾದ ಗಣಧರರು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡರು. ೭. ಕೆದರಿದ ತಲೆ, ಕೆಂಪು

ಹಸುರುಮೈ ಹಾವಿನಾಭರಣ ಬಿಡುಮಂಡೆ ಕೂ
ರಸಿ ಪಾನಪಾತ್ರೆ ಘಟಕುಚ ದಿಗಂಬರ ಹವಳ
ವೆಸೆವ ಹಾವುಗೆ ರುಂಡಮಾಲೆ ಗಜಗಮನ ಕೆಂಪಿನ ಪುಷ್ಪಸರಪೊಪ್ಪವಾ
ಹೊಸ ವಿಜಯ ಯಮದೂತಿ ಮಕರಿ ಜಯ ಕಾಳಾರಾ
ಕ್ಷಸಿ ಪರಾಜಿತೆ ಪಷ್ಕಿಯಜಿತೆಯೆಂಬೆಂಟು ಹೆಸ
ರೆಸೆವ ದೇವಾಂಗನೆಯರೈತಂದು ಕಂಡರಪ್ರತಿಮ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನನು

೮

ನೀವಾರಿಗಿಲ್ಲಿಗೇಕೈತಂದಿರೆಂದಡಗ
ಜಾವರಂ ಕಳಿವಿದಡದೇಕೆಂದಡೀವೂರ
ಕಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂಟು ಭೈರವರನೆಂಟು ದೇವರನೆಂಟು ಗಣಮುಖ್ಯರ
ಆ ವೀರ ಗಣನೆಂಟುಗಳಗೊಬ್ಬವಂ ನರರ
ತಾವಿಗೆ ಹೋಗಲಾನೊಲ್ಲೆನೆಂದಡೆ ಮುನಿದು
ದೇವದೇವನು ದೈತ್ಯನಾಗೆಂದು ಶಾಪಮಂ ಕೊಟ್ಟನವಧರಿಸೆಂದರು

೯

ಮೀಸೆ, ರುಂಡಮುಂಡಗಳ ಆಭರಣ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಉಬ್ಬಿದೆಯಲ್ಲಿ ಚೇಳಿನ ಹಾರ, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಡಮರುಗ, ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಹರಿದ ತಲೆ, ದಿಕ್ಕೇ ಬಟ್ಟೆ ಪಾದುಕೆಗಳು ಈ ರೀತಿ ಹೆದರದೆ ಬಂದ, ಅತಿ ಎತ್ತರದ, ಉನ್ನತ್ತರಾದ, ಕ್ರೋಧಾನ್ವಿತರಾದ, ಚಂಡ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ, ಉದಾರ ಸ್ವಭಾವದ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮೂಕರಾದ ರುರು, ಭೈರವ ಮೊದಲಾದ ಸದಮಲಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಂದು ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ೮. ಹಸುರಾದ ದೇಹ, ಹಾವಿನ ಆಭರಣ, ಬಿಚ್ಚಿದ ತಲೆ, ಕತ್ತಿ, ಪಾನಪಾತ್ರೆ, ಗಡಿಗೆಯಂಥ ಮೊಲೆಗಳು, ದಿಗಂಬರ, ಹವಳದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಪಾದುಕೆಗಳು, ರುಂಡಮಾಲೆ, ಗಜದ ನಡಿಗೆ, ಕೆಂಪು ಹೂವುಗಳ ಸರ ಇವುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತರಾದ ವಿಜಯ, ಯಮದೂತಿ, ಮಕರಿ, ಜಯ, ಕಾಳರಾಕ್ಷಸಿ, ಪರಾಜಿತೆ, ಪಷ್ಕಿ, ಅಜಿತೆ, ಎಂಬ ಎಂಟು ಜನ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ದೇವಾಂಗನೆಯರು ಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ೯. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕೇಳಿದ “ನೀವು ಯಾರು? ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಿರಿ?” ಎಂದು. ‘ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾರ್ವತೀರಮಣ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ, ನಾವು ಬಂದೆವು’ ಎಂದರು. ‘ಏಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ‘ಈ ಊರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ’ ಎಂದು. ‘ಎಂಟುಜನ ಭೈರವರು, ಎಂಟು ಜನ ದೇವರು, ಎಂಟುಜನ ಗಣಮುಖ್ಯರು’ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಗಣಮುಖ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ನಾನು, ಮನುಷ್ಯರಿರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪಗೊಂಡ ಶಿವದೇವ ಅವನಿಗೆ ‘ರಾಕ್ಷಸನಾಗು’ ಎಂದು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು, ತಾವು ಇದನ್ನು

ಕವಿದುಂಚ ಭೈರವಂ ವಿಜಯೆ ವೀರೇಶನಂ
 ಬಿವರ ಮೂಡಲು ಬೆನಕನಜತೆ ಘನ ಚಂಡ ಭೈ
 ರವನಾಗ್ನೇಯದೊಳು ಜಯೆ ನಂದಿ ಮಾಕಾಳನುನತ್ತ ಭೈರವರನು
 ಜವನ ದೆಸೆಯೊಳು ಮಕರಿ ಚಂಡೇಶ ಕ್ರೋಧ ಭೈ
 ರವರ ನೈರುತಿಯೊಳು ಪರಾಜಿತೆಯನುದಿತ ಭೈ
 ರವ ವೀರಕರನಿರಿಸಿದಂ ಪಡುವಲಪ್ರತಿಮ ಸಿದ್ಧಕುಲ ಚಕ್ರೇಶನು

೧೦

ವೀರಕೋಳಾಹಳಂ ಪಪ್ಪಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಂ ಚಂಡ
 ಭೈರವರ ವಾಯವ್ಯದೊಳುಮಶ್ರುವಂ ಮೂಕ
 ಭೈರವಂ ಯಮದೂತಿಯಂ ಬಡಗಲೀಶಾನ್ಯದೊಳು ಕಾಳರಾಕ್ಷಸಿಯನು
 ರೌರವ ದುರಾತ್ಮ ಭೈರವನನೀ ಕ್ಷೇತ್ರವನ
 ಹೋರಾತ್ಮ ಕಾವುದಂದಿರಿಸಿ ರಾತ್ರಿಯೊಳತಿ ಮ
 ಹಾರುದ್ರ ಮಹಕಾಳಕಾದಿ ಶರಣೆಂದಡೀಶನ ದೆಸೆಯೊಳಿರಹೇಳ್ವನು

೧೧

ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಿದ್ಧನೈತರ್ಪಣ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಂ
 ದಲ್ಲಿಪ್ಪೆನೆನೆಗೆ ತಾವಾವುದೆನೆ ನೀನೊಬ್ಬ
 ರಲ್ಲಿಪ್ಪುದುಂಟೆ ಸಂಚಲೆ ಕೃತಕ ಪಿತ್ಯಪುತ್ರವೈರದಾಯಿನಿ ನಿಷ್ಕರ
 ಬಲ್ಲತ್ತ ಹೋಗನಲ್ಲಿಂದ ಹೋದಡಘ
 ಮಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಣೆಯನೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪದ
 ದಲ್ಲಿಮ್ಮ ಕವಿಲೆಗಳನಾರೈದುಕೊಂಡಿರೆಂದಿತ್ತನಭಿನವರುದ್ರನು

೧೨

ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದರು. ೧೦. ಉಂಚ, ಭೈರವ, ವಿಜಯೆ, ವೀರೇಶ, ಇವರನ್ನು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೂ, ಬೆನಕನನ್ನು ಅಜಿತೆಯನ್ನು ಘನನನ್ನು ಚಂಡಭೈರವನನ್ನು ಆಗ್ನೇಯದಿಕ್ಕಿಗೂ ಜಯೆ, ನಂದಿ, ಮಹಾಕಾಳ, ಉನತ್ತ ಭೈರವರನ್ನು ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೂ ಮಕರಿ ಚಂಡೇಶ ಕ್ರೋಧ ಭೈರವರನ್ನು ನೈರುತ್ಯದಿಕ್ಕಿಗೂ ಪರಾಜಿತೆ ಉದಿತ ಭೈರವ ವೀರಕರನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿಗೂ ಕಾವಲಾಗಿರುವಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ೧೧. ವೀರಕೋಳಾಹಳನನ್ನೂ ಪಪ್ಪಿಯನ್ನೂ ನಿಷ್ಪತ್ತನನ್ನೂ ಚಂಡಭೈರವನನ್ನೂ ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೂ, ಅಶ್ರುವನ್ನೂ ಮೂಕಭೈರವನನ್ನೂ ಯಮದೂತಿಯನ್ನೂ ಬಡಗ ದಿಕ್ಕಿಗೂ, ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಳರಾಕ್ಷಸಿ, ರೌರವದುರಾತ್ಮ ಭೈರವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರುಗಳೆಲ್ಲ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕಾಯಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಾರುದ್ರ, ಮಹಾಕಾಳಕಾದಿಗಳು ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಅವರನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದೇವಾಲಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಕಾವಲಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ೧೨. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಿದ್ಧ ಹೊರಟು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಬಂದು 'ನನಗೆಲ್ಲಿ ಜಾಗ' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. 'ನೀನು ಚಂಚಲಳು ನೀನು ಒಂದು ಕಡೆ ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ, ನೀನು ಕೃತಕ, ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವವಳು, ನಿಷ್ಕರ, ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ತೋರಿದ ಕಡೆ ಹೋಗು'

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಪದಾಂಭೋಜದಲ್ಲಿಗಾ
ರಾಮನಾಥಂ ಬಂದು ನಿಚ್ಚಲಿಂದಿನ ತೆಜದಿ
ನೇಮದಿಂ ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಬಪ್ಪದಂ ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿ ಪಡೆದು
ಪ್ರೇಮದಿಂ ಲಿಂಗಪೂಜಾಕೌಶಲಂ ಬೆತ್ತು
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಭೂಷಣಂ ಶಾಂತಿಸಂಪನ್ನಂ ದ
ಯಾಮೇರು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದೊಳಿರಲು ಕೀರ್ತಿವಧುವೇಗೆಯ್ದಳು ೧೩

ಹಿರಿದು ಭಕ್ತಗನೆಯನುರದೊಳುಂ ಜಯಸತಿಯ
ವರಭುಜದೊಳು ದಯಾಸತಿಯ ಮುಖದೊಳತಿ ಶಾಂತಿ
ತರುಣಿಯಂ ಮನದೊಳೆವಿಡದಪ್ಪಿ ನೆರೆವುದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಪರನಾರಿಗೆ
ತೆಜವನಟ್ಟುವನಿವನ ಬೇಟದೊಳು ಕಣ್ಣಾಣ
ದಿರದೆ ಕೈವಿಡಿದೆನ್ನ ನೂಂಕಿ ಕಳೆದಂ ಮಹಾ
ಪುರುಷರಡಿದಿರಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನೆಂದಾ ಕೀರ್ತಿವಧು ದೂತಿದಳು ಜಗದೊಳು ೧೪

ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ 'ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹೋದರೆ ಅಘಮಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಣೆ' ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪಾದದಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು, 'ದನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರು' ಎಂದು ಅಭಿನವ ರುದ್ರನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಅವಳ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದನು. ೧೩. ಪಟ್ಟಣದ ಕ್ಷೇಮಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಗಣಾಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ನಂತರ ಸಿದ್ಧರೋಡೆಯ ರಾಮನಾಥ ಶ್ರೀಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡುವುದು ಅವನ ನೇಮವಾಗಿತ್ತು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಕೌಶಲದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನೇ ಆಭರಣವಾಗುಳ್ಳ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಾಂತಿಸಂಪನ್ನನಾಗಿ, ದಯಾಶೀಲನಾಗಿ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಭಕ್ತಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಕಂಡ ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀ ಸುಮನ್ಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾನೂ ಏನಾದರೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಅವಳೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಲೋಚಿಸಿದಳು. ೧೪. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (ಹೃದಯದಲ್ಲಿ) ಭಕ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸ್ಥಳವಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಅವನ ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನ್ನ ಜಾಗವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವನ ಮುಖಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ದಯಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದ ಹಾಗೆ ನೆಲಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿದೇವತೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. "ಈ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಈ ಭಕ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ಅಂಗೋಪಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಗನಗೆ ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ! ಇವನ ಈ ಸ್ತ್ರೀವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಏನೂ ತೋಚುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಕೈಹಿಡಿದ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾಪುರುಷರಿಗೆ ಇದು ತಿಳಿದಿರಲಿ, ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಸ್ವಭಾವ ಎಂಥದು"

ನಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಲ್ಲ ತನುಗೆ ನೆಳಲಿಲ್ಲ ನೀ
 ಗುಂಡಿಯನುಣ್ಣಂ ಮುಷಿಯನಲಸನಾಗುಳಿಸನಾ
 ವೆಡೆಯೊಳಂ ವಿಣೂತ್ರಮಂ ವಿಸರ್ಜಿಸ ಬೆಮರನೆವೆಯಿಕ್ಕನುಸಿರಿಕ್ಕನು
 ನುಡಿದುದೇ ಮಂತ್ರ ಹೆಸರಿಟ್ಟುದೇ ದೈವವಿ
 ದ್ದೆಡೆ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರ ಕಂಡವನೆ ಜೀವನುಕ್ತ
 ಹಿಡಿದುದೇ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಂಗೆಂಬ ನುಡಿ ಪಸರಿಸಿತು ಮೂಜಗದೊಳು ೧೫

ಆ ಕೀರ್ತಿಯಂ ಕೇಳ್ದು ತೀವ್ರದಿಂ ಬಂದೊಸೆದ
 ನೇಕ ನೃಪರಾರಾಧಿಸಿದ ವಸ್ತುನಿಕರಮಂ
 ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಸೆಡೆದೈಹಿಕ ಪ್ರೇಮವಂ ತೊಡೆದು ಬಂದು
 ವ್ಯಾಕುಳದೆ ಮಕ್ಕಳಾದರ್ಗಭಯವಿತ್ತು ಮಹಿ
 ಮೂಕರಂ ಸಿದ್ಧಪತಿಯುಂ ಜನಿಸಿತಕ್ಕೆ ಭೂ
 ಲೋಕದ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಾಳಿಗವರ್ಗಮಂ ತೋರ್ಪೆನೆಂದನುಗೆಯ್ದನು ೧೬

ಎಂದು ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೂರುತ್ತಾ ನಡೆದಳು! (ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕೀರ್ತಿ ಹರಡಿತು.) ೧೫. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ವಭಾವ ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯಬಂತು. ಅವನು ನಡೆದರೆ ಹೆಜ್ಜೆಗಳೇ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಗೆ ಅಂಟದೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನೆರಳೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶ. ಅವನು ಬಾಯಾರಿಕೆಯೆಂದು ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಿರಾಹಾರಿ. (ಶಿವನ) ಮರೆವಿಲ್ಲ, ಆಲಸ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲ ವಿಸರ್ಜನೆಯಿಲ್ಲ. ಆಯಾಸದಿಂದ ಬೆವರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪೆ ಬಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ (ದೇವತೆ). ಉಸಿರಾಡುವುದಿಲ್ಲ (ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತ) ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದು ಮಂತ್ರ, ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹೆಸರೇ ದೈವ. ಅವನು ನಿಂತ ನೆಲ ಮಹಾ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ. ಅವನನ್ನು ಯಾರು ಕಾಣುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಸಂಸಾರ ದೂರರಾಗಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅದೇ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯ' ಇಂಥ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಸ್ವಭಾವ ಹರಡಿತು ಲೋಕದಲ್ಲಿ. ೧೬. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಈ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅನೇಕ ರಾಜರು, ಅಧಿರಾಜರು ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಬಂದು ಪ್ರೀತಿ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಅಪೂರ್ವವೂ ಅಮೂಲ್ಯವೂ ಆದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದರು. ಅವರು ನೀಡಿದ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿಗೆ ಹೆದರದೆ, ಈ ಲೋಕದ ಪ್ರೇಮಬಂಧನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರು ಅನೇಕರು. ವ್ಯಾಕುಲದಿಂದ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳಾಗದವರಿಗೆ ಅಭಯ ಪ್ರದಾನಮಾಡಿದನು. ಮಹಿಮಾಸ್ಪದನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಲೋಕದ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಾಳಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಾರಂಭ

ಮಹಾದೋಷವೆ ನೆನೆದು ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಕೇಳ್ದು ಪೆಸಗೊಂಡು
ಹರವರಿಯ ನರಕಮಂ ನರರೈದೆ ಗೆಲುವುದಕೆ
ಗುಣಿಯಾದನೀ ಮಲ್ಲಿನಾಥನಿವು ದೊರೆಕೊಳ್ಳದಜ್ಞಾನಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತು
ಹೊಜಿಗಿಪ್ಪ ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಕಾವಳಿಗ
ಳಜಿತು ನೀಗುಂಡಿಯ ಭವವಳಿವಂತು ಕಟ್ಟುವೆಂ
ಕೆಜಿಯನಮರಾಪಗೆಯ ಮೈಮಹಿಯ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಮೆಜಿಯಲೆಂದನುಗೆಯ್ಯನು ೧೭

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಹಾಮಂದಿರಕ್ಕಾಗ್ಗೆಯ
ದಲ್ಲಿ ಜಲಜನಿತ ಸೆಲೆಯಂ ನೋಡಿ ಕೆಜಿಯಗಲ
ವಿಲ್ಲಿತನಕೆಂದು ಸೀಮಾರೇಖೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಸುಮುಹೂರ್ತವೆರಸಿ ಪಿಡಿದ
ಪಲ್ಲವದ ಕಳಶ ಕನ್ನಡಿಯ ಸತಿಯರ ತಳಿತ
ಝಲ್ಲರಿಯ ಬಹಳ ವಾದ್ಯದ ನಡುವೆ ನಡೆದು ಮುದ
ದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿನವಿತ್ತುವಿದಿಗೊಂಡನಾಹಾ ತಟಾಕ ಖನನೋದ್ಯೋಗನು ೧೮

ಜೀವರೆಲ್ಲರ ದುರಿತಕರಿಗಂಕುಶಂಗಳೊಂಬ
ಮಾವತಿಗನಂತೆ ಗುದ್ದಲಿಗೊಂಡನೊಡನೆ ನಾಲ್
ಸಾವಿರ ಸಮರ್ಥ ಗುಡ್ಡರು ಗುದ್ದಲಿಯನೆತ್ತಿಯಗೆಯತೊಡಗಿದರಲಸದೆ
ವಿವೇಚಿನಾನಾತರ ಭವದ ಬೇರಗೆವಂತೆ
ತೀವಿ ಹೊಜಿಗೊಕ್ಕನಜ್ಞಾನತೆಯನೊಗೆವಂತೆ
ಭಾವಿಸಲು ಪೆಸರುವಡೆದಂ ಶೈವಕೀರ್ತಿಯಂ ಪಸರಿಸುವವೊಲು ಸಿದ್ಧನು ೧೯

ಮಾಡಿದನು. ೧೭. ಮರೆತಾದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಸಾಕು, ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ ಅವನು. ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ನಿಂತು ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನರಕವನ್ನು ಮಾನವರು ಗೆಲ್ಲುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಈ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ನೆನೆಯಲಾರದ, ಅವನ ನಾಮವನ್ನು ಕೇಳಲಾರದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಯಗ್ಜಾತಿಯ ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೆಂತು? ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಅವುಗಳು ನೀರಡಿಸಿದಾಗ ನೀರು ಕುಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವುಗಳ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನ್ಮ ನೀಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ಗಂಗಾನದಿಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ೧೮. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಹಾದೇವಾಲಯದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೆಲೆಯಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು. ಆ ಕೆರೆಯ ಮೇರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಂದು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ಒಂದು ಸುಮೂಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಂದ ಚಿಗುರು, ಕಳಶ, ಕನ್ನಡಿ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡು ಶ್ವೇತಚ್ಚತ್ರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ವಾದ್ಯಘೋಷಗಳ ನಡುವೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯ ವೈಹಾಳಿಯಿಂದ ಜಲಧಾರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ನಡೆದುಬಂದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಬಾಗಿಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆರೆ ತೋರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ೧೯. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜೀವಿಗಳ ಪಾಪದ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಅಂಕುಶವನ್ನು ತೋರಿಸುವ

ಕುಂದದೀ ತಟದೊಳನುದಿನವಗೆಯುತಿರ್ಪಾಗ
 ಳೊಂದು ದಿನ ನಡುವಗಲೊಳುರು ಬಿಸಿಲೊಳಗಜೆವೆರ
 ಸಿಂದುಧರನಾಕಾಶದೊಳು ಬರುತ ಕಂಡು ಕರುಣ ಹುಟ್ಟಿ ನಿಂದಾಗಳು
 ಕಂದನೀಸೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಜನೆಲೆ ಗಂಗೆ
 ಯಿಂದುಳ್ಳ ಪುಣ್ಯನದಿಗಳುವೆರಸಿ ಹೋಗಿ ಸಿ
 ದ್ವೇಂದ್ರನಿರಹೇಳೆಡೆಯೊಳಿರು ಹೋಗು ಬೇಗವೆಂದೊಸೆದು ಕಳುಹಿದನಾಗಳೆ ೨೦

ಕೃಪುದಿಂ ಗಂಗೆ ಗೌತಮಿ ತುಂಗಭದ್ರೆ ವರ
 ದೆ ಪ್ರಯಾಗೆ ಪಯೋಷ್ಣಿ ಕಾಳಿಂದಿ ನರ್ಮದೆ ಮ
 ಲ ಪ್ರಹಾರಿನಿ ಭೀಮರಥಿ ಸರಸ್ವತಿ ವರುಣೇಯಸಿ ಕುಮುದೆಯಾದಿಯಾದ
 ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ನದೀವೃಜಂ ತಮ್ಮ ನಿಜರೂಪಿ
 ನ ಪ್ರಭೆಯೊಳೆಯ್ದು ವಂದಿಸಿದರತುಳ ಖನ
 ನ ಪ್ರಮೋದಂಗೆ ಸಿದ್ಧಂಗೆ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರಂಗೆ ಸಿದ್ಧಕುಲ ಕಮಲರವಿಗೆ ೨೧

ಮಾವಟಿಗನ ಹಾಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕೆರೆಯ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ತಾನೇ ಗುದ್ಡಲಿಯನ್ನು
 ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆದನು. ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ
 ಸಮರ್ಥ ಶಿಷ್ಯರು ಗುದ್ಡಲಿ ಹಿಡಿದು ಕೆರೆಯನ್ನು ತೋಡತೊಡಗಿದರು. ಆ ನೋಟವನ್ನು
 ವೈಭವವನ್ನು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಶರಣಾಗತರ ಸಂಸಾರದ ಬೇರನ್ನು
 ಮೂಲಸಹಿತ ಅಗೆದು ತೆಗೆವಂತೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಗೆದರು. ಒಳಗೆ ಸೇರಿದ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು
 ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವಂತೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಗೆದು ಎತ್ತಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದನು. ಶಿವಭಾವದ
 ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹರಡುವವನು ಇವನೇ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ
 ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ೨೦. ಒಪ್ಪತ್ತು ಬಿಡದೆ, ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನೆಲವನ್ನು
 ಅಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉರಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀ
 ಸಮೇತನಾಗಿ ಈಶ್ವರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮತ್ತು ಅವನ ಶಿಷ್ಯರ
 ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂತಃಕರಣ ನೆನೆಯಿತು. 'ಪಾಪ ಈ ಮಗು
 ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾರ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಕರೆದು 'ಎಲೆ,
 ಗಂಗೆ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯ ಇತರ ಪುಣ್ಯ ನದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ
 ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಾಣು. ಅವನು ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲಸು, ಬೇಗ ಹೋಗು' ಎಂದು
 ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ೨೧. ಕೂಡಲೆ ಗಂಗೆ, ಗೌತಮಿ, ತುಂಗಭದ್ರೆ, ವರದೆ,
 ಪ್ರಯಾಗೆ, ಪಯೋಷ್ಣಿ, ಕಾಳಿಂದಿ, ನರ್ಮದೆ, ಮಲಪ್ರಹಾರಿನಿ, ಭೀಮರಥಿ, ಸರಸ್ವತಿ,
 ವರುಣೆ, ಅಸಿ, ಕುಮುದೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನದಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿಜರೂಪಗಳನ್ನು
 ಧರಿಸಿ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನಿಗೆ ಅಗೆಯುವುದರಲ್ಲಿ

ಸುದತಿಯರು ನೀವಾರ್ ಧರಾತಳಾಗ್ಯದ ಪುಣ್ಯ
ನದಿಗಳಾರಟ್ಟದರು ಶಿವನೇಕೆ ನಿಮ್ಮಿ ಪು
ರದೊಳಿರಲೆಂದು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಕೇಳೆನಲು ತಾಯ್ಲಿರ ನೀವರಲು ತಕ್ಕ
ಸದಮಳ ಸ್ಥಾನವದಱೊಳಿಗಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ನಿಜ
ಸದನಕ್ಕೆ ಹದುಳ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದದನಲು ನೀ
ನುದಯಿಸಿದುದೇ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರವಾವೆಯ್ದದ ಹದನನವ ಧರಿಸೆಂದರು ೨೨

ಈ ಸತಿಯನೀ ಬಿಸಿಲೊಳಯ್ಯ ನೀನೊಡೆದೆಗೆದು
ಸೂಸುವಾಯಾಸಮಂ ಬಡು ಸಾಕು ನಾವೀ ಪ್ರ
ದೇಶದೊಳು ಕೆಳಿಯಾಗಿ ತೊಳೆಯಾಗಿ ದೊಣೆಯಾಗಿ ವಾಪಿಕ್ಕೊಪಂಗಳಾಗಿ
ಈಶನಭಿಷವದಗ್ಯಜಲಕೆ ಸಂದಿಪ್ಪವೆಂ
ದಾಸತಿಯರಾಡೆ ಶಿವಯೋಗಿಯ ಶರೀರಂ ವ್ಯ
ಥಾ ಸವೆಯಲಾಗದನುಗೊಂಬನಿತು ಕಾಯಕಂ ನಡೆಯುತಿರಬೇಕೆಂದನು ೨೩

ಎವಗೆ ಬೇಗಂ ಹೋಗಿ ಬೆಸಸಿದಱೊಳಿರಹೇಳ್ವ
ಶಿವನಟ್ಟದಂ ದಿಟವೆ ದಿಟವಾದಡೀ ಕೆಳಿಯೊ
ಳವನಿಯೊಳಗುಳ್ಳಪ್ಪಪ್ಪಿಗಳು ದಿವ್ಯನದಿಗಳು ದಿವ್ಯತೀರ್ಥಂಗಳು
ಅವಿವೆನ್ನದೆಲ್ಲವಂ ತಂದಿದಱೊಳಿಪುರ್ದನೆ
ಯವನೆಯ್ತೆ ತಂದೆವೆಂದನುತ ವನಿತೆಯರು ವೇ
ಪವನುಳಿದು ನೋಡ ನೋಡಲು ಪುಣ್ಯಜಲವಾಗಿ ನಿಂದರಾ ಕೆಳಿಯ ನಡುವೆ ೨೪

ಆನಂದ ತುಂದಿಲನಾದ ಸಿದ್ಧನಿಗೆ, ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಿಗೆ, ಸಿದ್ಧಕುಲ ಕಮಲ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ೨೨. 'ಹೆಂಗಸರು ನೀವು ಯಾರು?', 'ಭೂಲೋಕದ ಪುಣ್ಯನದಿಗಳು'.
'ಯಾರು ಕಳಿಸಿದರು?', 'ಶಿವ.' 'ಎಕೆ?' 'ನಿಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಲು, ಇದನ್ನು ಕೇಳು
ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ' ಎಂದರು. 'ತಾಯಂದಿರ, ನೀವು ನೆಲಸಲು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ,
ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು
ಉತ್ತರಿಸಿದರು. 'ಮಹಾ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿ ನೀವು ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳವೇ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ
ನಾವು ಬಂದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳು' ಎಂದು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ೨೩.
"ಈ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಈ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ತೆಗೆಯುವ ಆಯಾಸವನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡು.
ನಾವು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆರೆಯಾಗಿ, ಹರಿವ ತೊರೆಯಾಗಿ, ದೊಣೆಯಾಗಿ
ಬಾವಿಗಳಾಗಿ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿ ಶಿವನ ಅಭಿಷೇಕದ ಅಗ್ರೋದಕಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತೇವೆ, ನೀನು ಆ
ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಡು" ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ, ಆ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೇಳಿದ
"ಯೋಗಿಯ ಶರೀರ ವೃಥಾವಾಗಿ ಸವೆಯಬಾರದು. ಅದು ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಷ್ಟು ಕಾಯಕವನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾಡುತ್ತಿರಲೇಬೇಕು!" ೨೪. ನದೀಸತಿಯರಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮಾತು
ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶಿವನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಇವನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವ

ಬಡೆ ಕೇಳ್ತಡ್ತಾಹರಂ ನೆನೆಯೆ ಪುಣ್ಯೋ ನುಡಿ
 ದಡೆ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಕಂಡಡೆ ಜನನನಾಶ ಹೊಗ
 ಲ್ಲಡೆ ಸುರೇಂದ್ರತ್ವ ಸೋಂಕಿದಡೆ ಕಮಲಜಪದವಿ ಮಹಿದೊಮ್ಮೆ ಕುಡಿತೆಗೊಂಡು
 ಕುಡಿದನಾದಡೆ ಮುಕ್ತಿಯವಗಾಹವಿದರ್ನಾ
 ದಡೆ ಗಣೇಶತ್ವ ಸಾರ್ಥಡೆ ಮಹಾರುದ್ರತ್ವ
 ವೊಡನಹುದು ಸಿದ್ಧನೊದವಿಸಿದಪ್ಪಪ್ಪವೆಸರಿನ ಕೆಳೆಯ ನವಜಲದಲಿ ೨೫

ಕೆಳೆಯ ತಾವಭಿನವ ಶ್ರೀಶೈಲವಾ ಕೆಳೆಯ
 ನೆಳೆಯಗೆವನೆರಡನೆಯ ಶಿವ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ
 ಕೆಳೆಯ ಜಲವಪ್ಪಪ್ಪಪ್ಪಕ್ಷೇತ್ರ ತೀರ್ಥಕುಲವೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯನು ಕೇಳು
 ಉಜುವ ದೇಶದ ಕಡೆಯ ಮನ್ನೆಯರು ಭೂಭುಜರು
 ಕುಜುಹಿನ ಭಟರು ದಂಡನಾಯಕರು ಪ್ರಭುಗಳುಂ
 ಗರುವರಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಹೊತ್ತಡಕಿ ಹೊಜಸೂಸುತಿಪ್ಪರು ಮಣ್ಣನು ೨೬

ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೋ ಎಂದು ಶಂಕಿಸಿ 'ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಎಂದು ಅಗಜಾರಮಣ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ನಮಗೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ 'ಈ ಮಾತು ಸತ್ಯವೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. 'ಹೌದು ಸತ್ಯ' ಎಂದರು ಅವರು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಅಷ್ಟಪ್ಪಪ್ಪ (೬೮) ದಿವ್ಯನದಿಗಳು, ದಿವ್ಯತೀರ್ಥಗಳು, ಅವು ಇವು ಎನ್ನುವ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ' ಎಂದನು. 'ನಾವು ಹೋಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ತರುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮರೆಸಿ ನೀರಾಗಿ ಹರಿದು ಪುಣ್ಯಜಲವಾಗಿ ಕೆರೆಯ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತು ಕೆರೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ೨೫. ಕೆರೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಮಾಡಿದ ಪಾಪವೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರ. ಅದನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ಪುಣ್ಯರಾಶಿ. ಅದರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರೆ ಸಮಸ್ತ ಸಿದ್ಧಿ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜನ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿ. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರೆ ಇಂದ್ರಪದವಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ. ಆ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿ. ಏನಾದರೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲ್ಲ ಮರೆತಾದರೂ ಕುಡಿದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಖಂಡಿತ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರೆ ಗಣೇಶತ್ವ. ಅದನ್ನೇ ಸಾರಿದರೆ ಮಹಾರುದ್ರತ್ವ. ಇದು ತತ್ಕ್ಷಣದ ಫಲ. ಇಂಥ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆ ಅಷ್ಟಪ್ಪಪ್ಪಿಯ ಹೆಸರಿನ ಕೆರೆಯ ಹೊಸ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದನು. ೨೬. ಕೆರೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳವೇ ಹೊಸ ಶ್ರೀಶೈಲ. ಆ ಕೆರೆಯನ್ನು ತೋಡಿದವನು ಎರಡನೆಯ ಶಿವನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಕೆರೆಯ ನೀರು ಅಷ್ಟಪ್ಪಪ್ಪ ಕ್ಷೇತ್ರದ ತೀರ್ಥಸಮೂಹ. ಈ ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿತು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸಮಕಾಲೀನ ದೇಶದ ರಾಜರು, ಶೂರರು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು, ಗುರುತಿನ ವೀರರು, ದಂಡನಾಯಕರು, ಪ್ರಭುಗಳು, ಒಡೆಯರು, ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೆರೆಯ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊತ್ತು ತುಂಬಿ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೃಡಮೂರ್ತಿ ಸಿದ್ಧಪತಿಯೊಂದು ದಿನವಾ ಕೆಳೆಯ
ನಡುವೊಪ್ಪುತಿಪ್ಪ ಜಾಲಿಯ ಕುಣುವವೆಂಬ ಗಿಡು
ದಡದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾಸನಂಗೈಯು ಶಶಿ ರವಿಗಳಂ ಬಲಿದು ಕರಣಂಗಳ
ತೊಡಚ ಕುಂಡಲಿಗೊತ್ತಿ ಸುತ್ತಿದ್ ವಾಯುವಂ
ಹಿಡಿದು ಲಂಬಕೆಯಿಂ ಸುಷುಮ್ನೆಯೊಳು ಜ್ಯೋತಿಯಂ
ನಡಸಿ ಗಗನದ ಚಂದ್ರಕಳೆಯ ಬೆಮರಿಸುವ ಚಹ್ನದೊಳಿದರ್ನೇವೊಗಳ್ಳನು ೨೭

ಆ ಸೊಡರ ಸೆಕಳಿಗಾ ಚಂದ್ರನೊಳಗಿಪ್ಪರಳೆ
ಬೇಸತ್ತು ಬೆಂಬದರ್ ಧರಗಿಳಿದು ಬಂದು ಸಿ
ದ್ಧೇಂದ್ರನಂ ಭಜಿಸಿದಪುದೋ ಎನಿಪ್ಪಂದದಿಂದೊಂದೆರಳೆ ವಿಪಿನದಿಂದ
ಆ ಸಮಯದೊಳು ಹರಿದು ಬಂದು ಕೋಡಿಂದ ಸಿ
ದ್ಧೇಶನಂಗವನೊರಸೆ ಭಾವದಚ್ಚಳಿದು ಬಗೆ
ಸೂಸಲು ಸಮಾಧಿ ಸಂಚಳಿಸಿ ಕಣ್ಣೆಳೆಯುತಾಗಳು ಹಾಡಿದಂ ಗೀತವ ೨೮

ಪರಮ ಸುಖದಿಂದಂ ನಿರ್ವಾತ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾ
ಗಿರುತಿಪ್ಪನೋ ಹೇಳು ಹೇಳು ಅಯ್ಯಯ್ಯ ನೀ
ಗುರುವೆ ಶಿವನೇ ಎನ್ನ ಮಹಿದು ನಿಮ್ಮ ಕೂಡಿ ಪರಿಣಮಿಸಿಯೆಂದಿಪ್ಪನೊ
ಹರಿಣ ಬಂದಿತೆನ್ನ ಮೇಲುವಾಯ್ದೆ ಬಳಿಕ
ತರಪರಿಸಿ ನಾನೆಂತು ನಿಲುವೆ ಹೇಳೆ ತಂದೆ
ಹರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಯ್ಯಯ್ಯ ಎಂದು ಹಾಡಿದನು ನೋಳ್ವಾಳಂದ ೨೯

೨೭. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಮೃಡಮೂರ್ತಿಯೇ ಆದ ಸಿದ್ಧರೊಡೆಯ ಆ ಕೆರೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಜಾಲಿಯ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾಸನ ಹಾಕಿ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ನಾಡಿಗಳನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಕುಂಡಲಿಯೊಳಗೆ ಒತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದ ಪ್ರಾಣವಾಯುವನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತಂದು, ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಆಕಾಶದ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಭಯದಿಂದ ಬೆವರುಗೊಳಿಸುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು ಆ ಸಿದ್ಧರಾಮ. ೨೮. ಆ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕಾವಿಗೆ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿದ್ದ ಜಿಂಕೆ, ಆಯಾಸಗೊಂಡು ಎಂದರೆ ಅದರ ತಾಪವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ, ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹೊರಟು ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಒಂದು ಜಿಂಕೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಓಡಿಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ದೇಹವನ್ನು 'ತನ್ನ ಕೊಂಬಿನ ತುದಿಯಿಂದ ಉಜ್ಜತೊಡಗಿತು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಚಿತ್ತೈಕಾಗ್ರತೆ ಭಂಗವಾಯಿತು. ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಿಸೂಸಿತು. ಸಮಾಧಿ ಒಡೆಯಿತು. ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ. ಆಗ ಅವನು ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಹಾಡಿದನು. ೨೯. "ಆತ್ಮಂತ ಸುಖದಿಂದ ಗಾಳಿಯಿಂದಲ್ಲಾಡದ ಜ್ಯೋತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಿಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಹೇಳು,

ತಿರುಗಿ ನೋಡದ ಮುನ್ನ ಮಗತನಂ ಹಾಜಿ ರತಿ
 ವರನ ಸುಕುಮಾರತೆಯನೇಳಿಸುವ ರೂಪ ಸುಂ
 ದರತೆಯುಂ ಬಂದು ವಂದಿಸಿ ನಿಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಸಕಲ ದೀಕ್ಷಾವತಾರ
 ಗುರುವೆ ಪುಣ್ಯದ ಕರುವೆ ನುತ ಕಲ್ಲತರುವೆ ಎಂ
 ದಿರದೆ ಕೀರ್ತಿಸುತ್ತಿರಲು ಕಂಡು ನೀನಾರಾವ
 ಪುರವಾವ ದೇಶವೇಂ ಪೆಸರಾರ ಮಗನೆಂದು ಕೇಳನಚಳಿತ ಸಿದ್ಧನು

೩೦

ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾಧರಾವನಿಯ ಜಲಜಾತ ಬೇ
 ಟವೆನಿಪ್ಪ ಪುರದಲಿಹ ಪುಣ್ಯ ಧನದನ ವನಿತೆ
 ನವಕುಸುಮಗಂಧಿಯಂಬಬಲೆಗೊಗೆದೆಂ ಮೇಘಚೂಡನೆಂದನ್ನ ನಾಮಂ
 ಶಿವನಿಪ್ಪ ಹೇಮಕೂಟದೊಳು ಕೈವಲ್ಯಮುನಿ
 ಯವರಂಭಿಗಳನೆಡಹೆ ಮುನಿದಾತನೆನಗೆ ಶಾ
 ಪವನು ಮೃಗವಾಗೆಂದು ಕೊಟ್ಟಡಾ ಶಾಪ ನಿಮ್ಮಿಂದೀಗ ಹೋಯ್ತೆಂದನು

೩೧

ಅಯ್ಯ, ನೀನೇ ನನ್ನ ಗುರು ನೀನೇ ಶಿವ. ನನ್ನನ್ನೇ ಮರೆತು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿ
 ಒಂದಾಗಿ ಇರಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ. ಹೀಗೆ ಜಿಂಕೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ನಾನು
 ಚಂಚಲ ಚಿತ್ತನಾಗದೆ ಹೇಗೆ ಇರಲಿ? ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಮಲ್ಲಯ್ಯ,
 ತಂದೆ.” ಎಂದು ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದನು. (ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
 ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ದೇವರೇ ಕಡಿಸಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ಏನು ತಾನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ?)
 ೩೦. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
 ಮದನರೂಪ ಮತ್ತು ಸೌಕುಮಾರ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ರೂಪಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ
 ಒಬ್ಬ ದೇವತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕಂಡನು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು
 ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎದ್ದುನಿಂತು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು “ಸಕಲ ದೀಕ್ಷೆಗಳ ಅವತಾರ ಸ್ವರೂಪನೇ,
 ಎನ್ನ ಗುರುವೇ, ಪುಣ್ಯದ ಕರುವೇ, ಹೊಗಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೇ” ಎಂದು ಹೊಗಳ
 ಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಲಾರದೆ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು
 ‘ನೀನು ಯಾರು? ಯಾವ ಊರಿನವನು? ನಿನ್ನ ದೇಶ ಯಾವುದು? ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು?
 ನೀನು ಯಾರ ಮಗ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ೩೧. “ವಿದ್ಯಾಧರಲೋಕಗಳು ಅನೇಕ
 ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಜಾತಬೇಟ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯ
 ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಧನದನ ಹೆಂಡತಿ ಕುಸುಮಗಂಧಿಗೆ ನಾನು ಮಗ. ನನ್ನ ಹೆಸರು
 ಮೇಘಚೂಡ. ಈಶ್ವರ ನೆಲಸಿರುವ ಹೇಮಕೂಟದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ತಿಳಿಯದೆ
 ಕೈವಲ್ಯಮುನಿಗಳ ಪಾದಗಳನ್ನು ಎಡವಿದೆ. ಅವರು ಕೋಪಗೊಂಡು ‘ಮೃಗುವಾಗು’
 (ಜಿಂಕೆಯಾಗು) ಎಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಶಾಪ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ

ಅವಧರಿಸಿದೆನ್ನ ಪೂರ್ವಾಪರವಿದನ್ನ ಶಾ
ಪವಿಮೋಕ್ಷವಿದು ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ ಮಹತ್ವವಿದು
ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಸಿದ್ಧಪತಿ ವಡಬಮುಖವೆಂಬುದಿಂತೀ ಪಿರಿಯ ಸುರಗಿಯಿದನು
ನಿಮಗೀವ ಮನವಿದಂ ಕೊಂಡು ಕರುಣಿಸಬೇಕು
ದವಿನಾಶಯೆಂದಡೆಲೆ ಮರುಳೆ ಹೇಳೆ ಕೈದು
ವೆಮಗೇವುದಯ್ಯ ಕಟ್ಟಾಳ್ಳೋ ಕಲಿಗಳೋ ನಾವೆಂದನಪ್ರತಿಮನು ೩೨

ಲಲನೆಯರ ನಯನಬಾಣಕ್ಕಳುಪದಿಪ್ಪವಂ
ಕಲಿ ಕೋಪಗಿಚ್ಚನೊತ್ತರಿಸುವಂ ಕಲಿ ಲೋಭ
೨. ದಲಗಿಂಗೆ ತರಳದವ ಕಲಿ ಮೋಹಸಂಕಲೆಯ ಮುಳಿದುಕೊಳಲಾಪಂ ಕಲಿ
ಬಲಿದ ಮದಮತ್ಸರಾರಣ್ಯದಲಿ ತೊಳಲದಂ
ಕಲಿಯವಿದ್ಯಾರಿಪು ಬಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಗೊಡದವಂ
ಕಲಿಯವೆಲ್ಲವನುಳ್ಳ ನೀವೆ ಕಲಿಯಲ್ಲದಿನ್ನಿಳೆಯೊಳಾರುಂಟೆಂದನು ೩೩

ಕಡೆಗಿದು ನಿಮಿತ್ತವೀ ಸುರಿಗೆ ನಿನಗಲ್ಲದಿ
ನೈಡೆಯವರ್ಗೊಪ್ಪದಿನನವರತ ಹಿಡಿಯಬೇ
ಕೊಡೆಯಯೆಂದಡಿಗಿಜಿಗಿ ಕೊಡೆ ಕೊಂಡು ಕರುಣವೆರಸಾತನಂ ಕಳುಹಿ ತಿರುಗಿ
ನಡೆತಂದು ಬಳಿಕದನಜಸ್ಯಮಿಳುಹದೆ ಕೂರ್ತು
ಹಿಡಿಯುತಿರೆ ಕಂಡು ಹಗೆ ಕೆಳೆಗಳೋರಂತೆ ನಡೆ
ನಡುಗತೊಡಗಿದರಿದೇನಪ್ರತಿಮನಲಗನೇಂ ಕಾರಣಂ ಪಿಡಿದನೆಂದು ೩೪

ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು.” ಎಂದು ತನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ೩೨. ‘ತಾವು ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಿ. ಇದು ನನ್ನ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯ ಕಾರ್ಯ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ ಮಹತ್ವದಿಂದ ಆಯಿತು. ತಾವು ಶಿವಸ್ವರೂಪರು, ಸಿದ್ಧಪತಿಗಳೇ, ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ವಡಬಮುಖವೆಂಬ ಈ ದೊಡ್ಡ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ನನಗಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು’ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ‘ನಾನು ಇದನ್ನು ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವಿನಾಶಿಗಳಾದ ತಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಕೃಪೆಮಾಡಬೇಕು’, ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ‘ಅಯ್ಯಾ ಹುಚ್ಚಾ, ನಮ್ಮಂಥ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಆಯುಧ? ನಾವೇನು ಶೂರರೇ, ವೀರರೇ ನಾವೇನು?’ ಎಂದನು ಶೂರರಲ್ಲಿ ಶೂರನಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ಸಿದ್ಧರಾಮ. ೩೩. ‘ವನಿತೆಯರ ದೃಷ್ಟಿಬಾಣಕ್ಕೆ ಯಾವನು ಅಳುಕುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನು ಶೂರ, ಕೋಪದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಯಾವನು ಆರಿಸಬಲ್ಲನೋ ಅವನು ವೀರ, ಲೋಭದ ಕತ್ತಿಗೆ ಹೆದರದವನು ಕಲಿ, ಮೋಹದ ಸಂಕೋಲೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಶಕ್ತನೇ ಪರಾಕ್ರಮಿ, ಬಲಿತ ಅಹಂಕಾರ ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡದವನೇ ಶೂರ, ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶತ್ರುವಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸದವನು ಶೂರ. ಈ ಗುಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉಳ್ಳ ನೀವು ಶೂರರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರನ್ನು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೂರ ಎಂದು ಹೇಳೋಣ? ೩೪. ಆದರೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ! ಈ ಕತ್ತಿ ನಿಮಗಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಭೂಷಣಪ್ರಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ತಾವೇ ಹಿಡಿಯಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ’ ಎಂದು ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕರುಣಾಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮ

ಹರನ ನಾಸಿಕದ ಸವಿಯಂ ಸಲಹುವಂತೆ ಶಂ
 ಕರನ ಸುಖಮಂ ಸಾಗಿಪಂತೆ ಮೆಳಿವಂಬಿಕಾ
 ವರನ ಮಂಗಳವ ಮನ್ನಿಸುವಂತೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮವೆಂಬ
 ವರ ಫಲವನೀವ ಬೆಳೆಯಂ ಬೆಳಸುವಂತೆ ಸುಂ
 ದರವೆನಿಸಿ ತಾನೆ ಬತ್ತಿದ ಪುಷ್ಪವಾಟಿಗಾ
 ದರದೊಳುದಕವೆತ್ತಿ ಹೊರೆದು ಹೂದಿಹೆವ ಜಾಣ್ಮೆಯನದೇವಣ್ಣಿಸುವೆನು ೩೫

ಕುಡಿಮುರುಟಿ ಬೆಳುಪಿಡದೆ ಬೆಳೆದ ಮೊಗ್ಗಗಳನೆಸ
 ಳೊಡೆಯದಂತರೆಬಿರಿದ ಮುಗುಳ್ಳಂ ಮಿಗೆ ಚೆಲ್ಲು
 ಗೆಡದಂತೆ ಚಪ್ಪರಳದೊಳ್ಳಲರ್ಗಳಂ ತುಂಬಿ ಮೊಗವಿಟ್ಟು ಪರಿಮಳವನು
 ಕುಡಿಯದ ಪರಾಗರಸ ತುಳುಕದಂತೆಳಗಾಳಿ
 ಜಡಿಯದ ಬಿಸಿಲ್ ಪೊಯ್ಯದೊಪ್ಪವುಡುಗದ ಹೂವ
 ನೆಡೆವಿಡದೆಯಹಿಸಿ ಕೊಯ್ದಂ ಸಿದ್ಧವಲ್ಲಭಂ ದೇವರಾಯನ ಪೂಜೆಗೆ ೩೬

ಹೊರಟುಬಂದನು. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಳುಹಲೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ಅರಿತ ಶತ್ರುಗಳು ಮಿತ್ರರೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹೆದರಿ ನಡುಗುತ್ತ ಭಯದಿಂದ 'ಈ ಅಪ್ರತಿಮ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ!' ಎಂದು ಕಳವಳ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ೩೫. ಸಿದ್ಧರಾಮನಾದರೋ ತನ್ನ ಶಿವಸೇವಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದನು. ಈಶನ ಮೂಗಿನ ಪರಿಮಳಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಂತೆ, ಶಂಕರನ ಸುಖವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವನಂತೆ, ಅಂಬಿಕಾಪತಿಯ ಮಂಗಳವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಂತೆ, ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಎಂಬ ಮೂರು ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ, ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಳಕಳಿಸುವಂತೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹೊತ್ತುತಂದು ಹಾಕಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೀಳುವ ಜಾಣತನವನ್ನು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ೩೬. ಬಳ್ಳಿಯ ಕುಡಿ ಮುರುಟಿ ಒಣಗದ ಹಾಗೆ ಹೂ ಬಿಡಿಸುವನು. ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಎಸಳುಗಳು ಒಡೆಯದ ಹಾಗೆ ಅರ್ಧಬಿರಿದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೀಳುವನು. ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಚೆಲುವು ಕೆಡದ ಹಾಗೆ, ಚಿಪ್ಪು ಅರಳದೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಹೂವುಗಳನ್ನು, ತುಂಬಿ ಮುಖಕೊಟ್ಟು ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಕುಡಿಯದೆ ಇರುವ ಹೂಗಳನ್ನು, ಹೂವಿನ ಅಮೃತರಸ ತುಳುಕಿ ಚೆಲ್ಲಿಹೋಗದಂತೆ, ಎಳೆಯ ತೆಳುಗಾಳಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸದ, ಬಿಸಿಲು ತಗುಲದ, ಸೌಂದರ್ಯ ಕೆಡದ, ಹೂವುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಹುಡುಕಿ, ಆರಿಸಿ ದೇವರ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಬಿಡಿಸುವ ಅವನ ಜಾಣ್ಮೆ ಅವರ್ಣನೀಯವಾದುದು.

ಕುಸುಮದೊಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮನದೊಳು ಪುಳಕಿಸುತ್ತ ಕಂ
 ಪಿಸುವ ಕೈ ಕಮಳವೆಂದೆಳಗಿ ಪರಿಮರಿಗೊಂಬ
 ಹಸುಳೆದುಂಬಿಯನೊಡಿ ಸಾಕುವಾಸಕ್ತಿಯಿಂ ಸಿದ್ಧಪತಿಯಿಪ್ಪಾಗಳು
 ಹೊಸಯೋಗಿಯೊಬ್ಬನಾಕಸ್ಮಿಕಂ ಬಂದು ನಿಂ
 ದೊಸೆದಿಪ್ಪೆನೋ ಹೋಹೆನೊ ಎಂದು ಹಲವು ಸೂಳ
 ಬೆಸಗೊಳುತ್ತಿರಲು ಬೇಸತ್ತು ಹೋಗಂದನಾಗಳು ಸಿದ್ಧಕುಲತಿಲಕನು

೩೭

ಹೋಗೆಂಬ ನುಡಿ ಹಿಂಚಿ ಮುಂಚಿ ಜೀವಂ ನೆಗೆದು
 ತಾಗಿ ನಡುನೆತ್ತಿಯಂ ಬಗಿದು ಬಾದಣದೆಗೆದು
 ಮೇಗಡರ್ದು ಗಗನಕ್ಕೆ ದಂಡಾಯಮಾನದುರಿಯಾಗಿ ನೆಗೆಯಲೈ ಬಳಿಕ
 ಯೋಗಿಯ ಶಬಂ ಬಯಲ ನೆಮ್ಮಿ ನಿಲೆ ಕಂಡು ಬೆಜ
 ಗಾಗುತ್ತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಡೆಗೆ ಬಂದು ನಾ
 ನೇಗೆಯ್ತೊಬ್ಬನಿಂದಿಂತಸುವನಳಿದನೆಂದಾದಿದಂ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು

೩೮

೩೭. ಹೂವಿನ ಓರಣಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಆನಂದದಿಂದ ರೋಮಾಂಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅಂಥ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಕೀಳಲು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕೈ, ಅದೇ ಒಂದು ಕಮಲವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಓಡಾಡುವ ದುಂಬಿಗಳಿಗೆ ಆಶಾಭಂಗವಾಗದಂತೆ ಅವುಗಳಿಗೂ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಉಣಿಸುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ರಕ್ಷಣಾಶಕ್ತಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು. ತನ್ನ ಕೈ ಕಮಲದ ಪರಿಮಳವನ್ನೇ ಉಣಿಸುವ ಅವನು ಅದೇ ತನ್ಮಯತೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಹೊಸ ಯೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಬಹುದೋ ಬೇಡವೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದೋ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗಬಹುದೋ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. ಹೂವಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಬಂದವನ ಮಾತು ಬೇಸರ ಹಿಡಿಸಿ ಅವನು 'ಹೋಗಲೋ!' ಎಂದಾಗ 'ಹೋಗು' ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ೩೮. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೇಳಿದ 'ಹೋಗು' ಎಂಬ ಮಾತು ಅವನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಂದದ್ದು ತಡವಾಯಿತು. ಅದು ಸಿದ್ಧನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಬಂದವನ ಜೀವ ದೇಹದಿಂದ ಹಾರಿ ಅವನ ನೆತ್ತಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಬಗಿದು ರಂಧ್ರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೋಲಿನಂತೆ ಉದ್ಭವಾದ ಉರಿಯಾಗಿ ನೆಗೆಯಿತು. ಅನಂತರ ಆ ಯೋಗಿಯ ಹೆಣ ಮಾತ್ರ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಒರಗಿ, ಬೀಳದೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಓಡಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಡೆಗೆ ಬಂದನು. "ನಾನೇನುಮಾಡಲಿ, ಒಬ್ಬನ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆದೆ" ಎಂದು ದೈವದ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕತಕ್ಕಕ್ಕಾಗಿ

ಇದಕಂಜಬೇಡಾತನತಿಹಂಸನೆಂಬ ನಾ
ಮದ ಯತಿ ಯತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ವನಚರಿಯ ಕೂ
ಡಿದಡೆ ಗುರು ಮೈಳಾಕ ಮುನಿದೈದು ಭವದ ಶಾಪವನಿತ್ತು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಿಂ
ತುದಿಯೊಳು ವಿಶಾಪ ಹೋಗೊಂದೆನಲು ಬಂದು ಹೊಂ
ದಿದನು ಮೂಲಸ್ವಾಮಿಯೆಂದು ಹೆಸರೀಗ ಮುಂ
ದುದಿಸಿ ನಿನಗುತ್ತಂಗಭದ್ರನೆಂಬತುಳಬಲ ಗುಡ್ಡನಾದಪನೆಂದನು

೩೯

ಅಂತವಂ ಮುಂದೆ ನಾಗಾರ್ಜುನಂ ಸಹಿತೀಗ
ಪಿಂತೆ ವನಾಯದ ಬಲೆಯೊಳೆಳಿದವರು ಘನಸಿದ್ಧ
ರಂ ತೆಗೆದು ತಂದು ಮೇಲಿಳೆಯತಿಯೆ ನಿನ್ನ ನಿಜದೊಳು ಬೆರಸಿ ಬೆಳಗಾದಪಂ
ಚಂತೆ ಬೇಡನ್ನಕಂ ಗೊಪೆಯೊಳಿರಿಸವನನೆನೆ
ಸಂತಸದೊಳತಿ ವಿಭವವೆರಸೊಯ್ದು ಕೆಳೆಯ ಪರಿ
ಯಂತದೊಳು ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿದನತುಳಬಳ ಮದನ ಮದರದನಿಪಂಚಾಸನು

೪೦

ಹೊಸಪುಷ್ಪವಾಟಯಂ ಸಾಗಿಸುತ ಕೆಳೆಯನಗು
ಳಿಸುತ ಶಿವನಿಳಯಮಂ ಮಾಡಿಸುತ ಪುರವ ವಿರ
ಚಿಸುತ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ಗೈಯುತ್ತ ಧರಗೆ ಕರುಣಿಸುತ ನೃಪರೋಲೈಸುತ
ವಸುಧೆ ಗೋವುಂ ರತ್ನದಾಭರಣಮಂ ಮಹಾ
ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕವಿತಿಯ ಹಟ್ಟಿ
ಗೊಸೆದು ನಡೆತಂದು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನೆಳಗಲುಗಳಂ ಬಡಿಸಿ ನಗುತಿಪ್ಪಾಗಳು

೪೧

ಗೋಳಾಡಿದನು. ೩೯. 'ಇದಕ್ಕೆ ನೀನೇನೂ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನೊಬ್ಬ ಯತಿ. ಅವನ
ಹೆಸರು ಅತಿಹಂಸ. ಅವನು ಯತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬಳು ವನಚರಿಯನ್ನು
ಕೂಡಿದನು. ಗುರುವಾದ ಮೈಳಾಕಮುನಿ ಅವನಿಗೆ ಭವದ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.
ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಈ ಶಾಪದ ಪರಿಹಾರ ಎಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದನು. ಆದ್ದರಿಂದ
ಹೀಗಾಯಿತು. ನೀನೇನೂ ಅವನನ್ನು ಸಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು
ಮೂಲಸ್ವಾಮಿ. ಅವನು ಮುಂದೆ ನಿನಗೆ ಉತ್ತಂಗಭದ್ರನೆಂಬ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಶಿಷ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ'
ಎಂದನು. ೪೦. 'ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ಮುಂದೆ ನಾಗಾರ್ಜುನನ ಸಹಿತ ಈ ಮುಂಚೆ
ಮಾಯಾಭ್ರಮಿತರಾಗಿ ಸತ್ತ ಘನಸಿದ್ಧರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಭೂಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ನಿನ್ನ
ಸತ್ವವನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಯೋಚಿಸಬೇಡ. ಅವನ ಈ
ಮೃತಶರೀರವನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಪಾಡು' ಎಂದು ಶಿವ ಹೇಳಲು
(ಮದನನೆಂಬ ಮದಿಸಿದ ಆನೆಗೆ ಸಿಂಹದಂತೆ ಇದ್ದ) ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ
ವೈಭವದಿಂದ ಆ ಹೆಣವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ ಕೆರೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟನು. ೪೧. ಸಿದ್ಧರಾಮನು
ಹೊಸದೊಂದು ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದನು, ಸಾಕಿದನು. ಕೆರೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ
ಅಳವಡಲು ತೊಡಗಿದನು. ಈಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.

ಮರಳಿ ನೋಡುವ ಹೆದರುಗಂಗಳಿಂ ಮೈಗಂಡ
 ಸರಳ ಮೊನೆಯಿಂ ಸುರಿವ ರುಧಿರ ದೆಂಡಣಿಪ ನಡೆ
 ಹುರಿಯೊಡೆದ ರೋಮ ಹೊಯ್ದುಳ್ಳ ನಾಲಗೆ ಬೀಳ್ಳ ಬಾಯರಳ್ಳ ನಾಸಾಪುಟಂ
 ಸುರಿವ ಬೆಮರಳಲ್ಪ ಕಿವಿವೆರಸು ಕಂಗೆಟ್ಟೊಂದು
 ಹರಿಗನೆಯಿಂದೆಡೆಯ ಸಗಣೆಯೊಳಗೆಡಹಿ ತರ
 ಹರಿಸಲಾಜದೆ ಮುಗ್ಗಿ ಬಿದ್ದುದಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಕರುಣದಿಂ ನೋಡಲು ೪೨

ನೋಡಿ ಶಿವಶಿವಯೆನುತ ತಾನೆ ಹರಿತಂದು ಕೈ
 ನೀಡಿ ಕೋಡಂ ಪಿಡಿದು ನೆಗಪೆ ನೆಗಪಿಸಿಕೊಂಬ
 ಕೋಡು ಕೈಯಾಗೆ ತನು ಪುಣ್ಯತನುವಾಗೆ ಶಿರ ಶಿರವಾಗಲಡೆಯನೊಡೆದು
 ಮೋಡಮಂ ಬಗಿದೇಳ್ಳ ಬಾಲಾರ್ಕನಂತೆ ಕ
 ಕ್ಷಾಣಂಬರಂ ಮಿಕ್ಕು ನಿಂದಿದುರ್ ಹಾಡಿ ಕುಣಿ
 ದಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಸುವ ಗಂಧರ್ವನಂ ಕಂಡು ನೀನಾರೆಂದನಪ್ರತಿಮನು ೪೩

ಹೊಸಪಟ್ಟಣವನ್ನು ರಚಿಸಲು ತೊಡಗಿದನು. ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಲೋಕವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜರುಗಳು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜರು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ರತ್ನವನ್ನೂ ರತ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದಿನಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಆಕಳ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನಿಗೆ ಏನು ಮನಸ್ಸು ಬಂದಿತೋ ಏನೋ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಗುತ್ತಾ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ೪೨. ಆಗ ಭಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿದ್ದ ಭಾಣದ ಮೊನೆಯಿಂದ ಸುರಿದ ರಕ್ತದಿಂದ ಆಯಾಸಗೊಂಡು ತತ್ತರಿಸುವ ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಸಡಿಲಾದ ರೋಮಗಳು, ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅಳ್ಳೆಗಳು, ಬಾಯಿಂದ ಜೋತುಬಿದ್ದ ನಾಲಗೆ, ಏದುಸಿರಿನಿಂದ ಅರಳುತ್ತಿರುವ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳು, ಮೈಯಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಮರು, ಅಗಲವಾದ ಕಿವಿಗಳು ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟ ಒಂದು ಜಿಂಕೆ ಹಟ್ಟಿಯ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಎಳಲಾರದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕರುಣೆಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ೪೩. ಬಿದ್ದ ಜಿಂಕೆಯ ನೋವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ 'ಶಿವಶಿವ' ಎನ್ನುತ್ತ ಓಡಿಬಂದು ಅದರ ಕೊಂಬನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದನು. ಹಿಡಿದ ಕೊಂಬುಗಳು ಕೈಗಳಾದವು. ಜಿಂಕೆಯ ದೇಹ ದಿವ್ಯಪುರುಷನ ಶರೀರವಾಯಿತು. ತಲೆ ದಿವ್ಯ ಪುರುಷನ ತಲೆಯಾಯಿತು. ಮತ್ತಿದ್ದ ಸಗಣೆ ಬಿರುಕಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಮೋಡವನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಹೊರಬರುವ ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಎದ್ದನು. ಕಣ್ಣು, ಕೋರೈಸುವಂತೆ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಹಾಡುತ್ತ, ಕುಣಿಯುತ್ತ, ಕೀರ್ತಿಸುತ್ತ ನಿಂತಿರುವ ಗಂಧರ್ವಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. 'ನೀನಾರು?' ಎಂದು ಆ ಮಹಾಶಿವಮೂರ್ತಿ

ವಿನುತ ಲೋಹಿತಕೇತುವೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರಾ
ವನಿಪನ ಮಗಂ ಮಯೂರಕನು ನಾನೊಮ್ಮೆ ಪರಿ
ಜನವೆರಸಿ ಬೇಂಟೆಯಾಡುತ್ತ ಶತಶೃಂಗತಟವಿಪಿನದೊಳು ತೋಹುಗೊಂಡು
ಮುನಿದೊಂದು ಹರಿಣನಂ ತೀವಿ ತೆಗೆದೆಚ್ಚು ಪಿಂ
ದನೆ ಪರಿದಡದು ಹೋಗಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ವಿಶ್ವದ
ಶೃನನೆಂಬ ಯತಿಪತಿಯ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಸುವಳಿದುದಯ್ಯ ಚಿತ್ರಸೆಂದನು ೪೪

ಆ ವಿಶ್ವದಶೃನಂ ಕಂಡು ಮುನಿದೆಲವೊ ನೀ
ನೇವೆರಳೆಯಾಗಿ ಕಡೆಗೀ ಪರಿಯೊಳಿಸುವಡೆದು
ಸಾವನ್ನೆದಂದು ಶಾಪವನಿತ್ತಡಾಂ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಕೀರ್ತಿಸಲು ಮೆಚ್ಚಿ
ಭೂವಳಯದೊಳು ಸಿದ್ಧರಾಮನಭಿನವಮಹಾ
ದೇವನೊಗದಪನಾತ ಸೋಂಕಲು ವಿಶಾಪವೆಂ
ದಾ ವಿಮಳಮುನಿಯೆನಲು ಬಂದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಿಜವಡೆದನವಧರಿಸೆಂದನು ೪೫

ಆತನಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಪಿ ನಡೆತಂದು ವಿ
ಖ್ಯಾತಿಯಿಂ ಸುಖದೊಳಿರುತಿಪ್ಪ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ
ಮಾತುಗೇಳದೆ ಮೊಳೆ ಕೇತಾರಮಂ ಕಾಣಲೆಂದಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನು
ಓತು ನಡೆಗೊಂಡು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಮಗುಳೆಯ್ದು
ಭೀತಿಯಿಂದೆಲಗಿ ಕಿಂಕುರ್ವಾಣಮಂ ತೋಳೆ
ಧಾತುಗಡಬೇಡೆಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸುಖಸದನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು ೪೬

ಸಿದ್ಧರಾಮ ಗಂಧರ್ವನನ್ನು ಬೆಸಗೊಂಡನು. ೪೪. 'ನಾನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಲೋಹಿತಕೇತು ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರರಾಜನ ಮಗನು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಯೂರಕ. ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ಪರಿವಾರದವರ ಜೊತೆ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಡುತ್ತಾ ಆಡುತ್ತಾ ಶತಶೃಂಗತಟವೆಂಬ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮರೆಯ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಹರಿಣವನ್ನು ರೋಷದಿಂದ ಬಾಣಸೆಳೆದು ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದೆ. ಅದು ಹಿಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ದಿಕ್ಕು ತೋಚದೆ 'ವಿಶ್ವ ದಶೃನ' ಎಂಬ ತಪಸ್ವಿಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟಿತು. ೪೫. ಆ ಮುನಿ ಆ ಸತ್ತ ಜಿಂಕೆಯನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದ ನನ್ನನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಕೋಪಬಂದಿತು. 'ನೀನೂ ಇದರಂತೆ ಜಿಂಕೆಯಾಗಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಣಘಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಾಯಿ' ಎಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟು ದೈನ್ಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆ ಮಾಡಿದೆನು. ಆಗ ಅವನು ವಿಶಾಪವನ್ನು ಇಂತೆಂದು ನುಡಿದನು. 'ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಭಿನವ ಮಹಾದೇವನೆಂಬ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅವತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆತ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರೆ ನಿನ್ನ ಶಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.' ಎಂದು ಋಷಿ ಕರುಣಿಸಿದನು. ಈಗ (ಬಾಣತಗುಲಿ) ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಪೂರ್ವಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದೆನು. ಇದು ನನ್ನ ಕಥೆ' ಎಂದನು. ೪೬. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ತನ್ನ ಪೂಜಾದಿಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ತಂದು ಕಂಗಳನಿತ್ತು ನೆಹಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ
ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಬಲದೊಳುಳ್ಳ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ
ವೃಂದದ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಯ್ತೆ ನೆರೆದರೆ ತೋಜುತವಹಿಸೊಳಗೆ ಬೇಹಿ ಬೇಹಿ
ಒಂದನೊಂದೊಂದು ಪೆಸರಿಂ ಕರಸಿ ತಡೆಯದೋ
ಯೆಂದೆನಿಸಿ ಹೊಳಗಿನ್ನು ಬೇಹಧಿಕವುಂಟೆಂಬ
ಸಂದೇಹಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದೊಳಿರ್ದ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು ೪೭

ಪುರದ ಜನವದಿನ್ನದೆಲ್ಲಿದ್ದು ಹೇ
ವರಿಸಿ ಮೂಗಂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳಲೊಬ್ಬನೈದಿ ಬಂ
ದಿರದಷ್ಟಪ್ಪಿತಿರ್ಥವ ಮಿಂದು ಮಲ್ಲಿನಾಥನನಡರಿ ನೋಡಿ ನಮಿಸಿ
ಉರದ ಮೀನಂ ಹೊಲಸುನಾತಮಂ ನೀಗಿ ಹೊಸ
ಪರಿಮಳದ ಕರುವಾಗಿ ನಡೆತಂದು ಲೋಕೈಕ
ಗುರುವಿಗೆ ವಂದಿಸಲು ನೀನಾರಿದತ್ತವನಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನಂದು ೪೮

ಎಂದಿನಂತೆ ತೊಡಗಿದನು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಬಂದು 'ನಾನು ಕೇದಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು, ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ತಮ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿಯೇ ಕೇದಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿ ಹಟ ಹಿಡಿದನು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಣದೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಗುರುವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧರಾಮನು 'ಎದೆಗುಂದಬೇಡ' ಎಂದು ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಆಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ೪೭. ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನನ್ನು ದೇವಾಲಯದ ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವನಿಗೆ ದಿವ್ಯವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ, ಎಡದಲ್ಲಿ ಬಲದಲ್ಲಿ, ಇದ್ದ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಲ್ಲದರ ಮಹಾಲಿಂಗಗಳೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರಲು ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಲಿಂಗಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಾ, ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾ, ಅವುಗಳು ಓ ಯೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾ 'ಇವಕ್ಕಿಂತ ಹೊರಗಿನ ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವುಂಟೇ?' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುತ್ತಾ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದೊಳಗಿದ್ದನು. ೪೮. ಒಮ್ಮೆ ಆ ನಗರದ ಜನ ಅದು ಇದು ಎನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ದುರ್ಗಂಧ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಆಗ ಆ ದುರ್ಗಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ಒಬ್ಬನು ಬಂದು ಅಷ್ಟ ಪಷ್ಟಿರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ದರ್ಶನಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ದೇಹದ ಮೀನಿನ ಕೆಟ್ಟವಾಸನೆ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಅವನು ಸುವಾಸನೆಯ ಕರುವಂತೆ ನಡೆದುಬಂದು ಲೋಕೈಕ ಗುರುವಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ

ಭಾವಿಸಲು ಗಂಧರ್ವಲೋಕದೊಳಗಣ ಸುಗಂ
ಧಾವತಿಯೆನಿಪ್ಪ ಪೆಂಪಿನ ಪಟ್ಟಣವನಾಳ್
ಭೂವರಂ ಸೌಗಂಧಶೇಖರಂಗಂಗನೆ ಕಳಾವತಿಯೆನಿಪ್ಪ ವನಿತೆ
ಆ ವಿದಗ್ಧೆಯ ಗರ್ಭದಿಂದೊಗೆದನೆಲೆ ಪತಿತ
ಪಾವನನೆ ಕುಮುದಶೇಖರನು ನಾನು ಸುಖಸಂಕ
ಥಾ ವಿನೋದದೊಳಿರ್ಪ ದಿನದೊಳೇವೊಗಳ್ಳೆಂ ವಸಂತಸಮಯಂ ಬಂದುದು ೪೯

ಬಳಸಿದ ವಸಂತಕಾಲದೊಳೆನ್ನ ಹೆತ್ತವನ
ಕೆಳೆಯಂ ಕುಬೇರನೆನ್ನಂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ತ
ನ್ನಳಕಾಪುರದೊಳುತ್ತವಂ ಬೆರಸು ಪರಿವಾರಸಹ ಜಲಕ್ರೀಡೆಗೆಂದು
ಗಿಳಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಂಸೆಯ ನವಿಲ ಪಾರಿವದ
ಕೊಳನ ಪುಳಿನಸ್ಥಳದ ಕಮಲ ಕೈರವ ವಿವಿಧ
ಫಲವೀವ ತರುಗಳ ಲತಾಗೃಹದ ಕೇಳೀವನಕೆ ಪೋದನವಧರಿಪುದು ೫೦

ಅತಿರಮ್ಯವೆನಿಪ ವನದೊಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿ
ರ್ಮಿತವಪ್ಪ ಕೃತಕಕಮಲಂ ಕೃತಕಕೈರವಂ
ಕೃತಕಜಲಚರ ಕೃತಕಹಂಸ ಕೋಕಂಗಳಂತಸ್ಥವಂ ಕಂಡಜೀವದೆ
ಚತುರವದನಂಗಾಗದೆನಿಸುವ ಸರೋವರ
ಪ್ರತಿಯೊಳಗೊಂದನೆನ್ನನುವಜೆಯಲೆಂದು ಧನ
ಪತಿ ಹೊಗಿಸಲಾನಳಿಯದದೊಳೆನ್ನಬಳಿವೆರಸಂಬುಕೇಳಿಯೊಳಿರ್ದನು ೫೧

ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ 'ನೀನಾರು? ಯಾವ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದೆ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ೪೯. ಅವನು ತನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿದನು. 'ನಾನು ಗಂಧರ್ವಲೋಕದವನು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಸುಗಂಧಾವತಿಯೆಂಬ ಸೊಗಸಿನ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಆಳುವ ರಾಜ. ಅವನ ಹೆಸರು ಸೌಗಂಧಶೇಖರ. ಅವನ ರಾಣಿ 'ಕಳಾವತಿ' ಎಂಬ ಸುಂದರಿ. ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ನಾನು. ಅಯ್ಯ ಪತಿತಪಾವನ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕುಮುದಶೇಖರ. ನಾನು ಆ ದಂಪತಿಗಳ ಸುಖದ ಮಗನಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಸುಖಮಯವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ವಸಂತಕಾಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ೫೦. ಆ ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮಿತ್ರ ಕುಬೇರ ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಅಳಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡನು. ಅಲ್ಲಿ ವಸಂತೋತ್ಸವ ನಡೆಯಿತು. ನಾನು ನನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡಲು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದೆ. ಗಿಳಿ, ಕೋಗಿಲೆ, ಹಂಸೆ, ನವಿಲು, ಪಾರಿವಾಳ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಉದ್ಯಾನವನದ ನಡುವೆ ಇದ್ದ, ಮರಳುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಕಮಲಗಳು, ನೈದಿಲೆಗಳಿಂದ ನಿಬಿಡವಾದ ಕೊಳಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಮರಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿರುವ ಲತಾಗೃಹಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿರುವ ಆಟದ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ. ೫೧. ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆದ ಆ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ರಚಿತವಾದ

ಉದಕದೊಳು ಹೊಳೆವ ಜಂತ್ರದ ಮೀನ ಕಂಡೆನ್ನ
 ಸುದತಿ ಹೆದಡಿದಡಲೆಯದಾನೆಯ್ನು ಹೊಡೆದಡಂ
 ತದಳ ಕೀಲ್ಪಿ ಗಗನಕ್ಕೆ ನೆಗೆದಾ ವನಪ್ರಾಂತದೊಳು ತಪದೊಳಿದರ್
 ಸದಮಳ ಯತೀಂದ್ರನೆಂದೆನಿಪ ಕಪಿಲವ್ರತಿಪ
 ನೆದೆಯ ಮೇಲಡಪಿ ಬೀಳಲು ಕಂಡು ಮುನಿದು ಕೋ
 ಪದಲಿ ಶಾಪವನಿತ್ತನಯ್ಯ ಸಗರರ ಹಣೆಯ ಲಿಪಿಯನೊರಸಿದ ವೀರನು ೫೨

ಹೆದಡಿದನೆನ್ನೆದೆಯ ಮೇಲಾವನಿಟ್ಟನವ
 ನೆದೆಯ ಮೇಲಿದು ಹತ್ತಲಿಡಲಿ ದುರ್ಗಂಧವಂ
 ಗದಲಿಡಲಿ ಹೊಲಸು ತೀಡುತ್ತಿರಲಿಯೆಂದು ಶಾಪವನಿತ್ತನತ್ತಲಿತ್ತ
 ಮುದದಿಂ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯೊಳು ಪರಿಮಳ ಪ್ರವಾ
 ಹದೊಳಿದರ್ ಪರಿಜನಂ ಹೇಸೆ ದುರ್ಗಂಧವೆ
 ನ್ನೆಯ ಮೇಲಿಂದೇಳೆ ಕಂಡು ನಾಚುತ್ತ ಹೊಳವಂಟೆ ನಾನಾ ವನವನು ೫೩

ಕೃತಕವಾದ ಆದರೆ ನಿಜವೆಂದು ಭ್ರಮಿತವಾಗುವ ಕಮಲಗಳು, ನೈದಿಲೆಗಳು, ನೀರು ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಹಂಸಗಳು, ಕೋಕಗಳು ಸರೋವರಗಳ ತುಂಬ ಇದ್ದವು. ಅದರ ನಿಜತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸರೋವರ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ನನಗಾಗಿ ಕುಬೇರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ನಾನು ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಸಹಜ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹೂವುಗಳು ಎಂದು ನಂಬಿ ನನ್ನ ಅಂತಃಪುರ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡಗೂಡಿ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ೫೨. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರದ ಮೀನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅವಳು ಭಯದಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾದಳು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಅದು ಕೃತಕವೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದೆ. ಅದು ಕೃತಕವಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಕೀಲು ಮುರಿದುಹೋಯಿತು ಹೊಡೆದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. ಅದು ಕೀಲುತಪ್ಪಿ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣದಂತೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಆ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ತಪಸ್ವಿಯೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಅವನು ಸದಮಲ ಯತೀಂದ್ರ. ಅವನ ಹೆಸರು ಕಪಿಲ ಮುನಿ. ಕೃತಕ ಮೀನು ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಚಿತ್ತ ಸಂಚಲಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಸಗರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಹಣೆಬರಹವನ್ನು ತೊಡೆದ ಆ ತಪಸ್ವಿಯು ನನ್ನ ಹಣೆಬರಹವನ್ನು ನನಗೆ ಶಾಪಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಳಿಸಿದನು. ೫೩. 'ಯತಿಯೆಂದು ಗೌರವಿಸದೆ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಈ ಮೀನನ್ನು ಯಾರು ನನ್ನೆದೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟನೋ ಅವನ ಎದೆಯನ್ನೇ ಈ ಮೀನು ಮೆಟ್ಟಲಿ. ಇದರ ದುರ್ವಾಸನೆ ಅವನ ದೇಹವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಅವನಿಂದ ಈ ಕೆಟ್ಟವಾಸನೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರಲಿ!' ಎಂದು ಶಪಿಸಿದನು. ನಾನು ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ಮೈಯಿಂದ ದುರ್ನಾತ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಪರಿಮಳದ ನೀರಿನಿಂದ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಈ ದುರ್ವಾಸನೆ ಹೇಸಿಗೆಯನ್ನು ತಂದಿತು. ಅದೂ ಆ ವಾಸನೆ ನನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು

ಆ ಶಫರವೆತ್ತ ಹೋದತ್ತಲಾಂ ಹೋಹಾಗ
 ಳಾಸುರದೊಳೆದ್ದ ದುರ್ಗಂಧಕ್ಕೆ ಮುನಿವರಂ
 ಹೇಸುತೇನೋ ಮೀನ ನೀನಿಡಿಕಿದಾ ಎಂದಡಿಡಿಕಿದೆ ವಿಭುವೆಯೆಂದು
 ಈ ಶಾಪವಿನ್ನೆಂದು ಹಿಂಗುವುದು ಕರುಣಿಸು ಮು
 ನೀಶಯೆಂದೆನಲಪ್ಪಷ್ಪಿತಿರ್ಥವನು ಮಿಂ
 ದಾ ಸರ್ವಲಿಂಗಂಗಳಂ ಕಂಡ ದಿನದೊಳು ವಿಶಾಪಮಾದಪ್ಪದೆಂದನು

೫೪

ನಡೆದಪ್ಪಷ್ಪಿತಿರ್ಥಕ್ಕೆಲಿ ಲಿಂಗಂ
 ಳೆಡೆಗೆ ಪೋದಪೆನೆಂದಡೊಂದು ಲಂಕಾಪುರದ
 ಕಡೆಯೊಳೊಂದಾಕಾಶದೊಳಗೊಂದು ಪಾತಾಳ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಸ್ಥಳದಲಿ
 ಬಡವ ನಾನೆಂತು ಕಾಂಬೆ ತಂದೆ ನಿನ್ನನತಿ
 ದಿಡಿಕಿದೆನೆ ನಿನಗೆನ್ನ ಮೇಲಿನಿತು ಮುನಿಸೇಕೆ
 ಮೃಡಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಕಾರ್ಪಣ್ಯದಿಂ ಕೈಮುಗಿದನಯ್ಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನು

೫೫

ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೂರ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೇ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದೆದ್ದು ಹೊರಬಂದು ಆ ವನದಿಂದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬಂದೆನು. ೫೪. ಆ ಮೀನು ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಾಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನನ್ನ ಮೈಯಿಂದ ಎದ್ದ ಭಯಂಕರವಾದ ದುರ್ವಾಸನೆಗೆ ಅದೇ ಋಷಿ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ 'ಮೀನನ್ನು ಚಿಮ್ಮಿದವನು ನೀನೋ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. 'ಹೌದು ಪ್ರಭುವೆ' ಎಂದೆನು. ನನಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತವರು ಇವರೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅವರಿಂದಲೇ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು 'ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಶಾಪ ಎಂದಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೆಂಬುದನ್ನು ಕರುಣಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡೆನು. ಆಗ ಅವರು 'ಅಪ್ಪಷ್ಪಿತಿರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಭೂಲೋಕದ ಲಿಂಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಶಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ೫೫. 'ಋಷಿವರ್ಯರೆ, ಅಪ್ಪ ಪಷ್ಪಿತಿರ್ಥಗಳಿಗೆ ನಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಆ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದೆಂದರೂ ಕಷ್ಟ. ಒಂದು ಲಂಕಾಪುರದ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲಿಂಗಗಳು ಲಕ್ಷಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ನಾನು ಬಡವ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಣಲಿ ಪ್ರಭು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮೀನನ್ನು ಎಸೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಆಚಾರ್ತುರ್ಯದಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಾವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೋಪವನ್ನು ತಾಳಬಾರದು. ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಅವರನ್ನು

ಧರೆಯೊಳುಳ್ಳಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ತೀರ್ಥ ಲಿಂಗವನೆಯ್ಯ
ನರಪಿದಂ ತನ್ನ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳು ಲೋಕೈಕ
ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತೀರ್ಥಮಂ ಮಿಂದು ಲಿಂಗವನು ಕಂಡು
ಪುರವ ಬಲಗೊಂಡು ಹೊಲಸಂ ನೀಗು ಹೋಗನಲು
ಹರಿದುಬಂದಾ ಹರಿಯ ಮಾಡೆ ನಿಜವಾಯ್ತಲೇ
ನರರೂಪ ರುದ್ರ ಎಂದಡಿಗಳಿಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಹೋದನಾ ಗಂಧರ್ವನು

೫೬

ಚಿಸಗೆಯ್ಯು ವಂದಿಸಿದ ಕಂಡು ಪೆಸಗೊಂಡು ಕೇ
ಳ್ಳ ಸಮಸ್ತನರರ ನರಕವನಳಿಯುತಪ್ರತಿಮ
ನಸಮಾಕ್ಷ ಸಿದ್ಧನಾನಂದದಿಂದಿರಲಿತ್ತಲತ್ತ ರಜತಾಚಲವಲಿ
ಶಶಿಕಲಾ ಮಂಡಿತ ಜಟಾಪಟಲನಖಿಳ ದೇ
ವಸಮೂಹವೆರಸೋಲಗಂಗೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಸಂ
ತಸದೊಳಿರಲಿಲ್ಲಿಗೆಯ್ದರುತಿರ್ಧನನಿಮಿತ್ತಕಲಹಕಾರಣರೂಪನು

೫೭

ತನ್ನೊಡಲಿಪ್ಪ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂ ಪರರ ಯು
ದ್ಧಂ ನಿಮಿತ್ತಕ್ಕಲ್ಲದಿಂತು ಚೇಷ್ಟಿಸದ ಮಹಿ
ಮಂ ನಡೆದು ಸೊಡರಂತೆ ಹೊಜಿವೇಷಮುಂ ದೋಷಮುಂ ಮೆಹಿವ ನಾರದಮುನಿ
ಪನ್ನಗಾಭರಣನಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನು
ವಂ ನೀಡಿ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಹತ್ತಿರೆ ಕರೆದು
ಮನ್ನಿಸಿ ಮಹತ್ವದಿಂದೆಲ್ಲಿದುರ್ ಬಂದೆಯೆಂದಡೆ ಬಳಿಕ್ಕಿಂತಂದನು

೫೮

ನಮಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ. ೫೬. “ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಲಿಂಗಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ತಂದು ಲೋಕೈಕಗುರುವಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ಆ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸು. ಆ ಊರನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡು. ನಿನ್ನ ಹೊಲಸುನಾತ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಆ ಮುನಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಅದರಂತೆ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡೆ. ಅದು ನಿಜವಾಯಿತು. ತಾವು ‘ಮಾನವರೂಪದ ಪರಮೇಶ್ವರರು’ ಎಂದು ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಕುಮುದಶೇಖರನು ಹೊರಟು ಹೋದನು. ೫೭. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರೆ, ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರೆ, ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರೆ, ಸಮಸ್ತ ಮಾನವರ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಅಂಥ ಅಪ್ರತಿಮ ಮಹಿಮನಾದ ತ್ರಿನಯನನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆನಂದದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಚೂಡನೂ ಜಟಾಧಾರಿಯೂ ಆದ ಪರಶಿವನು ದೇವತೆಗಳ ನಡುವೆ ಒಡ್ಡೊಲಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಆ ಸಂತೋಷದ ಸಂಭ್ರಮದ ನಡುವೆ ಆಕಾರಣವಾಗಿ ಕಲಹವೇರ್ಪಡಿಸುವ ನಾರದ ಮಹಾಮುನಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ೫೮. ತನ್ನ ಶರೀರದ ಸಮಸ್ತ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಪರರಲ್ಲಿ ಜಗಳವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕಲ್ಲ!

ಗಿರಿಜೇಶ ಕೇಳಿಗಳುತ್ತಾರಕವ್ರತೀ

ಶ್ವರನ ಸಭೆಯೊಳು ನಿಮ್ಮ ಭಾಳಾಕ್ಷ ಮನಃಧನ

ನುರುಪಿದ ಕಥಾಚಿತ್ರಮಂ ನಿರೂಪಿಸುತಿರಲು ಕೇಳು ಸೈರಿಸಲಾಜದೆ

ಸ್ಮರಕಳಾತಾಪಸಂ ನೀಲಪಟನೆಂಬವಂ

ಹರಿದು ಬಂದೆಮ್ಮ ರತಿನಾಥನಂ ಶೂಲಿ ಸಂ

ಹರಿಸಿದನೆನಿಪ್ಪ ನುಡಿ ಹುಸಿಯೆಂದು ಬವರಮಂ ಪಿಡಿದು ಬಳಿಕಂತೆಂದನು ೫೯

ಕೊಸರಿ ನೀ ಹೊಗಳ್ಳ ಹರನುಂ ಕೇಳುವೀ ಮುನಿ

ಪ್ರಸರಮುಂ ಕಡೆಗೆಮ್ಮ ಕಾಮಭೂಪನ ಕೆಯ್ಯ

ಕುಸುಮಬಾಣದ ಮೊನೆಗೆ ಹಾಹೆಯಹರೆಂದೊಡಿನುಳಿದ ಬಡದರ್ಶನರನು

ಹೆಸರಿಸದಿರೆಂದು ಧಟ್ಟಸುವುದಂ ಕೇಳು ಕೋ

ಪಿಸಿ ನಿಮಗೆ ದೂಷಬಂದೆಂ ಕಾಲಮಥನಯೆನೆ

ನಸುನಗುತ್ತಾಳಾ ಸಭೆಗೆಯವನಂ ಕರಸಿದನು ಮದನಗಿರಿಕುಲಶನು ೬೦

ಬೇರೊಂದು ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡದವನು ನಾರದ! ಅವನು ದೀಪದಂತೆ ಬೆಳಕನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹೊರಗೆ ಹೊಗೆಯನ್ನೂ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ! ಇಂಥ ಮಹಿಮಾಸ್ಥಿತ ಪುರುಷನಾದವನು ನಾರದನು. ಅವನು ಸರ್ಪಾಭರಣ ಭೂಷಣನಾದ ಶಿವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ದೀರ್ಘದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಈಶ್ವರನು ಅವನನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು. 'ತಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದಿರಿ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ? ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ೫೯. ಅದಕ್ಕೆ ನಾರದರು ಹೇಳಿದರು. "ಗಿರಿಜೇಶ, ಉತ್ತಾರಕವ್ರತೀಶ್ವರನ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು 'ನಿಮ್ಮ ಹಣೆಗಣ್ಣು ಮನಃಧನನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಕಥೆಯನ್ನು' ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆನು. ಆಗ ನೀಲಪಟನೆಂಬ ಸ್ಮರಕಳಾತಾಪಸನು 'ಶೂಲಿ ರತಿಪತಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟದ್ದು ಸುಳ್ಳು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಾದಸಂಗ್ರಾಮವನ್ನೇ ಹೂಡಿದನು. ೬೦. "ಮತ್ತೆ ಆತನು ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ 'ನೀನು ಹೊಗಳುವ ಆ ಶಿವ, ಅವನ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಮುನಿಗಳ ಗುಂಪು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಮರಾಜನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಹೂವಿನ ಬಾಣದ ತುದಿಯ ಗೊಂಬೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಬಡಪಾಯಿಗಳಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಪಾಡೇನು? ಅವರ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಡ' ಎಂದು ಬಹಳ ಜೋರಿನಿಂದಲೇ ಕೂಗಾಡಿದನು. ಅವನ ಈ ಅಟಾಟೋಪವನ್ನು ಕೇಳಲಾರದೆ ಆ ದೂರನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದೆ" ಎಂದು ನಾರದನು ತಾನು ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು 'ಕಾಲಮಥನ'ನಿಗೆ ವಿಶದಪಡಿಸಿದನು. ಆಗ ಮನಃಧನೆಂಬ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ವಜ್ರಾಯುಧದಂತಿರುವ ಈಶ್ವರನು ನಾರದನ ದೂರನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗುತ್ತಾ ಆ ನೀಲಪಟನನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಕರೆಸಿದನು.

ಹೊತ್ತ ಮದನನ ವೇಷವವಯವದೊಳತಿ ಚಿಲುವು
ವೆತ್ತ ರತಿಕಲಹ ಚಿಹ್ನೆ ಹಸಿಯ ಹರೆಯ ಕೈ
ತತ್ತಿಕ್ಕಿದೆಡದ ಕೋಮಲೆವೆರಸಿ ಬಂದು ವಂದಿಸಿ ನಿಂದು ನೀಲಪಟನು
ಚಿತ್ರಭವ ಗತಿಯೆನುತ ಕುಳ್ಳಿರಲು ಸಕಲದೇ
ವೋತ್ತಮಂ ಕಂಡಿದೇನೆಲವೊ ಕಾಮನನು ಉರು
ಹಿತ್ತು ಹುಸಿಯೆಂದು ಮುನಿಗಳಿಗಿಂದ ಕಂಡ ನೀನೆಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ನುಡಿದನು ೬೧

ಅರೆವೆಣ್ಣಿನೀಶ ಪುತ್ರೀವರಂ ಬ್ರಹ್ಮನಾ
ಸುರದ ಜಾರಂ ಶಕ್ಯ ಸತಿಯರೀರೆಂಟು ಸಾ
ಸಿರದ ಹರಳಿಗನು ಹರಿ ಮನುಮುನಿಗಳೆಳುಪುತಿಹರಂತಾಗಲಂಗಜನನು
ಗಿರಿಶ ನೀನಾವ ಪರಿಯಿಂ ಸುಟ್ಟಿ ಬೆಂದವನು
ಮರಳಿ ಸರಳಿಂ ಜಗವನಾಡಿಸುವನೇ ಎಂದ
ದುರಿದುದಿಲ್ಲಾದೊಡಾವೆಡೆಯೊಳ್ದಪನವನ ಕರೆದೀಗ ತೋಪಿಂದನು ೬೨

ಇನ್ನು ಹೊಳಗಜ್ಜಿ ಕರೆತರಲೇಕೆ ಕರೆಯೆಂಬ
ನಿನ್ನ ಮನ ಮೊದಲಾಗಿ ಸರ್ವ ಜೀವರೊಳಿಪ್ಪ
ನೆನ್ನೊಡೆಯನವನನ್ನರ್ ಕರೆಯಲಟಿಯರೀಶ್ವರ ನೀನೆ ಕರೆವುದೆನಲು
ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾತಂತ್ರನಖಿಳ ಚಿತ್ತಜನನೊಲ
ಎಂ ನೆನೆದು ಕರೆಯೆ ಮೋಹನಗುಣಂ ತಂಪು ಕಂ
ಪಂ ನೆಮ್ಮಿ ಮುಂದೆ ಬಂದೋಲಗವನಾಲಂಗಿಸಿತ್ತು ಬಳಿಕೇವೊಗಳೆನು ೬೩

೬೧. ನೀಲಪಟನು ಶಿವನ ಸಭೆಗೆ ತನ್ನ ಸತಿಯೊಡನೆ ಬಂದನು. ಅವನ ರೂಪ ಮದನನ ವೇಷವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿತ್ತು. ಅವನ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ರತಿಕಲಹ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ. ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದನು. ನೀಲಪಟ ಶಿವನಿಗೆ ಸತಿಯೊಡನೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. 'ಮನಸಿಜನೇ ನೀನೇ ಗತಿ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತ ಶಿವ ತೋರಿಸಿದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ದೇವಾದಿದೇವನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಎನಯ್ಯ, ನಾನು ಕಾಮನನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಮುನಿಪುಂಗವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆಯಾ? ಅದನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿದ್ದೆಯಾ?' ಎಂದು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ೬೨. ಆಗ ನೀಲಪಟನು 'ಶಿವನು ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ. ಬ್ರಹ್ಮ ಮಗಳನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾದವನು, ಭಯಂಕರವಾದ ರೀತಿಯ ಜಾರ ಇಂದ್ರ. ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಿದ ಜಾರ ಹರಿ. ಇನ್ನು ಋಷಿಗಳೋ ಕಾಮನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವನನ್ನು ನೀನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದು ತಾನೇ ಹೇಗೆ? ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಹೋದವನು ಮತ್ತೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಾನೆ? ಲೋಕವನ್ನು ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಹೇಗೆ ಆಡಿಸುತ್ತಾನೆ?' ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಶಿವನು 'ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದರೆ ಈಗ ಅವನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತೀಯಾ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ೬೩. ಅದಕ್ಕೆ ನೀಲಪಟನು ಹೇಳಿದನು: 'ಇನ್ನು ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹುಡುಕಿಸಿ ಕರೆಯುವುದೇನು?

ನಳಿನ ಗುಣದಂಬರದ ಮಲ್ಲಗಂಟಾಮದಳ
 ದಳರ ಕೈಪೊಡೆ ಪುಷ್ಪದುಡಿಗೆ ಮಕರಂದರಸ
 ತಿಳಕ ಕೇತಕಿಯೆಸಳ ಕೂರಲಗು ದಾಸಮದ ಗೊಂಡೆಯಂ ನನೆಗಣೆಗಳಂ
 ತಳೆದ ಸಂಪಗೆಯ ಬಿರಿಮುಗುಳ ಮೂಡಿಗೆ ತುಂಬಿ
 ಗಳ ರವದ ನಾರಿ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು ಕುಮುದಕು
 ಟ್ಕಳದ ಕಿಂಕಿಣಿ ಕುಸುಮಮಂಜರಿಯ ತಲೆಚಮರವೆರಸಿ ಮನಫನೆಸೆದನು ೬೪

ಶಶಿಮೇಲೆ ಮಂದಮರುತಂ ಮುಂದೆ ರತಿಯೆಡದ
 ದೆಸೆಯೊಳು ವಸಂತ ಬಲದೊಳು ಪಿಂತೆ ಸತಿಯರಿ
 ಪ್ಪೆಸಕಮಂ ಸುಖದ ಸುಕುಮಾರತೆಯ ಮಂಗಳಕೆ ಮನಸಂದು ಮುಳಿಸ ಮುಳಿದು
 ಕುಸುಮಶರ ನಿನ್ನ ಮೋಹನದ ಬೀಜದ ತಿರುಳ
 ರಸವ ಬಲಿದೊಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು
 ವಸುಧೆಯೊಳು ಸಿದ್ಧರಾಮನೊಳು ನೆರವಿದೊಡೆಮ್ಮ ನೀಂ ಗೆಲಿದೆ ಹೋಗೆಂದನು ೬೫

ನೀನೇ ಅವನನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿರುವ
 ನನ್ನ ಒಡೆಯ ಅವನು. ಅವನನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಕರೆಯಲು ಅರಿಯರು. ನೀನೇ ಆತನನ್ನು
 ಕರೆ'. ಆಗ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಪರಶಿವನು ಅವಳ ಜನದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
 ಹುಟ್ಟುವವನಾದ ಕಾಮನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಒಮ್ಮೆ ಕರೆದನು. ಕೂಡಲೆ
 ತಂಪನ್ನೂ ಕಂಪನ್ನೂ ಬೀರುತ್ತ ಮೋಹನಗುಣವು ಸಭೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ
 ಆಲಂಗಿಸಿತು. ಅದನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ? ೬೪. ತಾವರೆಯ ದಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು
 ಮಲ್ಲಗಂಟಿನಿಂದ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಮಾವಿನ ಚಿಗುರಿನ ಕೈಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೈಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದನು.
 ಹೂವಿನ ಉಡಿಗೆ ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಹಣೆಗೆ ಮಕರಂದರಸದಿಂದ ತಿಲಕವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.
 ಕೇತಕಿಹೂವಿನ ದಳದ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ದಾಸವಾಳದ
 ಹೂವಿನ ಗೊಂಚಲನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಹೂಬಾಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸಂಪಗೆಹೂಗಳ ಬತ್ತಳಿಕೆ,
 ಜೇಂಕರಿಸುವ ತುಂಬಿಗಳೇ ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆ, ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು. ಅವನು ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದು
 ಕುಮುದದ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಗೆಜ್ಜೆಗಳು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಾಮರ, ಹೂವುಗಳ
 ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ಇಂಥ ಸುಂದರಾಕಾರದ ಮನ್ಮಥ ಶಿವನ ಎದುರಿಗೆ
 ಸಭಾಸದರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ನಿಂತನು. ೬೫. ಮನ್ಮಥ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ
 ವಾತಾವರಣವೂ ಕಾಮಪ್ರಚೋದಿತವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರನ, ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಸುತ್ತಲೂ
 ಮಂದ ಮಾರುತದ ಸುಳಿವು. ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರಿಯೆ ರತಿ. ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಸಂತ
 ರಾಜ. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಸುಂದರಿಯರು. ಮನ್ಮಥನು ಪರಿವಾರದೊಡನೆಯೇ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ
 ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಸುಖದ, ಸೌಕುಮಾರ್ಯದ ಇರುವಿಕೆಯ
 ಶುಭೋದಯವನ್ನು ಕಂಡು ಶಿವನೂ ಆನಂದಪಟ್ಟನು. ಅವನ ಮೇಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ
 ಕೋಪವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟನು. ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯು ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಮನ್ಮಥನನ್ನು

ಹಿಂದೆ ನಿಜಮಿಥುನವಹ ನಿಮ್ಮನೆಚ್ಚಡೆ ಕೋಪ
 ದಿಂದುರುಪಿ ಕಳೆದ ಗಿರಿಸುತೆಯ ಕರುಣದಲಿ ಹೆಸ
 ರಿಂದುಳಿದೆನಿಂದಿನಾತಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನು ಬಾಲಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಪುರುಷಂ
 ಒಂದುಳ್ಳ ಹೆಸರನೊರಸಿದಡೇಗುವೆಂ ತಂದೆ
 ಯೆಂದಡಾತಂ ನಿನಗೆ ಮುಳಿವಾತನಲ್ಲ ಹೋ
 ಗೆಂದು ಬೀಳ್ಕೊಡಲಂಗಸೂನು ತಿರುಗದ ಮುನ್ನ ಮುಂದೆ ಚೈತ್ರಂ ಪರಿದನು ೨-೨

ಹೊಸಮಾಗಿ ಮದವಾಳಿ ಮಾವಂಕುರಂದೋಳಿ
 ಯಸುಗೆ ತಳಿರಂ ಬೀಳಿ ಲತೆ ನನೆಗಳಂ ಪೇಳಿ
 ಕುಸುಮರಜಮಂ ತೂಳಿ ತುಂಬಿ ಸುತ್ತಂ ಪಾಳಿ ತಂಗಾಳಿ ತಂಪ ಬೀಳಿ
 ಸಸಿಗೆ ಕಳೆಯೇಳಿ ಕೋಕಿಳರವಂ ಮೀಳಿ ಕಾ
 ಮಶರಂಗಲೋಳಿ ವಿರಹಿಗಳ ಬಾಯಾಳಿ ಮಾ
 ಮಸಕದಿಂ ಬಂದನು ವಸಂತನು ವಿಯೋಗಿ ಹೃತ್ಕುಂತನು ಸುಖಾಶ್ರಾಂತನು ೨-೩

ಕುರಿತು, 'ಎಲೈ ಕುಸುಮಬಾಣನೆ, ನಿನ್ನ ಮೋಹದ ಬೀಜಗಳ ತಿರುಳಿನಿಂದ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡು. ಅವಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮೋಹಕಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬು, ಆಕೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನೆಂಬ ಕಾಮದೂರನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಆತನೊಡನೆ ಒಲಿಸಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಗೆದ್ದಂತೆಯೇ! ಹೋಗು' ಎಂದನು. ೨.೬. ಮನ್ಮಥನು ಈಗ ದಂಪತಿಯ ರೂಪವನ್ನೇ ತಳೆದಿರುವ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಹೂವಿನ ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಕೋಪಗೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದೆ. ನಾನು ಗಿರಿರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಬದುಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರಾದರೂ ಉಳಿದಿದೆ. ಇಂದು ನಾನು ಹೋಗಿ ಎದುರಿಸುವವನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದವನು, ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಪುರುಷ. ನನಗಿರುವ ಈ ಹೆಸರನ್ನೂ ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಮೇಲೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ತಂದೆ,' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಈಶ್ವರ ಅವನಿಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದನು: 'ಅವನು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನಲ್ಲ, ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗು' ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಅಂಗಜನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲು ಹಿಂದಿರುಗಿದ. ಅವನಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಚೈತ್ರರಾಜ ಮುಂದೆ ಹೊರಟ. ೨.೭. ಹೊಸ ಮಾಗಿಯಕಾಲದ ಗರ್ವ ಇಳಿದಿತ್ತು. ಮಾವಿನ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗುರುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅಶೋಕವೃಕ್ಷಗಳು ಚಿಗುರಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡವು. ಬಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಹೂವಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೊರಸೂಸತೊಡಗಿದುವು. ಅವು ತಮ್ಮ ಪರಾಗವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದುವು. ಸುತ್ತಲೂ ದುಂಬಿಗಳು ಹಾರುತ್ತಾ ಇದ್ದವು. ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ಸುತ್ತಲೂ ತಂಪನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಚಂದ್ರನ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಗೆ ಹೊಸಕಾಂತಿ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತು. ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಧ್ವನಿತುಂಬಿ ಹಾಡಿದುವು. ಕಾಮನ ಬಾಣಗಳು ಜನದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಾಟಿದುವು. ವಿರಹಿಗಳ ಬಾಯಿಗಳು ಒಣಗಿದುವು. ಆಗ ವಿಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯ

ಉದಯಕಾಲದೊಳನುದಿನಂ ಬಪ್ಪ ತೆಜದಿ ಪು
ಷ್ಪದ ರತಿಯಲಾ ಸಿದ್ಧಕುಲತಿಲಕನೆಯ್ದು
ಮುದದಿಂದ ನೋಳ್ವಾಗ ನಿಜದೊಳೊಪ್ಪುವ ನಂದನಂ ಮೇಲೆ ಮಧುಮಾಸದ
ಮದವೇಳಿ ನಳನಳಿಸುತೆಂದಿನೋಪಾದಿಯ
ಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಗೆ ಮಂಗಳಂ ಬೆತ್ತು ಜೌವನವಡರ್ದ
ಸುದತಿ ಮತ್ತೊಂದಂದವಾಗಿ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಮೋಹನಂಬೆತ್ತಿದುದು ೬೮

ಪರಮ ಮಂಗಳವಾಗಿ ಏಕಾಂತತರ ಮನೋ
ಹರವಾಗಿ ಮೆಚೆಯುತ್ತಿರೆ ಕಂಡಿದಳೊಳಾನೆನ್ನ
ಪುರುಷನೊಳು ಕೂಡಿ ಸುಖವಡೆವೆನೆಂದೊಸೆದು ಹೃತ್ಯಮಲದಲರ್ವಸೆಯ ಮೇಲೆ
ಉರುತರ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾದೀಪ್ತಿವೆಳಗಿನೊಳು
ನೆರೆವ ತವಕದ ಕಳಾಸುಖಮುಖದ ಪರವಶದ
ಪರಮಕಾಷ್ಠೆಯೊಳಚಲಿಸಿದ್ದನಿರೆ ಕಂಡು ರತಿವಲ್ಲಭಂ ಭುಜವೊಯ್ದನು ೬೯

ರತಿಯ ಸೊಬಗಂ ತನ್ನ ಮೋಹನವ ಚಂದ್ರನು
ನ್ನತ ಕಳೆಗಳಂ ವನದ ಮಂಗಳವ ಮಂದಮಾ
ರುತನ ಸೊಗಸಂ ನನೆಗಣೆಯ ಕೂರ್ಪುಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮೂಜಗದೊಳುಳ್ಳ
ಸತಿಯರ ಶಿರೋರತ್ನವೆಂಬ ಪೆಸರಿನ ಪೆಣ್ಣು
ಚೆತುರು ಮಿಗೆ ಮಾಡಿತಂದಪ್ರತಿಮ ಶಿವಸಿದ್ಧ
ಪತಿಯ ಮುಂದಿರಿಸಿ ತಾಂ ಪಿಂತೆ ಬಿಲುವೊಯ್ದು ನಿಂದನುವಾದನಂಗಳಭವನು ೭೦

ಘಾತಕನಾದ ಸುಖಕ್ಕೆ ತವರು ಆದ ವಸಂತರಾಜ ಅತಿವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ
ದಯಮಾಡಿಸಿದನು. ೬೮. ಎಂದಿನಂತೆ ಸಿದ್ಧಕುಲತಿಲಕ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಹೊರಟು
ಹೂವುಗಳನ್ನು ತಿರಿಯುವ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬಂದು ಪುಷ್ಪದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ
ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಂಡನು. ಆ ತೋಟ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ವಸಂತಯುತುವಿನ ಸೊಗಸಿನಿಂದ
ಕೂಡಿ ನಳನಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದು ದಿನದಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಆನಂದವನ್ನು
ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು. ಯೌವನವನ್ನು ತಳೆದ ಸುಂದರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಚಂದವನ್ನು ತಾಳಿ
ಮೋಹವನ್ನು ಬೀರುವಂತೆ ಮೋಹಕವಾಗಿ ಆ ಉದ್ಯಾನವನ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
೬೯. ಶುಭ ಮಂಗಳಮಯವಾಗಿ ಏಕಾಂತದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಮನೋಹರವಾಗಿ
ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಪುಷ್ಪವನವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಕಂಡನು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವನನ್ನು
ತನ್ನ ಪುರುಷನೆಂದೂ ತಾನು ಅವನನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ತಾನು ಈ
ಸುಂದರವನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತನಾಗಿರವ ತನ್ನ ಪುರುಷನನ್ನು ಕೂಡಿ ಸುಖಪಡುತ್ತೇನೆ
ಎಂದುಕೊಂಡನು. ಹೃದಯ ಕಮಲಪುಷ್ಪದ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮವಾದ ಜ್ಞಾನದ
ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನವನನ್ನು ಕೂಡುವ, ಕಲಾಸುಖವನ್ನು
ಎದುರಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರವಶನಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ಕಟ ಸುಖದ ಆಸ್ವಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವ
ಅಚಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ರತಿಪತಿ ಕಂಡು ಇದೇ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯ, ಈಗ ನನಗೆ
ಜಯ ಖಂಡಿತ ಎಂದು ಭುಜ ತಟ್ಟಿದನು. ೭೦. ಆಗ ಆ ಮನ್ಮಥನು ಸೊಬಗಿನ

ಬಳಸಿದಳಿ ಗಿಳಿ ಸೋಗೆ ಕೋಗಿಲೆಗಳುಲಿಯೆ ಪೂ
 ಗಳ ಕಂಪು ಕವಿಯೆ ಮಂದಾನಿಲಂ ತೀಡೆ ಶಶಿ
 ಕಳೆಗಳಂ ಬೀಳಿ ಸತಿ ಮೋಹನಂಬೆತ್ತು ನಿಲೆ ಮನುಮಥಂ ನನೆಗಳೆಯನು
 ಸೆಳೆದು ತೆಗೆದೊಂದೊಂದೊಂದೆಚ್ಚಿದವುಸಮು
 ದ್ವಳ ತಪಃಪ್ರಭೆಯನೊತ್ತರಿಸಲಾಜದೆ ಬೀಳಿ
 ಮುಳಿದೈದುಕೋಲನೊಂದೇ ಬಾರಿ ತೊಟ್ಟು ಕುಸಿದೆಜಿಗಿ ಕುಕಿಲಿವೆದಚ್ಚನು ೭೧

ನನೆಯಂಬು ರತಿಯಿಲ್ಲದನ ಪೂಜೆಯಂತೆ ಹೊಜಿ
 ಗನೆ ತಾಗೆ ಬಗೆ ಬೆದಲೆ ಕಣ್ಣೆಳೆದು ಮುಂದಿದರ್
 ಘನಕುಚೆಯ ಪಿಂದಿದರ್ ಕಾಮನಂ ಕಂಡು ಬಗೆಯದೆ ಮರಳಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚುವ
 ಅನುಪಮನ ಮನದ ಬಲುಹಂ ಕಂಡು ಕೈ ಮುಗಿದು
 ಮುನಿಯದೀ ಕಾಂತೆಗೇಕಾಂತಮಂ ಕೊಡು ವೈರಿ
 ವನಜ ಶಶಿಯೆಂದಲ್ಲಿ ಲಲ್ಲೆಗರೆದು ಬಿಲ್ಲನೀಡಾಡಿ ಪುಲ್ಲಶರನು ೭೨

ಹೆಣ್ಣೊಂದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಅವಳಲ್ಲಿ ರತಿಯ ಸೊಬಗನ್ನು ತುಂಬಿದನು. ತನ್ನ ಮೋಹವನ್ನು ಬೆರಸಿದನು. ಚಂದ್ರನ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದನು. ಆ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮಂಗಳರೂಪಗಳನ್ನು ಅವಳಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ದನು, ಮಂದಮಾರುತನ ತಂಬೆಲರು ಅವಳ ಲಲಿತಾಂಗಗಳಿಂದ ಚಿಮ್ಮುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಹೂವಿನ ಬಾಣಗಳ ಹರಿತದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಕೆ ಮೂರು ಲೋಕದ ಸುಂದರಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶಿರೋರತ್ನ (ತಲೆಮಣಿ)ವಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಂತಿದ್ದಳು. ಇಂಥ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತನ್ನ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅಪ್ರತಿಮನಾದ ಅಚಲನಾದ ಶಿವಸಿದ್ಧರ ಒಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮುಂದೆ ಸುಳಿಸಿದನು. ತಾನು ಆಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಪುಷ್ಪಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತನು. ೭೧. ಆ ವನದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದುಂಬಿಗಳು, ಗಿಳಿಗಳು, ನವಿಲುಗಳು, ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಿದವು. ವನದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ್ದ ಹೂವುಗಳ ಸುವಾಸನೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಹರಡಿತು. ಮಂದವಾಗಿ ಎಲರು ಸುಳಿಯಿತು. ಚಂದ್ರ ತನ್ನ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದ. ಆಗ ಮನ್ಮಥ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮುಂದೆ ಮೋಹಕವಾಗಿ ಸುಳಿದಳು. ಆಗ ಮನ್ಮಥ ಹೂವಿನ ಬಾಣವನ್ನು ತನ್ನ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಸೆಳೆದು ಒಂದೊಂದನ್ನಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮೇಲೆ ಬಿಡತೊಡಗಿದನು. ಅವು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ರಭಸದಿಂದ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದವು. ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದ ತಪಸ್ಸಿನ ಕಾಂತಿಯ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಒತ್ತರಿಸಲಾರದೆ ಸೋತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋದವು. ಬಾಣಗಳು ಸೋತಂತೆಲ್ಲ ಮನ್ಮಥನ ಕೋಪ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಐದು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಒಮ್ಮೆಯೇ ಹೂಡಿ ಮಂಡಿಯೂರಿ ಕುಳಿತು ನಮಸ್ಕರಿಸುವಂತೆ ಸಜ್ಜಾಗಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಕೂಗುತ್ತ ಅತ್ಯಂತ ರಭಸದಿಂದ ಬಾಣಸಮೂಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ೭೨. ಆ ಹೂವಿನ ಬಾಣ ಅನುರಾಗ (ಭಕ್ತಿ)ವಿಲ್ಲದವನ ಪೂಜೆಯಂತೆ ಹೊರಗೆ ಮಾತ್ರ ತಲುಪಿತು, ಒಳಗನ್ನು

ಸತಿಗೆ ಸತಿ ಸೋಲ್ತು ಕೂಡಿದ ಕಾಲವುಂಟೆ ವಸು
ಮತಿಯೊಳನೆ ನಿನ್ನ ಸೋಲಿಸುವೆನೆಂಬಿಕಾ
ಪತಿಗೆ ಭಾಷೆಯನಿತ್ತೆನ್ನ ವಶವಲ್ಲ ನೀಂ ಕರುಣಿಸದೆ ಮೆಯ್ಯೆಗೈದಡೆ
ಅತಿಭಂಗವೆನ್ನ ವೀರಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರಯೆನೆ
ಧೃತಿಗುಂದಬೇಡ ನಿನ್ನೊಳಿಗವನಂಬಿಕಾ
ಪತಿಯನ್ನೆದಿಸುವೆನುತಾತನಂ ಕಳುಪಿ ಗುರುವಚನಮಂ ಹಾಡುತಿರಲು ೭೩

ದೇವರುಂ ಕೈವೀಸಲವರಿವರುಯೆಂಬ ಬಗೆ
ಯಾವುದುಂ ನಿನಗಿಲ್ಲ ನೆಲೆಗೊಳಲ್ಕೆಯದಂ
ತೋವೋ ಮೊನೆಗೊಳಿಸುವೆಯೊ ಸರ್ವಜನಮಂ ನಿನ್ನ ಹೂಗೋಲ ಹೂಡಿ ತೆಗೆದು
ಭಾವಜಾಂತಕಗೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯೋಳ್
ಕಾವನು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಮನನೋಡ
ಲಾವನನೆಸೆಯ ಹೇಳಿದರವನನುಸುವೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪೇನೆಂದನು ೭೪

ಸ್ವರ್ಣಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಬೆದರಿತು. ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದನು. ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತ ಸ್ತನಭರೆಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಅವಳ ಹಿಂದಿದ್ದ ಕಾಮನನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಬೆದರಿದ ಮನ ಶಾಂತವಾಯಿತು. 'ಇಷ್ಟೇಯೇ' ಎಂದುಕೊಂಡು ಪುನಃ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಅನುಪಮನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮನಃಪುನಃ ಬೇರೆಯೇನೂ ತೋರದೆ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಒಗೆದು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು, 'ವೈರಿಗಳೆಂಬ ಕಮಲಗಳಿಗೆ ಚಂದ್ರನೇ, ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ಈ ತರುಣಿಗೆ ಏಕಾಂತವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡು' ಎಂದು ಲಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ೭೩. 'ಅಯ್ಯ ನೀನಾಡುವ ಮಾತು ಏನು? ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸು ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಸೋತು ಕೂಡುವ ಸಮಯವುಂಟೆ?' ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. 'ನಾನೇನು, ಮಾಡಲಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಪಾರ್ವತೀಪತಿಗೆ ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನ ವಶವಾಗಲಾರೆ ನಿಜ. ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ತೋರದೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸಲಿಸದೆ ಹಿಂಜರಿದರೆ ನನ್ನ ಶೌರ್ಯಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಭಂಗಬರುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಕರುಣಿಸು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೇಳಿದ "ನೀನು ಧೈರ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಕಾಪತಿಯಾದ ಶಿವನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಹಾಡಿದನು. ೭೪. "ಎಲೈ ಮನಃಪುನಃ, ದೇವತೆಗಳೇ ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸೋತಿದ್ದಾರೆ. ನಿನಗೆ ಅವರು ಇವರು ಎಂಬ ಯಾವ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಮನಸ್ಸು ನೆಲಸದಂತೆ, ಹೂಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುವೆ. ಮನಃಪುನಃತನಿಗೆ ನೀನು ನೇರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದಿದ್ದೀಯೆ. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧನು ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವನು. ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಅಪರಾಧ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ

ಹಿರಿದನಿಪ ಘೋರ ಸಂಸಾರದಾರಣ್ಯದೊಳು
ಹರವರಿಯ ಕಾಮನೆಂದೆಂಬ ಬೇಂಟೆಯ ಬೇಡ
ನುರವಣೆಯನನ್ಯಾಯ ಮಾಣಿಸೈ ಎಂಬ ಗೀತವ ಹಾಡಿ ಸುಖದೊಳಿರಲು
ಪುರದೊಳೆಡೆಗೆಯ್ದ ಮೊರಬದ ವಿಪ್ರಸಂಕುಳಂ
ನೆರೆದು ಬಂದಿ ಕೆಲಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಜಲಶುದ್ಧಿ
ದೊರಕದು ಚತುರ್ಥನಿದನಗೆದಾತನಿಂದಿನ ಸ್ನಾನವಿಧಿಗೊಂತೆಂದರು

೭೫

ಅದಱೊಳೊಬ್ಬಂ ನಿಮ್ಮ ವಚನದಿಂ ಶುದ್ಧವಾ
ಗದದಾವುದಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಸ್ನಾನಮಾಳ್ವೆನೆ
ಲಿದು ಮಂತ್ರವೆಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಕೆಲೆಯನತಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ ನದಿ ನದ ಸಂಕುಳಂ
ಅದಿದನ್ನದಾರ್ತದಿಂ ನಡೆದು ಬಂದಿಲ್ಲಿ ನೆಲ
ಸಿದ ಹದನನಟಿಯದಕಟಕಟ ತಾವಭಿಮಂತ್ರಿ
ಸಿದರಂದು ಬೂದಿಯಿಂದಾದಿತ್ಯಬಿಂಬಮಂ ಬೆಳಗಲೆಳಸುವ ತೆಜದೊಳು

೭೬

ಯಾರನ್ನು ನಿನ್ನ ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆ ಎಂದು ಆತ ಹೇಳುತ್ತಾನೋ ಅವನ ಮೇಲೆ
ನೀನು ನಿನ್ನ ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೀಯೆ, ಅಷ್ಟೆ. ೭೫. ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಭಯಂಕರವಾದ
ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಕಾಮ ಎಂದೆಂಬ ಬೇಂಟೆಯ
ಬೇಡನ ಉರುಬಿನ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಣಿಸಯ್ಯ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ” ಎಂದು
ಗೀತವನ್ನು ಹಾಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಸುಖದಿಂದ ಕಳೆಯಲು ಮೊರಬ ಎಂಬ
ಒಂದು ಊರಿನ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗುಂಪಾಗಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸಿದ್ಧರಾಮ
ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಯೋಚಿಸಿದರು ಈ ಕೆರೆಗೆ
ಸರಿಯಾದ ಮಂತ್ರ ಪೂರ್ವಕ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ನೀರು ಶುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದವನು
ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶುದ್ಧಮಾನವ. ಈ ದಿನ ನಾವು ಹೇಗೆ ಸ್ನಾನವಿಧಿಯನ್ನು
ಆಚರಿಸುವುದು ಎಂದುಕೊಂಡರು. ೭೬. ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೇಳಿದ
‘ನಿಮ್ಮ ವಚನದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾಗದ ವಸ್ತು ಯಾವುದು? ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ
ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅನಂತರ ಸ್ನಾನಮಾಡೋಣ’. ಅದು ಸರಿಯಾದ ಆಲೋಚನೆಯೆಂದು
ಬಗೆದು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅನೇಕ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ನದಿನದಗಳ ಪವಿತ್ರ
ಜಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದು ಜಲದೇವತೆಗಳು ನೆಲಸಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ
ಅಕಟಕಟ ತಾವು ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಜಲಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಲು
ತೊಡಗಿದರು; ಬೂದಿಯಿಂದ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬವನ್ನು ತೊಳೆದು ಬೆಳಗುವ ಬೆಪ್ಪರಂತೆ.

ಸ್ನಾನಪಾನಕಿನ್ನನುಚ್ಛಯೇ ಅನುಚ್ಛಯೇಂ

ದಾ ನೆರವಿ ಮುಳುಗಿ ನಿಂದಿರದ ಮುನ್ನಂ ಕಾಗೆ

ತಾನೊಂದು ಬಂದೆಲ್ಲರಂ ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ಮುಳುಗಾಡಿಸಿತ್ತುದಯ ತೊಡಗಿ

ಭಾನು ಮುಳುಗಲು ಬಡದೆ ಕಾಡುತಿರೆ ಕಂಡವರಿ

ದೇನಾ ಮಹಾತೀರ್ಥನಿಂದೆಯಿಂದಲ್ಲಲೇ

ಈ ನಿಘ್ರವಾತನಂ ಬಲಗೊಂಬೆವೆಂದು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನೆಡೆಗೆಯ್ದರು

೭೭

ಬರವಿಗೆ ಮುಂದೆ ಕಾಗೆಯ ಕಥನಮಂ ಹೇಳು

ತಿರೆ ಕಂಡು ನಮಿಸೆ ನೀವ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಾವು ನಿ

ಷ್ಠರ ಶೂದ್ರರೆಮಗೇಕೆ ವಂದಿಸುವಿರೆಂದಡವಿಳಾಗಮೋಕ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಮಂ

ಚರಿಸುತಿಹ ನೀವಲ್ಲದಾವೇತಲ ಬ್ರಹ್ಮ

ರರಿ ವಿಜಯಯಿಂದ ವಿಪ್ರರ ಮನದ ಶಂಕೆಯಂ

ಪರಿಹರಿಸಿ ಬಳಿಕೆಂದಿನಂದದಿಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಬಲವರುತ್ತಿಪ್ಪಾಗಳು

೭೮

೭೭. ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ಜಲಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಕೆಲವರು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅಪ್ಪಣೆ ಎಂದರು ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸಿದವರು. ಎಲ್ಲರೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಎದ್ದರು. ಅವರು ಕೆರೆಯಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಗೆ ಹಾರಿಬಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿ ಮೈಲಿಗೆ ಮಾಡಿತು. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಮುಳುಗು ಹಾಕಿದರು. ಕಾಗೆ ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಕಾಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದು ಅವರು ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದು. ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬೈಗಿನವರೆಗೆ (ಸೂರ್ಯಮುಳುಗುವವರೆಗೆ) ಅವರಿಗೆ ಕಾಗೆಯ ಕಾಟ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನ ಹೀಗೆ ಕಾಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದವರನ್ನು ಅವರು ಹೊರಗೆ ಬರದಂತೆ ಕಾಗೆ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಹುಶಃ ಇವರು ಈ ಮಹಾತೀರ್ಥವನ್ನು ನಿಂದಿಸಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಇವರನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮೈಲಿಗೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೇನು? ನಿಗ್ರಹದಿಂದ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕೋಣವೆಂದು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ಅವರು ಹೋದರು. ೭೮. ಇವರು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ತಾನಾಗಿ ಕಾಗೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಂದು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು 'ನೀವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ನಾವು ನಿಷ್ಠುರ ಶೂದ್ರರು. ನಮಗೇಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಮಸ್ತ ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀವೇ ಬ್ರಹ್ಮರು; ನಾವೆಂಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು? ತಾವು ಜಯಶಾಲಿಗಳು' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ್ದ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅನಂತರ ಎಂದಿನಂತೆ ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ|| ಗಿರಿಜೆ ನಡಸುವ ಯೋಗಮಜ್ಜನದ ಚೌಕಮಂ
ಪುರದೊಳಗೆ ಮಲ್ಲಿನಾಥಂಗೆ ನೇಮದಿ ನಡಸಿ
ಹರನಿಂ ವಿಷಪ್ರಸಾದವ ಮಾಡಿ ಎಕ್ಕವಿಂದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು

ಒತ್ತರಿಸಿ ತವಕ ತನುವೆತ್ತಂದದಿಂ ವ್ಯಗ್ರಿ
ಸುತ್ತಂದು ನಂದಿ ನಡೆತಂದು ವಂದಿಸಿ ನಿಂದು
ಚತ್ವರಸು ದೇವದೇವರು ನಿಮ್ಮ ಬಂದುದೇ ಹೊತ್ತಾಗಿ ಬರಹೇಳರು
ಮತ್ತನಿಸದೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೈನೀಡೆ ಮನ
ವಿತ್ತು ಲಿಂಗಕ್ಕೆಜಗಿ ಹಿಂದ ಸಂತೈಸಿ ಸಿ
ದ್ವೋತ್ತಮಂ ಗಗನಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ರಜತಾಚಳಕೆ ಹೋದನಿಳಿ ಬೆಳಗಾಗಲು

೧

ಸಂತಸದಿ ಬಪ್ಪಾಗಲೋಲಗಂ ಪರೆದು ತ
ನ್ನಂತರಂಗದೊಳಿರ್ದ ಸಕಲ ಲೋಕಂಗಳಂ
ಸಂತೈಸುತಿರ್ದಪನೊ ಬರ್ಪ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನನಾವಾವ ಕೌತುಕದಲಿ
ಮುಂತೆ ಮೆಚೆವೆನೊ ಎಂದು ನೆನೆಯುತಿರ್ದಪನೊ ಮ
ಹಾಂತರ ಸಮಾಧಿಯಂ ಸವಿದಪನೊ ಕಡೆಗೆ ತ
ನ್ನಂ ತಾನೆ ನೋಡಿದಪನೊ ಎನಿಸಿ ಪರಮನೇಕಾಂತ ಸುಖದಿಂದಿರ್ದನು

೨

ಸೂ|| ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿ ಯೋಗಸ್ಥಾನದ ಚೌಕವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಳು. ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಅದೇ ರೀತಿಯ ಚೌಕವನ್ನು ತಾನು ರಚಿಸಿದ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಯಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿ, ಈಶ್ವರನಿಂದ ಪಡೆದ ವಿಷಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರುಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ನೀಡಿದನು. ೧. ತೂರಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿಬ್ಬಂದನೋ ಎಂಬಂತೆ ವ್ಯಗ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಂದಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ತುಂಬ ತ್ವರೆಯಿಂದ ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. 'ದೇವ, ದೇವ, ಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ, ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬರಹೇಳಿದನು. ನಾನು ಬಂದದ್ದೇ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ತಾವು ಇನ್ನು ತಡಮಾಡಬಾರದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಏಳಿ, ಎದ್ದೇಳಿ' ಎಂದು ಹಸ್ತವನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ತಾನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಇದ್ದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಕೂಡಲೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ, ಸಿದ್ಧರ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಕೈಲಾಸಪರ್ವತವನ್ನು ನಂದಿಯ ಆಹ್ವಾನದಂತೆ ಸೇರಿದನು. ಅವನು ಹೀಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂತೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯವೇ ಆಯಿತು. ೨. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆತ್ಮಸಂತೋಷದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಈಶ್ವರನ ಒಡ್ಡೋಲಗ ವಿಸರ್ಜಿತವಾಯಿತು. ಆಗ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಶಿವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಳವನ್ನು ಊಹಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಸಮಸ್ತಲೋಕಗಳನ್ನು

ಕೆಲವು ಬಾಗಿಲುಗಳಂ ಕಳಿದು ಬರೆ ಮುಂದುಲಿವ
ಹಲವು ವಾದ್ಯದ ತಳಿತ ರುಲ್ಲರಿಯ ಪಲ್ಲವದ
ಲಲನೆಯರ ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿಯ ದೆಸೆದಸೆಯ ಕೇಳಿಕೆಯ ಕನಕದ ಚೌಕದ
ಒಳಗೆ ನಳನಳಿಸುವೆಳದಳಿರ ಮುಕುರದ ಹೊನ್ನ
ಕಳಸಂಗಳಂ ತಳೆದ ರುದ್ರಕನ್ನಿಕೆಯರಿ
ಟ್ಟಳದ ಗೋಟುಗಳ ಸೀಗುರಿ ಚಮರ ರಚನೆಗಳು ಕಣ್ಗೆ ಮಂಗಳವಾದುದು ೩

ಇಂಬಿನಿಂದಾ ಚೌಕ ಮೆಹಿಯುತಿರೆ ಕಂಡು ಜಗ
ದಂಬಿಕೆ ಪತಿವ್ರತಾನಿಧಿ ದಶಾಮೃತರಸ ಕ
ದಂಬಪೂರಿತಕಲಶ ನಾಲ್ಕನತಿಮುದದೊಳಾಕಾಶ ಗಂಗಾಜಲವನು
ತುಂಬರ್ಧ ಕಳಸ ಹದಿಮೂಜನೊಳಗಿಟ್ಟು ಕನ
ಕಾಂಬುಜದ ಪೀಲಿ ವಿಲಸಿತ ತಮಂಧದ ಕಳಸ
ವೆಂಬುದೊಂದಂ ತಂದು ತಾನಿಳಿಪಿಕೊಂಡಿರಿಸಿ ಬೇಜಿ ಬೇಜರ್ಚಿಸಿದಳು ೪

ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ ಅಥವಾ ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಿದ್ಧರ ಒಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆಸಲೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ಮಹತ್ತಾದ ಸಮಾಧಿ ಸುಖವನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವಂತೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಏಕಾಂತ ಸುಖದಲ್ಲಿದ್ದನು. ೩. ಇತ್ತಲಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶಿವನ ಭವನದ ಹಲವು ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ವಾದ್ಯಗಳು ಧ್ವನಿಗೈಯುತ್ತಿದ್ದವು. ವಿವಿಧ ತಾಳಗಳ ಶಬ್ದಗಳು ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಚಿಗುರಿನಂತೆ ಮೃದುವಾದ ಕೈಗಳಿಂದ ತರುಣಿಯರು ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಟದ ಚಿನ್ನದ ಚೌಕದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರಿನ ಕನ್ನಡಿಯ ಚಿನ್ನದ ಕಳಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ರುದ್ರಕನ್ಯೆಯರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಚಾಮರಗಳನ್ನೂ ಚೌರಿಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬುವನ್ನೂ ಮಂಗಳವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ೪. ಆ ಚೌಕ ಬಹುಸುಂದರವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಪತಿವ್ರತಾನಿಧಿಯಾದ ಲೋಕಮಾತೆ ಹತ್ತು ರೀತಿಯ ಅಮೃತ ರಸದ ಪಾಕದಿಂದ ತುಂಬಿದ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನೂ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ ಕೂಡಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ಹರಿಯುವ ದೇವಗಂಗೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಹದಿಮೂರು ಕಲಶಗಳನ್ನೂ ಒಳಗಡೆ ಇಟ್ಟಳು. ಆಮೇಲೆ ಕನಕಕಮಲದ, ನವಿಲುಗರಿಯಿಂದ ಸೊಗಸುಗೊಂಡ ತಮಂಧಕಳಸವೆಂಬೊಂದು ಕಳಸವನ್ನು ತಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು

ಅತ್ಯಂತ ನಿತ್ಯದ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ನೆಲೆ ಸತ್ಯ
ಮುಕ್ತೈದೆಯೋಗ ಮಜ್ಜನವನೊದಗಿಸಿ ಸುತ್ತಿ
ಮುತ್ತಿ ಪೂಜಿಸಿ ರಾಜಸಲ್ ತಣೆದು ಕಣ್ಣೆಳೆದು ಕಂಡು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನನು
ಎತ್ತಿ ಬಗಿದಪ್ಪಿ ತಲೆದಡಹಿ ತೂಪಿಡಿದೆನ್ನ
ತೆತ್ತಿಗನೆ ಸುಖದೊಳಿದಾರ್ ಎಂದು ನಾಗಾಜಿ
ನೋತ್ತರೀಯಂ ಕೇಳ್ದಿದಿದೆನೆನ್ನಂ ಬರಿಸಿತಿಕ್ಕೆ ಬೆಸನೇನೆಂದನು

೫

ಇಂದಿನೀ ಯೋಗಮಜ್ಜನದಂತೆ ನೀ ಮನಂ
ದಂದನುದಿನಂ ಮಲ್ಲಿನಾಥಂಗೆ ಮಾಡಬೇ
ಕೆಂದು ತೋರಲ್ ಕರೆಸಿದೆಂ ನಿನ್ನನಾನೆಂದು ಗಿರಿಜಾತೆ ತೊಡೆಗೆ ತೆಗೆದು
ಕಂದಿ ಕುಂದದೆ ನಡಸು ತಪ್ಪದಿದು ನಡೆಯುತಿರ
ಲೆಂದುವುಂ ಪುರಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ ಕಂಡವರೆನ್ನ
ಮಂದಿರಕೆ ಬಹರೆಂದಡಂತಿದಂ ಮಾಳ್ ಪರಿಯೆಂತೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು

೬

ಬೇರೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು ಮತ್ತು ಆ ಕಳಶಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಂದೊಂದನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದಳು. ೫. ನಿತ್ಯೇಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಧಿಯಾದ ಪತಿವ್ರತಾಶಿರೋಮಣಿಯಾದ ಆ ಪಾರ್ವತಿ ಆ ಕಳಶಗಳಿಗೆ ಮಜ್ಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಮತ್ತು ತಿರುತಿರುಗಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪೂಜಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಪೂಜೆಯ ಕ್ರಮವೇ ಒಂದು ಸೊಗಸು. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಪೂಜಿಸಿ ಅನಂತರ ಅಂತರ್ಯಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಮಾಡಿದಳು. ಎದುರುಗಡೆ ನಿಂತಿರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವನನ್ನು ಮಗುವಿನಂತೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಳು, ತಲೆಸವರಿದಳು, ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದಳು. 'ನನ್ನ ಮಗುವೆ, ಸುಖವಾಗಿದ್ದೀಯಾ?' ಎಂದು ಕುಶಲವನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ಗಜಚರ್ಮಾಂಬರಧಾರಿಯಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ 'ಸುಖವಾಗಿ ಇದ್ದೇನೆ; ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿದ ಕಾರಣವಾವುದು? ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ೬. 'ಈ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಮಾಡಿದ ಈ ಯೋಗಮಜ್ಜನದಂತೆ ನೀನೂ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಈ ಪೂಜಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮಲ್ಲಿನಾಥನಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡೆನು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪಾರ್ವತಿ ಅವನನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳದೆ, ಯಾವ ಲೋಪವೂ ಬಾರದಂತೆ ಮಲ್ಲಿನಾಥನಿಗೆ ಯೋಗಮಜ್ಜನವನ್ನು ನಡಸು. ತಪ್ಪದೆ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಲಿರಲಿ. ಇದರಿಂದ ಆ ಪುರಕ್ಕೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕೇಡು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಕಂಡವರು ನನ್ನ ಈ ಕೈಲಾಸದ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪುಣ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.' ಎಂದಳು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ 'ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿರಿ

ಕ್ಷೀರ ದಧಿ ಮಧು ಘೃತಂ ಸಿತ ನಾಗರಂ ಮರಿಚ
ಜೀರಕಂ ಲವಣವಲ್ಲಾ ದಶಾಮೃತಸಾರ
ಪೂರ ಕಳಸಂ ನಾಲ್ಕು ಕನಕ ಪುಷ್ಪಾನ್ವಿತ ತಮಂಧ ಕಳಸಂ ಪೀಲಿಯಿಂ
ಬಾರಗೆಯ್ಯೊಂದಗ್ಗ ಜಲಭರಿತಮಾಗೆ ಮಂ
ದಾರ ಮಂಜರಿವಿಡಿದ ಹದಿಮೂಳು ಕಳಸವಿಂ
ತೀರೊಂಬತಿನ್ನುಳಿದ ವಿಭವವೀ ಪರಿಯಿಂದ ನೇಮದಿಂ ನಡಸೆಂದಳು ೭

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ತಂದು ಬೇಹುದಂ
ನುಡಿದು ಹೇಳುತ್ತ ಬಾಯೆಂದು ತೂಪಿಡಿದು ತಲೆ
ದಡವಿ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರೂಂ ಬೀಳ್ತೊಡಲು ನಡೆತಂದು ತನ್ನ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳಗೆ
ಪೊಡವಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರಮೆನೆ ಚೌಕಮಂ ಮೆಹಿಸಿಯಾ
ಕಡೆಗದಂತಿತೆಂದು ಪೊಗಿಲ್ಲ ಬಡಕವಿಗಿವಿಯ
ನುಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆಂದೆನಿಸಿ ಯೋಗ ಮಜ್ಜನವ ನಡಸುತ್ತಿದ್ದನಪ್ರತಿಮನು ೮

ಇರುಳೊಂದು ದಿನವೆಂದಿನಿಂದದಿಂ ಬಲವರು
ತ್ತಿರೆ ಮುಂದೆ ಮೇರು ಗಜವದನರೂಪಿನಲಿ ಬಂ
ದಿರದಲೇ ಎಂಬಂತೆ ಗಗನವಂ ಬಗಿದು ನೆಗೆದೊಗೆವ ನವ್ಯಾಕೃತಿಯಲಿ
ನರೆಯ ಸೆಳಿಗೆಯ ಬೊಬ್ಬಲಿಯ ಬೆನಕಂ ನಿನ್ನ
ಪುರದೊಳಿರಲೆನಗೊಂದು ತಾವಕೊಡು ಲೋಕೈಕ
ಗುರುವೆಯೆನೆ ನಿನ್ನನೊಳಕೊಂಬ ತಾವಾವುದೆನೆ ಕಿಟಿಯ ರೂಪಂ ತಳೆದನು ೯

ತಾಯಿ' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು. ೭. 'ತುಪ್ಪ, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ಶುಂಠಿ, ಮೆಣಸು, ಜೀರಿಗೆ, ಉಪ್ಪು ಈ ಹತ್ತು ಅಮೃತಸಾರಗಳಿಂದ ಕಳಶಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಕನಕಕಮಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿಯೂ ತಮಂಧಕಳಶವು ನವಿಲುಗರಿಯಿಂದಲೂ ಅಂದವಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮೇಲಿನ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ (ಗಂಗಾಜಲ), ಮಂದಾರಪುಷ್ಪಗಳ ಗೊಂಬೆಲಿನಿಂದ ನಿಬಿಡವಾದ ಹದಿಮೂರು ಕಳಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಒಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟು ಕಳಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವೈಭವದಿಂದಲೂ ನಿಯಮಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ನಡಸು' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ೮. ಆಗಾಗ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಾ ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರು', ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಹೋಗಿ ಬಾಯೆಂದು ಹೇಳಿ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದು ತಲೆಯನ್ನು ನೇವರಿಸಿ ಈಶ್ವರ ಪಾರ್ವತಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಕೈಲಾಸದಿಂದ ಹೊರಟು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಭೂವಲಯಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಚೌಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಅದರ ವೈಖರಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅದು ಹೇಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲು, ಅಥವಾ ಹೊಗಳಲು ಸಾಧಾರಣ ಕವಿಗೆ ಅಥವಾ ಬಡಕವಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದು. ಹೀಗೆ ವರ್ಣನಾತೀತವಾದ ವೈಭವದ ಮಜ್ಜನ ವ್ರತವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆಚರಿಸ ತೊಡಗಿದನು. ೯. ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಎಂದಿನಂತೆ ನಗರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತ

ಇನ್ನು ನೀನಿರೆ ಶಾವ ನಿನಗಿತ್ತಡಿಂದಮಗೆ
 ನಿನ್ನ ದೇವಿಯಿಂದಪ್ಪುದೇನೆಂದಡೀ ಪುರ
 ಕೃಷ್ಣಾಯಗಳನೆಡರು ಬಡತನವನೊದವಿಸದೆ ಎಕ್ಕವಿಂಡಭಿಮತವನು
 ಉನ್ನತಿಕೆಯಿಂದೀವೆನೆನಲೆಮ್ಮ ಬೆನಕನಂ
 ತನ್ನೂರ್ಗ ಕೊಂಡೊಯ್ದನೆಂದು ಬಂದವರೊಯ್ಯೆ
 ಬನ್ನವಲ್ಲಾ ಎನಲವರ್ಗೆ ಹೋಹಾತನಲ್ಲೊಯ್ದಿರಿಸು ಸಾಕೆಂದನು

೧೦

ಇದು ಸತ್ಯವಾದೋಡೇಳ್ ಬಾಯೆಂದು ನುಡಿದು ಕರೆ
 ಯದ ಮುನ್ನ ಕೈವೊಕ್ಕ ಗಜಮುಖನನೊಯ್ಯು ನೇ
 ಹದಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕೆಲದಡೆಯೊಳಿಳುಹೆ ಪುರಜನಕಿತ್ತ ಬೆನಕನಾಗೆ
 ಮುದದೊಳ್ಳಿದಾಳು ದಿನವಿರೆ ಕಂಡು ಸೆಳ್ಳಿಗೆಯ
 ಕದನಿಗರು ಬಂದು ಬೇಡಿದೊಡೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯ ಹೇ
 ಲಿದಡೆತ್ತುಗಳ ಕಟ್ಟ ತೆಗೆಯೆ ಗಿರಿಯಂದದಿಂ ಮಿಡುಕದಿರ್ದಂ ಬೆನಕನು

೧೧

ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮುಂದೆ, ಪಕ್ಕದ ಊರಾದ ಸೆಳ್ಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದ ಬೊಬ್ಬಳಿಮರದ ಮೇರುಪರ್ವತವೋ ಎಂಬಂತೆ ಆಕಾಶವನ್ನು ಒಡೆದು ಹೊರಬಂದು ಗಣೇಶನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಲೋಕದ ಮಹಾಗುರುವೆ, ನಿನ್ನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಲು ನನಗೊಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಂಡು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅವನನ್ನು 'ನಿನ್ನ ಈ ಮಹಾರೂಪಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂಥ ಸ್ಥಳ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಇದೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಆ ಪರ್ವತಾಕಾರದ ಗಣೇಶ ಕೂಡಲೆ ಸಣ್ಣರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ೧೦. 'ಈಗ ನಾವು ನಿನಗೆ ಬೀಡುಬಿಡಲು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ಆಗ ನಿನ್ನಿಂದ ಆಗುವ ಉಪಕಾರವೇನು?' ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದನು. ನಾನು ಈ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಲಿ ಬಡತನವಾಗಲಿ ಒದಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯರ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಇಲ್ಲಿ ನೀನು ನೆಲೆಸಿದರೆ ಸೆಳ್ಳಿಗೆಯ ಊರವರು ತಮ್ಮ ಗಣಪತಿ, ತಮ್ಮೂರು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತು ಸಿದ್ಧರಾಮನೇ ತಮ್ಮ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಒಯ್ದನು ಎಂದು ದೂರುತ್ತಾರೆ, ಆಗ ನನಗೆ ಅಪಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದನು. ಗಣೇಶನು 'ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸು. ನಾನು ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟನು. ೧೧. ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಿಜವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ 'ಎಳು ಹೋಗೋಣ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಗಣಪತಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಾಯಲ್ಲಿ 'ಹೋಗೋಣ' ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಮೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧವಾದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಗಣೇಶನನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು

ಆವ ತೇಜದಿಂ ತೆಗೆದೊಡಂ ಬಾರದಿರೆ ಕಂಡು
 ಹೇವರಿಸಿ ಸೆಳ್ಳಿಗೆಯ ವಿಭುಗಳೀ ಸಿದ್ಧನಂ
 ನಾವು ಸೋಲಿಸಲಾಜದಿದರ್ಡೇನನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಪರಾಕ್ರಮಂ ಸಲುವುದು
 ಬೋವರ್ಕಳಿಂದಿವರ ಮದವ ಮುಚಿಸುವೆವಂದು
 ಅವೂರ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಕಬ್ಬಲರನೊಡಗೂಡಿ
 ನೀವು ನಿಮಗುಳ್ಳ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಬೇಡಿಯೆಂದು ಕಳುಹಿದರಥಮರು ೧೨

ಕತ್ತಲೆಯ ತತ್ತಿಗಳ ಮೊತ್ತವನೆ ನೆರೆದೈದಿ
 ಚಿತ್ತೈಸು ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವೆಮಗುಳ್ಳುದದ
 ನೊತ್ತರಿಸಿ ತೇಜದಿಂ ಕೊಳ್ಳದಿನ್ನಾದೊಡಂ ಕೊಡಬೇಕು ದೇವಯೆನಲು
 ಮತ್ತೆನಿಸದೀಯಬೇಕೇ ಬೇಕು ಬೇಹಡೀ
 ಹೊತ್ತೇಕೆ ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಿತ್ತವೆನು ಕೈ
 ಗುತ್ತಿಕೊಂಡುಂಡಾರು ಜೀವಿಸಿದವರ್ ಕೊಂಬುದೆಂದು ಕಳುಹಿದನವರನು ೧೩

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ಸೆಳ್ಳಿಗೆಯ ಗಣಪ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಬೆನಕನಾದನು. ಊರಿನ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಐದಾರು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಸೆಳ್ಳಿಗೆಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಊರಿನ ಬೆನಕ ಕಣ್ಣರೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅವರು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟಕ್ಕೇ ಬಂದರು. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಗಣಪನನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಾಂತನಾಗಿಯೇ 'ಬಂದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸರಿ, ಆ ಜಗಳಗಂಟರು ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದು ಗಣಪತಿ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ಎಳೆಸಿದರು. ಆ ಬೆನಕ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಅಚಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಡದೆ, ಮಿಸುಕದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ೧೨. ಅವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕದಲಿಸಿ ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅವನೇನೂ ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಸೆಳ್ಳಿಗೆಯವರಿಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂತಾಪವಾಯಿತು, ಅಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಆ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖರು ಯೋಚಿಸಿದರು: 'ಈ ಸಿದ್ಧನನ್ನು ನಾವು ಸೋಲಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅತುಲ ಶಕ್ತಿಯೂ ಪರಾಕ್ರಮವೂ ಸಂದು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವರೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಊರಿನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಹೊರುವವರಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮಾದಿಗಳ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕು' ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇಟೆಗಾರರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ, 'ನೀವು ನಿಮಗೆ ಇರುವ-ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ-ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಬೇಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಪ್ರಚೋದಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ೧೩. ಅವರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಕತ್ತಲೆಯ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಂತೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಅವರು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು 'ಪ್ರಭುಗಳೆ, ಚಿತ್ತೈಸಿರಿ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನಮಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕು ನಿಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ನಮಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಪ್ರಭುವೇ' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ಕಾಳಕೂಟಂ ವತ್ಸನಾಭಿಯಂ ಸಿಂಗಿಯಂ
ಹಾಲಾಹಲಂಗಳಂ ಕಬ್ಬನದ ಕೋವಿಯೊಳು
ಮೇಳವಿಸಿ ಕಡುಗಾಸೆ ಕುದಿದು ಕಿಡಿಗುಟ್ಟಿ ಕೆಂಗಲಿಸಿ ಭುಗಿಲಿಡುವ ವಿಷವ
ಕೇಳಬಹುದೇ ಹೊಗಳ್ಳ ಬಾಯುಳಿಯದೆನಲದಂ
ನೀಲಕಂಠಂಗೆ ಫಣಿಭೂಷಂಗೆ ರುದ್ರಂಗೆ
ಭಾಳನಯನಂಗೆ ಪೂಜಾವಸಾನದೊಳರ್ಪಿಸಿದನಿಳಾ ಮದನಹರನು

೧೪

ತಂದು ಹೊಟಗಿಟ್ಟು ಕಬ್ಬಲರ ಕೈವಿಡಿದು ನೀ
ವೆಂದ ಪ್ರಸಾದವಿದೆ ಕೊಳ್ಳಿಯೆನಲವರು ಮ
ತ್ತೊಂದೆಂದು ಬಗೆದು ಬಾಯಂ ತೆಗೆಯೆ ಭುಗಿಲಿಡುವ ರೌದ್ರತೆಗೆ ಬಳಸಿ ಕವಿದು
ಮುಂದುಗಡಿಸುವ ಸೊಗಡ ಸೋಂಕಿಗೆ ಕರ್ಪೂಗೆಯೊ
ಳೊಂದಿದಿಡಿಗಪ್ಪಿಗೆ ಹೆದಟೆ ನಾವಮ್ಮವಿದ
ನಿಂದು ನೀವುಂಡೊಡೆಯರಾಗಿ ಪ್ರಸಾದದಾಸೆಯನೊಲ್ಲೆವಾವೆಂದರು

೧೫

ಹಾಗಾದರೆ, ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ? ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕೇಳಿದಾಗ
'ಹೌದು, ಕೊಡಬೇಕು' ಎಂದರು. ಹಾಗಾದರೆ 'ಈ ಹೊತ್ತು ಬೇಡ, ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ
ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಕೈಯಾರೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸೇವಿಸಿ ಬದುಕುವವರೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ'
ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ೧೪. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸಿದ್ಧರಾಮ
ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತೊಡಗಿದನು. ಕಾಳಕೂಟವಿಷ, ವತ್ಸನಾಭಿ ಎಂಬ
ಮೂಲಿಕೆಯ ವಿಷ, ಸಿಂಗಿಯೆಂಬ ವಿಷ, ಹಾಲಾಹಲವೆಂಬ ವಿಷ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ
ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೋವಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆರೆಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿ,
ಕುದಿಸಿ ಅದು ಕೆಂಪಾಗಿ ಕಿಡಿಹಾರುವಂತೆ, ಭೋರ್ಗರೆವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೇ
ವಿಷದ ಪ್ರಭಾವ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹೊಗಳಿದ ಬಾಯಿಯೇ ಬೆಂದುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.
ಅಂಥ ವಿಷವನ್ನು ವಿಷಕಂಠನಾದ ಹಾವಿನಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ, ಹಣೆಗಣ್ಣಿನ
ರುದ್ರನಿಗೆ ಪೂಜಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿದನು ಕಾಮದೂರನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು.
೧೫. ನೈವೇದ್ಯಾನಂತರ ವಿಷಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಾಗಿ
ನೆರೆದಿದ್ದ ಆ ಬೇಡರ ಕೈಹಿಡಿದು 'ನೀವು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಸಾದ ಇಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ'
ಎಂದನು. ಅವರು ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು
ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿ ತೆರೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಕಾರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಾದದ ಭಯಂಕರತೆಗೆ
ಹೆದರಿದರು. ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ದಿಕ್ಕುತೋಚದಂತೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ
ಅದರ ಸೊಗಡ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ 'ನಾವು ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾರೆವು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನೀವೇ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿ. ಪ್ರಸಾದದ ಆಸೆಯನ್ನು ನಾವು ಬಿಟ್ಟೆವು, ಅದು

ಬಿಟ್ಟಿರಾ ಬಿಟ್ಟಿವಳುಪಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲೆನಲು
 ಬಟ್ಟಲಿಂ ಮೊಗೆಮೊಗೆದು ಗುಡ್ಡಗೆ ಗುಡ್ಡರಿಂ
 ಹುಟ್ಟಿದಬಳಗೇಯ್ ಕರೆದು ಕರೆದೇಜಿದನಂದಕ್ಷೇಶನವ್ಯಗನು
 ನೆಟ್ಟನುಗ್ಗಂ ತಾನೆ ಗರಳವಂ ಕೊರಳ ಹೊಜ
 ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾ ಹೆಮ್ಮೆ ಬಿಮ್ಮುಗೆಡುತಿರೆ ಹಡೆದು
 ಕೊಟ್ಟನೆಸೆದಕ್ಕವಿಂಡಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಶಶಿ ರವಿಗಳಿರುವ ತನಕ

೧೬

ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯನು ಮಲ್ಲಯ್ಯಂಗೆ ಮಾಡಿ ನೋ
 ದುತ್ತ ತೋಟವನು ಕೆಜಿಯನು ಜಾವಗುತ್ತಗೆಯ
 ನಿತ್ತು ತಾಂ ಹರುಷದಿಂ ಕವಿಲೆಗಳ ಕಜುವ ನೋಡುತ್ತ ಸತ್ತದ ಬೋನದಿಂ
 ಬತ್ತರಂಬಡೆದ ಚೌಕದ ಯೋಗಮಜ್ಜನದಿ
 ಸತ್ಯಸನ್ನಿಹಿತಂಗೆ ಮಹಬೋನವೆತ್ತಿ ನಡು
 ಗತ್ತಲೆಯೊಳಾ ಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಬಲವರುತ್ತ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನೆಯಪ್ಪಾಗಳು

೧೭

ನಮಗೆ ಬೇಡ' ಎಂದರು. ೧೬. 'ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರಸಾದದ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟಿರಾ?' 'ಬಿಟ್ಟಿವು'
 'ಇದರ ಮೇಲೆ ಆಸೆ ಇಲ್ಲವೇ?' 'ಇಲ್ಲ.' ಎಂದು ಅವರು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ
 ಅನಂತರ ಆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ,
 ಶಿಷ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ, ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು ಕರೆದು ಕ್ಷೇಶದೂರನಾದ, ಅವ್ಯಗ್ರನಾದ, ಸಿದ್ಧರಾಮನು
 ನೀಡಿದನು. ಹಿಂದೆ ರುದ್ರ ಹೇಗೆ ನೇರವಾಗಿ ವಿಷವನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಕ್ಕೆ
 ಹೋಗದಂತೆ ಹೊರಗಡೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡನೋ ಆ ಒಂದು ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಿಮ್ಮನ್ನು
 ಮೀರಿಸುವಂಥ ಹಮ್ಮುಬಿಮ್ಮಿನಿಂದ ವಿಷಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರ
 ಗುಂಪಿಗೆ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವವರೆಗೆ ಕೀರ್ತಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಕೊಟ್ಟನು ೧೭. ಸಿದ್ಧರಾಮ
 ಮತ್ತೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಮಲ್ಲಿನಾಥನಿಗೆ ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ತಾನು ಬೆಳಸಿದ
 ತೋಟವನ್ನು ಕೆರೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾವಜಾವದಲ್ಲಿ
 ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ತಾನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ
 ಹಸುಗಳನ್ನೂ ಕರುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಭತ್ತದ ಊಟದಿಂದ, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ
 ಖ್ಯಾತಿಪಡೆದ ಚೌಕದ ಯೋಗಮಜ್ಜನ ವ್ರತದಿಂದ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ
 ಮಹಾನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ
 ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ|| ಮೇದಿನಿಯೊಳರದಧೋ ದೈತ್ಯಗೆ ತಣಿವಿತ್ತು
ಆ ದಿನಂ ವಿಶ್ವತೋಮುಖವ ಶಿವ ತೋಟದೊಡೆ
ಆದಿಲಿಂಗವನು ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ತಂದ ಭೂದೇವಿ ಪುಳಕಿಸೆ ಸಿದ್ಧನು ||

ತೋರಗಿವಿ ಕೆಂಗಣ್ಣು ಬಿಡುವಾಯಿ ನಿಡುದಾಡೆ
ಸೀಜುದಲೆ ಬಿಜತಂಗವಜಿತ ಮೊಲೆ ಸುಗಿದ ತೋಗ
ಲೇಜದೆಗೆದಳೆ ದಿಗ್ಗಸನವೆತ್ತಿದ ಕತ್ತಿಯೊಡ್ಡಿದ ಕಪಾಲವೆರಸು
ಮೀಡಿದುದಯದ ನಿಡಿಯ ಕಾಳರಕ್ಕಸಿ ಬರುತ
ನೀಜನಂ ಸುಕುಮಾರನಂ ಪುಷ್ಪನಂ ದೇಸೆ
ಕಾಜನಂ ನಿಶ್ಚಿಂತನಂ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನಂ ದೂರದಿಂ ಕಂಡಳು

೧

ಈ ರುಚರ ಕೋಮಲ ಶರೀರನಂಗದ ರುಧರ
ವಾರಿಯಿನ್ನಾವರುಚಿಯೋ ಆಗ ಸವಿವೆನೋ
ತೀರಲೆಂದೆಳಸಿ ಲವಲವಿಸಿ ನಡೆದಂಜಿಸುವೆನಂಜಿದೊಡೆ ಹೊಡೆವೆನೆಂದು
ಸಾರಿ ನೋಡಿದಳೊಡನೆ ನೋಡಿದಳು ಬೊಬ್ಬಗೊ
ಟಾರಿ ನೋಡಿದಳಾವ ತೆಜದಿ ನೋಡಿದಡೇಂ ವಿ
ಚಾರಿಸದೆ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಹೋಗುತಿರೆ ಕಂಡಿವಂ ಹೆದರಿನೇಗುವೆನೆಂದಳು

೨

ಸೂ|| ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಧೋದೈತ್ಯಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಒಂದು ದಿನ ಶಿವನು ತನ್ನ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಭೂಮಿತಾಯಿ ರೋಮಾಂಚನಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆದಿಲಿಂಗವನ್ನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತಂದನು. ೧. ದೊಡ್ಡ ಕಿವಿ, ಕೆಂಪಾದ ಕಣ್ಣು, ಅರಳಿದ ಬಾಯಿ, ಉದ್ದವಾದ ದವಡೆ ಹಲ್ಲು, ಸಣ್ಣತಲೆ, ಒಣಗಿದ ಶರೀರ, ಬತ್ತಿದ ಮೊಲೆಗಳು, ಸುಗ್ಗಿದ ಚರ್ಮ, ಮತ್ತು ಸೇದಿಕೊಂಡ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆ, ಬೆತ್ತಲೆ, ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ಕತ್ತಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಕಪಾಲ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಉದಯಕಾಲವನ್ನು ಮೀರಿದ ಎತ್ತರ ದೇಹದ ಕರಾಳ ರಾಕ್ಷಸಿಯೊಬ್ಬಳು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸಂಚಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸುಂದರನೂ, ಸುಕುಮಾರನೂ, ಪುಷ್ಪವಾದ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚೆಲುವನೂ ನಿಶ್ಚಿಂತನೂ ಆದ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನನ್ನು ದೂರದಲ್ಲೇ ನೋಡಿದಳು. ೨. ಇಂಥ ಮನೋಹರವೂ ಕೋಮಲವೂ ಆದ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಈತನ ದೇಹದ ರಕ್ತ ಎಷ್ಟು ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆಂಬೋ, ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ಆಸೆ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ಆತುರದಿಂದ ತವಕಿಸುತ್ತಾ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. 'ಅವನನ್ನು ಮೊದಲು ಹೆದರಿಸುತ್ತೇನೆ,

ಎನ್ನ ಬಡದಾಡೆ ಕಿಡಿಗಣ್ಣುಕುವಾತನ
 ಲ್ಲಿನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸಿ ಬೇಳೆನೆಂದೆಲೆಲೆ ದೈರ್ಯ ಸಂ
 ಪನ್ನ ಭೂತಸ್ತೇಹಿ ಕರುಣಿ ದಾನವಿನೋದಿ ನಿಶ್ಯಂಕ ಮರಣರಹಿತ
 ನನ್ನಿಯುಳ್ಳನೆ ಬಸುಪ ಬಜನ ಕಳೆಯೆಂದೆಂಬ
 ಕನ್ನೆಯಂ ನೋಡಿ ನಸುನಗುತ್ತಾವುದುಕೆಯೆನೆ
 ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಾಂಗದೊಳಗಣ ರುಧಿರಸುಧೆಯನೆನಗೀಯಬೇಕೆಂದಳವಳು

೩

ಒಡಲೊಳಾವೆಡೆಯ ರುಧಿರಕ್ಕೆ ಬಯಸಿದೆಯದಂ
 ಕಡಿದು ಕುಡಿದುಕೊ ಎಂದಡೊಡನೆ ಕತ್ತಿಯನೆತ್ತಿ
 ಹೊಡೆದು ನೋಡಿದಳೊತ್ತಿ ಕೀಸಿ ನೋಡಿದಳಡಸಿ ಕೊಱೆದು ನೋಡಿದಳು ನೋಡಿ
 ಹೊಡೆಯೆ ವಜ್ರಂ ಹಚಿವುದೇ ಕೀಸೆ ನೆಳಲು ಹೊರೆ
 ಬಡುವುದೇ ಕೊಱೆಯೆ ಬಯಲಾಸಜುವುದೇ ಕಂಡು
 ನಡುಗಿ ಕಾಲ್ಪಿದಿದು ದೈನ್ಯದೋರ್ಪ ರಕ್ಕಸಿಗೆ ನಸುನಗುತ್ತಿತೆಂದನು

೪

ಅವನು ಹೆದರಿಕೊಂಡರೆ ಹೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ'. ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಅವನ ಹತ್ತಿರ
 ಬಂದು ಭಯಂಕರಾಕಾರದಿಂದ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಳು. ಅವನು ಮಿಸುಕಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ
 ಗರ್ಜಿಸಿ ನೋಡಿದಳು. ಉಪ, ಏನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೊಬ್ಬೆಯಿಟ್ಟಳು, ಏನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಿರುಚಿ
 ನೋಡಿದಳು, ಸಿದ್ಧರಾಮನೇನೂ ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು
 ಮಾಡಿದರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಅವಳ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೂ
 ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಆ ರಾಕ್ಷಸಿ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ
 ಅಂದುಕೊಂಡಳು: 'ಇವನು ಹೆದರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ; ಏನು ಮಾಡಲಿ?' ೩. 'ಇವನು ನನ್ನ
 ಈ ಕೋರೆಹಲ್ಲಿಗೂ ಕೆಂಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಹೆದರುವವನಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇವನನ್ನು ಹೊಗಳಿ
 (ರಕ್ತವನ್ನು) ಬೇಡುತ್ತೇನೆ! ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ 'ಎಲೌ ಧೈರ್ಯವಂತನಾದ ಮಹಾತ್ಮನೇ,
 ಸರ್ವಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಪರನಾದವನೇ, ಕರುಣಾಳುವೇ, ದಾನಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ
 ಅನಂದಪಡುವವನೇ, ಸಂದೇಹಕ್ಕೆಡೆಯಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನೇ, ಅಮರನೇ, ಸತ್ಯವನ್ನೇ
 ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಉಳ್ಳವನೇ, (ಕಾಳರಕ್ಕಸಿಗೆ ಇವು ಹೊಗಳಿಕೆಯ ವಿಶೇಷಣಗಳೆಂದು ಕಂಡರೂ
 ಅವೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅನ್ವರ್ಥಗುಣಗಳೇ ಆಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಳು ಅರಿಯಳು) ನನ್ನ
 ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಸಿವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಕಳೆ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ
 'ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕಾಗಿದೆ? ನಿನ್ನ ಕೊರತೆಯೇನು? ಹೇಳು' ಎಂದ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ 'ನಿನ್ನ ಈ
 ಮನೋಹರವಾದ ದೇಹದ ಒಳಗಿರುವ ರಕ್ತಸುಧೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡು' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.
 ೪. 'ನನ್ನ ಶರೀರದೊಳಗಿನ ಯಾವ ಭಾಗದ ರಕ್ತವನ್ನು ನೀನು ಬಯಸುತ್ತೀಯೋ, ಆ
 ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿದುಕೋ' ಎಂದು ಶಾಂತನಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದನು.
 ಆಕೆ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಶರೀರದ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಡೆದಳು.
 ಅಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಿಯ ಅಲಗಿನಿಂದ ಬಗೆದು ನೋಡಿದಳು; ರಕ್ತ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಿಯನ್ನು

ಹೆದರಿಸುರಾವೆಡೆಯ ರುಧಿರ ಬೇಕನಲು ನಿ
 ನ್ನುದರದೊಳಗೆನ್ನ ಹೊಗಿಸಿದೊಡನೆಗೆ ಸೊಗಸಿದಂ
 ಗದ ಸಾರಮಂ ಸವಿದು ಪೂಜಮಡುವೆನೆನಲೊಡಂಬಟ್ಟವಿಳ ಜಗವನೊಳಗೆ
 ಪುದಿದು ಪೊರೆವಂಗಿವಳು ಭಾರವೇ ಬಾಯ್ಬಿಡಿದು
 ಸುದತಿ ಬಾಯನೆ ಹೊಕ್ಕ ಕಾಳರಕ್ಕಸಿಯ ನುಂ
 ಗಿದನೆನೆಗೆ ಲೋಭವಿಲ್ಲೆಂದು ಶಪಥದ ನಂಜನುರುಳಿಯಂ ನುಂಗುವಂತೆ

೫

ಅಯ್ಯ ಕೇಳಯ್ಯ ನೀನೊಡ್ಡಿದೊಡ್ಡಿದ ಸಮಂ
 ಮೆಯ್ಯಿಟಿವಿಟಿದು ಕಿಟಿಟಿದಾಗಿ ಕಡಿದಡಂ
 ಅಯ್ಯಯೆಂದಳುಕೆ ಹಿರಿಹಿರಿದಾಗಿ ನೆನೆವೆ ಕೇಳಯ್ಯ ಅಯ್ಯಯೆನುತ
 ಕಯ್ಯ ಲಾಕುಳವನಂದಲುಗುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತ
 ಲೋಯ್ಯನೀ ಕಾಯವಿವಳಿಗೆ ಜೀವ ನಿಮಗೆಂದು
 ಸಯ್ಯಮಿ ವ್ರತನಿರತ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮನಾಥಂ ಹಾಡಿದಂ ಗೀತವ

೬

ಚುಚ್ಚಿ ಕೊರೆದು ನೋಡಿದಳು; ರಕ್ತ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಜ್ರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದರೆ ವಜ್ರ
 ಚೂರಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಕತ್ತಿದರೆ ನೆರಳು ಪೊರೆ ಬಿಡುತ್ತದೆಯೇ? ಆಯುಧದಿಂದ ಕೊರೆದರೆ
 ಬಯಲು ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳುವುದೇ? ರಾಕ್ಷಸಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ
 ಹೆದರಿಕೆಯೇ ಆಯಿತು. ಹೆದರಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದಳು. ಅವನ ಪಾದಗಳನ್ನು
 ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅತೀವ ದೀನಳಾಗಿ ತನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನ
 ಮುಂದಿಟ್ಟಳು. ದೀನಳಾದ ರಾಕ್ಷಸಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮ ನಸುನಗುತ್ತ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು.
 ೫. 'ನೀನು ಹೆದರಬೇಡ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಶರೀರದ ಯಾವ ಕಡೆಯ ರಕ್ತ ಬೇಕು, ಹೇಳು'
 ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ನನಗೆ
 ಇಷ್ಟವಾದ ಅಂಗದ ಸಾರವನ್ನು ರುಚಿನೋಡಿ ಅನಂತರ ಹೊರಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದಳು.
 ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಗೆ ಧರಿಸಿ ಕಾಪಾಡುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಇವಳೊಬ್ಬಳು
 ಭಾರವಾಗುತ್ತಾಳೆಯೇ? 'ಆಗಲಿ' ಎಂದು ಅಗಲವಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು, 'ಬಾರೆ ಹೆಂಗಸೆ'
 ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಕರೆದನು. ಆ ಮಹಾರಾಕ್ಷಸಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಾಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು.
 ಬಾಯಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ರಾಕ್ಷಸಿಯನ್ನು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ ವಿಷದ ಉಂಡೆಯನ್ನು
 ನುಂಗುವ ಶಪಥಕಾರನಂತೆ, ಇದರಿಂದ ತನಗೆ ಯಾವ ಲೋಭವೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು
 ತೋರಿಸುವಂತೆ ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟನು. ೬. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ 'ಅಯ್ಯ, ಕೇಳಯ್ಯ.
 ನೀನು ಹಾಕಿದ ಸವಾಲಿಗೆ ಸಮನಾದ ಸವಾಲು. ದೇಹವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕತ್ತರಿಸಿ
 ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ತುಂಡುಮಾಡಿದರೂ ಅಯ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಅಳುಕುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ
 ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ, ಕೇಳಯ್ಯ, ಅಯ್ಯ ಎಂದು ನಿನ್ನನ್ನೇ ನೆನೆವೆನು' ಎಂದು
 ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ದಂಡವನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಾ, ಬೀಸುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ 'ಈ ದೇಹವು ಈ ರಾಕ್ಷಸಿಗೆ
 ಅರ್ಪಿತವಾದರೂ ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿತ' ಎಂದು ಸಂಯಮ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದ

ಉದರದೊಳಗಿಳಿದಾರ್ತದಿಂ ನೋಡೆ ರೇತ ರ
 ಕ್ಕದಿನಾದ ತನುವಲ್ಲ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳುಂಟೆ
 ಹೃದಯದಲರ್ವಸೆಯ ಮೇಲೆಸೆವ ಚತ್ತಿನ ಸೊಡರ ಬೆಳಗಿನೊಳಗಾತ್ಮನಿದಂ
 ಅದಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಮುನ್ನಾರ್ತದಿಂದೇಕ ಚ
 ತ್ತದೊಳೆ ಪುರಮಂ ಮಾಡಿದಾ ಭಾವ ಬಲಿದೊಳಗೆ
 ಪುದಿದ ಶಿವನಿಳಯಕೋಟಿಗಳಿಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಪುರಮಂ ಕಂಡಳು ೨

ಅಲ್ಲಿಯಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಬಲಗೊಂಬ ಶಿವಸಿದ್ಧ
 ವಲ್ಲಭನ ಬಸುಳಿಗಳಿಗೆ ತೊಳಲುತಿಹ ತನ್ನನಂ
 ತಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಿನ ಪರಿಯನದಳೊಳಾ ಪರಿಯನೇಳೆಂಟು ಗಡಿತನಕ ಕಂಡು
 ತಲ್ಲಣಿಸಿ ನಡುಗಿ ಹೊಜಮಡುವೆನೆಂದನೆ ಬಟ್ಟಿ
 ಯಿಲ್ಲದಿರೆ ಸಿದ್ಧನಂ ಹೊಗಳಿದಡಧೋದ್ವಾರ
 ದಲ್ಲಿ ಪೊಜಮಡಿಸಲ್ಪದೋದೈತ್ಯೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಾದುದಂತಾ ದನುಜೆಗೆ ೮

ಅತಿಯದೆಳಸಿದನೆಂದು ನಮಿಸಿದಸುರೆಯ ಬಸುಳಿ
 ಬಜನಳಿಯ ತಣಿವಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಬಲಗೊಳ ಹೋಹ
 ನೆಣಿ ವೀರಸಿದ್ಧರಾಮನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಪುರಮಥನ ಸಲೆ ಕಂಡಿದೇನು
 ಕಜುವಿನೊಡನೆಯಪ್ಪವೊಲ್ ಬಂದು ಕಂಡು ಚಿ
 ಚ್ಚರದಿ ಕಲಿತನಕೆ ಬೆಜಗಾಗುತ್ತಿವೆಂಗೆನ್ನ
 ಹರವರಿಯ ರೌದ್ರವೇಷವನು ತೋಟಿಸೆ ಮನದ ಬಲುಹ ನೋಡುವೆನೆಂದನು ೯

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಒಂದು ಗೀತವಚನವನ್ನು ಹಾಡಿದನು. ೨. ಆ ರಾಕ್ಷಸಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದಳು. ಅವಳ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದುದೇನೆಂದರೆ, ಆ ದೇಹ ರಕ್ತ ರೇತಸ್ಸುಗಳಿಂದ ರಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ದೇಹದಲ್ಲಿ ರಸ, ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ, ಮೇದಸ್ಸು, ಮಜ್ಜೆ, ಅಸ್ಥಿ ಮತ್ತು ಶುಕ್ಲವೆಂಬ ಏಳು ಧಾತುಗಳು ಉಂಟೇ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆ ಎಂದರೆ ಆ ಕಾಳರಕ್ಕಸಿಗೆ ಇವು ಯಾವುವೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹೃದಯದ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯುವ ಚಿತ್ತೈರೂಪದ ಸೊಡರ ಕಾಂತಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಮಾತ್ರ ಇದ್ದ. ಅದರಿಂದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೆ ಅವನು ತನ್ನ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಭಾವ ಬಲಿತು ರಚಿಸಿದ ಕೋಟಿ ಶಿವಾಲಯಗಳು ಇರುವ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕಂಡಳು. ೮. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವಳು ಹೊರಗೆ ನೋಡಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮನೇ ಆ ಪುರವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಳು! ಆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ದಾರಿಕಾಣದೆ ತೊಳಲುತಿರುವ ತನ್ನನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ತಾನು ಮೊದಲಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು - ಅದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಏಳೆಂಟು ಗಡಿಯವರೆಗೂ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ದಿಕ್ಕು ತೋಚದೆ ಮನಗೆಟ್ಟು ಹೆದರಿ ಹೊರಗೆ ಬರಲು ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದಳು. ಆಗ ಅವನು ತನ್ನ ಅಧೋದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ದಾರಿತೋರಿಸಿದನು. ಅವಳು ಆ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಆ ಕಾಳ ರಕ್ಕಸಿಗೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಅಧೋದೈತ್ಯೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು. ೯. ತಾನು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆ ಮಹಾತ್ಮನ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಟ್ಟಿದ್ದು

ನೀಲಕಂಠಂ ರೂಪುದೋಷಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ
ನಾಲಿಂಗನಂಗೈದು ತಲೆದಡವಿ ಬಾರೆನ್ನ
ಮೂಲೋಕದರಸ ನಿನಗೊಂದು ಹೊಸತಂ ತೋರ್ಪೆನೆಂದು ಕೈವಿದಿದು ನೆಗೆದು
ಭೂಲೋಕದಿಂ ಭುವಲೋಕದಿಂ ಸ್ವಲೋಕ
ದಾಲಯ ಮಹಾಲೋಕ ಜನಲೋಕ ತಪಲೋಕ
ಮೇಲೆನಿಪ ಸತ್ಯಲೋಕ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂಗಳಂ ಕಳಿದು ಕೊಂಡೊಯ್ದನು ೧೦

ಇದಕಂಜನೆಂದು ಶಿವಲೋಕದ ಗಯಾಪುರದ
ಸದನದೊಳು ಬೆದಲಿಸುವೆನೆಂದು ನೆನೆದಂ ಪಂಚ
ವದನ ದಶಲಪನ ಶತಮುಖ ಸಹಸ್ರಾಸ್ತ್ರ ಲಕ್ಷಾನನಂ ಕೋಟವಕ್ತ್ರಂ
ಒದವಿ ಕೋಟಾಕೋಟ ತುಂಡಂಗಳೊಗೆದೊಗೆದು
ಪುದಿದು ಮೊಗದೊಳಗೆ ಮೊಗವಗೆವೊಯ್ದು ತೆಜದೊಳೊ
ಪ್ಪಿದುವು ಬೇಜವಜಿಲೊಂದೊಂದು ರಸವಾಗಿಯುಭನಯಿಸಿದನು ಪುರಮಥನನು ೧೧

ಅಪರಾಧವಾಯಿತೆಂದು ಆಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು ಮತ್ತು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದಳು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆ ರಾಕ್ಷಸಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೊರತೆ ನೀಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ಅವನು ಮತ್ತೆ ಪುರಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಆ ವೀರಸಿದ್ಧರಾಮನ ಹಿಂದೆ ತ್ರಿಪುರಾರಿಯು ಕರುವಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಸುವಿನಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಅವನ ಎಚ್ಚರದ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾಗಿ 'ಇವನಿಗೆ ನನ್ನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮತ್ತು ಭಯಂಕರವಾದ ವೇಷವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದುಕೊಂಡನು. ೧೦. ನೀಲಕಂಠನಾದ ಶಿವನು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ತಲೆಸವರಿ, 'ಬಾರಯ್ಯ ನನ್ನ ಮೂರುಲೋಕದ ರಾಜನೇ, ನಿನಗೆ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವವೂ ನೂತನವೂ ಆದ ವಿಶೇಷವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಭೂಲೋಕದಿಂದ ಭುವಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಹಾಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಜನಲೋಕಕ್ಕೆ, ತಪೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದು ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅನಂತರ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆದ. ೧೧. ಓಹೋ! ಇವನು ಇವಾವುಗಳಿಗೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನನ್ನು ಶಿವಲೋಕದ ಗಯಾಪುರದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಐದುಮುಖ, ಹತ್ತುಮುಖ, ನೂರುಮುಖ, ಸಾವಿರಮುಖ, ಲಕ್ಷಮುಖ, ಕೋಟಿಮುಖಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಮ್ಮೆ ತೋರಿಸಿ ಅನಂತರ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಚೂರುಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾರಿ ತೂರುವಂತೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಂತೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಖ, ಮುಖದೊಳಗೆ ಮುಖ ಬಿದ್ದು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಬಿದ್ದು

ಹಲವು ದೆಸೆಯೊಳಿಡಿದಿಡಿದ ವದನಂಗಳೊಳು
 ಕೆಲವುಬ್ಬ ಬೊಬ್ಬಡುವ ಕೆಲವು ಮಾಣದೆ ನಗುವ
 ಕೆಲವು ಗಜಜುವ ಕೆಲವು ಗರ್ಜಿಸುವ ಕೆಲವಗಿವ ಕೆಲವುರಿವ ಕೆಲವಾರುವ
 ಕೆಲವು ಹಾಡುವ ಕೆಲವು ಹುಂಕರಿಸಿ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿವ
 ಕೆಲವು ಕರುಣಿಸುವ ಕೆಲವಾನಂದದಿಂದಿಪ್ಪ
 ಕೆಲವು ನಿಜದಿಂದಿಪ್ಪ ನಾನಾ ರಸಂದಳಿದನತಿಭಯಂಕರ ರೂಪನು ೧೨

ಮುಸುಕಿದದ್ಭುತಮುಖವಿಳಾಸಮಂ ಕಂಡು ಶಂ
 ಕಿಸದೆ ಜಯಜಯವೆನುತ್ತಂ ಸಿದ್ಧನಿರಲು ಮಾ
 ಮಸಕದಿಂ ಸಕಳಸ್ವರೂಪನಾಗಿದರ್ ರುದ್ರಂ ನಿಷ್ಕಳಾಕಾರವ
 ನೊಸೆದು ಕೈಕೊಂಡು ರವಿಯಿಲ್ಲ ಬಿಸಿಲುಂಟೆಂಬ
 ದೆಸೆಯಂತೆ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಮಳಂ ನಿರಾ
 ವಸಥ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಾಕಾರ ಶಿವಲಿಂಗವಾದನಂದು ೧೩

ಬೀಳುವಂತೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ರಸವಾಗಿ ನಾಟಕವಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ನೋಡಿದನು. ೧೨. ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಮುಖಗಳು. ಕೆಲವು ಬಾತುಕೊಂಡಿರುವುವು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಆರ್ಭಟಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ಮತ್ತೆ ಹಲವು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ನಗುತ್ತಿರುವುವು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಗದರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು, ಕೆಲವು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ಮುಖಗಳು ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದವು, ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದವು, ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೂಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಮುಖದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೃಪೆದೋರುವಂತೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಸಹಜವಾಗಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಸಂತೋಷದ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಆ ಭಯಂಕರ ರೂಪದ ಮುಖಗಳು ನಾನಾ ರಸಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ೧೩. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಅದ್ಭುತವೂ ಭಯಂಕರವೂ ಆದ ವೇಷಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಖದ ವಿಲಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭಯ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮೃಡನನ್ನು 'ಜಯತು, ಜಯತು' ಎಂದು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. ಶಿವನು ತನ್ನೊಂದು ಮಹಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸಕಲ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಭಯಂಕರ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೂ ಹೆದರದೆ ಇದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ನಿಷ್ಕಳವಾದ ಆಕಾರವನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆದು ಸೂರ್ಯನಿಲ್ಲದೆ ಬಿಸಿಲು ಬರುವಂತೆ ಕ್ರಿಯಾರಹಿತನಾಗಿ, ನಿರ್ಮಳ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ, ನಿರಾಧಾರನಾಗಿ, ನಿರುಪಾಧಿಕನಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿ

ದಸೆದಸೆಯ ಪಸರಮಂ ಸಕಲಲೋಕಂಗಳಾದಿ
ಶಿಖಾಂತಮಂ ಕಳೆದು ಸರ್ವಗತವಾದ ಕಾಂ
ತಿ ಸಮೂಹ ಲಿಂಗಮಂ ನೋಡಲಮ್ಮದೆ ನಡುಗಿ ನಡುಗಲೇಕೆಂದು ನೆನೆದು
ಹೊಸತಾವುದಾವ ರೂಪಾದೊಡಾ ರೂಪಿನಿಂ
ದೊಸೆದು ಹಿಡಿದಂ ಶಿವನನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಶಂ
ಕಿಸದೆ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಬೆಳಕಾಗಿ ಹೊಗಲನುಗೈದನಪ್ರತಿಮನು

೧೪

ಒಡಗೂಡಿ ಮಗನೆನ್ನೊಳೆಡಗಿ ಬೆರಸಲು ಮುಂದೆ
ನಡೆಯದೆನ್ನಯ ಲೀಲೆಯೆಂದಂಜಿ ಶಶಿಯ ಜಡೆ
ಮುಡಿಯ ಬಿಸಿಗಣ್ಣು ಫಣಿಕುಂಡಲಂಗಳ ಪಂಚವದನವೀರೈದು ಭುಜದ
ಒಡಲ ಭಸಿತದ ಕೊರಳ ಗರಳದ ಗಜಾಜಿನದ
ಹಿಡಿದ ಹಲವಾಯುಧಂಗಳ ಹರಿಣರಿಪುಚರ್ಮ
ದುಡಿಗೆ ಹರಿನಯನವೆರಸಿದ ಮೆಲ್ಲಡಿಯ ನಿಜದ ಮೂರ್ತಿಯಂ ತೋಚಿಸಿದನು ೧೫

ಲೋಕದೊಳು ವ್ಯಕ್ತಬೀಜ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಬಡ
ದೇಕತ್ವದಾಕಾರದೊಳು ನಿರಾಕಾರಂ ನಿ
ರಾಕಾರದೊಡಲೊಳಾಕಾರವಾಗಿದರ್ಬಿಳ ರೂಪುಗಳನಳಿದು ಕಳೆದು
ಆಕಾರದಾದಿ ಬಯಲೊಳು ಲಿಂಗವಾಗಿರ್ಪ
ನೇಕಗುಣ ನಿನ್ನಳವನಾರ್ ಬಲ್ಲರೆಂದು ಮಹಿ
ಮಾಕರಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಗಿರಿಜಾಧೀಶನಿಂತೆಂದನು

೧೬

ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ರೂಪ ತಳೆದನು. ೧೪. ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಕೋರೈಸುವ
ಬೆಳಕು ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರಲು ಮೂಲವನ್ನೂ ತಲೆಯನ್ನೂ ಮೀರಿ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿರುವ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಲಿಂಗವನ್ನು ತನ್ನ ಬರಿಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ
ನೋಡಲಾರದೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಹೆದರಿದ ಆ ಬೆಳಕಿಗೆ. ಕೂಡಲೆ ಎಚ್ಚಿತ್ತು
'ಹೆದರಬೇಕೇ?' ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ 'ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಹಾ ಹೊಸದಿದೆ? ಈಶ್ವರನಿಗೆ
ಯಾವ ರೂಪಾದರೇನು? ಅದೇ ರೂಪಿನಿಂದಲೇ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲೆ'
ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಭಯಪಡದೆ ಆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗದ
ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಬೆಳಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅಪ್ರತಿಮನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಸಿದ್ಧನಾದನು.
೧೫. 'ನನ್ನ ಸುಪುತ್ರನಾದ ಈತನೇನಾದರೂ ನನ್ನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಾಗಿ ಬೆರತು ಹೋದರೆ
ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಯಾರ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಲಿ, ನನ್ನ ಲೀಲಾ
ವಿನೋದವೇ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದಲ್ಲಾ' ಎಂದು ಹೆದರಿ, ತನ್ನ ವಿಶ್ವಸ್ತರೂಪವಾದ
ಚಂದ್ರಚೂಡಮೌಳಿ, ಹಣೆಯ ಬಿಸಿಕ್ಕಣ್ಣು, ಸರ್ಪಾಭರಣಗಳುಳ್ಳ ಕಿವಿ, ಐದು ಮುಖ,
ಹತ್ತು ಭುಜ, ಬಾದಿ ಬಳಿದ ದೇಹ, ವಿಷದ ಕಂಠ, ಆನೆಯ ಚರ್ಮದ ಹೊದಿಕೆ,
ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಕೈಗಳು, ಜಿಂಕೆಯ ಶತ್ರುವಾದ ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮದ ಪಸ್ತ,
ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಪರಶಿವ ತನ್ನ ಸ್ವಸ್ತರೂಪವನ್ನು
ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ೧೬. 'ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಬೀಜ ನ್ಯಾಯದ

ಅಂಗವಿಸಿ ನಿನ್ನ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳು ನೀನಾದಿ
 ಲಿಂಗವೆಸರಿಂದೆಮ್ಮನೀ ತೆಜದ ರೂಪಿನೊಳ
 ಭಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಲು ಬೇಕೆಂಬ ಬೆಸನದಿಂ ತೋಜಿದೆಂ ನಿಜರೂಪನು
 ಹಿಂಗದಾ ಪುರದ ವಾಯವ್ಯ ಯೋಜನದೊಳತಿ
 ಕಂಗೆ ಮಂಗಳವಪ್ಪ ಲಿಂಗವಿದೆ ಬೇಗ ಬಿಜ
 ಯಂಗೈಸಿ ತಂದು ಮಾಡೇಳು ಹೋಗೆಂದು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಗಚಾರಮಣನು

೧೭

ಮೇದಿನಿಗೆ ನಡೆತಂದು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳು ದುರಿತ
 ಸೂದನಂ ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣ ಸಂಗ ಸಂತುಷ್ಟ
 ನಾದಿಲಿಂಗಾಲೋಕನಾಸಕ್ತಚಿತ್ತನಪ್ರತಿಮ ಶಿವ ಸಿದ್ಧರಾಮಂ
 ಸಾದರಂ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಚರಣಾಂಬುಜಾ
 ಮೋದ ಮಾನಸನಾಗುತಿರ್ಪ ಸಮಯದೊಳಿರುಳು
 ತೀದು ರವಿ ಮೂಡಿದಂ ಜಗದಘಂ ತೀದು ಪುಣ್ಯೋದಯಂ ಸಮನಿಪಂತೆ

೧೮

ಹಾಗೆ, ಒಂದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೂಪವಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನೂ, ಆಕಾರರಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಕಾರ ವಾಗಿರುವುದನ್ನೂ ತನ್ನ ಇತರ ಸಮಸ್ತ ರೂಪಗಳನ್ನೂ ನಾಶ ಮಾಡಿ ಕಳೆದು ಆಕಾರದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನನಾದ ನಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಯಾರು ಬಲ್ಲರು' ಎಂದು ಆ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಕಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ತಾಳ್ಮೆಗೆ, ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಗಿರಿಜಾರಮಣ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅನಂತರ ಹೇಳಿದನು. ೧೭. 'ನೀನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಪುರದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ರೂಪವನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ನನ್ನ ಮೂಲ ಲಿಂಗದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಅಭಂಗ ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಈ ನಿಜ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು. ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ, ತಡಮಾಡದೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸು. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನದ (೧೨ ಮೈಲು) ದೂರದಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾಗುವಂತೆ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಒಂದು ಲಿಂಗವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡು, ಹೋಗು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪಾರ್ವತೀ ಪತಿಯು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು. ೧೮. ಅಲ್ಲಿಂದ, ಶಿವನಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಬಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದನು. ಈಶ್ವರನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು. ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಗಳ ಸಂಗಮಸ್ಥಾನ. ಅವನು ಸರ್ವದಾ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದವನು. ಮೂಲಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು. ಅಪ್ರತಿಮನು, ಮಂಗಳಕರನು ಅಂಥ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮ ಅತ್ಯಂತ ಆದರದಿಂದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾಯಿತು,

ತರಿಸು ಲಿಂಗದ ರಥಕೆ ವ್ಯವಭ ಸಂತತಿಗಳಂ
 ಕರಸು ಶಿಲ್ಪಾಭಿಜ್ಞರಂ ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯ
 ಪರಿಕರವ ನೆರಪೆಂದು ಶಿವ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಚರಿತದಿಂದ ತರಿಸಿ ನೆರಪಿ
 ಉರಗೆಜ್ಜೆ ದಂಡೆ ಪೆಂಡಾರ ಬಾಸಿಗವನಾ
 ದರದಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೊಳಲಂಕರಿಸಿ ಭಸಿತದಿಂ
 ಹೊರೆದ ಹೊಸ ಹೋರಿಯೆತ್ತುಗಳನೊತ್ತಬಂದಿಂ ಹೂಡಿದಂ ಗಾಡಿವಡೆದು ೧೯

ತಳಿತ ಬೆಳಗೊಡೆಯ ತುಜುಗಿದ ಹೀಲಿದಳೆಯ ಮಂ
 ದಳಿಸಿದಣುಕುಗಳ ನೆಳಲೊಳು ನಡೆವ ಶತರಥಂ
 ಗಳ ಮುಂದೆ ಮುಗ್ಧೆ ಮಧ್ಯಮೆ ಎದಗ್ಗೆಯರು ತರದಿಂ ತಂದದಿಂ ಸರಸದಿಂ
 ತೊಳಪ ಕಳಸಂಗಳಂ ಪಿಡಿಯೆ ಚಂಬಕನ ಬೊಂ
 ಬುಳಿಯ ಪದಡಕ್ಕೆ ಪಟಹಂಗಳಾವುಜ ಕರಡೆ
 ಗಳ ತಾಳ ಕಂಸಾಳರವದೊಳಗೆ ನಡೆದನಪ್ರತಿಮನಚಳಿತ ಸಿದ್ಧನು ೨೦

ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪುಣ್ಯ ಉದಯಿಸುವಂತೆ. ೧೯. ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಮಂಗಳಲಿಂಗವನ್ನು ತರಿಸುವ ಆತುರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಲಿಂಗವನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದನು. ರಥವನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಎತ್ತುಗಳ ಗುಂಪನ್ನೇ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಹೇಳಿದನು. ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೋಡಲು, ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಕರೆತರಲು ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಪಂಡಿತರನ್ನೂ ಕರೆಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಶಿವನ ಲಿಂಗವನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳಲು ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದನು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ, ಎದೆಗೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಹಾರ, ಕಾಲಿಗೆ ಸುತ್ತ ಹೂದಂಡೆ, ಬಾಸಿಂಗ ಇವುಗಳಿಂದಲೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಿದ, ವಿಭೂತಿಯನ್ನಿಟ್ಟ ಹೊಸಹೋರಿಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದ ರಥವನ್ನು ಹೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗವನ್ನು ಕರೆತರಲು ಹೊರಟನು. ೨೦. ಅರಳಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಿಳಿ ಭತ್ತಿಯಿಂದ ಒತ್ತರಿಸಿ ಅರಳಿದ ಹರಡಿದ ಆ ಭತ್ತಿಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನೂರು ರಥಗಳ ಮುಂದೆ ಮುಗ್ಧೆಯರು, ಮಧ್ಯಮಯಸ್ಸಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಪ್ರೌಢಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಸರಸಸ್ಥಾಪದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತ, ಶುಭವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಳಶಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮುಂದೆ ವಾದ್ಯಗಾರರು ಚಂಬಕ, ಬೊಂಬುಳಿ, ಪದಡಕ್ಕೆ, ಪಟಹ, ಆವುಜ, ಕರಡೆ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ತಬಲ, ಮೃದಂಗ, ಡಕ್ಕೆ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತ ತಾಳ ಮತ್ತು ಕಂಚಿನ ತಾಳ (ಕಂಸಾಳ)ಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಇರುವಾಗ ಆ ಶಬ್ದದ ಜಾಲದ ಮಧ್ಯೆ ಅಪ್ರತಿಮನೂ ಅಚಲಚಿತ್ತನೂ ಆದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮಂಗಳಲಿಂಗವನ್ನು

ಹೊಡೆದ ನಿನ್ನಾಳ ಕೋಟಿಗಳ ಬಿರುದೆತ್ತಿ ಬೊ
ಬಿಡುವ ಕಹಳೆಗಳ ಪೂರೈಪ ಶಂಖಾವಳಿಯು
ಕಡುದನಿಯ ಕೊಂಬುಗಳ ಸೂಳೆಪ ತಮ್ಮಟಂಗಳ ತಳಿತ ಕೈ ಗುಡಿಗಳ
ಪಿಡಿದ ವ್ಯಪಭದ್ರಜಂಗಳ ಹಲವು ಕೇಳಿಕೆಯು
ಸಡಗರದ ಸಂಭ್ರಮದ ಸೌರಂಭದಿಂ ಮೀಟಿ
ನಡೆದನಪ್ರತಿಮಸಿದ್ಧಂ ಸಿದ್ಧರಾದಿತ್ಯ ಸಿದ್ಧಕುಲ ಚಕ್ರೇಶನು

೨೧

ಪಸರಿಸಿದ ಹರುಷದಿಂ ಬರವರಲು ಶೂಲಿ ಸೂ
ಚಿಸಿದ ಕುಣುಹಂ ಕಂಡು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ನಿಂದೆಲೆಲೆ
ವಸುಧೆ ವಸುಮತಿ ಚರಾಚರದ ಭರಾಭಾರಮಂ ಹೊತ್ತು ನಿತ್ತರಿಪ ಕರುಣೆ
ಒಸೆದಾದಿಲಿಂಗಮಂ ಬಸುಹೊಳೆಚ್ಚೋವಿ ಸಾ
ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖದೊಳಿಹ ಸುಜನೆ ತೋರಿವ್ವ ವಂ
ಚಸದೆ ಲಿಂಗಸ್ಥಳವನೆಂದು ಸಿದ್ಧರ ಬಲ್ಲಹಂ ಧರೆಗೆ ಕೈಮುಗಿದನು

೨೨

ತರಲು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು. ೨೧. ಆಗ ಕೋಟಿ ನಿನ್ನಾಳಗಳು ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ತುತ್ತೂರಿಗಳು ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಉಗ್ಗಡಿಸುತ್ತಿವೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನಾಶಂಖಗಳು ಊದುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊಂಬುಗಳ ಧ್ವನಿಗಳಂತೂ ಅಂತರಿಕ್ಷವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ತಮ್ಮಟೆ ಹಿಡಿದು ಜನ ತಮ್ಮಟೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೊರಟ ಶಬ್ದಗಳಂತೂ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವು. ಅರಳಿದ ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವವರು ವ್ಯಪಭದ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವವರು ಹಲವಾರು ಜನರು ಆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಹಲವಾರು ಜನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಡುತ್ತ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಡಗರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಸಾಹ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸಿದ್ಧರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಸಿದ್ಧಕುಲದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನು ಮುಂದೆ ನಡೆದನು. ೨೨. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕಂಡನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಎದ್ದು ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತುಕೊಂಡನು. 'ಎಲೌ ಭೂಮಿ ತಾಯಿ, ಲೋಕದ ಚರಾಚರವಸ್ತುಗಳ ಆತಿಶಯವಾದ ಭಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಎಲೌ ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಯೇ, ನೀನು ತುಂಬು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಆದಿಲಿಂಗವನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಪಾಡುತ್ತ ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದೀಯೆ! ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯವಳು. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಆ ಲಿಂಗವಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಮೋಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಳಗಾಗದಂತೆ ನನಗೆ ತೋರಿಸು' ಎಂದು ಭೂಮಿತಾಯಿಗೆ

ಮನವೊಸೆದು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಗಳೆಂ
 ದೆನಿಪ ಕನ್ನಿಕೆಯರಂ ಸಿದ್ಧರಾಮವರಂಗೆ
 ಘನಲಿಂಗವೀವ ಮದುವೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಜವನಿಕೆಯ ಸೆಜಗು ತೆಜಹಪ್ಪಂದಿಂ
 ವಿನಯದಿಂದಾದಿಲಿಂಗದ ಸೆಜ್ಜೆಯರಳ್ಳಂತೆ
 ವಿನುತ ಧರೆ ಹಿಗ್ಗಿ ಸರಿದಿಂಬುಗೊಡೆ ಕಂಡನೊ
 ಯ್ಯನೆ ಶಿಲಾಗರ್ಭದೊಳು ಹಿಂದೆ ಕಂಡವಿಳ ಮುಖ ಕುಣುಹುಗಳು
 ಹೊಳೆಹೊಳೆಯಲು ೨೩

ಧರಣಿಯಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಡಿಲಿ ತೆಜಹಂ ಮಾಡಿ
 ಹರುಷಜಲಮೊಸರ್ವ ಕಣ್ಣಿಂ ನೋಡಿ ಪುಳಕವಾ
 ವರಿಸುವೊಡಲಿಂದೆಜಗಿ ತೊದಳು ತುಂಬಿದ ನುಡಿಗಳಿಂ ಹೊಗಳಿ ನಡುಕವಡೆದ
 ಕರಕಮಳದಿಂ ನವ್ಯಕುಸುಮ ದಿವ್ಯಾಂಬರಾ
 ಭರಣ ನಾನಾ ಯಕ್ಷ ಕರ್ದಮದಿನೊಪ್ಪೆ ಸಿಂ
 ಗರಿಸಿ ಲಿಂಗವ ಮನೋರಥದೊಳಿಡುವಂತಿಟ್ಟನಾ ರಥ ಸುಖಾಸನದೊಳು ೨೪

ಬಳವೆಡೆದು ಹರೆಯವೆಡೆಗೆಯೆಡೆದು ಬಗೆಯೆತ್ತು
 ಗಳನಾಯ್ತು ಹಲವು ತಲೆಯಾರ್ಗಳಂ ಹೂಡಿ ಬೆಂ
 ಬಳಿಯಲನುವೆಡೆದು ನಡಸುವ ಭಟರನಿತ್ತು ಗಾಲಿಗಳದ್ದೆತ್ತಲೆಂದು
 ಬಳಿವಿಡಿದು ಹಾರೆಗಳನಾಂತು ತಾಂ ಬಲ್ಲಿದ
 ಬುಳಸಿ ಖೋಯೆಂದು ಬೊಬ್ಬಟ್ಟಾರ್ದು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಂ
 ಮೊಳಗಿ ನಡಸಲು ರಥಂ ನಡುಗದೆಂಬುದು ಮಾತು ಕಾರಣವನಾರ್ ಬಲ್ಲರು ೨೫

ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ೨೩. ಮನತುಂಬಿದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನೆಂಬ ವರನಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಲಿಂಗವು ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮದುವೆಯ ತೆರೆ ಜರುಗುವಂತೆಯೂ ಆದಿಲಿಂಗದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅರಳಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುವಂತೆಯೂ ಭೂದೇವಿ ವಿನಯದಿಂದ ಬಾಯಿತೆರೆದು, ಜಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಆ ಶಿಲಾಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹಿಂದೆ ಕಂಡ ಸಮಸ್ತ ಮುಖಗಳ ಕುರುಹುಗಳ ಕಾಂತಿಗಳು ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ೨೪. ಆ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಜಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ದಿವ್ಯ ಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಮೈಯಲ್ಲಿ ರೋಮಾಂಚನವುಂಟಾಯಿತು. ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಮಾತನಾಡಲು ಹೋದರೆ ಬರಿಯ ತೊದಲು ನುಡಿಗಳೇ. ಅಂತೆಯೇ ಆ ನಡುಕದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೇ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಹೊಗಳಿದನು. ತನ್ನ ಕೈದಾವರೆಗಳಿಂದ, ಹೊಸಹೂವುಗಳಿಂದ, ದಿವ್ಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ, ಆಭರಣಗಳಿಂದ, ಕರ್ಪೂರ, ಕಸ್ತೂರಿ ಗಂಧಗಳಿಂದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ತನ್ನ ಮನೋಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಡುವಂತೆ ತಾನು ತಂದ ರಥದ ಸುಖಾಸೀನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದನು. ೨೫. ರಥವನ್ನು ಬಳಸಿ ಬಂದು, ಪ್ರಾಯತುಂಬಿದ ಸರಿಸಾಟಿಯಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು

ಮುಂದೆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಂ ನಡೆಯೆ ನಡೆವುದು ರಥಂ
 ನಿಂದು ತಾವಿನೊಳು ನಿಲುವುದು ದಿಟಂ ಹುಸಿಯೆಂಬೊ
 ಡೊಂದು ದಿನವಾ ರಥಂ ಬಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಬಪ್ಪ ಕಾಲದೊಳಿತ್ತ ದಿನಪನ ರಥಂ
 ಬಂದು ಪಡುವಣ ಕಡಲೊಳಿಳಿಯೆ ಕಂಡಿರುಳಾದು
 ದೆಂದಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿ ರವಿಯುದಯಿಸಿದ ಬಳಿಕವಾಂ
 ಬಂದಲ್ಲದೆತ್ತುಗಳ ಹೂಡಬೇಡೆಂದು ಗುಡ್ಡರ್ಗೆ ಬೆಸನಂ ಕೊಟ್ಟನು ೨೬

ಪುರಕೆ ನಡೆತಂದು ನೆಹಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನಾ
 ದರದೊಳರ್ಚಿಸಿ ನಿತ್ಯನೇಮವಂ ಸಲಿಸಿ ಭಾ
 ಸುರದ ರಾತ್ರಿಯಂ ಕಳೆದು ಬಳಿಕುದಯದವಸರದ ಪೂಜಾಸುಖಾತುರದೊಳು
 ಇರಲಿತ್ತ ಗುಡ್ಡರೆತ್ತುಗಳ ಕೊರಳಂ ಹೂಡಿ
 ಭರದೊಳಿದಿರಾಗಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲೆಂದುಲಿದು ಚ
 ಪ್ಪರಿಸಿ ಹೊತ್ತತ್ತಿ ನೂಂಕಿದೊಡೆ ಮಿಡುಕದೆ ರಥಂ ಗಿರಿಯಂತೆ ನೆಲಸಿದುದು ೨೭

ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ರಥದ ಹಲವಾರು ನೊಗಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದನು. ಆ ರಥವನ್ನು
 ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಸಮರ್ಥರಾದ
 ಭಟರುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದನು. ರಥ ಹರಿದು ಬರುವಾಗ ಚಕ್ರಗಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೂತು
 ಕೊಂಡರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಲು ರಥದ ಚಕ್ರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರುವ
 ಹಾರೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಶಕ್ತ ಜನರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದನು ಮತ್ತು ರಥವನ್ನು ಎಳೆಯಲು,
 ನೂಕಲು ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಜನಗಳು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ “ಖೋ”
 ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ, ಬೊಬ್ಬೆಯಿಡುತ್ತ, ಅರಚುತ್ತ ತಮಟೆಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ರಥವನ್ನು
 ಎಳೆಯಲು ರಥವೇನೂ ಮುಂದೆ ಸರಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತು ಉಂಟಾಯಿತು.
 ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಯಾರು? ೨೬. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮುಂದೆ
 ನಡೆದರೆ ರಥ ಮುಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ನಿಂತರೆ ಅವನು ನಿಂತ ಜಾಗದಲ್ಲಿ
 ನಿಂತು ಬಿಡುವುದು, ಇದು ಸತ್ಯ. ಇದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನವೆಲ್ಲ ಆ ರಥ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ
 ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ರಥ ನಡೆದು ಪಶ್ಚಿಮದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಹೋಯಿತು.
 ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೇಳಿದ “ಈಗ ಕತ್ತಲೆಯಾಯಿತು, ರಥ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಲಿ. ನಾಳೆ
 ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ. ಅನಂತರ ನಾನು ಬರುವ ವರೆಗೆ
 ರಥಕ್ಕೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೂಡಬೇಡಿ” ಎಂದು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡಿದನು.
 ೨೭. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು
 ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆ
 ಕಾಂತಿಮಯವಾದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದನು. ಅನಂತರ ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಪೂಜೆಯ
 ಸುಖದ ಆಸೆಯಿಂದ ಇರುವಾಗ, ಈ ಕಡೆ ರಥದ ಬಳಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯರು
 ಎತ್ತುಗಳ ಕೊರಳುಗಳ ಮೇಲೆ ರಥದ ನೊಗಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಬೇಗನೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ

ಭಂಡಿ ನಡೆಯದ ಹದನನಟಿಯದಂತಾಗಳು
 ದೃಢ ಗುಡ್ಡರು ಹೊಡೆಯೆ ಬಿಡೆ ತೆಗೆದು ಮೂಗೂಟೆ
 ದಿಂಡುಗಡೆದತ್ತುಗಳು ದೇಹಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಜೀವಂ ಮಲ್ಲಿನಾಥನೆಡೆಗೆ
 ಹಿಂಡುಗೊಂಡಡಗುತಿರೆ ನಿತ್ಯನೇಮದೊಳಿದುರ್
 ಕಂಡು ಸಿದ್ಧರ ದೇವನಾ ಜೀವವಂ ಹಿಡಿದು
 ಕೊಂಡು ಜೀವದ ಹೋಹ ಬಹ ಗೀತಮಂ ಬಿನ್ನಹಂ ಮಾಡಿ ನಡೆತಂದನು ೨೮

ಮರಳಿ ಹರಣಂಗಳಂ ಹಿಡಿತಂದು ಕೆಡೆದಿದರ್
 ಹಿರಿಯೆತ್ತುಗಳ ಶವಗಳೊಳಗಿಟ್ಟು ತಡವಿ ಚ
 ಪ್ಪರಿಸೆ ಮೈಮುರಿದು ಕೊಣಕಿಟ್ಟೀಳೆ ಕಂಡು ಹರುಷದಳೆದು ಹೆಗಲ ಹೂಡಿ
 ಗುರುವರೇಣ್ಯಂ ಸಕಲ ಚೇಷ್ಟಾಪರಂ ಚರಾ
 ಚರ ಭರಿತನಖಿಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಯುತ ಶಿವಕೀರ್ತಿ
 ಶರದ್ವಿಶಿ ರಾಮನಾಥಂ ಮುಂದೆ ನಡೆಯೆ ನಡೆದುದು ರಥಂ ಜಗ ಹೊಗಳಲು ೨೯

ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಅವನಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ರಥವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಾ, ನಾಲಿಗೆ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಾ ರಥವನ್ನು ನೂಕಲು, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಎಳೆಯುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲು ರಥ ಮಾತ್ರ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಅಚಲವಾಗಿ ಮಿಡುಕಾಡದೆ ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಂತೇ ಇತ್ತು. ೨೮. ರಥ ಏಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಶಿಷ್ಯರು ರಥವನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಎತ್ತುಗಳು ಮೊಂಡಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹೊಡೆದರು. ಅವು ಏಟುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ರಥವನ್ನು ಎಳೆಯಲಾರದೆ ಮೂಗುಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಊರಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟವು. ಅವುಗಳ ಜೀವಗಳು ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥನೆಡೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದವು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಪೂಜಾನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗುನಾಗಿದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಆ ಜೀವಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಆಗ ಜೀವ ಹೋಗುವ ಬರುವ ವಿಚಾರ ಸತ್ಯದ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿದನು. ಆ ತರುವಾಯ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ರಥದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ೨೯. ಆ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಎತ್ತುಗಳ ಶವಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನಿಟ್ಟು ಎತ್ತುಗಳ ದೇಹಗಳನ್ನು ಅಮೃತಹಸ್ತದಿಂದ ಸವರಿದನು. ಅವುಗಳ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿದನು. ಅವು ಮೈಮುರಿದು ನೆಗೆದು ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದವು. ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೂ ನೆರೆದಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೂ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆನಂದದಿಂದ ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ನೊಗಗಳನ್ನಿಟ್ಟರು. ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳ ಚೇಷ್ಟಾಸ್ವರೂಪನಾದ ಚರಾಚರವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ, ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಶಿವಕೀರ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನಾದ, ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಮನಾಥನು (ಸಿದ್ಧರಾಮನು) ರಥದ ಮುಂದೆ ನಡೆದನು. ರಥ ಅವನ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯಿತು.

ತಿಂಗಳಂ ಸಾಗರಕೆ ತಪ್ಪಂತೆ ಪುರದ ನಡು
 ವಿಂಗೆ ರಥವಂ ತಂದು ಹಲಕೆಲವು ಶಿಲ್ಪ ಶಾ
 ಸ್ತ್ರಂಗಲೋಭಜ್ಜರಂ ಕರಸಿ ಬೆಸನಂ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದಿಟ್ಟು ತೋಟಲವರು
 ಕಂಗಳಾಲಿಗಳ ಮುಸುಕಿದೇವೆಯ ಬೆಸುಗೆಯಂ
 ಪಿಂಗಿಸುವ ಮನವೆನಿಪ್ಪಳಿಗಳಂ ಕೊಂಡಾದಿ
 ಲಿಂಗದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಹಿಯಾದ ಕತ್ತಳಿಕೆಯಂ ಕಳೆಯಲನುಗೈದರು ೩೦

ಘಳದ ಮೇಲಣ ಸೊಪ್ಪು ತಿರುಳು ರಸಮಂ ತೆಗೆಯೆ
 ಬಳಿಕೊಳಗೆ ಬೀಜ ಸ್ವಯಂಭುವಾಗಿಪ್ಪಂತೆ
 ಬಳಸಿ ಲಿಂಗದ ಮುಖಕೆ ಕವಿದಡ್ಡವಾದ ಕತ್ತಳಿಕೆ ಹೊರೆತರೆಸೆರೆಗಳ
 ಅಳವಟ್ಟು ಸೆಜ್ಜೆಗಳೆವಂತೆ ಪಿಂಗಿಸಿ ಕಳೆದು
 ತೊಳಪ ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗವ ಕಂಡರಾಗ ನಿ
 ಮಳ ಲಿಂಗದೊಳು ಕಠಿನಮಂ ನುಡಿದವಂಗಾಗದಿಹುದೆ ನಾಯಕ ನರಕವು ೩೧

ಸಂದ ಶಬ್ದಾರ್ಥದಂತರ್ಥನಾರೀತತ್ವ
 ದಿಂದೆಸೆವ ಸಹಜ ದಂಪತಿಗಳಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ
 ದಂದತಿ ದೋಹೆಂದು ಮಾಡಿದ ಸಯೋಗಲಿಂಗಕ್ಕೆದುಮುಖವ ರಚಿಸಿ
 ಅಂದವಟಿ ಮೇಲೆ ತರತರವಿಡಿದು ಬಳಸಿ ಮುಖ
 ವ್ಯಂದಮಂ ಸವೆದು ಬಳಿಕಂ ಬೇಟಿ ಬೇಟಿ ಮುದ
 ದಿಂದಂ ಸಯೋಗಲಿಂಗವ ಸಾವಿರವನು ಒದವಿಸಿದನಚಳಿತ ಸಿದ್ಧನು ೩೨

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಲೋಕ ಹೊಗಳಿತು. ೩೦. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವಂತೆ ಆದಿಲಿಂಗದ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ರಥವನ್ನು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಲ ಕೆಲವು ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರನ್ನು ಆ ಲಿಂಗದ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದನ್ನು ನೋಡುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ರೆಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಇರುವಂತೆ ಇದ್ದ ಉಳಿಗಳಿಂದ ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಕವಚವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ೩೧. ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ರಸವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಒಳಗಿರುವ ಬೀಜ “ಸ್ವಯಂಭು”ವಾಗಿರುವಂತೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ಅದರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿದ್ದ ಕವಚದ ಹೊರಗಿನ ತೆರೆಸೆರೆಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಹಾಗೆ ಇಂಗಿಸಿ ಕಳೆಯಲು, ಒಳಗೆ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾದ ಸ್ವಯಂಭು ಲಿಂಗವನ್ನು ಅವರು ಕಂಡರು. ಅಂಥ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಲಿಂಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದವನಿಗೆ ನಾಯಕ ನರಕವು ತಪ್ಪಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲ. ೩೨. ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳಂತೆ ಅರ್ಥನಾರೀತತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಸಹಜ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯಿಂದಿರುವ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ದೋಹಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ

ಈ ಸರ್ವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೊಳಗೆವ ನಾ
ನಾ ಶುದ್ಧನಾದವಾ ಹೋಮಧೂಮಂ ಸೋಂಕಿ
ದಾ ಸಕಲ ಜನದ ಪಾಪಂ ಪರೆದು ಪುಣ್ಯಮಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಚರರ
ದೇಶದೇಶಕ್ಕಟ್ಟ ಕರಸೆ ನೆರೆದುದು ಮೇಲೆ
ಸೂಸಿದಣು ಧರೆಗಾಣದೆನಲಪ್ಪುದೈ ಸಲ್ಲ
ದೀಸೈಸೆನಿಪ್ಪುದರಿದಾ ಪುರದ ಸುತ್ತಲರೆಗಾವುದಂತರದೆಡೆಯೊಳು

೩೩

ರಸೆಯೆಲೆಯೆ ಕಾರಹುಣ್ಣುವೆಯ ಮುಂದಣ ಚತು
ರ್ದಶಿಯ ದಿನ ನಡುವಿರುಳು ಲಿಂಗಂಗಳಂ ಪ್ರತಿ
ಪ್ರಸುಪ್ತನೊಂದಿಗೈ ತಥೋಚಿತ ದ್ರವ್ಯ ಪರಿಕರವನತಿ ಸಂಭ್ರಮದಲಿ
ಹೆಸರಿಡಲು ಬಾರದುಪಮಿಸಬಾರದೆನಿಸಿ ನೆರ
ಪಿಸಿ ನೆನೆದು ಲಿಂಗದಭಿಷೇಕದವಸರಕಮೃತ
ರಸವ ತರಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದು ಪೊಪಮಡುವಾಗಲಿನನಸ್ತುರಿಗಿಳಿದನು

೩೪

ಸಯೋಗಲಿಂಗಕ್ಕೆ (ಪಾಣಿವಟ್ಟದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ) ಬೇರೆಬೇರೆಯಾದ ಐದು ಮುಖಗಳನ್ನು ಒಂದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಡಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಐದು ಮುಖಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಸಾವಿರ ಸಂಯೋಗಲಿಂಗವನ್ನು ಅಚಳಿತ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು. ೩೩. ಈ ಸರ್ವಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಶಬ್ದನಾದಗಳನ್ನೂ ಮಂತ್ರಘೋಷಗಳನ್ನೂ ಹೋಮದ ಹೊಗೆಗಳನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿದ ಸಕಲ ಜನದ ಪಾಪಗಳು ಹರಿದು ನಾಶವಾಗಿ ಪುಣ್ಯಮಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಸೇವಕರನ್ನು ದೇಶದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರನ್ನು ಕರೆಸಿದನು. ಆ ಜನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಜಾತ್ರೆಯಂತೆ ಸೇರಿದರು. ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ಎಸೆದರೂ ಅದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳದಂತೆ ಜನ ಸೇರಿದರು. ಇಷ್ಟೆಂದು ಜನ ಸಂದಣಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾರದಂತೆ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಅರ್ಧಗಾವುದದ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ೩೪. ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ (ಜ್ಯೇಷ್ಠಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆ) ಮುಂದಿನ ಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಲು ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದನು. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಥೋಚಿತವಾದ ದ್ರವ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಅತಿಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲು ಹೇಳಿದನು. ಅವು ಯಾವುದೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಹೀಗಿರಲು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಶಿವನನ್ನು ತಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಲು ಅಮೃತರಸವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಹೊರಡುವಾಗ ಸೂರ್ಯ ಅಸ್ತಂಗತನಾದನು.

ಅಳಿಯರಲು ಪೂವನಾ ಪೂವಿರಲು ಜಲವನಾ
 ಜಲವಿರಲು ಕೊಳನನಾ ಕೊಳವಿರಲು ವನವನೊಸೆ
 ದಳವಡಿಸಿದಜನಂತೆ ದೃಷ್ಟಮಹಿಮೆಗಳಿರಲು ಲಿಂಗವಂ ಲಿಂಗವಿರಲು
 ಹೊಳೆವ ಪೀಠಮುಮನಾ ಪೀಠಮಿರಲಧಿಕತರ
 ನಿಳಯಮಂ ವಸುಮತಿಗೆ ಹೊಸತನಿಸಿ ಚೆಲುವಿಂಗೆ
 ನೆಲೆಯೆನಿಸಿ ಮಂಗಳಕೆ ಮನದೈವವೆನಿಸಿ ರಚಿಸಿದನು ಸಿದ್ಧವರೇಣ್ಯನು ೩೫

ನಾಡೆ ಮೊಳಗುವ ಬಹಳ ವಾದ್ಯತತಿಯೊಳಗೆ ಕುಣಿ
 ದಾಡಿ ಹರಸುವ ಜನದ ಪುಣ್ಯರವದೊಳಗೆ ಕೈ
 ನೀಡಿ ದಿವಿಜರು ಸುರಿಯ ಕವಿವ ಪೂಮಳೆಯೊಳಗೆ ತತ್ತ ಶುಭಲಗ್ನದೊಳಗೆ
 ಕೂಡಿದನು ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳನು ಶಿವಶಿವ ಮರಳಿ
 ನೋಡಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ಮುಂಡಾಡಿ ನೆಹಿಪಾಡಿ ತೂ
 ಗಾಡಿದನು ಶಿರವನಾ ಲಿಂಗದ ಕಳಾವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರ ದೇವನು ೩೬

ಮೌನದಿಂದೆಂತಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಮನದೊಳಗೆ
 ಜಾನಿಸುತ್ತಾಹ್ವಾನಿಸುತ್ತರ್ಚಿಸುವ ತೊಡಕ
 ನಾನಂದದಿಂ ನಿಲಿಸಿ ನಿಜಮೂರ್ತಿಯಂ ಧರಗೆ ತೋಡಿದೀ ಶಿವಲಿಂಗದ
 ಆನನಂ ದಣಿಯೆ ಪಂಚಾಮೃತಂ ಮಾಡಬೇ
 ಕೀ ನೆಲದೊಳುಳ್ಳ ಸಂಕಲ್ಪಾಮೃತದೊಳಪ್ಪು
 ದೇನೋ ದಿವ್ಯಾಮೃತವನೀಶನಂ ಬೇಡುವೆಂ ತಂದು ಮಾಡುವೆನೆಂದನು ೩೭

೩೫. ದುಂಬಿ ಇರಲು ಹೂವು, ಹೂವಿರಲು ನೀರು, ನೀರಿರಲು ಕೊಳ, ಕೊಳವಿರಲು
 ವನ, ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಾಗೆ ದೃಷ್ಟ ಮಹಿಮೆಗಳಿರಲು ಲಿಂಗ,
 ಲಿಂಗವಿರಲು ಪೀಠ, ಪೀಠ ಇರಲು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಆಲಯ, ಇವುಗಳನ್ನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ
 ಇದು ಹೊಸದು ಎಂಬಂತೆ, ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಲ್ದಾಣ ಎಂಬಂತೆ ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಮನೆಯ
 ದೈವದಂತೆ ಆ ಸಿದ್ಧಶ್ರೇಷ್ಠನು ಆ ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆಲಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ೩೬. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
 ಮೊಳಗುವ ಅನೇಕ ವಾದ್ಯಗಳ ಸಮೂಹದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತ ಹಾರೈಸುವ
 ಜನದ ಗುಂಪಿನ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಶಬ್ದದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಕೈತುಂಬಿ ಸುರಿಯುವ
 ಹೂಮಳೆಯ ರಾಶಿಗಳು ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆಗ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದ ಶುಭ
 ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂಡಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ತಿರುತಿರುಗಿ
 ನೋಡಿದನು, ಹಾಡಿದನು, ಕೊಂಡಾಡಿದನು, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಲಿದಾಡಿದನು,
 ತಲೆ ತೂಗಿದನು. ಲಿಂಗದ ಕಲಾ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆನಂದಪಟ್ಟನು.
 ೩೭. ಮೌನದಿಂದ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಜಲಿಂಗವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ
 ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಾ, ಆ ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ,
 ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದ ಈ ಆದಿಲಿಂಗದ ಮುಖವು ಆನಂದದಿಂದ

ಮಂಗಳರವಂಗಳಂ ಮಾಣಬೇಡುಲಿವ ಪಾ
 ದ್ಯಂಗಳಂ ನಿಲಿಸಬೇಡೋಲೈಸುತಿರ್ಪ ಪಾ
 ತ್ಯಂಗಳಂ ತಡೆಯಬೇಡುತ್ಸವದಿ ನೆರೆದಾಡುವೀ ಜನಂ ಪರೆಯಬೇಡ
 ತಿಂಗಳೀಯೆಡೆಗೆ ಬಾರದ ಮುನ್ನ ಸುಧೆಯನೀ
 ಲಿಂಗದವಸರಕೆಂದು ತಪ್ಪೆನೆಂದಂಗವಿಸಿ
 ಹಿಂಗದೆ ಭಲವ ಹಿಡಿದು ನಡೆಗೊಂಡನಾಗಳಾ ಮೃಡನಿರ್ಪ ರಜತಗಿರಿಗೆ

೩೮

ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲುಗಳಂ ಕಳಿದು ಕಳಿ
 ದುರವಣಿಪ ನಡೆಯೆಳಗಲನುಗೆಯ್ದು ತನು ಗಣೇ
 ಶ್ವರರ ನೆರೆವಿಯ ಬಗಿದು ಶಿವನನಾರೈವ ಕಣು ಸುಧೆಯನಿಂತೀಗಳೆನೆಗೆ
 ಕರುಣಿಸೆಂದಾಡಲಟಮಟಪ ನಾಲಗೆವೆರಸು
 ಹರಿತಂದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿದಚಳಿತನನೆತ್ತಿ ದೇ
 ವರ ಬಲ್ಲಹಂ ತೊಡೆಗೆ ತೆಗೆದು ಬೋಳೈಸಿ ಕೇಳ್ದನು ಬಂದ ಕಾರಣವನು

೩೯

ತೃಪ್ತಿ ಪಡುವಂತೆ ಪಂಚಾಮೃತಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಮೃತವೆನಿಸುವ ಪಂಚಾಮೃತ ದಿಂದೇನು? ಈ ಈಶನನ್ನೇ ಕೇಳಿ ನಿಜವಾದ ಅಮೃತವನ್ನೇ ತಂದು ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ೩೮. “ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳು ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರಲಿ. ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಾದ್ಯಗಳು ನಿಲ್ಲುವುದು ಬೇಡ. ಜನರು ಕ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಿ; ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿರುವ ಜನ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿಯೇ ಇರಲಿ. ಅವರು ಚದುರುವುದು ಬೇಡ. ಬೆಳದಿಂಗಳು (ಚಂದ್ರ) ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಮೃತವನ್ನು ಲಿಂಗಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ತಂದೇ ತರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಭಲದಿಂದ ಈಶ್ವರನು ನೆಲೆಸಿರುವ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ೩೯. ಈಶ್ವರನ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ದಾಟಿ, ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿದ ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಮುಂಬರಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಯಾವಾಗ ಶಿವ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೋ ಯಾವಾಗ ಅವನಿಗೆ ನಮಿಸುತ್ತೇನೆಯೋ ಎಂದು ಶರೀರ ಅನುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಸಭಾಂಗಣಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಗಣಪತಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವನನ್ನು ಕಾಣುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ, ಅಮೃತವನ್ನು ನನಗೆ ಈಗಲೇ ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳುವ ತವಕ ತುಂಬಿದ ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಓಡಿಬಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು ಸಿದ್ಧೇಶ. ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಅಚಲಚಿತ್ತನಾದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನನ್ನು ಎತ್ತಿ ದೇವರೊಡೆಯನಾದ ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ತಲೆ ಸವರಿ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿ, ಆತ ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೃಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ಕೇಳಿದನು.

ವಿಷಕಂಠ ವಿಷಮಾಕ್ಷ ವಿಷಮಾಸ್ತ್ರಹರ ವಿಷಮ
 ವಿಷಧರಾಭರಣ ವಿಷಜಾಸನಕಪಾಲಧರ
 ವಿಷರುಹಾಂಬಕನಯನಪಾದ ವಿಷಳವ್ಯಾಪ್ತ ನುತತರ ವಿಶಾಖಜನಕ
 ವಿಷಧರ ಧರಾಧಿಪತಿ ವಿಷಧರಕಿರಣಮೌಳಿ
 ವಿಷಯ ವಿಹ್ವಲದೂರ ವಿಶದಾಮೃತವನು ನಿ
 ಸ್ತುಷ್ಪನಾಗಿ ಕರುಣಿಸುವುದಾದಿ ಲಿಂಗಕ್ಕಭಿಷವಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದನು

೪೦

ತನಯನಭಿಷೇಕಮಂ ಮಾಡುವಾರ್ತಕ್ಕೆ ಭ
 ಕ್ತ ನಿಧಾನನತಿಸಂತಸಂಬಟ್ಟು ಕಂದ ಕೇ
 ಳನುಪಮ ಸುಧಾರಸಂ ಪಾತಾಳ ತಳದೊಳದೆ ಕನಕಘಟದಿಂದ ನಿನ್ನ
 ಮನಕೆ ಬಂದನಿತನೊಯಿ ಹೋಗೊಂದು ಬೆಸಸೆ ಪದ
 ವನರುಹಕ್ಕಿಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಸಂತೋಷಮಂ
 ಡನನಿಳಿದು ಘಣಿಲೋಕಮಂ ಸಾರ್ಧನಿತ್ಯಲತ್ನಲು ರುದ್ರನೇಗೈದನು

೪೧

೪೦. “ವಿಷಕಂಠನೇ, ಹಣೆಗಣ್ಣನೇ, ಪುಷ್ಪಬಾಣವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದವನೇ, ಹಾವುಗಳನ್ನು ಆಭರಣಗಳಾಗಿ ಧರಿಸಿದವನೇ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಪಾಲವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೇ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದವನೇ, ವಿಪುಳವ್ಯಾಪ್ತನೆ, ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಷಣ್ಮುಖನ ತಂದೆಯೇ, ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದವನೇ ಸರ್ಪದ ಮಣಿಕಿರಣವನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದವನೆ (?) ವಿಷಯಲಂಪಟತನದಿಂದ ದೂರವಾದವನೇ, ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಅಮೃತವನ್ನು ಕಳಂಕರಹಿತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕರುಣಿಸಬೇಕು, ನಾನು ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಮೃತಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.
 ೪೧. ಮಗನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಅಭಿಷೇಕದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಭಕ್ತ ಸಂಪದ್ಧರಿತನಾದ ಶಿವ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಹೇಳಿದ “ಕಂದ, ಕೇಳು ಹೋಲಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಎಂದರೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಅಮೃತ ಪಾತಾಳಲೋಕದಲ್ಲಿದೆ. ಚಿನ್ನದ ಕೊಡದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಸೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವನ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅವನಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

೧ ವಿಷಧರಧರ = ಸರ್ಪಧರ, ಮತ್ತು ಅಧಿಪತಿ (ರಂ.)

೨ ವಿಷ = ಜಲ, ಧರ = ಧರಿಸಿದ ಚಂದ್ರ = ಚಂದ್ರಕಿರಣಮೌಳಿ (ರಂ)

ಎಳಸಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಕೂಡೆ ಹುಸಿ ಜಗಳಮಂ
ಬೆಳಸಬೇಕೆಂತು ಬೆಳಸುವೆನೆಂದು ಮನದೊಳು
ಮೃತಿಸುತನಗಂಜುವಂತೆನ್ನ ಭಕ್ತಗಂಜುವನೊ ಅಂಜದಿಹನೊ ಎಂದು
ತಿಳಿವೆನೆಂದೀಶ್ವರಂ ಮುಂದೆ ಹರಿದಮೃತಮಂ
ಕೊಳಬಂದವರ್ಗಮ್ಮ ಭಕ್ತರಾಗೆಯನಿಟ್ಟು
ಕಳುಹಿಯೆಂದಲ್ಲಿ ಕಾವರ್ಗ ನುಡಿದಿತ್ತ ಬರಲತ್ತಲಾತಂ ಹೋದನು

೪೨

ಘನ ಕಾಮಧೇನುಗಳು ಮೇವ ಕಲ್ಪದ್ರುಮದ
ವನದ ನಡುವಣ ಸಿದ್ಧಸಕೂಪಕೂಲದೊ
ತ್ತಿನೊಳು ಪರುಷದ ಸಜೆಗಳಿಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಹಿರಿಯರ ಮನೆಯೊಳು
ಕನಕಮಯ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳು ಚಿಂತಾಮಣಿಯ
ಮಿನುಗೆಸೆವ ಮುಚ್ಚುಳುಗಳಿಕ್ಕಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ರಾಜಿ
ಪನುಪಮಾಮೃತದೆಡೆಗೆ ಬಂದನಪ್ರತಿಮಸಿದ್ಧಂ ಸಿದ್ಧರಾದಿತ್ಯನು

೪೩

ಕಿಡಿಗಣ್ಣ ಕೆಮ್ಮಿಸೆಗಳ ಕೆದಕಿದಲೆಯ ಕಾ
ರೊಡಲ ಕೊಂಕಿದ ಕೋಪಿಡಾಡೆಗಳ ರೋಮವಿದಿ
ರಡರ್ಪ ಪೇರುರದ ಕೊಬ್ಬದ ಭುಜಂಗಳ ಪಿಡಿದ ಪೆರ್ಬಾಳ ನಿಡುವಲಗೆಯ
ತುಡುಕಿ ಗಗನವನಲೆವ ಮೌಳಿಗಳ ಚಲ್ಲಣದ
ಕುಡಿಯ ತೊಂಗಲ ಹಲವು ವಿಧದ ನಾನಾಧಾನ್
ವಿಡಿದ ಗರ್ಜನೆಯ ರಕ್ಕಸ ಭೂತವೇತಾಳರಮೃತಮಂ ಕಾದಿದರು

೪೪

ಆಗ ಈಶ್ವರ ಏನು ಮಾಡಿದ ಎಂದರೆ. ೪೨. ಆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕೈಲಿ ಸುಳ್ಳು ಜಗಳವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು! ಹೇಗೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಂತಾವಿಷ್ಟನಾದನು. 'ಅವನು ನನಗೆ ಹೆದರುವಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಹೆದರುತ್ತಾನೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಬೇಕು' ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಬಂದು ಯಾರು ಅಮೃತವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ಆಣೆಯಿಡು ಎಂದು 'ಅಮೃತ'ವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಪಾರ್ವತೀಶನು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಮೃತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ೪೩. ಅದೆಂಥ ಸ್ಥಳ! ಉತ್ತಮ ಕಾಮಧೇನುಗಳು (ಗೋವುಗಳು) ಮೇಯುವ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಬಯಲು, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮರಗಳೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳೇ. ಆ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಸದ ಬಾವಿಯ ದಡದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಶಿಲೆಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಒಂದು ಅರಮನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದನು. ಆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ನು ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ತೆಗೆಯಬಾರದೆಂಬಂತೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾದ ಅಮೃತಭಂಡಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಪ್ರತಿಮಸಿದ್ಧನಾದ ಸಿದ್ಧರ ಸೂರ್ಯನು ದಯಮಾಡಿಸಿದನು. ೪೪. ಆದರೆ ಆ ಆವರಣವನ್ನು ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ರೂಪದ ಭೂತ ಭೇತಾಳರು ಕಾದಿದ್ದರು. ಕೆಂಪುದುರುವ

ಖಳರ ನಿಡಿಯೊಡಲದ್ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ನಾನಾರೂಪು
 ಗಳ ಭಯಂಕರ ಗರ್ಜನೆಗಳುಗೃಕ್ಕೆ ಸಂ
 ಚಳಿಸದನೆ ಸಡಿಫಡಿಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕರಿವಿಂಡ ಪೊಗುವಾ ಸಿಂಹಶಿಶುವಿನಂತೆ
 ನಿಳಯಮಂ ಹೊಗೆ ಕಂಡು ಬೇಡ ಬೇಡಲೆ ಸಿದ್ಧ
 ಕುಲತಲಕಯೆನಲು ಲೆಕ್ಕಿಸಿದಮೃತಮುದ್ರೆಯಂ
 ಕಳೆಯುತಿರೆ ಕಳೆದೆಯಾದೆಡೆ ನಿನಗೆ ಶಿವಭಕ್ತರಾಣೆಯೆಂದಡೆ ನಿಂದನು ೪೫

ಹರಭಕ್ತರಾಣೆಯಂ ಕೇಳು ಮತಿ ಮಾಸಿ ಭರ
 ಕರಗಿ ಬಗೆ ಬಾಡಿ ಮುದವದಿರಿ ಕಾಲ್ಕುಂಬಕ್ಕಿ
 ತಿರಿಗಿ ಲೋಕಂಗಳಂ ಕಳಿದೇಜಿ ಮೀಜಿ ನಡೆತಂದು ಕೈಲಾಸಪುರದ
 ಹಿರಿಯ ಬಾಗಿಲ ದಾಂಟಿ ಸವೆದ ಸೈರಣೆಯ ಮಾ
 ದುರವಣಿಪ ಸಲುಗೆ ಮುಕ್ಕಳಿಸೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಮುನಿಸು
 ವರಸು ಕದಡಿದ ಗಂಗೆಯಂತೆ ಬಂದಗಜಾಧಿಪತಿಯ ಸಭೆಯಂ ಹೊಕ್ಕನು ೪೬

ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕೆಂಪಾದ ಮೀಸೆಗಳು, ಕೆದರಿದ ತಲೆ, ಕಪ್ಪು ದೇಹ, ವಕ್ರವಾದ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು, ಕೂದಲು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಉಬ್ಬಿದ ಎದೆಗಳು, ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿರುವ ಭುಜಗಳು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕತ್ತಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಗುರಾಣಿಗಳು. ಅಂತರಿಕ್ಷವನ್ನು ಅಳತೆಮಾಡುವಂತೆ ಎತ್ತರವಾದ ತಲೆಗಳು, ಚಲ್ಲಣ ಧರಿಸಿ, ಕುಡಿಯ ಗೊಂಚಲಿನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಅನೇಕ ಶಬ್ದವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೇತಾಳರು ಅಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿದ್ದರು. ೪೫. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆ ದುಷ್ಟರ ಬಲಿಷ್ಠ ದೇಹದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕಾಗಲಿ ಅವರ ವಿಚಿತ್ರ ತರವಾದ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ರೂಪುಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಅವರ ಕೂಗಾಟದ ಅರ್ಭಟಕ್ಕಾಗಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಚಿಂಚಲನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆನೆಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸಿಂಹದ ಮರಿಯಂತೆ ಆ ಕಾವಲಿಗರನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಆ ಅಮೃತಾಗಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. 'ಅಮೃತವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಡ, ಎಲೆ ಸಿದ್ಧ' ಎಂದು ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಮೃತ ಭಂಡಾರದ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಅವರು "ನೀನೇನಾದರೂ ಆ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದರೆ ನಿನಗೆ ಶಿವಭಕ್ತರ ಆಣೆ" ಎಂದು ಅವರು ಆಣೆಯಿಟ್ಟರು. ೪೬. ಶಿವಭಕ್ತರಾಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬುದ್ಧಿ ಮಸುಕಾಯಿತು. ಅವನ ಉತ್ಸಾಹ ಬತ್ತಿ ಕರಗಿಹೋಯಿತು. ಆನಂದ ಹೋಯಿತು. ಕಾಲುಗಳು ಕುಸಿದುವು, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಪುನಃ ಅವನು ತಾನು ಲೋಕಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹತ್ತಿ ಬಂದು ಕೈಲಾಸನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಶಿವನಾಲಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲನ್ನು ದಾಟಿ, ತನ್ನ ಸಹನೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಸಲಿಗೆ ತುಂಬಿಬರಲು, ಒಡಲಿನ ತುಂಬ ತುಂಬಿದ ಕೋಪದಿಂದ, ಬಗ್ಗಡವಾದ ಗಂಗಾಜಲದಂತೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

ನಗೆ ಸುಗಿದು ಕುಂಬಡುತ ಕೋಪದಿಂ ಮೈಯಕ್ಕೆ
ತೆಗೆದತ್ತಿ ತಲೆದಡವಿ ತೂಪಿಡಿದು ಮುಂಡಾಡಿ
ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ ತೊಡೆಗೆ ತೆಗೆದೋವಿ ಗಿರಿಜಾಮನೋರಾಮನಾ ರಾಮಯ್ಯನ
ಮಗನೆ ಮನದೊಳಗೆ ಮಾಜದೆ ಮಾತುಗೊಡು ಮೊಗದ
ದುಗುಡವೇನೇಕೆ ಮರಳಿದೆ ಹೋದ ಕಾರ್ಯದು
ಜ್ವಗವಾಯ್ತು ಹೇಳು ಹೇಳಿನ್ನಾಣೆ ಹೇಳಯ್ಯ ಹೇಳೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು

೪೭

ಹುಸಿ ನುಸುಳು ನುಡಿಗಾಹು ಗನ್ನಗತಕಂಗಳಲಿ
ಕುಶಲನಲ್ಲದೊಡೆಲ್ಲರಂ ಕೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವಂ
ದಿಸಿಕೊಂಬ ತಿರಿದು ಲೋಕಂಗಳಂ ಹೊರವ ವಿಷವುಂಡುಳಿವ ಹೀನವೆಸರ
ಹಸಿಯ ತೊಗಲುಟ್ಟು ಶುದ್ಧಾಹ್ವಯನೆನಿಸುವ ಹಂ
ಗುಸಿಗೊಡಲೊಳರ್ಥಾಂಗವಿತ್ತು ಪುಣ್ಯ ಶರೀರ
ವೆಸರ ಧರಿಸರ್ಪ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಂ ಸಾಧಿಸುವ ಧೀರನಾರೆಂದನು

ಎಗೈದೆ ನಾಂ ನೆಗಳ್ ತಪ್ಪಾವುದೆಂದೆನಲು
ಕೂಗಿ ಕರೆದೋಯೆಂಬನಂತಳಿಸಿ ತೊಟ್ಟಲಂ
ತೂಗುವವಳಂತೆನ್ನನಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿ ನಿನ್ನವರ ಮೇಲಾಣೆಯಿಡಿಸಿ
ಈಗಲುಪಚರಿಸಿದಪೆಯೆಂದಡಂತವರಾಣೆ
ಯೇಗುವುದು ನಿನ್ನನೆನೆ ಭಕ್ತರಾಣೆಯ ಮೀಟಿ
ಹೋಗಲೆಳಸಿದ ಹೊತ್ತು ನಿನ್ನಾಣೆಯಂ ಮೀಟಿದವನಲ್ಲವೇ ಎಂದನು

೪೯

೪೭. ಅವನ ಆನಂದದ ನಗೆ ಸೊರಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಕೋಪದಿಂದಲೇ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದನು. ಅವನನ್ನು ಶಿವ ಮೇಲೆತ್ತಿ ತಲೆಸವರಿ, ಮುದ್ದಿಕ್ಕಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು, ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಮಗನೆ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಈ ದುಃಖವೇಕೆ? ಮತ್ತೇಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆ? ನೀನು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದೆಯೋ ಆ ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗವೇನಾಯ್ತು? ಹೇಳು ನನ್ನಾಣೆ ಹೇಳು, ಸಂಕೋಚಿಸದೆ ಹೇಳು, ನೀನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ೪೮. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮನು "ಸುಳ್ಳು, ಕಪಟ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗುಟ್ಟು, ಮೋಸಕಾರ್ಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೊಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದಲೇ ನಮಸ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡಿ ಲೋಕವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ, ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿಯೂ ಬದುಕುವ, ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊತ್ತೂ, ಹಸಿಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ತೊಟ್ಟೂ ಸದ್ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೆಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿರುವೆ. ಹೆಂಗಸಿಗೆ ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಒಡಲನ್ನು ನೀಡಿಯೂ ಪುಣ್ಯಶರೀರ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿನ್ನಂಥವನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಧೈರ್ಯವಂತನಾವನಿದ್ದಾನೆ?" ಎಂದನು. ೪೯. ಆಗ ಶಿವನು ನಾನು ಏನು ಮಾಡಿದೆ? ನಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಅದಾವುದು? ಎಂದು ಶಿವನು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು "ತಾನಾಗಿ ಕೂಗಿ ಕರೆದು ಓ ಏನು? ಎನ್ನುವಂತೆಯೂ ಅಳಿಸಿ ಮತ್ತೆ ತೊಟ್ಟಲನ್ನು ತೂಗುವ ತಾಯಿಯಂತೆಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಅಮೃತ ತರಲು ಕಳುಹಿಸಿ, ನಾನು

ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಮೇಲಣಾಣೆಯಂ ಪಾಲಿಸಿದ
 ನನ್ನಿಕಾಱನನಭವನೆತ್ತಿ ತರ್ಕೈಸಿ ಕೇ
 ಳನ್ನು ನಿನ್ನಾಣೆ ತೊಂಡಾಣೆ ಹೋಗೊಂದು ಕರುಣೆ ಕಳುಪಲ್ಪಳಿದು ಬಂದು
 ಮುನ್ನಿನೆಡೆಗೈದಿ ರಕ್ಕಸರ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಹೊ
 ಕುನ್ನತಾಮೃತದ ಘರ್ಘರ ಮುದ್ರೆಯಂ ಮುಚ್ಚಿದು
 ಹೊನ್ನಕಳಸದಲೋವಿ ತೀವಿಕೊಂಡಾ ವನದ ಕರಿಯ ಮರುಗವ ಕೊಂಡನು ೫೦

ಹೃದಯದ ಕಳಂಕು ದೋಷಾಕರತೆ ನಷ್ಟಕಲೆ
 ಮೊದಲಾದ ದುರ್ಗುಣಂಗಳುವೆರಸು ಬಿಡದಳುಕ
 ದುದಯವಪ್ಪಮೃತಕರನಂ ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣದಿ ನಗುವೆನೆಂದುದಯವಪ್ಪ
 ಸದಮಲಾಮೃತಕರನೊ ಎಂಬಂತೆ ಭೂತಳ
 ಕೃದಯಿಸಿದನಮೃತಕರನಾಗಿ ಸಕಲರು ನಲಿಯೆ
 ಪದೆದೆ ಕುವಲಯಲೋಕದಘಾತಿಮಿರವೋಡೆ ಕರಕಮಲಾಳಿ ಮುಗಿಯಲಂದು ೫೧

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಆಣೆಯಿಡಿಸಿದೆ. ಈಗ ಅತ್ತುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯದವನಂತೆ ಉಪಚಾರಮಾಡುವೆ? ನಿನ್ನ ನನ್ನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದರೆ ಆ ಆಣೆ ನಿವಾರಣೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೆ? ಅದು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಂಟುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಭಕ್ತರ ಮೇಲಿನ ಆಣೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮೀರಿದವನ ಅಪರಾಧ ಎನ್ನದಾಗಲಿಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ೫೦. ಶಿವನು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶುದ್ಧ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು. ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಆಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದವನು ಅವನು ಎಂದು ಆನಂದಿಸಿದನು. ಆ ಸತ್ಯವಂತನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು “ಈಗ ಹೋಗು ನಿನ್ನಾಣೆ ಹೋಗು, ಭಕ್ತರ ಆಣೆ ಹೋಗು” ಎಂದು ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶಿವನು ಕೃಪಾ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕೈಲಾಸ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು ಮೊದಲಿನ ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅಮೃತಭಂಡಗಳಿಗೆ ಕಾವಲಿದ್ದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಆ ಅಮೃತದ ಕೊಡಗಳ ಬಲಿಷ್ಠ ಬೀಗ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಚಿನ್ನದ ಕಳಶ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಕಪ್ಪಾದ ಮರುಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೊರಟನು. ೫೧. ಹೃದಯದ ಕಳಂಕ, ದೋಷದ ಆಶ್ರಯ, ನಷ್ಟವಾದ ಕಲೆಗಳು ಮೊದಲಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಸೇರಿ, ಒಂದೇ ಸಮನೆ, ಹೆದರದೆ ಹುಟ್ಟುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ತನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳಿಂದ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವ ಅಮೃತಕರನೋ (ಚಂದ್ರನೋ) ಎಂಬಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ

೧. ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಕಳಂಕವಿದೆ, ಅವನು ದೋಷಗಳಿಗೆ ಆಕಾರ-ನಿಶಾಕರ, ಕಲೆಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತವೆ. ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನೂ ಅಮೃತಕರ, ಇವನೂ ಅಮೃತಕರ (೮೦)

ಚಾರು ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಬರವಂ ಪಾದುರ್ ನಿಂದಿಹ ಚ
ಕೋರ ಸಂಕುಳದಂತೆ ಬಪ್ಪ ಹೊತ್ತಂ ನೋಡು
ತಾರತಿಯ ಸೀಗುರಿಯ ಚಾಮರದ ಝಲ್ಲರಿಯ ಬಹಳ ಮಂಗಳವಾದ್ಯದ
ಸೌರಂಭದಿಂದಿದಿಗೊಂಡರಂತಾ ಪುರದ
ವಾರನಾರಿಯರು ಸದ್ವೃತ್ತ ಭಕ್ತರು ನಯದೊ
ಳಾ ರಾಮನಾಥಂ ನುಡಿದಂತೆ ಗಂಡನಂ ವಂದಿಜನಬೃಂದಸಹಿತ

೫೨

ನುಡಿದು ಹುಸಿದನೆ ಬಪ್ಪನೆಂದು ತಪ್ಪಿದನೆ ಸಡಿ
ಫಡ ಭಾನು ಪೋಪಾಗ ಪೋಗಿ ಸುಧೆಯಂ ಕೊಂಡು
ಕಡೆಗೆ ನಡುವಿರುಳು ಗಡಿಯೊತ್ತಿನೊಳು ಬಂದ ಭಾಪುರೆ ಸಿದ್ಧಪತಿಯೆ ಎಂದು
ಪೊಡವಿ ಬಣ್ಣಿಸಲಾದಿಲಿಂಗಾಂಘ್ರಿಯಂ ಕಂಡು
ಪೊಡಮಟ್ಟು ತಂದಮೃತಘಟಮನರ್ಚಿಸಿ ಹಿರಿಯ
ರೊಡೆಯನಭಿಷೇಕಮಂ ಮಾಡಿದಂ ಬೊಬ್ಬಡುವ ಪಂಚಮಹಶಬ್ದದೊಳಗೆ

೫೩

ಸಿದ್ಧರಾಮ ನಾಗಲೋಕದಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದನು, ಆಗ ಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಜನ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಈ ಅಪೂರ್ವಚಂದ್ರನ ಆಗಮನದಿಂದ ಕುವಲಯವೆಂಬ ಭೂಮಂಡಲದ ಪಾಪವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಕೈಗಳೆಂಬ ಕಮಲಗಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡವು. (ಜನರು ಕೈ ಮುಗಿದರು). ೫೨. ಮನೋಹರವಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನ ಆಗಮನವನ್ನು ಬಯಸಿ ಕಾದು ನಿಂತಿರುವ ಚಕೋರಪಕ್ಷಿಸಮೂಹದಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಬರುವ ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ, ಅವನು ಬಂದರೆ ಆರತಿ ಎತ್ತಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ, ಚೌರಿ ಚಾಮರಗಳು, ಛತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ವಾರನಾರಿಯರು ಸಚ್ಚರಿತ್ರವುಳ್ಳ ಭಕ್ತರು ನಯವಿನಯಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಡಸುವ, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಆ ರಾಮನಾಥನನ್ನು ಹೊಗಳುಭಟ್ಟರ ಸಮೂಹದೊಡನೆ ಎದುರುಗೊಂಡರು. ೫೩. ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಸುಳ್ಳಾಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬೇಗ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ತಪ್ಪದೆ ಬಂದನು. ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಲು ಹೋದಾಗ ಹೊರಟನು. ಅಮೃತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗಡುವು ಕಳೆಯುವುದರೊಳಗೆ ಬಂದನು. ಆ ಸಿದ್ಧಪತಿ. ಗಂಡು ಎಂದರೆ ಇವನೇ ಗಂಡು. ಈ ಆದಿಲಿಂಗವನ್ನು ಲೋಕ ವರ್ಣಿಸಲಾರದು. ಆ ಲಿಂಗದ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ಥಾರ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಾನು ತಂದ ಅಮೃತ ಕಳಶಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಹಿರಿಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪೂಜಿಸಿದನು. ಆಗ ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ ಭೋರ್ಗರೆದುವು.

ಗಂಗೆ ನೆಲೆಗಿಡೆ ಜಡೆ ತರಂಗಿಸಲು ಮಸಗಿ ಮಜೆ
 ದಿಂಗಳಲ್ಲಾಡೆ ಸೂಡಿದ ಶಿರೋಮಾಲೆ ಜೇ
 ವಂಗೂಡೆ ನಾಡೆ ಹಣೆಗಣ್ ತಣೆಯೆ ಕೊರಳ ಹೊಸಗರಳವಿನಿದಾಗಿ ಕುಲುಪು
 ಹಿಂಗಿ ವರ್ಣಂಗಳೊಂದೇ ವರ್ಣವಾಗೆ ಧವ
 ಳಾಂಗವಿಮ್ಮಡಿ ಧವಳವಾಗೆ ಮೆಳೆವಾದಿಲಿಂ
 ಗಂಗೆ ತುಂಗಾಭಿಷೇಕವನಲಂಕರಿಸಿದಂ ಸಿದ್ಧಕುಲಚಕ್ರೇಶನು ೫೪

ಶಿವನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಮುಖವಾಗಿ ನಾಲಗೆಯಾಗಿ
 ಸವಿಯೊಳವಗಾಹವಿದರ್ಲಂ ತಣಿದನೊಡನಖಳ
 ಭುವನದ ಚರಾಚರಂಗಳು ತಣೆಯೆ ತೇಗಿದಂ ಸರ್ವದೊಳು ದನಿ ಪುಟ್ಟಲು
 ಇವನೆಯ್ತೆ ಕಂಡು ಸಿದ್ಧರ ಬಲ್ಲಹಂ ತಣಿದು
 ನವಸುಧಾ ಪಾದೋದಕವನು ಗುಡ್ಡಗೇಳಿದು
 ಸಿವನಿವಗೆ ಕೊಂಬುದೆಂದಿತ್ತು ನಂದಿಯ ಹಿಂದೆ ಬಂದೋಲಗಂಗೊಟ್ಟನು ೫೫

೫೪. ಅವನು ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಲು ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಗಂಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿದಳು. ಅವನ ಜಟೆ ಅಲೆಅಲೆಯಾಗಿ ತೂಗಾಡಿದವು. ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಲಚಂದ್ರ ತೂಗಾಡಿದನು. ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರವಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಶಿರಸ್ಸುಗಳ ಹಾರ ಜೀವವನ್ನು ತಾಳಿದುವು. ಅವನ ಹಣೆಗಣ್ಣು ಅಮೃತಸೇಚನದಿಂದ ತಂಪಾಯಿತು. ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದ, ಹೊಸ ವಿಷ, ಸಿಹಿಯಾಗಿ ಅದರ ಕಪ್ಪು ಗುರುತು ಮರೆಯಾಗಿ, ಅವನ ಎಲ್ಲ ಆಭರಣಗಳ, ದೇಹದ ಬಣ್ಣ ಒಂದೇ ಬಣ್ಣವಾಗಿ, ಅವನ ದೇಹದ ಬಿಳುಪು ಮತ್ತಷ್ಟು ಎರಡರಷ್ಟು ಬಿಳುಪಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು. ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ, ಉನ್ನತವಾದ ಅಭಿಷೇಕದಿಂದ ಸಿದ್ಧಕುಲಚಕ್ರೇಶನು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ೫೫. ಶಿವನ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಮುಖವಾಯಿತು. ಮುಖವೆಲ್ಲ ನಾಲಗೆಯಾಯಿತು. ಆ ಅಮೃತಾಭಿಷೇಕದ ರುಚಿ ಯಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಮುಳುಗಿದ್ದನು. ಆದಿಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಶಿವನು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟನು. ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಸಮಸ್ತಲೋಕದ ಚರಾಚರವಸ್ತುಗಳೂ ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡವು. ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೃಪ್ತಿಯ ಧ್ವನಿ ಮೂಡಲು ತಾನು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ತೇಗಿದನು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡದೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನೋಡಿದ ಸಿದ್ಧರ ಒಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ತಾನೂ ತೃಪ್ತನಾಗಿ, ಆ ಅಭಿಷೇಕದ ಹೊಸ ಅಮೃತದ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಲಿಗೆ ನೀಡಿ 'ನಿಮಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅನಂತರ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ನಂದಿಯ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದರ್ಶನವನ್ನಿತ್ತನು.

ಮರಣಮಂ ತೊಡೆವ ಪ್ರಸಾದಾಮೃತವನು ಕೊಂ
 ಡಿರೆ ಕೊಂಡುದಿಲ್ಲೆಂದಡೇಕೆಂದು ಗುಡ್ಡರಂ
 ಗುರು ಕೇಳೆಡಾವದಲಿ ಗೌರವದ ಶುದ್ಧತೆಯ ತುಹಿನತೆಯ ಸವಿಗಂಪಿನ
 ಉರವಣೆಯ ಸೊಗಸಿಗೆ ಕಣ್ಣಂ ದಣಿದು ಕೊ
 ಕೈಸಿ ಕೊಳಲಿಪೆಯದಿರಿಸಿದೆವೆಂದಡಕಟ ಮೂ
 ಥರಿರ ಸುಡುಸುಡು ಮುಂದೆ ಹೊಂದುವರ್ಗೇನಪ್ಪುದೆಂದು ನೊಂದನು ಮನದೊಳು ೫೬

ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದು ಕಾಲ್ಪಿದಿದೊಡಂ ಕುಡದೆ ತ
 ತ್ತುರ ತಟಾಕದ ಮಧ್ಯದೊಳು ಸುರಿದು ಲೋಕೈಕ
 ಗುರು ನಮಿತಕಲ್ಪತರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಿಂಧು ಕಲಿಯುಗದ ಕಾರಣರುದ್ರನು
 ಹರುಷದಿಂದಾ ಕೈಯಲಾ ಅಮೃತಲಿಂಗಮಂ
 ಚರಿತದಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಮಹಾಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ
 ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ದಾನಧರ್ಮವ ಮಾಡಿದಂ ಸರ್ವಜನ ನಲಿಯಲು ೫೭

೫೬. 'ಸಾವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಅಮೃತ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಿರಾ' ಎಂದು ಭಕ್ತರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು 'ಇಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ' ಎಂದರು. 'ಏಕೆ?' ಎಂದು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಗುರು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು 'ನಾವು ಅದರ ಗೌರವದ, ಶುಭ್ರತ್ವದ, ತಂಪಿನ, ರುಚಿಕರವಾದ ವಾಸನೆಯ ಉರವಣೆಯ ಸೊಗಸಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಕಣ್ಣು ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದರು. 'ಅಯ್ಯೋ ಮೂರ್ಖರಿರಾ. ಸುಡಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಜನ್ಮವನ್ನು, ಮುಂದೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವವರು ಏನಾಗುತ್ತಾರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ! ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮರುಗಿದನು. ೫೭. ಆಗ ಅವರು 'ನಮ್ಮದು ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಕಾಪಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಅವನು ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಕೆರೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುರಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬನೇ ಗುರುವಾದ, ಶರಣಾಗತರಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿದ್ದ, ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥಶಾಲಿಯಾದ, ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ (ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ) ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ ಅಮೃತಾಭಿಷೇಕದಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಆ ಅಮೃತಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾಪೂಜೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದನು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ದಾನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಪೂಜೆ, ದಾನ, ಧರ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಜನವನ್ನೂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿತು.

ಎಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ|| ದೇಶವೆಲ್ಲವೆಯೆ ಶಿರದಿಂ ಪಾಳಮಂ ಗೆಲಿದು
ರೋಪದಿಂ ಬಂದ ಖರ್ಪರನ ಕೃಪೆಯಿಂದೆತ್ತಿ
ತಾ ಸುರಿಗೆಯಿಂ ಸಿಡಿಲಿನಿಜಿದುಘೆಯ ಕಾಳನಂ ಸಲಹಿದಂ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು

ಹಸಿವಿಲ್ಲದಿಷ್ಟ ತಣಿವೆವೆಯಿಕ್ಕದಿಹ ಕಂಗ
ಳುಸುರಿಕ್ಕದಿಹ ಜೀವ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲದ ಪದಂ
ಚೆಸನವಿಲ್ಲದ ಗಂಡುರೂಪು ನೆಳಲಿಲ್ಲದಿಹ ತನು ಚಲನವಿಲ್ಲದ ಮನಂ
ಹುಸಿಯಿಲ್ಲದಿಹ ಮಾತು ಬಯಕೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತ
ವೆಸೆವ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಸುಖದೊಳಿರಲಿನ್ನು
ವಸುಧೆ ಮೆಚ್ಚಲು ಮಾಳ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂಭ್ರಮವನಾಲಿಪುದು ಸರ್ವಜ್ಞರು ೧

ಬಿನದದಿಂ ಕೇತಾರ ಗುರುಗಳುಂ ಸಂದ ಹಾ
ವಿನ ಹಾಳ ಕಲ್ಲಿದೇವಂಗಳುಂ ಬಂದೊಂದು
ದಿನವಿರುಳು ಹೊತ್ತು ಹೋಗದೆ ಕುಳ್ಳಿದ ಮಂಠೆಯದ ಮಂದಿಯೊಳಗೆ
ಘನನಿನದದಿಂದಲಿವ ಲಿಂಗಭೋಗದ ವಾದ್ಯ
ದನುವನಾಲಿಸಿ ಭಾಪು ಶಿವಸಿದ್ಧಪತಿಯೆಂದು
ಮನವುಕ್ಕಿ, ಸುಜನನೋರ್ವಂ ಪೊಗಳ್ಳಡೇಕೆ ಪೊಗಳ್ಳಪೆಯೆಂದನೋರ್ವಧಮನು ೨

ಸೂ|| ಸಮಸ್ತಲೋಕಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಶಿರದ ಫಾಲವನ್ನು ಎತ್ತುವ
ದಿವ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿ, ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ಬಂದ ಖರ್ಪರನ ಕೋಪವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ,
ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಿ, ಶರಣಾಗತನಾದ ಅವನನ್ನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಅನಂತರ
ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಸಿಡಿಲನ್ನೇ ಚುಚ್ಚಿ ಆ ತರುವಾಯ ಉಘೆಯ ಕಾಳನನ್ನು
ರಕ್ಷಿಸಿದನು. ೧. ಹಸಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದಿರುವ ತೃಪ್ತಿ. ರೆಪ್ಪೆ ಬಡಿಯದೆ ಇರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು,
ಉಸಿರಾಡದೆ ಇರುವ ಜೀವ, ಹೆಜ್ಜೆಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಾಲುಗಳು. ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ
ವ್ಯಸನವೂ ಇಲ್ಲದ ಗಂಡಸಿನ ರೂಪ. ನೆರಳಿಲ್ಲದಿರುವ ಶರೀರ. ನಿಶ್ಚಿಂತವಾದ ಯಾವುದೇ
ರೀತಿಯ ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸು. ಸುಳ್ಳಿನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳು. ಯಾವುದೇ
ಆಸೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತ. ಈ ಸ್ವರೂಪದ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮ ಸುಖವಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಅವನು ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ನಡೆಸಿದ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಅವನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು
ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದವರು ಕೇಳಬೇಕು. ೨. ವಿನೋದದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯು
ತ್ತಿರುವಾಗ ಕೇತಾರ ಗುರುಗಳೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಿದೇವರೂ ಒಮ್ಮೆ ಆ
ಊರಿಗೆ ಬಂದರು. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ
ಅಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರ ಗುಂಪು ಸೇರಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸಿ ಅವನ ಆರೋಗಣಿಗೆ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು

ನಾವತಿಯ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೆಂಬ ಕಿಟುವಳಿಯಿದು
 ಗಾವದಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಾಗರವಿದಳೊ
 ಕೇವೊಗಲೆನೊರ್ವ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಪುಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣೆ ಮಂಗಳವಾದುದು
 ಭಾವಿಸಲು ಸಿರಿಗೆ ಸಿಂಗರವಾಯ್ತು ಸರ್ವ ವಿ
 ದ್ಯಾವಾಸವಾಯ್ತು ಶಿವಲಿಂಗ ಬೀಡಾದುದಿದ
 ನಾವವಂ ಸೈರಿಸದೆ ನಿಂದಿಸಿದವಂಗಾಗದಿಹುದೆ ನಾಯಕನರಕವು

೩

ಧನವುಳ್ಳ ಮಾನವಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ರಚನೆಯಲಿ
 ಘನವಾಗಲಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಮಹಿಮೆಗಳೊಳು ನೆ
 ಟ್ಟನೆ ಕಾಶಿಗೆನೆಯಹುದೆ ಗಯೆಗೆ ಹೊಯ್ಕೆಯಹುದೆ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಪ್ಪದೇ
 ಘನ ಹೇಮಕೂಟಕ್ಕೆ ಮಿಗಿಲಹುದೆಯವಕ್ಕೆ ಹೋ
 ಕನಿತು ಸಜ್ಜನರಿದಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪರೇ ಎನೆ ಕೇಳ್ತು
 ಮನನೊಂದು ಬಳಿಕಲ್ಲಿ ನಿಲಲೊಲ್ಲದತಿವೇಗದಿಂ ಹರಿದು ಗುರುವಿನೆಡೆಗೆ

೪

ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಧ್ವನಿ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನೂ ಶಬ್ದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಕೇಳಿದ (ಆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಕ್ತರು 'ಶಿವಸಿದ್ಧಪತಿ ಭಾಪು', ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆ ಅಪಾರವಾದುದು ಎಂದು ಹೊಗಳಿದರು.) ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಸುಜನ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದನು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು. ಆ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ದುಷ್ಟರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಅಧಮ ಹೊಗಳಿದವನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಏಕೆ ಹೊಗಳಿದೆ ಹಾಗೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ೩. ಭಕ್ತನು 'ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ. ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೆಂಬುದು ಇದರ ಹೆಸರು. ಇದು ಮೂಢರ ಗೂಡು. ಬಡತನದ ತವರು ನೆಲೆ. ಇಂಥ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ, ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನೆಂಬೊರ್ವನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಆಗ ಊರಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಅವನ ರೂಪ ಮಂಗಳಪ್ರದವಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ನಗರ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೆ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಯಿತು. ಶಿವಲಿಂಗ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲಸಿ ಇದು ಅವನ ಮನೆಯಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಯಾವನಾದರೂ ನಂಬದೆ, ಸೈರಿಸದೆ ನಿಂದಿಸಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಾಯಕ ನರಕ ಖಂಡಿತ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ' ಎಂದನು. ೪. ಆಗ ದುಷ್ಟನು 'ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಅದರ ರಚನೆ ಕಲಾಮಯವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಮಹಿಮೆ ಪಾವಿತ್ರಗಳಿಂದ ಕಾಶಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಗಯಾ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಸಮವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದೆಯೆ? ಶ್ರೀಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಮಜೋಡಿಯಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಹೇಮಕೂಟ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆಯೆ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಜ್ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಶ್ರೀಮಂತನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಯೆ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಸಜ್ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಯಿತು. ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಕ್ಷಣವೂ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ

ಬಂದು ಪಂದಿಸಿ ದೇವ ಚಿತ್ತೈಸು ನೆರೆದ ಕಾ
 ಳ್ದಿದಿಯಿಂದೆಂತೆಂದುದಾದ ವೃತ್ತಾಂತ
 ದಂದಮಂ ಪೇಳ್ವಡೆಂಬವರ ಮಾಣಿಸಲಹುದೆಯೆನಲುದಾಸೀನ ಬೇಡ
 ಮುಂದೊಬ್ಬರಾಡದಂತಿಳೆಯ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ
 ದಿಂದ ಮಿಗಿಲೆನಿಸುವಂತಖಳ ಜನ ನಂಬುವಂ
 ತೊಂದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಂ ತೋಟಿ ಕರುಣೆಪುದೆಂದು ಕಾಲ್ಪಿದಿದರಾಯಿಬ್ಬರು ೫

ಇನಿತರ್ತಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಡೀ ಧರೆಯ ಮೇ
 ಲೆನಿತು ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವುಂಟನಿತಜಿಂದವಿಂ
 ದಿನ ಕಿಟಿಯ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಘನವೆನಿಸಿ ದೃಷ್ಟಮಂ ದಿವ್ಯಮಂ ಕರದಿ ಗೆಲಿದು
 ಜನದ ಸಂದೇಹಮಂ ಕಳೆದು ವಿಶ್ವಾಸವಾ
 ಯ್ದೆನಿಸಿ ಮುಂದೀ ಲೋಕದವರೈದೆ ಕಾಣಬಹ
 ಮನವ ಮಾಡುವನೆಂದು ಭಾಷೆಗೊಟ್ಟಂ ಹುಸಿಯ ಹೆಸರನಟಿಯದ ವೀರನು ೬

ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಗುರುವಿನೆಡೆಗೆ ಓಡಿ ಬಂದರು. ೫. ಬಂದವರೇ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಾಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು 'ದೇವ, ಚಿತ್ತೈಸು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೆಟ್ಟ ಜನರ ಗುಂಪು ಸೇರಿದೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಣ್ಣ ಮಾತನಾಡಿದರು' ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೇಳಿದ: 'ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದವರ ಮಾತನ್ನು-ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬಹುದು. ನೀವೇನೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಡಿರಿ'.... ಭಕ್ತರು "ತಾವು ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಬಾರದು" ಎಂದರು. ಮತ್ತೆ ಅವರು "ಈ ಪಟ್ಟಣದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಸಣ್ಣ ಮಾತನ್ನು ಆಡದ ಹಾಗೆ, ಈ ನೆಲ ಭೂಲೋಕದ ಇತರ ಯಾವ ದಿವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನೂ ಪಾವಿತ್ರವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವ ಹಾಗೆ, ಲೋಕದ ಸಮಸ್ತ ಜನವೂ ನಂಬುವಂತೆ ಒಂದು ಪವಾಡವನ್ನು (ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು) ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಭಕ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ೬. "ಇಂಥ ಬಯಕೆ ನಿಮ್ಮದಾದರೆ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳುಂಟೋ, ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಈ ಸಣ್ಣ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನಿ ಸಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸವಾಲನ್ನು ಈ ಕೈಯಿಂದ ಪೂರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ದಿವ್ಯವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಗೆದ್ದು ಜನರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹುದುಗಿರ ಬಹುದಾದ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಆಯ್ತು ಎಂದು ಅವರಿಂದಲೇ ಹೇಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಜನ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಈ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಸುಳ್ಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಸತ್ಯಶೂರನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವರಿಗೆ ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ನೆರೆಹೊರೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹಿರಿಯೂರ ಪಟ್ಟಣದ
ಪುರದಗ್ರಹಾರದ ಸಮಸ್ತ ಭಕ್ತರನು ಹಿರಿ
ಯರನಜ್ಞತಜ್ಞರಂ ಶೂನ್ಯಹೃದಯರನನೃಸಮಯದೊಳಗಾದೆಲ್ಲರಂ
ಕರಸೆ ದೆಸೆ ಬೆಸಲಾಯಿತೆನಲು ಲಿಂಗದ ಮುಂದೆ
ನೆರೆದ ಸಭೆ ನಡನಡುಗೆ ಪಂಚಲೋಹದ ಗುಂಡ
ನರರೆ ತಿದಿ ಮಸಿಯಿಕ್ಕುಳಂ ತರಿಸಿ ಭಾಷೆಯಂ ಬರೆಸಿದನದೇವೊಗಳ್ಳನು

೭

ನುಡಿಯ ನುಡಿದಾಲಿಪುದು ನಾನೀವ ಭಾಷೆಗಳ
ಗಡಿಯನೀಯೆಕ್ಕವಿಂಡಂ ಪೊಕ್ಕು ವೇಷಮಂ
ಪಡೆದು ತಂತಮ್ಮ ಬೇಪಾರದೊಳು ಸವಿಸವಿದು ಸಂದು ಮೈಮುಚಿದಿದೊಡಂ
ಕಡೆಗೆ ಕೈಲಾಸವಹುದೀ ಭಾಷೆ ಹುಸಿದೊಡೆ
ನೈಡಗೈಯ ನಡುತಳವು ಸುಡುವುದೀ ಗುಂಡು ಬಡೆ
ಸುಡದಿರಲಿನ್ನಾದೊಡಂ ನಂಬರೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನು

೮

ರೂಪುಳ್ಳದಾವ ಜೀವಿಗಳಾದೊಡಂ ಹಲವು
ಪಾಪಮಂ ಮಾಡಿ ಕುಷ್ಠಾಗಿ ಬಂದಭಿನವ
ಶ್ರೀಪರ್ವತದ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲೊಳಗಲೆಯೆ ಸಾಲಿಗನು ಸಾಲವನು ತಿದಿ
ಪೋಪಂತೆ ಪಾಪಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯಂಗಂಡು ನೆಹಿ
ಪೋಪನಾ ಜೀವನೀ ಭಾಷೆ ಹುಸಿದೊಡೆ ಸುಡುವು
ದೀ ಪರಿಯ ಬೆರಳು ಸುಡದಿರಲು ಕಂಡಿನ್ನು ನಂಬರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನು

೯

೭. ಆಗ ಆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಿಂದ, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ, ಅಗ್ರಹಾರಗಳಿಂದ, ಸಮಸ್ತ ಭಕ್ತರನ್ನು, ಹಿರಿಯರನ್ನು, ಅಜ್ಞರನ್ನು, ತಜ್ಞರನ್ನು, ಭಕ್ತಿಹೀನರನ್ನು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಂಬದವರನ್ನು-ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆಸಿದರು. ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹೆತ್ತುವೋ ಎಂಬಂತೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಜನ ಬಂದರು. ಆದಿಲಿಂಗದ ಮುಂದೆ ಜನಜಂಗುಳಿ ನೆರೆಯಿತು. ಆ ಸಭೆ ಹೆದರುವಂತೆ ಒಂದು ಪಂಚಲೋಹದ ಗುಂಡನ್ನೂ, ತಿದಿ, ಇದ್ದಿಲು, ಇಕ್ಕುಳಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಏನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಿ! ೮. “ತಾವೆಲ್ಲರೂ ನಾನಾಡುವ ಮಾತನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ. ನಾನು ಇಂದು ಕೊಡುವ ಆಣೆಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವ ಶಿಷ್ಯಸಮೂಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ವಿವಿಧ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಸವಿಸವಿದು ರುಚಿ ನೋಡಿ ಆನಂದದಿಂದ ಮೈಮರೆತಿದ್ದರೂ ಕಡೆಗೆ ಈ ಭಾಷೆ ಸತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ (?) ಕೈಲಾಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾನಾಡುವ ಮಾತು ಏನಾದರೂ ಸುಳ್ಳಾದರೆ ನನ್ನ ಎಡಗೈಯ ಮಧ್ಯಭಾಗ ಎಂದರೆ ಎಡ ಅಂಗೈ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಈ ಪಂಚಲೋಹದ ಗುಂಡು ಕೈಯನ್ನು ಸುಡದಿದ್ದರೆ ಆಗಲಾದರೂ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧರ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನು ನಂಬಿ. ನಂಬಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿ.” ಎಂದನು. ೯. ‘ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಯಾವ ಜೀವಿಗಳಾದರೂ ಅನೇಕ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ

ಧರೆಯೊಳುಳಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಾ
 ಸಿರಗಡಿಗೇ ಗೋಟನಿತು ಹಾಗಂಗಳಂ ಕೊಟ್ಟ
 ಹಿರಿಯ ಫಲದಿಂದಿದಹೊಳೊಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಾಸಿರಗಡಿಯಾ ಹಾಗಮಂ
 ಹರುಷದಿಂದಿತ್ತ ಫಲವಧಿಕವಿದು ಹುಸಿಯಾಗೆ
 ಹಿರಿಯ ಬೆರಳೊತ್ತಿನ ಬೆರಳ ಬೇವುದಿದು ಬೇಯ
 ದಿರಲು ಕಂಡಾದೊಡಂ ನೆಹಿ ನಂಬರೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನು ೧೦

ಭರದೊಳೇ ಪುರದೊಳಣುವತ್ತೆಂಟಕನ್ನವಂ
 ಕರೆದಿಕ್ಕಿದಾ ಫಲಂ ಬೇಹಿ ಹೊಳಗಾಣು ಸಾ
 ಸಿರದೆಂಟುನೂಟಕ್ಕಿದ ಫಲದಿನಧಿಕವಹುದೀ ಮಾತು ಹುಸಿದಡೆನ್ನ
 ಕರದ ನಡುವಣ ಬೆರಳ ಸುಡುವುದೀ ಗುಂಡು ಸುಡ
 ದಿರಲು ಕಂಡಾದೊಡಂ ನಂಬರೇ ಸಕಲ ದೇ
 ವರದೇವನಂ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನೆಂದು ಭಾಷೆಯನಿತ್ತನು ೧೧

ಮಿಕ್ಕ ದೇವರ ಮನೆಯ ಭತ್ತಮಂ ಕೊಟ್ಟಣ
 ಕ್ಕಿಕ್ಕ ಬರುತಿರೆ ದೂರದಿಂ ಕಂಡು ಹರಿದು ಮೈ
 ಯಿಕ್ಕ ಮೇಲುದ ಹಾಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ತು ಪಾಕವಂ ಮಾಡಿ ತಂದೊಲಿದಿತ್ತೊಡೆ
 ಅಕ್ಕಿಹಿಂ ಹೊಳಗೆ ನೂಟಕ್ಕಿದನಿತು ಫಲ
 ವಕ್ಕಾಗದಿರಲು ದರ್ಭೆಯ ಬೆರಳು ಬೇವುದು ದಿ
 ಟಕ್ಕಿ ಬೇಯದಿರೆ ಕಂಡಿನ್ನು ನಂಬರೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನು ೧೨

ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಕುಷ್ಠರೋಗಗ್ರಸ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಬಂದು ಈ ಹೊಸ
 ಶ್ರೀಪರ್ವತದ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತರಾದರೆ, ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು
 ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಹೋದಂತೆ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಜೀವಿಗಳಾಗು
 ತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಈ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ನನ್ನ ಈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ
 ಸುಡದಿದ್ದರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಆಗಲಾದರೂ, ಇನ್ನಾದರೂ ನಂಬಿ' ಎಂದನು.
 ೧೦. 'ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಹಸ್ರ ಗಡಿಗಿ ಅಡಿಕೆ ಗೋಟನಷ್ಟು
 ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಪುಣ್ಯಫಲಕ್ಕಿಂತ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
 ಒಂದು ಸಾವಿರ ಗಡಿಗಳ ಭಾಗದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು (ಕಾಣಿಕೆ) ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟರೆ
 ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲ ದೊರಕುವುದು. ಅದು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಈ ನನ್ನ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ಪಕ್ಕದ ತೋರ
 ಬೆರಳು ಬೆಂದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಬೇಯದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಾದರೂ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
 ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನು ನಂಬಿರಿ! ೧೧. ಈ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅರುವತ್ತೆಂಟು ಜನಕ್ಕೆ
 ಊಟ ಹಾಕಿದ ಪುಣ್ಯ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಆರುಸಾವಿರದ ಎಂಟುನೂರು ಜನಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ
 ಊಟದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಈ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ನನ್ನ ಕೈಯಿನ ಮಧ್ಯದ
 ಬೆರಳು ಸುಟ್ಟುಹೋಗುವುದು. ಈ ಗುಂಡು ಆ ಬೆರಳನ್ನು ಸುಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಹಾಗೆ
 ಸುಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿಯಾದರೂ ಸಕಲದೇವರ ದೇವನಾದ ಕಪಿಲ
 ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ನಂಬಿರಿ' ಎಂದು ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ೧೨. ಉಳಿದ

ಸುತ್ತಲದಿದೆನ್ನದೆಲ್ಲಗೆ ಕೊಟ್ಟಣವನಿ
 ಕೃತ್ಯ ಬರಲೊರ್ವಳಾನಾಜಿನೆಂದುಲಿದು ತಲೆ
 ಯೊತ್ತಿ ದೇವರ ರಾಜತೇಜದಿಂ ಮೀಟಿ ನಡುಮನೆಯೊಳಗೆ ಸುರಿದು ಬರಲು
 ಎತ್ತಲುಂ ಕಳೆಯಲಾಜದೆ ಪಾಕಮಾಡಿ ತಂ
 ದಿತ್ತಡದಟೆಂ ಹೊಜಗೆ ಹತ್ತಕ್ಕಿಕ್ಕಿದ ಫಲವ
 ನಿತ್ತು ಹುಸಿದೊಡೆ ಕಿಜುಗುಣಿಕೆ ಸುಡುಗು ಸುಡದಿರಲು ನಂಬಿ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನು ೧೩

ಹರಯೋಗಮಂ ಮಾಡುವಂ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೊಳು
 ಭರಿತನಾಗಿಹ ಶಿವನನಿಬ್ಬಟ್ಟೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ
 ಹರುಷದಿಂ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿಪ್ಪಾತನೈಕ್ಯಮಂ ಕೂಡಿ ಶಿವ ತಾನಪ್ಪನು
 ನಿರುತವಿಂತೀ ಭಾಷೆ ಹುಸಿದೊಡಂತೀ ಬಲದ
 ಕರದ ನಡುವಣ ಬೆರಳ ಸುಡುವುದೀ ಗುಂಡು ಸುಡ
 ದಿರಲು ಕಂಡಿನ್ನಾದೊಡಂ ನಂಬಿರೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನು ೧೪

ದೇವರುಗಳ ಮನೆಯ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ, ದೂರದಿಂದಲೇ ನೋಡಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಹೊದೆದಿದ್ದ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಕಾಳನ್ನೋ ಧೂಳನ್ನೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ನೂರುಜನಗಳಿಗೆ ಊಟಕ್ಕಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಫಲ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಅಂಥ ಪುಣ್ಯಫಲ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕೈಯಿನ ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳು ಸುಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜ. ಹಾಗೆ ಅದು ಸುಡದೇಹೋದರೆ, ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನು ಆಗಲಾದರೂ ನಂಬಿರಿ ೧೩. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ, (ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ) ಅದು ಇದು ಎಂಬ ಭೇದವನ್ನೆಣಿಸದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಣ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾ ಯಾವಳೊಬ್ಬಳು ನನಗೆ ಆಯಾಸವಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟು, ದೇವನಿಗೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ, ಆ ದೇವನ ರಾಜಕಾಂತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಅದನ್ನು (ತನಗೆ ಬಂದ ಕೂಲಿಯ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು) ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಿದು ಬಂದು, ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ತಂದು ಈ ಶಿವನಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯಮಾಡಿದರೆ, ಊರ ಹೊರಗೆ ಹತ್ತುಜನಕ್ಕೆ ಊಟ ಬಡಿಸಿದ ಫಲವನ್ನು ಈ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ನನ್ನ ಈ ಕಿರುಬೆರಳು ಸುಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಸುಡದಿದ್ದರೆ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನು ನೀವು ನಂಬಿರಿ. ೧೪. ಶಿವಯೋಗವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವನು, ಸ್ಥೂಲದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಶಿವನ ಈ ಎರಡೂ ಎಂದರೆ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾದ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಒಂದೇ ರೂಪವನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಇರುವವನು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಅವನು ತಾನೇ ಶಿವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತು ಸತ್ಯ. ಇದು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ನನ್ನ ಬಲಕೈಯ ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳು ಸುಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದ ಲೋಹದ ಗುಂಡು ಆ

ಸಿಕ್ಕದೀ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಟೆದೆ ಧಾವತಿಗೊಳ್ಳ
 ದೆಕ್ಕವಿಂಡಂ ಹೊಕ್ಕು ಹೊಕ್ಕ ಮನ ತಮ್ಮ ಕಾ
 ಯಕ್ಕೆ ಸೂಸದೆ ಶಿವನ ಭಾವದಿಂ ನಿರ್ಣಯಂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲಾ ದೇವನ
 ತಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ಭಾವದಿಂದಿರಲು ಭಾವವೈ
 ಕೈಕ್ಕೆ ತಹುದೀ ಭಾಷೆ ಹುಸಿಯಾಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು
 ಮಿಕ್ಕು ಬೇವುದು ಬೇಯದಿರಲು ನಂಬರೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನು ೧೫

ಮೆಹಿವೆಕ್ಕವಿಂಡಿನೊಳಗಣ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರುಗ
 ಳುಹಿ ತಮ್ಮ ಹಸುಳೆಗಳಿಗುಂಟೆ ಪಾಲ್ ಬೆಣ್ಣೆಗಳ
 ನೆಹಿವುದಿಲ್ಲದೊಡೆ ಮಾಣ್ವುದು ಬದುಕಲೊಂದೊಳ್ಳಿತಳಿದೊಡೆರಡೊಳ್ಳಿತೆಂದು
 ಮಹಿಯದೀ ದೇವನ ಶ್ರೀಪದವ ಬಲುವಿದಿದು
 ತೊಹಿಯದವರೀ ದೇವನಂ ಕೊಡುವರ್ ಪುಸಿಯೆ
 ನೆಹಿಸುಡುಗು ಸುಟ್ಟುಂಬೆರಲ್ ಸುಡದಿರಲ್ ನಂಬ ಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನು ೧೬

ಬೆರೆಯದೀಯೆಕ್ಕವಿಂಡಿನವೊಳಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪುತ್ರ
 ರಿರಲಾಹಿವೆಂಡದವರಂ ಬಿಟ್ಟು ಹದುಳಿದರ್
 ಪುರುಷನುಂ ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಕೊಡುವಂ ಕೊಡದಿರೆ ನಡುವೆರಳ್ ಬೇಯಲಿ
 ಪುರುಷನೊಲ್ಲದೊಡಿದರ್ ಸತಿಸುತರು ಮುಕ್ತರ
 ಪ್ಪರು ಹುಸಿಯೆ ದರ್ಭೆಯ ಬೆರಳ್ ಸುಡಲಿ ಮಾತೆ ಪಿತ
 ರರಿಯಾಗಲಿದರ್ ಮಕ್ಕಳು ಮುಕ್ತರಹರಾಗದೊಡೆ ಕಿಞ್ಜುಗುಣಿಕೆ ಸುಡುವುದು ೧೭

ಬೆರಳನ್ನು ಸುಡದಿದ್ದರೆ, ಸುಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲಾದರೂ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನು ನಂಬಿರಿ. ೧೫. ಸಾಧಿಸಲಾರದ ಇಂಥ ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಆತುರಪಡದೆ, ಶಿಷ್ಯಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮನಸ್ಸು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೆ ಶಿವನ ಭಾವದಿಂದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ(?) ಆ ದೇವಾದಿದೇವನ ಯೋಗ್ಯಕಾರ್ಯಭಾವದಿಂದಿರುವಾಗ ಈ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಆ ಭಾವಕ್ಕೆ ಐಕ್ಯಸಾಧನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಈ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುಟ್ಟುಹೋಗುವುದು. ಹಾಗೆ ಸುಡದಿದ್ದರೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನು ನಂಬಿರಿ. ೧೬. ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲುಬೆಣ್ಣೆಗಳ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಡುವುದು ಮಕ್ಕಳು ಬದುಕಿದರೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು ಎಂದು ಮರೆಯದೆ ಈ ಆದಿಲಿಂಗನ ಶ್ರೀಪಾದವನ್ನು ಬಲು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ನಂಬಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡದೇ ಇದ್ದವರು ಈ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಸೇರುವರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಈ ನನ್ನ ತೋರುಬೆರಳು (ತರ್ಜನಿ) ಸುಡುವುದು. ಸುಡದಿದ್ದರೆ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನು ನಂಬಿರಿ. ೧೭. ಈ ಶಿಷ್ಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರದೆ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು ಇರಲಾರರು ಎಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ

ಹಿಂಗದೀ ಸಕಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೆಸಕೆಯ್ತು ಮ
ತ್ಯಂಗಳ್ಳುದೈಕ್ಕಪದವಾಗದಿರುತಿರೆ ಬಲದ
ಮುಂಗಯ್ಯ ತಳ ಸುಡುವುದಾದಿಲಿಂಗದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಹೋಮವಂ ನೋಡಿದ
ಜಂಗಮಂ ಸ್ವರ್ಗಮಂ ಪಡೆವರಲ್ಲದೊಡೆಡದ
ಮುಂಗಯ್ಯ ತಳ ಸುಡುಗು ಸುಡದಿರಲು ನಂಬರೇ
ಲಿಂಗಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನ ತಾ ಗುಂಡನೆಂದೊಡ್ಡಿದಂ ಕರತಳವನು

೧೮

ಹಲವು ತಿದಿಗಳಲೂದಿ ಲೇಸಾಗಿ ಕಾಸಿ ಕೆಂ
ಗಲಿಪ ಕಿಡಿಗಳನುಗುಳ್ಳ ಪಂಚಲೋಹದ ಗುಂಡ
ನೆಲೆಲೆ ಕಕ್ಕಪದ ಕಮ್ಮುರು ನಿಡಿದಿಕ್ಕುಳುಗಳಿಂದವಚಿ ಪಿಡಿದು ತಂದು
ಕಲಿಕಾಲರುದ್ರನೆನಿಸುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನಂ
ಜಲಿಯಲಿಟ್ಟರು ರಾಹುಕೇತುಗಳು ಬಲುಗೋಪ
ದೊಳು ಕಚ್ಚಿ ನೆಗೆದರ್ಕಮಂಡಳವನಸ್ತಗಿರಿಮಸ್ತಕದೊಳಿರಿಸುವಂತೆ

೧೯

ಇರುವ ಪುರುಷನು ಮಲ್ಲಿನಾಥನನ್ನು ಸೇರುವನು. ಹಾಗೆ ಕೂಡದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಈ ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳು ಸುಟ್ಟುಹೋಗಲಿ. ಆ ಪುರುಷ ಇಷ್ಟಪಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವನ ಸತಿ ಸುತರು ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಈ ದರ್ಭೆಯ ಬೆರಳು ಸುಡಲಿ. ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದದೇ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಈ ಕಿರುಬೆರಳು ಸುಡುತ್ತದೆ. ೧೮. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ತದೇಕ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಐಕ್ಯಪದವಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಲಭಿಸದಿದ್ದರೆ ಬಲಗೈಯಿನ ಮುಂಗಯ್ಯ ತಳಭಾಗ ಸುಡುವುದು. ಆದಿಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಡೆಸಿದ ಹೋಮವನ್ನು ನೋಡಿದ ಜಂಗಮರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಪಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಎಡ ಕೈಯ ಮಧ್ಯಭಾಗ ಸುಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಸುಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಲಿಂಗಮಲ್ಲೇಶ್ವರನನ್ನು ನೀವು ನಂಬಿ, ನಂಬಿರಿ, ಎಂದು ತನ್ನ ಅಂಗೈಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನು. ೧೯. ಅನೇಕ ಊರು ತಿದಿಗಳಿಂದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಊದಿ ಊದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿ ಕೆಂಪಾಗಿಸಿ, ಕೆಂಡಗಳನ್ನು ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಂಚಲೋಹದ ಗುಂಡನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಿಗ್ಘ್ರಂತರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಕರ್ಕಶರೂ ಕಠಿಣಚಿತ್ತರೂ ಆದ ಕಮ್ಮಾರರು ಉದ್ವವಾದ ಇಕ್ಕುಳಗಳಿಂದ ಅವುಕಿ ಹಿಡಿದು ತಂದರು. ಅದನ್ನು ಕಲಿಕಾಲದ ರುದ್ರಸ್ವರೂಪನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬೊಗಸೆಯ ಒಳಗೆ ರಾಹುಕೇತುಗಳು ಕೋಪಾವಿಷ್ಟರಾಗಿ ಹಾರಿಬಂದು ಸೂರ್ಯಮಂಡಲವನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಸ್ತಗಿರಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ

ಪೊಡವಿಯಂ ಸುಡುವ ಗರಳಾಗ್ನಿಯಂ ತುಡುಕಿ ತೊಡೆ
 ವೆಡೆಯನಪಸುವ ಮೃಡನೊ ಕಡಲನೀಂಟಲು ಕಯ್ಯ
 ನಡುವಳಿದ ವಡಬನಂ ಪಿಡಿದಗಸ್ತನೊ ಶಿವನ ನಿಂದಿಸಿದ ದೇವೇಂದ್ರನ
 ಇಡಲೆಂದು ಮಂತ್ರಾಗ್ನಿವಿಡಿದ ಉಪಮನ್ನು ಸುರ
 ರೊಡೆಯನ್ನೆತ್ತರ್ಮುಂ ಮೊಗೆದ ದುರ್ವಾಸನೋ
 ನುಡಿಯಲರಿದೆನಿಸಿ ದಿವ್ಯದ ಗುಂಡನಿರ್ಕೈಯೊಳಾಂತನಚಳಿತಸಿದ್ಧನು ೨೦

ತಮತಮಗೆ ನಡುನಡುಗಿ ಸಾಕಿಳಿಹು ಸಮಯದಾ
 ಶ್ರಮ ಸತ್ಯ ಶುಚಿ ಶೂರ ಸಹಜಯಿಂದೆಲ್ಲರಾ
 ಕ್ರಮಿಸೆ ಹೋ ಆನಿತ್ತ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂದುವೇ ಎಂದು ತನ್ನಯ ಶಾಂತಿಯ
 ಹಿಮದೊಳಾಳುವ ಗುಂಡನಿಡಿದನು ಭಾವಿಸದೆ
 ಭ್ರಮಿತ ತಾರೆಯನು ನಭವಿಡಿಕಿತೆಂತೆಂಬುದಾ
 ಕ್ರಮವೀಶನಡಿಗರುಣ ಕಮಲ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನಿತ್ಯನೋ ಎಂಬಂತಿರೆ ೨೧

ಇಡುವಂತೆ ಆ ಕಾಸಿದ ಗುಂಡನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ೨೦. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸುಡುವ ವಿಷದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ತುಡುಕಿ ಅದನ್ನು ಧರಿಸುವ ಜಾಗವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ರುದ್ರನೋ, ಸಮುದ್ರವನ್ನೆಲ್ಲ ಕುಡಿಯಲು ಕೈಯಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಬಡಬಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯೋ, ಶಿವನನ್ನು ತೆಗಳಿದ ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಶಪಿಸಲು ಮಂತ್ರಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಉಪಮನ್ಯುವೋ, ದೇವೇಂದ್ರನ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ದುರ್ವಾಸನೋ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂಬಂತೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ ಸವಾಲಿನ ದಿವ್ಯದ ಗುಂಡನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಅಚಲನಾದ ಸಿದ್ಧನು ಧರಿಸಿದನು. ೨೧. ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನ ತಮತಮಗೆ ಹೆದರಿದರು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕೈಲಿ ಕಾದ ಲೋಹದ ಗುಂಡನ್ನು ಕಿಮ್ಮಾರರು ಇಟ್ಟಾಗ-ತಾವೇ ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ಗಡಗಡ ನಡುಗಿದರು. 'ಅಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಗುಂಡನ್ನು ನೀನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಹಿಡಿಯಬೇಡ, ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಬಿಡು. ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಶ್ರಮ ಸಫಲವಾಯಿತು. ನೀನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸತ್ಯವಂತ. ನೀನು ಪವಿತ್ರಾತ್ಮನು, ನೀನು ಪರಶುದ್ಧನು, ನೀನು ಶೂರ, ಇದು ಸಹಜ? ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನವೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡು ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೂ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ತಾನು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆ ಸಂದಿತು ಎಂದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಕಾಸಿದ ದಿವ್ಯ ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಸುಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವನು ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೇ ಯಾವ ಭಾವೋದ್ರೇಕಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಇದ್ದನು. ಅವನ ಶಾಂತಿ ಹಿಮದಂತೆ ತಂಪಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ತಂಪಿನಿಂದ ಕಾದ ಗುಂಡು ಆರಿ ತಣ್ಣಗಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ತಣ್ಣಗಾದ ಗುಂಡನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದನು. ಚಂಚಲವಾದ ನಕ್ಷತ್ರವನ್ನು ಅಂತರಿಕ್ಷ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಡಿಕಿದ ಹಾಗೆ ಅವನು ಅದಿಲಿಂಗದ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಗುಂಡನ್ನು ಇಳಿಸಿದ ಕ್ರಮ ಮತ್ತೆ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅರುಣದೇವ ಕಮಲಪುಷ್ಪದ ಅಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದನೋ ಎಂಬಂತೆ

ಗುಂಡು ಬಿದ್ದೊಡೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆದು ದಳ್ಳುರಿ ಮಸಗೆ
ಕಂಡು ಮರು ಭಾಪು ಭಾಪಪ್ರತಿಮೆ ನುಡಿದಂತೆ
ಗಂಡ ಭೂಲೋಕ ಭಾಳಾಕ್ಷ ಮಹಿಮಾಶರಧಿಯೆಂದೆಂದು ಮಂದಿಯೈದೆ
ಕೊಂಡಾಡುತಿರೆ ಕೇಳು ನಡುಗಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಭಯ
ಗೊಂಡು ದೂಷಣೆ ಪಥ್ಯವಾದಲ್ಲದೀಶನೊಳ
ಕೊಂಡಿಪ್ಪನಲ್ಲೆನ್ನನಿನ್ನು ಹೊಗಳದಿರಿಯೆಂದಾ ಸಭೆಗೆ ಕೈಮುಗಿದನು

೨೨

ಒತ್ತರಿಸಿ ಕಾದಿ ಸೋತೋಡೆ ಕಲಿ ಸೂಱಿವೋ
ದತ್ತು ತಣಿವಿಗೆ ತನು ದಯೆಗೆ ಮನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ
ವಿತ್ತು ನೀತಿಗೆ ಚರಿತ್ರಂ ಸಮತೆಗಳಿವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸತ್ವವೆಸೆವ
ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ನುಡಿ ಕೃಪೆಗೆ ವದನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಭಾವ
ವಿತ್ತ ನಂಬರ್ಧ ಮಾಯಾದಿ ದೇಹವಿಕಾರ
ಸತ್ತು ಕೆಟ್ಟಳಿದವಂದಿದಿತ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಜಗಕೆ ಹೊಜಗಾದನು

೨೩

ವಿವಿಧ ಸತ್ಯಂ ಮಾಯೆಗತಿಹುಸಿಕ ಕರುಣೆ ಪಾ
ಪವ ಕೊಲುವ ಶಾಂತನರಿಪಡುವರ್ಗವೆನೆ ಮುನಿವ
ನವನಿಯೊಳು ದಾನಿ ಧರ್ಮದ ಲೋಭಿ ನಿಷ್ಕೃಹಂ ಭಕ್ತಾರ್ಥಲೋಕವಜೆಯೆ
ಅವಿನಶ್ವರಂ ಪರರ ಸಮಯಮಂ ಗೆಲುವನೊ
ಪ್ಪುವ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ ಮುಕ್ತಿಸತಿಸಂಗಲಂಪಟಂ
ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನೆಂದೊಳಗ ಬಲ್ಲವರು ವಂದಿಸಿ ತುಷ್ಕರಾಗುತಿಹರು

೨೪

ಅದು ಕಾಣಿಸಿತು. ೨೨. ಆ ಲೋಹದ ಗುಂಡು ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ದಗ್ಗನೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಹೊಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಉರಿ ಭುಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಚಾಚಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಮರು, ಭಾಪು, ಭಾಪು, ಅಪ್ರತಿಮನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದ. ಅವನು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪದ ಗಂಡ, ಈ ಭೂಲೋಕದ ಹಣೆಗಣ್ಣು, ಅವನೇ ಮಹಿಮೆಯ ಸಮುದ್ರ” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಿಡದೆ ಹೊಗಳತೊಡಗಿತು. ಅವರ ಕೊಂಡಾಟ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಸೈರಿಸದೆ ಹೋಯಿತು. ಹೊಗಳಿಕೆ ಅವನಿಗೆ ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವನ ಮನ ತಲ್ಲಣ ಗೊಂಡಿತು. “ಈ ಹೊಗಳಿಕೆ ದೂಷಣೆ; ಪಥ್ಯವಲ್ಲ. ಈಶನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಡಿ, ದಯಮಾಡಿ ಸುಮ್ಮನಿರಿ ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು. ೨೩. ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಕದನದಲ್ಲಿ ಸೋತು ಕಲಿ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು. ಅವನ ಸತ್ವದ ಸೂರೆಯಾಯಿತು. ತೃಪ್ತಿಗೆ ದೇಹ, ದಯೆಗೆ ಮನಸ್ಸು, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಣ, ನೀತಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆಗೆ ತಿಳಿವು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸತ್ವ, ನಿಜಕ್ಕೆ ಮಾತು, ಕೃಪೆಗೆ ಮುಖ (ಬಾಯಿ), ಭಕ್ತಿಗೆ ಭಾವವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ, ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನಂಬಿದ್ದ ಮಾಯೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ದೇಹವಿಕಾರಗಳು ಸತ್ತು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ನಾಶವಾದವು ಅಂದು. ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಲೋಕಾತೀತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದನು. ೨೪. ವಿಧ ವಿಧವಾದ ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವನು. ಲೋಕದ ಮಾಯೆಗೇ ಅತ್ಯಂತ

ಹುಸಿಯಿಲ್ಲ ಹುರುಡಿಲ್ಲ ಹಳಿವಿಲ್ಲ ಹಗೆಯಿಲ್ಲ
 ಹಸಿವಿಲ್ಲ ಹಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲಳುಪಿಲ್ಲ ಮುಳಿಸಿಲ್ಲ
 ತೃಷೆಯಿಲ್ಲ ಮದವಿಲ್ಲ ಮಹಿಲ್ಲ ಕಱಿಯಿಲ್ಲ ಕುಂದಿಲ್ಲ ನಿಂದೆಯಿಲ್ಲ
 ಬೆಸನವಿಲ್ಲಾರ್ತವಿಲ್ಲಾಸೆಯಿಲ್ಲ ಪಳಿವಿ
 ಲ್ಲುಸಿರಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ಸರವಿಲ್ಲ ನೆರವಿಲ್ಲ
 ವಸುಧೆಯೊಳು ಸಿದ್ಧರಾಮಂಗೆಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪಸರಿಸಿತು ಮೂಲೋಕದೊಳಗೆ ೨೫

ಪಸರಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳು ಮುಳಿದು ಹುರು
 ಡಿಸಿ ಕುಟಲ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರನೆಂಬ ಬಿರು
 ದೆಸೆವ ಖರ್ಪರನೆಂಬ ಜೋಗಿ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನ ಸರ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದ
 ಗುಣ ಧಟ್ಟಿಸುವೆ ವಾದಿಸುವೆ ಸೋಲಿಸುವೆನೆಂ
 ದೊಸೆದು ಹದಿನೆಂಟು ಪೀಠದ ದಿವ್ಯ ಜೋಗಿನೆಯ
 ವಿಸರವೆರಸೈತಂದನಾನೆಂದಿಹದಿ ಸಿಂಹದ ಗುಹೆಗೆ ಬಪ್ಪಂದದಿ ೨೬

ಹುಸಿಕನಿವನು. ಕರುಣೆ, ಪಾಪವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದವನು. ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಶತ್ರುವಂತೆ ಕಾಣುವವನು ಭೂಲೋಕದ ದಾನಿ. ಧರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸೆಯುಳ್ಳವನು. ಆಶೆ ಲವಲೇಶವಿಲ್ಲದವನು. ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು. ಈ ಗುಣಗಳಿಂದ ಅವನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದವನು. ಶಾಶ್ವತನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಜಯಿಸಬಲ್ಲವನು. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನು, ಮುಕ್ತಿಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತನಾದವನು. ಇಂಥ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದವನು ಎಂದು ಅವನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಮಂದಿ ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ, ಹೊಗಳಿ ತಾವೆಲ್ಲ ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ೨೫. ಅವನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಹುಸಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆತುರದ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ, ಅವನು ಯಾರನ್ನೂ ನಿಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಯಾರೂ ಶತ್ರುವಿಲ್ಲ. ಹಸಿವಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನಡೆದರೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತಿಲ್ಲ. ಆಸೆಯಿಲ್ಲ, ಕೋಪವಿಲ್ಲ, ಬಾಯಾರಿಕೆ, ಅಥವಾ ಬೇಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲ. ಅಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ, ಕಂದಿಲ್ಲ, ಕುಂದಿಲ್ಲ, ನಿಂದೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡುವ ದರ್ಪವಿಲ್ಲ. ಬಯಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೋಷವಿಲ್ಲ, ಉಸಿರಾಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಅಸೂಯೆಯಿಲ್ಲ, ಗುಂಪಿಲ್ಲ; ಏಕಾಂಗಿ. ಇವೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಗುಣ ವಿಶೇಷಗಳು. ಇಂಥ ಮಹಾತ್ಮನ ಕೀರ್ತಿ ಮೂರುಲೋಕವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ಪುರುಷನಾದನು. ೨೬. ಇಂಥ ಪುಣ್ಯದ ಸಮಾಚಾರ ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಡಿದ ಮೇಲೆ ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿತು. ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕುಟಲ ವಿದ್ವಾಂಸನಿಗೆ ಈ ಕೀರ್ತಿ ಅಸಹನೀಯವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಕೋಪ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತು. ಇವನ ಮೇಲೆ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಆ ಬಿರುದು ಹೊತ್ತ ಖರ್ಪರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೋಗಿ 'ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನ ಸಮಸ್ತವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಅವನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಅಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ,

ಹಿಡಿದ ಚಕ್ರದ ಗುಜುಳುದಲೆಯ ಶಂಖದ ಮಣಿಯ
ತೋಡಿಗಳ ತಿರಿವ ಸೋರೆಯ ಹೂಸಿಡಿಟ್ಟಿಗೆಯ
ಹುಡಿಯ ಕೆಂಗಣ್ಣು ನಿಡಿಯೊಡಲ ಬಾದಣಗಿವಿಯ ಪಂಚರನ್ನದ ಕಂಠೆಯ
ಕುಡಿದ ಜೊಮಿನ್ನ ಕೆಟ್ಟನುಡಿಯ ನಾನಾಜೋಗಿ
ವಡವೆರಸು ಖರ್ಪರಂ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ
ನೆಡೆಗೆ ಬಂದಂ ಬಂದನುರಿವಗ್ನಿಯೆಡೆಗೆ ತಲೆಗೆಲೆ ಮುನಿದು ಬಪ್ಪಂದದಿ ೨೭

ಅಣಿಯರದೊಳಿತ್ತಲೆಂದಿನ ತೆಲದಿ ಶಿವನ ಮೇ
ಲಣ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಸಕಳ ಭೂತಸಂಕುಳದ ಮೇ
ಲಣ ಕರುಣದಿಂ ಮುಕ್ತಿಸತಿಯ ಮೇಲಣ ಮೋಹದಿಂದ ಮಂತ್ರದ ಮೇಲಣ
ಗಣಿಸುವಾದರಣೆಯಿಂದೊದವಿದಗ್ನಿಗಳ ಮೇ
ಲಣ ವಿಪುಳ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ಸಿದ್ಧಕುಲ ಶಿರೋ
ಮಣಿ ಮಾಡುತಿಹ ನಿತ್ಯ ಹೋಮಮಂ ಕಂಡು ಕೆಡಿಸಲ್ ಬಗೆದನಾ ದುರುಳನು ೨೮

ಅವನನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ', ಎಂದು ಬಗೆದು ಹದಿನೆಂಟು ಪೀಠದ ದಿವ್ಯ ಯೋಗಿಣಿಯರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ಆನೆಯ ಹಿಂಡುಗಳು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಸಿಂಹದ ಗುಹೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ೨೭. ಆ ಖರ್ಪರನ ವೇಷವೋ ಕಾಣುವವರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಚಕ್ರ. ತಲೆಯೆಲ್ಲ ಕೆದರಿ ಗೋಜು ಗೋಜಾಗಿತ್ತು. ಮೈಮೇಲೆ ಶಂಖದ ಸರ, ಮಣಿಯ ಸರಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಸೋರೆಬುರುಡೆಯ ಅರ್ಧಭಾಗ. ಮೈಗೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಪುಡಿಯ ಧೂಳನ್ನು ಪೂಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದವು. ದೇಹವೂ ಎತ್ತರವಾಗಿತ್ತು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ. ಅವನದು ತೂತು ಬಿದ್ದ ಕಿವಿಗಳು. ಕೊಂಕುಳಲ್ಲಿ ಪಂಚರತ್ನದ ಕಂಠ (ಗಂಟು). ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮಾತುಗಳೋ ಕುಡಿದ ಅಮಲಿನ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳು, ಇಂಥ ಖರ್ಪರ, ಅನೇಕ ಜೋಗಿಗಳ ಸೈನ್ಯದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕೋಪಗೊಂಡ ತರಗೆಲೆಗಳು ಬರುವಂತೆ ಶಿವ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟನು. ೨೮. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆಗ ಎಂದಿನಂತೆ ನಿತ್ಯದ ಹೋಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದನು. ಶಿವನ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದನು. ಸಮಸ್ತ ಭೂತಸಮೂಹದ ಮೇಲಿನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದನು. ಮುಕ್ತಿಸ್ತ್ರೀಯ ಮೇಲಿನ ಮೋಹದಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದನು. ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಮಂತ್ರಗಳ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಹೊಂದಿ ಅವುಗಳಲ್ಲೇ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದನು. ಹೋಮದ ಅಗ್ನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತಳೆದು ಅವುಗಳಲ್ಲೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧಕುಲಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಿತ್ಯಹೋಮವನ್ನು ನೋಡಿದ ದುರುಳನಾದ ಖರ್ಪರ ಅದನ್ನು ಕೆಡಿಸಲು

ಮುಟ್ಟಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯೊಳಗ್ಗಿಕುಂಡವನು ಮುಳಿ
 ದಿಟ್ಟಿಡೆ ನಿರಾಘವನಮೋಘ ಕಾರ್ಗಾಲವದ
 ರಟ್ಟಿ ತಾಗುವ ತೆಜದಿ ತಾಗಲುರಿ ಕರಗಿ ಕಿಡಿಯುಡುಗಿ ಹೊಗೆ ಸುಗಿದು ಕೆಂಡ
 ಕೆಟ್ಟು ಮಡುವಿಟ್ಟುಕ್ಕಿ ಹೊಳಸೂಸುವುದಕದೊಳು
 ಕೊಟ್ಟಾಹುತಿಗಳು ತೇಂಕಾಡುತಿರೆ ರಿಪುಬಳ ಘ
 ರಟ್ಟಿ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಮನದೊಳೆಡೆದನಧಮನ ಕುಟಲಕಾಯಕವನು ೨೯

ಜಲಜ ಸಖಕುಲಜನಂದಿದಿರಾದ ಜಲರಾಶಿ
 ಗಲಗಂಬನುಗಿದಂತೆ ಕೊಂಡಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಕುಲ
 ತಿಲಕನೊಯ್ಯನೆ ಲಾಕುಳಂಗೊಂಡು ಪುರಮಥನನಂತೆ ಹಣೆಗಣ್ಣ ಬೆಳಗ
 ಹೊಲಿಗೆಯಂ ಬಿಡಲುದಕವಜತಗ್ಗಿಯ್ದೆ ಗಜ
 ಗಲಿಸಿ ಭುಗಿಲಿಟ್ಟು ದಳ್ಳುರಿ ಬಳ್ಳಿವರಿದು ಹರಿ
 ದೆಲೆಲೆ ಸುಟ್ಟುದು ಸುಟ್ಟುದಾ ಜೋಗಿಯಂ ಜೋಗಿಯೊಡನಿರ್ದ ಪರಿಜನವನು ೩೦

ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಜೋಗಿವಡೆಯಂ ಸುಟ್ಟು ಮೀಟಿ ಧಾ
 ಳಿಟ್ಟು ಅಟ್ಟಳೆನಾದ ಕೋವೂರನ್ನೆದಿ ಭುಗಿ
 ಲಿಟ್ಟು ಉರಿ ಹಬ್ಬುತಿರಲಾವೂರ ಕಡೆ ಕೆಡೆದ ಜೋಗಿದಾ ಮೊದಲೆಡೆಯಣ
 ದಟ್ಟಿಸಿದುರಿಯ ಹೊಯ್ಲಿಂಗಾಜದಕಟ ಬಾ
 ಯ್ಲಿಟ್ಟು ಪಶುಮೃಗಪಕ್ಷಿ ನೆರೆದೊಳಲುತಿರೆ ಕರುಣ
 ಹುಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣೆಳೆದು ಕಂಡಂ ಬೇಗೆ ಹೊಡೆದಡವಿಯಂತಿರ್ದ ಜೋಗಿಗಳನು ೩೧

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನು. ೨೯. ಆ ದುರುಳನು ಹೋಮಕುಂಡದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಗ್ನಿಕುಂಡವನ್ನು ಕೋಪದಿಂದ ಹೊಡೆದನು. ಆಗ ಬೇಸಗೆಯ ಕಾಲ. ಅತ್ಯಂತ ಬಿರುಸಾದ ಮಳೆಗಾಲವು ಬೇಸಗೆಯನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಓಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಅವನು ಎಸೆದ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಹೋಮಕುಂಡವನ್ನು ತಗುಲಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಉರಿ ಕರಗಿ ಹೋಯಿತು. ಕಿಡಿಗಳು ಅಡಗಿ ಹೋದುವು. ಹೊಗೆ ಬತ್ತಿ ಹೋಯಿತು. ಕೆಂಡ ಇದ್ದಿಲಾಯಿತು. ಹೋಮಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಆಹುತಿಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡತೊಡಗಿದುವು. ಆಗ ಶತ್ರುಸಮೂಹವನ್ನು ದಂಡಿಸುವ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗಿದ್ದವನು ಹಾಗೆಯೇ ಎದುರಿಗಾದ ಅನರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡನು. ಆ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರನ ಕುಟಿಲ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ೩೦. ಸೂರ್ಯವಂಶಜನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅಂದು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಬಾಣದಿಂದ ಹೆದರಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಕುಲರಾಜನಾದ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನು ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ದಂಡಕೋಲನ್ನು ಚುಚ್ಚಿದಾಗ, ತ್ರಿಪುರಸಂಹಾರಿಯಾದ ಶಿವನಂತೆ ತನ್ನ ಹಣೆಯ ಕಣ್ಣಿನ ಬೆಳಕಿನ ಹೊಲಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದ ತಕ್ಷಣ ಉರಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಖರ್ಪರ ಹಾಕಿದ ನೀರೆಲ್ಲ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ, ಹಣೆಗಣ್ಣ ಬೆಂಕಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ನಾಲಗೆಗಳನ್ನು ಚಾಚುತ್ತ ದಳ್ಳುರಿ ಹಬ್ಬಿ ಹರಡುತ್ತಾ ಮುಂದುವರಿದು ತನ್ನ ಜ್ವಾಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಡುತ್ತಾ, ಸುಡುತ್ತಾ ಆ ಯೋಗಿಯಾದ ಖರ್ಪರನನ್ನೂ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಅವನ ಯೋಗಿ ಪರಿವಾರವನ್ನೂ ಸುಟ್ಟಿತು. ೩೧. ಜೋಗಿಪಡೆಯನ್ನು

ಭೂಮಿಯ ಚರಾಚರಕ್ಕೊಲಿದು ಮಾಡುವ ಶಾಂತಿ
ಹೋಮವೇಕೀ ಪ್ರಾಣವಧೆಯೇಕೆ ಮತ್ತೆ ನಿ
ಧೂಮಧಾಮಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ಕೋವೂರ ಬೇವುದೇಕೆ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಸನಾಯ್ತು ಭೂತದಯೆ ಲೇಸಾಯ್ತು
ಸೋಮಧರನೊಲವು ಫಲವಾಯ್ತೆಂದು ಶಿವಸಿದ್ಧ
ರಾಮನಾಥಂ ನೊಂದು ಕರುಣದಿಂ ನೋಡಲೆದ್ದಂ ಜೋಗಿವಡೆಯೊಡೆಯನು ೩೨

ಸರಸ ಸುಂದರ ಸೊಬಗ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಸು
ಸ್ಥಿರ ಶುದ್ಧ ಶುಚಿ ಶೂರ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಶಂ
ಕರ ಸದೃಶ ಸಹಜಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಾಗರ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ರಾಮನಾಥ
ಶರಣಸಂಕುಳಸುರದ್ರುಮ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ
ಶರಣಾಗು ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ರಾಮಯ್ಯಂ
ದೆಜಿಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ಕಾರ್ಪಣ್ಯಮುಖನಾಗಿದರ್ ಖರ್ಪರನನೀಕ್ಷಿಸಿದನು ೩೩

ಬೆಂಕಿ ಆವರಿಸಿ ಸುಟ್ಟುದಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ಕೋಟಲೆ ನೀಡಿದ ಖರ್ಪರನ ಊರಾದ ಕೋವೂರನ್ನು ಸೇರಿ ಊರಿಗೆ ಊರನ್ನೇ ಸುಡುವಂತೆ ಹಣೆಗಣ್ಣು ಉರಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಆ ಊರಿನ ಕಡೆಗೆ ಸುಟ್ಟು ಬಿದ್ದ ಜೋಗಿಗಳ ಗುಂಪು ಮೊದಲ ಸಾರಿ ಬಂದ ಬೆಂಕಿಯ ತುಂಬು ಉರಿಯ ಹಬೆಗೆ ಹೆದರಿ, ಅದನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಅರಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಮೃಗಗಳೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಂಕಟದಿಂದ ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಸಂಕಟವನ್ನು ಕಂಡ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕರುಣೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆಗ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದನು. ಆ ಯೋಗಿಗಳು ಬೆಂಕಿ ತಗಲಿದ ಕಾದಿನಂತೆ ಕಂಡರು. ೩೨. ಆಗ ಶಿವ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಆಲೋಚಿಸಿದನು. 'ಭೂಲೋಕದ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಅವರ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಈ ಶಾಂತಿ ಹೋಮ ಏಕೆ? ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೇಕೆ? ಮತ್ತೆ ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಂತಿಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಕೋವೂರನ್ನು ಸುಡಬೇಕೇಕೆ? ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು! ಪ್ರಾಣದಯೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು! ಪರಮೇಶ್ವರನ ಭಕ್ತಿ ಫಲಿಸಿತು!' ಎಂದು ರಾಮನಾಥನು ನೊಂದು ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಹಣೆಗಣ್ಣು ನುರಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನಾಹುತವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದನು. ೩೩. ಆಗ ಅವನ ಹಣೆಗಣ್ಣು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ಜೋಗಿಗಳ ಒಡೆಯನು 'ಸರಸಿಯೂ ಮನೋಹರನೂ ಸೊಬಗಿಯೂ ಆದ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನೇ, ಸುಸ್ಥಿರನೂ, ಶುದ್ಧನೂ ಪವಿತ್ರನೂ ಶೂರನೂ ಆದ ಸಿದ್ಧರಾಮನೇ, ಈಶ್ವರ ಸಮಾನನಾದ, ಸಹಜವಾದ ಸಾಗರದಂಥ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಸಿದ್ಧರಾಮನೇ, ಶರಣರ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿರುವ ರಾಮನಾಥನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಶರಣಾಗಿದ್ದೇನೆ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು, ರಾಮ, ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮ, ರಾಮಯ್ಯ ಕರುಣಿಸು, ಕೃಪೆದೋರು' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಕೈ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ, ವೀನವಾದ

ಏಕಾರಣಂ ಬಂದೆಯಿಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಿಯ ಕಿಚ್ಚಿ
 ದಾಕಸಿಕ್ತಂ ನೆಗೆದು ಸುಟ್ಟುದಕಟಕಟ ನೊಂ
 ದಾ ಕುಟಲ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರನೆಂಬವನು ನೀನೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಜನವನು
 ಏಕತ್ತೆಯೆನೆ ಬೆಂದ ಹುಣ್ಣು ಕಂಬಿಯನಿಕ್ಕಿ
 ನೂಕಿ ಕೀಸದಿರಖಳಖೂಳನೊಳು ದುರುಳನವಿ
 ವೇಕಿಯೊಳು ಲೇಸನಅಸದೆ ಸಿದ್ಧಪತಿ ಕರುಣಿಸೆನಗೆಂದು ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟನು ೩೪

ಕರುಣಾವಲೋಕನದಿ ಸಿದ್ಧ ಹರಣಂಗಳಂ
 ಕರುವೊಯ್ದು ಜೋಗಿವಡೆಗಭಯವಿತ್ತತಿ ಕರಿಕು
 ವರಿದ ಕೋವೂರನೂರಂ ಮಾಡಿ ಕೃಪೆವೆರಸಿ ಹಾಡಿ ಹೋಮವನು ಮಾಡಿ
 ಎರಡನೆಯ ರುದ್ರನಭಿನವ ಪಿತಾಮಹನು ಸು
 ಸ್ಥಿರಕರ ಶ್ರೀವರಂ ಸಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಾ
 ಕರ ಸಿದ್ಧರಾಮನಾಥಂ ಶೈವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸುಖದೊಳಿರಲೇವೊಗಳ್ಳೆನು ೩೫

ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಖರ್ಪರನನ್ನು ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನು ನೋಡಿದನು. ೩೪. ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು “ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಂದೆ? ಈ ಬೆಂಕಿ ಯಾವುದು? ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದು ಸುಟ್ಟಿತೆ? ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಪಾಪ! ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಯಿತೆ? ಕುಟಲ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರನೆಂಬವನು ನೀನೆ ಏನು? ನಿನ್ನ ಪರಿವಾರದವರು ಸುಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನೀನು ಅವರನ್ನು ಏಕೆ ಕಾಪಾಡಲಿಲ್ಲ?” ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಖರ್ಪರನನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೇಳಿದ “ಬೆಂದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ಕಂಬಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಿತ್ತು ದಯಮಾಡಿ ನೋಯಿಸಬೇಡಿ. ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಖೂಳ. ನಾನು ದುರುಳ. ನಾನು ಅವಿವೇಕಿ. ತಾವು ಕರುಣೆಯಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಯಸಿ. ಹೇ ಸಿದ್ಧಪತಿ, ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ಈ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಎಂದು ದೀನನಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ೩೫. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಕಾರುಣ್ಯಪೂರ್ಣ ಹೃದಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದನು. ಅವರ ಪ್ರಾಣಗಳು ಚೇತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಜೋಗಿಗಳ ಪಡೆಗೆ ಅಭಯದಾನ ಮಾಡಿದನು. ತುಂಬ ಸುಟ್ಟುಹೋದ ಕೋವೂರನ್ನು ಪುನಃ ರಚಿಸಿ ಊರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಅವರ ಮೇಲಿನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿದವನಾಗಿ ಆನಂದದಿಂದ ಗೀತವನ್ನು ಹಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ತಾನು ಅರ್ಧ ಮುಗಿಸಿದ್ದ ಹೋಮವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದನು. ಎರಡನೆಯ ರುದ್ರನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಭಿನವ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ, ಸುಸ್ಥಿರಕರ ಲಕ್ಷ್ಮೀವರನಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ತವರಾಗಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಶೈವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಸುಖದಲ್ಲಿ

ಇನನೋಡೆ ನವಿಲಾಡೆ ವಿರಹಿಗಳು ಕೂಡೆ ಭೂ
ಜನ ಹಾಡೆ ತ್ಯೂಮೂಡೆ ಹಂಸೆಗಳು ಬಾಡೆ ಕಡ
ವಿನ ಸೊವಡು ತೀಡೆ ಚಾದಗೆ ನೋಡೆ ಘನವಾಡೆ ಧರೆಗಂಬು ನೀಡೆ ಸಿಡಿಲು
ದನಿ ಮಾಡೆ ಧರೆ ಕೂಡೆ ಬೆಳೆಗಳಂ ಸೂಡೆ ನೆಲೆ
ಯನು ನದಿಗಳೀಡಾಡೆ ಬರ್ಪ ಕಾರ್ಗಾಲವೊ
ಯ್ಯನೆ ಮೊಳೆತು ದನಿದೋಟೆ ಮೀಟೆ ಮೊಳಗಂ ಹೇಟೆ ತೋಟೆತ್ತು ದುರ್ದಿನವನು ೩೬

ಅಳಿಯ ಕಪ್ಪನು ನೀಲಮೇಘದಸಿತವನು ಕ
ಜ್ಜಳದ ಕಟೆಯನು ಕರಿದ ಕತ್ತುರಿಯ ಕರಿದ ಕೋ
ಕಳನ ಮಳಿನವ ಹರಿಯ ಕಾಳಿಮೆಯ ವಿಷದ ಕರ್ಬುರವ ನೀಲದ ನೀಲವ
ಎಳಿದುಕೊಂಡೊಡಗೂಡಿ ತುಳಿದು ಹಿಳಿದಬುಜಜಂ
ಬೆಳಗು ಮುಳುಗಲು ಬಳಿದನೋ ಬಯಲನೆಂದೆನಿಸಿ
ದಳವೇಟಿತೊತ್ತರಿಸಿ ಮೋಡಗತ್ತಲೆ ಗಾಳಿ ಹನಿ ಮಿಂಚು ಮೊಳಗು ಸಹಿತ ೩೭

ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಏನಾಯಿತೆಂದರೆ, ೩೬. ಸೂರ್ಯ ಮರೆಯಾದನು. ನವಿಲುಗಳು ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದವು, ವಿರಹಿಗಳು ಸೇರಿದರು, ಭೂಲೋಕದ ಜನ ಆನಂದದಿಂದ ಹಾಡಿದರು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹುಲ್ಲುಗಳು ಒಣಗಿದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಹಂಸಪಕ್ಷಿಗಳು ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡವು. ಕದಂಬವೃಕ್ಷದ ಕಟುವಾಸನೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಹರಡಿತು. ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮಳೆಹನಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದವು. ಮೋಡಗಳು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿದವು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹನಿಗಳು ಬಾಣಗಳಂತೆ ಉದುರಿದವು. ಸಿಡಿಲುಗಳು ಆರ್ಭಟಿಸಿದವು. ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ತುಂಬತೊಡಗಿತು. ನದಿಗಳು ತುಂಬಿ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಹರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಹಾಗೆ ಮಳೆಗಾಲ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ವರ್ಷಾಕಾಲ ಹುಟ್ಟಿ, ಮೇಘಗರ್ಜನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಮೋಡಗಳು ಆಕಾಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಮಳೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿತು. ೩೭. ಆಗ ಭೂಮಂಡಲವೆಲ್ಲ ಕಪ್ಪಾಯಿತು. ಅಳಿಸಿ ಹೋಗದಂಥ ಕರಿಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು, ಕಪ್ಪು ಮೋಡದ ಕಪ್ಪನ್ನು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಕರಿ ಅಂಜನದ ಕಪ್ಪನ್ನು, ಕಪ್ಪಾದ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಕರಿಯ ವರ್ಣವನ್ನು, ಕಪ್ಪಾದ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು, ಹರಿಯ ಕಪ್ಪನ್ನು, ವಿಷದ ಕಪ್ಪನ್ನು, ನೀಲಮಣಿಯ ಕಪ್ಪನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ತುಳಿದು ಕಲಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಬೆಳಕನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಬಯಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಕಪ್ಪಿನಿಂದ ಬಳಿದನೋ ಎಂಬಂತೆ ಮೋಡದ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತ ಆಗುತ್ತಾ ಜೊತೆಗೆ ಗಾಳಿ, ಮಳೆ ಹನಿ, ಮಿಂಚು ಗುಡುಗು ತುಂಬಿಕೊಂಡು

ಒಂದು ದಿನವಿರುಳೊಳಾ ಮಳೆಯೊಳು ಚಲಿಸದೆಂದಿ
 ನಂದದಿಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಬಲಗೊಳುತ್ತಂ ಲಿಂಗ
 ವೃಂದಮಂ ನೋಡುತ್ತ ಸಂತೋಷದಿಂ ಬರುತ್ತಿರಲು ಸಿದ್ಧರ ದೇವನು
 ಹಿಂದೆ ನಾನಾ ಜೀವಜಾಳಂಗಳಂ ಕೊಂದ
 ಕುಂದನೀ ತಂದೆಯ ಪದಕ್ಕೊಗಿ ಕಳೆವೆ ನಾ
 ನೆಂದು ಭಿಟಭಿಟಲೆನುತ್ತಡಸಿ ಕಿಡಿಗದಜುತ್ತ ಬೆದಜದೆಜಗಿತ್ತು ಸಿಡಿಲು

೩೮

ಮುನಿದೆಜಗಿತೆಂದು ಬಗೆದೆಲ್ಲರಂ ಕೊಲುವ ನೀ
 ಚನನಿರಿಸಲೇಕೆಂದು ಪಿಡಿದಲಗಿನಿಂ ತಿವಿಯೆ
 ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು ಸಿಲುಕಿರಲು ಕರ್ಗತ್ತಲೆಯೊಳೆಡೆಯಾಡುತಡಹದಂತೆ
 ತನಗೆ ತಾಂ ದೀವಟಗನಾದನೋ ಗಿರಿಯೋಡಿ
 ವನಧಿಯಂ ಹುಗಹುಗಲು ತಿವಿಯೆ ಕೈತಪ್ಪಿ ವಡ
 ಬನನಿಡಿದು ನೆಗಹಿದಮರೇಂದ್ರನೋ ಎಂದೆನಿಸಿ ಮೆಚಿದನಚಳಿತಸಿದ್ಧನು

೩೯

ಬರತೊಡಗಿತು. ೩೮. ಇಂಥ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ಆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಲಾರದೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ತಾನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದ ಲಿಂಗಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಆತ್ಮಾನಂದದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಸಿಡಿಲು 'ನಾನು ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಜೀವ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಪಾಪವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪಾಪವನ್ನು ಈ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಭಿಟಿ ಭಿಟಿಲೆಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಹಾರಿ ಬಂದು ಕಿಡಿಗಳನ್ನುಗುಳುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ೩೯. ಈ ಸಿಡಿಲು ಕೋಪದಿಂದ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವ ಈ ನೀಚನನ್ನು ಇನ್ನು ಉಳಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸಿಡಿಲನ್ನು ಅವನು ತಿವಿದನು. ಆ ಕತ್ತಿಯ ತುದಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ಕಪುಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಸಿದ್ಧರಾಮ ತನ್ನ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತಾನೆ ಬೆಳಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಡವಿ ಬೀಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತನಗೆ ತಾನೆ ದೀವಟಗನಾದನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕತ್ತಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲಿನ ದೀಪ ಹಿಡಿದು ಕಾಣಿಸಿದನು. ಪರ್ವತವು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಓಡಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರಿ ಮುಳುಗಲು, ಆ ಇಂದ್ರನು ಸಮುದ್ರವನ್ನೇ ತನ್ನ ಆಯುಧದಿಂದ ಚುಚ್ಚಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಕೈ ವಶದಿಂದ ಬಡಬಾಗಿ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಹೊರಬಂದಾಗ, ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದ ಇಂದ್ರನಂತೆ

ಉಗ್ರಸರ್ಪನ ಫಣಾಮಣಿಯಂತೆ ಕೂರಲಾಗಿ
 ನಗ್ರದೊಳು ತೊಡರ್ದ ಸಿಡಿಲೆಲೆ ಮಹಾದೇವ ಗರ
 ಆಗ್ರೀವ ಶಿವ ಶರಣೆನುತ್ತಿರಲು ಕೇಳು ಸೈರಿಸಲಾಡಹಿ ಕಟಕನು
 ವ್ಯಗ್ರದಿಂ ನಿಜವೆರಸಿ ಬಂದಿದೇನೈ ದಯಸ
 ಮಗ್ಯ ಭೂತಸ್ನೇಹಿ ನೀನಳುಕದೀ ಸಿಡಿಲ
 ವಿಗ್ರಹಂ ನೋಯಲಿಟೆವರೆ ಮಡಕೆಯುಣಕಲಿತಡಾರು ಜೀವಿಪರೆಂದನು ೪೦

ಬಂದು ಬಂದೆಲ್ಲರಂ ಕೊಲುವುದಂ ಕೊಂದಡೇ
 ನಂದಿಟೆನೆನಲೆಲ್ಲರಂ ಕೊಲುವ ಗರಳಮಂ
 ಕೊಂದೆನೇ ಕೊರಳೊಳಿರಿಸಿದೆನಲ್ಲದೆನಲಿಟೆದಿನೆಂದಡಿಗೇಟಗಲು.
 ಸಂದ ನಿಷ್ಕಂಟಕಂ ನಿರ್ಭಯಂ ನಿಶ್ಚಿತ
 ನೆಂದನಿಪ ನಿನಗೆ ಕೂರಲಗೇವುದೆಂದು ತರು
 ಕೇಂದುಧರನಾ ಸಿದ್ಧಪತಿಯೊಡನೆ ನುಡಿದು ನಡೆದಡಗಿದಂ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ೪೧

ಸಿದ್ಧರಾಮನು (ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಸಿಡಿಲನ್ನು ಹಿಡಿದಾಗ) ಕಾಣಿಸಿದನು. ೪೦. ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಸಿಡಿಲು ಭಯಂಕರ ಸರ್ಪನ ಹೆಡೆಯ ಮಣಿಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. 'ಎಲೆ ಮಹಾದೇವ, ವಿಷಕಂಠನೇ ನಿನಗೆ ಶರಣು, ಶರಣು' ಎನ್ನುತ್ತ ಸಿಡಿಲು ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಆಕ್ರಂದನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಸರ್ಪಭೂಷಣನಾದ ಶಿವನು ಉತ್ಕಂಠಿತನಾಗಿ ನಿಜರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೇಳಿದನು: "ಎಲೈ ದಯಾಸಮುದ್ರನೇ! ಇದೇನು ನೀನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು! ನೀನು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮಿತ್ರನು. ನೀನು ಹೆದರದೆ ಈ ಸಿಡಿಲಿನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಯಿಸಬಹುದೇ? ಸಮಗ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುವ ಮಡಕೆಯೇ ಊಟ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದರೆ, ಇನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಜನ ಬದುಕುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?" ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಉತ್ತರಿಸಿದನು: ೪೧. 'ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಸರ್ವರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಂದದ್ದರಿಂದ ಆದ ಅಪರಾಧವೇನು? -ಎಂದು ಅದನ್ನು ಚುಚ್ಚಿದೆ.' ಅದಕ್ಕೆ ಶಿವ 'ವಿಷ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೊಂದೆನೇ? ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ 'ಅಯ್ಯೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸಿಡಿಲನ್ನು ಇರಿದೆ' ಎಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. 'ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ, ಕಂಟಕರಹಿತನಾದ, ಭಯದೂರನಾದ, ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದ ನಿನಗೆ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯೇಕೆ? ಅದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ?' ಎಂದು ಬಾಲಚಂದ್ರನನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಶಿವನು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಐಕ್ಯನಾದನು.

ಬೆಂದ ಮಳೆ ಬರಲೇಕೆ ಸಿಡಿಲೆಗಳಲೇಕಲಗಿ
 ನಿಂದಿಜೆಯಲೇಕದೀಶನನಜುಹಲೇಕೆ ಮುದ
 ದಿಂದ ಭಕ್ತರ ಹೃದಯ ಕಮಲದೇಸಳಳ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ತಿನ ಸೊಡರಿನ
 ಹೊಂದವಳಿಗನೊಳು ನಿಜತರುಣಿಯಂ ಕೂಡುವಾ
 ನಂದಮಂ ತೊಜಿದು ಸುಖ ಸುಕುಮಾರನೆಂದೆನಿಸು
 ವಂದುಧರನೀ ಮಳೆಯೊಳೀ ಚಳಿಯೊಳೆಯ್ದಂದನೆಂದು ನೊಂದನು ಮನದಲಿ ೪೨

ಎನಗೆ ನಿಗ್ರಹವ ಸಿಡಿಲಿಂಗೇಜಿನೀಶ್ವರನ
 ಮನಕಮರ್ಪನವನಿತ್ತುದಿಂದೊದೊಯ್ದು ಕಡು
 ಮುನಿದು ಕೂರಲಗ ಭಂಡಾರಿಸಿ ಸಮಂತಂದಿನಂತೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವನು
 ನೆನೆದು ಬರುತಿರ್ಪ ಸಿದ್ಧನ ಪದಾಬ್ಜದ ಮೇಲೆ
 ತೊನೆವ ಬಾಲಂ ಕುಸಿದ ತಲೆ ಮುಗಿದ ಕಿವಿ ಸುಗಿದ
 ತನು ದೈವವಿಡಿದ ಕಿಜುದನಿವೆರಸು ಬಂದೊಂದು ಕೃಷ್ಣಶುನಕಂ ಬಿರ್ದುದು ೪೩

ಕರುಣೆಯನಘನೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆಂದು ಬಿದ್ದ ಕಾ
 ರಿರುಳ ಮಹಿಯೋ ಅಭಯಮಂ ಬೇಡುವಜ್ಞಾನ
 ದುರುಳಿಯೋ ಮಹಿದೇವಗಿರಪರಾಧದುಚ್ಚಗದಿ ತಾಂ ನೊಂದು ಕಂದಿ ಬಂದು
 ಕರುಣಿಸೆನಗೆಂದು ಕಾಲ್ಪಿಡಿದ ಸಿಡಿಲೋ ಎಂಬ
 ಪರಿಯಲಿಹ ಶುನಕನಿರವಂ ಕಂಡು ಲೋಕೈಕ
 ಗುರು ರಾಮನಾಥನತಿಬೆಲಗಾಗುತಿಹ ಸಮಯದೊಳು ರಾತ್ರಿ ಕಡೆಗಂಡುದು ೪೪

೪೨. 'ಬೇಸಗೆಯಿಂದ ಬೆಂದ ಬೇಗೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಈ ಮಳೆ ಬರಬೇಕು ಏಕೆ? ಆಗ ಈ ಸಿಡಿಲೇಕೆ ಎರಗಬೇಕು? ನಾನೇಕೆ ಅದನ್ನು ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯ ಮೊನೆಯಿಂದ ಇರಿಯಬೇಕು? ಅದು ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಚಾಡಿಯೇಕೆ ಹೇಳಬೇಕು, ಮೊರೆಯಿಡುವ ನೆಪದಿಂದ? ಇದರ ಫಲವೇನು? ಆನಂದದಿಂದ ಭಕ್ತರ ಹೃದಯಕಮಲದ ದಳಗಳ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪದ ಸೊಡರಿನ ತುಂಬು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತರುಣಿಯನ್ನು ಸೇರುವ ಆನಂದವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಸುಖಕರನಾದ ಸುಕುಮಾರನೆನಿಸುವ ಚಂದ್ರಧರ ಈ ಮಳೆಯೊಳಗೆ, ಚಳಿಯೊಳಗೆ ಬರುವಂತಾಯಿತು' ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೋವನ್ನನುಭವಿಸಿದನು. ೪೩. ಈ ಕತ್ತಿ ನನಗೆ ದಂಡನೆಯನ್ನೂ ಸಿಡಿಲಿಗೆ ಗಾಯವನ್ನೂ ಈಶ್ವರನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೋಪವನ್ನೂ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಆ ಚೂಪಾದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಸಿಡಿಲಿನಿಂದ ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅತ್ಯಂತ ರೋಷದಿಂದ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಅನಂತರ ಪುನಃ ಮೊದಲಿನಂತೆ ನಗರದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಾಲ, ಕುಗ್ಗಿದ ತಲೆ, ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಕಿವಿಗಳು, ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ದೇಹ, ಸಣ್ಣ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಕರಿ ನಾಯಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಪಾದ ಕಮಲಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ೪೪. ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿಮರಿಯು 'ಕರುಣೆಯೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು' ಎಂದು ಅವನ ಕಾಲಮೇಲೆ

ಬೆಳಗು ಹಳಹಳನೆ ಮೊಳೆತುದು ತಿಮಿರವಳವಳಿದು
 ದೊಳಗೊಳಗಳಲ್ಲವು ಚಕೋರಿಗಳು ವಿರಹ ವಿ
 ಹ್ವಳವಾಟಿದವು ಚಕ್ರವಾಕವೊಟಗಿದವು ನೈದಿಲು ಕಮಲ ಕಣ್ಣೆಟಿದವು
 ಅಳಿಯ ಸೆಜಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಧರಾಜನದ ಕಣ್ಣ ಬಿಜಿ
 ತಿಳಿದವು ಸರೋಧಿ ಮೈದೆಗೆದುದುದಯಾಚಳದ
 ಹೊಳೆವ ಮಕುಟಾಗ್ರಮಣಿಯೋ ಎನಿಸಿ ಗಗನಮಣಿ ಕಿರಣಮಂ ಪಸರಿಸಿದನು ೪೫

ಪೂರೈಪ ಶಂಖಸಂಕುಳರವಂ ಪೊಡೆವ ಭೇ
 ರೀರವಂ ಶುದ್ಧರಾಗಂ ಗೀತರವ ಕಾಹ
 ಕಾರವಂ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳ ರವಂ ಮಜ್ಜನೋಚಿತದ ಘಂಟಾರವಂ
 ಗೌರೀಶ ದೇವಕುಲ ಚಕ್ರೇಶ ಚಿತ್ತಾವ
 ಧಾರ ಜಯಜಯವುಘೇ ಚಾಂಗು ಬೊಲೈಂಬ ಗಂ
 ಭೀರರವವೆರಸು ಮಂಗಳಮಯಂ ಜೀವಿಗಳಭೀಷ್ಮಮಂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದು ೪೬

ಬಿದ್ದ ಕರಾಳ ರಾತ್ರಿಯ ಕೂಸಿನಂತಿತ್ತು. ತನಗೆ ಅಭಯಪ್ರದಾನ ಮಾಡು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಜ್ಞಾನದ ಉಂಡೆಯಂತಿತ್ತು. ತನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿನ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ನೊಂದು ಕೃಶವಾಗಿ, ಕರುಣಿಸು ಎಂದು ಬೇಡಿ ಕಾಲು ಹಿಡಿದ ಸಿಡಿಲಿನಂತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಆ ನಾಯಿಮರಿಯ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಲೋಕಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬನೇ ಗುರುವಾದ ರಾಮನಾಥನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿತು. ೪೫. ಬೆಳಗು ಪಳಪಳನೆ ಅರಳಿತು. ಕತ್ತಲು ನಶಿಸಿ ನಶಿಸಿ ಕರಗಿತು. ಚಕೋರಪಕ್ಷಿಗಳು ಒಳಗೊಳಗೇ ಅತ್ತವು. ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ವಿರಹ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ನೈದಿಲೆಗಳು ಮುದುಡಿಕೊಂಡವು. ಕಮಲಗಳು ಕಣ್ಣರಳಿಸಿದವು. ದುಂಬಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಭೂಲೋಕದ ಜನರ ಕಣ್ಣಿನ ಬರ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಸಮುದ್ರದ ಮೈಯಿಳಿಯಿತು. ಉದಯ ಪರ್ವತದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ತುತ್ತ ತುದಿಯ ಮಣೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಎಂಬಂತೆ ಗಗನಮಣಿ ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಿದನು. ಬೆಳಗಾದಾಗ ಕೇಳಿಬರುವ ಶಬ್ದಗಳ ಸಮೂಹವೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದು. ೪೬. ಅನೇಕಶಂಖಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಬರುವ ಶಬ್ದಗಳು, ಭೇರಿಗಳ ಬಡಿತದಿಂದ ಮೂಡಿ ಬರುವ ಶಬ್ದಗಳು, ಹಾಡಿನ ಶಬ್ದ, ಕಹಳೆಗಳ ಧ್ವನಿಗಳು, ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳ ಶಬ್ದಗಳು, ಅಭಿಷೇಕಮಾಡುವಾಗ ಬಾರಿಸುವ ಗಂಟೆಗಳ ನಾದಗಳು, 'ಗೌರೀಶ, ದೇವಕುಲಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಮನಸ್ಸಿಡಬೇಕು, ಕೇಳಬೇಕು, ಉಘೇ, ಜಯಜಯ, ಪರಾಕು' ಮುಂತಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಗಂಭೀರ ಶಬ್ದ ಸಮೂಹ ಮಂಗಳ ಮಯವಾಗಿ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆಗ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಂ ತನ್ನ ಪದಪಂಕಜದ

ಮೇಗೆ ಹೊರಳುವ ಸಾರಮೇಯನಿರವಿಂಗೆ ಬೆಜ

ಗಾಗಿ ನುಡಿಸಿದೊಡೆ ನುಡಿಗೆಡಲಟೆಯದೇಳೆಂದಡೇಳದೊಯ್ಯನೆ ನೂಂಕಲು

ಹೋಗದತಿ ಮೂರ್ಖತೆಯ ಮಾಡುವಡೆ ಕಾರುಣ್ಯ

ಸಾಗರಂ ತಾನಾಗಿ ನೂಕಲರಿದಿನ್ನಿದ

ಕೇಗೈವೆನೆಂದೆನುತ್ತಿರಲೆಂದಿನಂತೆ ಪೊಡವಡಲು ಬಂದರು ಗುಡ್ಡರು

೪೭

ಪೊಡಮಡುವಡಡಿಯನೆಡೆಗೊಡದೆ ಕೆಡೆದೊಡಲಿಂದ

ಮಡಿದು ಮುಸುಕಿರೆ ಕಂಡಿದೇನಿದೇನೆರಡನೆಯ

ಮೃಡ ಜಗದ ಗುರುವೆ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಭೂತಶ್ವೇಹಿ ಕರುಣೆ ಲೀಲಾವಿಗ್ರಹ

ನುಡಿ ಹೇಳಿದಾರಿದೆಯಲ್ಲಿಯದೇಕೆ ಬಂದುದಾ

ವೆಡೆಗೆ ಹೋದಪುದೆಂದು ಕೇಳದಂತದಜಾಡಿ

ತೊಡಗಿ ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದಂ ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನಿ ನೆಜಿ ಚರಾಚರಿತಭರಿತನು

೪೮

೪೭. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ತನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಮೇಲೆ ಮುದುಡಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುತ್ತಿರುವ ಕರಿ ನಾಯಿಮರಿಯ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದನು. ಆ ಮರಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ತಿಳಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿತು. ಆಮೇಲೆ 'ಏಳು' ಎಂದನು. ಅದು ಏಳಲಿಲ್ಲ. ತರುವಾಯ ಅದನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ನೂಕಿದನು. ಅದು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಹಟದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕರುಣಾಸಮುದ್ರನಲ್ಲವೇ? ಆ ಮರಿಯನ್ನು ತಾನಾಗಿ ನೂಕಿ ಆಚೆ ತಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಬೆಳಗಾಗಲು ಎಂದಿನಂತೆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವ ಶಿಷ್ಯರು ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಬಂದರು. ೪೮. ಶಿಷ್ಯರು ಗುರುವಿನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ನೋಡಿದರು. ಗುರುವಿನ ಕಾಲನ್ನು ಒಂದು ನಾಯಿ ಮರಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಜಾಗವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನಾಯಿಯ ದೇಹ ಬಿದ್ದಿದೆ. ದೇಹ ಸತ್ತು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಾ ಕೇಳಿದರು: 'ಎರಡನೆಯ ಈಶ್ವರನೇ, ಲೋಕದ ಗುರುವೇ, ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನೇ, ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಿತ್ರನೇ, ಕಾರುಣ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯೇ, ಲೀಲಾರೂಪನೇ, ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ, ಈ ನಾಯಿ ಯಾರು? ಇದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದಿದೆ? ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅದರ ಉದ್ದೇಶ? ಹಾಗೆ ಶಿಷ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಚರಾಚರಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಮೂರು ಕಾಲಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆ

ನೆರೆದ ಪುಣ್ಯದ ರಾಶಿಯೋ ಎನಿಪ ಕೈಲಾಸ
ಗಿರಿಯ ಹರವರಿಯ ಹಿರಿಯರಮನೆಯೊಳೋರಣಂ
ತರ ಸರಿಸ ಸಾಲ್ ಪಂತಿವತ್ತು ಕುಳ್ಳಿದುರ್ ಹರಿಯಜಶಕ್ತಮುಖ್ಯರಾದ
ಸುರರ ಕಿನ್ನರರ ಖೇಚರರ ಗರುಡರ ಮಯೂ
ರರ ಗಣೇಶ್ವರರ ಮಧ್ಯಾಸನದೊಳಂಬಕಾ
ವರನಧಟ ಮದನಮದರದನಿ ಭದುವಿದಳನ ಮೃಗೇಶನೋಲಗವಿತ್ತನು

೪೯

ಆ ಸಭೆಗೆ ರೂಪಕಾಮಂ ತೇಜಭಾನು ವಿ
ದ್ಯಾಸರಸ್ವತಿ ಕಳಾತುಹಿನಕಿರಣಂ ಭೋಗ
ವಾಸವನಿವೃ ಗಂಧರ್ವನೂರ್ವಂ ಸಿರಿಯ ಸಂದಣಿಯೊಳಿಂದಿನಂತೆ
ದೇಸೆವಡೆದೈತಂದು ರುದ್ರಂಗೆ ಮೈಯಿಕ್ಕು
ವಾಸೆಯುತ್ಸವದಿ ತವಕದಿ ಭರದೊಳುರವಣಿಸಿ
ಹಾಸಿ ಹರಹಿದನು ನಿಜತನುವ ಶಿವನಂಭಿಯು ಸರೋಜಕೆಡಬಲನಪಿಯದೆ

೫೦

ವಂದಿಸಿ ಮಹಾಹರುಷವರುಷದಿಂ ನನೆದೇಳ
ಲೆಂದಾಗಲನುಗೈಯುತಿರೆ ತನ್ನ ಕಾಲ್ ತಾಗಿ
ಹಿಂದಿರ್ದಘೋರಮುಖದಿಂದೊಗೆದ ಉಗ್ರಮುಖನೆಂಬ ಗಣನಾಥನು
ನೊಂದು ಘೂರ್ಮಿಸುತಲವೊ ಗರ್ವವಿಡಿದಜ್ಞಾನ
ದಿಂದೊದೆದೆಯಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಶ್ವಾನನಾಗು ಹೋ
ಗಂದು ಶಾಪವನಿತ್ತು ಪೋದನುರವಣಿಸಿ ಕೋಪಾಟೋಪ ಭರಭರಿತನು

೫೧

ನಾಯಿಮರಿಯ ಆದ್ಯಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದನು. ೪೯. “ಒಟ್ಟಾಗಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳವೆಂಬಂತಿರುವ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ದೊಡ್ಡ ಅರಮನೆಯ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಮವರಿತು ಓರಣವಾಗಿ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇಂದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖರು, ಸುರರು ಕಿನ್ನರರು ಖೇಚರರು ಗರುಡರು ಮಯೂರರು ಗಣೇಶ್ವರರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯಾದ, ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಮನ್ಮಥನೆಂಬ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ಸೀಳುವ ಸಿಂಹನಾದ ಶಿವನು ಓಲಗ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ೫೦. ಅಂಥ ಮಹಾಸಭೆಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಮನಿಗೆ ಸದೃಶನಾದ, ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ, ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಎಣೆಯಾದ, ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದಿರನಂತಿರುವ, ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಂತಿರುವ ಒಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವನು ವೈಭವದಿಂದ ಎಂದಿನಂತೆ ರೀವಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಬೇಗನೆ ರುದ್ರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆತುರ ಅವನಿಗೆ. ಆ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಪಾದಗಳ ಎಡಬಲವನ್ನೂ ನೋಡದೆ, ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡದೆ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಾಗಿ ಚಾಚಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು ೫೧. ಹಾಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದ ಅವನಿಗೆ ಮಹಾಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆ ಹರ್ಷದ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಮೈಮರೆತು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಳಲೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ

ಮತಿ ಮಾಸಿ ಮುದ ಸೂಸಿ ಕಳೆಯೋಡಿ ಕಣು ಬಾಡಿ
 ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಮರವಟ್ಟು ಗತಿಗುಂದಿ ಮುಖ ಕಂದಿ
 ಶಿತಿಕಂಠನಾಥ ನುಡಿ ಬಿಡಹೋಗಿ ಗಂಟಕ್ಕೊಂಡ ತಿಳಿನಾದುದನಗೆ
 ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಮೃತವನುಣಲು ರುಜೆ ಮೂಡಿದಂದದಿಂ
 ನತನಾಗಬಂದು ನರಕಂಬಡೆದನತ್ಯಂತ
 ಜಿತದುರಿತ ನಿನ್ನ ಕಂಡೆನಗಿದೆಂಬಾಗಳುಳಿದವರ್ಗೆ ಇನ್ನೇನೆಂದನು

೫೨

ವಸುಧೆ ಹೇಸುವ ಜನನವಾದುದಿಂದೆಂದು ದೂ
 ರಿಸದಿರೆಂದೆನಲು ದೂರಿಸಿದವೇನಿನ್ನಾವ
 ದೆಸೆಯಿಂ ವಿಶಾಪವಹುದಂಬಿಕಾವರ ಕರುಣಿಸೆಂದು ಗಂಧರ್ವ ವೀರ
 ಬೆಸಗೊಂಡೊಡೆನ್ನ ಜನಕ್ಷೇತ್ರ ಕೈವಲ್ಯ
 ದಸು ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆಯೆಂದೆನಿಪ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯೊಳ
 ಗೊಸೆದು ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವನು ಕೊಂಡೊಡೆ ವಿಶಾಪಂ ನಿನಗೆ ಪೋಗೆಂದನು

೫೩

ಕಾಲು ಅವನ ಹಿಂದಿದ್ದ ಅಘೋರಮುಖದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಗ್ರಮುಖನೆಂಬ ಗಣನಾಥನಿಗೆ ತಗುಲಿತು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಯಿತು. ಅವನು ಅರ್ಭಟಿಸುತ್ತಾ 'ಎಲವೋ ನೀನು ಅತ್ಯಂತ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಗರ್ವಿತನಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ! ಅಜ್ಞಾನಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಒದೆದಿದ್ದೀಯೆ. ನೀನು ಕರಿಯ ನಾಯಿಯಾಗಿ ಹೋಗು' ಎಂದು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಉಬ್ಬಸಪಡುತ್ತಾ ಕೋಪದಿಂದ ಉರವಣಿಸಿ ಬೀಗುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದನು. ೫೨. ಆಗ ಆ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತನಾದ ಗಂಧರ್ವನ ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕಾಯಿತು. ಅವನ ಸಂತೋಷ ಸೋರಿಹೋಯಿತು. ಮುಖದ ಕಳೆ ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಕಣ್ಣು ಬತ್ತಿ ಕತ್ತಲಿಟ್ಟಿತು. ಧೈರ್ಯ ಅಡಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಮರದಂತೆ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಲಾರದೆ, ಮುಖ ಬಾಡಿ "ಹೇ ಶಿತಿಕಂಠ, ಸ್ವಾಮಿ, ನೀನೇ ಹೇಳು. ಗಂಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಹೋಗಿ ಗಂಟಕ್ಕೊಂಡಂತಾಯ್ತು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ರೋಗ ಬಂದಂತಾಯ್ತು. ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನರಕವನ್ನು ಪಡೆದಂತಾಯಿತು. ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದ ನನಗೇ ಹೀಗಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಉಳಿದವರ ಗತಿಯೇನು?" ಎಂದನು. ೫೩. 'ಲೋಕ ಅಸಹ್ಯಪಡುವಂಥ ಜನ್ಮ ನನಗೆ ಬಂದಿತು, ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ' ಎಂದು ಶಿವ ಹೇಳಿದಾಗ ಗಂಧರ್ವನು "ಚಿಂತಿಸದೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಈ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ? ಪಾರ್ವತೀಶ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ಇಡು" ಎಂದು ಆ ಶ್ರೀಮಂತ ಗಂಧರ್ವ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗಜಾರಮಣ ಹೇಳಿದ 'ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಅದು ಮೋಕ್ಷದ ಪ್ರಾಣಸ್ಥಾನ. ಅದು ಪುಣ್ಯದ ಗೂಡು. ನೀನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಹೋಗು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಇದು ಪೂರ್ವದೋಷವಿದನೆಂದಾದ ಜನ್ಮವಿಂ
ತಿದು ಶಿವನ ಬೆಸನ ಬರವಿದು ನಿಮಿತ್ತಂ ಬಗೆವ
ದಿದು ಕಾರಣಿಕವಿದು ಶುದ್ಧವಿದು ಶುಚಿಯಿದು ಬಹಿಷ್ಕ ವೇಷದ ನಿಜದಲಿ
ಸದುಹ್ಯದಯದಲ್ಲಿದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಧೂ
ಪದ ಮಹಾರೋಗಣೆಯ ಹೊತ್ತಿನೊಳುಘೇಯೆಂದು
ಮುದದೊಳೆಂದಪುದಾಗಿ ಹೆಸರುಘೇಕಾಳನೆಂದಂ ಸಿದ್ಧರಾದಿತ್ಯನು

೫೪

ನಿಲ್ಲದದಿಗಡಿಗೆ ದೇವರ ದಾನವಿತ್ತು ಮುಟ
ಹಿಲ್ಲದಾದರಿಸುವುದು ಹೊರೆವುದೆಂದಾ ಗುಡ್ಡ
ರೆಲ್ಲಗೆ ಬೆಸನನಿತ್ತಪಿಂಗೆ ಬೆಟಗಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹೊಗಳುವ ಹಿರಿಯರ
ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ನಾಚುತ್ತ ನಡೆತಂದು
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪೂಜೆಯನೊದವಿ ಯೋಗಿಗಳ
ಬಲ್ಲಹಂ ಸಿದ್ಧಪತಿ ಶೈವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸುಖದಿಂದಿರಲು ಕೆಲವು ದಿನಕೆ

೫೫

೫೪. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ದೋಷದಿಂದುಂಟಾದ ಜನ್ಮ ಇವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಶಿವನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಇದು ಕಾರಣಿಕವಾದುದು ಎಂದರೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು. ಇದು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದದ್ದು, ಶುಭವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ತಿರಸ್ಕೃತರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸತ್ಯ. ಒಳ್ಳೆಯವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಧೂಪಾರತಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾನೈವೇದ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ಉಘೇ', 'ಜಯಜಯ' ಎಂದು ಆನಂದದಿಂದ ಧ್ವನಿಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಹೆಸರು ಉಘೇಕಾಳ ಎಂದು ಸಿದ್ಧರ ಸೂರ್ಯನು ನಾಯಿಮರಿಯ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ೫೫. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಡಮಾಡದೆ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೆ ದೇವರ ದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮರೆವಿನಿಂದ ತಪ್ಪದೆ ಆದರಿಸಿ ಕಾಪಾಡುವುದು ಎಂದು ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನುಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಶಿಷ್ಯರೂ, ಜನರೂ, ಹಿರಿಯರೂ ಬೆರಗಾಗಿ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡು ಹೊಗಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ತಲ್ಲಣಗೊಂಡು, ನಾಚಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ನಡೆದುಬಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪೂಜೆಯನ್ನು

ಬಂದು ದೇವರ ದಾನವಂ ಕೊಂಡು ಗುರುಪದದ
 ಮುಂದೆಯೋಲೈಸಿ ಧೂಪಾರತಿಯೊಳುಘೆವುಘೇ
 ಯೆಂದದು ಕೃತಾರ್ಥತೆಯನ್ನೆದಲು ವಿಶಾಪವಡೆದಂದು ಗಂಧರ್ವ ಹೋಗಿ
 ಪಿಂದಿರ್ದುಘೇಕಾಳವೆಸರ ಶುನಕನ ಶವವ
 ಹೆಂದದ ಮಹಾವಿಭವವರಸು ಗೊಪೆಯೊಳಗಿಕ್ಕಿ
 ಎಂದಿನಂದದಿ ಸಿದ್ಧಪತಿ ಶೈವಯೋಗ ಸುಖದಿಂದಿರ್ದನೇವೊಗಳ್ಳಿನು

೫೬

ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತ
 ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶೈವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಾ ಸುಖದಿಂದ
 ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ೫೬. ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ನಾಯಿರೂಪದ ಗಂಧರ್ವನು
 ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪೂಜೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮನ
 ಪಾದಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಧೂಪಾರತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ಉಘೇ,
 ಉಘೇ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದು ಕೆಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ
 ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯಾಯಿತು. ನಾಯಿಯ ರೂಪ ಅಳಿದು ಗಂಧರ್ವನ ರೂಪವನ್ನು
 ಪಡೆದನು. 'ಉಘೇಕಾಳ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಾಯಿಯ ಹೆಣವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ತಾರವಾದ
 ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಸಮಾಧಿಯೊಳಗಿಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು.
 ಆ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮ ಯೋಗಿ ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ|| ಧಾತ್ರೀತಳದ ಜೀವಿಗಳ ನರಕದಿಂ ತೆಗೆದು

ನೇತ್ರತ್ರಯಾಧಿಪಗೆ ತುಪ್ಪದಭಿಷೇಕಮಂ

ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯಲಿ ಮದುವೆಗಳ ಮಾಡಿದ ಜಗದ ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನು

ಬಡತನಂ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಾಲಂ ಹತ್ತಿ ದಾಯಾದ

ರೊಡವೆಯೆಲ್ಲವನಿಹಿಕೊಂಡರವರುರವಣಿಸಿ

ಹಿಡಿಹಿಡಿಯೆ ಮೀಟಿ ಮುಂಗೈಯ ಬಲುಹಿಂ ಕದ್ದು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೋಡಿಬಂದು

ಅಡಗಿ ಬಿಲ್ಲೇಶ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನೆಂಬಂ ರೂಪ

ಮಡಗಿ ಶಿವಸಿದ್ಧಪತಿಯಂ ಕಂಡು ಕರುಣವಂ

ಪಡೆದಕ್ಕವಿಂರಿಗೆ ಸಲುವ ವೇಷವನಾಂತು ಗುಡ್ಡನಾಗಿರುತ್ತಿದನು

೧

ನುಡಿಯ ನಯಮಂ ವೇಷದೊಪ್ಪಮಂ ತೋಟಿ ತ

ನೊಡಲೊಳನ್ಯಾಯಶತಮಂ ಮಡಗಿಕೊಂಡು ನೆಹಿ

ತೊಡೆದು ಹುಲುಹೊರೆದು ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಡಕೆಯಂದದಿ ಹೊಜಿಗೆ ಮೆಹಿಯುತಿರಲು

ಒಡವೆ ಹೋದಳಲಿಗರು ನಿಲಲಾಜದಾತನೀ

ಯೆಡೆಯೊಳೀ ಪರಿಯೊಳಿದಪನೆಂದು ಕೇಳ್ತು ಘಂಡು

ಘಂಡಿಸಿ ನಡೆತಂದರೈತಂದು ಕಂಡರು ಕಂಡು ಪಿಡಿದರಾ ಪುರದ ನಡುವೆ

೨

ಸೂ|| ಭೂಲೋಕದ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನರಕಲೋಕದಿಂದ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ತುಪ್ಪದಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು ಜಗದ್ಗುರುವಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು. ೧. ಬಡತನದ ಕಾರ್ಪಣ್ಯದಿಂದ ಬಿಲ್ಲೇಶ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನೆಂಬವನು ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಸಾಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಜೊತೆಗೆ ದಾಯಾದಿಗಳ ಒಡವೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಪಹರಿಸಿದನು. ಕಡೆಗೆ ಅವರು ಉರವಣಿಸಿ ಇವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಅವರ ಕೈಗೆ ದೊರಕದೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸದ ಹಾಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಅಲ್ಲಿ ರೂಪವನ್ನು ಮರೆಸಿಕೊಂಡನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು, ಅವನ ಕರುಣೆ ಪಡೆದು ಅವನ ಶಿಷ್ಯನ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಂತೆ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ೨. ಅವನು ಸಾಲಿಗರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನೇ ಹೂಡಿದನು. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಯವನ್ನೂ ತಾನು ಧರಿಸಿದ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಒಪ್ಪವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಶರೀರದೊಳಗೆ ನೂರಾರು ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿದು ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ಮಡಕೆಯ ಹಾಗೆ ಹೊರಗಡೆ ತೋರುತ್ತಾ ಮೆರೆಯುತ್ತಾ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದನು. ಇತ್ತಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದುಂಬಿಗರು ಸುಮ್ಮನಿರಲಾರದೆ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಅವನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಯೇ ಬಂದರು. ಅವನು ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ

ನೆವವೊಡ್ಡಿ ನೀಂ ಕದ್ದು ಕೊಂಡುಬಂದೆಮ್ಮ ವ
 ಸ್ತುವ ಕೊಡಂದೇಕಾಂತದೊಳ್ ನುಡಿದಡೆನ್ನ ವ
 ಸ್ತುವನು ನಾಂ ತಂದೆನಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತುವಂ ತಂದೆನೇ ಎಂದಂಜದೆ
 ಭವಿಗಳಿಂದೆಕ್ಕವಿಂಡಿಂಗುಜುವ ಗುಡ್ಡನಹ
 ಶಿವಭಕ್ತನಹ ಸದಾಚಾರಿಯಪ್ಪೆನ್ನ ಮೇ
 ಲವಿಚಾರದಿಂ ಕಳವನಿಟ್ಟರೆಂದಾಕ್ರೋಶದಿಂ ಜಱಿದು ಜಂಕಿಸಿದನು

೩.

ಇಲ್ಲಿ ಬಾಯಾಲಿದಲ್ಲದೆ ಹೋಗದೆಂದು ನೆನೆ
 ದಿಲ್ಲದನ್ಯಾಯಮಂ ಎನ್ನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ನಿ
 ಮೆಲ್ಲರಂ ಕೊಲುವೆನೆನ್ನೊಡಲ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುವೆನೆಂದು ದಿಟಶುದ್ಧನಂತೆ
 ಕಲ್ಲ ಹಾಯ್ದುತಿಳಿದುಕೊಂಬಂತೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸು
 ತಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೋಹರಂ ಕರೆಕರೆದು ದೂಜುತಿಹ
 ಘಲ್ಲಣೆಗೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಬಡ ಹೋಗಿ ಗಂಟಕ್ಕಿದಂತಾದರಾ ಬಡವರು

೪

ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶಿಷ್ಯಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದರು. ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಓಡೋಡಿ ಬಂದರು, ನೋಡಿ ಹಿಡಿದರು. ಅವನನ್ನು ಆ ನಗರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ೩. ಅವನನ್ನು ರಹಸ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಂದಾನೊಂದು ನೆಪದಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. 'ನಮಗೆ ನೀನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದ ನಮ್ಮ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಡು' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು 'ನನ್ನ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಾನು ತಂದೇ ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತುವನ್ನು ತಂದೆನೇ?' ಎಂದು ಯಾವ ಹೆದರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದುದಲ್ಲದೆ 'ಶಿವದ್ರೋಹಿಗಳು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿರುವ, ಶಿವಭಕ್ತನಾದ, ಸದಾಚಾರಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಾರಮಾಡದೆ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳತನದ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿ ದೂಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಬೂಟಾಟಿಕೆಯ ಕೋಪದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಗದರಿಸಿದನು. ೪. ಇಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬಡಿದಲ್ಲದೆ ಇವರ ಕಾಟ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನೆನೆದು 'ನೀವು ನಡೆಯದೆ ಇರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆ, ಅಥವಾ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ತಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವಂತ ಎಂಬಂತೆ, ಕಲ್ಲು ಹಾಯುವವನಂತೆ, ತನ್ನನ್ನೇ ಚೂರಿಯಿಂದ ತಿವಿದುಕೊಂಡು ಸಾಯುವವನಂತೆ, ಸಡಗರದಿಂದ, ಆತುರಾತುರದಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಕರೆ ಕರೆದು ದೂರುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಣ ಕೊಟ್ಟ ಆ ಬಡವರು ಅವನ ಆರ್ಭಟಕ್ಕೆ, ನಟನೆಗೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಲು ಹೋಗಿ (ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿ) ತಾವೇ ಮತ್ತಷ್ಟು

ಇನಿತುಗ್ರವೇಕೆ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ನೀನೊಲಿದು ಕೊ
 ಟ್ತನಿತೆ ಸಾಕೆನಲು ಕೊಡುವಂತಾಗಿ ಮುನ್ನ ಕೊಂ
 ಡನೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡು ಕೊಡುವಡೆನ್ನರ್ಥವಲ್ಲದೊಡೆ ಬಳಿಕಾರದು
 ಧನವೆಲ್ಲ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಧರ್ಮವ್ಯಯದ
 ದನೆ ಧರ್ಮದೊಳಗೆಮ್ಮ ಭಾಗೆಯರ್ಥದಲಿ ಬೆಳೆ
 ವನಿತು ಧರ್ಮವನಾದೊಡಂ ಕರುಣಿಸೆಮಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿದವೆಂದರು

೫

ಒಡಲಿಲ್ಲದುಸುರುಂಟೆ ನಿಮಗೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬ
 ಪೊಡವೆಯಿಲ್ಲನೆ ಧರ್ಮವುಂಟೆ ಕೆಡುವೊಡವೆಯಂ
 ಕೊಡೆ ಕಂಡು ಕೆಡದ ಧರ್ಮವ ಕೊಡುವೆನೇ ಎನಲು ಕರುಣ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನದಲಿ
 ಕೊಡು ಕೊಡದೆ ಮಾಣೆನ್ನು ಹೋಹವೇ ಎನಲೆನ್ನ
 ಬಡವನಭಿಮಾನವಂ ಕೊಂಡು ಪೋದಪಿರನಲು
 ಬಿಡುವೆನೇ ಹೋದಿರಾದಡೆ ಭಕ್ತರಾಣೆಯೆಂದಿಟ್ಟು ತಡೆಯಂ ಮೂರ್ಖನು

೬

ಗೋಜಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಂತಾದರು. ೫. ಕಡೆಗೆ ಅವರು 'ಅಯ್ಯಾ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಏಕೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯೆ? ನೀನು ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ದ್ರೋಹ ಮಾಡದೆ ಎಷ್ಟು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುತ್ತೀಯೋ ನಮಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು' ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದರೆ ಇವನು 'ನಾನು ವಸ್ತುವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನೇ?' ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು 'ದಾನವಾಗಿಯೇ ಕೊಡು' ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ 'ನಿಮಗೆ ದಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ನನ್ನ ಹಣವೇ?' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. 'ಅದು ನಿನ್ನ ಹಣವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರದ್ದು?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ ಉತ್ತರ ಸಿದ್ಧ: 'ಆ ಧನವೆಲ್ಲ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಧರ್ಮದ ಖರ್ಚು' ಎಂದನವನು. 'ಹೋಗಲಿ; ಆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದ ಧರ್ಮವನ್ನಾದರೂ ನಮಗೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯ, ನಿನಗೆ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ೬. 'ದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವವುಂಟೆ? ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ಒಡವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಧರ್ಮದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು? ನಾಶವಾಗುವ ಒಡವೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾಶರಹಿತವಾದ 'ಧರ್ಮ' ಎಂಬ ಒಡವೆಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡುವೆನೇ?' ಎಂದು ಅವರ ಆ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿದನು. ಕಡೆಗೆ ಬೇಸರ ಪಟ್ಟ ಆ ಜನ 'ನಿನಗೆ ಯಾವಾಗ ಕರುಣೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆಯೋ ಆ ದಿನ ನಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸು. ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಹೋಗು. ನಿನ್ನಿಷ್ಟ, ನಾವು ಬರುತ್ತೇವೆ, ಹೊರಡಲು ನಮಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೂ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. 'ಬಡವನಾದ ನನ್ನ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? ಹಾಗೆ ಹೋಗಲು ಬಿಡುತ್ತೇನೆಯೇ? ನೀವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದರೆ ಶಿವನ ಭಕ್ತರಾಣೆ!' ಎಂದು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲು ತೆಗೆಯಲೂ ಆಗದಂತೆ ತಡೆಹಾಕಿದ ಆ

ನಾವಂಜಿ ಬಟ್ಟಡಂ ತಾಂ ಬಡಂ ಕಂಡ ನಾ
 ವೀವೂರೊಳ್ಳದೆ ಮೊರೆಯಿಡುವೆವೆಂದಾ ಸಾಧು
 ಜೀವಿಗಳು ಹುಲುವಿಡಿದು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಡಾ ಧ್ವನಿಯ ಕೇಳು ಸಿದ್ಧವರೇಣ್ಯನು
 ಆವ ಪಾಪಿಷ್ಠನೊಳಿಗವೊ ನಮ್ಮೊರೊಳೆಂ
 ದೂವಿಲ್ಲ ಕರೆಯೆನಲು ಕರೆದುತಂದರು ಕವಿದ
 ಗಾವಳಿಯ ಗಜಬಜದ ಮೊರೆಕಾಜರಂ ಮೊರೆಗೆ ಗುಣಿಯಾದ ಪಾತಕನನು ೭

ಹಲವುಪಾಸಂ ಪತ್ತಿ ಬಜತ ಬಸುಜಜತ ಬಾಯ್
 ಕುಳಿದ ಕಣ್ಣಿಳಿವ ಕಂಬನಿ ಹಿಡಿದ ಹುಲು ದರ್ಪ
 ವಳಿದ ನಡೆ ನಡುಗುವದೆವೆರಸು ಮೊರೆಯಿಡುವವರಿಗಭಯವಿತ್ತೋವಿ ನಿಲಿಸಿ
 ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿನಲೀತ ಕದ್ದುತಂದೆಮರ್ಥ
 ದೊಳಗೆಮ್ಮ ಭಾಗೆಯಂ ಕೊಡು ಕೊಡದೊಡದಜ ಬೆಂ
 ಬಳಿಯ ಧರ್ಮವನಾದೊಡಂ ಕೊಡೆಂದೆನೆ ಕೊಡಂ ದೇವ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದರು ೮

ಧನದಾಸೆಯಂ ಬಿಟ್ಟಿವಾವು ಹದುಳದೊಳೆಮ್ಮ
 ಮನೆ ಮುಖವ ಕಾಂಬಂತೆ ಕಳುಹಿಕೊಡು ಕರುಣೆ ಸಿ
 ದ್ಧ ನಿಧಾನಯೆಂದು ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟಡೆಲೆ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಮೇಲಿವರ ದೇಸೆಯ
 ಎನಿತರ್ಥವುಂಟಿಲ್ಲವಂ ಕೊಡೆಂದೆನಲು ಕೊಡೆ
 ನೆನಗಿದಂ ನೀವಾಡಬೇಡೆಂದೊಡೆಮಾಜ್ಜೆ
 ಯನು ಮೀಡಿದಾ ಎನಲಿದೊಂದಕ್ಕೆ ಮೀಡಿದಾತಂ ಕೊಡುವನಲ್ಲೆಂದನು ೯

ಮೂರ್ಖ. ೭. 'ನಾವು ಇವನ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಇವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಇವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಡುವುದೇ ಸರಿ' ಎಂದು ಆ ಸಾಧುಜನ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ಭೋ ಎಂದು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರು. ಆ ಧ್ವನಿ ಸಾಧುಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. 'ಈ ಕೂಗು ನಿಮ್ಮ ಊರಿನ ಯಾವ ಪಾಪಿಷ್ಠನ ಕೆಲಸವೋ, ಅವನನ್ನು ಕರೆತನ್ನಿ' ಎಂದು ಹೇಳಲು, ಗುಂಪಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೊರೆಯಿಡುವ ಜನರನ್ನೂ ಈ ಮೊರೆಗೆ ಪಕ್ಕಾದ ಆ ಪಾತಕನನ್ನೂ ಕರೆತಂದರು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಳಿಗೆ. ೮. ಹಲವು ಉಪವಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬತ್ತಿಹೋದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಒಣಗಿದ ಬಾಯಿ, ಗುಳಿ ಬಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಣೀರು, ಹಿಡಿದ ಹುಲ್ಲು, ಅಹಂಕಾರರಹಿತವಾದ ಸೋತ ನಡಿಗೆ, ಡವಡವಗುಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಎದೆ-ಇವುಗಳಿಂದ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರುವ ಆ ಜನಕ್ಕೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿ, ಅವರನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಮತ್ತು 'ಈಗ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿ' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು "ಸ್ವಾಮಿ, ಇವನು ನಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಕದ್ದು ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನೇ ನಮಗೆ ಕೊಡು. ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬಂದ ಧರ್ಮವನ್ನಾದರೂ ನಮಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಬಿನ್ನಪ, ಚಿತ್ತೈಸಬೇಕು" ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡರು. ೯. 'ನಾವು ಈತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣದ

ಇವ ಮೂರ್ಖನೆಮ್ಮಿಂದ ತಿದ್ದದಾರಿಂದವು
ದವರ ಮುಂದಾಡಿಕೊಳಿ ಹೋಗಿ ತಲ್ಲಣಿಸದಿರಿ
ಜವಗುಂದದಿರಿ ಇದಕ್ಕಾವಿದೇವೆಂಬ ಗುರುವಾಕ್ಯವಿಡಿದಾ ಖಳನನು
ಅವರು ಕೊಂಡಾವಾವ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣವುಂ
ಟವಕೆಯ್ತಿ ಹೋಗೆ ಕಾಣುತ್ತ ಗುರುವಾಚ್ಛಗೆ
ಟವನ ನೋಡುವರಲ್ಲವಾವೆಂದು ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನೂಕಿಸಿ ಕಳೆದನು

ಅವರ ಸುಡುನುಡಿಗಲ್ಲ ನಾಚಿ ಹೇವರಿಸಿ ಜ
ನವ ಸುಡುಸುಡೆಂದು ಮನನೊಂದು ನಡೆತಂದೊಂದು
ಶಿವನಿಳಯಮಂ ಪೊಕ್ಕು ಭೀತಿಯಂ ನೆಮ್ಮಿ ಕೂರಲಗನುಗಿದರವನು
ತಿವಿದುಕೊಂಡಂ ಕೊಂಡನೇಳೆಂಟು ಹತ್ತು ಘಾ
ಯವನೊಡನೆಯವರಂಜಿ ಬೇಡವೇಡೆನಲು ಜೇ
ವವನುಳಿದಫೋಗತಿಗೆ ಹೋದನೆನೆ ಗುರುವಾಚ್ಛಗೆಡಲದೇ ವಿಧಿಯಾಗದು

೧೧

ಆಸೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆವು. ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ
ಮುಖವನ್ನಾದರೂ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು ಆ ಸಿದ್ಧನಿಧಿಯನ್ನು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.
ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಅಯ್ಯ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಇವರ ಕಡೆಯ ಪಣ
ಎಷ್ಟು ಉಂಟೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. 'ನಾನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.
ನನಗೆ ನೀವು ಈ ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದನು.
'ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮೀರುತ್ತೀಯಾ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ 'ಈ
ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೀರುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಪಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ತ್ವರಿಸಿದನು.
೧೦. 'ಇವನು ಶುದ್ಧ ಮೂರ್ಖ, ನಮ್ಮಿಂದ ಇವನನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಂದ
ಸಾಧ್ಯವೋ ಅವರ ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ ಹೋಗಿ, ತಲ್ಲಣಿಸಬೇಡಿ,
ಆತುರಪಡಬೇಡಿ, ಇದಕ್ಕೆ ನಾವಿದ್ದೇವೆ'. ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಗುರುವಾಕ್ಯವನ್ನು ನಂಬಿ ಆ
ದುಷ್ಟನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ವಾಯಾಧೀಶರುಂಟು, ಸ್ವಾಯಾಲಯ
ಗಳುಂಟು, ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಆ ಸ್ವಾಯಾಧೀಶರೆಲ್ಲರೂ 'ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು
ಅವಚ್ಛೇದ್ಯ ಇವನನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಯೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ'. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.
ಅವರು ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಯೇ ಈತನನ್ನು ಆಚೆಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ೧೧. ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನು ಅವರ
ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಸುಡುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟು, ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಜನ್ಮವನ್ನು
ಸುಡಲಿ, ಸುಟ್ಟುಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು
ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಗೋಡೆಯನ್ನು
ಒರಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಾರಮಾಡದೆ
ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಿವಿದುಕೊಂಡನು. ಎಳೆಂಟು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು
ಗಾಯಗಳಾದವು ದೇಹದಲ್ಲಿ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದವರು ಬೇಡ ಬೇಡ ಎಂದು ಹದರಿ

ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ನಡುಗಿ ಬಾಯ್ಬಿಡುತ್ತ ಬಂದು ದು
ರ್ಮತಿ ಮೂರ್ಖ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಿಹಿದುಕೊಂಡಿಂದಿತ್ತು
ಹತವಾದ ನಮಗೇನು ಗತಿಯೆಂದಡಂಜಬೇಡೆಂದವರ ಧನವೆಲ್ಲವ
ಅತಿ ಕರುಣದಿಂದ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿ ಘನಪಾಪ ಪೂ
ರಿತನನೇದಗಳೊಳಿಡಾಡೆಂದು ಬೆಸಸಿ ಜಿತ
ರತಿನಾಥನಪ್ರತಿಮನತುಳುಕು ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಸುಖದೊಳಿರುತ್ತಿದ್ದನು ೧೨

ಉತ್ತಮರನೋವುತ್ತು ಪೊದ್ದಿದವರಘವನಳಿ
ಯುತ್ತು ಕಿಷ್ಕಿಯಂ ತೋಡಿಸುತ್ತ ಹೋಮವನು ನಡ
ಸುತ್ತ ಕವಿಲೆಗಳ ಹಿಂದಂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆಡೆಯಾಡುತ್ತ
ನಿತ್ಯನೇಮವನು ನಡಸುತ್ತ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ
ಚಿತ್ತವೀಯುತ್ತಬಿಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂ ತೋಟಿ
ಸುತ್ತ ಗುರುರಾಯನತಿ ಸುಖಸಂಕಥಾ ವಿನೋದದೊಳಿರುತ್ತೊಂದು ದಿನವು ೧೩

ಎಂದಿನಂತುದಯದೊಳು ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆ ತರು
ಣೇಂದುಧರನೆಡೆಗೆ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನೈತರ್ಪಣ
ಮಂದೈಸಿ ತಳಿತ ತಳೆಗಳ ತಂಪಿನೊಳು ರೂಪಿಸುವ ಚಮರ ಸೀಗುರಿಗಳ
ಸಂದಣಿಸಿ ಹಾಡುವಾಡುವ ನುಡುವ ಕೀರ್ತಿಸುವ
ವಂದಿಗಳ ವನಿತೆಯರ ವಾಹನದ ಪರಿಜನದ
ಸಂದಣಿಯೊಳಿರಿದಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನೊರ್ವ ಗಂಧರ್ವ ಗಗನಾಂಗದೊಳು ೧೪

ಹೆದರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು. ಸತ್ತು ಅಧೋಗತಿಗೆ
ಹೋದನು. ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿದವನಿಗೆ ವಿಧಿ ಏನು ತಾನೆ ಮಾಡಲಾರದು ?
೧೨. ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟವರು ಎಂದರೆ ಅವನ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು, ಈ ಪಾಪ
ತಮಗೆಲ್ಲಿ ಅಂಟುತ್ತದೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ ಬಾಯ್ಬಿಡುತ್ತಾ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು 'ಕೆಟ್ಟ
ಬುದ್ಧಿಯ ಮೂರ್ಖ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಇಂದು ಹೀಗೆ ಇರಿದುಕೊಂಡು ಸತ್ತ
ಇನ್ನು ನಮಗೇನು ಗತಿ?', ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅವರಿಗೆ 'ಹೆದರಬೇಡಿ'
ಎಂದು ಅಭಯವಿತ್ತು ಅವರ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ತಾನೇ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.
ಅನಂತರ 'ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ಅವನನ್ನು ಎಳೆದು ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡಿರಿ' ಎಂದು
ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದನು. ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಗೆದ್ದ ಅಪ್ರತಿಮನಾದ, ಅತುಳ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ
ಸಿದ್ಧರಾಮ ಸುಖದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ೧೩. ಪುಣ್ಯಪುರುಷರನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನೂ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಲಹುತ್ತಿದ್ದನು. ಪಾಪ ಮಾಡಿದವರು ಬಂದು ಶರಣಾಗತರಾದರೆ ಅವರ
ಪಾಪವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ತಾನು ಹಿಡಿದ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ದನಗಳ ಮಂದೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾ,
ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಾ ದಿನದಿನದ ನೇಮಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತ,
ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ, ತನ್ನ (ಪಾಪವಿಮೋಚನಾ ಶಕ್ತಿ)
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಗುರು ಸುಖಸಂಕಥಾ ವಿನೋದದಲ್ಲಿ
ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಒಂದು ದಿನ ೧೪. ನಿತ್ಯದಂತೆ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸ

ದೂರದಿಂ ಕಂಡುನ್ನತಾಸನವನಿಳಿದು ಮನ
ವಾರೆ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕುತಿರೆ ಬೇಡ ಸುಕುಮಾರ ನೀ
ನಾರಾವಲೋಕದರಸೆಮಗೇಕೆ ವಂದಿಸಿದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧಂ ಕೇಳಲು
ಚಾರು ಗಂಧರ್ವನಾ ಪುರದೊಳು ಗಣೇಶ್ವರನ
ವೈರದೊಳುಘೇ ಕಾಳನಾಗಿದುರ್ ನೆಜ್ಜಿ ನಿಮ್ಮ
ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ವಿಶಾಪಂಬಡೆದನೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿ ಮತ್ತಿಂತೆಂದನು

೧೫

ಎನಗೆ ನಿಜವಾಯ್ತೆನ್ನ ನರಕವಡೆದಿದ್ವೆನ್ನ
ತನಯನಂ ನಿಮಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ತೆಗೆಸಿದಪನೆಂ
ದನುಗೈದು ತಾನುಂಟು ತನ್ನ ಗುಡ್ಡಂಗೆ ಹಾಳೆಯನಾಂತನೆನಿಸುಗೊಂದು
ನೆನೆದನ್ನ ಶಾಪವಂ ಕಳೆದ ದಾನವನೊಂದು
ಕನಕ ಕಳಸದಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದದೋಗತಿಯಲಿ
ದರ್ಶನತ್ತಿ ತರುತಂದುವೊಂದು ಹೊಸತಂ ಕಂಡನಯ್ಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನು

೧೬

ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಚೂಡನೆಡೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೊರಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಎದುರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನದು ರಾಜ ಮೆರವಣಿಗೆ. ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ನೆರೆದ ಶ್ವೇತಚ್ಚತ್ರಗಳು, ತಂಪನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿರುವ ಚಮರೀ ಮೃಗದ ಕೂದಲಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚಾಮರಗಳು, ವಾದ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು, ನರ್ತನ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹ, ಅನೇಕ ವಾಹನಗಳು, ಸೇವಕ ಸೇವಕಿಯರು ಇವರೆಲ್ಲರೊಡನೆ ಆಕಾಶ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಆ ಗಂಧರ್ವ ವೈಹಾಳಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ೧೫. ಆ ಗಂಧರ್ವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬರವು ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಾಣಿಸಿತು. ತನ್ನ ರಥದ ಉನ್ನತವಾದ ಆಸನದಿಂದ ಇಳಿದು ಸರಸರನೆ ಬಂದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮ 'ಬೇಡ ಸುಕುಮಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ ಬೇಡ. ನೀನು ಯಾರು, ಯಾವ ಲೋಕದ ದೊರೆ, ನಮಗೇಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ? ಏಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆ ಸುಂದರ ರೂಪಿಯಾದ ಗಂಧರ್ವನು "ನಾನು ಮತ್ತಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಗಣೇಶ್ವರನ ವೈರದಿಂದ ಶಾಪ ಪಡೆದಿದ್ದ ಉಘೇಕಾಳನೇ ನಾನು. ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ಣಕೃಪೆಯಿಂದ ಶಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ" ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ೧೬. ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನು "ನನಗೆ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಮೊದಲ ರೂಪ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ನಿಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ 'ತಾನೂ ಊಟ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಿಗೂ ಊಟದಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದನು' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೆನೆದು ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಶಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದ ದಾನವನ್ನು ಒಂದು ಚಿನ್ನದ

ಬಿಡೆ ನಿಮ್ಮ ಗುಡ್ಡ ಬಿಲ್ಲೇಶ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನೆಡೆ
 ವಿಡದೆ ನರಕದೊಳ್ಳದ್ದು ಕಡಿವ ಕಾಸುವ ಕೊಯ್ತು
 ಸುಡುವ ದಂಡಣೆಗಾಜದೆಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ರಾಮಯ್ಯ ರಾಮಯ್ಯೆಂದು
 ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನೆನೆಯುತಿದರ್ಪನದನಲ್ಲಿದ
 ಬಿಡಿಸಿ ತರಬೇಕೇ ಮಹಾವೇಷವೀ ನಾಮ
 ವಿಡಿದು ಮತ್ತೀ ನರಕವೇಕಾದುದೆನಗಿದಂ ತಿಳುಹಿಕೊಡಬೇಕೆಂದನು

೧೭

ತೊಡೆಯ ಹೊಡೆದಡೆ ಬಪ್ಪ ನಿದೆ ತೀವಿಹುದು ಮಾ
 ಕೊಡೆಗೆಯ್ದು ತಿವಿಯ ಕೆಡುವಂತೆ ಶಿವನಂ ನೆನೆಯು
 ತೆಡೆಯೊಳನ್ನಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಮತ್ತಂ ನೆನೆಯುತಿದೊಡಾ ಶಿವನ ನಾಮಂ
 ಹುಡುಕುನೀರದ್ದಿಹುದೇ ಮಗನೆಯನೆ ದೇವ
 ಸೊಡರನಾವಗ ಪೊತ್ತಿಸಿದೊಡಂ ತಿಮಿರಮಂ
 ಕೆಡಿಸದೇ ನಾಮಕ್ಕೆ ಮಲೆವ ನರಕಗಳುಂಟೆ ತಂದೆ ನೀ ಹೇಳೆಂದನು

೧೮

ಕಳಶ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅಧೋಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಮಗವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಯ್ಯ, ತಂದೆ” ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡನು. ೧೭. ‘ನಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಬೃಬ್ಬನಾದ ಬಿಲ್ಲೇಶ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನೆಂಬುವನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನರಕದ ಯಾತನೆಯಲ್ಲಿ ಝಳುಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸುಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅವನು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ರಾಮಯ್ಯ, ರಾಮಾ ಎಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ, ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಆ ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿ ತರಬೇಕು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವನು ಭಕ್ತನ ಮಹಾವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು ಈ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯನಾಮವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವವನು, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದವನು. ಅಂಥವನಿಗೆ ಈ ನರಕವೇಕಾಯಿತು ದಯಮಾಡಿ ನನಗೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು’ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು ಆ ಗಂಧರ್ವ. ೧೮. ತೊಡೆಯನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿದೆ ಬರುವುದು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಿವಿಯಲು ಅದು ಕೆಡುವುದು. ಹಾಗೆ ಈಶ್ವರನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಅದರ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೆ ಶಿವನ ನಾಮವನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡುವುದು. ಇಂಥವನನ್ನು ಶಿವನಾಮವು ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸದೆ ಇದ್ದೀತೆ?’ ಎನ್ನಲು ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಧರ್ವ ಹೇಳಿದ “ದೀಪದ ಸೊಡರನ್ನು ಯಾವಾಗ ಹೊತ್ತಿಸಿದರೂ ಅದು ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದೇ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಶಿವನ ನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದಾಗ

ದುರುಳನವನಿರ್ಧಪಂ ತೆಗೆಯಲೇಕೆನೆ ಜಗದ
 ಗುರುವೆ ವತ್ಸನ ಗುಣವ ನೋಡಿತೇ ಧೇನು ಸುರು
 ಚರ ಪಯಃಪಾನಮಂ ಕೊಡುವಳೆಂದಾಡಿದಾ ಗಂಧರ್ವವರಸು ನಡೆದು
 ಹರನೋಲಗವನೆಯ್ತಿ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ನಿಂದು ಪುರ
 ಹರ ಕೃಪಾಕರ ಶಿವಾವರ ಸುಖಂಕರ ಮಹೇ
 ಶ್ವರ ಸುರಾಸುರ ನಮಿತ ಚರಣ ಶರಣೆಂದು ಹೊಗಳ್ತನು ಸಿದ್ಧಕುಲತಿಲಕನು ೧೯

ಬಸುಪೊಳಗೆ ಮೊಳೆತ ಗರ್ಭವನು ತದ್ವದನ ಸೂ
 ಚಸುವಂತೆ ಮನದ ಕಾರ್ಯವನು ತದ್ವದನ ಸೂ
 ಚಸುತಿದಯಿದೇನು ಹೇಳೇಳೆಂದು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ತರ್ಕಿಸಿ ತೊಡೆಗೆ ತೆಗೆದು
 ಬೆಸಗೊಳಲು ದೇವ ದೇವರ ಗುಡ್ಡನಜ್ಞಾನ
 ವಶದಿ ನರಕಂಬಡೆದನೆಂದೀತನಿಂ ಕೇಳಿ
 ನಸುಗತಿಯನಳಿದೆತ್ತುವುದಕೆ ನೇಮವನೀಯಬೇಕೆಂದನಪ್ರತಿಮನು ೨೦

ಯಾವ ನರಕಗಳು ತಾನೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ, ನೀವೇ ಹೇಳಬೇಕು”. ೧೯. “ಅವನು ದುಷ್ಟ. ನರಕದ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದೇಕೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಗಂಧರ್ವ ಉತ್ತರಿಸಿದ ‘ತಾಯಿಹಸು ತನ್ನ ಕರುವಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ರುಚಿಕರವಾದ ಅಮೃತಮಯವಾದ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದರ ಗುಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ?’ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಆಗ ಈ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಎತ್ತುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅವನು ಗಂಧರ್ವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಈಶ್ವರನ ಸಭಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತು “ತ್ರಿಪುರ ಸಂಹಾರಕನೆ, ಕರುಣಾನಿಧಿಯೆ, ಮಂಗಳಕರನೇ, ಸುಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವನೇ, ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ದೇವತೆಗಳಿಂದ ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾದಗಳುಳ್ಳವನೇ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ” ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪಾರ್ವತೀರಮಣನನ್ನು ಹೊಗಳಿದನು. ೨೦. “ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿದ ಗರ್ಭ ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದು ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ನಿನ್ನ ಮನದೊಳಗಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮುಖವೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದೇನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳು, ಬೇಗ ಹೇಳು” ಎಂದು ಎದುರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತಿದ್ದವನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವನು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡನು “ದೇವ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಅವಿವೇಕಕ್ಕೆ ವಶನಾಗಿ ನರಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಎಂದು ಇವನಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದೆ. ಅವನ ಆ ನರಕಗತಿಯ ಅಲ್ಪ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತಾವು

ಗುಣೆಯ ಸೈವಿನ ಕಣೆಯ ಶಿವಸಿದ್ಧ ಕುಲಶಿರೋ
ಮಣೆಯ ಭಕ್ತರ ಋಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಯದ ಸಂ
ದಣೆಯ ಇದಕೆನ್ನ ಕೇಳರೆ ನರಕದಿಂದವನನತ್ತು ಹೋಗೀಗಳೆಂದು
ಫಣಿಕಂಕಣಂ ಬೆಸಸೆ ತಿರುಗಿ ಮೇರುವಿನ ತೆಂ
ಕಣ ದೆಸೆಯೊಳಿಹ ಯಮನ ಸಂಯಮಿನಿಯೆಂಬ ಪ
ಟ್ಟಣದತ್ತ ನಡೆದನುಬೈದ್ದ ಕತ್ತಲೆಯತ್ತ ನಡೆವ ಭಾನುವಿನಂದದಿ

೨೧

ಆ ಪುರದ ಬಟ್ಟೆಯನಿತಗಲದೊಳು ಪಾಪಿಗಳು
ಪೋಪಾಗ ಮುಳು ಕಲ್ಲು ಮೊಳೆ ಹುಲ್ಲು ನಡೆ ರಕ್ತ
ಪೋಪವರನಾ ಪರಿಯಲೆಳೆಯುತ್ತ ಉರಿಬಿಸಿಲು ಹೊಡೆಯ ದಗೆ ಸುತ್ತಿ ದೇಹ
ತಾಪಿಸುವ ಕರ್ಮಿಗಳು ಕ್ಷುತ್ರಿಪಾಸೆಗಳಿಂದ
ಜೀಪನಿತು ದುಃಖದಿಂ ಬಳಲುವರ ನೋಡುತಿ
ಪಾ ಪೊತ್ತು ಸುಕ್ಕತ ಜೀವಿಗಳಿಗಾ ಧರ್ಮದೂತರು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದರು ೨೨

ಹಸಿದೆಯೊಳಮೃತಾನ್ಯಮಂ ಬಿಸಿಲ್ಲೆ ಕೊಡೆಯನತಿ
ತ್ಯಜೆಗೆ ಶೈತ್ಯೋದಕವ ನಡೆವೆಡೆಗೆ ಪಾದುಕೆಯ
ಮಿಸುಪ ಹಳಿಕರ್ಪುರದ ವೀಳೆಯವ ವಾಹನಂಗಳನಾಂತು ಕೊಂಡೊಯ್ಯತ
ಬೆಸಗೊಂಡು ಶೀತವಾತೋಷ್ಣಕುಪಚಾರಮಂ
ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವರಿಗಾವೇಂ ಹಗೆಯೆ
ವಶವಹುದೆ ನಮಗೆನಲು ಮುನ್ನ ಮಾಡದೆ ಬಂದು ಬಯಸಲೆಲ್ಲಿಯದೆಂಬರು ೨೩

ನೀಡಬೇಕು” ಎಂದನು ಅಪ್ರತಿಮಸಿದ್ಧನು. ೨೧. ‘ಗುಣವಂತನೇ, ಪುಣ್ಯದ ಗಣಯೇ, ಶಿವಸಿದ್ಧಕುಲದ ತಲೆಮಣಿಯೇ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಋಣಿಯಾದವನೇ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ, ದಯದ ರಾಶಿಯೇ, ಈ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆ? ಹೋಗು, ಅವನನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧಾರಮಾಡು, ಹೋಗು, ಈಗಲೇ ಹೋಗು’ ಎಂದು ಫಣಿಭೂಷಣನಾದ ಪರಶಿವನು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಗಿ ಹೊರಟು ಮೇರುವಿನ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಮನ ‘ಸಂಯಮಿನಿ’ ಎಂಬ ನಗರದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕಿದನು. ಅವನ ಪ್ರಯಾಣ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಇತ್ತು. ೨೨. ಆ ನಗರದ ರಸ್ತೆಯ ಅಗಲಕ್ಕೂ ಹೋಗುವ ಪಾಪಿಗಳೇ. ಅವರ ದಾರಿಯೆಲ್ಲ ಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ, ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ, ಚುಚ್ಚುವ ಮೂತಿಯ ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಕಾಲಿನಿಂದ ಹರಿದ ರಕ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುರಿದಿತ್ತು. ನಡೆಯ ಲಾರದವರನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ ಸುಡುವ ಬಿಸಿಲು ಬಿದ್ದು ದೇಹ ಕಾವಿನಿಂದ ಬೇಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬೇಗೆಯಿಂದ ತಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾಪಕರ್ಮಿಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಸಂತಾಪ ಪಡುವಷ್ಟು ದುಃಖದಿಂದ ಬಳಲುವವರು ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮದೂತರು ವಿವಿಧ ಔಪಚಾರಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ೨೩. “ಹಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಸದೃಶವಾದ ಅನ್ನ, ಬಿಸಿಲಿನ

ಆವಾಹ ಧರ್ಮಪುರುಷರಿಗೆ ಆ ಕಾಲ ತಾ
ನಾವ ರೂಪಾಗಿರ್ಪನೆಂದೆನಲು ಪಾಪಿಗಳ
ಜೀವಮಂ ಕೊಂಬ ಯಮನಾಗಿಯೆ ಭಯಂಕರಾಕಾರಮಂ ತಾಳ್ವಿರ್ಪನು
ದೇವದ್ವಿಜಾದಿ ಪೂಜಾತತ್ಪರರಿಗಾವ
ಭಾವವದಪಿಳು ತಾಳ್ವು ರೂಪಾಗಿ ಧರ್ಮನಂ
ತಾ ವಿನಯ ಮೃದು ಮಧುರ ವಾಕ್ಯದಿಂದಿರುತ ಗುರುವಂ ಕಾಣುತಿದಿರೆದ್ದನು ೨೪

ಹಿಂದೊಬ್ಬ ಸಾನಂದನೆಂಬ ಶಿವಯೋಗಿಯಂ
ದಂದೊಮ್ಮೆ ನರಕವರೆಯಾಯ್ತು ಮತ್ತಿಂದೀತ
ನಿಂದ ನೆಹಿ ಹಾಳಾಗದಿರದೆಂದು ನಡುಗುತಿದಿರೆದ್ದು ಪರಿವಾರವೆರಸು
ಬಂದು ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ಭಯ
ಬಂದ ಕೈಗೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಂ ತಪ್ಪಾಗ
ಮುಂದೆ ನಾನಾ ಭಯಂಕರದೊಳಿಹ ನರಕವನದಾವ ಕವಿ ಬಣ್ಣಿಸುವನು ೨೫

ಬೇಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಭತ್ತಿ, ಅತಿಯಾಗಿ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ ತಂಪಾದ ನೀರು, ನಡೆಯುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಾದವರಿಗೆ ಮೆಟ್ಟುಗಳು, ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎಲೆ ಅಡಕೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಅವೆಲ್ಲ ಏಕೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ 'ಶೀತ ವಾತ ಉಷ್ಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದವರಿಗೆ ನಾವೇನು ವೈರಿಗಳೆ?' ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಅವನ್ನು ಕೊಡುವಿರಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ "ಹಿಂದೆ ಈ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಾನೇ ಬಂದೀತು?" ಎನ್ನುವವರು ಆ ಧರ್ಮದೂತರು. ೨೪. "ಯಾವ ಯಾವ ಧರ್ಮಪುರುಷರಿಗೆ ಯಮನು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, "ಪಾಪಿಗಳಿಗೆ ಜೀವವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಯಮನಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ದೇವರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಇತರ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರಾದವರಿಗೆ ಅವರು ಯಾವ ಭಾವದಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೋ ಆಯಾ ಭಾವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಧರ್ಮಪುರುಷನಾಗಿ ವಿನಯದಿಂದ, ಮೃದುವಾದ ಮಧುರವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂಥ ಯಮಧರ್ಮರಾಜನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ತನ್ನ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ೨೫. ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಸಾನಂದ ಎಂಬ ಶಿವಯೋಗಿ ನರಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ನರಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರ್ಧ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಈ ದಿನ ಈ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಶಿವಯೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಏನು ಒಟ್ಟು ನರಕಲೋಕವೇ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ! ಎಂದು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಯಮನು ಪರಿವಾರಸಹಿತ ಬಂದನು. ಬೇಗಬೇಗನೆ ಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದನು; ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಅವನನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕೈಕೊಟ್ಟು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಆಗ ಆ ನರಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ

ಪರನಿಂದೆ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ ಸುರಾಪಾನ
 ಗುರುತಲ್ಪಕಂ ಪ್ರಾಣವಧೆ ಸುವರ್ಣಸ್ತೇಯ
 ಪರದಾರ ಗೋಹತ್ಯ ಮಿತ್ರವಂಚನಮಗಮ್ಯಾಗಮನ ನೀಚಸಂಗ
 ನಿರಪವಾದವಭಕ್ಷ್ಯ ಭಕ್ಷಣಂಗಳು ದುರಾ
 ಚರಣೆ ನಿರ್ದೈವತೆ ಕೃತಘ್ನತೆ ಬ್ರಹ್ಮವಧೆ
 ಹರಭಕ್ತವೈರ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಪ್ರಹಸನದ ನರಕದಂಡನೆಯೆಸೆದುದು

೨೬

ಅಜಿದಜಿದು ಪಾಪಮಂ ಮಾಡಿದಧಮರನು ಕೆಡೆ
 ಇಜಿಸು ಹೊಡೆ ಕಡಿ ಕೆತ್ತು ಕೀಸು ಕೊಱಿ ಕೆರೆ ಕುಸುರಿ
 ದಜೆ ಕಾಸು ಚುಚ್ಚು ಸುಡು ಹಿಂಡಿ ಹಿಳಿ ಹಿಕ್ಕು ಹರಹೆಂದೆಂಬ ಘಲ್ಲಣೆಗಳ
 ಮಜುಗಿ ಮೊರೆಯಿಡುವ ಕಿಂಕುರ್ವಾಣ ವಚನದಿಂ
 ದೊಜಲಿ ಬಾಯ್ತಡುವ ನರಳುವ ಚೀಜಿ ಮಾಣದಸು
 ವಜಿಯಪ್ಪ ನರಕಿಗಳ ನಾನಾ ರವಂಗಳಿಂ ನರಕವದ್ಭುತವಾದುದು

೨೭

ಭಯಂಕರ ನರಕಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕವಿ ತಾನೆ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದಾನು? ೨೬. ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದು, ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹವನ್ನೆಸಗುವುದು, ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುವುದು, ಗುರುವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು, ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕದಿಯುವುದು, ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮೋಹಿಸುವುದು, ಗೋವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡುವುದು, ಹೋಗಬಾರದ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದು, ನೀಚರ ಸಹವಾಸ ಬೆಳಸುವುದು, ಅಪಕೀರ್ತಿ ತರುವಂಥ ನೀಚ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು, ತಿನ್ನಬಾರದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು, ಅನಾಚಾರಮಾಡುವುದು, ದೈವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದೆ ಇರುವುದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು, ಶಿವನ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶತ್ರುತ್ವವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವುದು - ಮುಂತಾದ ಚರ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನರಕಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ೨೭. “ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಪಾಪಮಾಡಿದ ಪಾಪಿಷ್ಠರನ್ನೂ, ನೀಚರನ್ನೂ, ಹೊಡೆದು ಬೀಳಿಸು, ಚುಚ್ಚಿ ಕೆಡಹು, ಹೊಡೆ, ಕತ್ತರಿಸು, ಕೆತ್ತು, ಕೊಚ್ಚು, ಕೊರೆ, ಕೆರೆದುಹಾಕು, ಸಣ್ಣಸಣ್ಣದಾಗಿ ತರಿದುಹಾಕು, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಸು, ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚು, ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಡು, ಅವರನ್ನು ಬಟ್ಟೆಹಿಂಡುವಂತೆ ಹಿಂಡು, ತಿರುಚು, ಹಿಸುಕು, ಬಿಡಿಸು”, ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡುವ ಮಾತಿನ ಆರ್ಭಟಕ್ಕೆ ನೊಂದು ದೀನರಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಒರಲುತ್ತ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುವ, ನರಳುವ, ಚೀರುವ, ಅರ್ಧಪ್ರಾಣರಾಗಿರುವ ನಾರಕಿಗಳ ವಿವಿಧ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಆ ನರಕನಗರ

ಕೊಂಕು ಸರಳಿಂ ಹೊಸೆವ ಚಕ್ರದಿಂದಿಡುವ ಕುರು
 ಪಿಂ ಕೆರೆವ ಕಾದಂಬಿನಿದೆಸುವ ಹೆಗ್ಗೊಂಚಿ
 ಯಿಂ ಕೊಯ್ವ ಕೊಡಲಿಯಿಂ ತಟೆವ ಖಡ್ಗದಿ ಹೊಡೆವ ಹೇಂಟಿಯಿಂದಿಡುಬುವ
 ಅಂಕುಶದೊಳೆತ್ತುವಲಗಿಂದಿಟೆವ ಕತ್ತರಿಗ
 ಲಿಂ ಕತ್ತರಿಸುವ ಬಾಚಿಯಳು ಕೆತ್ತುವ ಕತ್ತಿ
 ಯಿಂ ಕಡೆವ ಕರಗಸದಿ ಕೊಪ್ಪಿವ ರೌರವದ ನರಕಂ ಭಯಂಕರವಾದುದು ೨೮

ಸೆಳೆವ ಸೇದುವ ಬೀಸುವೊಗೆವ ಕುಸುಕುವ ಹಿಂದಿ
 ಹಿಳಿವ ಕೆಡಹುವ ಹೊರಜೆ ಹೊಸೆವ ತಿರುಹುವ ಮುರುಹು
 ವೆಳೆವ ನೇರುವ ತೆಗೆವ ತೇವ ಕಾಸುವ ಕೆರೆವ ಸುಡುವ ಸಂಧಿಸಿ ಚುಚ್ಚುವ
 ಕುಳಿಯೊಳಿಕ್ಕುವ ಮುದುಡಿ ಮುಚ್ಚಿ ಮುಗ್ಗುವ ಮುಳಿವ
 ಬಳೆಗಳೆವ ಹೋಳ್ಳ ಸೀಳ್ವಾಟಿಸುವ ನೆಪ್ಪಿ ಸುಲಿವ
 ಖಳಂ ಕಳಕಳದ ಕೋಳಾಹಳದೊಳಾ ರೌರವಂ ಭಯಂಕರವಾದುದು ೨೯

ಕಾಹೇಟಿ ಕೆಂಗಲಿಪ ಕರ್ಬೊನ್ನ ಪುತ್ತಳಿಯ
 ನೇಹದಿಂ ನಿನ್ನ ಮನದೋಪಳೆಂದಪ್ಪಿಸುವ
 ರಾಹ ಎಂದಳುಕಿದಡೆ ಮುನ್ನ ಪರಸತಿ ಪುರುಷರಿಹಗಂದು ಕಾಣ್ವುದೇನು
 ಲೋಹರಸಮಂ ಕಾಸಿ ಮದ್ಯವಿದೆಯೆಂದೆಪ್ಪಿಯೆ
 ದೇಹಮಂ ಸುಡುತೊಳಗನಿಳಿಯೆ ಚೇಟಿದೊಡೆ ಸುಖ
 ಬೇಹುದುಂ ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಕಾದ ಕಗ್ಗಲ್ಲ ಫಲವೆಂದವಂ ತಂದೀವರು ೩೦

ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ೨೮. ವಕ್ರವಕ್ರವಾದ ಸರಪಳಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಹೊಸೆಯುವ, ಚಕ್ರದಿಂದ ಹೊಡೆಯುವ, ಕುರುಸೆಂಬ ಆಯುಧದಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಕೊರೆಯುವ, ಕಾಸಿದ ಬಾಣದಿಂದ ಚುಚ್ಚುವ, ದೊಡ್ಡದಾದ ಕೊಂಚಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುವ, ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುವ, ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುವ, ದೊಡ್ಡದಾದ ಈಟಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚುವ, ಅಂಕುಶದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ, ಕತ್ತಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಇರಿಯುವ, ಕತ್ತರಿಗಳಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುವ, ಬಾಚಿಯಿಂದ ಕೆತ್ತುವ, ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುವ, ಗರಗಸದಿಂದ ಸೀಳುವ ರೌರವ (ಭಯಂಕರ) ನರಕ ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು. ೨೯. ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ, ಬೀಸುವ, ಎಸೆಯುವ, ಕುಕ್ಕುವ, ಹಿಂಡುವ, ಪುನರಪಿ ಹಿಂಡುವ, ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಸುವ, ಹುರಿಯಂತೆ ಹೊಸೆಯುವ, ತಿರುಚುವ, ಮಡಚಿ ಎಳೆಯುವ, ಕತ್ತರಿಸುವ, ಕಿತ್ತುಹಾಕುವ, ತೇಯುವ, ಕಾಸುವ, ಕೆರೆದು ಕೆರೆದು ಹಾಕುವ, ಬೇಯಿಸುವ, ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಚುಚ್ಚುವ, ಹಳ್ಳ ತೋಡಿ ಅದರಲ್ಲಿಡುವ, ಮುದುರಿಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮುಗ್ಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ, ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಕಳಚುವ ಎರಡು ತುಂಡುಮಾಡುವ, ಒಣಗಿಸುವ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚರ್ಮವನ್ನು ಸುಲಿಯುವ ದುಷ್ಕರ ಅರ್ಭಟದ ಕೋಲಾಹಲದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಆ ರೌರವನರಕ ಭಯಂಕರವಾಯಿತು. ೩೦. ಕಾವು ಹೆಚ್ಚಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು 'ನಿನ್ನ ಮನೋರಮೆ ಅವಳು, ಅವಳನ್ನು

ಪರರ ಧನವಂ ರಾಜಚೋರ ಕೃತ್ಯದಿ ಕೊಂಡು
 ಪರಿಪರಿಯ ವಸ್ತ್ರವಾಭರಣ ವಾಹನವನಾ
 ದರಿಸಿ ಸುಖಿಸಿದ ಸುಖಿಯ ಕಂಡು ಮಿಗೆಯುಡಿಸುವರು ತೊಡಿಸುವರು ಮುಡಿಯಿಸುವರು
 ಹಿರಿದಪ್ಪ ಉರಿಯ ನಾಲಗೆಯ ವಸ್ತ್ರವ ಕಾದ
 ಸರಪಳಿಯ ಕಟಕ ಮುದ್ರಿಕೆ ಮಂಡನಂಗಳಂ
 ಬರಿಮುಗುಳ್ಳುಳ್ಳರಲ್ಲಳೆಂದು ಕೆಂಡವ ಮುಡಿಸುವರು ಲೋಗರೊಡವೆಯೆನುತ ೩೧

ಪರಿಪರಿಯ ರೌರವಂಗಳ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಕೊ
 ಕೈರಿಸುತ್ತ ಬರವರಲು ಮುಂದೆ ನಾಯಕನರಕ
 ದುರವಶೆಯ ದಂಡನೆಯನನುಭವಿಸಿ ಕಾದುಕ್ಕುವಧಮ ರಸಕೂಪದೊಳಗೆ
 ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ವರಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ
 ಕರುಣಿಸೆಂದೊಪಲಿತಡಿಗಡಿಗಾಳುತೇಳುತ್ತ
 ಇರದೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಕಂಡಂ ಜಗದ ಗುರುವನಾ ಬಿಲ್ಲೇಶ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನು ೩೨

ಸ್ನೇಹದಿಂದ ತಬ್ಬಿಕೋ' ಎಂದು ಬಲವಂತಪಡಿಸುವ, ಅವನು ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ ಹಿಂಜರಿದರೆ, ಹಿಂದೆ 'ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳ ಗಂಡನನ್ನೂ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕಂಡ ಸುಖ ಹೇಗಿತ್ತು?' ಎಂದು ಹೇಳುವ ದೂತರು. ಲೋಹದ ರಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿ ಕುದಿಸಿ, ಇದೇ ಹೆಂಡ ಎಂದು ಬಾಯಿಗೆ ಸುರಿಯಲು ಅದು ದೇಹವನ್ನು ಸುಡುತ್ತಾ ದೇಹದೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದಾಗ ಅವನು ಕಿಟಾರನೆ ಕಿರುಚಿದಾಗ, 'ಕುಡಿಯುವ ಸುಖ ಬೇಕಲ್ಲವೆ?' ಎಂದು ಹಂಗಿಸುವ ಯಮಕಿಂಕರರು. ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದುದರ ಫಲವೆಂದು ಕಾಸಿದ ಕಗ್ಗಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೩೧. ಹೆರವರ ಹಣವನ್ನು ರಾಜರಾಗಿ ಚೋರರಾಗಿ ಕದ್ದು ತಂದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ವಾಹನ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಪುರುಷರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಉರಿಯ ನಾಲಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾದ ಸರಪಳಿಯ ಕಡಗಗಳನ್ನೂ ಉಂಗುರಗಳನ್ನೂ ಅಲಂಕಾರಗಳಾಗಿ ತೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಂಡವನ್ನು ಆಗ ತಾನೆ ಮೊಗ್ಗಾಗಿದ್ದ ಅರಳಿದ ಹೂವುಗಳೆಂದು ಮುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೩೨. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರೌರವಸ್ವರೂಪದ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ನೋಡಿ ಅಸಹ್ಯಪಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಂದೆ ನರಕಗಳೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟತರವಾದ ಆತುರದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಕಾದು, ಮೇಲೇರಿ ಬರುವ ಅಧಮ ರಸದ ಬಾವಿಯ ಒಳಗಿನಿಂದ 'ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ವರ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ಕರುಣಿಸು, ಕಾಪಾಡು' ಎಂದು ಅರಚುತ್ತ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮುಳುಗುತ್ತ ಏಳುತ್ತ ಮುಳುಗ ಲಾರದೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ ಆ ಬಿಲ್ಲೇಶ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. ಅವನಿಗೆ ಲೋಕಗುರುವಾದ

ದುರುಳತನದಿಂದ ದೇವರಾಜ್ಞೆಯಂ ಮೀರಿ ದು
ಸ್ತರ ನರಕದೊಳು ನವೆದೆನ್ನಾಪಿನಖಿಳಕ
ಗುರುವೆ ಪುಣ್ಯದ ಕರುವೆ ಭಕ್ತಸುರತರುವೆ ಎಂದತಿಧೈನ್ಯದಿಂದೊಪಲಲು
ಕರಣಂ ಕಲಕಿ ಮತಿ ಮಾಸಿ ಮುದವದಿರಿ ಹಿರಿ
ಯರ ಬಲ್ಲಹಂ ಧೈರ್ಯ ಮೇರು ಕರುಣಾಬ್ಧಿ ನೆನೆ
ವರ ನಿಧಾನಂ ಮಗನೆ ಬಾರೆಂದು ನೀಡಿದಂ ನಿಜಕರದ ಲಾಕುಳವನು

೩೩

ವಿನುತ ಲಾಕುಳವನಾ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಪಿಡಿದೊಡಾ
ತನ ಕಾಲ ಪಿಡಿದವನ ಕಾಲನೊಬ್ಬಾತನಾ
ತನ ಕಾಲ ಪಿಡಿದವನ ಕಾಲನದಿದೆನ್ನದೆಲ್ಲಾ ನರಕಿಗಳು ತಪ್ಪದೆ
ತನತನಗೆ ಪಿಡಿದು ತುಳುಗಿದ ನರಕ ಮಾಲೆಯಂ
ವಿನಯದಿಂದೆತ್ತಿ ಮೆಳೆದಂ ನರರ ಮಾಲೆಯಭವ
ಯನು ತುಡುಕಿ ನೆಗಪಿ ರುದ್ರಂಗೆ ಮಾಜುವ ಮಾಲೆಗಾಜನೆಂಬಂತಾಗಳು

೩೪

ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನು ಕಂಡನು. ೩೩. “ದುಷ್ಟತನದಿಂದ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಈ ಪಾರಾಗಲಾರದ ನರಕದಲ್ಲಿ ಸಮೆದೆನು. ಇನ್ನು ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸಲಾರೆ, ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಏಕೈಕ ಗುರುವಾದ, ಪುಣ್ಯದ ಕೂಸಾದ, ಭಕ್ತರ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾದ ಮಹಾಮಹಿಮನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸು, ಕಾಪಾಡು” ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ದೀನನಾಗಿ ಒರಲುತ್ತಿದ್ದನು ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. ಅವನ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅಂತಃಕರಣ ಕಲಕಿತು. ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕಾಯಿತು. ಸಂತೋಷ ಅಲುಗಾಡಿತು. ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹಿರಿಯನಾದ, ಧೈರ್ಯದ ಪರ್ವತವಾದ, ಕರುಣೆಯ ಸಮುದ್ರನಾದ, ನೆನೆಯುವವರ ಸಂಪತ್ತಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ‘ಮಗನೇ ಎದ್ದು ಬಾ’ ಎಂದು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ದಂಡದ ಕೋಲನ್ನು ಅವನೆಡೆಗೆ ಚಾಚಿದನು. ೩೪. ಆ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತವಾದ ದಂಡವನ್ನು ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಕೂಡಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿದನು, ಆಗ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ ಕಾಲನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪಾತಕಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದನು. ಅವನೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದನು. ಆಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಆ ಕೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾರಕ ಅವನ ಕಾಲನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ಅವನು ಇವನು ಎನ್ನದೆ ಒಬ್ಬರಾಗುತ್ತಲು ಒಬ್ಬರು ಒಬ್ಬಬ್ಬರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಪ್ಪದೆ ನರಕದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು! ಹೀಗೆ ಲಾಕುಳವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ ಕಾಲನ್ನು, ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದ ನಾರಕಿಗಳ ಸಮೂಹ ಒಂದು ಮಾಲೆಯಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ವಿನಯದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿ ನರಜನಿಗಳ ಸಂಸಾರದ ಹಾರವನ್ನು ಪೋಣಿಸಿ, ಸರಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದು ರುದ್ರನಿಗೆ ಮಾರಲು ಹೂಮಾಲೆ

ಭರವಸದಿ ತೆಗೆಯುತ್ತ ನೆನೆದು ಶಂಕಿಸಿ ತೆಗೆಯ
ಲರಿದೆನುತ್ತಿಳುಹಲನುಗೈಯುತ್ತಿರೆ ಕಂಡಿದೇಂ
ಮರಳಿ ಬಿಡದೆಲೆಲೆ ತೆಗೆ ತಂದೆ ಕಾಲ್ ಪಿಡಿದು ನೋಯುತ್ತಲಿವೆ ಕೈಬಿಡುತಿವೆ
ತರಣಿ ಮೂಡಲು ತಿಮಿರವೇ ಆಯ್ಕೆ ದಮ್ಮಯ್ಯ
ತರಹರಿಸಲಾಡಿದೀ ಬಿದ್ದವಯ್ಯೋ ದಯಾ
ಶರಧಿ ಶಿವಧೋ ಕರುಣಿಸೆಂದು ನರಕದ ನರರ ಮಾಲೆ ನೆಹಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟುದು ೩೫

ನಸುನಗೆಯ ಸಿರಿಮೊಗದ ಕಾರುಣ್ಯಲೋಚನದ
ವಸುಮತಿಯ ಶಶಿಮೌಳಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ದಯಾ
ರಸಚಿತ್ತನಭಯಹಸ್ತವನೆತ್ತಿ ಹೆದಲಬೇಡೊಬ್ಬನಂ ತೆಗೆಯಬಂದು
ಅಸುಗತಿಯ ಜೀವರೆಲ್ಲರನೆತ್ತಿದೊಡೆ ವಿಷಮ
ವಿಷಕಂಠನೇನೆಂಬನೆಂದೆನೆಯೆನಿದ ಬನ್ನ
ವಿಸಿ ಬಂದು ತೆಗೆವೆನೆಂದಾಡಿ ನಡೆದಂ ರಜತಗಿರಿಗೆ ಸಿದ್ಧರ ದೇವನು ೩೬

ಬಂದು ಕಂದರ್ಪದರ್ಪಾಂಭೋಧಿ ಪರಿಮಥನ
ಮಂದರಾಕಾರನಂ ಕಂಡು ವಂದಿಸಿ ತೊಲಗಿ
ನಿಂದೊಡೇಂ ಕಂದ ನೀನೆಂದಂತೆ ಗುಡ್ಡನಂ ನರಕದಿಂ ತೆಗೆದು ತಂದಾ
ಎಂದಡಾ ನರಕದೊಳಗುಳ್ಳ ನರಕಿಗಳೆಮ್ಮ
ನಿಂದೊಡನೆ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಶಿವದಿಡೆ ಮನಂ
ನೊಂದೆತ್ತುವಾರ್ತದಿಂ ಬಂದೆನನುಮತಿಗೊಡುವುದೆಂದನಚಳಿತಸಿದ್ಧನು ೩೭

ಕಟ್ಟಿದ ಮಾಲೆಗಾರನಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು. ೩೫. ಅತ್ಯಂತ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾ ಯೋಚಿಸಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಉದ್ಧರಿಸಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು. ಉದ್ಧರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾರಕಿಗಳು ಕಂಡರು. “ಅಯ್ಯ ಉದ್ಧಾರಕನೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಪುನಃ ಹಿಂದಕ್ಕೆ, ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಬೇಡ, ದಯವಿಟ್ಟು ಉದ್ಧರಿಸು, ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಕೈ ನೋಯುತ್ತಿವೆ. ಹಿಡಿದು ಹಿಡಿದು ಕೈಜಾರುತ್ತಿವೆ, ಜಾರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಎತ್ತು. ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಕತ್ತಲೆ ಸುಳಿದೀತೆ? ಅಯ್ಯ! ನಿಮ್ಮ ದಮ್ಮಯ್ಯ. ನಾವು ತಾಳಲಾರೆವು. ಅಯ್ಯೋ, ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅಯ್ಯ ದಯಾ ಸಮುದ್ರನೇ, ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ ಶರಣಾಗತರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಕರುಣಿಸು, ಕೃಪೆಮಾಡು” ಎಂದು ಆ ನರಕದ ಜೀವಿಗಳ ಮಾಲೆ ಒಂದೇ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿತು. ೩೬. ಮುಗುಳುನಗೆಯ, ಕಳೆ ತುಂಬಿದ ಮುಖದ, ಕೃಪೆ ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣುಗಳ, ಆ ಭೂಲೋಕದ ಚಂದ್ರಚೂಡ ಸಿದ್ಧರಾಮ, ದಯಾರಸಚಿತ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ರಕ್ತಕ ಹಸ್ತವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ, “ಹೆದರಬೇಡಿ, ಒಬ್ಬನನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಎತ್ತಲು ಬಂದು ಪ್ರಾಣವಿರುವ ಜೀವಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಪಾಡಿದರೆ ಭಯಂಕರನಾದ ವಿಷಕಂಠ ನನ್ನನ್ನು ಏನೆನ್ನುತ್ತಾನೆಯೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ಇದನ್ನು ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅನಂತರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಿದ್ಧರೊಡನೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ೩೭. ಮನುಷ್ಯನ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆದ ಮಂದರ ಪರ್ವತದ

ಹಿಂದೆ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದೋಷ
ವ್ಯಂದಮಂ ಮಾಡಿದಾ ದೋಷವಿಲ್ಲದೆ ನರಕ
ದಂದುಗದೊಳಿಕ್ಕದಾ ನರಕದಿಂ ಶುದ್ಧರಾದಲ್ಲದೇಳಲ್ ಬಾರದು
ಇಂದು ನರಕಿಗಳೆಲ್ಲರಂ ನೀನು ತೆಗೆವಡೆಮ
ಗೊಂದು ಲಂಚವನೀಯಬೇಕೆಂದು ಶರಣಕುಮು
ದೇಂದು ಲೀಲಾಲೋಭದಿಂ ನುಡಿದಡೇನು ಬೇಕೆಂದನಚಳಿತಸಿದ್ಧನು

೩೮

ಮೇದಿನಿಯೊಳಾದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನತದುರಿತನಿ
ಭೇದಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲೋಕದ ಯಂತ್ರವಿದ್ಯಾ ವಿ
ನೋದಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆ ತುಪ್ಪವಂ ನೆರಪಿ ತಂದು
ಆದರದೊಳಭಿಷೇಕವಂ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಧಾನಿಕ
ರಾದರ್ಗ ಮದುವೆ ಸಾವಿರವನೊಂದೇ ಲಗ್ನ
ದಾದಿಯೊಳು ಮಾಡಿದೊಡೆ ತೆಗೆವುದಿವಟೆಂದಲ್ಲದವರಘಂ ಕೆಡದೆಂದನು

೩೯

ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದ ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡು, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ
'ಏನು ಮಗು, ನೀನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು
ಬಂದೆಯಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ "ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ಆ ನರಕದಲ್ಲಿದ್ದ
ಎಲ್ಲ ನರಕಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಇಂದೇ ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ ಕಾಲನ್ನು
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹಟಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆಕ್ರಂದನ ಕೇಳಿ
ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನೋಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ
ಬೇಡಲು ಬಂದೆ ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು" ಎಂದು ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತನಾದ
ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಹೇಳಿದನು. ೩೮. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು. "ಮನುಷ್ಯರು
ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅನೇಕ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿದ ದೋಷಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ, ಅವರನ್ನು ನರಕದ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ
ಒಡ್ಡಲೇಬೇಕು. ಅವರು ನರಕದಲ್ಲಿ ತತ್ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ,
ಪವಿತ್ರರಾಗದೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ
ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ನೀನು ನರಕದ ಕಷ್ಟದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೆ ನಮಗೆ ನೀನು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು!" ಎಂದು
ತನ್ನ ಲೀಲೆಯ ಜಿಪುಣತನವೊಂದನ್ನು ನೆಪಮಾಡಿ ಶರಣಜನವೆಂಬ ನೈದಿಲೆಗಳಿಗೆ
ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಶಿವ ಹೇಳಿದನು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಚಲಿತನಾಗದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು 'ನಿನಗೆ
ಏನು ಬೇಕು. ಹೇಳು' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ೩೯. 'ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಅದಿ
(ಮೂಲ) ಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಗೆ,
ಲೋಕಯಂತ್ರವನ್ನು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿ ವಿನೋದಿಸುವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ
ಸೊಲಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ತಂದು ಅದರಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಣವಿಲ್ಲದ

ದೊರಕಿಸುವೆನೆಂದಿಡಲೆಯೆತ್ತ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾ
 ವಿರ ಸೊಲಿಗೆ ಘೃತವೆತ್ತಲೊಂದೆ ಲಗ್ನದೊಳು ಸಾ
 ವಿರ ಮದುವೆಯೆತ್ತ ಮಾಡಿದರುಂಟೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ ಬಯಸಿದಧಿಕರುಂಟೆ
 ಭರದೊಳೊಂದಂ ಕೋಟಮಡಿಯಾಗಿ ಕೋಟಗಳ
 ನೊರಸಿಯೊಂದಾಗದಂತಾಗಿಸುವ ಮಹಿಮೆ ದೇ
 ವರಿಗೆ ನಿಜಮಾಡಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬವಂ ನೀನೆ ನಾನೆನಿತವನೆಂದನು ೪೦

‘ಎಂದ ಮಾತಿಗಿಂದುಜೂಟನತ್ಯಾನಂದ
 ಸಂದೋಹದಿಂದಪ್ಪಿ ಕಾವನೇ ಕೋಯೆಂದು
 ನಂದಿಕೇಶನ ಕನಕರುಚಿರಚಿತ ವಾಳರೋಮದೊಳಗೊಪ್ಪಡಿಯನುಗಿದು
 ಸಂದ ವಜ್ರದ ಕಟ್ಟನಿಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟದನಾದಿ
 ಲಿಂಗದ ಶಿಖೆಯಲಿಟ್ಟು ತುಪ್ಪದಭಿಷವ ಮಾಡ
 ಲೊಂದೊಂದು ಬಂದು ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆಯಾಗಿ ಕೈಕೊಂಬೆನೆಂದನು ರುದ್ರನು ೪೧

ಬಡವರಿಗೆ, ಒಂದೇ ಲಗ್ನ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರನ್ನು ನರಕದಿಂದ ನೀನು ಉದ್ಧರಿಸಬಹುದು! ಈ ಎರಡೂ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ಆ ನಾರಕಿಗಳ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದನು. ೪೦. “ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವೆನೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಭೂಲೋಕವೆಲ್ಲಿ? ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಎಲ್ಲಿ? ಒಂದೇ ಲಗ್ನಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೇನು? ಮಾಡಿದವರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಹಾಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಂಥ ಒಂದು ಪವಾಡ ರೂಪದ ಸಾಧನೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನೆಷ್ಟರವನು? ಒಂದನ್ನು ನೂರಮಡಿಯಾಗಿ, ಅಲ್ಲ, ಸಾವಿರ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ, ಲಕ್ಷ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ, ಕೋಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿ ಒಂದಾಗದಂತೆ ನಡೆಸುವ ಮಹಿಮೆ ನಿನ್ನದು. ನನಗೆ ಹೇಳಿದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯನ ಕೈಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆದಂತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನು ನೀನು! ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇನಿದೆ?” ಎಂದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ೪೧. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪಾರ್ವತೀಶನಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಹರ್ಷಾತಿರೇಕದಿಂದ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡನು. ‘ಮಗನೇ, ತೆಗೆದುಕೋ’ ಎಂದು ನಂದಿಕೇಶನ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಮನೋಹರವಾದ ಬಾಲದ ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಕೂದಲನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವಜ್ರದ ಕಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನು: ಇದನ್ನು ಆದಿಲಿಂಗದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ತುಪ್ಪದ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡು. ಅದರಿಂದ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಒಂದೊಂದು ತೊಟ್ಟು ತುಪ್ಪವೂ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನಾನು ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆ ತುಪ್ಪದ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನೇನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಡ’ ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ

ಕಡೆಗೆ ದೊರೆಕೊಂಡೈಸು ಮದುವೆಯಂ ನೀ ಮಾಡಿ
 ದೊಡೆ ಕೋಟಮಡಿಯಾಗಿ ಕೈಕೊಂಬೆನೆನ್ನ ತೊಡೆ
 ಮಡದ ಮದಕರಿಯ ಭಕ್ತರ ಸಿರಿಯೆ ದುರಿತಗಜಹರಿಯೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಿರಿಯೆ
 ನುಡಿದವರನೆತ್ತುವುದು ಗುಡ್ಡರಾದಪರು ನಡೆ
 ನಡೆಯೆಂದು ಶೂಲಿ ಕಳುಪಲು ಬಂದನೆರಡನೆಯ
 ಮೃಡ ಸಿದ್ಧರಾಮನಖಳಕಳಾಭರಾಮನಸ್ಥಲಿತ ಪುಣ್ಯಾರಾಮನು

೪೨

ಆ ಮಹಾನರಕ ತೀರದೊಳೆಂದು ಶಿವಸಿದ್ಧ
 ರಾಮನಾಥಂ ನಿಂದು ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ
 ಕೈಮುಗಿದು ಪುಳಕಿಸುತ ಹಿಗ್ಗಿ ಹಾರೈಸಿಯುಚ್ಚರಿಸಲೆಂದಗಜೇಶನ
 ನಾಮಮಂ ಮಂಗಳಸ್ತೋಮಮಂ ಭಕ್ತರ
 ಪ್ರೇಮಮಂ ಪುಣ್ಯಾಭರಾಮಮಂ ನೆನೆವರ
 ಕ್ಷೇಮಮಂ ಸುಕೃತ ವಿಶ್ವಾಮವೆಂದೆನಿಪ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನನುಗೈದನು

೪೩

ಭರವಸೆ ನೀಡಿದನು. ೪೨. 'ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದಷ್ಟು ಭರವಸೆ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೋಟಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಕ್ತನನ್ನು ಶಿವನೇ ಹೊಗಳಲು ತೊಡಗಿದನು. 'ನನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡುವ ಮದಿಸಿದ ಆನೆಮರಿಯೆ, ಭಕ್ತರ ಐಶ್ವರ್ಯವೇ, ದುಷ್ಟಪಾಪಗಳೆಂಬ ಆನೆಗೆ ಸಿಂಹದಂತಿರುವವನೆ, ಏನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನುಳ್ಳ ಪರ್ವತವೇ, ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದವರನ್ನು, ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸು, ಅವರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಾಗುವರು, ಹೊರಡು ಅವರೆಲ್ಲ ಕಾದಿದ್ದಾರೆ, ಬೇಗ ನಡೆ' ಎಂದು ಶೂಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಿಂದ ಸುಂದರ ಸ್ವರೂಪನಾದ, ಎರಡಿಲ್ಲದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಮನೋಹರನಾದ, ಎರಡನೆಯ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ನರಕದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು. ೪೩. ಆ ಮಹಾನರಕದ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮ ದೃಢವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಕೈಗಳೆರಡನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಶಿವಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡನು. ಅವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈಶ್ವರನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಎತ್ತರದ ಕಂಠದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಸಮನಾಗಿ ಅಗಜಾಪತಿಯ ನಾಮವನ್ನು ಅವನ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು, ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು, ಪುಣ್ಯದ ಸುಂದರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು, ತನಗೆ, ಶಿವನಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯುವವರ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು, ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮನೆಯೆಂದೆನಿಸುವ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ (ನಮಃ ಶಿವಾಯ) ನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು.

ಹರ ಮಹಾದೇವ ಶಂಕರ ಮಹಾದೇವ ಪುರ
ಹರ ಮಹಾದೇವ ಸದ್ಗುರು ಮಹಾದೇವ ಸು
ಸ್ಥಿರ ಮಹಾದೇವ ಶಶಿಧರ ಮಹಾದೇವ ಲೋಕೈಕ ದೇವಾಧಿದೇವ
ಹರಹರ ನಮಃಶಿವಾಯೆಂದೂರ್ಧ್ವರವದೊಳು
ಚ್ಚರಿಸೆ ನಾಮಂ ಹರಿದು ನರಕಿಗಳನುದ್ಧರಿಸಿ
ಹೊಜವಂಡಿಸಲು ಕಂಡು ಹೊಜವಂಟುದಖಿಳ ನಾನಾ ಜೀವಜಾಲಂಗಳು ೪೪

ಪರಿಪರಿಯ ದಂಡನೆಗಳುಳ್ಳಧೋಗತಿಯನು
ತ್ತರಿಸಿದವು ನಿನ್ನಿಂದ ತಂದೆ ಭರದಿಂದ ಪುರ
ಹರಬಂದಿಕಾಣ ಕೈವಲ್ಯದಳವುಳಕಾಣ ಶುಭಸುಕೃತ ಸೂಜಿಕಾಣ
ನರಕಮದಮಥನ ಮಾಯಾದಿಶಾಪಟ್ಟ ರತಿ
ವರ ದರ್ಪದಳನ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ
ಕರುಣೆ ಕೈಕೊಂಡಿನ್ನು ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೆ ನೂಂಕದೆ ಸಲಹು ಸಲಹೆಂದರು ೪೫

ಮೊದಲಲೇ ಜನನ ಮರಣಕ್ಕಾಜಿವೆಂದಡಾ
ಗದು ವಸುಧೆಯೊಳಗೆ ನೀವೆಲ್ಲರುಂ ಹುಟ್ಟು ಬೇ
ಗದಿ ಬಂದಡುಪದೇಶವಿತ್ತು ಗುಡ್ಡರ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯಪಥಮಂ ತೋಜುವೆಂ
ಅಡಲಿಂದ ಜನನ ಮರಣವನು ಮಣಿಸಿ ಮುಕ್ತಿ
ಪದವನೀವೆಂ ಹೋಗಿ ಬೇಗವೆಂದಾ ಸತ್ಯ
ಸದನ ವರವದನ ಜಿತಮದನ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನೊಳಗಾದವರನು ೪೬

೪೪. 'ಹರನೇ, ಮಹಾದೇವನೇ, ಶಂಕರನೇ, ಮಹಾದೇವನೇ, ಪುರಹರನೆ, ಮಹಾ
ದೇವನೇ, ಸದ್ಗುರುವೇ, ಮಹಾದೇವನೇ, ಸುಸ್ಥಿರನೇ, ಮಹಾದೇವನೇ, ಚಂದ್ರಧರನೇ,
ಮಹಾದೇವನೇ, ಲೋಕೈಕ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಅಧಿದೈವನೇ, ಹರಹರಾ 'ನಮಃ ಶಿವಾಯ'
ಎಂದು ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ ಘೋಷಿಸಲು, ಆ ನಾಮದ ಶಬ್ದ ಅಲೆ ಅಲೆಯಾಗಿ ಹರಿದು
ನರಕಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನರಕದಾಳದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ತಂದಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗಡೆಗೆ
ಎಳೆದು ತಂದಿತು. ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವ ಸಮೂಹಗಳು ನರಕದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದವು.
೪೫. ನರಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪಾಪ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ
ಅಧೋಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಜೀವರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು
“ತ್ರಿಪುರಸಂಹಾರಿಯನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡವನೆ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವವನೆ,
ಮಂಗಳಕರವೂ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವೂ ಆದವುಗಳನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡುವವನೆ, ನರಕದ
ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಕಡೆದು ಅಡಗಿಸುವವನೆ, ಮಾಯೆಯನ್ನು ಧೂಳಿಪಟಮಾಡುವವನೆ,
ರತಿಯ ಪತಿಯಾದ ಮನ್ಮಥನ ದರ್ಪವನ್ನು ಅದುಮಿಡುವವನೆ, ಸದ್ಗುರುವೇ,
ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ಕರುಣೆ, ನಿನ್ನಿಂದ ನಾವು ಈ ನರಕವಾಸವನ್ನೂ, ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ
ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವು. ನೀವು ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳುಳ್ಳ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸದೆ
ನಮ್ಮನ್ನು ಸಲಹು, ಕಾಪಾಡು, ರಕ್ಷಿಸು” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.
೪೬. 'ಈಗ ತಾನೆ ನೀವು ನರಕದ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ.

ತನತನಗೆ ಪೊಡವಂಟು ಪೋದರಾ ತಂತಮ್ಮ
ಜನನಸ್ಥಳಕತ್ತಲಿತ್ತ ನಡೆತಂದು ಮ
ತ್ಸುನಯದಿ ತರುಣೇಂದುಶೇಖರಂಗೆಜಿಗಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ
ವಿನುತ ಸಿದ್ಧರ ದೇವ ದೋಷವನದಾವನಾ
ಬಿನದದಿಂದಂದು ಪೊಕ್ಕನು ಮೆಜಿವ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ
ಘನಪುರವ ಶಿವಲಿಂಗದಾಗರವ ಭಕ್ತವರ ಸಂತೋಷದೊಂದಿರವನು

೪೭

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಹಮನೆಯ ಶೋಭನಕೆ ತಳು
ವಿಲ್ಲದೀ ವೈಶಾಖ ಪೌರ್ಣಮಿಗೆ ಬೇಗದಿಂ
ದೆಲ್ಲವಳವಡಬೇಹುದಕ್ಕಿ ಕಣೆಕಂ ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಸಾಧನವನು
ಹೊಲ್ಲೆನಿಸದಂತೆ ಭರವಸವಾಗಲೆಂದು ಗುರು
ವಲ್ಲಭಂ ಬೆಸಸೆ ಕೈಕೊಂಡು ಗುಡ್ಡರು ಪೇಟೆ
ಯಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀಕರಣಮಂ ಕೂಡಿ ಕೊಟ್ಟಣಮನಿಕ್ಕಿಸಿದರೇವೊಗಳ್ಳೆನು

೪೮

ಈಗಲೇ ಹುಟ್ಟಿನ ಸಾವಿನ ಜಂಜಡಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾಗೆವು, ನಮಗೆ ಆ ಕೋಟಲೆ ಬೇಡ-ಎಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು. ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಾಗಬೇಕು, ನನ್ನಿಂದ ಉಪದೇಶ ಪಡೆಯಬೇಕು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಶಿಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ನಿಮಗೆ ಪುಣ್ಯದ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನರಜನ್ಮದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವ ಜನನ ಮರಣಗಳು ಪುನಃ ನಿಮಗೆ ದೊರಕದಂತೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ ಪದವಿಯನ್ನು ಈಶ್ವರಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಆ ಸತ್ಯದ ತವರ್ಮನೆಯಾದ, ವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಗೆದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ೪೭. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಮಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಇತ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಬಾಲಚಂದ್ರನನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಸಿದ್ಧರ ಅಧಿಪತಿಯಾದ, ದೋಷವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದ ದಾವಾನಲನಾದ ಭಕ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆನಂದ ತುಂದಿಲನಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮನೆಯಾದ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ೪೮. “ಈ ವೈಶಾಖ ಪೌರ್ಣಮಿಯಂದು ನಡೆಯುವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯದ ಮಂಗಳೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಬೇಗ ಬೇಗ ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕು. ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿಹಿಟ್ಟು, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಸಾಧನಗಳೆಲ್ಲ ಶೇಖರವಾಗಬೇಕು. ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಪವಾಗ ಬಾರದು, ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಒದಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಬೇಕು” ಎಂದು ಗುರುಗಳೊಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಗುಡ್ಡರು ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಪೇಟೆಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು

ಕಾರಿಕಪ್ಪಂ ಹಂಡಹುಂಡ ಕೆಂದಂ ಬೆಳ್ಳಿ
 ಹೋರಿಗಳು ವೊಳಗಾದ ಹಿಂದಿಗೆ ಮೊದಲಿಗರ
 ದಾರಾರವರ್ಗ ಬೇಗದಲಿ ಬಹುದೆಂದು ಪ್ರಸಾದಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹೆ
 ದಾರಿದಾರಿಯೊಳು ನಾಲ್ಕರಡು ಯೋಜನ ಮುಟ್ಟು
 ಬಾರಿಸುವ ಕೊಂಬು ಮದ್ದಳೆ ಘಂಟೆಯಂದುಗೆಯ
 ಘೋರತರ ರಭಸದಲಿ ಕಡಲ ಕರೆಯೊಡೆದುದೆಂಬಂತೆ ಕವಿದೆಯ್ದುದರು ೪೯

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಕೇರಿಗಳ ಜನ
 ರೆಲ್ಲರುಂ ಹರಿಹರಿದು ಹರದ ಹಾರುವರೆಯ್ತಿ
 ನೆಲ್ಲ ರಾಜಾನ್ನ ಗೋಧಿಯನು ಹೊತ್ತಡಕಿ ಕುಟ್ಟುತ್ತ ಬೀಸುತ್ತ ಕೂಡೆ
 ಭುಲ್ಲವಿಸಿ ಸರವೆತ್ತಿ ಗುರುವ ಹಾಡುವ ಸೊಗಸಿ
 ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಹಿಮೆ ಬಳಲಿಕೆಯ ತೊಳೆದು ತಳು
 ವಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ಅಕ್ಕಿ ಕಣಕವ ರಾಸಿಮಾಡಿದರು ಮಹಮನೆಯ ಉಗ್ರಾಣಕೆ ೫೦

ಅಕ್ಕಿ ತಯಾರಿಸಲು ಕೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಅದರ ವೈಭವವನ್ನು ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೇ ಬಾಯಿ ಬಾರದು. ೪೯. ಕರಿಯ ಬಣ್ಣದ, ಮಿಶ್ರವರ್ಣದ, ಕೆಂಪಾದ ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯ ಹೋರಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಯಾರು ಒಡೆಯರೋ ಅವರನ್ನು ಬೇಗ ಬರುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಟರು. ಎಂಟು ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಧಿಯ ದಾರಿ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಕಹಳೆಗಳನ್ನು ಊದುತ್ತ, ಮದ್ದಲೆಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ, ಘಂಟೆಗಳನ್ನು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ, ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಧ್ವನಿಸುತ್ತಾ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗದಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾಡುವ ಶಬ್ದ ಸಮುದ್ರದ ದಡ ಒಡೆದು ಹೋಗುವಂತೆ ಸಮುದ್ರ ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ೫೦. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಗಳಿಂದ, ರಸ್ತೆಗಳಿಂದ, ಓಣಿಗಳಿಂದ ಜನ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ವರ್ತಕರು ಬಂದರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಂದರು. ಬತ್ತವನ್ನು ತಂದವರು ಕೆಲವರು, ಸೊಗಸಾದ ರಾಜಭೋಗ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಂದವರು ಕೆಲವರು, ಗೋಧಿಯನ್ನು ತಂದವರು ಕೆಲವರು. ತಂದು ತಂದು ರಾಶಿರಾಶಿಯನ್ನು ಸುರಿದರು. ಕೆಲವರು ಬತ್ತವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವರು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಬೀಸಿ ಸಜ್ಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರೇನೂ ಮೌನದಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸ್ವರವೆತ್ತಿ ಗುರುವನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿದರು. ಹಾಡುವ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮರೆತರು. ತಮ್ಮ ಆಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸದೆ, ತಡಮಾಡದೆ, ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದರು; ಗೋಧಿಯನ್ನು ರಾಶಿ ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಹಮನೆಯ ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ತುಂಬಿದರು.

ಬೆಳ್ಳಿ ಹಿಂಡುಗಳಂಥ ದೇಶದಿಂ ಹೇಡಿ ಬಂ
 ದೆಳ್ಳ ರಾಸಿಗಳ ತೆಲ್ಲಿಗರೊಯ್ಯು ಗಾಣವಾ
 ದೊಳ್ಳಿತೆನಿಸಿದ ತೈಲಕುಂಭಕೋಟಿಗಳ ತಂದರು ಹಿಂಡಿ ಕಚಡಿಗಾಗಿ
 ಬೆಳ್ಳಿಯರವುಡಿಯಂತಿರೆಸೆವ ಸೊಜ್ಜೆಗೆಗುಟ್ಟು
 ಬಳ್ಳಿಯಲಿ ತಿಳಿಸೇವಗೆ ರಾಸಿಗಳ ಮಾಡಿ
 ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲದರಸು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿದರು ಪರಡಿ ಸರವಳಿಗೆಯ

೫೧

ಉಪ್ಪು ಸಾಸವೆಯ ಮಾಗಾಯ ಸೆಳ್ಳಂಬಟೆಯ
 ಹಪ್ಪಳಂ ಕುಂಬಳದ ಸಂಡಗೆಯ ಸೇವಗೆಯ
 ನಿಪ್ಪವಿವು ಮೊದಲಾಗಿ ನೊರೆಸಂಡಗೆಯನು ಹುರಿಸಂಡಗೆಯ ಬಾಳಕವನು
 ತಪ್ಪದೆಲ್ಲಾ ಸಾಧನವನು ಸಂವರಿಸಿ ತಂ
 ದೊಪ್ಪಿಸಿದಡಪ್ರತಿಮ ಗುರುರಾಯ ಮೆಚ್ಚುತ್ತ
 ಕಪ್ಪುರದ ವೀಳೆಯವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟನು ಪ್ರಸಾದಗಳನು

೫೨

ಜಗಲಿಗಳ ಜಾಗದಂಕುರವೊಯಿದ ಕುಂಭಗಳ
 ಬಗಿದ ಬಂಗಾರಿಗಳ ಹಸುವಂದರವ ಮುಸುಕಿ
 ನೆಗೆದ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಸೂರ್ಯಾಣ ಪಂಚವರ್ಣದ ಚೂಳಿಕೆಗಳೊಪ್ಪಲು
 ಜಗ ಪೊಗಳೆ ಪುಲ್ಲಿಯ ಕಥಾಯಿ ಕಡೆಗಟ್ಟಿಂದ
 ಸೊಗಯಿಸಿದ ನೇತ್ರ ಸೂತ್ರಾವಳಿಗಳಿಂ ವಿವಾ
 ಹ ಗೃಹವೆಸೆಯಿತ್ತು ಗಿರಿರಾಜಸುತೆಯೆಸೆವ ಕಲ್ಯಾಣಶಾಲೆಯ ತೆಜದೊಳು

೫೩

೫೧. ಅಂಥದೇಶದವರು ಬಿಳಿಯ ಹೋರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎಳ್ಳಿನ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು
 ತಂದರು. ಅದನ್ನು ಗಾಣಿಗರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗಾಣ ಆಡಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ
 ಒಳ್ಳೆಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಮಡಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು.
 ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಕಿಚಡಿಗಾಗಿ ಕೂಡಿಟ್ಟರು. ಅರವನ್ನು ಉಜ್ಜುವುದರಿಂದ
 ಬರುವ ಸಣ್ಣನೆಯ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಪುಡಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ರವೆಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು
 ಹಲವರು. ಮತ್ತೆ ಹಲವರು ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಚೂರುಚೂರು ಸೇವಗೆಗಳ
 ರಾಶಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಕ್ಕಳು
 ರಾಜಕುಮಾರಿಯರೂ ಕೂಡ ಗೋಧಿಯ ಸೇವನೆಯನ್ನೂ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿದರು.
 ೫೨. ಉಪ್ಪು ಸಾಸುವೆ ಹಾಕಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ, ಅಮಟಿಕಾಯಿಗಳ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ,
 ಹಪ್ಪಳ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿನ ಸಂಡಗೆಗಳು, ಸೇವಗೆಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ನೊರೆಸಂಡಗೆ,
 ಹುರಿಸಂಡಗೆ, ವಿವಿಧ ಬಾಳಕಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೂಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು
 ಅಣಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಜನ ತಂದೊಪ್ಪಿಸಿದರು. ಶಿವಯೋಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ
 ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಪ್ಪುರದ ವೀಳೆಯದೊಡನೆ
 ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಶಿವನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.
 ೫೩. ಪೂಜೆಗೆ, ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅನೇಕ

ರತಿಯ ಕಾಮನ ಸರಸ್ವತಿಯ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಿರಿಯ
 ಸತಿಯ ನಾರಾಯಣನ ಚಿತ್ರ ವೀಧಿಗಳಲ್ಲಿ
 ಅತಿಶಯದುಮಾಮಹೇಶ್ವರರ ಸಹಚಿತ್ರ ಕಂಗತಿ ಚಿತ್ರಮಾಗಿ ತೋಜಿ
 ಲತೆಗಳಂ ಪತ್ರಂಗಳಂ ಸರ್ವತೋಭದ್ರ
 ತತಿಗಳಂ ಪುರುಷಮೃಗ ಪವನಸೂನುಗಳನಾ
 ಯತವಾಗಿ ಬರೆಸಿದಂ ಗುರುರಾಯ ತನ್ನ ನಿಷ್ಕಾಮತೆಯ ಕೀರ್ತಿಯಂತೆ

೫೪

ಸುಣ್ಣಸೊದೆಗಳ ಸಾರಣೆಯ ಕಾರಣೆಯ ಪಂಚ
 ವಣ್ಣ ಭರಿತದ ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳ ವೀಧಿಯೊಳು
 ಹಣ್ಣೆದ್ದ ಮಕರತೋರಣ ರತ್ನಕಾಂಸ್ಯತೋರಣವೋರಣಂಗಳಾಗಿ
 ಕಣ್ಣೆರಡವರು ಈ ಪುರದ ರಚನೆಯ ನೋಡೆ
 ಕಣ್ಣು ಸಾವಿರವಾದಡಹುದೆಂಬರಾಯಿಂದ್ರ
 ಕಣ್ಣುಸಂಖ್ಯಾತವಾದಡೆ ತನಿಯಲಾರ್ಕುಮೇ ಎಂಬನಿನ್ನೇವೋಗಳ್ಳನು

೫೫

ವೇದಿಕೆಗಳು, ಅಂಕುರಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಮಡಕೆಗಳು, ಚಿನ್ನದ ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಹಸರು ಚಪ್ಪರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿದ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕಸೂತಿಕೆಲಸಗಳ ವೈಭವಗಳು, ಐದು ಬಣ್ಣಗಳ ತುರಾಯಿಗಳು ಚಪ್ಪರದ ಮೇಲುಗಡೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿದವು. ಈ ಚಪ್ಪರದ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಜಗತ್ತೇ ಹೊಗಳುವಂತೆ ವಿವಿಧ ವರ್ಣಗಳ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ (ಪುಲ್ಲಿಯ, ಕಥಾಯಿ, ನೇತ್ರ, ಸೂತ್ರ) ಶೃಂಗರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ವಿವಾಹ ಮಂಟಪ ಲೋಕಮಾತೆಯಾದ ಪರ್ವತರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮದುವೆ ಮಂಟಪದಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ೫೪. ರತೀದೇವಿಯ ಚಿತ್ರ, ಅವಳ ಗಂಡನಾದ ಕಾಮನ ಚಿತ್ರಪಟ, ಸರಸ್ವತಿಯ ಚಿತ್ರ, ಅವಳ ಪತಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಚಿತ್ರಪಟ, ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯ ಚಿತ್ರ, ಅವಳ ಪ್ರಿಯನಾದ ನಾರಾಯಣನ ಪಟ ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅತ್ಯಂತ ವರ್ಣರಂಜಿತವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರರ ಜೋಡಿ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆನಂದಕರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಎಲೆಗಳು, ಸರ್ವತೋಭದ್ರ ಚಿತ್ರಗಳು, ಪುರುಷಮೃಗದ ಮತ್ತು ಅಂಜನೇಯನ ಭಿತ್ತಿಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ತನ್ನ ನಿಷ್ಕಾಮದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂತೆ ಬರೆಯಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನು. ೫೫. ಊರಿನ ಮನೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ, ಮಂಟಪದ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಬಳಿದರು, ಬಣ್ಣ ಬಳಿದರು, ಸಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು, ಕಾರಣೆ ಎಳೆದರು. ಐದು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿದರು. ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮಕರ ತೋರಣಗಳು, ರತ್ನದ, ಕಂಚಿನ ತೋರಣಗಳು ಇವನ್ನು ಕ್ರಮಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಎರಡು ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಜನ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ತಮಗೆ ಇದರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಇರಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ ಎಂದು ಸಂಕಟಪಟ್ಟರು! ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣಿನ ಇಂದ್ರ ಇದರ

ಪಸುರ್ಮಡಿಯ ಬೆಳ್ಳಿಪಟ್ಟಿಯ ಚಿನ್ನದಾರಹೊಂ
 ಬಿಸಿಲ ಚೀನಂ ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ ಚೂಲಿಯ ಬಿಳಿದು
 ಕುಸುಮಗರ್ಭಂ ಗರ್ಭಸುಖಿ ವಜ್ರಪಟ್ಟ ಮಂಜಿಷ್ಠ ಪಟ್ಟ ಕ್ರಮವನು
 ಹೋಸದೇಸಿಕಾಱತನ ಮಿಗಲು ಗಳೆಗಳಲು ಜೋ
 ಡಿಸಿ ಕಳಶ ಕನ್ನಡಿಯ ಗೊಂಡೆಯದ ಗುಡಿಯ ಸಂ
 ಧಿಸಿದರಿದ್ದೆಸೆಯಲ್ಲಿಯಂಬರವನಂತವಂಬರದ ವರ್ಣದಲೊಪ್ಪಲು

೫೫

ಚಿತ್ರತರ ನರಕದೊಳಗಾಳುತೇಳುವ ಪ್ರಾಣಿ
 ಮಾತ್ರಮಂ ತೆಗೆದು ಪುಳುಗೊಂಡಮಂ ತೊಳೆವುದಕೆ
 ನೇತ್ರತ್ರಯಂಗೆ ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆ ತುಪ್ಪದಿಂ ಸ್ನಾನಮಂ ಮಾಡಿಸಿದಪಂ
 ಪುತ್ರರಿಗೆ ಮದುವೆ ಬೇಕಾದವರು ಕನ್ನಿಕೆಯ
 ಗೋತ್ರಜರು ಸಹಿತಾಗಿ ಬಹುದು ಗುರು ಮಾಡುವೀ
 ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೂಜೆಯ ಜಾತ್ರೆಗೆಂದು ಸಾಚೆಸಲು ನೆರೆಯಿತ್ತು ಜನ ಜಗದಗಲಕೆ

೫೬

ರಚನೆಯ ಅಂದವನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಬಾರದಾಗಿತ್ತೇ! ಆದರೂ
 ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ! ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅದರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು
 ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಹೊಗಳುವುದು? ೫೬. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಶುಭ್ರವಾದ ವಸ್ತ್ರ, ಬೆಳ್ಳಿಯಂತೆ
 ಬಿಳುಪಾದ ಅಂಚುಳ್ಳ ವಸ್ತ್ರ, ಚಿನ್ನದ ದಾರದಿಂದ ನೆಯ್ದ ವಸ್ತ್ರ, ಹೊಂಬಿಸಿಲಿನಂತೆ
 ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಚೀನಾಂಬರ, ಸಂಧ್ಯಾರಾಗರಂಜಿತ ವಸ್ತ್ರ, ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆ, ಕುಸುಮ
 ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆ, ಮಂಜಿಷ್ಠ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರ, ವಜ್ರದಂತೆ ನಾನಾರೀತಿಯ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ
 ಕೂಡಿದ ವಸ್ತ್ರ, ಹೊಳೆಯುವ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರ, ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಣಪೂರ್ಣವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು
 ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ, ಹೊಸದಾದ ದೇಸೀಯತೆಯನ್ನು-ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಸ್ವಭಾವ ಸಿದ್ಧ
 ಕಲಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಮೇರೆ ಮೀರಿ ತೋರಿಸುವಂತೆ ಅನುಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿಗಳ
 ಸಾಲು, ಗೊಂಡೆಯಗಳ ಸಾಲುಗಳು, ಗೋಪುರಗಳು, ಬಾವುಟಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಎರಡೂ
 ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದರು ಆಕಾಶದ ಬಣ್ಣ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ.
 ೫೭. ಚಿತ್ರಮಯವಾದ ನರಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರವಾದ
 ಭಕ್ತಜೀವಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರತೆಗೆದು ಅವರನ್ನು ಪಾಪಕೂಪದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿದುದರಿಂದಂಟಾದ
 ಮೈಲಿಗೆಯ ಅಂಟನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆ
 ತುಪ್ಪದಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪುತ್ರಿಯರಿಗೆ
 ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿದ್ದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು
 ಬರಬಹುದು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ನಡೆಸುವ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬರಬಹುದು,
 ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಸಿದರು. ಜನ ಸೊನ್ನೆಲಿಗೆ ಲೋಕದ ಉದ್ಧ

ಅಂಗವಂಗ ಕಳಿಂಗ ಲಾಳ ಮಾಳವ ಚೋಳ
 ಕೊಂಗು ಮಲಯಾಳ ಹೊಯಿಸಳ ತುಳವ ದ್ರಾವಿಡ ತೆ
 ಲುಂಗ ದೇಶದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಗದೊಳಿದಂ ಕೇಳು ನಲಿದು
 ಜಂಗಮಂ ಬಂದುದತ್ತಿದ ವೃಷಭ ಮಿಳರೆ
 ಸಂಗಡಿಸಿ ಕರಿತುರಗ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂ ಬಂದು
 ಮಂಗಳಂಚೆತ್ತು ನಾನಾ ವಿಧದ ಚಂದವಿಡಿದಿದರ್ ಪಸರಗಳೆಸೆದವು

೫೮

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೊಡೆ ಊರೂರ ಬಟ್ಟೆಗಳೊಳಗೆ
 ಹುಲ್ಲಿಜುಹೆ ನುಸುಳಲೆಡೆಯಿಲ್ಲ ತುಪ್ಪದ ಕೊಡಂ
 ನಿಲ್ಲದೆಯ್ದುವಾ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಹಮನೆಯ ಉಗ್ರಾಣದಡೆಗೆ
 ಎಲ್ಲವನುವಾಯ್ತೆಂದು ಬಂದು ಗುಡ್ಡರು ಸಿದ್ಧ
 ವಲ್ಲಭಗೆ ಬನ್ನವಿಸೆ ಲೇಸಾಯ್ತು ನಾಳೆ ತಳು
 ಎಲ್ಲದೆ ಮಹಾನೂಲು ಮುಂತಾಗಿ ಮಾಡುವೆಂ ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯನೆಂದನು

೫೯

ಹೆಳೆಯ ಹೊತ್ತಲೆ ಮಲ್ಲಿನಾಥನವಸರದಿಂದ
 ಕೆಳೆಯ ಕೆಲಸವ ಮಾಡಿ ಅಳೆಯಂಬಕಳವನಾ
 ಹೆಳೆಧರಂಗರ್ಪಿಸುತ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದೊಳು ಭತ್ತಾಲೆಯಿಂ ಬೋನ ಬರಲು
 ಕಳೆಕಂಠಗಿತ್ತು ಹೋಮವ ಮಾಡಿ ರುದ್ರರಿಂ
 ತಜುವಾಯಿಗೊಂಡು ದಾನವ ನೆರಪಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ
 ದೆಳೆಯ ಗುರು ಚೌಕದಿಂ ಯೋಗಮಜ್ಜನ ಹಿರಿಯ ಪಡಿ ಮಹಾಬೋನವಿತ್ತು ೬೦

ಅಗಲಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಂದು ತುಂಬಿದರು. ೫೮. ಅಂಗದೇಶದವರು, ವಂಗಪ್ರಾಂತದವರು, ಕಳಿಂಗರು, ಲಾಳರು, ಮಾಳವರು, ಚೋಳರು, ಕೊಂಗರು, ಮಲಯಾಳಿಗಳು, ಹೊಯಿಸಳರು, ತುಳುವರು, ದ್ರಾವಿಡರು, ತೆಲುಗುದೇಶದವರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಭಾಗದವರು-ಈ ಡಂಗುರದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಗೆ ಜಂಗಮರು ಬಂದರು. ವೃಷಭ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬಾವುಟ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹಾರಾಡಿತು. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು, ತುರಗಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಬಂದುವು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶುಭಚಿಹ್ನೆಗಳೇ, ಮಂಗಳಮಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ. ಒಂದೊಂದೂ ಒಂದೊಂದು ಅಲಂಕಾರ. ಅಂಗಡಿಗಳ ಸಾಲುಗಳಂತೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ. ೫೯. ಊರಿನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಸಂದಿಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಯಾವ ಯಾವ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹುಲ್ಲಿರಿಸಲು ಇರುವೆ ನುಸುಳಲು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ತುಪ್ಪದ ಕೊಡಗಳೋ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ, ತಪ್ಪದೆ ಬರಲು ತೊಡಗಿದುವು. ಎಲ್ಲವೂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಹಮನೆಯ ಉಗ್ರಾಣವನ್ನು ಸೇರಿದುವು. ಆಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶಿಷ್ಯರು ಗುರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು 'ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ' ಎಂದು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರ ಗುರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ, 'ಒಳ್ಳೆಯದಾಯ್ತು ನಾಳೆ ತಡಮಾಡದೆ ಅಭಿಷೇಕದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚರಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಹಾನೂಲು ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು. ೬೦. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಪೂಜಾದಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು

ಪರಿವಿಡಿಯ ಕೇಳಿ ಪ್ರಸಾದವಸುಗೆಯನಿತ್ತು
ಹರಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂಗವ್ವ ಪೂಜೆಯ ಕೊಟ್ಟು
ಪರಿಸೂತ್ರದೊಳಗಿದರ್ ಬಾದುಮೆಯ ಕಟ್ಟಿ ತನಗೊಡವರ್ಪ ಗುಡ್ಡರುಗಳ
ಇರಹೇಳ್ವ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯೊಳು ಕ್ಷೇತ್ರವನು ಬಲ
ವರುತ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವಗೆಳಗಿ ಶ್ರೀ
ಗುರು ನಾಳೆ ವೈಶಾಖ ಪೌರ್ಣಮಿಯ ಪೂಜೆಗಂದಿರದೆ ಏಕ ಸಮಯದೊಳಗೆ ೬೦

ಕೂಡೆ ಪೂರೈಸಿದವು ಶಂಖ ಶಿವಭವನದೊಳು
ನಾಡೆ ಮೊಳಗಿದವು ಪ್ರಹಾರಭೇರಿನಾದ
ಹಾಡುತಿರ್ದರು ಗುಡ್ಡರೊಲಿದು ಗುರುವಿನ ವಚನಮಂ ಶುದ್ಧಭೈರವಿಯಲಿ
ಬಾಡುತಿರೆ ಕುಮುದ ಕಮಲಿನಿಯನನ ಬರವಿಗೆ
ನಾಡೆ ಮುಖವರಳಿ ಕೆಂಬೆಳಗನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ
ಮೂಡುಗೆಡೆಯಂ ಮೂಡಿದಂ ದಿನಪನೀ ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯಂ ನೋಡುವಂತೆ ೬೧

ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದನು. ಅನಂತರ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಚಂದ್ರಧರನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಭತ್ತಶಾಲೆಯಿಂದ ಭೋಜನ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ವಿಷಕಂಠನಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ರುದ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಆ ಬಳಿಕ ಮೂರುಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚೌಕದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಯೋಗಮಜ್ಜನವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, ಮಹಾ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನರ್ಪಿಸಿದನು. ೬೦. ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವಪ್ರಸಾದದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಹರಸ್ತರೂಪಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಅಷ್ಟಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದನು. ಅದಾದನಂತರ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಜೊತೆಗೆ ಬರುವ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನಡೆಯುವ ವೈಶಾಖ ಪೌರ್ಣಮಿಯ ಪೂಜೆಗೆ ಪೂಜೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು. ೬೧. ಆಗ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಶಂಖಗಳು ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದುವು. ಶಿವನ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಭೇರಿಗಳು ಮೊಳಗಿದವು. ಶಿಷ್ಯರು ಏಕಕಂಠದಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮನೇ ರಚಿಸಿದ ವಚನವನ್ನು ಭೈರವಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಮುದಗಳು ಚಂದ್ರ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾನಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಳೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಕಮಲಗಳು ಇನ್ನೇನು ತಮ್ಮ ಪತಿ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ಅರಳಿದ ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರುಣ ಆಗಲೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಆಗ ಸೂರ್ಯ ಅಂದಿನ ಸಿದ್ಧರಾಮನ

ಷಡು ಸಮಾರ್ಜನೆ ರಂಗವಲ್ಲಿ ತೋರಣ ಗುಡಿಯ
 ಸಡಗರಂ ವೀಧಿ ವೀಧಿಯೊಳು ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಕೆ
 ಮೃಡಮೂರ್ತಿ ಸಿದ್ಧಪತಿ ಮಲ್ಲಿನಾಥಂಗೆಸೆವ ಒಸಗೆಯವಸರವ ನಡಸಿ
 ಗಡಣದಿಂ ಕೇಳಿಕೆಯ ವಾದ್ಯರವದೊಳು ಭಕ್ತ
 ರೊಡನೆ ನಂದಿಯನ್ನೇಜಿ ಹಾಟಕೇಶ್ವರನು ಹೊಜಿ
 ವಡಲು ಭಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ನವನೂಲಿನಿಂದೆ ಗಂಗಾತರಂಗಂ ಹೇಜಿತು ೬೩

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೊದಲು ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಂಗಳಲಿ
 ನಿಲ್ಲದೆಲ್ಲಾ ದೇವರಿಗೆ ನೂಲನಿಕ್ಕುತ್ತ
 ಬಲ್ಲೆವೆಂಬಧಿಕಾರರೋ ಸಿದ್ಧಸಂಕೇತ ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಳದಿಂ
 ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಎಡೆವಿಡದೆ ಸೂತ್ರ ಸುತ್ತಲು ಸಿದ್ಧ
 ವಲ್ಲಭಂ ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿಯಾಗಳೇ
 ಭುಲ್ಲವಿಸುತ್ತೆತಂದು ಸ್ವಪನಕ್ಕೆ ಘೃತದ ಕೊಡನೆಲ್ಲವಂ ತರಿಸುತ್ತಿರಲು ೬೪

ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೂಡಿ ಬಂದನು. ೬೩. ಅಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಆರು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾರ್ಜನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರು. ತೋರಣಗಳನ್ನು ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ರಚಿಸಿದರು. ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಮನೆಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಿದರು. ಬೀದಿಬೀದಿಗಳೂ ಶೃಂಗಾರವಾದುವು. ಅಂದು ಮೃಡಮೂರ್ತಿಯಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಮಲ್ಲಿನಾಥನಿಗೆ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ದಿನ. ಸಮೂಹ ವಾದ್ಯಗಳು ಶಬ್ದಮಾಡಿದುವು. ಸಾಮೂಹಿಕ ನೃತ್ಯಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಭಕ್ತರ ಗುಂಪು ನೆರೆಯಿತು. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಟಕೇಶ್ವರನು ನಂದಿಯನ್ನೇರಿ ಹೊರಟನು. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹೊಸದಾರದ ಉಂಡೆಗಳ ರಾಶಿ ಗಂಗಾನದಿಯ ತರಂಗಗಳಂತೆ ತುಂಬಿರಲು ಬಂಡಿಗಳು ಹೊರಟವು. ೬೪. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದೇವಾಲಯದ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ದಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅನಂತರ ಉಳಿದ ದೇವರುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೂಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ 'ನಮಗೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿದೆ' ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಪಡುವವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಈ ಕ್ರಮ ನಡೆಸಿದ ಮೇಲೆ! ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಸೂಚಿಸಿದ ಸಂಕೇತದ ಪ್ರಕಾರ ಚಿನ್ನದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಳಗಳಿಂದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಯಾವ ಜಾಗವನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿರಲು ಸಿದ್ಧರೊಡೆಯನು ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಆತುರದಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪದ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ತುಪ್ಪದ ಕೊಡಗಳನ್ನು

ಧಾರೆಗಳಹಳೆಯ ಕೊಂಬು ಶಂಖ ಧ್ವನಿಗಳೊಳಗೆ
ಬಾರಿಸುವ ಭೇರಿ ಮುರಜಂ ಕರಡೆ ಕಂಸಾಳ
ಭೋರಂಬ ಜನದ ಕಳಕಳವುಘೇ ಚಾಂಗು ಬೊಲ್ಲಂಬ ಜಯಜಯರವದಲಿ
ವಾರಿಧಿಯ ಘೋಷಕ್ಕೆ ಪಡಿಯಾಗೆ ಗುರುವಾಜ್ಯ
ವಾರಾಶಿಯಂ ತರಿಸಿದನೊ ಲಿಂಗಸ್ಥಪನಕ್ಕೆ
ಆರಜಿವರಲ್ಲದೊಡೆ ಈ ಲೋಕದಳಗಿಲ್ಲ ಈ ತುಪ್ಪವೆನುತಿರ್ದರು

೬೫

ಸುರಪನೀ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಬೆಸಸಲೆ ಮೇಘದಿಂ
ಸುರಿದನೋ ಘೃತಕುಂಭ ಕೋಟಿಯನದಲ್ಲ ಮಾಣ್
ಸುರಭಿ ಬಂದಿರದಲೇ ಬಾಣಸುಗ್ರಾಣದೊಳಗಲ್ಲದಿನಿಸೊಂದು ತುಪ್ಪ
ನೆರೆದುದುಂಟೇ ಸರ್ವಸಾಧನಂ ಬಗೆವಡೀ
ಶರಧಿ ತಾನಿನಿತಾದ ತೆಜನೆಂದು ಜಗದ ಜನ
ಶಿರವನಲ್ಲಾಡಿ ಹೊಡವಂಟು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದುದೇನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸುವೆನು

೬೬

ಮಿಸುಪ ಚೌಕದ ಹಟ್ಟಿಯಿಂದಾದಿಲಿಂಗತನ
ಕುಸುರು ನುಸುಳುಲಿಕೆ ತೆಜಿಹಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ತುಪ್ಪಮಂ
ಕುಸಿಯುತ್ತ ಹೊತ್ತಡುಕುತಿರ್ದರು ಮಹಾಭಕ್ತರಾನಂದಮಯರಾಗುತ್ತ
ದೆಸೆದೆಯೊಳುಲಿವ ನಾನಾ ವಾದ್ಯರವದೊಳಗೆ
ಮಿಸುನಿಯಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ವೃಷಭ ವಾಲಜದಲ್ಲಿ
ಅಸಮಾಕ್ಷಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾ ಸ್ಥಪನಕ್ಕೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಲೆಂದು

೬೭

ತರುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ೬೫. ಧಾರೆಯ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಕಹಳೆ, ಕೊಂಬು, ಶಂಖ ಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯಗಳ ಶಬ್ದಗಳು. ಅವುಗಳ ಜೊತೆ ನುಡಿಸುವ ಭೇರಿ, ಮುರಜ, ಕಂಟೆ, ಕಂಸಾಳೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳು. ಆ ಎರಡೂ ಶಬ್ದಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿದ ಜನ ಸಮುದ್ರದ ಕಳಕಳ ಶಬ್ದ. ಭಲೆ, ಭೇಷ್, ಚಾಂಗು, ಬೊಲ್ಲ ಎಂಬ ಜಯಕಾರದ ಧ್ವನಿಗಳು ಬೇರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಸಾಗರದ ಮೊರೆತದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವಾಯಿತು. “ಆಗ ಸಿದ್ಧಗುರು ತುಪ್ಪದ ಸಮುದ್ರವನ್ನೇ ಲಿಂಗ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ತರಿಸಿದನೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ತುಪ್ಪ ಈ ಲೋಕದೊಳಗೆಲ್ಲ ಬಂದೀತು” ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು ಜನ! ೬೬. ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ದೇವೇಂದ್ರನು ತುಪ್ಪದ ಮಳೆಯನ್ನು ಮೇಘಗಳ ಮೂಲಕ ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಎಂಬಂತೆ ಆ ತುಪ್ಪದಭಿಷೇಕ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತುಪ್ಪದ ಕೊಡಗಳು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯವಲ್ಲ. ಅದಿರಲಿ ಕಾಮಧೇನು ಬಂದು ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ತುಪ್ಪ ತುಂಬಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ತುಪ್ಪ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಸ್ತವಾದ ಸಾಧನ ಗಳು ಸೇರುವುದೆಂದರೇನು? ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಮುದ್ರವೇ ತಾನು ತುಪ್ಪವಾಯಿತು ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಜನ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ಈ ನಂಬಲಾರದ ಸತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ, ತಲೆತೂಗಿದರು. ಅವರು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನೂ ಅವನ ಶಿವಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯ. ೬೭. ಅನೇಕ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ

ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರು ಮುಖ್ಯವಹ ಸರ್ವ
ಜೀವಮಂ ನರಕದಿಂ ತೆಗೆದುಡಕೆ ಘೃತಬಿಂದು
ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆಯಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳು ತಂದೆಯಿಂದಿನ ಮದುವೆಯೆನಿತಾದವಂ
ದೇವ ದೇವರೆ ನೀವೆ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ಎಂದು
ಭಾವಜಾಂತಕನೆನಿಪ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ
ಪಾವನಕರಂಗಳಿಂ ಹೊಂಗೊಡವ ತುಂಬಿಯುಘೆಯುಘೆಯೆಂದು ಸುರಿಯುತಿರಲು ೬೮

ಗಂಗಾಳ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯೊಳು ಮೊಗೆದ ಘೃತಧಾರೆ
ಯಂಗಳೆ ಸುಖೋಷ್ಣವಂ ಪರಿಮಳವ ನಾಸಿಕೆ
ಕಂಗಳಿಗೆ ಚೆಲುವ ರಭಸವ ಕಿವಿಗೆ ಸೊಗಸೆಯಲ್ಲಾಜ್ಞ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ
ಗಂಗಾನದಿಯ ಭಂಗವಡಗಿತಂದಾದಿ ಶಿವ
ಲಿಂಗ ಕವಕವಿಸಿ ನಗೆ ಜಿಹ್ವೆಗಿನಿದಾಗಲಾ
ಮಂಗಳವೆನಿಪ್ಪ ಮಹಮಜ್ಜನಂ ಶಿವನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಕೆ ಸೊಗಸಿದುರ್ದು ೬೯

ರಂಜಿತವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಮಜ್ಜನಯೋಗ ಚೌಕದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿಪ್ಪರ)ದಿಂದ ಹಿಡಿದು
ಆದಿಲಿಂಗ ಇರುವ ಸ್ಥಳದವರೆಗೆ ಗಾಳಿಯೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಆಗದಷ್ಟು ತುಪ್ಪವನ್ನು ರಾಶಿ
ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಮಹಾಭಕ್ತರು ಆನಂದ ತುಂದಿಲರಾಗಿ ತುಪ್ಪದ ಕೊಡಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು
ತಂದು ತಂದು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತುಂಬುವಂತೆ ಎಲ್ಲ
ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಾದ್ಯಗಳು ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಚಿನ್ನದ ಹಾರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಎತ್ತಿನ
ಬಾಲದ ಕೂದಲುಗಳ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಸಿದ್ಧನಾಗಲು
ಎಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ೬೮. ದೇವಲೋಕದವರನ್ನು ಪಾತಾಳಲೋಕದ
ದಾನವರನ್ನು ಮನುಷ್ಯಲೋಕದ ಮಾನವರನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳನ್ನು
ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಲಂಚವಾಗಿ ಅವರು ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ತುಪ್ಪದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ವೃಷಭಲಾಂಗೂಲದ ಕೂದಲಿನಿಂದ ಬಿದ್ದ ಒಂದು
ತೊಟ್ಟು ತುಪ್ಪವನ್ನೇ ಸಾವಿರ ಸೊಲಿಗೆಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು
ಎಂದು ಪರಶಿವನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಹೊತ್ತು ನಡೆಯುವ
ಧರ್ಮದ ಎಲ್ಲ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ದೇವದೇವೋತ್ತಮನಾದ ನೀನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು
ಎಂದು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗೆದ್ದವನೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನು ತನ್ನ ಪವಿತ್ರಮಯವಾದ
ಅಮೃತಹಸ್ತಗಳಿಂದ ತುಪ್ಪ ತುಂಬಿದ ಚಿನ್ನದ ಕೊಡಗಳಿಂದ ಜನ ಉಘೇ ಉಘೇ ಎಂದು
ಘೋಷಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆದಿಲಿಂಗನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದನು. ೬೯. ಗಂಗಾಳದಿಂದ
ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ಸುರಿದ ತುಪ್ಪದ ಧಾರೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದ
ಬಿಸಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಅದರ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು
ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಧಾರೆ ಮತ್ತು ಶುಭ್ರತೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸೊಗಸನ್ನು ಉಣಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.
ಅಭಿಷೇಕದ ಧಾರೆಯ ಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ಶ್ರವಣಸುಖವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ತುಪ್ಪದ ಈ ಪ್ರವಾಹ

ಪಂಚಮಹಪಾತಕವು ವೃಷಪಾತಕಂ ಮಿತ್ರ
ವಂಚನಂ ಗೋಷ್ಠತ ಕೃತಘ್ನತೆ ಬರೆದ ಸಿವುಡಿ
ಸಂಚಗೆಟ್ಟುದು ಕಲಿಮಲಕ್ಕೆ ನಿರುಹರಣ ಕಾರಣನಾದ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಿಂ
ಇಂಚೆವೋಯಿತ್ತು ನಮ್ಮಯ ತೇಜವಿನ್ನೇನು
ಲಂಚಗುಳಿಯಾದ ಶಿವ ವಿವಾಹವಡೆಯದಂತೆ
ಮಿಂಚುಧಾರೆಯ ತುಪ್ಪವಿನಿತೆಹಿಯ ನರಕವಹಿಯಾಯ್ತೆಂದು ಜವ ಜಡಿದನು ೭೦

ಮಂಡಳಿಕರುದ್ದಂಡನಾಯಕರು ಸಾಮಂತ
ದಿಂಡೆಯರು ಅಧಿಕಾರಿ ಸಜ್ಜನರು ರಾಯರುಂ
ಕಂಡುಗ ಕೊಳಗ ಬಳ್ಳಮಾನ ಸೊಲ್ಲಿಗೆಯಿನಿತು ಮೊದಲಾಗಿ ಸ್ವಪನಕೆಂದು
ಕೊಂಡು ಬಂದವರ ಕುಲಕೋಟಿ ನರಕದೊಳಪ್ಪ
ದಂಡಣೆಯನುಳಿದು ವೈತರಣಿಯಂ ಕಳಿದು ದಿವ
ಮಂಡಳಕ್ಕೆಯ್ವಿಯಾ ನರಕ ಹಾಳಾಗಲೆಹಿದರು ಗವ್ಯಘ್ನತವನಂದು ೭೧

ಗಂಗಾನದಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಂದು ಮರೆ ಮಾಡಿಸಿತ್ತು. ಆಸ್ವಾದಿಸುವ ಆದಿಲಿಂಗದ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುವ ನಾಲಗೆಯ ಶಬ್ದ, ತುಪ್ಪವು ನಾಲಗೆಗೆ ರುಚಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮಂಗಳಕರವಾದ ಆ ಮಹಾಸ್ನಾನ ಶಿವನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸೊಗಸನ್ನೂ ಅನಂದವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ೭೦. “ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕ, ಉಪಪಾತಕಗಳು, ಮಿತ್ರದ್ರೋಹ, ಗೋಮಾತೆಯನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾಪ, ಎರಡು ಬಗೆದ ಅಥವಾ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸದ ಪಾಪ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದ ದಾಖಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ರಾಶಿರಾಶಿಯೇ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಯಿತು! ಕಲಿಕಾಲದ ಪಾಪವನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಲು ಕಾರಣನಾದ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಿಂದ ಹಿಂಸೆ ನಡೆಯುವುದೇ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ತೇಜಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು? ಲಂಚಗುಳಿಯಾದ ಶಿವ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಬಯಸಿದರೆ, ಅದನ್ನನುಸರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮಿಂಚಿನ ಧಾರೆಯಂತೆ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಲು ನನ್ನ ಪಟ್ಟಣವಾದ ನರಕ ಅರ್ಧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು” ಎಂದು ಯಮನು ಶಿವನನ್ನೂ ಸಿದ್ಧರಾಮ ನನ್ನೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದನು. ೭೧. ಸಾಮಂತರಾಜರು, ಉದ್ದಂಡ ನಾಯಕರು, ಸಾಮಂತ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು, ಆಸ್ಥಾನಭೂಷಣರಾದ ಸಜ್ಜನರು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾದ ರಾಯರು ಕಂಡುಗಗಳಲ್ಲಿ, ಕೊಳಗಗಳಲ್ಲಿ, ಬಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ, ಸೊಲ್ಲಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಶಿವನ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ದೇವರಿಗಾಗಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ತಂದು ತಮ್ಮ ಕುಲಕೋಟಿಗಳು ನರಕದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸ ಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ವೈತರಣೀ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡರು. ನೇರವಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ನರಕಲೋಕ ಏಕೆ? ಅದು ಹಾಳಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪವನ್ನು ತಂದು

ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕಮೃತಮಜ್ಜನವ ಗುರುವೆಹಿದು
 ಆ ದಿನಂ ಮಾಡೆ ದಣ್ಣನೆ ದಣಿದು ಶಾಂತಮಯ
 ವಾದತ್ತು ನೊಸಲ ಕಣ್ಣಲ್ಲದೊಡೆ ಇನಿತು ತುಪ್ಪವನೆಹಿಯೆ ಭುಗುಭುಗಿಸುತಾ
 ಮೇದಿನಿಗೆ ಪ್ರಳಯವನೊಡರ್ಚುವುದು ಲಿಂಗಮುಖ
 ವೇದ ಕೋಟಿಗಳೆಳೆಯದಪ್ರತಿಮ ಮೂರ್ತಿಯನು
 ಸಾಧಿಸಿದ ಶಿವಸಿದ್ಧಗಾರು ಸರಿಯೆಂದು ಸಾಧುಗಳು ಶಾಂತರು ನುಡಿದರು ೨೨

ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹರಿಯಜರುದ್ರರಿಂದ ಮು
 ನ್ನಾದಲಿಂಗಕ್ಕಪ್ಪ ತನುಗಳಿಂ ಮುಂಚೆ ತಾ
 ನಾದಲಿಂಗಕ್ಕಂಡ ಪಂಡ ಕೋಟಿಗಳನೊಳಕೊಂಡ ಮಹದಾಕಾಶದ
 ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವೇದದ ಬೋಧೆ ನಿಲುಕದ ಮ
 ಹಾದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಪನಂ ಮಾಡಿ ಶಿವಸಿದ್ಧ
 ಕಾದಗ್ಗವಣಿಯಟ್ಟ ಕಳಿ ಕರುಟು ಚಂದನಂಗಳನೊರಸಿ ಮಜ್ಜನವನು ೨೩

ಹೊರದಗ್ಗವಣಿಯ ಮಜ್ಜನಕೆಹಿದು ಚಂದನಕೆ
 ಪರಿಮಳಂ ತಂಪುಳ್ಳ ಪನ್ನೀರ ಕರ್ಪೂರವ
 ಬೆರಸಿ ಕಸ್ತೂರಿಯಿಂದುದ್ದರ್ಶನಂ ಮಾಡಿ ಕರಿಯ ಮರುಗವನೆ ಸೂಡಿ
 ಪರಿಪರಿಯ ನವರತ್ನದಾಭರಣ ಪೂಜೆಯಂ
 ವಿರಚಿಸಿ ಸುಗಂಧ ಧೂಪಾರತಿಯನೆತ್ತಿ ಶಂ
 ಕರ ಕರುಣೆಯಿರುಳು ತವಗದ ಮೇಲೆ ಜಂಗಮದೊಳಾರೋಗಿಸುವುದೆಂದನು ೨೪

ತಂದು ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿದರು. ೨೨. ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಮೃತ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಆ ದಿನ ಅವನು ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಯಾಸವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ದೊರಕಿತು. ಹಣೆಗಣ್ಣನಾಗದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆಯಲು ಅದು ಭುಗುಭುಗಿಲೆಂದು ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಭೂಮಿಗೆ ಪ್ರಳಯವೇ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು. ಅವನದು ಲಿಂಗ ಮುಖ, ಪ್ರಶಾಂತ ಮುಖ. ಅವನ ಶಕ್ತಿವೈಚಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ವೇದಕೋಟಿಗಳೂ ತಿಳಿಯಲಾರವು. ಅವನು ಅಪ್ರತಿಮ ಮೂರ್ತಿ. ಇಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಶಿವಸಿದ್ಧನಿಗೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಮ? - ಎಂದು ಸಾಧುಗಳು ಸಂತರು ಹೊಗಳಿದರು; ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ೨೩. ವಿಷ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರ ಇವರುಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಅಷ್ಟದೇಹಿಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅಂಡ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಆಕಾಶದಂತಿರುವ ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ವೇದಗಳ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ ಮಹಾ ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದಲೂ 'ಅಟ್ಟಕಳೆ'ಯೆಂಬ ಜಿಡ್ಡನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಗಂಜಿಯಿಂದಲೂ ಚಂದನದಿಂದಲೂ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಸಿ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ೨೪. ಕಾಯಿಸಿದ ಅರ್ಘ್ಯಪಾಣಿಯಿಂದ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಚಂದನಕ್ಕೆ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು, ತಂಪಾದ ಪನ್ನೀರಿಗೆ ಕರ್ಪೂರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಕಸ್ತೂರಿಯಿಂದ ಬಳಿದು, ಕಪ್ಪಾದ ಮರುಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಅದಲ್ಲದೆ ವಿಧವಿಧದ ನವರತ್ನಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು

ಪೊಡವಿಯೊಳಗುಳ್ಳ ದುಷ್ಕರ್ಮಿಗಳನಂತಕಂ
ಹಿಡಿದು ಕಾಸಲು ಕೊಯ್ದು ಸುಡಲು ಕುಂಭಂಗಳೊಳ
ಗಿಡಿದಿದಿದು ಕುದಿಸಲೈ ಗುಣನಾಮ ಚಿತ್ತದಾಪತ್ತುವೀ ಸಿದ್ಧೆಂದ್ರನಿಂ
ಬಿಡುಗಡೆಯದಾಯ್ತು ಪುಳುಗೊಂಡ ತೊಳೆಯಿತ್ತು ಮುಂ
ದೊಡರಿಚದ ಮುನ್ನ ಶರಧಿಯೊಳಿಪ್ಪ ವಡಬ ಶಿಖಿ
ಯೊಡಗೂಡಿ ಸುಖದೊಳಿಹೆನೆನುತ ನರಕಾಗ್ನಿ ಪೋಪಂತಬುದ್ಧಿಗಿನನಿಳಿದನು ೨೫

ಕೆಂಬೆಳಗಿನೊಳು ಮೊಳೆವ ಶಶಿಯ ಕಾಣುತ್ತಿನನ
ಬಿಂಬವೆಂದಾ ಚಕ್ರಚಯ ನಲಿಯೆ ಕಮಳವರ
ಳಂ ಬಡೆದ ವಿಳ ಹರುಷಕ್ಕೆ ನಸುನಗುವಂತಿರೆ ಬಿರಿದು ಕುಮುದವರಳೆ
ಅಂಬರಕ್ಕೊಗೆವ ಹರಿಣಾಂಕನಂ ತಾರಾಕ
ದಂಬಮಂ ಕಾಣುತ್ತ ಕೋಕ ಪದ್ಮಿನಿ ಕಾಮ
ನಂಬುಗೂಡಾಗಿ ಮೊಗ ಕಂದಿತನೆ ವಿರಹಿಗಳ ಚಿತ್ತವಾರಂ ನಗಿಸದು ೨೬

ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಸುಗಂಧದ ಧೂಪಾರತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿದನು. 'ಶಂಕರ, ಕರುಣಾಕರ, ಈ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಜಂಗಮರೂಪದಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು. ೨೫. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಯಮನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಕಾಯಿಸಲು, ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಯ್ದು ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಡಲು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಕುದಿಸಲು, ಇನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಶಿವನ ಗುಣಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಆಪತ್ತುಗಳು ಈ ಸಿದ್ಧೆಂದ್ರನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ತಪ್ಪಿಹೋದವು. ಕ್ರಿಮಿಪೂರ್ಣವಾದ ನರಕ ತೊಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಮುಂದೆ ಇಂಥ ನರಕ ಒದಗುವುದರೊಳಗೆ ಸಮುದ್ರ ದಲ್ಲಿರುವ ವಡಬಾಗ್ನಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸುಖದಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನರಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬೆಂಕಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಸೂರ್ಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದನು. ೨೬. ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದಾಗ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಬೆಳಗು ಇತ್ತು. ಅದರ ಮಧ್ಯೆ ಚಂದ್ರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅದನ್ನೇ ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಮೂಹ ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಆನಂದಿಸಿದವು. ಕಮಲಗಳ ಹೂವುಗಳೂ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಂಡೆವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಹರುಷಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಅವುಗಳ ಹುಚ್ಚಿಗೆ ತಾವು ಮುಗುಳು ನಕ್ಕವು ಎಂಬಂತೆ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವನ್ನು ಕಂಡ ನೈದಿಲೆಗಳು ಅರಳಿದವು. ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏರಿಬಂದ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವನ್ನೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತ ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕಮಲಗಳು, ಮನ್ಮಥನ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದವು. ಆ ಅಗಲಿಕೆಯ ನೋವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅವುಗಳ ಮುಖ ಕಾಂತಿಹೀನವಾದವು. ವಿರಹಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಹುಚ್ಚಾಟಗಳು ಯಾರನ್ನು ತಾನೆ ನಗಿಸಲಾರವು ?

ಪುರದೊಳಗೆ ಸರ್ವ ಜೀವಾಳಿಗುಚಿತಾನ್ನಮಂ
 ಪರಿಕಲ್ಪನಂ ಮಾಡಿ ನೆರೆದೀ ಚಕೋರಿ ಹಸಿ
 ದಿರಲಾಗದೆಂದು ಸುರಪತಿ ಸೋಮನಂ ಕಳುಪಲೆನ್ನುತಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದೊಡೆ
 ಪರಮಾಮೃತವ ಸುಧಾಪಿಂಡದೊಳು ತೀವಿ ಕ
 ಸ್ತುರಿಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕರಕ್ಕೆ ಕುಲುಪಿಟ್ಟು ಶ್ರೀ
 ಗುರುವಿನೆಡೆಗಟ್ಟಿದನೊ ಸಂಧ್ಯಾಂಗನೆಯ ಕೈಯೊಳೆಂಬಂತೆ ಶಶಿಯೆಸೆದನು ೨೨

ಆಸುರದೊಳಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶಿವಭವನದೊಳಗೆ ಸಂ
 ಧ್ಯಾಸಮಯ ಭೇರಿ ಶಂಖಂ ವಾದ್ಯಕುಳ ನಾದ
 ಸೂಸುತಿರ್ದವು ಹೊಜಿನಿವಾಳಿ ಮಂಗಳವುಘೆಯಲಿಡಿಡಿಡಿದು ಚೆಲುವು ಮಿಗಲು
 ಆ ಸಮಯದೊಳಗಾದಿಲಿಂಗದಿಂ ಚೌಕದ ನಿ
 ವಾಸದೊಳು ಗುರು ಬಂದು ಸಿಂಹಾಸನದೊಳಿಹ ವಿ
 ಳಾಸಮದನೇನೆಂಬೆನಮರಗಣ ಮಧ್ಯದೊಲಗದ ಶಿವನಂತಿರ್ದನು ೨೩

೨೨. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿರುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಚಕೋರಿಗೆ ಹಸಿವಾಗದಿರಲೆಂದು ಬಗೆದು, ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಶ್ರೀಗುರು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನೊ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಮ ಅಮೃತಮಯವಾದ ಬೋನವನ್ನು ಅಮೃತಪಿಂಡದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಸ್ತೂರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಬೊಟ್ಟಿನ ಗುರುತನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಶ್ರೀಗುರುವಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಸಂಜೆ ಎಂಬ ತರುಣಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದನೋ ಎಂಬಂತೆ ಚಂದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದನು. ೨೩. ಆಗ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಭೇರಿ ಶಂಖ ಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯ ಸಮೂಹಗಳ ಶಬ್ದಗಳು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಕೇಳಿಬಂದುವು. ಶಿವಾಲಯದ ಹೊರಗಡೆಯೂ ಮಂಗಳ ಶಬ್ದಗಳು ಉಘೇ ಎಂದು ಜಯಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಆನಂದ ಮೇರೆ ಮೀರಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆದಿಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಚೌಕದ ನಿವಾಸ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗುರು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಓಲಗ ನೀಡಿದನು. ಅವನು ಕುಳಿತ ಭಂಗಿ, ನೆರದ ಭಕ್ತ ಸಮೂಹ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ದೇವತೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಓಲಗ ನೀಡುವ ಶಿವನಂತೆ

ಹಾಡುತಿಹ ಗುರುನಿರೂಪಿತದ ವಚನಂಗಳಿಂ
ಹಾಡುತಿಹ ಪೇರಣೆಯ ವೇಡಾಂಕ ಕೇಳಿಕೆಯ
ನೋಡುತಿಹ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮಹಾಭಕ್ತ ಜನದ ಸಮುದ್ರನವ ಕೆಲವಿಂಗಿಸಿ
ಮಾಡುತಿಹ ಪಡುರಂಗವಲ್ಲಿಯಂ ಚೌಕಕ್ಕೆ
ಕೂಡುತಿಹ ಗುಡ್ಡರಿಂದರ್ಚಿಸಲು ಸಿಂಗರವ
ಸೂಡುತಿಹ ವಿಸ್ತರವನಾವ ಕವಿ ಬಣ್ಣಿಸುವ ದೇವ ಚಾರಿತ್ರವೆನಲು

೭೯

ಉನ್ನತವೆನಿಪ್ಪ ಕೃತಪುಣ್ಯರಾಗಿಪ್ಪವರು
ತನ್ನ ಕುಲಕೋಟಿಯುದ್ಧಾರಕ್ಕುಪಾಯಂಗೆ
ಳನ್ನೆನದು ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯಲು ಚೌಕದ ವರಾರಾಧನೆಯ ಮಾಳ್ವೆವೆಂದು
ಹೊನ್ನ ಕಟಕಂ ಮಕುಟ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಕಳಶ
ಕರ್ಣಕುಂಡಲ ಕೀರ್ತಿಮುಖವ ತೋಳೊಳು ತೊಡಿಸಿ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವರಖಳ ರಾಯರು ಮಂಡಳಿಕರು ದಂಡಾಧೀಶರು

೮೦

ಶಿವ ವಿಶ್ವತೋಮುಖನು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ
ಚವುಕದೊಳಗೆತ್ತ ನೋಡಿದಡತ್ತ ಮುಖವಾಗಿ
ಹವಣಿಸಿದ ದೀವಿಗೆಯ ನವನವ ನವೀನ ಗತಿಗಳ ವಾದ್ಯ ಕೇಳಿಕೆಯೊಳು
ತವತವಗುಘೇಯೆಂದು ನಮಿಸುವರ ಕುಲಕೋಟ
ದಿವಮಂಡಲವನ್ನಡರೆ ಲಾಕುಳೇಶ್ವರವಿಡಿದು
ಅವಿರಳ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾಮಯನು ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಯ್ಯನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು

೮೧

ಗುರು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ೭೯. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ರಚಿಸಿದ ವಚನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇಡಾಂಕ, ಕೇಳಿಕೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕುಣಿತಗಳನ್ನು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಲೋಕದ ಮಹಾಭಕ್ತರು ಆ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ವಚನಗಳ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ಸೇರಿದ್ದ ಜನದ ಗುಂಪನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮಜ್ಜನಯೋಗದ ಚೌಕದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಆರು ರೀತಿಯ ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಚೌಕದ ಬಳಿಗೆ ತಂಡ ತಂಡವಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರು ಬಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶೃಂಗಾರವನ್ನು ಮುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವೈಭವದ ಅಲಂಕರಣೆಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಈ ದೇವ ದೇವನ ಚಾರಿತ್ರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲ ಕವಿ ತಾನೆ ಯಾರು? ೮೦. ಆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನ ಎಂಥವರು? ಉನ್ನತ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಪೂರ್ವಾರ್ಚಿತ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಭಾಗ್ಯವಂತ ರಾಗಿರುವವರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುಲಕೋಟಿಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗಲಿ ಎಂದು ಬಯಸಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪೂಜೆಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಆ ಚೌಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಬಂದವರು. ಚೆನ್ನದ ಬಳೆಗಳನ್ನು, ಕಿರೀಟಗಳನ್ನು, ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಆಭರಣಗಳನ್ನು, ಕಳಶಗಳನ್ನು, ಕಿವಿತ್ತೊಡವುಗಳನ್ನು, ಭುಜಕೀರ್ತಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಆ ಆದಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ರಾಜರು, ಮಾಂಡಲಿಕರು, ದಂಡಾಧೀಶರು ಪೂಜಿಸಿದರು. ೮೧. ಪರಮೇಶ್ವರನು ವಿಶ್ವಮುಖವುಳ್ಳವನು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಆ ಚೌಕದಲ್ಲಿ

ಯೋಗಿಜನ ಹೃತ್ಯಮಲ ಕರ್ಣಿಕಾಸೀನಂಗೆ
 ಯೋಗಮಜ್ಜನದಶಾಮೃತವನೊಲವಿಂ ಮಾಡಿ
 ಭೋಗಿಕುಳಭೂಷಂಗೆ ಗಂಧವಕ್ತೆ ಪುಷ್ಪ ಪಟ್ಟಪದಕವನು ಸೂಡಿ
 ರಾಗದಿಂ ಧೂಪಾರತಿಯ ನಿವೇದ್ಯವನಿತ್ತು
 ಈಗಲೇ ತವಗದಾರಾಧನೆಯ ಕೈಕೊಳಲ್
 ಬೇಗ ಬಹುದೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸೆ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಾ ತವಗಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದನು ೮೨

ಇಂದಿನೀ ತವಗದಾರಾಧನೆಯ ಚೌಕದವ
 ರೆಂದುವುಂ ತಪ್ಪದಿರೆ ವಂಶಕ್ಕಿದೇ ತೇಜ
 ವೆಂದು ಬೆಸನಿತ್ತು ಶಿವಶಕ್ತಿ ಸಂಪುಟವಾಗಿ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳೊಳಿರಿಸಿ
 ಚಂದನಾಕ್ಷತ ಪುಷ್ಪ ಧೂಪ ದೀಪವನಿತ್ತು
 ಮಂದೈಸಿ ಭೋರಂಬ ವಾದ್ಯಘನರವದೊಳಗೆ
 ತಂದು ಹೊಸ ಪರಿಯಾಣ ಭರತವೆನೆ ಬಡಿಸುತಿಹ ಸಡಗರವನೇನೆಂಬೆನು ೮೩

ಯಾವ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಕಡೆ ಲಿಂಗದೇವನ ಮುಖ ತಿರುಗಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ
 ಕ್ರಮವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದ ದೀಪಗಳ ಹೊಸ ಹೊಸ ಛಾಂತಿಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು
 ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಾದ್ಯಗಳ ಶಬ್ದಸೌಂದರ್ಯಗಳು. ತಮ ತಮಗೆ
 ಜಯಘೋಷಮಾಡುತ್ತ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಜನ ಸಮುದಾಯ. ಅವರ
 ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಪೂಜೆ, ವಾದ್ಯಧ್ವನಿ ದೇವಲೋಕವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಅತ್ಯಂತವಿಸ್ತಾರವಾದ
 ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ದಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ
 ಬಂದನು. ೮೨. ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯವೆಂಬ ಕಮಲಪುಷ್ಪಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ
 ಪಾರ್ವತೀಶನಿಗೆ ಯೋಗಮಜ್ಜನದಶಾಮೃತವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಸರ್ಪಗಳ
 ಸಮೂಹದಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ ಅಹಿಭೂಷಣನಿಗೆ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಹೂವು,
 ಪಟ್ಟಪದಕ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಸಮರ್ಪಣೆಯಿಂದ ಧೂಪಾರತಿಯನ್ನು
 ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಉಳಿದಿರುವುದು ಚೌಕದ
 ಮೇಲಿರುವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಆರಾಧನೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು
 ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನನ್ನು ಶಿಷ್ಯರು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆ ಚೌಕಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರ ಒಡೆಯನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮ
 ಬೇಗನೆ ಬಂದನು. ೮೩. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಚೌಕದ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಆ ಚೌಕದವರು
 ಯಾವೊತ್ತು ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರಿ. ವಂಶದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ, ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ, ಕೀರ್ತಿಗೆ ಇದೆ
 ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು
 ಶಿವಶಕ್ತಿಸಂಪುಟದಂತೆ ಒಂದಾಗಿ ಹರಿವಾಣಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟು
 ಚಂದನ, ಅಕ್ಷತೆ, ಹೂವು, ಧೂಪ, ದೀಪ ಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ ಆರತಿಗೈದು, ಓಲಗಾದಿ
 ವಾದ್ಯಗಳ ಶಬ್ದಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸಹೊಸ ಹರಿವಾಣಗಳ ತುಂಬ ತಂದುತಂದು
 ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಬಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ?

ಉಪಮೆಗೆ ಅತೀತನಾರೋಗಣೆಯ ಸಾಧನಕೆ
ಉಪಮೆಯಂ ಕೊಡಬಹುದೆ ರುಚಿಯ ಮನದೊಳು ತಾಳ್ದು
ವಪರಾಧಮಂತ್ರಿಕ ಪರಿಪರಿಯ ಭಕ್ತ ಪಾಯಸವನೋಗರ ತುಪ್ಪವ
ಅಪರಿಮಿತ ಸಕ್ಕರೆಯ ಮೇಲೋಗರಂಗಳಂ
ತೃಪ್ತಿಯನುಳಿದು ತಣೆಯದಾರೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ಕಪಿಲಸಿದ್ಧೇಂದ್ರಮಲ್ಲಯ್ಯಲಿಂಗಂ ಜಂಗಮದ ಮುಖದೊಳೆವೊಗಳ್ಳನು ೮೪

ತಟಗು ಚಕ್ಕುಲಿ ಹೂಸಣಂಬ ಹೂರಿಗೆಗಳಂ
ಅಜುಬೋನ ಫೇಣಿ ಗಾರಿಗೆ ಇಡ್ಡಲಿಗೆ ಅವುಗು
ತಿಣಿಸೇವನೆಯನು ಸರವಳಿಗೆ ಪರಡಿಗೆಯ ನಖಮಿತ್ತಲ್ಲ ಲಡ್ಡುಗಳನು
ತುಳುಹೆಮ್ಮೆ ಕಳೆದ ಹಾಲುಂಡೆ ಹೂರುಂಡೆಯನು
ತಟಹಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ಗಡಣಿಸುತ್ತ ಗುಡ್ಡರುಗಳಿಗೆ
ಕಳಿಕಂಠನಾರೋಗಿಸಿದೊಡೆ ಇನಿದಾವರಿಸಿ ಗರಳ ಸುಧೆಯಂತಿರ್ದುರ್ವು ೮೫

ಹೆಡಗೆ ಹೆಡಗೆಯಲಿ ಭಕ್ತಂಗಳಂ ತುಪ್ಪಮಂ
ಕೊಡಕೊಡಂಗಳೊಳಡಕಿ ತರಲು ತವಗದ ಮೇಲೆ
ಗಡಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರಾ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಾಚ್ಚೆಯಲಿ ಆರೋಗಣೆಯ ಸಮಯದ
ಹೊಡೆವ ನಾನಾಭೇರಿಗಳ ವಾದ್ಯಸಂಕುಳದ
ಸಡಗರದ ಕೇಳಿಕೆಯ ನೋಡುತಿಹ ಭಕ್ತರೆಡೆ
ಯುಡುಗದುಘೆಯುಘೆಯೆಂಬ ಮಂಗಳರವಂಗಳೊಳು ಮದುವೆಯ ಮನೆಯೊಳಿತ್ತಲು ೮೬

೮೪. ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಸಿಗದಿರುವ ಶಿವನ ಭೋಜನದ ಏರ್ಪಾಡಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು ಕೊಂಡುದೇ ತಪ್ಪು. ಆದಿರಲಿ, ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಭಕ್ತಗಳು, ಪಾಯಸಗಳು, ಅನ್ನಗಳು, ತುಪ್ಪದ ಧಾರೆಗಳು, ವಿಶೇಷವಾದ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಸಕ್ಕರೆಯ ಮೇಲೋಗರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಯ್ಯನು ಜಂಗಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಮುಖಗಳಿಂದ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ತಡೆಯದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಆನಂದವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಹೊಗಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ೮೫. ತರಗು, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಹೂಸಣಂಬ, (ಭಕ್ತ ವೈವಿಧ್ಯ), ಹೂರಿಗೆ, ಆರುಬಗೆಯ ಅನ್ನಗಳು, ಫೇಣಿ, ಗಾರಿಗೆ, ಇಡ್ಡಲಿ, ಹಾಲುಖೋವದ ಕಡುಬು, ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ಯಾಮಿಗೆ, ಸರವಳಿಗೆ (ಭಕ್ತ), ಗೋದಿಯ ಶ್ಯಾಮಿಗೆ (ಸೇವಿಗೆ), ನಖಮಿತ್ತಲ್ಲ? ಲಡ್ಡುಗಳು, ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನ ಉಂಡೆಗಳು, ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲಿನ ಉಂಡೆಗಳು, ಹೂರಣದ ಉಂಡೆಗಳು (?) ಮೊದಲಾದ ಅಗಣಿತ ಭಕ್ತಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರಾಶಿ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಂಗಮರೂಪಿಯಾದ ವಿಷಕಂಠನು ಅವುಗಳನ್ನು ಆರೋಗಿಸಿ ದನು. ಅವನ ಕಂಠದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಷ, ಈ ತಿಂಡಿಗಳ ಸಿಹಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಅಮೃತ ದಂತಾಯಿತು. ೮೬. ಭಕ್ತಗಳನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ತಂದು ಬಡಿಸಿದರು. ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕೊಡಕೊಡಗಳಲ್ಲಿ ಅಡರಿ ತಂದರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆ ಚೌಕದ ಮೇಲೆ ತಂದು

ಲಿಂಗದ ಸಮಕ್ಷಮೋಳು ಗುರುವಿನೊಕ್ಕುದನಿಕ್ಕಿ
ಮಂಗಳ ವಿವಾಹವನು ಮಾಳ್ವೆಂದವರೆಯ್ತೆ
ಸಿಂಗರಿಸಿ ಮದುವಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಸಿಗಂ ದಂಡೆ ವಸ್ತ್ರವಾಭರಣದಿಂದ
ಕಂಗೆ ಕೌತುಕವೆನಲು ಆರತಿಗಳಂ ಬೆಳಗಿ
ಯಂಗನೆಯರಲ್ಲಲ್ಲಿ ಧವಳಮಂ ಪಾಡುತಿರೆ
ಜಂಗಮವ ತಣಿಸಿ ಶಿವಸಿದ್ಧ ವಿಷ್ಣುಹ ಲಗ್ನವೆಂದು ಓಂ ಪುಣ್ಯವೆನಲು ೮೭

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ತೆರೆಗಳು ಸರಿಯಲವರವರು
ಚೆಲ್ಲಿದರು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಜೀರಿಗೆವೆರಸು
ಬೆಲ್ಲವಂ ಕೈಧಾರೆಯೆಳೆದು ಮೆಟ್ಟಕ್ಕಿಯಿಡೆ ತಂಡುಲಂ ಧೃತಮೂರ್ಧ್ವರು
ತೆಲ್ಲಯಿಸಿ ಮಂಗಳಾರತಿಯ ವನಿತೆಯರೆಲ್ಲ
ಭುಲ್ಲಯಿಸಿ ಹಾಡಿ ಹರಸುವ ಹೊತ್ತು ಮೆಳೆದು ಸಿರಿ
ವಲ್ಲಭಂ ಗೋಪಿಯಗೊಲಿದು ಪ್ರತ್ಯೇಕರೂಪಾಗಿ ನೆರೆದಂತಿದರ್ವರು ೮೮

ತಂದು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಆ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ. ಭೋಜನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾಭೇರಿಗಳು, ವಾದ್ಯಸಮೂಹಗಳು ಶಬ್ದಮಾಡಿದುವು: ನೆರೆದ ಜನ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕರು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಕ್ತರ ಉಘೇ ಉಘೇ ಎಂಬ ಜಯಘೋಷಕ್ಕೆ ಬಿಡುವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳ ಬಜಾವಣೆಗಳಂತೂ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಮದುವೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತೆಂದರೆ, ೮೭. ಆದಿಲಿಂಗದ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಗುರುವು ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಮಂಗಳ ಸಮಯವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ, ವಿವಾಹ ಮಂಗಳವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮದುವಕ್ಕಳಿಗೆ, ಬಾಸಿಂಗ, ಹೂವಿನ ದಂಡೆ, ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಆಭರಣಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿದರು. ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆನಂದವೂ ಆಗುವಂತೆ ಸುವಾಸಿನಿ ಯರು ಆರತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿದರು. ವಿವಾಹಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಧವಳಗೀತೆಗಳನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಆರೋಗಣೆಯಿಂದ ಜಂಗಮರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ 'ಪುಣ್ಯಾಹವಾಗಲಿ' 'ಓಂ ಸುಮುಹೂರ್ತ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು. ೮೮. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಂಡುಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಅಂತಃಪಟಗಳು ಸರಿದವು. ಗಂಡುಹೆಣ್ಣುಗಳು ಒಬ್ಬರ ತಲೆಯ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಜೀರಿಗೆ ಬೆರಸಿದ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದರು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೈಯನ್ನು ಗಂಡಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಧಾರೆ ಎರೆದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಗಂಡಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಮೆಟ್ಟಕ್ಕಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅದಾದ ನಂತರ ತಲೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸುರಿದರು. ದಂಪತಿಗಳು ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸಾವಿರ ದಂಪತಿಗಳ ಸಾಲು ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ನೆರೆದ

ಇತ್ತಲಾರೋಗಿಸಿದವರ್ಗೆ ಕೈಘಟ್ಟಿಯಂ
ಕತ್ತುರಿಯ ಪನ್ನೀರ ಹದನ ಚಂದನವನೊರ
ಸುತ್ತ ಪುರುಷರು ಮಲ್ಲಿನಾಥನಂ ಪ್ರಕೃತಿಗಳು ವ್ಯಷಭವದನವ ಮುಟ್ಟಲು
ಅತ್ಯಂತ ಹರುಷರಸದೊಳಗೆ ಅವಗಾಹನವಿ
ರುತ್ತ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು ವಿವಾಹಗೇಹವನು ನೋ
ಡುತ್ತ ಬರಬರಲಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾರತಿವಿಡಿದು ಧವಳಮಂ ಹಾಡುತಿರಲು

೮೯

ಶಿವಶಕ್ತಿಸಂಪುಟದಸಂಖ್ಯಾತ ಮಿಥುನಮಂ
ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಸಿದ್ಧಪತಿ ನೋಡುತ್ತ ಪಾಡುತ್ತ
ಶಿವಶಿವೋತ್ಸಾಹದೊಳು ಭೂಮವಿಡಿಸಿದನು ಬಣ್ಣಿಸಲೇನು ಬಾಯಬಿಡನು
ತವಿಲಾಗಿ ತಣಿಪಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು
ಭವ ಶರ್ವ ಶಂಕರನೆ ಅವಧರಿಸು ಸರ್ವಜೀ
ವವ ನರಕದಿಂ ತೆಗೆದ ನೇಮಪೂಜೆಯನು ನೀನೇ ನೋಡಿ ಕೈಕೊಂಬುದು

೯೦

ಮುತ್ಸೈದೆಯರು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹಾಡಿ ಹರಸಿದರು. ಆ ನೂತನ ದಂಪತಿಗಳ ಜೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೂಪಗಳಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಸಕ್ರೀಡೆ ಆಡುವಾಗ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಮೂಹಿಕವಿವಾಹದ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೌತುಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ೮೯. ಇತ್ತಲಾಗಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಿಗಳಿಗೆ ಕೈಗೆ ಗಂಧಗಳನ್ನೂ ಕಸ್ತೂರಿಯಿಂದ ಸುವಾಸನಾಯುಕ್ತವಾದ ಪನ್ನೀರನ್ನೂ ಚಂದನವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಚರಿಸಿದರು. ಅವರು ಆ ಕೈಗಳನ್ನು ಸುವಾಸನಾ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ತೊಳೆದು ಕೈಗಳನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಆ ಜನ - ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಪ್ರತಿಕೃತಿಗಳು, ವ್ಯಷಭನ ಮುಖವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಆದ ಆನಂದ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಹರುಷರಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಭೋಜನಕೂಟದ ಮಂಟಪದಿಂದ ವಿವಾಹಮಂಟಪವನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮಂದಿ ಮಂಗಳಾರತಿಯನ್ನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಧವಳಗೇಯವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಆರತಿಯೆತ್ತಿದರು. ೯೦. ಶಿವನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದ ಸಂಪುಟಗಳ ಅಗಣಿತ ವಿವಾಹ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಶಿವಮೂರ್ತಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಪತಿ ನೋಡಿದನು. ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿದನು, ಆನಂದದಿಂದ ಹಾಡಿದನು. ಅವನ ಮಂಗಳಮಯವಾದ ಉತ್ಸಾಹ ಮೇರೆ ಮೀರಿತು. ಅದೇ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆ ಹೊಸ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಸಿದನು. ಅದರ ವೈಭವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಬಾಯಿಗೆ ಬರವೇ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಜಂಗಮರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು “ಭವ, ಶರ್ವ, ಶಂಕರ, ದಯಮಾಡಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳು. ಸಮಸ್ತ ಜೀವಗಳನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಂಡ ನಿಯಮದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನೀನೇ ನೋಡಬೇಕು ಮತ್ತು

ಆ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಅರುಣೋದಯದ ಕೆಂಬೆಳಗು
ಲೇಸಾಗಿ ತುಡುಕಿತ್ತು ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಕುಮುದಿನಿಯ
ಘಾಸಿಮಾಡಿತ್ತು ತಾರಾಸತಿಯರಿನನ ಕರಘಾಸಿಯೊಳು ರೂಪಳಿದರು
ಈಸೊಂದು ಮಾನಹತಿಯಾಯ್ತೆಂದು ಶಶಿ ಕಂದಿ
ವಾಸಿಯಂ ವೈರಾಗ್ಯವೆಡೆಗೊಳಲು ಅಂಬರವ
ಬೀಸಾಡುವಂತೆ ನಭವಂ ಬಿಟ್ಟು ಅಪರವಾರಾಶಿಯೊಳು ಮೈಗರೆದನು

೯೦

ಇತ್ತಲಾ ಪುರದ ಮಹಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳು ಮೊಳ
ಗಿತ್ತು ಪ್ರಹಾರಭೇರಿಯ ಶಂಖನಾದ ಪೊ
ಣ್ಣೆತ್ತು ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಪೂಜೆ ವಚನಾಧ್ಯಾಯ ಸ್ತೋತ್ರ ಪಠನಂಗಳಿಂದ
ಬತ್ತರಂಬಡೆದ ಶರಣಾಳಿ ಹಾಡುತ ನೆನೆವ
ಹೊತ್ತು ತೈಲೋಕ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ
ಯಿತ್ತಲುಂ ಪುಟ್ಟತೆಂಬಂತೆ ರವಿಯುದಯಾಚಲಾಗ್ರದೊಳು ಬೆಳಗುತಿರಲು

೯೧

ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಗುರು ಬಂದು ನೋಡುತಿರೆ
ಭತ್ತವಂ ತವನಿಧಿಗೆ ಕವಿಲೆಯಂ ಕಪಿವೆಡೆಗೆ
ಎತ್ತುಗಳ ಬಣ್ಣಿಗೆಯ ಹಿಂಡಿಗಿಂದಖಳ ನೃಪರೋಲೈಸೆ ಪಾವುಡವನು
ಚತ್ತೈಸಿಯುಗ್ರಾಣದೆಡೆಗಟ್ಟಿ ಮದುವೆಯ ಚ
ತುರ್ಥಿಯಂ ಮಾಡಿ ಬಂದಿಯೊಳು ಮದವಕ್ಕಳಂ
ಬತ್ತರಂಬಡೆದು ಹಾಡುತ್ತ ಮಹಮನೆಯಿಂದ ಆದಿಲಿಂಗಕೆ ತಂದನು

೯೨

ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು” ಎಂದನು. ೯೦. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರುಣೋದಯದ ಕೆಂಪುಬೆಳಕು ಚಂದ್ರನ
ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಪ್ರಭೆಯನ್ನೂ ಕುಮುದಿನಿಯ ಆನಂದವನ್ನೂ ಅದು ಕೆಡಿಸಿತು.
ನಕ್ಷತ್ರಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳ ತಾಪದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕಳೆದು
ಕೊಂಡರು. ತನಗೆ, ತನ್ನ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಾನಹಾನಿ ಆಯಿತು ಎಂದು ಚಂದ್ರ
ನಶಿಸಿ ಹೋದನು! ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿದನು.
ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಉಟ್ಟಿದ್ದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಸಾಡುವಂತೆ ಆಕಾಶವೆಂಬ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ
ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಗರದ ನೀರಿನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದನು! ೯೧. ಈ
ಕಡೆ ಆ ನಗರದ ಮಹಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸಮಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಚಾರಭೇರಿಗಳು
ಶಂಖಗಳು ಶಬ್ದಮಾಡಿದವು. ಬೆಳಗಿನ ಪೂಜೆಯ ಮಂತ್ರ ಘೋಷಗಳು, ವಚನಗಳ
ಹಾಡುವಿಕೆ, ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಪಠನ ಇವುಗಳ ಧ್ವನಿಗಳೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು;
ಶರಣರ ಗುಂಪು ಊರಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಾಡುತ್ತಾ ಶಿವನನ್ನು
ಗುರುವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಕಾಲ, ಮೂರು ಲೋಕಗಳ
ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಸೂರ್ಯ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ
ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದನು. ೯೨. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಎಂದಿನಂತೆ ತನ್ನ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಪೂಜಾ ನಂತರ ಮಹಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ
ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಆಗ ರಾಜರುಗಳು ಭತ್ತವನ್ನು ಅಕ್ಷಯ ನಿಧಿಗೆ ಹಸುಗಳನ್ನು

ಧರೆಯೆಲೆಯ ಸರ್ವ ಜೀವಾಳಿ ಹರುಷಂಬಡೆಯೆ
 ಸುರರು ತುಷ್ಟಿಯನೆಯೆ ವಿಶ್ವತೋಮುಖನೆನಿಪ
 ಹರಗೆ ಆಜ್ಞಾಪನ ಪೂಜೆ ತವಗಾರ್ಚನೆಯ ಜಂಗಮದ ತೃಪ್ತಿ ಮದುವೆ
 ನೆರೆದವಂ ಲೇಸೆನಿಸಿ ಮಾಡಿ ತ್ರಿಲೋಕೈಕ
 ಗುರುವೆನಿಪ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಬಾಯಿನವಿತ್ತು
 ಪುರಜನಕೆ ಮದುವೆಯೊತಣವಿಕ್ಕಿ ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯ ಮೂಱುವರುಷಕೊಮ್ಮೆ ೯೪

ಈ ಪರಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ದಿನದಿನ
 ವ್ಯಾಪಾರದೊಳು ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಕೆಳೆಯೊಳು ಖನನ
 ವಾಪೊತ್ತು ಕಲ್ಲಕೆಲಸಂ ಸತಹೋಮ ಚೌಕಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಸಮಾಧಿ
 ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತೀಶನೋಲಗಕ್ಕೆದಿ ಬಂದಖಳ
 ವ್ಯಾಪಕಂ ಶಿವಸಿದ್ಧನನುದಿನಂ ನಡೆಸುತಿರೆ
 ಭೂಪ ಬಿಜ್ಜಳನಳಿದ ವೀರಜಗದೇವನಿಂ ಸಿದ್ಧಸಂಕೇತದಂತೆ ೯೫

ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವೆಡೆಗೆ, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಗೈಯ (?) ಹಿಂಡಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಗಳಾಗಿ ತಂದು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಉಗ್ರಾಣದ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಅವುಗಳ ಸ್ವೀಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾದ ಮೇಲೆ ವಿವಾಹದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು (ನಾಗೋಲಿ) ಆಚರಿಸಿದನು. ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಅರಳಿದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಾಡುತ್ತ ಮಹಮನೆಯಿಂದ ಆದಿಲಿಂಗದ ಸಮ್ಮುಖಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದನು. ೯೪. ಲೋಕವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಿಳಿದಂತೆ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಸ್ತೋಮ ಹರುಷಗೊಂಡಿತು. ದೇವತೆಗಳು ತೃಪ್ತಿಪಡೆದರು. ವಿಶ್ವತೋಮುಖನಾದ ಶಿವನಿಗೆ ತುಪ್ಪದ ಅಭಿಷೇಕವಾಯಿತು. ಪೂಜೆ ಯಾಯಿತು. ಅಕ್ಷಯವಾದ ಅರ್ಚನೆ ಯಾಯಿತು. ಜಂಗಮ ಸಮೂಹ ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡಿತು. ಮದುವೆಗೆ ಸೇರಿದವರು ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಲೇಸೆನ್ನುವಂತೆ ನಡೆಸಿದರು. ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಗುರುವೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಡುಗೊರೆ, ಬಾಗಿಲನ್ನಿತ್ತು ಗೌರವಿಸಿದನು. ಊರಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಮದುವೆಯ ಔತಣವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಅದೇ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದನು. ೯೫. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ದಿನ ದಿನದ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದನು. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆರೆಯನ್ನು ಅಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಭತ್ತದ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ, ಹೋಮದ ಆಚರಣೆ, ಚೌಕದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ಯೋಗಸಮಾಧಿ, ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತಿಯ ಪತಿಯ ಓಲಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಶಿವಸಿದ್ಧನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಶಿವಸಿದ್ಧನ ಸಂಕೇತದಂತೆ ವೀರಜಗದೇವನ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಜನಾದ ಬಿಜ್ಜಳನು ಮರಣಹೊಂದಿದನು.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ|| ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜೀವವ ಪಡೆಯುತಿರೆ ಜಗವು
ಚತ್ತಮುಟ್ಟಿಒಗುತ್ತಮಿರಲು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರಂಗೆ
ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಬಂದನಾ ಸಿದ್ಧಕುಲ ತಿಲಕನೆಡೆಗೆ

ಸೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲವನ್ನಾಳ್ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟವಂ ತನಗೆ
ಕಟ್ಟಲಿಕೆ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನಾಥನ ತರ
ಲಟ್ಟಿದಂ ಕರ್ಣದೇವಂ ಸುಖಾಸನವನ್ನಾಳುದುರೆಯಂ ಮಂತ್ರಿಯೊಡನೆ
ವಿಷ್ಣುರವನೇಕ ಮಣಿ ಖಚಿತ ರಚಿತವ ಕಾಣೆ
ಗೊಟ್ಟಿಒಗಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಬಾರದಿದರ್ಡೆ ಅಸುವ
ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆವುದು ಬಿಡದೆ ಬಂದರೆನ್ನವರಲ್ಲ ಎಂದು ಕಳುಹಿದನಾಗಳು ೧

ಬಂದ ಸಚಿವರು ಸಿದ್ಧ ಕೆಲಸದೊಳಿರ
ಲ್ಲಂದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ಕಾಣೆಯನಿರಿಸೆ ಕಂಡಿದೇ
ನೆಂದಡವಧರಿಸುವುದು ದೇವ ಬಿಜ್ಜಳನ ತಮ್ಮಂ ಕರ್ಣದೇವ ತನಗೆ
ಎಂದೆಂದುಮಚಲ ಸಿಂಹಾಸನದೊಳಿರ್ಪುದಕೆ
ಇಂದುಧರಮೂರ್ತಿ ನಿನಗೋಲೈಸಿದಂ ತಂದೆ
ಬಂದು ಪಟ್ಟವನು ಶ್ರೀಹಸ್ತದಿಂ ಕಟ್ಟಬೇಹುದಿದ ಚತ್ವರಸೆಂದರು ೨

ಸೂ|| ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪುನರ್ಜೀವವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಲೋಕವೆಲ್ಲ
ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ, ಶಿವನಿಗೆ ಶರಣಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಸಿದ್ಧಕುಲತಿಲಕನ ಬಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ
ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಬಂದನು.

೧. (ಬಿಜ್ಜಳನು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಕಳಚೂರ್ಯರ ಸಿಂಹಾಸನ ತೆರವಾಯಿತು).
ಆ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ
ಆಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ಣದೇವನು ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನಾಥನನ್ನು ಕರೆದು ತರಲು
ಸುಖಾಸನವನ್ನೂ ದೂತರನ್ನೂ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ
ಮಂತ್ರಿಯೇ ಪ್ರಮುಖ ವಾಗಿ ಗುರುವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಬಂದನು. ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು
ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಮೇನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. “ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಮಣಿಖಚಿತವಾದ
ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಕಾಣಿಕೆ ಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಅವನನ್ನು ಕರೆದು
ತರಲೇಬೇಕು. ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ತರಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೀವೂ ಪ್ರಾಣವನ್ನು
ಬಿಡುವುದು. ನೀವು ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮನೊಡನೆ ಬರದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ನಮ್ಮವರು ಅಲ್ಲವೇ
ಅಲ್ಲ” ಎಂದು ಕರ್ಣದೇವ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಪರಿವಾರ ವನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ೨. ಸಚಿವರು
ಪರಿವಾರದವರು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಆಗ ಅವನು ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ

ನಸುನಗುತ್ತೀ ಹೊನ್ನ ಪೀಠವೇಕೆಮಗಯ್ಯ
ಕಿಸುವೊನ್ನ ಹೆಗ್ಗೊಡನೊ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಬಾ
ಣಸಕೊಂದು ಚರುವಿಗೆಯೊ ಸಟ್ಟುಗವೊ ಎಮಗೆ ಗುದ್ದಲಿಯೊ ಹಾರೆಯೊ ಗೋರೆಯೊ
ವಸುವಿದೇಕೆಮಗೆ ತೆಗೆ ಪಟ್ಟುಗಟ್ಟಿಸುವ ಜೋ
ಯಿಸನೊ ಭೂಪಾಳಿಗನೊ ಹಾರುವನೊ ಬಹುಮಂತ್ರ
ವಿಸರದಾಚಾರ್ಯನೊ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯನೊ ನಾನೇನ ಬಲ್ಲೆನೆನಲು ೩

ದೇವ ಸರ್ವಜ್ಞ ನೀನೇ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ
ಗಾವ ಮಿಗಿಲುಂಟೆನಲು ಶಿವಶಿವಿ ಜೀವರಂ
ದೇವರಂ ಹೋಲಿಸುವರೇ ಅದಂತಿರಲಿ ದಾನವನುಂಡು ಮರಳಿಹೋಗಿ
ನೀವೆಲ್ಲರೊಂದೆನಲು ಅದನಾರು ಬಲ್ಲರೇ
ಜೀವವಂ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುವೆವೆಂದು ಅಲಗಕ್ಕೆ
ಹಾವ ಶಿಷ್ಯರ ನಿಲಿಸಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬಲ್ಲನೆನೆ ದಂಡಿಗೆಯನಾಂತರು ೪

ತೊಡಗಿದ್ದನು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಕರ್ಣದೇವ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ ಸಿದ್ಧರಾಮ 'ಇದೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು 'ದಯಮಾಡಿ ಕೇಳಬೇಕು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ಬಿಜ್ಜಳನ ತಮ್ಮ ಕರ್ಣದೇವ. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ವಾಗಬೇಕು. ಅವನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಾವು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ತಾವು ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಹಸ್ತದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ರಾಜ ಕಿರೀಟವನ್ನು ತೊಡಿಸಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕು. ತಾವು ಚಂದ್ರಚೂಡನ ಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತಾವು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು." ೩. ಸಿದ್ಧರಾಮ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಜನವನ್ನು ಕಂಡು 'ಈ ಚಿನ್ನದ ಆಸನ ನಮಗೇಕೆ? ತಾವುದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊಡ (ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ) ಅಥವಾ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವನ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆ, ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಸೌಟು, ಇಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುದ್ದಲಿ, ಹಾರೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಮರದ ಸಲಿಕೆ ಸಾಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು 'ಈ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಬೇಡ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಚೆಗೆ ತೆಗೆಯಿರಿ, ನಾನೇನು ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಜೋಯಿಸನೆ? ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ? ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಆಚಾರ್ಯನೇ, ಇಲ್ಲವೇ ದೇಶದ ಒಡೆಯನೇ? ಈ ವಿಚಾರ ನನಗೇನು ಗೊತ್ತಿದೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ೪. 'ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವೇ ಸರ್ವಜ್ಞರು, ಆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಗಿಂತ ನೀವು ಏನು ಕಡಮೆ?' ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು 'ಶಿವಶಿವ, ಜೀವರನ್ನೂ ದೇವರನ್ನೂ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾರೆಯೆ? ನೀವು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಿರಿ' ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು 'ಅದೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು ನೀವು ಬರದಿದ್ದರೆ ಈ ಜೀವವನ್ನು ನಿಮಗೆ

ಕನಕಮಣಿ ಖಚಿತ ಕಂಕಣಿಕೆಯ ಸುಖಾಸನದೊ
 ಳನುಪಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಗುರುವ ಬಜಯಂಗೈಸಿ
 ಮನಕೆ ಪರಿತೋಷ ಪುಟ್ಟಲು ವಜ್ರಪಂಜರದ ದಡ್ಡಿಯಡ್ಡಂಬಡೆಯಲು
 ತನತನಗೆ ಬೇಳ್ಳನಿತು ಜತನವಂ ಮಾಡಿ ಪರಿ
 ಜನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಿ ಬೋವರಿಗೆ ಭೂಪನ ಅಗ್ರ
 ಧನವಾದುದೆಂಬಂತೆ ಮನವೇಗದಿಂದ ಬಂದರು ರಾಜಧಾನಿಯೆಡೆಗೆ

೫

ಮುಂದೆ ಚಾರರನಟ್ಟಿಯೇ ಬಂದರೆನಲವಿಳ
 ಬಿಂದದೊಳು ಮೆಲಿವ ಪಾತ್ರಗಳನುಪ್ಪರಿಗೆಯೊಳು
 ನಿಂದಿರಿಸಿದರು ಹೊನ್ನರನ್ನ ತೋರಣವನು ಸಮಾರ್ಜನೆಯ ವೀಧಿಗಳನು
 ಚೆಂದಂಬಡೆಯೆ ರಚಿಸಿ ಚಾತುರಂಗಂವೆರಸು
 ಬಂದು ಭೂಪಂ ಕಾಣೆಯಂ ಪಿಡಿದು ನೋಡುತಿರ
 ಲಂದಣವದೇನೆಂಬೆ ಕಪಟವೇಷಿಯ ಹೃದಯದಂತೆ ನಿರ್ವಯಲಾದುದು

೬

ಕಂಡಿದೇನೋ ಬಯಲ ಬಾಸಣದ ಆಸುರದ
 ದಂಡಿಗೆಯ ಭಾರಕ್ಕೆ ಬೆವರುತ್ತ ಬೋವರತಿ
 ಬೆಂಡಾದಿರಹುದಹುದು ಎಮ್ಮೊಡನೆ ಅಣಕವೇ ಈ ಪುರದ ರಚನೆ ಮಾಣ್ಣ
 ಭಂಡಿಕ್ಕಿ ನಗಬೇಹುದೆಂಬಭಿಪ್ರಾಯಮಂ
 ಕಂಡೆನೊಳ್ಳಿಹ ಶಿಷ್ಯವಿಶ್ವಾಸಿ ಪರಿವಾರ
 ಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ ಗುರುವನೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲು ನಡುಗುತ್ತಲಿಂತೆಂದರು

೭

ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ' ಎಂದು ತಾವು ತಂದಿದ್ದ ಕತ್ತಿಗಳಿಂದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಅವರನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ತಡೆದನು. ಇದೇನು ವಿಚಾರವೋ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೇ ತಿಳಿಯುವುದು, ಎನ್ನುತ್ತಾ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತನು. ೫. ಕನಕಮಣಿ ಗಳಿಂದ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಸುಖಾಸೀನದಲ್ಲಿ ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಅನುಪಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಕರೆದು ತಂದರು. ಬಂದಿದ್ದ ಜನಕ್ಕೆ ಪರಮ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಯಿತು. ವಜ್ರಮಯವಾದ ಆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಗೆ ತೆರೆಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಗುರುವನ್ನು ಬಹಳ ಯತ್ನದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಕರೆ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಿಜನರು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಸುತ್ತ ಕಾವಲಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ರಾಜನ ಭಂಡಾರವನ್ನು ತರುವಂತೆ ಬೋವಿಗಳು ಮನೋವೇಗದಿಂದಲೇ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದರು. ೬. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕರೆತಂದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುನ್ನೂಚನೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ದೂತರನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. 'ಇನ್ನೇನು ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲ' ಎಂದು ಸಮಸ್ತ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನರಾದವರನ್ನು (ನರ್ತಕರನ್ನು) ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಗುರುವಿನ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ, ರನ್ನದ ತೋರಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲವೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕರ್ಣದೇವನು ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗುರುವಿನ ಆಗಮನವನ್ನು ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಂದಣ ಬಂದಿತು. ಗುರುಗಳು ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಬನ್ನಹಂ ಮಾಡಬೇಕಾಡಲಂಜುವೆವಿತ್ತ
 ಬೆನ್ನೊಳಟ್ಟಿದ ತುರಗಪಾಯದಳವಟಿಯಲೈ
 ಬನ್ನವಿಸೆ ಕಾಣ್ಕೊಳ್ಳದೆ ಬಾರನೆನಲು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಾಗಳೆ ಕಂಪಗೊಳಲು
 ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣವನೊಪ್ಪಿಸುವೆವೆನುತ್ತಲಿಂಗಿ
 ನಿನ್ನ ಕಾಲಾಣೆ ಹಾಯ್ದೆ ಬಲ್ಲಿನಿಂ ಬಿಡಿಸಿ
 ಪನ್ನಗಾಭರಣ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬಲ್ಲನೆನಲು ದಂಡಿಗೆ ಚಾಚಿತು

೮

ಹತ್ತಿರಿದ್ದರು ಅಂಗರಕ್ಷರುಂ ಲಾಳರುಂ
 ಚಿತ್ತೈಸು ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯೊಳು ಬಿಳಿದ ಪಚ್ಚದಿಸಿ
 ಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಜನಂ ಬೆಲಗಾಗೆ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಂ ತಂದು ಬಿಜಯಗೈಸಿ
 ಇತ್ತರದಿ ವಜ್ರಪಂಜರದ ದಟ್ಟಯ ಬಿಗಿದು
 ಸುತ್ತ ಪರಿಜನವೈದೆ ಹರಿದು ಬರುತಲ್ಲಿಯಿಳು
 ಹಿತ್ತಿಲ್ಲ ಹೊತ್ತ ಮೂವತ್ತು ಬೋವರು ಭಾರದಿಂ ಬಳಲಿದವರೆಂದರು

೯

ಮೇನೆಯೊಳಗೆ ನೋಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಪಟ ವೇಷಧಾರಿಯ ಹೃದಯದ ಹಾಗೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಬರಿದಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ೭. ಬರಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅದು ಬರಿದು. ಓಹೋ! ಬೋವಿಗಳೆ, ಅತಿಶಯದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಭಾರಕ್ಕೆ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾದಿರಿ! ಸಿದ್ಧರಾಮಗುರು ಬಂದರೆಂದು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಹುಡುಗಾಟ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ನಮ್ಮೊಡನೆ ತಮಾಷೆಯೇ? ನಾವು ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಗುರುವಿನ ಆಗಮನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ತಿರಸ್ಕೃತನಾಗಿ ನಗೆಗೆ ಈಡಾಗಲಿ' ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಿಮ್ಮದು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಷ್ಯರು, ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳು, ಪರಿವಾರದವರು. ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ, ದಿಟವಾಗಿ ಕರೆದು ತಂದಿರಿ, ಗುರುಗಳನ್ನು" ಎಂದು ರಾಜನು ಅವರನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದನು. ಅವರು ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ್ತ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು. ೮. "ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸಬೇಕು. ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆಯೇ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕುದುರೆಗಳ, ಕಾಲಾಳುಗಳ ಸೈನ್ಯದವರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಆಗ ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ನಮಗೆ ನಡುಕವೇ ಹುಟ್ಟಿತು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಪಾದದಾಣೆ ಕತ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಹಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾದೆವು. ಗುರುಗಳು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿದರು. 'ಸರ್ಪ ಭೂಷಣನಾದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೇ ಗೊತ್ತು' ಎಂದರು. ಆಗ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟೆವು. ೯. ಆಗ ಅಂಗರಕ್ಷಕರು ಲಾಳರು" (?) ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರು ಲಾಲಿಸಬೇಕು. ಮೆತ್ತನೆಯ ಹಾಸನ್ನು ಹಾಸಿದೆವು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ.

ಎನಲು ಬೆಟಗಾಗುತ್ತ ಕರ್ಣದೇವಂ ತನ್ನ
ಮನಕತಿ ಮಹಾವಿಸ್ಮಯಂ ಪುಟ್ಟಿ ತರಿಸುವುದ
ಕನುವಾವುದೆನಲು ಆತಂ ಕಂಬುಗೆಯ ಬಂಡಿಯೊಳು ಮಂದಸಂಗೊಟ್ಟಡೆ
ಘನಮಹಿಮನಂ ಪೊಗಿಸಿ ತಹೆನು ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ
ನನುಮಾನ ಬೇಡ ಕಳುಹೆನಲು ಆ ಪರಿಯಿಂದ
ಜನಪನಟ್ಟಲು ಬೇಗದಿಂದ ನಡೆತಂದು ಪುರದೊಳು ಗುರುಪದವ ಕಂಡರು ೧೦

ದೇವ ನೀವೊಲಿದು ಬಂದಹೆಯೆಂದು ಹುಸಿವರೇ
ಜೀವಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಾಯ್ತು ಕರ್ಣದೇವಂ ನಿಮ್ಮ
ನಾವಗಂ ಬಿಜಯಗೈಸಿಯೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟದಂ ಬರಬೇಹುದೊಲ್ಲೆವೆನಲು
ಸಾವೆನೆಂದನುಗೆಯ್ಯೆ ಬೇಡ ಬೇಡವೊ ಆಣ್ಣ
ನಾವೇನ ಬಲ್ಲೆವೈ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ತನ್ನ
ಠಾವಿಂದ ತೆರಳುವಡೆಯೆನ್ನಿಚ್ಛೆಯೇನನಲು ತಂದ ಮಂದಸ ತೆಗೆದರು ೧೧

ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿದೆವು. ಆಗ ಸುತ್ತಲೂ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪರಿವಾರದ ಜನ ಬೆರಗಾಗುವಂತೆ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನನ್ನು ವಿಜಯ ಮಾಡಿಸಿದೆವು. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಎರಡೂ ಕಡೆ ವಜ್ರಪಂಜರದಂತೆ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದೆವು. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಸುತ್ತ ಪರಿವಾರದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನ ನಡೆದೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮೂವತ್ತು ಜನ ಬೋವಿಗಳು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಭಾರದಿಂದ ಆಯಾಸಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ೧೦. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರ್ಣದೇವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನು ಬೆರಗಾದನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ಮಯವುಂಟಾಯಿತು. 'ಹಾಗಾದರೆ ಅವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಮಂತ್ರಿ ಹೇಳಿದನು 'ನಮಗೆ ಒಂದು ಮುಂಭಾಗವಿರುವ ರಥವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ ತರಿಸಿಕೊಡಿ. ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕೂಡಿಟ್ಟು ತರುತ್ತೇವೆ. ದೇವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕರೆತರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಬೇಡ, ನಮ್ಮನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ' ಎಂದನು. ರಾಜನು ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಕರೆತರಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ದೂತ ಪರಿವಾರ ಮಂತ್ರಿಸಮೇತವಾಗಿ ಸೊನ್ನಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶ್ರೀಪಾದವನ್ನು ಕಂಡರು. ೧೧. "ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಬರುತ್ತೇವೆಂದು, ಬಂದೆವು-ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬಹುದೇ? ನಮ್ಮ ಜೀವಕ್ಕೆ ಇಂದೇ ಕಡೆ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆತರಲೇಬೇಕೆಂದು ಕರ್ಣದೇವ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ತಾವು ಖಂಡಿತ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಒಲ್ಲೆ ಎನ್ನಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ, ಎಂದು ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅವನನ್ನು ತಡೆದು 'ಬೇಡಪ್ಪ, ಬೇಡ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ

ಮಗಮಗಿಪ ಕರ್ಪೂರ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಪರಿಮಳದ
 ಸೊಗಸೆಸೆವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ನಡುವೆ ಗದ್ದುಗೆಯಿಕ್ಕಿ
 ಬಗಿಬಗಿದು ಸುತ್ತವೊತ್ತದ ಮಾಳ್ಕೆಯಿಂ ಹಂಸತೂಳದ ಮೃದುವ ಲೇಪಿಸಿ
 ಮಿಗೆ ರಂಜಿಸುವ ಪರುಷ ಪುರುಷರೂಪಿನ ಲಿಂಗ
 ಸೊಗಸು ಕರಡಗೆಯೊಳಿಡುವಂತಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಮೂ
 ಜಗಭರಿತನನುವಲಿಯದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಮುದ್ರಿಸಿ ಹೂಡಿ ನಡೆಗೊಂಡರು ೧೨

ಅತ್ತಲಾ ಬಂಡಿಯಂ ಬಳಸಿ ಪರಿಜನವೆಯ್ತೆ
 ಎತ್ತು ತೆಗೆಯದೆ ನಿಲಲು ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕೆರಡು ಬ
 ಲೆತ್ತುಗಳ ಹೂಡಿ ನಡೆಯಲ್ಪವುಂ ಬೆಂಡಾಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವತ್ತ ಹೂಡಿ
 ಅತ್ಯಂತ ಹರುಷದಿಂದರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋ
 ಡುತ್ತಿರಲಿತ್ತ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಸೀಮೆಯನು ದಾಂ
 ಟುತ್ತಲಾ ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ಅವಸರದಲಿರಲವರು ಬಳಿಕೇಗೈದರು ೧೩

ನಮಗೇನೂ ತಿಳಿಯದಣ್ಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹೊರಟು ಬರುವುದಾದರೆ
 ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಏನಿದೆ?' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು. ಆಗ ತಾವು ತಂದ
 ಮಂದಾಸನದಂಥ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ರಥದಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಅದರ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದರು.
 ೧೨. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಳಗೆ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವ, ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ, ಕರ್ಪೂರ
 ಕಸ್ತೂರಿಗಳ ವಾಸನೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಬ ತುಂಬಿರಲು ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸನವನ್ನು
 ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದರು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಮೈಗೆ ಒತ್ತದ ಹಾಗೆ, ದೇಹಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗಿರುವಂತೆ
 ಹೊಸ ತೂಲದ ಮೃದುತ್ವವನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಸೊಗಸಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಪರುಷ
 ಶಿಲೆಯ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪದ ಸೊಗಸಾದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕರಡಗೆಯೊಳಗೆ ಇಡುವ ಹಾಗೆ
 ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಆ ಮಂದಾಸನದ ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಮೂರು ಲೋಕವನ್ನು ತುಂಬಿದ
 ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಮಂದಾಸನದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, ರಥಕ್ಕೆ
 ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದರು. ೧೩. ಆ ಬಂಡಿಯ ಸುತ್ತ ಭಕ್ತಜನ,
 ರಾಜಪರಿವಾರಜನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾದರು. ಆದರೆ ಹೂಡಿದ್ದ ಎತ್ತುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ
 ಬಂಡಿಯೆಳೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತವು. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ
 ಎಂಟು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡಿದರು. ಅವು ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಬೆವರಿ ಬೆಂಡಾದವು.
 ಆಗ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದರು. ಅಂತೂ ರಥವನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ
 ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕುಳಿತು ಬರುವ
 ರಥವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ತನ್ನ ಪುರದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ

ಬಂದಿಯನು ಚಾವಡಿಯ ಮುಂದಿರಿಸಿ ಬೀಯಗದ
 ಕೊಂಡಿಯಂ ಕಳಚಿ ಸಲಗೆಯ ತೆಗೆದು ಕಾಳಸದ
 ತಂಡತಂಡದ ಹಲಗೆಯಂ ಕೆಲಕ್ಕಿರಿಸಿ ಮುದ್ರೆಯ ನೋಡಿ ಬಿಗಿದ ನೇಣ
 ಖಂಡಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದು ನೋಡಲಾ
 ಖಂಡೇಂದುಧರನಿಂದಕಂ ಮಹಾಭಕ್ತಿಯಂ
 ಕೊಂಡಾಡುತಿಹ ಧರ್ಮವೆಂತು ಬಯಲಾಗಿಪ್ಪುದಂತು ಹಾಳಾಗಿದುರ್ದು ೧೪

ಉಸುರಿಕ್ಕಲಟಿಯದತಿ ವಿಸ್ಮಯಂ ತನುಮನವ
 ಮುಸುಕಿ ಮರವಟ್ಟು ನೃಪನಿರೆ ಕರಣಶಾಲೆಯೊಳು
 ಪಶುಪತಿಯ ಪಟ್ಟವರ್ಧನ ಬಾಚರಸನು ಸೊಡ್ಡಳನ ಕರುಣದ ತರುಣನು
 ನಸುನಗುತ ಬಂದಿದೇಂ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜ್ಯೋತಿ
 ವಶವಹುದೆ ವಾಗ್ಗಾಲದಾ ಹಿರಿಯರೆಂದು ಭಾ
 ವಿಸುವರೇ ಗುರುದೈವಶರಧಿಕರಿಗಳನು ಬಲುಹಿಂ ನಿಲಿಸಬಹುದೆಯೆನಲು ೧೫

ಆದಡಾ ಗುರುವಚನದಂತೆಯಾ ರೂಪಿಗಾ
 ಹಾದಿ ಹೊದ್ದುವುದಲ್ಲದೆಮಗಹುದೆ ನೀವದಳ
 ಭೇದವಂ ಬಲ್ಲಿರೆಲ್ಲವನು ಬನ್ನವಿಸಿ ಪಟ್ಟಾದೇಶ ನಿರ್ಧಾರವ
 ಸೋದಿಸಿದೇ ಹೋಗಿ ನಾಳೆ ಬಹುದೆನಲವರು
 ಮೇದಿನಿಯ ನಾಣ್ಣಡಿಯ ವಾರಾಣಸಿಯ ಬಿಟ್ಟ
 ವೋದರೆಂದೆಂಬುದೆನಗಾಯ್ತೆಂದು ಹರುಷ ಮಿಗಿಲಾ ಪುರಕ್ಕೆ ತಂದರು ೧೬

ತಕ್ಷಣ ಮಂದಾಸನದಿಂದ ಮರೆಯಾದನು. ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಿನಾಥನ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು. ರಾಜನ ಪರಿವಾರದವರಂತೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ೧೪. ರಥವನ್ನು ಚಾವಡಿಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಮಂದಾಸನದ ಮೇಲಿನ (?) ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಬೀಗದ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಕಳಚಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದ ಸಲಾಕಿಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದರು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಲಗೆಗಳ ಬೆಸುಗೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರು. ಒಳಗಡೆ ತಾವು ಹಾಕಿದ್ದ ಬೀಗಮುದ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ; ಆ ಬಳಿಕ ಸಂಪುಟದ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ ಚಂದ್ರಚೂಡನನ್ನು ತೆಗೆಳುವವನು ಮಹಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಂಡಾಡುವ ಧರ್ಮ ಹೇಗೆ ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಒಳಗೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವರೂಪಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬಯಲಾಗಿದ್ದನು. ೧೫. ರಾಜನಿಗೆ ಉಸಿರಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅವನ ಶರೀರವನ್ನೂ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅವನು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತನಾಗಿ ನಿಂತನು. ಆಗ ಕರಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಪಶುಪತಿಯ ಪಟ್ಟವರ್ಧನನಾದ ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸ, ಈಶ್ವರನ ಕರುಣೆಯ ಶಿಶು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಗುತ್ತಾ ಬಂದನು, ಅವನಿಗೆ ರಾಜನ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅವನು ಹೇಳಿದನು 'ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಂಧನವಿಲ್ಲದ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಬೆಳಕು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ವಶವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಬರಿಯ ಮಾತು ಬಲ್ಲವರನ್ನು ಹಿರಿಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದೆ?

ಚವುಕ ಮೆಹಿವಾಗ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಮುಂದಿರುತ ಬರೆ
ತವಕಿಸುವ ಮನ ಬೆರಸಲನುಗೆಯ್ವ ಬುದ್ಧಿ ಕೂ
ಡುವ ಚಿತ್ತ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯಹಂಕರಣವೆಲ್ಲವೇಕೈಕವಾಗಿ
ಶಿವಶಿವ ಮಹಾಹರುಷ ವರುಷ ಕಂಗಳೊಳು ಅವ
ಯವದಿ ಪುಳಕಂ ಪೊಣ್ಣೆ ಗದುಗದದ ಕಂಪನದ
ನವಮೂರ್ತಿ ನೋಡುತ್ತ ಮೆಚ್ಚುತ್ತ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯ ಕಾಣೈಯಿತ್ತೆಹಗಲು ೧೭

ಎಳೇಳೆನುತ್ತ ಶ್ರೀ ಹಸ್ತದಿಂ ನೆಗಪಿದಡೆ
ಭಾಳಾಕ್ಷ ಸೊಡ್ಡಳನು ಕರುಣಿಸಿದನೆಂದೆನುತ
ಲಾಳಪಡೆ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರ್ಗ ದಡಿಗೊಂಡು ಸೊಡ್ಡಳನೆಂಬುದ
ಕೇಳುತಿರೆ ಉಂಡುಂಡು ಜ಼಼ವವಂ ಯೋಗಿಯೇ
ಬಾಲೆಯರ ಕಂಡೆಳಸುತಿರ್ಪ ಯೋಗಿಯ ಮೂಗ
ಬೀಳಲಿವಂ ಶಿವಂ ಯೋಗಿ ಪಂಚಾನನಂ ಸೊಡ್ಡಳನು ಎನುತಿದರ್ಪನು ೧೮

ಗುರು, ದೈವ, ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಆನೆಗಳನ್ನು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ೧೬. 'ಆದರೆ ಆ ಗುರುವಿನ ಮಾತಿನಂತೆ ಆ ರೂಪಕ್ಕೆ ಆ ದಾರಿಯೇ ಸರಿ ಹೋಗುವುದು. ಅದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನೀವು ಅದರ ಅಂತರ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲಿರಿ' ತಾವು ಇಲ್ಲಿನ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ, ನಮಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಇಂದೇ ತಾವು ಹೊರಟು ನಾಳೆ ಅವರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ' ಎಂದು ರಾಜ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು. ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಹೋದರೆ ಎಂಬ ಲೋಕದ ಗಾದೆಯಂತೆ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಆತ್ಮಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಾಚರಸ ಸೊನ್ನಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ೧೭. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಇರುವ ಚೌಕ ಕಾಣಿಸುತ್ತಲೇ ಬಾಚರಸನಿಗೆ ಆನಂದವೋ ಆನಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನೇ ಮುಂದೆ ಇರುವುದೂ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಆಗ ತವಕಗೊಂಡಿತು. ಅವನನ್ನು ಸೇರಲು ಬುದ್ಧಿ ಅಣಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿತ್ತ ಅವನನ್ನು ಕೂಡಲು ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನೂ ಕಂಡು ಕೃತಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಪಡೆವ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಭಾಗ್ಯ, ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಒಂದೇ ಒಂದಾಗಲು 'ಶಿವ, ಶಿವ' ಏನು ಆನಂದವೋ. ಆತನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ರೋಮಾಂಚನ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿತು. ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಗದ್ಗದ ಸ್ವನ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿತು. ಆ ಹೊಸ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಾಚರಸ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದನು. ೧೮. ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಬಾಚರಸನನ್ನು 'ಏಳು; ಏಳು' ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ತನ್ನ ಅಮೃತಹಸ್ತದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಬ್ಬಿಸಿದನು. ಮುಕ್ಕಣ್ಣನು ತನ್ನನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದನು ಎಂದು ಸೊಡ್ಡಳ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದಾನವರಿಗೆ ಮಾನವರಿಗೆ ದಂಡಧಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತವನು ಸೊಡ್ಡಳ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸ ಯೋಗಿ ಪಂಚಾನನ (ಸಿಂಹ). ತಿಂದೂ ತಿಂದೂ ನಂದಿಸುವ ಯೋಗಿ

ಬೀಜದಿರು ಮರುಳೆ ಬಾಚಯ್ಯನುತಂ ಹರುಷ
 ವೇಷುತ್ತ್ ನಡೆತಂದು ಯೋಗಮಜ್ಜನದನುವ
 ತೋಟೆದಂ ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಸಮಾಧಿಯೊಳಿದ್ ಶಿವಗೋಷ್ಠಿಗೆ
 ಬೇಜೊಂದು ನಿರ್ಜನಕ್ಕೊಯ್ದು ಅನುಭವ ಸುಖವ
 ಹೇಟೆ ಅದಜ್ಜಿಹಿಕಕ್ಕಾಟಿನೆನೆ ಸೊಡ್ಡಳಗೆ
 ಬೇಜಾಗದಂತೆ ಸಲುವಂದಮಂ ಹೇಳಿ ಬಿನ್ನೈಸಿದಂ ನೃಪನೆಂದುದಂ

೧೯

ಹರ ಮುನ್ನ ಹರಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಲಿಖಿತಪಟ್ಟಮಂ
 ಪರಿಹರಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದ ಮಾಡುವೀ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
 ಹರಿಯಜರಿಗಾಗದೆನೆ ಸುರರ ನರರಳವೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯನೇ ಬಲ್ಲನೆಂಬ
 ಗುರುವಚನಮಂ ಕೊಂಡು ಮರಳಿಯವರ್ಗಟಿಪಿ ಬಾ
 ಚರಸ ಸೊಡ್ಡಳ ಲಿಂಗದೊಳು ಸಂದನೆಂಬುದಂ
 ನಿರುಪಮನು ಕಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ವಚನವ ಹಾಡಿ ಸುಖಮಿರ್ಪ ಕಾಲದೊಳಗೆ ೨೦

ಯಂಥವನಲ್ಲ ಅವನು. ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಯಸುವ ಯೋಗಿಗಳ ಮೂಗನ್ನು ಮುರಿವ ಶಿವಯೋಗಿ ಅವನು ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ೧೯. ಅಯ್ಯಾ ಬಾಚಯ್ಯ ಮೂರ್ಖನಂತೆ, ಬಿರುಸಾಗಿ ಹೋಗಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆನಂದದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಯೋಗಮಜ್ಜನದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ತಾನು ಮಾಡುವ ನಗರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ವಿವರವನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಶಿವನ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಶಿವಭಕ್ತರ ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜನರಹಿತವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಅನುಭವ ಸುಖವನ್ನು ಹೊರಿಸಿದನು. ಬಾಚರಸನ ಕೈಲಿ ಅದನ್ನು ತಾಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸೊಡ್ಡಳ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದ. ಆಗ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವನಿಂದ ಬೇರೆ ಆಗದೆ, ಒಂದೇ ಆಗುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣದೇವ ಹೇಳಿದ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸೊಡ್ಡಳನು ಸಿದ್ಧಗುರುವಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ೨೦. 'ಶಿವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅವರವರ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಅಥವಾ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನೇ ಹರಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಪಟ್ಟವುಂಟು. ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಅಳಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವಿಷ್ಣುವಿಗಾಗಲೀ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ಕೆಲಸ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮಾನವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇದರ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಲಯ್ಯನಿಗೆ ಗೊತ್ತು' ಎಂದನು. ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬಾಚರಸನು ಅದನ್ನು ಕರ್ಣದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು. ಬಂದು ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸನು

ಬೆಕ್ಕೊಂದು ಮಹಮನೆಯೊಳಿದು ಮಲೆಯಂ ಬೇಟೆ
ಯಿಕ್ಕೊಯ್ಯೊಂದನಿರಿಸಿದ ಗುಡಿಲ ಬೇಗೆಯೊಳು
ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾಯಲು ಹಿಂದೆ ಇರ್ದ ಮಲೆಯಜಿಡಿದಡೆ ಗುರು ಕೇಳು ಕರುಣ ಹುಟ್ಟು
ಎಕ್ಕವಿಂಡೊಬ್ಬನಿಂದವಜಿ ಶವಮಂ ತರಿಸಿ
ಸುಕ್ಕಿ ತನು ಮುರುಟಿದವಳೊಳು ದಾನಮಂ ಚೆಲ್ಲೆ
ಮಕ್ಕಳನಜಿಸುತೇಳೆ ಕರೆದಮ್ಮತಕರದಿ ತಡವಲು ರೋಮ ಕೋಮಳಿಸಿತು ೨೦

ಆಗಳದು ನಲಿದು ಮಲೆಗಳಿಗೆ ಮೊಲೆಗೊಡುತ ಸೊಗ
ಸಾಗಿರ್ಪದಂ ಕಂಡು ಕೆಲರು ಸೋಜಿಗವೆನಲು
ಮೇಗಲೆವರಲ್ಲಿ ಇದು ಅರಿದೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂಗಳಾಗುಹೋಗಿನ ಜಾಣೆನ
ಸಾಗರಂಗೇನರಿದು ಎನುತಿರಲು ಗುರುಭೃತ್ಯ
ನಾಗಿರ್ಪ ಬೊಮ್ಮಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಚ್ಚೆಯಂ
ರಾಗಂ ಮಿಗಲು ಕಾಳಿಯಬ್ಬಿ ಸತಿಯಾಗಿ ಹತ್ತೆಂಟು ಮಕ್ಕಳ ಹಡೆದಳು ೨೧

ಒಂದು ದಿನವವರ್ಗ ಪ್ರಸಾದ ಹಸುಗೆಯ ಬಾರಿ
ಬಂದಪ್ಪದೆಂದು ಮಕ್ಕಳನು ಅಳಿಯಂದಿರಂ
ಹೆಂದದಿಂ ನಂಟರಿಷ್ಕರ ಬರಿಸಿ ಗೃಹಶೋಭೆಯಂ ಮಾಡಿಯನಿಬರೈದೆ
ಮಿಂದು ಮೈದೊಳೆದು ಸಿಂಗರಿಸುತಿರಲಂತವರ
ಹಿಂದೆ ಯಜಮಾನಿಯನಿಪ್ಪ ಕಾಳವೈಯಂ
ಬಂದು ಕಾಳೋರಗಂ ಹಿಡಿಯ ಸತ್ಯಳು ಮೀಸಿ ಕುಳಿರಿಸಿ ಗೋಳಿಟ್ಟರು ೨೨

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ನಿರುಪಮನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹರ್ಷವಾಯಿತು. ಆಗ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಹಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ೨೦. ಮಹಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಕ್ಕು ಇತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅದು ತನ್ನ ಮರಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಗೂಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿತು. ಆ ಗೂಡಿಸಿಲಿನ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಅದು ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಆ ಮರಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅತ್ತು ಕಿರುಚಿತು. ಆ ಆರ್ತನಾದವು ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅನುಕಂಪ ಹುಟ್ಟಿತು. ಒಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಶವವನ್ನು ತರಿಸಿದನು. ಅದರ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಸುಕ್ಕಾಗಿ ಮುರುಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದನು. ಅದು ಮರಿಗಳನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು ತನ್ನ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸವರಿದನು. ಅದರ ರೋಮ ರೋಮಗಳು ಕೋಮಲವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ೨೧. ಆಗ ಆ ತಾಯಿ ಬೆಕ್ಕು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಮೊಲೆಯೂಡಿಸುತ್ತ ಸುಖವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೆಲವರು 'ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯ' ಎಂದರು. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ತಿಳಿವನ್ನು ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ? ಲೋಕದ ಆಗು ಹೋಗಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಜಾಣತನದ ಸಾಗರವೇ ಆಗಿರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಇದೇನು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಶಿಷ್ಯರು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಗುರುವಿನ ಒಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯ ಬೊಮ್ಮಿಪೆಟ್ಟಿ. ಅವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕಾಮಭಾವನೆಯುಂಟಾಯಿತು.

ಆ ಸುದ್ದಿಯಂ ಕೇಳ್ತು ಬೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿಯುಮಿನಿತು
 ಕ್ಲೇಶ ದುಗುಡಂದಳೆಯೆ ಗುರುಪ್ರಸಾದಂಗೊಂಡ
 ಡಾ ಸತಿಯ ಹೊಜಿಗೆ ದಾನವ ಕುಡಿಯಲೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವಿರೆ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು
 ಏಸು ಕೆಲಸವನಟಿಯದಂತೆ ಹೇಳ್ತದೆ ಮಾಡಿ
 ಬೇಸಟಿಕೆಯಳಲುದೋಡಿದ ಭಕ್ತಿಭಾವಮಂ
 ಲೇಸೆಂದು ಮೆಚ್ಚಿ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಮಹಪಡಿಯ ಪರಿಯಾಣ ಪಾತ್ರೆಯನಿತ್ತನು ೨೪

ಕಾಳವೈಯಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ದಾನವ ಕುಡಿಯ
 ಲೇಳು ಮಕ್ಕಳು ಹಸಿದವೆನುತ ಪ್ರಸಾದಮಂ
 ಭಾಳಲೋಚನನ ಅವತಾರ ಕರುಣಿಸಲು ಹರುಷಂದಳೆದು ತರ್ಪಾಗಳು
 ಗೋಳಿಡುತ್ತಿನ್ನಾಗೆ ತಂದೆ ತಂದೆಯೆ ಎಂದು
 ಬಾಲೆಯರು ಬಾಯ್ತುಡುವುದಂ ನಿಲಿಸಿ ನಿಂದು ಬೇ
 ಗೇಳು ಗುರುಕರುಣ ಪ್ರಸಾದವಿದೆಯೆನೆ ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದೇಳುವಂತೆದ್ದಳು ೨೫

ಅವನು ಕಾಳಿಯಬೈಯನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದನು. ಅವಳು ಹತ್ತೆಂಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ೨೩. ಒಂದು ದಿನ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದದ ಭಾಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸರದಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಅಳಿಯಂದಿರನ್ನೂ, ಹೆಚ್ಚಾದ ಆನಂದದಿಂದ ನಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಮನೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಜಳಕ ಮಾಡಿ ಮೈತೊಳೆದರು. ತಾವೂ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನಿಯಾದ ಕಾಳವೈಯನ್ನು ಒಂದು ಸರ್ಪ ಬಂದು ಕಚ್ಚಿತು. ಅವಳು ಸತ್ತಳು. ಅವಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ (ಮೀಸಿ) ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು. ೨೪. ಸುದ್ದಿ ಬೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಲೇಶವುಂಟಾಯಿತು. ದುಃಖ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತು. ಬೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೇವರ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ವಿಶ್ವಾಸ ತಳೆದನು. ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಹೇಳಿದರೂ ಏನೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅದಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಅವನಲ್ಲಿ ದುಃಖವಾಗಲಿ ಬೇಸರಿಕೆಯಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಭಕ್ತಿ ತುಂಬಿತ್ತು ಅವನಲ್ಲಿ. ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಆ ಭಕ್ತಿಭಾವ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಪೂಜೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ, ಪ್ರಸಾದದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ೨೫. ಬೊಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಕಾಳವೈಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು, ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಸತ್ತ ಹೆಣವನ್ನು ಕುರಿತು 'ಎಳು, ಮಕ್ಕಳು ಹಸಿದಿದ್ದಾರೆ, ಭಾಳಲೋಚನನ ಪ್ರಸಾದವಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. 'ಶಿವನ ಅವತಾರವಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕೃಪೆ ಆಯಿತು. ಅವನು ಪ್ರಸಾದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವನಿರುವಾಗ ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿಯು ಸತ್ತ ದುಃಖದಿಂದ 'ತಂದೆಯೇ ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತಂದೆ' ಎಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು

ನಟ್ಟು ಗುಂಟವ ತೆಗೆದು ತಾನೆ ಬೀಸಾಡುತ್ತ
ಹೊಟ್ಟೆಯಂ ಹತ್ತಿ ಮೊಲೆಗಲವರುವವರ್ಕೂಡೆ
ಉಟ್ಟು ಹೊಸ ಸೀರೆ ಮುಡಿಸಿದ ದಂಡೆ ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ಮಂಗಳವಾಗಲು
ಬಟ್ಟೆಯೊಡೆವಂತೊಜಲುವವರು ನಗುತಂ ನಲಿವು
ಹುಟ್ಟಿಯಾನಂದಮಯರಾಗೆಲ್ಲರುಂ ಪಂತಿ
ಗಟ್ಟು ಕುಳ್ಳಿದುರ್ ದಾನವ ಕುಡಿದು ಗುರುಪದವ ಹಾಡಿ ಹರಸುತ್ತಿದರ್ರು ೨೬

ಇಂತು ಪುಣ್ಯಖ್ಯಾತಿಯಂ ಕೊಂಡು ವಚನವ ದಿ
ಗಂತದೊಳು ಹಾಡುತ್ತಿರೆ ಕೇಳಿ ನೋಡಲು ಬಂದ
ಕಾಂತೆಯೊಬ್ಬಳು ಜಂಗಮವ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹಾಡುತ್ತಮಿರೆ ಗುರು ಮೆಚ್ಚುತ್ತ
ಸಂತತಂ ದಾನವಿತ್ತವರ ಸಲಹಲ್ಕೆ ನಿ
ಶ್ವಂತರೇಲೇಶ್ವರದಿ ಮಠವ ಕಟ್ಟರಲವರ
ಸಂತೋಷಲತೆ ಫಲಿತವಪ್ಪಂತೆ ಆಕೆಗೊಬ್ಬಂ ಪುತ್ರನುದಯಿಸಿದನು ೨೭

ಬಾಲಂಗೆ ಬಾರಸವ ಮಾಡಿ ತೊಟ್ಟಲೊಳಿಕ್ಕಿ
ವಿಲೇಶನೆಂದು ನಾಮವ ಕೊಟ್ಟು ಕರೆಯುತ್ತ
ಲೀಲೆಯಿಂದೆಕ್ಕವಿಂಡಿಗೆ ಮುದ್ದಾಗಿ ಗುರುಪದವನೋಲೈಸಿ ಪಲವು
ಕಾಲವಿರುತಿರುತ ಚಿಣ್ಣಂಗೆ ಮದುವೆಯ ನೆನೆದು
ಬಾಲೆಯಂ ನೋಡಿ ಮಾಡುವನೆಂಬ ಹೊತ್ತು ಬಂ
ದಾಲಿಂಗಿಸಿತ್ತು ಆತನ ತನುವನುರಿಯಿಲ್ಲದುಷ್ಕವತಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿಗಲು ೨೮

ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಅಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಡೆದು 'ಎಳು, ಬೇಗೇಳು, ಗುರುಕರುಣ ಪ್ರಸಾದವಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಸತ್ತ ಕಾಳವ್ವೆ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಎಳುವಂತೆ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದಳು! ೨೬. ನಟ್ಟಿದ್ದ ಗುಂಟವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬೀಸಾಡಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವಿನಿಂದ, ಮೊಲೆಹಾಲಿಗಾಗಿ ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತ ಇರುವವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ಉಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹೊಸ ಸೀರೆ, ಮುಡಿದುಕೊಂಡ ದಂಡೆಹೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮಂಗಳಮಯವಾಗಲು, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿತ್ತು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಅರಚಿ ಅಳುವ ಜನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ನಗುವ ಆನಂದ ಮೂಡಿ ಬರಲು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪಂಕ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು, ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕುಡಿದು ಗುರುಪಾದಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹರಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ೨೭. ಹೀಗೆ ಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ದಿಗಂತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಸುಖದೊಳಿದ್ದನು. ಅವನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ, ವಚನದ ಬೋಧೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಲೂ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲೂ ಅನೇಕರು ಬಂದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ತನ್ನ ಭಕ್ತ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವರನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಸಲಹಿದನು. ಅವರು ಯಾವ ಚಿಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ವಿಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅವರ

ದಾಹ ಪಿರಿದಾಗೆ ನೀರಂ ಕುಡಿದು ಬಾಯಾಟೆ
 ಕಾಹೊಳಂಗಡಗಿ ತಾಪದಲವಂ ಬಳಲುತ್ತು
 ಬೇಹೈಸಿಯಂದುದಕಮಂ ಕುಡಿಯಲವರವ್ವೆ ಬೇಡಯ್ಯ ಕಳಲ ಕೊಳಲು
 ದೇಹದುರಿ ತಗ್ಗುವುದೆನಲು ಕೊಂಡು ಬಾ ಎನುತ
 ಹಾ ಹೋದೆನೆನುತ ಜೀವಂಗಳೆಯಲಂತವಳು
 ಹಾ ಹಾಯೆನುತ್ತು ಗೋಳಿಟ್ಟು ನಾಲಗೆ ಕಿತ್ತುಕೊಳಲು ಹಿಡಿದರು ಜಡಿದರು ೨೯

ಪುತ್ರ ಶೋಕಾಗಿ ಭುಗಿಲನೆ ನೆಗೆಯಲಳಲುರಿಗೆ
 ಧಾತ್ರಿಯೊಳು ಕೆಡೆಯೆ ತಲೆಯೊಡೆಯಲಾಕೆಗೆ ನೋವು
 ಮಾತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವಂಗಳೆಯುತ್ತಲೆಂತಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಲು ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ
 ಜಾತ್ರಗೈತಂದ ಜನ ಕಂಡು ಶೋಕಿಸಿ ಕೆಲರು
 ನೇತ್ರತ್ರಯನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮನೆಯಲಿಹ
 ಸೂತ್ರಧಾರಕನು ಶ್ರೀ ಗುರು ಮಾಡಿದಂತಿದುರ್ ಪರಿಣಾಮಿಸೆನೆ ಹರಿದಳು ೩೦

ಆನಂದದ ವೃಕ್ಷ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದನು. ೨೮. ಅವನಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನ ಜಾತಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೊಟ್ಟಿಲಿಟ್ಟು ಎಲೇಶನೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಅವನು ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುದ್ದು ಹುಡುಗನಾಗಿ ಬೆಳೆದನು. ಗುರುಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಟ್ಟು ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಹರಯ ಬಂದಿತು. ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಆದರೆ ಆಗ ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಉರಿಯಿಲ್ಲದ ಉಷ್ಣದ, (ಶೀತಜ್ವರ) ಪೀಡೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿತು. ಅವನಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಆಯಿತು. ೨೯. ದಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ನೀರು ಕುಡಿದು ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು! ಆದರೆ ಕಾವು (ಜ್ವರ) ಒಳಗೆ ಸರಿದು ತಾಪ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಬಳಲಿ ಬಳಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕುಡಿದನು. ಆಗ ಅವರ ತಾಯಿ 'ಅಯ್ಯ ನೀರು ಕುಡಿಯಬೇಡ, ಮೊಸರು ಕುಡಿ. ಮೊಸರು ಕುಡಿದರೆ ದೇಹದ ತಾಪ ತಗ್ಗುತ್ತದೆ' ಎಂದಳು. 'ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ' ಎಂದ ಮಗ. ಅವಳು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಈ ಮಗ 'ಹಾ ಹೋದೆ, ಸತ್ತೆ' ಎನ್ನುತ್ತ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟನು. ಅವಳು ಅಯ್ಯೋ ಅಪ್ಪಾ, ಮಗನೇ ಎನ್ನುತ್ತ ಗೋಳಿಟ್ಟು, ನಾಲಗೆ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಜನ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು, ಬೈದರು. ೩೦. ಪುತ್ರಶೋಕದ ಬೆಂಕಿ ಭುಗಿಲ್ ಎಂದು ಹತ್ತಿ ಉರಿಯ ತೊಡಗಿತು. ಅವಳು ದುಃಖದ ಬೆಂಕಿಗೆ ಸುಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಆಯಾಸದಿಂದ ಬಿದ್ದಳು. ಅವಳ ತಲೆ ಒಡೆಯಿತು. ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ನೋವು ಗೊತ್ತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಜೀವ ಹೋಗಲಿ ಎಂದೇ ಅವಳು ಕಾದಿದ್ದಳೋ ಏನೋ! ಹೇಗೂ ಅಂತೂ ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಂಡಳು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಜಾತ್ರೆಯಾಗಿ ಜನ ಬಂದು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರು

ಕೆಳೆಯಿಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಜಗ
ದೆಳೆಯನೆನಿಸುವ ಸಿದ್ಧಪತಿ ಬರುತ್ತಿರೆ ಕಾಣು
ತೊಜಲಿ ಹಳಿಲನೆ ಬಿದ್ದು ಏಕೆಯೆನ್ನುವನನಾಥೆಯನು ಕರುಣಿಸಿ ನೋಡದೆ
ಅಜ್ಜಿ ಕಂಡೆ ತಂದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ದಿಮ್ಮಿದನೆಯನೆ
ಬೆಜಗಾಗಿದೇನೆನಲು ತಾನೆಯೊಯ್ದುಗ ಮ
ತ್ತಳೆಯದಂದದಲೆನ್ನ ಬೆಸಗೊಂಡಪಂ ನೋಡಿರಯ್ಯ ಎನುತೊಟ್ಟತ್ತಳು ೩೧

ಎನನೊಯ್ದು ತಾಯೆ ಹೇಳಿನಲು ಎನ್ನಯ ನಿ
ಧಾನವಂ ಹೊನ್ನ ಪುತ್ತಳಿಯ ಮಾಣಿಕದೊಡವ
ನೀನೊಯ್ದೆಯೆನ್ನ ಕಂದನನೆನ್ನ ಕಣ್ಣೊಂದನೆನಲು ಬೆಜಗಾಗಿ ನೋಡಿ
ಎನು ಮಾಡುವೆನಕ್ಕಟಾ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು
ತಾನೊಲಿದಡೊಯ್ದನಲ್ಲದೊಡಿರಿಸುವವನಲ್ಲ
ನೀನು ಸೈರಿಸು ಬೇಗಮಾಡಿ ಕೇಳಿಕೆ ವಿಮಾನದಲೊಯ್ದುದೀಗವೆನಲು ೩೨

ಅಕ್ಕಟಾ ಕರುಣವಿಲ್ಲಾ ತಂದೆ ಆದಡೀ
ಚಕ್ಕವಂ ಸೊಲ್ಲಿಗುಪ್ಪಂ ಸವೆಯಲುಣ್ಣನಾ
ಬೆಕ್ಕಿನಿಂ ಕಷ್ಟನೇ ಆದಿಲಿಂಗನ ಬಂಡಿಯತ್ತಿ ನಿಂದಿವ ಹೀನನೇ
ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಾ ಹೇಳು ನಿನ್ನ ಪಾದವ ನೆನೆದು
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ತೊಳಲುವ ನಿಶಾಚರಿಯ ನೀಂ
ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಿಂತು ಗೋಣ ಕೊಯ್ವರೆ ಕಾಳಿಯಬೈಗಸುವಿತ್ತೆಂದಳು ೩೩

ನೋಡಿ ದುಃಖಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ
ಸೂತ್ರಧಾರಕ ಶಿವಸಿದ್ಧಗುರು ಮಾಡಿದಂತಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ನಡೆ ಎಂದು
ಹೇಳಿದರು. ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದಳು. ೩೧. ಜಗದ ಒಡೆಯನೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧಪತಿ
ಕೆರೆಯಿಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ತಾಯಿ ಓಡಿ ಬಂದು
ಅಳುತ್ತ ತಕ್ಷಣ ಅವನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು. 'ಇದು ಏಕೆ ಹೀಗೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.
'ಒಡೆಯ ಅನಾಥೆಯನ್ನು ಕರುಣದಿಂದ ನೋಡದೆ, ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ
ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾದೆನೆ?' ಎಂದು ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು. ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.
'ಇದೇನು ನೀನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆಕೆ 'ತಾನೆ (ತನ್ನನ್ನು) ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಹೋಗಿ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯದವನಂತೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನೋಡಿರಪ್ಪ'
ಎನ್ನುತ್ತ ಸುತ್ತಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ಅಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು. ೩೨. 'ತಾಯಿ
ನಾನು ಏನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ ಹೇಳಮ್ಮಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. 'ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯ
ವನ್ನು, ನನ್ನ ಬಂಗಾರದ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು, ನನ್ನ ಮಾಣಿಕದ ಒಡವೆಯನ್ನು, ನೀನು
ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋದೆ, ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಒಯ್ದು, ನನ್ನ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡೆ'
ಎಂದು ಆಕೆ ಗೋಳಿಟ್ಟಳು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆರಗಾದನು. 'ನಾನು
ಏನು ಮಾಡಲಿ ತಾಯಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದರೆ ಅವನು ಕರೆದುಕೊಂಡು

ಸೆಜಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿದಂ ಪುತ್ರದಾನವ ಕೊಟ್ಟು
 ಮೆಜಿದುಕೊಳ್ಳಾ ಸಿದ್ಧ ಅಕ್ಕಟಾ ಕೀರ್ತಿಯನು
 ಹಜಿಯ ಕುಟ್ಟುವೆನು ಜಗದೊಳಗೆಂದುವೊಜಲುತ್ತುವಿರಲಿಕೆ ವಿಮಾನವತ್ತ
 ಮೆಜಿಯುತ್ತು ಬರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಮೊರೆಯೋ ಹೊನ್ನ
 ಮಜಿಯನುಂಬನ್ನ ಜವ ಮಾಣ್ಣುದೆಂದೊಡೆ ಮಾಣ್ಣು
 ಮುಜಿದು ಕೊಂಡೊಯ್ತೆ ದೇವಾ ಕಳಲ ಕುಡಿದನ್ನ ಸೈರಿಸುವುದೇನೆಂದಳು ೩೪

ಬಟ್ಟಲೊಳು ಕಡೆದಿದ್ ಕಳಲ ಕುಡಿದಪೆನೆನುತ
 ಬಟ್ಟನಸುವನು ಅಕ್ಕಟಾ ಅದಂ ಕುಡಿಯಲೆ
 ಹೊಟ್ಟಿಯಂ ಹೊಕ್ಕ ಬಳಿಕಾದೊಡಂ ಹೋಗಲೆಂದೆನಲು ತಾಯೆನೆ ತಂದಳು
 ಸೃಷ್ಟಿಯ ಜನಂ ಕಾಣೆ ಕರೆದೊಡೊಯೆನೆ ನಲಿದು
 ಕೊಟ್ಟಡದ ಕುಡಿದು ಉದಕವನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸುತ್ತ
 ಬಟ್ಟ ಪ್ರಾಣವನು ಮತ್ತಾಕೆ ಗೋಳಿಡೆ ಇನ್ನು ಎನ್ನ ವಶವಲ್ಲೆಂದನು ೩೫

ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ತನಗೆ ಬೇಡದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಘಳಿಗೆಯೂ ಇರಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ದುಃಖವನ್ನು ಸೈರಿಸಿಕೊ! ಅವನನ್ನು ಭಜನೆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ೩೩. 'ಅಯ್ಯೋ ತಂದೆ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲವೇ? ಇವನು ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನು. ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸಮೆಸಲು ಊಟ ಮಾಡಲಾರ! ಇವನು ನೀನು ಬದುಕಿಸಿದ ಬೆಕ್ಕಿಗಿಂತ ನಿಕೃಷ್ಟನೇ? ಆದಿಲಿಂಗದ ರಥವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಇವನು ಕೀಳನಾದನೆ? ಅವನು ಮಗುವಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನೇ ನಂಬಿ ನೆನೆದು ನೆನೆದು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೊಳಲುವ ನಾನು ಹುಚ್ಚಳಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಕಡೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಹೀಗೆ ಇಂಥ ಘೋರತರ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು ಅನಂತರ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯಬಹುದೆ. ನೀನು ಆ ಕಾಳಿ ತಾಯಿಗೆ ಪ್ರಾಣದಾನ ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಮಗನಿಗೂ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ೩೪. 'ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಪುತ್ರವರವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡು ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಕೋ, ಅಯ್ಯಾ ಸಿದ್ಧರಾಜ! ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಹರಡುವಂತೆ ತಮಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತೇನೆ, ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ' ಎಂದು ರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ಶವವನ್ನು ಹೊತ್ತ ವಿಮಾನ ಮೆರೆಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಬರುವುದನ್ನು ಆಕೆ ನೋಡಿದಳು. 'ಚಿನ್ನದ ಮರಿಯನ್ನು - ಕಂದನನ್ನು - ಯಮ ತಿನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸು, ಮೊರೆಯೋ, ಶರಣೋ ಎಂದು ಕಿರುಚಿದಳು. 'ಎಲೈ ದೈವವೇ ಆ ಮಗು ಮೊಸರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅಷ್ಟು ಸೈರಣೆಯೂ ನಿನಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು' ಎಂದಳು. ೩೫. ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕಡೆದ ಮೊಸರನ್ನು (ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು) ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಕುಡಿದು ಅದು ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಹೋಗಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. (ಅವನ ದೇಹದ ತಾಪವಾದರೂ ಹಿಂಗುತ್ತಿತ್ತು) ಎಂದಳು.

ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಂದು ನೆರೆದಿದರ್ ಜಾತೆಯ ಪರುಷೆ
ನೋಡಿ ಬೆಣಗಾಗಿಯಿಂತಪ್ಪ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಂ
ರೂಢಿಯೊಳು ಮುನ್ನ ಕೇಳಿದರಿಲ್ಲ ಕಂಡರೆಂತೂ ಇಲ್ಲವೆನುತ ಹರೆದು
ನಾಡುನಾಡೊಳಗೆಲ್ಲಿಯುಂ ಸಿದ್ಧಪತಿಯ ಕೊಂ
ಡಾಡುತ್ತ ರಾಯರಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆತಂದು
ನೋಡುತ್ತ ಗುರುವಿಗೆ ಬೆಸಕ್ಕೆದು ಬಾಳುತ್ತಮಿರಲು ಕೌತುಕ ನೆಗೆದುದು

೩೬

ಎಲ್ಲಿಯಾದರು ಹಾವು ತಿಂದವರ ಬೇಗೆಯೊಳು
ಹುಲ್ಲಾಗಿ ಮುರುಟಿ ಸತ್ತವರ ವ್ಯಾಧಿಯೊಳಳಿದ
ರೆಲ್ಲರಂ ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತೆತಂದು ಮಹಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳು ಬಿಸುಟರೆನಲು
ಹುಲ್ಲು ಕಚ್ಚುವರ್ಗೆ ಕರುಣಂದೋಷಿ ಬಾಯಳಿದು
ಲಲ್ಲೆಗರೆವರಿಗೆ ಗುರು ಕರುಣಿಸುತ ಸುಮ್ಮನಿ
ಪ್ಪಲ್ಲಿ ಬಂದಂ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ನೆಹಿ ನಟ್ಟದೃಷ್ಟಿಯ ಧೀರನೆನಲಲ್ಲಮ

೩೭

ಲಿಂಗದ ಮಹತ್ವ ಮನದಿಂ ತನ್ಮವ ವೇಧಿಸಲು
ಮಂಗಳವೆನಿಪ್ಪ ಬೆಳಗಲವಟ್ಟು ಭೌತಿಕಕೆ
ಹಂಗಿಗತನವನುಳಿದು ಸುಖದಿ ಮೆಹಿಯುತ್ತು ಸದ್ಯೋವರವ ನೀಡುವಂತೆ
ರಂಗರೀತಿಯನೆಸೆವ ವಚನದಿಂ ತ್ರೈಜಗವ
ಭಂಗಿಸುತ ಬಸವರಾಜನ ಜಾನಿಸುತ್ತೊಂದು
ಜಂಗಮಾಕಾರವಿಡಿದಿಹ ಮಹಾಂತನು ನೋಡ ಬಂದ ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಪುರಕೆ

೩೮

‘ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ’ ಎಂದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಅವಳು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಳು. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಲೋಕದ ಜನರೆಲ್ಲ ನೋಡುನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸತ್ತವನನ್ನು ‘ಬಾ’ ಎಂದು ಕರೆದನು. ಅವನು ‘ಓ’ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತ ಎದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಘಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಕೊಟ್ಟನು. ನೀರನ್ನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದನು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ (ಹೊರಕ್ಕೆ) ಬಿಟ್ಟನು. ಆಗ ಅವಳು ಮತ್ತೆ ಗೋಳಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದಳು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ‘ಇನ್ನೇನೂ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟನು. ೩೬. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಈ ಕಾರ್ಯ, ಎಂದರೆ ಸತ್ತವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ನಾಡಿನ ಜನವೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ಇಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಲೋಕದ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಕಂಡಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಜನ ತಾವು ಹೋದ ಹೋದ ಕಡೆ, ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಸಿದ್ಧಪತಿಯನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ ನಡೆದರು. ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಜರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಗುರುದರ್ಶನ ಪಡೆದು, ಗುರುವಿನ ಸೇವೆ ಕೈಕೊಂಡು ಬಾಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ೩೭. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಜನರು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಂತೆ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವರನ್ನು, ರೋಗದಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು, ಹೊತ್ತು ತಂದು ಮಹಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡಿದವರಿಗೂ ಶರಣಾಗತರಾದವರಿಗೂ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಾಯ್ ಬಿಟ್ಟು ಅತ್ತು

ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಿರುತ್ತಿರೆ ಬಂದು
ಹಟವಿಲ್ಲವೆನುತ ಕರೆಯೋ ಒಡ್ಡರೆಹಿಯನಂ
ಕೊಪ್ಪಿಕೊಲಿಗೊಂಡನೋ ನಾಳೆ ಮಿಕ್ಕುದನಗೆಯಬಾರದೇ ಎಂಬನ್ನೆಗಂ
ಅಪರಾಧಿಗಳೆ ಜಗಜ್ಜನದ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ
ಕುಟುಹುವಿಡಿದುಂ ಜಹಿವುದಂ ಕಂಡು ಅಲ್ಲಮಂ
ಗಣುಹಿಸುವೆ ಬಡವ ಮಡಗಿದ ಕಡವರದ ತೆಪದ ಮಕುಟದ ಮಹಿಯ ಲಿಂಗವ ೩೯

ಎಂದು ನಸುನಗುತ್ತಲ್ಲಮನ ಸಮ್ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಂದು
ನಿಂದುತ್ತಮಾಂಗ ಮಧ್ಯದ ವಸ್ತ್ರಮಂ ಬೆರಳಿ
ನಿಂದಲೋಸರಿಸೆ ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ ಸಂಧಿಯೊಳಿಂದುಕೋಟಪ್ರಭಾಪಟಲಮಂ
ಹಿಂದುಗಳೆದಸೆವ ಶೈತ್ಯ ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಕಾಂತಿ
ಯಿಂದಸೆವ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜ್ಯೋತಿಲಿಂಗವಿ
ಪ್ಪಂದಮಂ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಯೊಳು ಬಳಕೆಯಂ ತೋಪಲಲ್ಲಮಂ ಮತ್ತೆಂದನು ೪೦

ದುಃಖದಿಂದ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟವರಿಗೆ ಗುರು ಕರುಣೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೆಟ್ಟ ಧೀರನಾದ ಅಲ್ಲಮ ಮಹಾಪ್ರಭು ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಬಂದನು. ೩೮. ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನ ತುಂಬ ಲಿಂಗದ (ಈಶ್ವರನ) ಮಹಿಮೆಯೇ ತುಂಬಿ ದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಬೆಳಕು ಅವನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಹಂಗನ್ನು ಅವನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದನು. ಆತ್ಮಸುಖದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಾ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ವರವ ನೀಡುವ ಮಹಾತ್ಮನಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನ ಮಾತುಗಳೋ ಅನುಭವಪೂರ್ಣ ವಚನಗಳು. ಸಮಾಜದ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಚನಗಳಿಂದ ಮೂರುಲೋಕಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ, ಬಸವರಾಜನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಜಂಗಮ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದ ಆ ಮಹಾಂತ ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದನು. ೩೯. ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನ ನಾಗಿದ್ದನು. ಆತನು “ಈ ಕಡೆ ನೀರಿನ ಓಟವಿಲ್ಲ. ಒಡ್ಡರ ಯಜಮಾನರನ್ನು ಕರೆಯಿರಿ, ಅವನೇನು ಅರ್ಥಕೂಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಯೆ?” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಮನು “ಉಳಿದ ಅಗತೆಯನ್ನು ನಾಳೆ ಮಾಡಬಾರದೆ?” ಎಂದನು. ಲೋಕದ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದವನು ತನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಯೂ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ‘ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ನನ್ನ ಗರ್ವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವೆ’ ಎಂದು ಬಡವ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನವನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತೆ ತನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ಲಿಂಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವೆನೆಂದುಕೊಂಡನು. ೪೦. ನಸುನಗುತ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅಲ್ಲಮನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ. ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊದಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೈಯ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿದ. ಆಗ ಆ ಹುಟ್ಟುಲಿಂಗ ಕೆಂಪುಮೋಡದ

ಲೋಹ ಸಂಗದಿ ಕಿಚ್ಚು ಬಡಿಹಡೆದುದೆಂಬಂತೆ
 ದೇಹಸಂಗದೊಳಾತ್ಮನಾಯಸಂಬಡುವಂತೆ
 ಬೇಹುದೊಂದಳವಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಬಿಡಲಾಗದೆನೆ ನೆರೆಯವರಿಗತ್ತು ಕಣ್ಣು
 ಹೋಹಂದ ನಿಮಗೆನಲು ದೊರಕಿದಾತಂ ಸವಿಯ
 ಬೇಹುದೇ ಮತ್ತಾಗ್ಗೆ ದೊರಕೊಳುವುಪಾಯಕ್ಕೆ
 ಸೋಹೆಯಂ ಕೊಡಲಾಗದೇ ಜಗಜ್ಜನದ ಕೃಪೆಗೆಂದನಾ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು

೪೦

ಜಡರ ನಡುವಿರಲವರ ಸಂಗದಿಂ ಕಾಯಗುಣ
 ವಿಡಿದು ಬಳಲುವರೆನಲು ನಸುನಗುತ್ತ ಗಾಳಿಯಂ
 ಹುಡಿ ಹಿಡಿವುದೇ ರಸನೆ ಹೆಡಸಹುದೆ ಆಲಿಯಂಜನವನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪದೆ
 ಪೊಡವಿಯೊಳು ಶಿವಯೋಗಿ ಸುಳಿದಡಂ ನೀರ ನಡು
 ವಿಡಿದ ಕಂಜದ ತೆಪದಿ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನು ಅಲ್ಲ
 ಮೃಡಮೂರ್ತಿಗಗ್ಗನೆಂದನುತ ಹಾಡಿದನು ಗುರುವಚನವಲ್ಲಮ ಮೆಚ್ಚಲು

೪೧

ಲೋಕವೆಲ್ಲಂ ಬದುಕಲೆಂದು ನಾಗಾರ್ಜುನನ
 ದೇಕೆ ಹೋಗಾಡಿದಂ ತಲೆಯನಾ ವ್ಯಾಳಿ ಬಳಿ
 ಕೇಕಾದ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೋರಾಂಟಕಂ ನೀರೊಳೇಕದ್ದನೆನಲಟಿದುದಿಲ್ಲ
 ಏಕನದ್ವಿತಿಯನೆನಿಸುವ ಲಿಂಗಮಂ ನಂಬ
 ದಾ ಕಾರಣಂ ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲದವರಳಿವರೇ
 ಸಾಕಾರನಿಷ್ಠೆ ಭೂತಂಗಳೊಳಗನುಕಂಪೆ ತಾನೆ ಪರಬೊಮ್ಮವೆನಲು

೪೨

ಮಧ್ಯದಿಂದ ಕೋಟಿಚಂದ್ರರ ಬೆಳಕಿನ ಮಂಡಲವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡುವ, ತಂಪಾದ
 ಆದರೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ತೋರುವ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜ್ಯೋತಿಲಿಂಗ ತಲೆಯ
 ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅದನ್ನು ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ
 ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ ತೋರಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಮ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಹೇಳಿದ.
 ೪೦. “ಲೋಹದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಬೆಂಕಿ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನುವಂತೆ, ದೇಹ ಸಂಬಂಧದಿಂದ
 ಆತ್ಮಆಯಾಸ ಪಡುವಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡ
 ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ಅತ್ತರೆ ಕಣ್ಣು
 ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಅವಸ್ಥೆ” ಎಂದನು ಅಲ್ಲಮನು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು
 “ಪಡೆದದ್ದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ನಮಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ ಒದಗುತ್ತದೆ?
 ಲೋಕದ ಜನರಿಗೆ ಕೃಪೆಯಿಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ?” ಎಂದನು.
 ೪೧. ಅಲ್ಲಮನು ‘ಸೋಮಾರಿಗಳ ಅಥವಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರ
 ಸಹವಾಸದಿಂದ ದೇಹಾಭಿಲಾಷೆ ಬೆಳೆದು ವೃಥಾ ಆಯಾಸ ಪಡುತ್ತಾರೆ’ ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ
 ಸಿದ್ಧರಾಮ ನಸುನಗುತ್ತ ‘ಗಾಳಿಯನ್ನು ಧೂಳು ಹಿಡಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆ? ನಾಲಗೆ
 ಎಂದಾದರೂ ಪೆಡೆಸಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಕಣ್ಣು ಅಂಜನವನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೆ?
 ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗಿ ನೀರಿನ ಮಧ್ಯದ ಕಮಲದಂತೆ ನಿರ್ಲೇಪನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತ
 ನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮೃಡಮೂರ್ತಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವನಾಗುತ್ತಾನೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ

ಆಗಲಹುದದಕೇನೊಡಂಬಟ್ಟಿನೀ ಯುಗಂ
 ಬಾಗಿ ಬಲಗಾಲಿನುಂಗುಟವನೊಟಲಂಜಿ
 ಯೋಗಿಗಳು ಕದಳಿಯಂ ಮುನಿಗಳನಿಬರು ಮೇರು ಮಂದರ ಗುಹೋದರವನು
 ಭೋಗಿಕುಲ ಸರ್ಪಲೋಕಕ್ಕೆ ದಿವಿಜರು ದಿವಕೆ
 ಸಾಗರದ ಕಟ್ಟೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಭಯ
 ರಾಗಿರ್ಪರೆಂಬಾಗ ಮಾನವರ ನಡುವಿರಲು ಬೇಡ ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರಯೆನಲು

೪೪

ಅದನು ನಾ ಬಲ್ಲೆನೀ ಯುಗದ ಜೀವರ ಪುಣ್ಯ
 ದೊದವಿಗೆ ಕೈಕೊಂಡ ಮೂರ್ತಿಯಿದು ಹುಸಿಯ ಮಾ
 ಡಿದನಾದೊಡುಳಿದ ಮಾನವರ ಪರಿಯೈಸಲೇ ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವೆಯೆನಲು
 ಚದುರ ನಿನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಬೇಡಿ ಅದಕೆ ಮೆ
 ಚ್ಚಿದನು ನೀನಿದುರ್ಮಿಲ್ಲೆಂಬ ಬಯಲಿನ ಭಮೆಯ
 ಬೆದಲಿ ಬಿಸುಡೆಂದು ಶಿವಸುಖಗೋಷ್ಠಿಯಿಂದ ಕದಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಗೊಂಡ ಪ್ರಭುವು

೪೫

ಸಿದ್ಧರಾಮ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಅಲ್ಲಮ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಹಾಡಿದನು. ೪೩. 'ಲೋಕ ಬದುಕಲಿ ಎಂದು ನಾಗಾರ್ಜುನ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡ? ವ್ಯಾಳಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಏಕಾದ? ಕೋರಾಂಟಕ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮುಳುಗಿಹೋದ?' ಎಂದು ಅಲ್ಲಮ ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಹೇಳಿದ. 'ಒಬ್ಬನೇ ಆದ ಎರಡಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗದೈವವನ್ನು ನಂಬದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಸಾಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ, ಸಮಸ್ತ ಭೂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇವುಗಳೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಅದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ದೇವರುಂಟೆ?' ೪೪. 'ಹೌದು, ಹಾಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಆ ಮಾತಿಗೆ ಒಡಂಬಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕಲಿಯುಗ. ಬಗ್ಗಿ ಬಲಗಾಲಿನ ಹೆಬ್ಬರಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಊರಿದರೆ ಹೆದರಿ ಯೋಗಿಗಳು ಬಾಳೆಯ ವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು. ಋಷಿಗಳು ಯತಿಗಳೆಲ್ಲ ಮೇರುಪರ್ವತದ ಮಂದರ ಪರ್ವತದ ಗುಹೆಯನ್ನು ಸೇರುವರು. ನಾಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಸಮೂಹ, ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು, ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಲೋಕದ ಭಯದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ! ಎಂದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಮಾನವರ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಲ್ಲಮನು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ೪೫. 'ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ಲೋಕದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಪುಣ್ಯ ದೊರಕಲಿ ಎಂದು ಈ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸುಳ್ಳು ಮಾಡಿದರೆ ಉಳಿದ ಮನುಷ್ಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಾಗಬೇಕು? ನೀವೆ ಹೇಳಿ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು!' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ.

ಸಂತರನುಭವ ಸ್ನಾನುಭವವಾಗಿ ಮನದೊಳಗೆ
ಚಿಂತಿಸಿದ ಕೆಳೆಯ ಮಧ್ಯದ ಯೋಗಿನಾಥನ ಗೃ
ಹಾಂತರದೊಳೊಂದು ಗೊಪೆಯಂ ಮಾಡಿ ನಡುಗುಂಡಿನೊಳು ಬಾಗಿಲಂ ಮಾಡಿಸಿ
ಚಿಂತಿಸಲ್ಪರಿದನಿಪ ವಜ್ರದ ಕವಾಟದಿಂ
ಭ್ರಾಂತುಗೊಳಿಸುವೆ ಸರ್ವ ಜನವನಿಲ್ಲಿಹೆನೆಂದು
ಮುಂತಿನಂತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗು ಹೊಜಗೆನ್ನದಂತಿರುತ್ತಿದುರ್ ತೋರ್ಪೆನೆಂದ ೪೬

ಹತ್ತೈದು ದಿವಸಮಂ ಕಳೆದು ಶಿವಕೂಟಗೇಯೆ
ಇತ್ತ ಬಾಯೆನಲು ಹಾವಿನ ಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ
ನತ್ಯಂತ ಹರುಷಮಯನಾಗಿ ಪುಳಕಿತಗಾತ್ರ ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ಕೆಲಸಾರ್ದಡೆ
ಹತ್ತಿದರ್ವರ್ಗೆ ಬೆಸನವ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಪುತ್ತ
ನಿತ್ಯತ್ಯಪ್ತನು ತಾನೆನಿಪ್ಪ ಗುರುವೇಕಾಂತ
ಚಿತ್ತನಾಗಿದುರ್ ಮತ್ತಾತಂಗೆ ಮನದಾಯತವ ಹೇಳಲನುವಾದನು ೪೭

‘ನೀನು ಜಾಣ, ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಬೇರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಯಲು ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿವನ ನೆನಪಿನ ಸುಖದ ಗೋಷ್ಠಿಯಿಂದ ಕದಲಿಯ ವನದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಹೊರಟುಹೋದನು. ೪೬. ಸದ್ಭಕ್ತರ, ಶಿವಶರಣರ ಅನುಭವ ತನ್ನದೇ ಅನುಭವವಾಗಲು ಸಿದ್ಧರಾಮನು, ಅಲ್ಲಮನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿದನು, ಪರಿಶೀಲಿಸಿದನು. “ಕೆರೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಯೋಗಿನಾಥನ ಬೇವಾಲಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಮಧ್ಯದ ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರ ಊಹೆಗೂ ನಿಲುಕದಂಥ ವಜ್ರದ ಒಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭ್ರಾಂತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತೆ, ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು. ಅನಂತರ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ೪೭. (ಹತ್ತು) ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯನನ್ನು ‘ಶಿವನ ಕುಂಟೆಗೇಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಾ’ ಎಂದು ಕರೆದನು. ಅವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಕರೆದದ್ದು ತುಂಬ ಆನಂದವಾಯಿತು. ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ನಿತ್ಯತ್ಯಪ್ತನಾದ ಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ಏಕಮನಸ್ಸು ನಾಗಿದ್ದು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು.

ಎಮ್ಮ ಮನವೊಂದಂ ನಿವಾತ ಗೊಪೆಯಂ ಸವೆಸಿ
 ಸುಮ್ಮಾನದಿಂದ ಪದ್ಮಾಸನವ ಚಲಿಯಿಸದೆ
 ಹಮ್ಮಮತೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಆತ್ಮನ ವಿಚಾರದಿಂ ಪರಮಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನೈದುವ
 ನೆಮ್ಮುಗೈಯ ನೆನೆನೆನೆದು ಪರಮ ಶಿವತತ್ವವನು
 ಬೊಮ್ಮವೆಳಗಿನ ಬೆಳಗುವೆರಸಿ ಬೆಳಗಾಗದಿ
 ಪುಮ್ಮಹದಭೀಷ್ಮಮಂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆವನಲು ದೇವ ಬಿನ್ನಪವೆಂದನು ೪೮

ನಿತ್ಯತಮ್ಮುತಮಾಂಗವ ಪಡೆದುದೆಂಬಂತೆ
 ಸತ್ಯಸಮತೆಯ ಧರಗೆ ಪೇಳಲೆಳಸಿದಂತೆ
 ಅತ್ಯಂತ ಭೂತದಯೆ ಅವಯವಂಬಡೆದುದೋ ಯೋಗಿಗಳ ಚಿತ್ತವೆಳಗು
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗುರುರೂಪ ಧರಿಸಿ ರಾಜಿಸಿ ಪರಮ
 ತತ್ವವೆನಿಸಿಹ ನೀನು ನೆನೆವುದೇನೈ ಜಗದ
 ಕತ್ತಲೆಯ ಕಳೆಯಲೆಂದವತರಿಸಿ ಬಂದೆ ನೀ ನಿನಗೆ ಪರವೇನೆಂದನು ೪೯

ನೀನಟಿಯೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಬ್ಬನೇ ನಿತ್ಯ
 ಜ್ಞಾನಮಯ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪಡುಣೈಶ್ವರ್ಯಂಗೆ
 ಳೇನುವುಂ ಕೊಪತೆಯಿಲ್ಲದಲೆಸೆವ ನೆನದನ್ನ ನೀನಿಹಗೆ ಕೀರ್ತಿಸುವರೇ
 ಭಾನುವಿನ ಮುಂದುಳಿದ ಬೆಳಗಿಸೆವುದೇ ಶಿವ
 ಜ್ಞಾನ ನಿನಗುಂಟೆಂದು ಅಳೋಚಿಸಿದೊಡೆಮ
 ಗೇನುವುಂ ತತ್ವನೆಮ್ಮುಗೈಯ ಹೇಳದೆ ಸೌತ್ಯಮಂ ಮಾಡಿ ಕಳೆದೆಯೆನಲು ೫೦

೪೮. 'ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಒಂದನ್ನು ನೆನಸಿದೆ. ಗಾಳಿಸಂಚಾರವಿಲ್ಲದ ಗುಪ್ತಸ್ಥಳವನ್ನು (ಸಮಾಧಿಯನ್ನು) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸುಖದಿಂದ ಪದ್ಮಾಸನ ಹಾಕಿ, ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಚಲಿಸದೆ 'ಅಹಂ' ಅನ್ನು ಮಮತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆತ್ಮನ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ. ಅದನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಪರಮಶಿವತತ್ವವನ್ನು, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕಿನ ಕಾಂತಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡದೆ ಇರುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. 'ದೇವರೆ, ಒಂದು ಬಿನ್ನಹ' ಎಂದನು ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ. ೪೯. ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮೋಕ್ಷವು ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು ಮನುಷ್ಯರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ, ಸತ್ಯವು ಸಮಸ್ತರೂಪವನ್ನೂ ಭೂಮಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು ಬಂದಿದೆಯೋ ಎನ್ನುವಂತೆ, ಅತಿಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಣದಯೆ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆಯಿತೋ ಎಂಬಂತೆ, ಯೋಗಿವರ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾಂತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಗುರುವಿನ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಕಂಗೊಳಿಸುವುದೋ ಎಂಬಂತೆ ನೀನು ಇದ್ದೀಯೆ. ನೀನೇ ಪರಮ ತತ್ವ. ಇನ್ನು ನೀನು ಮತ್ತೇನನ್ನು ತಾನೆ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು? ನೀನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇ ಲೋಕದ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲೆಂದು. ಇನ್ನು ನಿನಗಿಂತ ಪರವಾದದ್ದು ಎಂದರೆ ಏನು?' ಎಂದನು. ೫೦. ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಬ್ಬನೇ ಅಮರನಾದವನು. ಅವನೇ ಜ್ಞಾನಮಯನಾದವನು. ಅವನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಪಡುಣಗಳಿಂದ

ಧರೆಯತಿಯುತಿರೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನ
ಹರವರಿಯ ನಾಮವಿದೆ ನಾ ಕೊಟ್ಟಿನೇ ತಂದೆ
ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜ್ಯೋತಿಮಯ ನಿನ್ನ ಕಾಯಕ್ಕೆ ನೆಳಲಡಿಗೆ ಹಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲ
ನರಲೋಕದನ್ನಪಾನದ ಹಂಗು ನಿನಗಿಲ್ಲ
ಸುರರಸುರಮಾನವರೊಳಿನ್ನು ಮುನ್ನೆಂದುಂಟೆ
ಪರಬೊಮ್ಮ ನೀ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವಾತನೇ ಬೊಮ್ಮಧಾರಿಯನುತಂತಂದನು

೫೧

ಲೋಕದೊಳು ನರರಂ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯ ಮಾಡಲೆಂ
ದಾಕಾರವಾದ ಶಿವಸಿದ್ಧಮೂರುತಿ ದೇವ
ಸಾಕಾರ ನಿಷ್ಕಳಾಕಾರ ವೇದಿಸಲು ಸರ್ವರಿಗೆ ಬೊಮ್ಮದ ಪರ್ಮೆಯ
ಬೇಕೆಂಬನಿತು ಸೂರ್ಯೇಂ ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತೆ
ಏಕಕ್ಕಟಾ ಬಯಲ ಭಮೆಯನೆಲ್ಲರಿಗಿಕ್ಕ
ಬೇಕಾದದಿಕ್ಕು ದೇವರು ಸ್ವತಂತ್ರರು ನಮೋ ನಮೋ ಎಂದು ಶುದ್ಧನೆನಲು

೫೨

ಕೂಡಿದವನು. ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಂಥವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ಹೀಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳುವುದೇ? ಸೂರ್ಯನ ಮುಂದೆ ಉಳಿದ ಬೆಳಕುಗಳು ಎಷ್ಟಿದ್ದರೆ ತಾನೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಬಲ್ಲವೇ? ನಿನಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಲೋಚಿಸಿ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ತತ್ವವನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊಗಳಿ ಚಿಕ್ಕವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ೫೧. ಅದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯನು ಲೋಕವೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ವಿಖ್ಯಾತವಾದ ನಾಮ ನಿನಗೆ ಇದೆ. ಆ ಹೆಸರನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟಿರುವೆನೇ? ತಂದೆ. ನಿರುಪಾಧಿಕ, ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾದದ್ದು ನಿನ್ನ ದೇಹ. ಅದಕ್ಕೆ ನೆರಳಿಲ್ಲ, ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟರೆ ಗುರುತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವಲೋಕದ ಅನ್ನ ನೀರು ಇವುಗಳ ಹಂಗು ನಿನಗಿಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮಾನವರಲ್ಲಾಗಲಿ, ಹಿಂದೆಯಾಗಲಿ ಮುಂದೆಯಾಗಲಿ ಇಂಥವರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ನೀನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರು ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆಯೋ, ಯಾರು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮವಿದರು' ಎಂದನು. ೫೨. ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನು "ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸಾರ್ಥಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದ ಶಿವ ಸಿದ್ಧಮೂರ್ತಿ ನೀನು. ನಿಷ್ಕಳನೂ ನಿರಾಕಾರನೂ ಆದ ನೀನು ಸಾಕಾರ ನಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ಸಮಸ್ತ ಜನಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮದ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಾರಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು ನೀನು. ಬೇಕು ಎಂಬಷ್ಟು ಸೂರೆ (ಕೊಳ್ಳೆ) ಹೊಡೆಯುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತೆ ಈ ಜ್ಞಾನ? ಅಯ್ಯಾ, ಸುಮ್ಮನೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಯಲ ಭಮೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ! ಹಾಗೆನ್ನುವುದೇ ನಿನ್ನಪೇಕ್ಷೆಯಾದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡು. ನೀವು ದೇವರು, ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರರು. ಇಗೋ ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ! ಎಂದು ಪವಿತ್ರಾತ್ಮನೂ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೂ ಆದ ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಹೇಳಿದ.

ಕಲ್ಲಯ್ಯನೆಂದ ಬನ್ನಹಕೆ ಉಮ್ಮಹದಿ ಕರ
ಪಲ್ಲವದಿ ಮೈದಡವಿ ಬೋಳ್ಳಿಸಿ ನಿನ್ನಂತೆ
ಬಲ್ಲರಾರೂ ಇಲ್ಲ ಮನವ ವಂಚಸಬಹುದೆ ನಮಗಾಗದಿರವೆಂಬುದು
ಹೊಲ್ಲಹುದು ಕಲಿಕಾಲ ನರರು ಸುರರಸುರರಿಂ
ಬಲ್ಲಿದರು ಅದು ಕಾರಣಂ ಸಮಾಧಿಯ ಧರೆಗೆ
ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಿದುರ್ ಇರದಂತೆ ತೋರ್ಪೆನೆನಲು ೫೩

ಅದನಾನೊಡಂಬಡಲ್ಕಾರ್ಪೆನೇ ದೇವ ಶ್ರೀ
ಪದವ ನೋಡಿದ ಕಣ್ಣು ಕೀರ್ತಿಸಿದ ಬಾಯಿ ಮಾ
ಣದೆ ನೆನೆವ ಮನ ನಿನ್ನ ಹಂಬಲಿಂ ಮತ್ತೊಂದಕೆಸದದಡೆಂದಲೆನಗೆ
ಹೃದುಗತಂ ನೀನು ನೆನವರ ಮನವೆ ಮನೆಯೆಂಬು
ದಿದು ನಿನ್ನ ವಚನಮಂ ನಂಬಿದೆನು ಗುರುವೆಯೆನೆ
ಯದನೆ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಕೇತಾರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನೇಮವಿತ್ತ ೫೪

ಭರೆಯೆಲೆಯೆ ಕೆಜಿಯ ನಡುವಣ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳವ
ಪರಮಮಂಗಳವೆನಲು ಬೇಗ ಖನನವ ಮಾಡಿ
ತರವಿದಿದು ಭತ್ತಿಯಂ ಕಂಬಂಗಳಂ ಮೇಲೆ ಕವಿವ ಅಜ್ಜಿಗಲ್ಲ ತರಿಸಿ
ಹಿರಿಯದೊಂದೆಮ್ಮಗುಂಡದೆ ಅದಹ ಬಾಗಿಲಂ
ವಿರಳವಾಗಿರಲೊಳಗೆ ತೋಡಿ ಕೀಲಿನ ಕಲ್ಲ
ಕರ ಚೆಲುವ ಕಾಳಸಗಳವಡಲು ಮಾಡಿ ಬೇಗದೊಳೆನೆ ಭಯಂಗೊಂಡರು ೫೫

೫೩. ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಹೇಳಿದ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ತನ್ನ
ಚಿಗುರಿನಂತಿರುವ ಕೈಗಳಿಂದ ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ತಡವಿ, ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ, ತಲೆಸವರಿ
ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ತಿಳಿದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಬಾರದು. ನಮಗೆ
ಆಗದಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಅದು. ಇದು ಕಲಿಕಾಲ. ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗುವುದೇ ಅದರ ಸ್ವಭಾವ. ಪೆವತೆಗಳು,
ರಾಕ್ಷಸರು ಇವರುಗಳಿಗಿಂತ ಮನುಷ್ಯರು ಸಮರ್ಥರು ಈ ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ
ನಾನು ಈ ಸಮಾಧಿಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದು, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ
ನಿಂತು ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದನು. ೫೪. "ಅದನ್ನು ನಾನು
ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಪಾದವನ್ನು ನೋಡಿದ ಕಣ್ಣು, ತಮ್ಮನ್ನು
ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿದ ಬಾಯಿ, ಒಮ್ಮೆಯೂ ಬಿಡದೆ ನೆನೆವ ಮನಸ್ಸು ನಿನ್ನ ಹಂಬಲವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಆಸೆಪಡುತ್ತದೆಯೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ನನ್ನ ಹೃದಗತನಾಗಿದ್ದೀಯೆ!
ನಿನ್ನನ್ನೂ ನೆನೆಯುವವರ ಮನಸ್ಸನ್ನೇ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೆ. ನಿನ್ನ
ಬೋಧನೆಯನ್ನು (ವಚನವನ್ನು) ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೇ ಗುರು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.
ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಅಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ, ಕೇತಾರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟನು.
೫೫. "ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕೆರೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಮಾಧಿಯ ಜಾಗವನ್ನು
ಮಂಗಳಸ್ಥಾನವೆಂದು ಬೇಗಬೇಗನೆ ತೋಡಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮದಿಂದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೂ

ದೇವ ಇದ್ದಿದ್ದಿದೇನೇನ ನೆನೆದಿರಿ ಇಲ್ಲಿ
ಯಾವುದುಂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲವೇನು ಘಾತಕವಾಯಿ
ತಾವ ಕಾರ್ಯದೊಳಿಗ ಗೊಪೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದುದೇಕೆ ಬಿನ್ನಪವೆಂದೆನೆ
ನೀವಿದಕ್ಕಂಜಲೇಕಾನೀ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರ
ದಾವಿಸದೊಳು ಸಮಾಧಿಯೊಳಚಲನಾಗಿರ
ಲ್ಯಾವಗಂ ಈ ಪುರದ ಮಹಿಮೆ ಮಂಗಳವಾಗಿ ಮೆಱಿಯುತಿರಬೇಹುದೆನಲು ೫೬

ಎಕ್ಕವಿಂಡಂ ಕರೆದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಬೋ
ನಕ್ಕೆ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಮಱಿಯದೆ ನಂಬಿ ಬೆಸಕ್ಕೆದು
ಇಕ್ಕಿದಾ ಬೀಯದಿಂ ದಾನವನು ಉಂಡು ಕಲುಗೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಱಿಯಲಿ
ಅಕ್ಕುಳಿಸದಲಸದಂಜುತ್ತ ಮಾಡಿದಡವರ್ಗೆ
ಸಿಕ್ಕುವುದು ಮುಕುತಿ ಕರತಳಾಮಳಕವೆಂದು
ನಿಕ್ಕವಿಪ್ಪುದು ಸುಖವು ಮಾಡುವುದು ಕೂಡಿ ಲಿಂಗದೊಳಗೈಕ್ಕವ ಪಡೆವೊಚೆ ೫೭

ಕಂಬಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿ ಮುಚ್ಚುವ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿರಿ. ಅನಂತರ ಒಂದು ತುಂಬ ದೊಡ್ಡದಾದ ಎಮ್ಮೆಯಂಥ ಬಂಡೆ ಗುಂಡೊಂದನ್ನು ತಂದು ಅದರ ಬಾಗಿಲಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ. ಒಳಗಡೆ ಅಗಲವಾಗಿರಲಿ. ಕೀಲಿನ ಕಲ್ಲನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿರಿ. ಅದು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಬೆಸಗುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಭಯವಾಯಿತು. ೫೬. ‘ದೇವ ಇದೇನು? ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅದೇನನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದಿರಿ? ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲವೇ? ತುಂಬ ಕೇಡಾಯಿತು. ನಮಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಈ ರಹಸ್ಯಸ್ಥಳಕ್ಕೆ (ಸಮಾಧಿಗೆ) ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು? ಕೃಪೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮ ‘ನೀವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆದರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಈ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತನಾಗಿ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಮಹಾಮಹಿಮೆ ಮಂಗಳವಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮೆರೆಯಲೇ ಬೇಕು” ಎಂದನು. ೫೭. ಅನಂತರ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದನು “ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ, ಅನ್ನದಾನದ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ನೀವು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆ ದೈವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಆಹಾರದಿಂದ, ಅವರು ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ, ಅಲಸ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತ ಬನ್ನಿರಿ. ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಅಂಗೈಯ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಶ್ಚಯ, ಸತ್ಯ. ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸುಖ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ನೀವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮೇಲಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು”.

ಕರುವಾಗಿ ಹಾಡಿದೀ ಗೀತಮಂ ಬಲ್ಲೆವೆಂ
 ಬರಿಗೀಗ ಯೋಗಮಜ್ಜನದನುವ ತೋಟುವುದು
 ಉರವಣೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮವಳವಟ್ಟು ನೆಟ್ಟನೆ ಶಿವನ ನಂಬಿರ್ಪುದು
 ಪರಕ್ಷೇತ್ರದತ್ತಣಾಸೆಯನುಳಿದು ಇಲ್ಲಿರಲು
 ಕರುಣಿಸುವ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ನಿಮ್ಮ ನಾ
 ಲ್ಲರ ಕಂಬಳಿಯ ಬೆಂಬಳಿಯೊಳಿಪ್ಪೆ ಉಮ್ಮಳಿಸಬೇಡಂಜಬೇಡಂದನು

೫೮

ಇಂದು ತಳಗೊಳಿಸಿದೀ ವೇದಿಕೆಯ ಕೊಂಡದೊಳು
 ಮಂದರ ಗಿರಿಯ ಹೋಮವಂ ಮಾಡುವಂದಿಗೆ
 ಹೊಂದಿದೀ ಸಿದ್ಧರೆನಿಸುವ ನಾಲ್ವರಂ ಎತ್ತಿ ಪರಿಚಾರಕರ ಮಾಡುವೆಂ
 ಹೆಂದದ ಧರೆಯ ನೃಪರ ಗುಡ್ಡರಂ ಮಾಡಿ ಕೆಳಿ
 ಯಿಂದೊಗೆದ ಬಳಿಯಾನೆಯಂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ
 ಮಂದಿರದಿ ಕಟ್ಟುವೆಂ ಸರ್ವಲಿಂಗವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವೆ ನಾ ಬಂದೆಂದನು

೫೯

ನೆಟ್ಟನೆ ಮಹಾರಾಜಕಂ ದೈವಿಕಂಗಳಳ
 ವಟ್ಟು ಲೋಕದೊಳು ನಾನಾ ಜೀವಜಾಲ ಪಡ
 ಲಿಟ್ಟು ಮೆದೆಗೆಡೆದೊಡಂ ಧೃತಿಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣವಿಲ್ಲದೀ ಕ್ಷೇತ್ರವ
 ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದಿರಿ ಕಲುಗೆಲಸಕ್ಕೆ ಜಾಣೆ ಮೃಡ
 ನಿಷ್ಠೆಯಂ ನಂಬಿಕೊಂಡಿಹುದು ಮಲ್ಲಯ್ಯಂಗೆ
 ಬಿಟ್ಟಿಯಂ ಮುಳಿಯದೇ ಸರ್ವನೇಮವ ನಡಸಿ ಶಿವನಾಚ್ಛೆಯಿಂದೆಂದನು

೬೦

೫೮. ಮನೋಹರವಾಗಿ ಹಾಡಿದ ಈ ಗೀತವನ್ನು ಯಾರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ, ಯಾರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆಯೋ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಯೋಗಮಜ್ಜನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆತುರಗೊಳ್ಳದೆ, ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೇರವಾಗಿ ಪರಶಿವನನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿರಬೇಕು. ಈ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತೊರೆದು ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಆಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬಾರದು. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ಆಸೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾನೂ ನಿಮ್ಮನಾಲ್ಕು ಜನದ ಕಂಬಳಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಕಾತರಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಹೆದರುವುದು ಬೇಡ” ಎಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಿದನು ಸಿದ್ಧರಾಮ. ೫೯. ಈ ದಿನ ಸ್ಥಳಗೊಳಿಸಿದ ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಎಂದು ‘ಮಂದರ ಗಿರಿ ಹೋಮ’ವನ್ನು ಮಾಡುವರೋ ಅಂದಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧರಾದ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಶಿವಸೇವಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಲೋಕದ ರಾಜರುಗಳನ್ನು ಶಿಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆರೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಬಿಳಿಯ ಆನೆಯನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತೇನೆ. ಸಮಸ್ತ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು. ೬೦. ಮಹಾರಾಜರುಗಳೂ ದೇವತೆಗಳೂ ನಾನಾ ಜೀವರಾಶಿಗಳೂ ಬಂದು ಪೀಡಿಸಿದರೂ ಎದೆಗೆಡದೆ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿರಿ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಕೆರೆಯ ಕಲ್ಲುಕೆಲಸವನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ

ಈ ಪರಿಯಲೆಲ್ಲವಂ ಗುಡ್ಡರಿಗೆ ಆ ಜ್ಞಾನಿ
ರೂಪಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ
ಆ ಪೊತ್ತುವೀ ಪೊತ್ತುವೆನ್ನದೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ
ಶ್ರೀ ಪರಮಗುರು ಭರಿತನಾಗಿ ಸುಖಮಿರ್ಪ ಪಂ
ಪಾಪತಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನಾಣೆ ಹುಸಿಯೆಂದೆಂಬ
ಪಾಪನಿಷ್ಠರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲ ಶಿರದಿಂ ಪಾಳದಿಂ ಗೆಲುವೆ ವಾದಿಸಿದಡೆ

೬೦

ಕ್ಷಿತಿಯೊಳೆಲ್ಲಾ ಜನಂ ಕೇಳು ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನು
ನೃತ ಮಹಿಮೆಯೆಂಬ ಸುಧೆಯಂ ಸವಿದು ಬದುಕಲೆಂ
ದತಿ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯಿಂದೆ ನಿರಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಗುರುಪದವ ಪೊಗಳ್ಳಾತನು
ಚತುರ ಕವಿರಾಯ ಹಂಪೆಯ ಹರೀಶ್ವರನ ವರ
ಸುತನುಭಯಕವಿ ಕಮಲರವಿ ರಾಘವಾಂಕ ಪಂ
ಡಿತ್ತನೆನಲು ಕರುಣಿಸುಗೆ ಪರಮ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಅನ್ಯವಂ ಪೊಗಳನೆಂದು

೬೧

ನುಸುಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವನನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿ. ಅವನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ತ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಶಿವನಾಜ್ಞೆಯಿಂದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸುಖದಿಂದ ಇರಿ” ಎಂದನು. ೬೦. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆ ಜ್ಞಾನಿಯು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಆ ಹೊತ್ತು ಈ ಹೊತ್ತು ಎನ್ನದೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದನು. ಆ ಪರಮಗುರು ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಪಂಪಾಪುರದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಆಣೆ. ಸುಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳುವ ಪಾಪಿಷ್ಠರಿಗೆ ಎದುರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ವಾದಿಸಿದರೆ, ಪೂವಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ದಿವ್ಯವನ್ನು ಶಿರದಿಂದ ಪಾಳದಿಂದ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇನೆ (ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ರಾಘವಾಂಕ). ೬೧. ಲೋಕದ ಜನರೆಲ್ಲ ಈ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಿ. ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರನ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಹಾತ್ಮವೆಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು ಸವಿದುಣ್ಣಲಿ. ಆ ಅಮೃತ ಸೇವೆಯಿಂದ ಬದುಕಲಿ, ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಕೃತಕೃತ್ಯತೆಯಿಂದ, ಯಾವ ಆಸೆಯನ್ನೂ ಇಡದೆ ಲೋಭರಹಿತನಾಗಿ ಶ್ರೀ ಗುರು ಸ್ವರೂಪನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದವನು ಯಾರೆಂದರೆ, ಅವನು ಚತುರ ಕವಿರಾಯ, ಹಂಪೆಯ ಹರೀಶ್ವರನ ವರಶಿಷ್ಯ. ಉಭಯ ಕವಿ ಕಮಲರವಿ,

ಗುರುಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ಪುಳಕಿಸಿ ಕೇಳ್ದರಾರವರು
 ಪರಮ ಸುಖವಳವಟ್ಟು ದುರ್ನೀತಿ ಬಿಟ್ಟು ಶಂ
 ಕರ ಭಕ್ತಿಯಳವಟ್ಟು ಧನ್ಯರಪ್ಪಂದದೀ ಕಾವ್ಯಮಂ ಪೇಳ್ವ ದೆಸೆಯಿಂ
 ಧರೆಯೊಳು ಸುವೃಷ್ಟಿ ಸುಫಲಂ ಕ್ಷೇಮ ಧಾನ್ಯಮಂ
 ಕರುಣಿಸುಗೆ ಸರ್ವ ಭೂಪಾಲರವನೀತಳವ
 ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಿ ಶ್ರೀ ಗುರು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೊಲಿದು ಭಕ್ತರ ಸಲಹಲಿ

೬೩

ರಾಘವಾಂಕ ಪಂಡಿತ-ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಈತ ಶಿವನಲ್ಲದ ಇತರ ದೈವವನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲದ ಇತರರನ್ನು ಹೊಗಳುವವನಲ್ಲ ಎಂದು ಪರಮಮಾಹೇಶ್ವರರು ಅವನನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ. ೬೩. ಈ ಗುರುವಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಯಾವ ಗುರುಭಕ್ತರು ರೋಮಾಂಚನದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೆಟ್ಟನಡತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರಾಯಾಸದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಶಂಕರನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಭಕ್ತಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತದೆ, ಅವರು ಧನ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುವೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲ ತುಂಬಿ ಬರಲಿ. ಸುಖ ಕೂಡಿ ಬರಲಿ, ಧಾನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿ. ಎಲ್ಲ ರಾಜರುಗಳು ಭೂಲೋಕದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಶ್ರೀ ಗುರು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಅನುಬಂಧ ೧

ಭೈರವನು ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಶ್ರೀ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಕರೆದೊಯ್ದನು. ಆ ವಿಚಿತ್ರಗಳು ಇವು: ಮೊದಲನೆಯದು ಒಂದು ತಾಳೆಯ ಮರ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯತಾಳ ಅಥವಾ ಉದಯತಾಳ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಕಮಲ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಂಡು ಹೇಗೆ ಅರಳುತ್ತದೋ ಸೂರ್ಯಮುಳುಗಿದಾಗ ಹೇಗೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಇದು ಕೂಡಾ ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಹುಟ್ಟಿ, ಸೂರ್ಯ ಆಕಾಶದ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಬೆಳೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಚಿಕ್ಕದಾಗುತ್ತಾ ಬಂದು ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದಾಗ ಅದೂ ಮುಳುಗುವುದು. ಇದೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಮರ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸಾಧಕರು ಕುಳಿತು ಸೂರ್ಯಮಂಡಲವನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟು. ಸಿದ್ಧರಾಮ ನೋಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ವಸ್ತು ಒಂದು ಕಲ್ಲಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೋಹಿನೀಗಜವೆಂದು ಹೆಸರು. ಅದು ಸಾಧಕನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಆನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸಾಧಕರು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರೆ ಆ ಆನೆಯು ಅವರನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗದಂತೆ ಮೈಯನ್ನು ಕೊಡುವುತ್ತದೆ. ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರುತ್ತದೆ. ಚಕ್ರದಂತೆ ಗಿರನೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಕಡೆಗೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಫೀಳಿಡುತ್ತದೆ. ಸಾಧಕ ಈ ಕೋಟಲೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹೆದರದೆ ಸಾಧಿಸಿ ಆನೆಯ ಮೇಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಭೈರವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶೈಲೋದಕವಿರುವ ಸರೋವರವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಈ ನೀರು ತುಂಬ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಕಲ್ಲನ್ನೂ ಕರಗಿಸುತ್ತದೆ. ಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ನೀರು ಬಿದ್ದರೆ ಬಂಡೆ ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸೋಂಕಿದರೆ ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪದಾರ್ಥ ವಜ್ರಲೇಪ. ಇದು ಕಲ್ಲು. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಎರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ತಗುಲಿಸಿದರೆ ಅವು ಲೆಪ್ಪಹಾಕಿ ಅಂಟಿಸಿದಂತೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅಂಟಿದ್ದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಡಿಸಬಹುದು. ಅದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 'ಶಿಲೋದಕ' ಬೇಕು. 'ಕುಮಾರಧಾರೆ' ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಜಲಪಾತ ಇದು ಬತ್ತಿ ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅಮರಧಾರೆ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಬಹು ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ. ಅವನು ನೋಡಿದ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಶ್ಯ ನೇತುಹಾಕಿದ ಆಯುಧ. ಇನ್ನೊಂದು ಹಳ್ಳ. ಅದಕ್ಕೆ ನೆರಳು, ಅದು ಕತ್ತರಿಯಂತೆ ಬಂದವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ! ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಮ ನೋಡಿದ. ಭೈರವ ಮಗುವಿಗೆ ಪಾಪಿಯ ಕೂಸನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಒಬ್ಬ ರಾಜ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನೇ ಮೋಹಿಸಿದನು. ಅವಳು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಶಿವನಿಗೆ ಶರಣಾದಳು. ರಾಜ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಅವಳನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಒಪ್ಪದೇ ಇರಲು ರಾಜ ಕೋಪವನ್ನು

ತಾಳಲಾರದೆ ಅವಳನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದ. ಮಗಳು ತಂದೆಗೆ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟಳು ಬಂಡೆಯಾಗು ಎಂದು. ರಾಜ ಬಂಡೆಯಾದ, ರಾಜ್ಯ ಹಾಳಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಹಾಳಾದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಾಜ ಹೊಸರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರು ಭದ್ರದತ್ತ ಎಂದು. ಕೋಟೆಕೊತ್ತಲಗಳನ್ನು ಬಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದನು. ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಶ್ವೇತಾಂಗನೆಂಬ ಋಷಿ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದ. ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ ಅವನನ್ನು ಛೇಡಿಸಿದ 'ನೀನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ನೀಡದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಬೇಕಾಯಿತು' ಎಂದನು. 'ನಿನ್ನಂಥ ಪಾಪಿಗೆ ಯಾರು ಭಿಕ್ಷೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಯೊಡನೆ ಆಡಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಆ ಋಷಿಗೆ ಈ ಅಪಹಾಸ್ಯದ ಅಹಂಕಾರದ ಮಾತು ಅಸಹನೀಯವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಪಾಪಿ ಎಂದದ್ದರಿಂದ ಪಾಪಿಯ ಕೂಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟು ಎಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಆಗಿನಿಂದ ಅವನು ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಶೈಲಕ್ಕೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕೂಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಪರ್ವತದ ಕಾಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಳುತ್ತಾನೆ. ಯಾರಾದರು ಯಾತ್ರಿಕರು ಆ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿ ಹಾಲುಣಿಸಿದರೆ ಆ ಮಗು ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಈ ಕೂಸಿನ ಕಥೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೊರಟು ಒಂದು ಭಾವಿಯನ್ನು ಭೈರವ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ. ಅದರ ನೀರು ಕೊತಕೊತನೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬಂದಿತು. ಪ್ರಪಾತಗಳಲ್ಲಿನ ಬಿಲ (ಗುಹೆ) ಗಳನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿರುವ ಮುಂಡದ ಭೈರವ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನೂ ಧಗಧಗನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಕುಂಡಗಳನ್ನೂ ಭಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಚಿನ್ನದಕಾಂತಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಭೈರವನು ಶಿಶುಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದನು.

ಅನುಬಂಧ ೨

ಅಷ್ಟಪಕ್ಷೀಕ್ಷೇತ್ರಗಳು: ಮಹಾಭಾರತದ ಶಾಂತಿ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

೧. ಸಾಲಗ್ರಾಮ ೨. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ೩. ಪ್ರಯಾಗ ೪. ಪದ್ಮನಾಭಕ ೫. ಪುಂಡಲೀಕ
೬. ಮಾಧವ ೭. ಕಂಚಿ ೮. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ೯. ಬೃಂದಾವನ ೧೦. ಶ್ರೀರಂಗ
೧೧. ವೇದಪಾದ ನಗ ೧೨. ದ್ವಾರಕಾ ೧೩. ಅಯೋಧ್ಯಾ ೧೪. ಸಹ್ಯ ಪರ್ವತ
೧೫. ಶ್ರೀಪತಿ ೧೬. ನೈಮಿಷ ೧೭. ಕುರುಜಾಂಗಣ ೧೮. ಸಿಂಹಾಮಲಕಶೈಲ
೧೯. ಅಹೋಬಲ ೨೦. ಗಾರುಡ ೨೧. ಗೋಪಾಲ ೨೨. ಕೋಕಾ ೨೩. ಮಧುರಾ
೨೪. ಸೇತು ೨೫. ಗೋಕರ್ಣ ೨೬. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ೨೭. ಗಯಾರಣ್ಯ ೨೮. ಗಯಾ
೨೯. ವೃದ್ಧಾಚಲ ೩೦. ಅಭಸಭಾ ೩೧. ವಾತಾಪಿಕ್ಷೇತ್ರ ೩೨. ಅಗಸ್ತ್ಯ ೩೩. ಭಾಸ್ಕರ
ಕ್ಷೇತ್ರ ೩೪. ಅಗಸ್ತ್ಯನಾಭ ೩೫. ಸೋಮೇಶ್ವರ ೩೬. ಭೀಮೇಶ ೩೭. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ
೩೮. ಅರುಣಾಚಲ ೩೯. ಜಪೇಶ್ವರ ೪೦. ಕುಂಭಘೋಣ ೪೧. ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯ ೪೨.
ವೇಮಾರಣ್ಯ ೪೩. ಕಾಲಹಸ್ತಿ ೪೪. ಕಮಲಾಚಲ ೪೫. ಮಧ್ಯಾರ್ಜುನ ೪೬. ವಿರೂಪಾಕ್ಷ
೪೭. ಶ್ವೇತಾರಣ್ಯ ೪೮. ಹಲಾಹಲ ೪೯. ಕೇದಾರ ೫೦. ಭದ್ರಪಾದ ೫೧. ಕಾಳೀ
೫೨. ತ್ರಿಯಂಬಕ ೫೩. ವೈಯಾಘ್ರಪಾದ ೫೪. ಸಾಂಬ ೫೫. ಪುಷ್ಕರ ೫೬. ಸ್ಥಾನು
೫೭. ಶಿವಗಂಗಾ ೫೮. ಗುಹಾರಣ್ಯ ೫೯. ರುದ್ರಕೋಟಿ ೬೦. ಹರಾಲಯ
೬೧. ಶ್ರೀಶೈಲ ಇತ್ಯಾದಿ (ಶಿವತ ೪೨-೫೦-೬೦, ಶ್ರೀವತ್ಸ ನಿಘಂಟು ೧೩೧ ೨).

ಶಿವಪೂಜಾಯೋಗ ಪೀಠ: ಅನಂತ, ಕಮಠ, ಶೇಷ, ಸಿಂಹ, ಪದ್ಮ, ವಿಮಲ,
ಭದ್ರ, ಯೋಗ, ಪ್ರಣವ (ವಿಚಿಂ ೧೦೪)

ಅಮೃತ : ಅಭಿಲಾಷೆ, ಚಿಂತೆ, ಅನುಸ್ಮೃತಿ, ಗುಣಕೀರ್ತನ, ಉದ್ದೇಗ, ವಿಲಾಪ,
ಉನ್ನಾದ, ವ್ಯಾಧಿ, ಜಡತೆ, ಮರಣ (ನಾ.ಶಾ. ೨೪-೧೬೯-೧೭೧.)

ಅರ್ಥಕೋಶ

ಅ

ಅಕ್ಕಳಿಸು-ಹಿಂಜರಿ, ಕುಗ್ಗು	೯-೫೭	ಅರವುಡಿ-ಅರೆದ ಪುಡಿ, (ಅರೆದಿಂದ	
ಅರ್ಕ-ಸೂರ್ಯ	೪-೪೩	ಉಜ್ಜಿತೆಗೆದ ಪುಡಿ)	೮-೫೧
ಅಗ್ನಿವಣಿ-ನೀರು	೮-೭೪	ಅರಳೆ-ಹತ್ತಿ	೨-೨
ಅಗುರ್ವಿಸು-ಹೆದರಿಸು	೧-೧೫	ಅಜಕೆ-ಕೊರತೆ, ಕಡಮೆ	೩-೧೫ ೬-೩
ಅಗುಳಿಸು-ತೋಡಿಸು	೪-೪೧	ಅಜತ-ಬತ್ತಿದ	೧-೩೦
ಅಗೆ-ಮೊಳಕೆ	೧-೩೯	ಅಜಸು-ಹುಡುಕು	೨-೩೬
ಅಘ-ಪಾಪ	೮-೩೯	ಅಜುಬೋನ-ಅರು ಬಗೆಯಾದ ಅನ್ನ;	೮-೮೫
ಅಘಹರ-ಪಾಪವನ್ನು ಹರಿಸುವವನು	೪-೨೫	ಊಟ	
ಅಚಳ-ಚಲಿಸದ, ಸ್ಥಿರ	೧-೧	ಉ-ಉ	
ಅಜಸು-ಯಾವಾಗಲೂ	೪-೩೪	ಅಜುಮರುಳ-ತಿಳಿಗೇಡಿ, ಜ್ಞಾನಹೀನ	೨-೪೭
ಅಜ-ಬ್ರಹ್ಮ	೧-೪೯	ಅಜಿ-ಹಾಳಾಗು	೮-೨೭, ೭೦
ಅಟವಟಿಸು-ವಂಚಿಸು	೧-೫೫	ಅಜಿಕಂಡೆ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ	೯-೩೧
ಅಟ್ಟಕಳಿ-ಬೇಯಿಸಿದ ಗಂಜಿ	೮-೭೩	ಅಲಗು-ಆಯುಧ, ಖಡ್ಗ	೧-೩೫,
ಅಟ್ಟಡವಿ-ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು	೨-೫೪		೪-೩೪, ೭-೩೯, ೪೨
ಅಟ್ಟುಳಿ-ಹಿಂಸೆ, ತೊಂದರೆ	೧-೪೮	ಅಲವತ್ತು-ಸಂಕಟಪಟ್ಟು	೨-೫೪, ೨-೩೮
ಅಡುಗು-ಸೇರು, ಒಂದಾಗು	೬-೨೮	ಅಲವರು (ಅ)-ಹಿಂಸೆ ಪಡು, ಸಂಕಟ ಪಡು	
ಅಡೆ-ಸಗಣೆ	೪-೪೩		೨-೫೫, ೬-೨೬
ಅಣೆಯರ-ಹಿರಿದು, ಅಧಿಕ	೭-೨೮	ಅಲಸು-ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳು, ತಡಮಾಡು,	
ಅಣುಕು-ಕೊಡೆ	೬-೨೦	ಉದಾಸೀನ ಮಾಡು	೯-೫೭
ಅಣುಗ-ಮಗ	೨-೪೫	ಅವಗಾಹ-ಮುಳುಗು, ಸ್ನಾನ	೬-೫೫
ಅತೀತ-ಮರಣ; ಕಳೆದು ಹೋದ	೧-೧	ಅವಟು-ಒತ್ತು, ಅಮುಕು	೭-೧೯
ಅದರಟ್ಟು-ನಡುಗಿಸು	೭-೨೯	ಅವಲು-ಅವಲಕ್ಕಿ	೨-೩೧
ಅಧರ-ತುಟಿ	೩-೪೮	ಅವಿ-ಅಡಗು	೨-೨೪
ಅನ್ನಕಂ-ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ	೪-೪೦	ಅವಿನಾಶ-ನಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದು	೪-೩೨
ಅನುಗೆಡು-ಕ್ರಮತಪ್ಪು	೧-೩	ಅವುಗು-ಕಡುಬು (ಹಾಲು ಖೋವ	
ಅನುಗೆಯ್-ಸಿದ್ಧಮಾಡು	೧-೫೦	ದಿಂದ ತಯಾರಾದ ಕಡುಬು)	೮-೮೫
ಅನುವು-ಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು	೧-೪೭	ಅಪ್ಪಪ್ರಾಪ್ತೀರ್ಥ-ಅನುಬಂಧ ನೋಡಿ	೪-೫೪
ಅಭವ-ಈಶ್ವರ	೧-೪೬	ಅಸಿತ-ಕಪ್ಪು	೭-೩೭
ಅಬ್ಬ-ಬೆಟ್ಟದ ಝರಿ	೩-೪೮	ಅಸುವಳಿ-ಪ್ರಾಣ ಬಿಡು	೪-೪೪
ಅಭಿಜ್ಞ-ಜತುರ, ತಿಳಿದವನು	೬-೧೯	ಅಳವಟ್ಟು-ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ	೧-೪೧
ಅಭಿರಾಮ-ಮನೋಹರ	೧-೧	ಅಳುಕು-ಹೆದರು, ಅಂಜು	೬-೩
ಅಮರ್ಷ-ಕೋಪ	೭-೪೩	ಅಳುಪು-ಅಸೆ ಪಡು	೪-೬೨
ಅಮಾವೃ-ಕಾಡು ಹಸು	೨-೩೧	ಅಳೆ-ಮಜ್ಜೆಗೆ	೨-೩೧, ೮-೬೦
ಅಮೃತ-ಶಕ್ತರಾಗೆವು	೫-೧೫	ಅಳೆ-ಪಕ್ಕೆ, ಬರಿ	೪-೪೨
ಅರವರಿಸು-ವಿಚಾರಿಸು	೮-೧೧	ಅಂಗಜದರ್ಪದಲ್ಲಣ-ಶಿವ	೧-೨೭

ಅರ್ಥಕೋಶ

೨೫೯

ಅಂಗಜಾಂತಕ-ಈಶ್ವರ	೨-೭	ಆಹರ-ಆಹಾರ	೨-೧೬
ಅಂಗವಿಸು-ಒಟ್ಟಾಗು ೧-೪೯, ೬-೧೭, ೩೮		ಆಳಿಸುತ್ತ-ತೊಂದರೆಕೊಡುತ್ತ	೧-೩೫
ಅಂಗಸೂನು-ಮನ್ಮಥ	೪-೬೬	ಆಳು-ಮುಳುಗು	೮-೩೨
ಅಂಡಲೆ-ಹಿಂಸೆ, ಪೀಡನೆ	೧-೪೮		
ಅಂತಕ-ಯಮ	೧-೪೭	ಇ	
ಅಂತಸ್ತ-ರಹಸ್ಯ, ಒಳಗಿರುವ	೧-೨೭	ಇಕ್ಕೆ-ಸ್ಥಳ, ನೆಲೆ, ತಾಣ ೧-೧೬, ೪೯, ೯-೨೧	
ಅಂದಣ-ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಡೋಲಿ	೯-೬೬	ಇಟ್ಟಣಿಸು-ಗುಂಪಾಗು, ಮುತ್ತು	೭-೩೧
ಅಂಬಕಳ-ಅಂಬಲಿ	೨-೩೧, ೮-೬೨	ಇಟ್ಟಳ-ಗುಂಪು	೫-೩
ಅಂಬರ-ಆಕಾಶ	೩-೪೫	ಇಡಿಕು-ಚಿಮ್ಮುವಂತೆ ಹೊಡೆ	೪-೫೪
ಅಂಬಿಕಾಧವ-ಈಶ್ವರ	೧-೨೬		೫೫, ೭-೨೧
ಅಂಬುಕೇಳಿ-ಜಲಕೇಳಿ, ನೀರಾಟ	೪-೫೧	ಇಡಿಗಪ್ಪು-ತುಂಬುಕಪ್ಪು	೫-೧೫
ಅಂಬುಗೂಡು-ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಬಾಣದ		ಇಡಿಗುಟ್ಟು-ಪುಡಿಯಾಗುವಂತೆ ಕುಟ್ಟು	೩-೩೧
ಗೂಡು	೮-೭೬	ಇನ-ಸೂರ್ಯ	೨-೪೩
		ಇಬ್ಬಟ್ಟಿ-ಎರಡು ದಾರಿ	೭-೧೪
ಆ		ಇಜುಬು-ಚುಚ್ಚು	೮-೨೮
ಆಕಲ್ಪ-ಆಭರಣ, ಒಡವೆ	೧-೧೫, ೧-೨೨	ಇಜುಹೆ-ಇರುವೆ	೨-೪೧
ಆಗ-ಆವಾಗ	೬-೨	ಇಂಗಳ-ಕೆಂಡ	೨-೬೨
ಆಗರ-ಮನೆ, ಆಶ್ರಯ	೭-೩, ೮-೪೭	ಇಂಚೆ-ಹಿಂಸೆ	೮-೭೦
ಆಗುಳಿಸು-ಆಕಳಿಸು	೧-೩	ಇಂಡೆ-ರಾಶಿ, ಮೆದೆ	೮-೬೩
ಆರ್ಗಳ್-ನೋಗಗಳು	೬-೨೫	ಇಂಧನ-ಸೌದೆ	೧-೧೧
ಆಜ್ಯ-ತುಪ್ಪ	೮-೬೯	ಇಂಬು-ಸೊಗಸು, ವಿಸ್ತಾರ	೫-೪
ಆತ್ಮ-ಪಡೆದ, ಹೊಂದಿದ	೨-೭೩	ಈ	
ಆರ್ತ-ಬಯಕೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ	೨-೫೬	ಈ ಕೈಯಲಿ-ಈ ಕೂಡಲೆ	೨-೭೨
೪-೭೬, ೬-೭, ೪೧ ೭-೨೫, ೮-೩೭		ಈರೈದು-ಹತ್ತು	೨-೨೬
ಆರ್ದು-ಗರ್ಜಿಸಿ	೬-೨೫	ಈರೊಂಬತ್ತು-ಹದಿನೆಂಟು	೫-೭
ಆನನ-ಮುಖ	೬-೩೭	ಉ	
ಆಪೊತ್ತು-ಆ ಹೊತ್ತು, ಎಲ್ಲ ವೇಳೆಯಲ್ಲೂ		ಉಗ್ಗಡಿಸು-ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡು	೩-೩೨
	೮-೯೫	ಉಡುಗು-ಗುಡಿಸು	೩-೨೩
ಆಮ್ರ-ಮಾವು	೪-೬೪	ಉತ್ತಮಾಂಗ-ತಲೆ	೨-೪, ೯-೪೦
ಆಯ-ಪ್ರಮಾಣ, ವಿಸ್ತಾರ	೩-೪೩	ಉತ್ತರಿಸು-ದಾಟು	೮-೪೫
ಆರ್ಕ ೧-೩೬, ೧-೪೪, ೨-೨೫		ಉತ್ಪಾಟನ-ಕೀಳುವುದು	೨-೪೦
ಆರೋಗಣಿ-ಊಟ	೮-೮೪	ಉದಗ್ರ-ಎತ್ತರ	೧-೧
ಆಲ್-ಕೂಗು, ಗರ್ಜಿಸು, ಅರ್ಭಟಿಸು	೮-೪	ಉದ್ಧರ್ತನ-ಲೇಪಿಸುವುದು, ಲೇಪನ,	
ಆವಾಸ-ನಿವಾಸ	೭-೩	ಬಳಿಯುವುದು	೮-೭೪
ಆವಿಷ್ಯ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ, ಹೊಂದಿದ	೧-೨	ಉದಯ-ಬೆಳಗು	೧-೧
ಆವುಜ-ವಾದ್ಯ (ಒಂದು ವಿಧ)	೬-೨೦	ಉದರ-ಹೊಟ್ಟೆ	೧-೩೯, ೧-೪೬
ಆವೃತ-ಸುತ್ತುವರಿದ	೧-೧	ಉಮ್ಮಹ-ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೀತಿ,	
ಆಸತ್ತು-ಆಯಾಸ ಹೊಂದಿ	೨-೫೮	ಉನ್ನೋಹ	೯-೫೩
ಆಸಟು-ಆಯಾಸ	೧-೨೯	ಉಮ್ಮಳಿಸು-ಕೊರಗು, ಚಿಂತಿಸು ೧-೨೯, ೬-೪೨	
ಆಸುರ-ಅತಿಶಯ	೪-೫೪		

ಉರಗರಾಜ-ಅದಿಶೇಷ	೩-೨೬
ಉರಗಚ್ಚೆ-ಎದೆಯ ಗೆಜ್ಜೆ	೩-೪೬
ಉರವಣಸು-ಅತುರಪಡು	೯-೩೯
ಉಜು-ಸೇರು, ಇರು ೨-೨೦, ೩-೧೧, ೮-೩	
ಉಲ್ಲೇಖ-ಕೆರೆತ, ಕೊರೆಯುವಿಕೆ	೪-೪
ಉಸಿರಿಕ್ಕ-ಉಸಿರುಬಿಡದ	೧-೪೩

ಊ

ಊಡು-ಊಟಮಾಡು, ತಿನ್ನು	೧-೩೫
ಊವಿಲ್ಲ-ಗಾಯವಿಲ್ಲ	೮-೭
ಊಳಿಗ-ಸೇವೆ, ಜೀತ	೮-೭

ಎ

ಎಕ್ಕವಿಂಡು-ಶಿಷ್ಯರ ಗುಂಪು	೧-೨, ೧೨;
ಜಿ ಸೂ. ೧೦-೧೬; ೭-೮, ೧೫; ೮-೧, ೩	
ಎಡೆ-ಸ್ಥಳ; ಊಟ	೨-೩೬
ಎಡೆಮಾಡು-ನಡುವೆ ಓಡಾಡು	೩-೨೪
ಎಡೆವಲಿ-ನಡುವೆ ಓಡು, ಚೆದುರು	೨-೪೪
ಎದೆಗುದಿ-ಆತಂಕ	೧-೪೭
ಎಮ್ಮೆಗುಂಡು-ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆ	೯-೫೫
ಎರಳೆ	೩-೨, ೩, ೪-೨೮, ೪೫
ಎಜು-ನಮಸ್ಕರಿಸು	೧-೩೯
ಎವೆ-ರೆಪ್ಪೆ	೧-೩
ಎಸೆ-ಶಬ್ದಮಾಡು, ಪ್ರಕಾಶಿಸು	೧-೫೬
ಎಹಗೆ-ಹೇಗೆ	೨-೩೫
ಎಳಲ್-ಜೋಲಾಡುವ	೪-೪೨
ಎಳಸಿತ್ತು-ಬಯಸಿದ್ದು	೩-೩೦
ಎಳಸು-ಬಯಸು, ಅಪೇಕ್ಷಪಡು	೬-೯
ಎಂತಕ್ಕಿ-ಹೇಗಾದರೂ (ಅಗಲಿ)	೬-೩೭

ಏ

ಏಗುವೆನ್-ಏನು ಮಾಡುವೆನು	೬-೪೯
ಏಜು-ಗಾಯ, ಹುಣ್ಣು	೨-೪
ಏವೆನ್-ಏನು ಮಾಡುವೆನು	೨-೪೫
ಏಳಿಲ-ತಿರಸ್ಕಾರ, ಔದಾಸೀನ್ಯ	೨-೬೦
ಏಳಿಸು-ಕಡಗಣಿಸು	೨-೧೨, ೪-೩೦

ಐ

ಐವಡಿಸು-ಐದುಪಟ್ಟು, ಹೆಚ್ಚಾಗು	೧-೪೮
---------------------------	------

ಒ

ಒಗೆ-ಹುಟ್ಟು	೧-೨೯, ೪೪
ಒಚ್ಚೆ-ಮುದ್ದುಮಾತು	೨-೧೧

ಒಜ್ಜರ-ಬೆಟ್ಟದ ಝರಿ, ಅರ್ಬಿ	೧-೧೬
ಒಟ್ಟೆ-ಒಂಟೆ	೩-೩
ಒಬ್ಬಳಿ-ಗುಂಪು, ರಾಶಿ	೧-೧೪
ಒಜಲು-ಅರಚು, ಕೂಗು	೨-೩೭
ಒಸೆದು-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ	೧-೩

ಓ

ಓಗರ-ಅನ್ನ	೨-೩೭
ಓತು-ಪ್ರೀತಿಸಿ	೨-೯, ೪-೪೬
ಓವಿದರ್-ಕಾಪಾಡಿದವರು, ಸಾಕಿದವರು	
	೨-೧೨
ಓವು-ರಕ್ಷಿಸು	೩-೨೯

ಕ

ಕಕ್ಕಸ-ಕರ್ಕಶ, ಕಠಿನ, ಕ್ರೂರ	೭-೧೯
ಕಗ್ಗಲ್ಲು-ಕಠಿಣವಾದ ಕಲ್ಲು	೮-೩೦
ಕಚಡಿ-ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ	೮-೫೧
ಕಟಕ-ಸೈನ್ಯ	೧-೩೫, ೨-೪೦, ೮-೭೧
ಕಟ್ಟೋಗರ-ಕಟ್ಟಿದ ಅನ್ನ, ಬುತ್ತಿ	೨-೧೬
ಕಡಗು-ಉತ್ಸಾಹಪಡು	೨-೪೦
ಕಡಲು-ಸಮುದ್ರ	೭-೨೦, ೮-೪೯
ಕಡವರ-ಚಿನ್ನ, ಐಶ್ವರ್ಯ	೯-೩೯
ಕಡವು-ಕದಂಬ' ವೃಕ್ಷ	೭-೩೬
ಕಡಿಗ-ಕಡತ	೩-೪೩
ಕಡುಹು-ವೇಗ, ಅಧಿಕ್ಯ, ತೀವ್ರತೆ	೨-೭೦
ಕಣೆಕ-ಕಣಕ	೮-೪೮, ೫೦
ಕಣೆಯ-ಕಲ್ಲಿನ	೧-೧೫
ಕತ್ತಳಿಕೆ-ಕವಚ, ಹೊದಿಕೆ	೯-೩೦, ೩೧
ಕರ್ತ-ಮಾಡುವವನು, ಯಜಮಾನ	

ಕೃಷ್ಣಕರ್ತ

೧-ಸೂ

ಕಛಾಯಿ-ಬಟ್ಟೆ (ಒಂದು ಬಗೆ)	೮-೫೩
ಕಪ್ಪಡ-ಬಟ್ಟೆ	೨-೨, ೨೮
ಕಬ್ಬಿಲ-ಬೇಡ	೫-೧೨, ೧೫
ಕಬುರ-ಬೂದು ಬಣ್ಣ	೭-೭, ೫೭
ಕಮ್ಮರಿ-ಪ್ರಪಾತ, ಕಣಿವೆ	೨-೬೫
ಕರ್ಮದ್ವಯ-ಎರಡು ಕರ್ಮ-ಮಾನಸಿಕ	

ದೈಹಿಕ

೧-೩

ಕರಡೆ-ಮೃದಂಗ (ಭೇದ)	೬-೨೦
ಕರಣ-ಇಂದ್ರಿಯ	೨-೫
ಕರು-ಅಧಿಕ್ಯ, ಬೊಂಬೆ	೧-೩೭, ೪-೩೦
ಕರುಟು-ಹಳೆಯ	೮-೭೩

ಕರುವಾಗಿ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಮನೋಹರವಾಗಿ-ಜಲ ಕೂರ್ಪು-ಹರಿತವಾಗಿರುವಿಕೆ, ಚೂಪು, ಕರುವಿಡು-ಅರಗಿನ (ಲೆಪ್ಪದ) ಕೆಲಸ

ಮಾಡು	೧-೧೭	ಮೊನಚು	೪-೭೦
ಕರಂಡಗೆ-ಭರಣೆ, ಸಂಪುಟ	೩-೩೩	ಕೂರಂಬು-ಹರಿತವಾದ ಬಾಣ	೩-೧೫
ಕಣಲು-ಗಿಡ್ಡು, ಕುಳ್ಳು	೧-೩೨	ಕೂವಕಂಬ-ಹಡಗಿನ ಕಂಬ	೧-೧೪
ಕಣಿ-ವಿಷ, ಕಪ್ಪು	೨-೫೭, ೭-೩೭	ಕೃಷ್ಣ-ಕಪ್ಪಾದ	೩-೩
ಕಲಸುಗೊಳ್-ಬೆರಸು	೨-೧೩	ಕೆತ್ತೆ-ನಡುಗಳು	೧-೫೩
ಕಲೋರಡಿ	೧-೩೨	ಕೆಯ್-ಹೊಲ, ಗಡ್ಡೆ	೨-೨೩, ೩-೪೪
ಕವಕವಿಸು-ಅನುಕರಣ ಶಬ್ದ	೮-೬೯	ಕೇವಣ-ಜೋಡಿಸುವುದು, ಕುಂದಣ	೧-೧೫
ಕವಿ-ತುಂಬು	೨-೪೦	ಕೈಗುಡಿ-ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಬಾವುಟ	೬-೨೧
ಕವಿಲೆ-ಹಸು	೩-೪೫, ೪-೧೨, ೮-೯೩	ಕೈಗುತ್ತು-ಕೈಯಿಂದ ಹೊಡೆ, ಕೈನೀಡು	೫-೧೩
ಕಹಳೆ-ತುತ್ತೂರಿ	೨-೪೦	ಕೈಘಟ್ಟ-ಕೈಗಂಧ	೨-೮೯
ಕಳಲು-ಮೊಸರು	೯-೨೯	ಕೈದು-ಆಯುಧ	೪-೩೨
ಕಳೆದು-ಬಿಟ್ಟು	೧-೩೬	ಕೈಪೊಡೆ-ಕೈಚೀಲ	೪-೬೪
ಕಾಣುಹ-ಕಾಣುವುದು	೨-೨೫	ಕೊಕ್ಕರಿಸು-ಅಸಹ್ಯಪಡು	೬-೫೬, ೮-೩೨
ಕಾರ್ಪಣ್ಯ-ಜಿಪ್ಪಣತನ	೨-೫೫	ಕೊಟ್ಟಣ-ಬತ್ತಕುಟ್ಟುವುದು	೭-೧೨
ಕಾಯ-ಶರೀರ	೧-೫೧	ಕೊಣಕಿಡು-ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಹಾರು	೬-೨೯
ಕಾಹೊನಲ್-ಕಾಡುಪ್ರವಾಹ	೨-೪೭	ಕೊಣಿ-ಕತ್ತರಿಸು	೩-೫
ಕಾಳಸ-ಜೋಡಣೆ, ಬೆಸುಗೆ	೯-೧೪, ೫೫	ಕೋಕ-ಚಕ್ರವಾಕ	೩-೨೯
ಕಾಳಿಕೆ-ಕಿಲುಬು, ಕಶ್ಮಲ	೧-೧೧	ಕೋಡು-ಕೊಂಬು	೪-೪೩
ಕಾಳಿಮೆ-ಕಪ್ಪು	೭-೩೭	ಕೋವೂರು-ಒಂದು ಊರ ಹೆಸರು	೬-೩೨
ಕಾಳೋರಗ-ಕಪ್ಪು ಹಾವು, ಕೆಟ್ಟ ಹಾವು	೯-೨೩	ಕಂಕಣಿಕೆ-ಸಣ್ಣಗೆಜ್ಜೆ	೯-೫
ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು-ಸಣ್ಣ ನಡುಪಟ್ಟಿ	೪-೬	ಕಂತು-ಮನ್ಮಥ	೧-೨೯
ಕಿಣುಗುಣಿಕೆ-ಕಿರುಬೆರಳು	೭-೧೩	ಕಂಥೆ-ಜೋಳಿಗೆ	೨-೭೧, ೭-೨೭
ಕಿಸುವೊನ್-ತಾಮ್ರ	೯-೩	ಕಂಪು-ಸುವಾಸನೆ	೧-೩೯
ಕೀರ್ತಿಮುಖ-ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಬಳೆ	೮-೮೦	ಕಂಬಿ-ಸಲಾಕೆ	೭-೩೪
ಕೀಸು-ಉಳಿಯಿಂದ ಕೆತ್ತು	೧-೧೪, ೬-೪	ಕಂಬುಗೆ-ರಥದ ಮುಂಭಾಗ (ಗುಪ್ತಿ)	೯-೧೦
ಕುಕಿಲಿಣು-ಕುಕಿಲ್ ಎಂದು ಶಬ್ದಮಾಡು	೨-೭೦	ಕಂಸಾಳ-ಕಂಚಿನ ತಾಳ	೬-೨೦
ಕುಟ್ಟಳೆ-ಮೊಗ್ಗು	೪-೬೪	ಕಿಂಕಣಿ-ಗೆಜ್ಜೆ	೪-೬೪
ಕುಡಿಯ-ಒಕ್ಕಲಿಗ	೧-೩೨	ಕಿಂಕುರ್ವಾಣ-ಸೇವೆ	೪-೪೬, ೮-೨೭
ಕುತ್ತುಣು-ಹೊದರು, ಪೊದೆ	೩-೪	ಕುಂಡಲ-ಕರ್ಣಾಭರಣ	೧-೩
ಕುರುಪು-ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಯುಧ	೮-೨೮	ಕುಂತ-ಒನಕೆ, ಆಯುಧ	೪-೬೭
ಕುಣುವ-ದ್ವೀಪ	೪-೨೭	ಕುಂಬಕ್ಕು-ಬಾಗು, ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ	
ಕುಣುಹು-ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ	೨-೩೫	ಮಾಡು	೬-೪೬
ಕುಹಕ-ವಂಚನೆ, ಮೋಸ	೨-೩೫	ಕೆಂಗಲಿಸು-ಕೆಂಪಾಗಿ ಹೊಳೆ	೭-೧೯, ೮-೩೦
ಕುಲಿಶ-ವಜ್ರಾಯುಧ	೪-೬೦	ಖ	
ಕೂಟಣಿ-ಕುಂಟಣೆ	೯-೪೭	ಖಂಡೆಯ-ಕಡತ, ಕೊರೆಯುವುದು	೩-೪೩
ಕೂಸ-ಗುರುತು	೨-೫೧	ಖನನ-ಅಗತ	೪-೧೮, ೯-೫೫
ಕೂಪಕೂಲ-ಕೊಳದ ದಂಡೆ	೬-೪೩	ಖೇಟ-ಪಟ್ಟಣ	೪-೩೧

ಗ

ಗಜಗಲಿಸು-ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು	೭-೩೦
ಗಜಾಜನ-ಆನೆಯ ಚರ್ಮ	೬-೧೫
ಗಡಿ-ಗಳಿಗೆ, ಅವಧಿ	೬-೮, ೭-೮
ಗಡಿಯೊತ್ತು-ಅವಧಿಯ ಸಮೀಪ	೬-೫೩
ಗತಕ-ಮೋಸ	೬-೪೮
ಗರ್ತ-ಸುಳಿ, ಹಳ್ಳ	೧-೮೩
ಗನ್ನ-ಮೋಸ, ಕಪಟ	೬-೪೮
ಗಬ್ಬರಿಸು-ತೋಡು, ಶಬ್ದಮಾಡು	೨-೩೮
ಗರಗಿರಂ-ಗ್ರಹ	೨-೪೫
ಗರಳ-ವಿಷ ೨-೬೯; ೬-೧೫, ೫೪, ೭-೨೦	
ಗರೆ-ಹಸಿ ಏಲಕ್ಕಿ	೨-೩೩
ಗವ್ಯಘೃತ-ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ	೮-೭೧
ಗಹ್ವರ-ಕಾಡು, ಗುಹೆ	೨-೬೫
ಗಾವದಿ-ದಡ್ಡ, ಮೂಢ	೭-೩
ಗುಡ್ಡ-ಶಿಷ್ಟ	೧-೮, ೫೩; ೫-೧೬
ಗುಡಿ-ಬಾವುಟ, ಧ್ವಜ	೩-೪೭
ಗುಣ-ದಾರ, ಹಗ್ಗ	೪-೬೪
ಗುಣಿಕೆ-ಬೆಟ್ಟು, ಬೆರಳು	೭-೧೩
ಗುಣ್ಣು-ಅಳ	೧-೪೯, ೨-೬೮
ಗುಂಟ-ಗೂಟ	೯-೨೬
ಗುಂಡ-ಭಕ್ತ	೭-೧೮
ಗೂಡಾರ-ಗುಡಾರ	೧-೪೯
ಗೊಂಟು-ಮೂಲೆ, ದಿಕ್ಕು	೩-೪೪
ಗೊಂಡೆಯ-ಗೊಂಚಲು	೪-೬೪
ಗೊಪೆ-ನೆಲಮನೆ, ರಹಸ್ಯಸ್ಥಳ, ಸಮಾಧಿ	೪-೪೦, ೭-೫೬; ೯-೪೬, ೪೮, ೫೬
ಗೋಟನಿತು-ಗೋಟು, ಅಷ್ಟು	೭-೧೦
ಗೋಟು-ಮೂಲೆ, ದಿಕ್ಕು	೫-೩
ಗೋರೆ-ಮರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸಲಿಕೆ,	
ಗುದ್ದಲಿ	೯-೩

ಘ

ಘರಟ್ಟು-ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು (ಹಾಳು ಮಾಡುವವನು)	೭-೨೯
ಘರ್ಘರಮುದ್ರೆ-ಗೂಬೆಯ ಮುದ್ರೆ?	೬-೫೦
ಘಾತಂಗಡು-ಅಳ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗು	೧-೪೯
ಘುಟಕೆ-ಗುಳಿಗೆ	೧-೯
ಘೃತ-ತುಪ್ಪ	೮-೬೮

ಚ

ಚಂಚರು-ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಬೇಡರು	೨-೬೩
ಚತುರ್ಥ-ನಾಲ್ಕನೆಯ ಜಾತಿ, ಶೂದ್ರ	೪-೭೫
ಚಂಬಕ-ಒಂದು ಬಗೆಯ ಡೋಲು	೬-೨೦
ಚರಿತದಿಂ-ವೇಗದಿಂದ, ತ್ವರಿತವಾಗಿ	೬-೧೯, ೫೭
ಚರುವಿಗೆ-ತಂಬಿಗೆ	೯-೩
ಚಲ್ಲಣ-ಚಡ್ಡಿ	೬-೪೪
ಚಳೆಯ-ಚಿಮ್ಮುಕಿಸುವುದು	೩-೩೨
ಚಟುಕು-ಸಣ್ಣ	೩-೩೨
ಚಣ್ಣ-ಹುಡುಗ	೨-೧೦
ಚಪ್ಪರಳದ-ಚಿಪ್ಪು ಅರಗದ	೪-೩೬
ಚೇನ-ರೇಷ್ಮೆ	೮-೫೬
ಚೌಕ-ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಯುಳ್ಳ ಸ್ಥಳ	೫-ಸೂ
ಚೋದ್ಯ-ಅಶ್ವರ್ಯ	೩-೧೧

ಜ

ಜತನ-ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಜೋಕೆ	೯-೫
ಜರೆ-ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ	೧-೪೧, ೪೮
ಜನಿಸಿತಕ್ಕಿ-ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ	೪-೧೬
ಜವ-ವೇಗ, ತ್ವರೆ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	೮-೧೦, ೯-೩೪
ಜವನಿಕೆ-ತೆರೆ	೬-೨೩
ಜಸ-ಕೀರ್ತಿ	೩-೧೨
ಜಂತ್ರ-ಯಂತ್ರ	೪-೫೨
ಜಾಗ-ಪಚ್ಚಿಮಣಿ	೮-೫೩
ಜಾನಿಸು-ಧ್ಯಾನಿಸು	೯-೩೮
ಜಾವಗುತ್ತಿಗೆ-ಕಾವಲು ಕಾಯುವ	
ಗುತ್ತಿಗೆ	೫-೧೭
ಜಾವಳ-ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ	೧-ಸೂ
ಜಿತಕಾಮ-ಕಾಮನನ್ನು ಗೆದ್ದವನು, ಶಿವ	೧-೧
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು	
ಜಯಿಸಿದವನು	೧-೨೬
ಜೀಪನಿತು-ಸಂತಾಪಪಡುವಷ್ಟು	೮-೨೨
ಜೀವಾಳಿ-ಜೀವಿಗಳ ಸಮೂಹ	೧-ಸೂ

ಝ

ಝಂಗಿಡು-ನೆಗೆ, ಹಾರು	೩-೯
ಝಲ್ಲರಿ-ಒಂದು ವಿಧವಾದ ತಾಳ	೪-೧೮, ೫-೩

ಞ

ಞಂಡಣಿಪ-ಆಯಾಸದಿಂದ ನಡುಗುವಳಿ-೧, ೪೨	
--------------------------------	--

ತ

ತಗುಳು-ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಓಡಿಸು	೩-೧೭
ತಣೆ-ತೃಪ್ತಿ	೬-೫೪, ೭-೧
ತತ್ತಿಕ್ಕು-ಆಲಂಗಿಸು, ಸೇರಿಸು	೪-೬೧
ತಮ್ಮಡಿ-ಸ್ವಾಮಿ, ಪಾದ	೩-೪೪
ತರಹರಿಸು-ನಡುಗು	೪-೨೯, ೪೨; ೮-೩೫
ತಜಗು-ಕರಿದು ಒಣಗಿಸಿದ ಕಡುಬು	೮-೮೫
ತಲ್ಲಣ-ಭಯ	೧-೪೭
ತವಗ-ಜಗಲಿ, ಅಟ್ಟಣೆ	೮-೭೪, ೮೨
ತವಿಲ್-ಹಾಳಾಗುವುದು	೮-೯೦
ತಳಿಪು-ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ	೧-೨೨
ತಳಿತು-ಸೇರಿದ	೪-೧೮
ತಳಿತವು-ಚಿಗುರಿದುವು; ಅರಳಿದುವು	೧-೫೪
ತಳುವು-ತಡಮಾಡು	೨-೪೫
ತಳೆ-ಭತ್ತಿ, ಕೊಡೆ	೩-೩೨
ತಿಂಗಳು-ಚಂದ್ರ	೨-೬೨
ತಿಮಿರ-ಕತ್ತಲು	೮-೧೮
ತಿಯರ್ಕ್ಕು-ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ	೩-೧೨
ತಿರಿ-ಬೇಡು, ಯಾಚಿಸು	೨-೨೭
ತಿಲೆ-ಕೊಯ್ಯು, ಕತ್ತರಿಸು	೨-೨೯
ತಿಲು ಸೇವಗೆ-ಕತ್ತರಿಸಿ ಚೂರುಮಾಡಿದ ಸೇವಗೆ	೮-೫೧, ೮೫
ತುಂಗ-ಅತಿಶಯ; ಹೆಚ್ಚು	೧-೪೯
ತುಂಡ-ಕೊಕ್ಕು, ಮುಖ	೯-೧೧
ತುಡುಕು	೨-೨೧, ೬-೪೪
ತುಟುವಿಂಡು-ಹಸುಗಳ ಗುಂಪು	೨-೩೬
ತುಹಿನಕರ-ಚಂದ್ರ	೧-೨
ತುಹಿನತೆ-ತಂಪು	೬-೫೬
ತೂಪಿಲೆ-ಉಪೆಂದು ಉಡು	೧-೫೮
ತೃಪ್ತಿ-ತೃಪ್ತಿ	೮-೮೪
ತತ್ತಿಗ-ಸೇರಿದವನು ; ನೆಂಟ	೫-೫
ತತ್ತಿಸು-ಅಂಟಿಸು; ಸೇರಿಸು	೧-೫೪
ತಲ್ಲಯಿಸು-ಒಟ್ಟಾಗು, ಗುಂಪಾಗು	೮-೮೮
ತಲ್ಲಿಗ-ಎಣ್ಣೆಮಾರುವವ, ಗಾಣೆಗ	೮-೫೧
ತಳುವನಿಜ-ತಳುವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ	೧-೪೯
ತೇಂಕುದಾಣ-ನಡುಗುವ ಸ್ಥಳ	೨-೫
ತೊಟ್ಟು-ತುದಿ	೧-೪೧
ತೊಡರು-ಬಿರುದಿನ ಸರಪಳಿ	೪-೬

ತೊಡವು-ಆಭರಣ

೨-೫೭

ತೊಡೆಮಡೆ-ಕಾಲಿನ ಹರಳು

೮-೪೨

ತೊಂಡಾಣೆ-ಭಕ್ತರ ಆಣೆ

೬-೫೦

ತೊನೆ-ತೂಗಾಡು

೭-೪೩

ತೊರೆ-ಸೃವಿಸು, ಜಿನುಗು

೨-೭೧, ೪-೧

ತೊಣಿ-ಪ್ರವಾಹ

೨-೫೭

ತೊಳಗು-ಬೆಳಗು

೧-೫೭

ತೊಳಗು-ಬೆಳಗು

೧-೫೭

ತೋರ-ಸ್ಥೂಲ; ದೊಡ್ಡ

೧-೩೧

ತೋಹುಗೊಳ್-ಅಡಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡು

೪-೪೪

ದ

ದಕ್ಕಲಿ-ದಕ್ಕು, ಕಣ್ಣು?

೨-೪

ದಟ್ಟು-ಪರದೆ, ತೆರೆ

೯-೯

ದಡ್ಡಿ-ಪರದೆ, ತೆರೆ

೯-೫

ದಣೆಂಬ-ಬಟ್ಟೆ, ವಸ್ತ್ರ

೩-೪೦

ದರು

೨-೫೪

ದಂದುಗ-ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ

೮-೩೮

ದಂಡಿಗೆ-ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ

೧-೩೫

ದಳವುಳಕಾಣ-ಸೂರೆಗಾರ

೮-೪೫

ದಳವುಳಿಗ-ಸೂರೆಗಾರ

೧-೫೭

ದಳನೇಲು-ಪುಷ್ಟಿಹೊಂದು, ಎಳ್ಳೆ ಪಡೆ

೭-೩೭

ದಾನ-ನೀರು, ತೀರ್ಥ

೭-೫೫, ೫೬,

೮-೧೬, ೬೦; ೯-೪, ೨೧, ೨೪, ೨೫, ೨೬,

೫೬

ದಾಸಣ-ದಾಸವಾಳ

೪-೬೪

ದಿಂಡುಗೆಡೆ-ರಾಶಿಬೀಳು

೬-೨೮

ದಿಂಡೆ-ಶೂರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ

೮-೭೧

ದಿಮ್ಮದನೆ-ಭಾರವಾದವನೆ

೯-೩೧

ದಿವ್ಯ-ಕಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಮಾಣ (ordeal)

೧-೧೦

ದುಗುಡ-ದುಃಖ

೧-೪೭

ದುರಿತ-ಪಾಪ

೧-೨

ದುರಿಸು-ಚಿಂತಿಸು

೨-೮

ದೃಷ್ಟ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ

೭-೬

ದೇಸಿಗ-ತಬ್ಬಲಿ

೨-೧೮

ದೇಸೆಕಾಣ-ಚೆಲುವ

೯-೧

ದೊಂದುಳಿ-ಗುಂಪು

೧-೨೩

ಧ

ಧಟ್ಟಿಸು-ಗದರಿಸು, ಬಯ್ಯು

೪-೬೦, ೭-೨೬

ಧರ್ಮ-ಬಡ್ಡಿ?

೮-೫, ೮

ಧವಳ-ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಾಡು ಲ -೮೭, ೮೯ನೂತನ-ಹೊಸದಾದ	೧-೧
ಧಾತುಗೆಡು-ಶಕ್ತಿಗುಂದು ೨-೩೮, ೪-೩೬ ನೆಗಪು-ಎತ್ತು ೪-೪೩, ೯-೧೮	
ಧಾತೂವಾದ-ಚಿನ್ನಮಾಡುವ ವಿದ್ಯೆ ೧-೯ ನೆರಪು-ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಿಸು ೪-೫೬	
ಧಾಮ-ಮನೆ ೧-೧ ನೆಹಿ-ಪೂರ್ತಿಯಾಗು, ಪುಷ್ಟವಾಗು ೧-೪೧	
ಧಾರಿಣಿ-ಭೂಮಿ ೧-೩೦ ನೆಲಹು-ನಿಲುವು (ತೂಗುಹಾಕಿದ) ೩-೧	
ಧಾವಣ-ಕಿರಣ, ಕಾಂತಿ ೧-೧, ೭-೨೩ ನೆಲೆ-ಸ್ಥಳ ೧-೩೭	
ಧಾವತಿ-ಆಯಾಸ ೭-೧೫ ನೇತ್ರ-ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಟ್ಟೆ ೮-೫೩	
ಧಾನ-ಶಬ್ದ ೨-೧ ನೇರು-ಕತ್ತರಿಸು ೮-೨೯	
ಧೃತಿ-ಧೈರ್ಯ ೧-೪೩ ನೇಲೆ-ತೂಗುಹಾಕಿದ ೩-೧	

ನ

ನಖಮಿತೆಲ್ಲ- ? ೮-೮೫ ನೋನು-ಪುಣ್ಯಮಾಡು ೨-೫೦	
---------------------------------------	--

ನನ್ನಿ-ಸತ್ಯ ೬-೩	
----------------	--

ಪ

ನನೆ-ಚಿಗುರು ೧-೩೨ ಪಚ್ಚಡಿಸು-ಹೊದಿಸು ೯-೯	
ನರೆ-ಬಿಳಿಯ ಕೂದಲು ೧-೪೧ ಪಟಲ-ಗುಂಪು; ರಾಶಿ ೧-೧	
ನಸಿದು-ಕೃಶವಾಗಿ ೨-೨೯ ಪಟಹ-ವಾದ್ಯ ೬-೨೦	
ನಳನಳಿಸು-ಕೋಮಲವಾಗು ೨-೨೩ ಪಟ್ಟರಿಸು-ಮಲಗಿಸಿ ಇರಿಸು ೧-೬೦	
ನಾಗರ-ಒಣಗಿದ ಶುಂಠಿ ೫-೭ ಪಡಲಿಡು-ಚಿಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗು ೯-೬೦	
ನಾಗಾಜನ-ಆನೆಯ ಚರ್ಮ ೨-೭೧ ಪಡಿಹಾಣ-ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವವ, ದ್ವಾರಪಾಲಕ ೧-೨೩	
ನಾಣ್ಣಡಿ-ಗಾದೆ ೧-೪೫ ಪಥ-ಸೂಕ್ತ, ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಆಹಾರ ೭-೨೨	
ನಾಭಿ-ಹೊಕ್ಕಳು ೧-೪೯ ಪದಡಕ್ಕೆ-ಮದ್ದಲೆ (ಹದವಾದ ವಾದ್ಯ) ೬-೨೦	
ನಾರಿ-ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆ ೪-೬೪ ಪದೆ-ಸಂತೋಷಪಡು ೬-೫೧	
ನಿಫು-ನಿಗ್ರಹ, ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ ೧-೧೭ ಪರಡಿ-ಗೋದಿಯ ಸೇವಗೆ ೮-೫೧	
೫೫, ೨-೬, ೫೧, ೪-೭೭ ಪರಡಿಗೇ-ಗೋದಿಯ ಸೇವಿಗೆ ೮-೮೫	
ನಿಧಾನ-ನಿಧಿ ೫-೫ ಪರಮಕಾಷ್ಠಯುತ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ೨-೪	
ನಿಪ್ಪಸರ-ನಿಷ್ಕರ, ಕಠಿಣ ೧-೫೯ ಗುರಿಯನ್ನುಳ್ಳವ ೨-೪	
ನಿಮಿತ್ತ- ಕಾರಣ ೪-೩೪ ಪರಿಕಾಲ್-ಹರಿಯುವ ಕಾಲುವೆ ೧-೧೬	
*ನಿರಾವಸಥ-ಮನೆಯಿಲ್ಲದವ ೬-೧೩ ಪರಿಕಿಸು-ಪರೀಕ್ಷಿಸು ೧-೨೩	
ನಿರುತ-ಸತ್ಯ ೨-೧ ಪರಿಮರಿಗೊಳ್-ಓಡಿಸುತ್ತಾಡು ೪-೩೭	
ನಿವಾತ-ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದ ೪-೨೯ ಪರಿಯಾಣ-ತಟ್ಟೆ ೮-೮೩	
ನಿಷ್ಪಶ್ಚಂ-? ೪-೧೧ ಪರಿವೇಷ-ಕಾಂತಿಯ ಗೂಡು (ಮಂಡಲ) ೧-೧೩	
ನಿಸ್ತುಪ-ಹೊಟ್ಟೆಲ್ಲಿದ್ದು, ತಿರುಳಾದದ್ದು ೬-೪೦ ಪರಿಸೂತ್ರ-ಅಂಗಳ ೮-೬೧	
ನಿಷ್ಕಾಳ-ಭೇರಿ (ಒಂದು ವಿಧ) ೬-೨೧ ಪರುಷ-ಚಿನ್ನ ಮಾಡುವ ಮಣಿ ೧-೪	
ನೀಹಿ-ಸುಂದರ, ಚೆಲುವ ೬-೧ ಪರುಷೆ-ಗುಂಪು ೨-೪೨	
ನುಡಿಗಾಹು-ಮಾತನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ೬-೪೮ ಪರೆ-ಚಿದುರು ೬-೩೮	
ಅಡಗಿಸಿಡುವುದು ೬-೪೮ ಪಲಗೆ-ಗುರಾಣಿ ೬-೪೪	
ನುತಿ-ಹೊಗಳಿಕೆ ೧-೪೦ ಪಲ್ಲವಿಸು-ಚಿಗುರು ೨-೫೩	
ನುಸಿಗೊಳ್-ಕಡೆಗಣಿಸು ೩-೪೨ ಪಲಿತ-ಬಿಳಿಕೂದಲು ೧-೯	
ನುಸುಳು-ಸುಳ್ಳು, ಕಪಟ ೬-೪೮	

ಪಸರ-ಪ್ರಸರ, ಅಂಗಡಿ	೮-೫೮	ಬಾಯಳಿ-ಬಾಯಿ ಅಳಲು, ಅಳು	೨-೪೨
ಪಸಾಯ-ಮೆಚ್ಚು	೧-೨೩	ಬಾಯಾಲಿ-ಬಾಯಿ ಬಡಿಯುವುದು	೮-೪
ಪಸುಗೆ-ಭಾಗ	೮-೬೧	ಬಾಯಿನ-ಬಾಗಿಣ	೪-೧೮
ಪ್ರತತಿ-ಗುಂಪು	೪-೫೧	ಬಾರಗೆಯ್-ಅಂದವಾಗಿಸು	೫-೭
ಪ್ರಭಾವ-ಕಾಂತಿ	೧-೨	ಬಾರಸ-ದ್ವಾದಶ, ಹನ್ನೆರಡು ದಿನದ	
ಪಾತಕ-ಪಾಪಿ	೮-೭	ಒಸಗೆ	೯-೨೮
ಪಾತ್ರ-ನಟುವ, ಕುಣಿಯುವವ	೬-೩೮	ಬಾವುಲಿ-ಕುಂಡಲ, ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ	೪-೬
ಪಾರ್-ನಿರೀಕ್ಷಿಸು, ಎದುರುನೋಡು	೨-೪೩	ಬಾಸಣ-ಮುಚ್ಚಳ	೯-೭
ಪಾರದ-ಕೊನೆಯ, ಅವಸಾನದ	೧-೩೦	ಬಾಸಿಗ-ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ	೬-೧೯
ಪಾರುಬಾಣೆ-ಬಹುಮಾನ	೧-೨೩	ಬಾಸೆ-ಎದೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲಿನ	
ಪಾವನ-ಪರಿಶುದ್ಧ, ಪಾವನ	೧-ಸೂ	ಸಾಲು	೧-೫೨
ಪಾವುಡ-ಕಾಣಿಕೆ	೮-೯೩	ಬಿಂಗಾರಿ-ಪಾತ್ರೆ, ಭೃಂಗಾರ	೮-೫೩
ಪೀಲಿ-ನವಿಲುಗರಿ	೫-೪	ಬಿಂಡ-ವೃಂದ. ಗುಂಪು	೯-೬
ಪೂಜೆ-ಗೌರವ	೧-೩೩	ಬಿಟ್ಟಿ-ವಿಷ್ಟಿ, ಕೂಲಿಯಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ	೯-೧೬
ಪುತ್ತಳಿ-ಬೊಂಬೆ	೧-೪೬	ಬಿನದ-ವಿನೋದ	೮-೪೭
ಪುಡಿ-ಮುಚ್ಚು	೧-೨೨	ಬೀಗಿ-ಕೊಬ್ಬಿ	೨-೨೯
ಪುಲ್ಲ-ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಸ್ತು	೮-೫೩	ಬೀತು-ಹಾಳಾಗಿ	೨-೫೮
ಪುಷ್ಪವಾಟ-ಹೂವಿನ (ತೋಟ)?	೨-೩೬	ಬೀಯಗ-ಬಾಗಿಲನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ	
ಪೆಂಡಾರ-ಬಿರುದಿನ ಕಾಲುಬಳೆ	೬-೧೯	ಸಾಧನ, ಬೀಗ	೯-೧೪
ಪೇರಣೆ ನಾಟ್ಯ, ಕುಣಿತ	೯-೭೯	ಬೀಸರ-ವ್ಯರ್ಥ	೨-೭
ಪೇಜು-ಹೇರು, ಹೊರಿಸು	೪-೬೭	ಬೀಳ್-ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ	೨-೬೮
ಪೊಡಮಡು-ನಮಸ್ಕರಿಸು	೨-೩೦	ಬೂತು-ಭೂತ, ಅಲ್ಪ	೧-೩
		ಬೆಚ್ಚುಬಲ-ಬಿಸಿಯಾದ ಕಲಗಚ್ಚು	೨-೨
ಬ			
ಬಗ್ಗಿಸು-ಬಾಗಿಸು, ತಿರಿಚು	೧-೫೫	ಬೆನಕ-ಗಣೇಶ	೫-೧೧
ಬಟ್ಟಿ-ಹೊಟ್ಟೆ	೯-೨೬	ಬೆಸನು-ಅಪ್ಪಣೆ	೨-೫೦, ೬-೨೬
ಬಟ್ಟಿ-ದಾರಿ	೨-೩೮	ಬೆಸಲಾಗು-ಹೆರು	೨-೨, ೩-೪೫
ಬಡಿಗೆ-ದೊಣ್ಣೆ	೨-೪೦	ಬೇಡಿತು-ಬೇಡಿದ್ದು	೩-೩೫
ಬಣ್ಣಿಗೆ-ಹೊಗಳಿಕೆ?	೮-೯೩	ಬೇಹೈಸು-ಅಪೇಕ್ಷಿಸು	೯-೨೯
ಬನ್ನ-ಭಗ್ನ, ಕಷ್ಟ, ನಾಶ	೫-೧೦	ಬೇಳು-ಯಜ್ಞಮಾಡು	೩-೩೫
ಬರಿಸಿತಕ್ಕೆ-ಬರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ	೫-೫	ಬೊಂಬುಳಿ-ಒಂದು ವಿಧದ ಮದ್ದಲೆ	೬-೨೦
ಬಜತ-ಬತ್ತಿದ	೧-೪೮	ಬೋನ-ಊಟ, ಬುತ್ತಿ	೫-೧೭
ಬಲಗೊಳ್-ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡು	೪-೭೭	ಬೋವ-ಮನೆ ಹೊರುವವ	೫-೧೨
ಬಲವರು-ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡು	೪-೭೮	ಬೋಳ್ಳೆಸು-ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸು	೬-೩೯
ಬಲ್ಲಹ-ವಲ್ಲಭ, ಒಡೆಯ	೬-೩೯	ಭವಿ-ಲಿಂಗಧಾರಿ ಅಲ್ಲದವ, ಶಿವಭಕ್ತ	
ಬವರ-ಯುದ್ಧ, ಕಲಹ	೪-೫೯	ನಲ್ಲದವ	೧-೧೧, ೮-೩
ಬಸಿಟೆಂದ-ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ	೧-೩೮	ಭಾಸುರ-ಕಾಂತಿ, ಸೌಂದರ್ಯ	೬-೨೭
ಬಾಣಸ-ಅಡುಗೆಮನೆ	೮-೬೬	ಭೀಮ-ಭಯಂಕರ	೭-೪೯
ಬಾದಣ-ಗವಾಕ್ಷಿ, ರಂಧ್ರ	೪-೩೮, ೭-೨೭	ಭುಲ್ಲವಿಸು-ಮುದ್ದಾಗಿ ಮಾತಾಡು	೨-೩೨
ಬಾದುಮೆ-ಬೊಂಬೆ, ಬಾದುಂಬೆ	೮-೬೧		

ಭುವನ-ಮನೆ	೧-೨೬	ಮುದುಗಣ್ಣಳ್-ಮುದುಕರು	೨-೬
ಭೂವಳಯ-ಪ್ರಪಂಚ	೧-ಸೂ	ಮುನ್ನಿನ-ಹಿಂದಿನ	೧-೪೧
ಭಂಡಾರಿಸಿಸು-ಮುಚ್ಚಿಡು, ಭಂಡಾರ		ಮುಮ್ಮನೆ-ಮುಂದಿನದು	೨-೨
ದಲ್ಲಿಡು	೭-೪೩	ಮುರುಟು-ಮುದುಡು, ಸುರುಟಿಕೊಳ್ಳು	೨-೭
ಮ		ಮೂಡಿಗೆ-ಬತ್ತಳಿಕೆ	೪-೬೪
ಮಜ್ಜನ-ಸ್ನಾನ	೫-ಸೂ	ಮೂಷಿಕೆ-ಮೂಸೆ	೧-೧೧
ಮಡಗು-ಇಡು	೩-೧೬	ಮೃಡ-ಈಶ್ವರ	೭-೨೦
ಮಡಲು-ಹಬ್ಬಿಗೆ, ಹರವು	೩-೪	ಮೈಯಿಕ್ಕು-ನಮಸ್ಕರಿಸು	೧-೩೬,
ಮಡಲಿಪಿ-ಹಬ್ಬು	೨-೨೩		೨-೨೫, ೩-೪೦
ಮರ್ತ್ಯ-ಭೂಲೋಕ	೧-ಸೂ	ಮೇಲುದು-ಹೊದಿಕೆ	೭-೧೨
ಮಥನ-ಕಡೆಯುವುದು	೧-೨	ಮೈಗರೆ-ಅಡಗು, ಮರೆಯಾಗು	೬-೯೧
ಮನ್ನೆ-ಮಾನ್ಯ, ಗೌರವಾಧಿಕಾರಿ	೪-೨೬	ಮೊತ್ತ-ಬಟ್ಟು	೨-೩೮
ಮರಿಚ-ಮೆಣಸು, ಕರಿಮೆಣಸು	೫-೭	ಮೊನೆ-ತುದಿ	೩-೩೮
ಮರೆ-ಜಿಂಕೆ	೩-೨	ಮೊರಡಿ-ಗುಡ್ಡ	೧-೧೬, ೩-೪
ಮಜ್ಜಿ-ಪುನಃ, ಮತ್ತೊಂದು	೧-೪೫	ಮೊರೆಕಾಣರು-ಮೊರೆಯಿಡುವವರು	೮-೭
ಮಲೆ-ಎದುರಿಸು	೮-೧೮	ಮೊಳೆ-ಅಂಕುರಿಸು	೪-೫
ಮಹಪಡಿ-ದೊಡ್ಡಪಡಿ	೯-೨೪	ಮೊಳೆ-ಕಿರೀಟ	೬-೪೪
ಮಹಮಂದಿರ-ದೊಡ್ಡಮನೆ	೪-೧೮	ಮಂಜಿಷ್ಯ-ತೊಳಗುವ ಕೆಂಬಣ್ಣ	೮-೫೬
ಮಹಾನೂಲು-ದೊಡ್ಡಸೂತ್ರ	೮-೫೯	ಮಂಡೆಯ-ದುಪ್ಪ, ಶರ	೭-೨
ಮಹಿಷಿ-ಎಮ್ಮೆ	೪-೩	ಮಂಜೈಸು-ದಟ್ಟವಾಗು	೮-೧೪
ಮಾಗೆ-ಮಾಗಿ	೧-೪೮	ಯ	
ಮಾಜು-ಮರೆಮಾಡು	೬-೪೭	ಯಜನ-ಯಜ್ಞ	೩-೬
ಮಾತಂಗ-ಆನೆ	೨-೪೧	ಯಕ್ಷಕರ್ಧಮ-ಕರ್ಪೂರಕಸ್ತೂರಿ ಮಿಶ್ರಿತ	
ಮಾದಾರಿ-ಮಹಾದಾರಿ	೨-೪೬	ಗಂಧ	೬-೨೪
ಮಾದು-ಮುಗಿದು, ಬಿಟ್ಟು, ನಿಂತು ಹೋಗಿ	೬-೪೬	ಯಾದೋಜಾತಿ-ಮೀನುಗಳ ಜಾತಿ	೧-೧೩
ಮಾಧುರ-ಸಿರಿ, ಮಾಧುರ್ಯ	೧-೪	ರ	
ಮಾನಿನಿ-ಹೆಂಗುಸು	೧-೪೪	ರಜನಿ-ರಾತ್ರಿ	೨-೪೪
ಮಾಮಸಕ-ಹೆಚ್ಚಾದ ಕೋಪ	೪-೬೭	ರತಿ-ಆಸಕ್ತಿ	೪-೬೮
ಮಾಸು-ಗರ್ಭದ ಚೀಲ	೧-೫೭	ರದನಿ-ಆನೆ	೪-೪೦
ಮಿಸುನಿ-ಚಿನ್ನ	೧-೪	ರಸನೆ-ನಾಲಿಗೆ	೯-೪೨
ಮಿಸುಪ-ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನ		ರಸೆ-ಭೂಮಿ	೧-೩, ೬-೩೪
ಹೊಳೆಯುವ	೧-೫೨	ರುಜೆ-ರೋಗ	೭-೫೨
ಮಿಳಿರು-ನಡುಗು, ಅಲ್ಲಾಡು, ಕಂಪಿಸು	೮-೫೮	ರುಧಿರ-ರಕ್ತ	೪-೪೨, ೬-೩, ೪,
ಮಿಹ-ಸ್ನಾನ	೮-೭೦	ಜ	
ಮುಕುರ-ಕನ್ನಡಿ	೫-೩	ಜಾಟಳ-ನೀರಿನಯಂತ್ರ (ಗಾಲಿ)	೧-೪೯
ಮುಗ್ಗು-ಎಡವು	೪-೪೨	ಲ	
ಮುಗುಳ್-ಮೊಗ್ಗು	೧-೩೯	ಲಪನ-ಮುಖ	೬-೧೧
		ಲವಲವಿಸು-ಬಯಸು, ಕುತೂಹಲಪಡು	೬-೨

ಲಾಕುಳ-ದಂಡಕೋಲು

೨-೭೨

ಸ

ಲಾಳ-ಅಲಗು

೯-೯, ೧೮

ಲಂಬಿಕೆ-ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ

೪-೨೭

ವಡಬಮುಖ-ಬೆಂಕಿಯ ಮುಖ

೪-೩೨

ವತ್ಸನಾಭಿ-ವಿಷದ ಒಂದು ಮೂಲಿಕೆ

೫-೧೪

ವಸು-ದ್ರವ್ಯ, ಚಿನ್ನ

೯-೩

ವಸುಧೆ-ಭೂಮಿ

೪-೪೧

ವಸುಮತಿ-ಭೂಮಿ

೬-೩೫

ವ್ಯಗ್ರ-ಆತುರ, ಅವಸರ

೭-೪೦

ವ್ಯಗ್ರಿಸು-ಆತುರಪಡು

೫-೧

ವಾಲಜ-ಬಾಲದ ಕೂದಲು

೮-೬೭

ವ್ಯಾಳ-ಸರ್ಪ

೧-೧೩

ವ್ಯಾತ-ಸಮೂಹ

೧-೪೦

ವಿಕ್ರಮ-ಪರಾಕ್ರಮ, ಪೌರುಷ

೧-೪೯

ವಿಗ್ರಹ-ಆಕಾರ, ದೇಹ

೭-೪೦

ವಿಘ್ನಹ-ವಿಘ್ನನಾಶಕ

೮-೮೭

ವಿಣ್ಮೂತ್ರ-ಅಮೇಧ್ಯ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರ

೧-೩

ವಿತಾನ-ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು

೧-೧೭

ವಿಭ-ಆನೆ ? (ಇಭ?)

೨-೬೯

ವಿಶಾಖ-ಷಣ್ಮುಖಿ

೬-೪೦

ವಿಶಾಪ-ಶಾಪವಿಮೋಚನೆ

೧-೨ ೫

೧-೨೬, ೪-೩೯

ವಿಷಪ್ರಸಾದ-ವಿಷವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ

ಪರಿಗಣಿಸಿ

೫-೫೦

ವಿಷಳ-ವಿಷ

೬-೪೦

ವಿಷ್ಣುರ-ಆಸನ

೯-೧

ವಿಸರ್ಜಿಸು-ಬಿಡು

೧-೩

ವಿಸರ-ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ

೨-೪೮, ೭-೨೬

ವೃಶ್ಚಿಕ-ಚೀಳು

೪-೭

ವೇಡಾಂಕ-ನೃತ್ಯವಿಶೇಷ

೮-೭೯

ವೈತರಣಿ-ಒಂದು ನದಿ

೮-೭೧

ಶ

ಶಫರ-ಮೀನು

೪-೫೪

ಶಬ-ಶವ, ಹೆಣ

೪-೩೮

ಶ್ರವ-ಶ್ರವ, ಆಯಾಸ

೨-೬೦

ಶ್ರೀಕರಣ-ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯ

೮-೪೮

ಶೈವಾಲ-ಪಾಚಿ

೧-೧೩

ಸಟ್ಟುಗ-ಸೌಟು

೯-೩

ಸತ್ತಿಗೆ-ಕೊಡೆ

೨-೩೮

ಸಪ್ತವ್ಯಸನ-ಬೇಟೆ, ಮದ್ಯಪಾನ, ದ್ಯೂತ, ಕಾರಿಣ್ಯ,

ಶಿಕ್ಷೆ, ದಂಡ, ವ್ಯಭಿಚಾರ

೧-೪೦

ಸಮಂ-ಸಮನಾದದ್ದು

೬-೬

ಸಮಯ-ಮುಹೂರ್ತ, ಒಪ್ಪಂದ

೭-೭

ಸರವಳಿಗೆ-ಭಕ್ಷ್ಯವಿಧಾನ

೮-೫೧, ೮೫

ಸರೋಧಿ-ಸಮುದ್ರ

೭-೪೫

ಸರಳು-ಬಾಣ

೪-೬೨

ಸಲಗೆ-ಶಲಾಕಾ, ಸಲಾಕೆ

೯-೧೪

ಸಲಿಸು-ಕೈಗೂಡಿಸು, ಸಲ್ಲಿಸು

೩-೧೫

ಸಣಿ-ಕಲ್ಲುಬಂಡೆ

೨-೬೭, ೩-೪

ಸವೆ-ಮಾಡು

೬-೩೨

ಸ್ನಪನ-ಸ್ನಾನ

೮-೬೪

ಸಾಗಿಪಂತೆ-ಸಲಹುವಹಾಗೆ

೪-೩೫

ಸಾನು-ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು

೧-೧೬

ಸಾರಣೆ-ಸಾರಿಸುವಿಕೆ

೮-೫೫

ಸಾರಮೇಯ-ನಾಯಿ

೭-೪೭

ಸಾಲಭಂಜಕೆ-ಗೊಂಬೆ

೨-೩

ಸಿತ-ಸಕ್ಕರೆ

೫-೭

ಸಿವುಡಿ-ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕ, ಕಡತ

೮-೭೦

ಸೀಗುರಿ-ಚೌರಿ

೫-೩

ಸೀಮೆ-ಮೇರೆ

೧-೩೫

ಸೀಟುದಲೆ-ಕೆದರಿದ ತಲೆ

೬-೧

ಸುಕೃತ-ಪುಣ್ಯ

೧-೨೯

ಸುಗಿ-ಕುಗ್ಗು

೬-೪೭

ಸುಟ್ಟುಂಬೆರಲ್-ತೋರುಬೆರಳು

೭-೧೬

ಸುಧೆ-ಅಮೃತ

೧-೨, ೬-೩೯

ಸುರಭಿ-ಕಾಮಧೇನು

೨-೨೮

ಸುರಿಗೆ-ಕತ್ತಿ

೧-೩೫, ೪-೩೨, ೩೪

ಸುವರ್ಣ-ಬಂಗಾರ

೧-೩೧

ಸೂತಕಂ

೧-೩೪

ಸೂದನ

೬-೧೮

ಸೂಯಾಣ-ಸೂಚೀಯಾನ, ಕಸೂತಿ

ಕೆಲಸ

೮-೫೩

ಸೂಲಿಸು-ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸು

೧-೫೫

ಸೂಲು-ಹೆರಿಗೆ

೧-೩೪

ಸೂಳ್-ಸರದಿ, ಬಾರಿ, ಸಲ

೪-೩೭

ಸೂಳೆಪ-ಧ್ವನಿಮಾಡುವ	೬-೨೧	ಹಳಹಳನೆ-ಪಳಪಳನೆ	೨-೨೪
ಸೆಕಳಿ-ಶಾಖ, ಕಾವು	೪-೨೮	ಹಳಲನೆ-ಬೇಗನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ	೯-೩೧
ಸೆಜ್ಜೆ-ಕರಡಿಗೇ, ಲಿಂಗವಿಡುವ ಭರಣಿ	೩-೩೩, ೬-೨೩	ಹಳಿಕರ್ಪುರ-ಕರ್ಪೂರದ ಹಲಗೆ	೮-೨೩
		ಹಾಗ-ಒಂದು ಆಳತೆ	೭-೧೦
ಸೆರೆ-ರಕ್ತನಾಳ	೬-೩೧	ಹಾವ-ಪಾಯ್ತು, ನುಗ್ಗುವ	೯-೪
ಸೆಲೆ-ಊಟ, ಚಿಲುಮೆ	೪-೧೮	ಹಾವುಗೆ	೧-೩೬, ೨-೨೫
ಸೆಳ್ಳಂಬಟೆ-ಚಿಕ್ಕ ಅಮಟಿಕಾಯಿ	೮-೫೨	ಹಾಹೆ-ಬೊಂಬೆ	೪-೬೦
ಸೈಪು-ಪುಣ್ಯ	೮-೨೧	ಹಾಳೆ-ಊಟದ ಎಲೆ	೮-೧೬
ಸೊಜ್ಜಿಗೆ-ರವೆ	೮-೫೧	ಹಿಳಿ-ಹಿಂಡು	೮-೨೭
ಸೊಡರ್-ದೀಪ	೨-೧	ಹೀಲಿ-ನವಿಲುಗರಿ	೬-೨೦
ಸೊದೆ-ಸುಣ್ಣ	೮-೫೫	ಹುಡುಕುನೀರ್-ಬಿಸಿನೀರು	೮-೧೮
ಸೊಲಿಗೆ-ಬಳ್ಳದ ಕಾಲು ಭಾಗ	೮-೩೯, ೪೦, ೬೮	ಹುದಿ-ಬಾಗಿಲಮಗ್ಗುಲು	೨-೪೩
		ಹುಲುಹೊರೆದು-ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಿ	೮-೨
ಸೋಗಿಲು-ಮಡಿಲು	೨-೭೧	ಹೂಸಣಂಬು-ಒಂದು ಭಕ್ಷ್ಯ	೮-೮೫
ಸೋಗೆ-ನವಿಲು	೪-೭೧	ಹೂಸಿದ-ಬಳಿದುಕೊಂಡ	೭-೨೧
ಸೋಮಧರ-ಚಂದ್ರಧರ	೧-೧	ಹೆಗ್ಗೊಂಬ-ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಯುಧ	೮-೨೮
ಸೋಹೆ-ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಶೋಧನೆ	೯-೪೧	ಹೆಜ್ಜೊಡರು-ದೊಡ್ಡಸೊಡರು	೧-೫೪
ಸೌತ್ಯ-ಸ್ತುತಿ	೯-೫೦	ಹೆಡಗೆ-ಬುಟ್ಟಿ	೮-೮೬
ಸಂಕುಳ-ಸಮೂಹ	೧-೩೧	ಹೆಡಸು-ಗಟ್ಟಿ	೯-೪೨
ಸಂಚೆಗಡು-ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಾಶವಾಗು	೮-೭೦	ಹೆಜ್ಜೆ-ಅರ್ಧಚಂದ್ರ	೨-೫೭
ಸಂಚಿಸಿ-ಕೂಡಿಸಿ	೪-೨೮	ಹೇವರಿಸು-ಜುಗುಪ್ಸೆಹೊಂದು,	
ಸಂಚಿತ-ಕೂಡಿಟ್ಟ	೮-೩೮	ಅಸಮಾಧಾನಪಡು	೪-೪೮, ೫-೧೨
ಸಂತತಿ-ವಂಶ	೬-೧೯	ಹೊಡವಂಟ-ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದ	೧-೩೯
ಸಂದಣಿ-ಗುಂಪು	೮-೧೪, ೨೧	ಹೊದಜು-ಪೊದರು	೨-೩೬
ಸಿಂಗಿ-ಶೃಂಗಿ, ವಿಷ	೫-೪	ಹೊಯ್ಯಯ್-ಸಮಾನ, ಎಣೆ	೭-೪
		ಹೊರೆವೆ-ಪೊರೆವೆ; ರಕ್ಷಿಸುವೆ	೧-೨೯
		ಹೊಲಬು-ದಾರಿ	೨-೭೫
ಹ		ಹೊಲೆ-ಮೈಲಿಗೆ	೧-೩೪
ಹಗವ-ಹಗೇವು, ಕಣಜ	೩-೯	ಹೊಲೆಗೆಟ್ಟು-ಕೆಟ್ಟು	೧-೪೧
ಹಣ್ಣು-ರಚಿಸು, ಮಾಡು	೮-೫೫	ಹಂಜಕ್ಕ-ನವಣೆಅಕ್ಕಿ? ೨-೨೮, ೩೫	
ಹದುಳ-ಕ್ಷೇಮ	೪-೨೨	ಹಂಡ-ಗೂಳಿ?	೮-೪೯
ಹರಣ-ಪ್ರಾಣ	೧-೩೫	ಹುಂಡ-ಗೂಳಿ?	೮-೪೯
ಹರವರಿ-ವಿಸ್ತಾರ	೨-೨೪, ೪-೧೭	ಹಂದದ-ಹೆಚ್ಚಾದ	೩-೪೧, ೪೨, ೭-೫೬, ೯-೨೩, ೫೯
ಹರಳಿಗ-ಜಾರ	೪-೬೨	ಹಂದವೆಳಗು-ಅಧಿಕವಾದ ಕಾಂತಿ	೭-೧೨
ಹರಳು-ಸ್ಥಟಿಕ	೨-೩೮	ಹೆಂಪು-ಪೆಂಪು, ಅಧಿಕ್ಯ	೧-೩೧
ಹರಿಣರಿಪು-ಸಿಂಹ	೬-೧೫	ಹೊಂಗಿ-ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು; ಹೊಂಬು	
ಹರಿಯಿಡು-ದಾಳಿಮಾಡು	೨-೪೦	ಹಾಕು	೭-೫೫
ಹರಿವಿಪ್ಪರ-ಸಿಂಹಾಸನ	೧-೧೯	ಹೊಂದು-ಸಾಯಿ	೧-೩೯
ಹರೆಯ-ಪ್ರಾಯ	೪-೬೧	ಹೊಂಬಳಿದ-?	೩-೧
ಹಣಿಪು-ಕೊನೆ, ಮುಗಿಯುವಿಕೆ	೯-೩೯		
ಹಣ್ಣು-ಪಾದ್ಯ, ಹಬ್ಬು	೩-೩೪, ೬-೨೫		

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ
ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ
ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು
ಸಹೃದಯರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ
ಆಕರ್ಷಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ
ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ
ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಓದುಗರು ಬಯಸುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು
ಅವರ ಕೈಗೆ ತಲಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ
ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಶಯ.
ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ,
ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಓದುಗರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ
ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ
ಪ್ರಕಾಶಕರ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡ ಸರಸ್ವತಿಯ ಆರಾಧನೆ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ
ಹೊಸಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದೇ
ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ.

ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೧೮

ಬೆಲೆ ರೂ. 130/-